شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل ئىيۇل 26 شەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ئازراق يامغۇر ياغىدۇ، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 18 ℃ – 25 ℃ بولىدۇ، 5 بال غەربىي شىمال شامىلى چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

جاڭ ۋېنيۈ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

مېتېئورولوگىيە خىزمىتىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتىكى رولىغا سەل قارىغىلى بولمايدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **جاڭ شاۋيەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ۋېنيۈ يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ نېفىت، پاختىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇش ئۈچۈن، مېتېئورولوگىيە ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك؛ مېتېئورولوگىيە خىزمىتىنىڭ جاۋابكارلىقى زور، ئىستىقبالى پارلاق.

جاڭ ۋېنيۈ مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن خىزمەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونىمىزغا كەلگەن دۆلەت مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىنىڭ پەخرىي باشلىقى زۇجىڭمېڭ بىلەن بىرلىكتە ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى مېتېئورولوگىيە كەسپىي مەركىزى، كېۋەز مېتېئورولوگىيە مۆلچەرلىمە مەركىزى قاتارلىق كەسپىي تارماقلاردا خىزمەتلەرنى تەكشۈردى.

جاڭ ۋېنيۈ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېڭى دەۋردە مېتېئورولوگىيە خىزمىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ناھايىتى مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. بىرىنچىدىن، مېتېئورولوگىيە ئىلمىي تەتقىقاتى يەر شارىنىڭ گىدروسفېرا، بىئوسفېرا، ئاتموسفېرا قاتلىمىغا چېتىلىدۇ. تەتقىقات دائىرىسى كەڭ، تەتقىقات نەتىجىلىرىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك ئىلمىي قىممىتى بار؛ ئىككىنچىدىن، شىنجاڭدىكى مېتېئورولوگىيە خىزمىتى ئەمدى ئۈچىنچى كەسىپكە تەۋە ئەمەس، كېۋەز بازىسى قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بىۋاسىتە مۆلچەرلىمە قىلىش، مۆلدۈردىن سۈنئىي ساقلىنىش، سۈنئىي يامغۇر ياغدۇرۇش، قىش پەسلىدە سۈنئىي قار ياغدۇرۇش قاتارلىق ئالاھىدىلىكى بىلەن بىرىنچى كەسىپنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمىغا ئايلاندى؛ ئۈچىنچىدىن، ھاياتلىق مۇھىتىنى ساقلاشتۇرۇش ئىنسانىيەت دۇچ كېلىۋاتقان مۇھىم مەسىلە، بۇ مەسىلە شىنجاڭ ئۈچۈن تېخىمۇ مۇھىم، بۇ جەھەتتە مېتېئورولوگىيە خىزمىتى ئوخشاشلا ئىستىقبالغا ئىگە.

جاڭ ۋېنيۈ مۇنداق دېدى: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن شىنجاڭنى دۆلەت دەرىجىلىك پاختا بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ۋەزىپىسىنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە تاپشۇردى. بۇ ۋەزىپىنى ئورۇنداش ئۈچۈن، مېتېئورولوگىيە خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش مۇھىم ھالقا ھېسابلىنىدۇ. مېتېئورولوگىيە خىزمەتچىلىرىنىڭ بۇ جەھەتتە داۋاملىق تىرىششىنى ئۈمىد قىلىمەن. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مېتېئورولوگىيە سىستېمىسى تېخنىكا تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، شىنجاڭنىڭ مېتېئورولوگىيە پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىنى ھازىرقى ئاساستا يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشى كېرەك.

«پارتىيە سىياسىتى بىزگە بەخت ئېلىپ كەلدى»

— ھامدىن نىيازنىڭ چىرا ناھىيىسىدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم مەتنىياز**

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامدىن نىياز ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 6 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چىرا ناھىيىسى گۈلاخما يېزىسىنىڭ توغرائۆستەڭ كەنتىدە ناھىيە بويىچە ئالدىن بېيىغان دېھقان ئەمەت ئىمىنىنىڭ ئائىلىسىنى زىيارەت قىلدى.

— ئەمەت ئاخۇن، قانداق ئەھۋاللىرى، ياخشى تۇرۇۋاتامدىلا؟ — ھامدىن نىياز ...

ئازادە بولۇپ، تۆت كالا، ئىككى ئېشەك ۋە 40 تۇياق قوي ئايرىم - ئايرىم ئورۇنلاشتۇرۇلغانىدى. ھامدىن نىياز قوتان ئالدىدا ئەمەت بوۋاي بىلەن پاراڭلاشتى.

ئەمەت بوۋاينىڭ ئېيتىشىچە، «داش قازان» تامىقى يېيىلىدىغان يىللاردا بۇ ئائىلىنىڭ تۇرمۇشى ئىنتايىن نامراتلىق ئىچىدە ئۆتكەنىكەن. پارتىيىنىڭ ...

توك بىلەن ئېرىتىپ، پارتلىتىپ يىرىك، سىپتا پىسلايدىغان دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ بىرىكمە تۇلۇقلۇق ئىستانوك ئاپتونوم رايونىمىزدا دۇنياغا كەلدى

ۋاڭ لېچۈەن قاتارلىق ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى تېخنىكا تەتقىقات ئورنىغا بېرىپ تەبرىكلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **كاڭ پىڭ** خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا نامى بار شىنجاڭ توك بىلەن ئېرىتىش، پارتلىتىش تېخنىكا تەتقىقات ئورنى يەنە مۆجىزە ياراتتى: توك بىلەن ئېرىتىپ، پارتلىتىپ يىرىك، سىپتا پىسلايدىغان دۇنيا بويىچە ئەڭ يېڭى، ئەڭ چوڭ بىرىكمە تۇلۇقلۇق ئىستانوكنى يېقىندا مۇۋەپپەقىيەتلىك ياساپ چىقتى. بۇ ئىستانوك مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى كانادادىكى خەلقئارا قۇرۇلۇش چەكلىك شىركىتىنىڭ ئىشلىتىشىگە تاپشۇرۇلىدۇ.

ئىككى يېرىم ئايدا ياسىلىپ چىققان بۇ ئىستانوك دۇنيا ئىستانوك ئىنقىلابىنىڭ تىپىك ئۈلگىسى. بۇ ئىستانوك 20 توننا ئېغىرلىقتىكى، دىئامېتىرى Ø850mm × ئۇزۇنلۇقى 5000mm بولغان دېتالنى پىششىقلاپ ئىشلىيەلەيدۇ. بۇ ئىستانوك دېتالنى ئۆلچەم، كەسمە، قىرماي تۇرۇپ پىششىقلاپ ئىشلىيەلەيدۇ، ئىستانوكنىڭ ئۆمرىنى 5 – 10 ھەسسە ئۇزارتالايدۇ. ئەنئەنىۋى ئىستانوك بىلەن سېلىشتۇرغاندا بۇ ئىستانوكنىڭ ئېغىرلىقى 53 توننا يېنىكلىگەن، ئايلىنىش قۇۋۋىتى 54 KVA كېمەيگەن، ئېنېرگىيە ئۇزارتقۇچى چىشلىق چاقى 98% ئازلىغان، يېنىكلەشتۈرۈش، ئاددىيلاشتۇرۇش ۋە كىچىكلىتىش ئالاھىدىلىكى تولۇق گەۋدىلەنگەن بولۇپ، بۇ مەملىكىتىمىز ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىستانوك كەسپىدىكى زور ئىسلاھات.

بۇ ئىستانوك دەرىجىدىن تاشقىرى قاتتىق، يېپىشقاق، چۈرۈك، توك ئۆتكۈزۈشچانلىقى ئالاھىدە يۇقىرى ماتېرىياللارنىڭ پىششىقلاپ ئىشلىنىش ئۈنۈمىنى 50 ھەسسە ئۆستۈرۈپ، تەننەرخىنى 70% تۆۋەنلىتىپ، يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان مەملىكىتىمىز ئىچى ۋە سىرتىدا تەتقىق قىلىنىۋاتقان پىششىقلاپ ئىشلەش قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ، دۇنيادىكى بىردىنبىر يېڭى بىر ئەۋلاد ئۈنۈمى يۇقىرى ئېنېرگىيە تېجەيدىغان ئىستانوك بولۇپ قالدى. بۇ ئىستانوكنىڭ ئىستىقبالى پارلاق، ئىقتىسادىي قىممىتى ناھايىتى زور.

1993 - يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان شىنجاڭ توك بىلەن ئېرىتىش، پارتلىتىش تېخنىكا تەتقىقات ئورنى دۆلەتنىڭ 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى پەن - تېخنىكىدا ئۆتكەلنى بۆسۈش نۇقتىلىق تۈرىدىن 24 نى ئورۇنداپ زور نەتىجىلەرگە ئېرىشتى. توك بىلەن ئېرىتىش، پارتلىتىش تېخنىكا تەتقىقاتى ۋە ئۇسكۈنە تەتقىقاتى مەملىكىتىمىز ئىچى ۋە سىرتىدا ئۆز ئالدىغا «بايراق» تىكلىدى، دۆلەتنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشى ئارقىلىق مەزكۇر تەتقىقات ئورنى دۇنيادا تۇنجى قېتىم كەشىپ قىلىنغان 24 تۈرلۈك پاتېنت تېخنىكىسىغا ئىگە بولدى. بۇنىڭ ئىچىدە توك بىلەن ئېرىتىش، پارتلىتىش تېخنىكىسى جۇڭگو ۋە ئامېرىكىدا پاتېنت ھوقۇقىغا ئېرىشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋۇدۇنفۇ قاتارلىق رەھبەرلەر مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى مەزكۇر تەتقىقات ئورنىغا كېلىپ تەبرىكلىدى ھەم كەشپىياتچى يې لياڭسەينىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىدى، رەھبەرلەر بۇ تەتقىقات نەتىجىسىگە يۇقىرى باھا بەردى ۋە زور كۈچ بىلەن قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

مەزكۇر تەتقىقات ئورنى ھازىر مەملىكىتىمىز ئىچى ۋە سىرتىدىكى كەسپداشلىرىنىڭ دىققىتىنى بارغانسېرى قوزغىماقتا. ئەنشەن پولات - تۆمۈر زاۋۇتى، باۋشەن پولات - تۆمۈر زاۋۇتى، ئاسىيا كارخانا مەبلەغ سېلىش گۇرۇھى، شياڭگاڭ قاتارلىق جايلارنىڭ مەبلەغ سېلىش ۋەكىللىرى يېقىندا بۇ تەتقىقات ئورنىغا ئارقا - ئارقىدىن كېلىپ، ھەمكارلىشىش ئۈستىدە كېڭىشىپ، سانائەت ساھەسىدە زور ئەھمىيەتكە ئىگە توك بىلەن ئېرىتىش، پارتلىتىش تېخنىكىسىدىن ئورتاق پايدىلىنىش ئۈمىدى بارلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

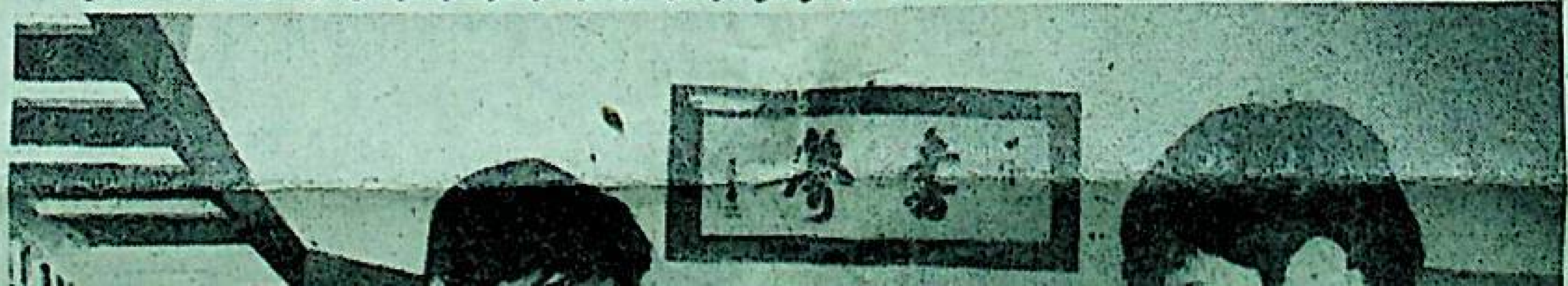

يېڭىسار ناھىيىسىدە رەھبىرىي كادىرلار نامرات ئائىلىلەرنىڭ ئىشىك بېشىغا ۋۇشۇقىغا ئېسىپ، نامراتلارغا ياردەم بېرىشكە ...

ئىمىنىڭ ئائىلىسىنى زىيارەت قىلدى.
- ئەمەت ئاخۇن، قانداق ئەھۋاللىرى، ياخشى تۇرۇۋاتامدىلا؟ - ھامىدىن نىياز بوۋايدىن ئەھۋال سورىدى.
- پارتىيىنىڭ توغرا سىياسىتى بىزگە بەخت ئېلىپ كەلدى، بىزدە «مىڭ ئاڭلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا» دېگەن ھېكمەتلىك سۆز بار. ئۆي، باغ، ھويلا، قوتانلىرىمنى كۆرۈپ باقسىلا، - دېدى ئەمەت بوۋاي ئاپئاق ساقىلىنى سىلاپ تۇرۇپ.
ئەمەت بوۋاي ھامىدىن نىياز ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى قوتان ئالدىغا باشلاپ كەلدى. قوتان رەتلىك ھەم
قازان» تامىقى يېيىلىدىغان يىللاردا بۇ ئائىلىنىڭ تۇرمۇشى ئىنتايىن نامراتلىق ئىچىدە ئۆتكەنىكەن. پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قاراتقان ئىقتىسادىي سىياسەتلىرى ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەندىن كېيىن، ئەمەت بوۋاي 10 مو يەرنى ھۆددىگە ئاپتۇ، يەرنى ئوبدان ئوغۇتلاپ يەن- تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىپ، ياخشى ھوسۇل ئاپتۇ، ئۇ دەسلەپ تۆت قوي سېتىۋېلىپ، دېھقانچىلىق بىلەن باقمىچىلىقنى تەڭ راۋاجلاندۇرۇپتۇ. يەنە بىر تەرەپتىن

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قەشقەر ۋىلايىتى پۈتۈن كۈچ بىلەن قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇپ، دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن تىرىشماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇدابەردى ئابدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتى بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان بەش چوڭ دەريانىڭ سۈيى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئازىيىپ كېتىپ، ئېگىزلىقنى ئۇسا قىلىش، كېۋەزلىكلەرنى سۇغىرىش چوڭ تەسىرگە ئۇچراشتەك ئەمەلىي ئەھۋالنى كۆزدە تۇتۇپ تەدبىر تۈزۈپ ۋە ئۇنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئاممىنى قوزغاپ قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇپ، دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.
بۇ ۋىلايەتتىكى ناھىيە (شەھەر)لەر سۇنى تېجەپ ئىشلىتىش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. ناھىيە، يېزا، كەنتلەرنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى سۇ باشقۇرۇش خىزمىتىنى بىۋاسىتە تۇتۇپ، سۇ نورمىسىنى تۈزۈۋېلىنىش، سۇ مەنبەسىنى كۆپەيتىش، قۇدۇقلارنى رېمونت قىلىش، ماشىنا ئۈسكۈنىلىرىنى يۈرۈشلەشتۈرۈشكە بولغان يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى سۇ باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، سۇنى نىسبەت بىلەن تەقسىم قىلىپ، يەرنى نورما بويىچە سۇغىرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش بىلەن بىللە، ماشىنىلاشقان قۇدۇقلارنى ئىشقا سېلىپ، ئېغىر دەرىجىدە سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. يېڭىسار ناھىيىسى ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ تەشكىللەپ، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئېلىپ بېرىش بىلەن بىللە، سۇ باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى، دېھقانچىلىققا ئىشلىتىلگەن قۇدۇق سۈيىنى 3 مىليون كۇب مېترغا يەتكۈزدى.

جۇڭگو بانكىسىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى ئۈرۈمچى ساي يولى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، 200 مىليون يۈەن قەرز بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ۋاڭ زۇخۇا** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو بانكىسى شىنجاڭ شۆبىسىنىڭ ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ساي يولىنى ئۆزگەرتىش، كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىغا 200 مىليون يۈەن قەرز بېرىش كېلىشىمىگە مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۈرۈمچىدە ئىمزا قويۇلدى. ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا تەكلىپ بىلەن قاتناشتى.
ئۈرۈمچى ساي يولى ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ جەنۇبىدىن شىمالىغا سوزۇلغان مۇھىم قاتناش يولى ۋە تۈگۈنى بولۇپ، بۇ يولدا كۈنىگە 1 مىليون قېتىمغا يېقىن ئاپتوموبىل قاتنايدۇ. بۇ تاشيول 50 - يىللاردا ياسالغاندىن كېيىن، بىر قانچە قېتىم رېمونت قىلىنغان، ئۆزگەرتىپ ياسالغان بولسىمۇ، لېكىن گېئولوگىيىلىك قۇرۇلما تۈپەيلىدىن، تاشيول ئۆلى ۋە يۈزى ئۆلتۈرۈشۈپ كېتىش، يول ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇلۇش، يول تار بولۇش تۈپەيلىدىن بۇ يولنىڭ قاتنىشى ئېغىر دەرىجىدە تەسىرگە ئۇچرىغانىدى. ئۈرۈمچى رايونىدا قاتناش قىستاڭچىلىقىنى ئۈزۈل - كېسىل تۈگىتىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون ھەم ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئۈرۈمچى ساي يولىنى ئۈزۈل - كېسىل ئۆزگەرتىش ۋە كېڭەيتىپ قۇرۇشنى قارار قىلدى. 22.48 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى بۇ يولنى بۇ قېتىمقى ئۆزگەرتىش، كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىغا جەمئىي 880 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىدۇ، قۇرۇلۇشنىڭ مۇمكىنقەدەر تېزرەك باشلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، جۇڭگو بانكىسىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى بۇ قۇرۇلۇشنى مەبلەغ بىلەن تەمىنلىدى، بۇ مەبلەغ ئاساسەن يېڭىدىن سېلىنىدىغان ئۈچ چوڭ ئۆتۈشمە كۆۋرۈك ۋە 17 كىلومېتىر يول يۈزىنى ياساشقا ئىشلىتىلىدۇ.

... ئىشنى بېشىغا ۋۇزۇسكا ئېسىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: يېڭىسار ناھىيىسىدىكى رەھبىرىي كادىرلار يېزىلارنى ھۆددىگە ئېلىپ نۇقتىدا تۇرۇش داۋامىدا، بىردىن نامرات ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ئىشنىك بېشىغا ۋۇزۇسكا ئېسىپ، باشقا كادىرلارغا ئۈلگە بولماقتا.
بۇ ناھىيىدىكى بەش چوڭ بەنزىنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرى ناھىيىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن يېزا - بازارلارنى ھۆددىگە ئېلىپ نۇقتىدا تۇرۇشنى تۈزۈملەشتۈردى. 13 رەھبىرىي كادىر 13 يېزىنى ۋە 13 ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ھۆددىگە ئالدى ۋە يىل ئاخىرىدا ئۈنۈمىنى سېلىشتۇرۇش يولغا قويۇلدى. ئۇلار نامرات ئائىلىلەر بىلەن ئالاقە باغلاپ، دېھقانلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىپ، تۆۋەننىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، پارتىيە بىلەن ئامنىنىڭ، كادىرلار بىلەن ئامنىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇردى. ناھىيە رەھبەرلىرىنىڭ باشلامچىلىقى بىلەن ناھىيىگە بىۋاسىتە قاراشلىق 67 ئورۇن 67 كەنتنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ھۆددىگە ئالدى. مۇئاۋىن بۆلۈم دەرىجىلىكتىن يۇقىرى 232 كادىر 89 كەنتتىكى 232 نامرات ئائىلىنى، 492 ئادەتتىكى كادىر 492 نامرات ئائىلىنى، 700 كەسپىي ئائىلە ۋە 798 پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزاسى 1498 نامرات ئائىلىنى ۋۇزۇسكا ئېسىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ھۆددىگە ئالدى. نەتىجىدە 1994- يىلدىن 1996- يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە 5380 ئائىلە، 24 مىڭ 725 كىشى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى.

شىخەنزە شەھەرلىك «سەنيى» كىتابخانىسى قۇرۇلغان بىر يىلدىن بۇيان، كىتابخانىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.
سۈرەتتە: كىتابخانىنىڭ مەسئۇلى ياۋۋۇشيەن (سولدىن 1- كىشى) كىتابخانىلارغا يېڭى كىتابلارنى تونۇشتۇرماقتا.
ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **جۇلى** فوتوسى

ئىلى قوراللىق ساقچى چېگرا مۇداپىئە تارماق ئەترىتى قورالغا چېتىشلىق جىنايى ھەرىكەتلەرگە قاتتىق زەربە بېرىپ، چېگرا رايونلارنىڭ مۇقىملىقىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **شى فېڭچيەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى قوراللىق ساقچى چېگرا مۇداپىئە شۆبە ئەترىتى چېگرا سىرتىدىن قورال ئېلىپ كىرىشنى توسۇش خىزمىتىنى مۇھىم نۇقتا، قورال ياسايدىغان، ساتىدىغان ئورۇنلارنى ئىنقلاشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، قورالغا چېتىشلىق جىنايى ھەرىكەتلەرگە كۆپ تەرەپتىن قاتتىق زەربە بېرىپ، چېگرا رايوننىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى قوغداشقا تۆھپە قوشتى.
بۇ ئەترەت ئۆزىگە تەۋە رايونلارنى كۆپ قېتىم تەكشۈرۈپ، قورال ئېلىپ يۈرۈش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىگە مۇۋاپىق كەلمەيدىغان كىشىلەرنىڭ قوراللىرىنى ئىنقلاپ، قورالنى تەرتىپلىك باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. قورغاس ناھىيىسىنىڭ ئۈچ چارۋىچىسى پېرىم ئاپتوماتىك مىلتىقتىن ئۈچنى رەسمىيەتسىز ئېلىپ يۈرگەندى. كوماندىر - جەڭچىلەر بۇ مىلتىقنىڭ كېلىش مەنبەسىنى تەكشۈرۈپ، تاپانچا ياسايدىغان ئورۇندىن بىرنى پاچاقلاپ تاشلىدى، 10 تاپانچىنى يىغىۋالدى. بۇ شۆبە ئەترەت قورالغا ئائىت جىنايەتلەرنى بايقىغان ھامان ئۇنى ئاخىرىغىچە تەكشۈرۈپ، ئۇنىڭغا قاتتىق زەربە بەردى. كەڭساي چېگرا مۇداپىئە ساقچىخانىسى بىر نەچچە قارا نىيەتنىڭ ئاپتوبۇستا قوراللىق بۇلاڭچىلىق قىلمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، كادىر - ساقچىلارنى تېزدىن ئۇيۇشتۇرۇپ، يەتتە كېچە- كۈندۈز چارلاپ، كۆزىتىپ، ئالتە قوراللىق قارا نىيەتنى تورغا چۈشۈرۈپ، ئۆزىگە قاراشلىق رايوننىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى قوماندانلىق شتابى 6 -تارماق ئەترىتى بىلەن شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ بىرلىكتە مەدەنىيەتلىك ئورۇن قۇرۇش پائالىيىتى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتى، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىشىپ ئۆزئارا ياردەم بېرىپ، خۇددى بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئۆتمەكتە.
سۈرەتتە: شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى ئورگان كادىرلىرىغا كومپيۇتېر مەشغۇلاتى بىلىملىرىنى ئۆگەتمەكتە.
چېڭ شيەنفا فوتوسى

گۈرۈچ بازىرىدىكى ئۈستۈنلۈك ئۈچۈن...

— ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ شالچىلىق تەرەققىياتىنى تېزلەتكەنلىكى توغرىسىدا

غەيرەت ئۆمەر، ئالىيە قادىر (ئۆز مۇخبىرلىرىمىز)

ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭ سەرخىلى گۈرۈچ ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ ئالاھىدە يەرلىك مەھسۇلاتى، تارىختىن بۇيان ئۇ «ئاقسۇ گۈرۈچى»، «شىنجاڭ گۈرۈچى» دېگەن ناملار بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچى- سىرتىدا شۆھرەت قازىنىپ كەلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ شان- شەرەپنى يەنىمۇ نۇرلاندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ گۈرۈچ بازىرىدا ھەقىقىي ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەش ئۈچۈن، شالچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، دەسلەپكى نەتىجىگە ئېرىشتى. بۇ يىل ناھىيە بويىچە شال كۆلىمى 100 مىڭ موغا يېتىپ، 1995- يىلدىكىدىن 30 مىڭ مو، بۇلتۇرقىدىن 20 مىڭ مو كۆپەيدى. شال ئېتىزلىرىنىڭ ھەممىسىگە مايسا كۆچۈرۈلگەنلىكى، 80 % شال سورتى يېڭىلانغانلىقى، ماددىي، تېخنىكا جەھەتتىكى سېلىنما كۆپەيتىلگەنلىكى ئۈچۈن، بۇ 100 مىڭ مو شالنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنىڭ 580 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلىنىڭ 58 مىڭ توننىغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن بىرلىك ھوسۇلىنىڭ 50 كىلوگرام، ئومۇمىي ھوسۇلىنىڭ 15 مىڭ 600 توننا ئاشىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى.

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ يەر ئۈستى، يەر ئاستى سۇ بايلىقى ئىنتايىن مول بولۇپ، تەبىئىي شەرت - شارائىتى شالچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا تولىمۇ ماس كېلىدۇ. لېكىن ئىلگىرىكى پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسى شارائىتىدا، بۇ ناھىيە شالچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا نوقۇل ھالدا بىرلىك ھوسۇل، ئومۇمىي ھوسۇل كۆرسەتكۈچىنىڭ يىلمۇ يىل مۇقىم ئېشىشىنى تەكىتلەپ، گۈرۈچ سۈپىتىنىڭ يۇقىرى، سورتىنىڭ ئەلا بولۇشىغا سەل قاراپ كەلگەنىدى. خەلقنىڭ ماددىي، مەنىۋى تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشى، بازار ئىگىلىكى تۈزۈمىنىڭ تەدرىجىي يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ئاشلىق كۆز قارىشى يېڭىلىنىپ، داڭلىق، ئەلا سۈپەتلىك گۈرۈچكە بولغان ئېھتىياجى بارغانسېرى كۈچەيدى. ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى ئاشلىق بازارلىرىدىكى بۇنداق يېڭى يۈزلىنىشكە يېقىن ماسلىشىپ، شالچىلىقتا ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلگەن- مەھسۇلات مىقدارىنى تەكىتلەش شەكلىدىكى ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلىنى مەھسۇلات مىقدارى، كۆلەم ۋە سۈپەتنى تەڭ ئۆستۈرۈش شەكلىدىكى ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلىغا ئۆزگەرتىش يولىدا دادىل ئىزدەندى. بۇ جەھەتتە ئۇلار مۇھىم نۇقتىنى ئالدى بىلەن شال سورتلىرىنى سەرخىللاشتۇرۇشقا قارىتىپ، يوقىلىش گىردابىغا بېرىپ قالغان ئالاھىدە يەرلىك سورتلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، ئۆزلىرى سىناق قىلىپ يېڭى سورت يېتىشتۈرۈش ۋە مەملىكەت ئىچى- سىرتىدىن بىر قىسىم داڭلىق سورتلارنى كىرگۈزۈپ ئومۇملاشتۇرۇشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش ئارقىلىق، شال تۈرلىرىنى پائال كۆپەيتتى. بىر نەچچە يىل بوشاشماي تىرىشىش نەتىجىسىدە گۈرۈچ تۈرى ئادەتتىكى ئاق گۈرۈچتىن قىزىل گۈرۈچ، قارا گۈرۈچ، قارا مەرۋايىت گۈرۈچ، ئېپار گۈرۈچ، ئەينو گۈرۈچ، نومبى، نومبى ئېپار قاتارلىق ئون نەچچە خىلغا يەتتى. نەتىجىدە دۆلەت ئاپتونوم رايونىمىزغا تارقىتىپ بەرگەن گۈرۈچ تۈرلىرىدىكى ئون خىل «يېشىل يېمەكلىك» گۇۋاھنامىسىنىڭ بەشىنى ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى قولغا كەلتۈرۈپ، ئىسمى - جىسمىغا لايىق گۈرۈچ ماكانى بولۇپ قالدى.

شالچىلىقتا داڭلىق سورت بولغاندىلا، ئەلا سۈپەتلىك گۈرۈچ ئىشلەپچىقىرىش مەقسىتىگە يەتكىلى بولىدۇ. ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى بۇ يىلدىن ئېتىبارەن شال سورتلىرىنى يېڭىلاشنى شىنجاڭنىڭ گۈرۈچ بازىرىدىكى ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەش نىشانىغا يېتىشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇشقا باشلىدى. «781» سورتى- ئىلگىرى ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ ئاساسلىق شال سورتى ئىدى. بۇ سورتنىڭ ھوسۇلى يۇقىرى بولسىمۇ، لېكىن ئون نەچچە يىلدىن بۇيان تېرىلىۋېرىپ، كېسەللىككە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى ئاجىزلاپ، گۈرۈچىنىڭ سۈپىتى، تەمى چېكىنىشكە يۈزلەنگەنىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل «781» سورتىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، ئۇنىڭ ئورنىغا ھوسۇلى يۇقىرى، كېسەللىككە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى كۈچلۈك، تەملىك، پىشىشلىك «ئاقسۇ شىلى -4»، «شىننوڭ -129»، ياپونىيىنىڭ داڭلىق گۈرۈچى بولغان «چېۋىلتىيەن شاۋجىڭ» ۋە باشقا ئالاھىدە سورتلارنى ئومۇملاشتۇردى. بۇ ئەلا سۈپەتلىك سورتلارنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى 80 % كە يېتىپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىدا زور بۆسۈش ھاسىل قىلىندى.

شالچىلىق بىلەن پاختىچىلىقنىڭ تەرەققىيات مۇناسىۋىتىنى دىئالېكتىكىلىق ئۇسۇلدا مۇۋاپىق ھەل قىلىش - ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ شالچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى ئاساسىي تەجرىبىلىرىنىڭ بىرى بولدى. چۈنكى بۇ ناھىيە ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ تۈرى ئەڭ كۆپ ناھىيە بولۇپ شال، بۇغداي، قوناقنى ئاساس قىلغان ئاشلىق زىرائەتلىرى بىلەن كېۋەز، قىزىلچىنى ئاساس قىلغان ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ نىسبىتى ئاساسىي جەھەتتىن تەڭشىلىپ كېتىدۇ. شۇڭا بۇ ناھىيە يەر ئاستى سۇ ئورنى تۆۋەن، يەر ئۈستى سۈيى قىسراق بولغان تەرەپ دەريا سۇغىرىش رايونىغا جايلاشقان ئىسلەمچى، جام، قىزىل، گۆلتاۋات قاتارلىق يېزىلارنى كېۋەز، بۇغداي، قوناق ئىشلەپچىقىرىش بازىسى، قۇمبېش، توشقان دەريا ۋادىسىدىكى سۈيى مول توخولا، ئارال، چاغراق يېزىلىرىنى شالچىلىق بازىسى قىلىپ بېكىتىپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ، بولۇپمۇ نۆۋەتتە بازار رىقابىتى ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈم جەھەتتە ئوخشاش ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەپ تۇرۇۋاتقان پاختىچىلىق بىلەن شالچىلىقنىڭ ماس قەدەمدە يۈكسىلىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

ھازىر ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا قەدەر شال كۆلىمىنى 150 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، تۆمۈر چوققىسى ئېتىكىدىكى بۇ گۆھەر زېمىننى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئەڭ چوڭ ئەلا سۈپەتلىك گۈرۈچ بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش يولىدا پۇختا قەدەم بىلەن ئىلگىرىلىمەكتە.

بورتالا شەھىرىدە دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى تېز تەرەققىي قىلماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **شاۋكۇش ئاناربېك** خەۋەر قىلىدۇ: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى رەھبەرلىك ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، ئىقتىسادىي جەھەتتە مەدەت بەرگەچكە، بورتالا شەھىرىنىڭ دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى تېز تەرەققىي قىلدى.

بورتالا شەھىرى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا يەنىمۇ ئەھمىيەت بېرىپ، چارۋىچىلىقتا تۆۋەن سەرپىيات، يۇقىرى ئۈنۈم ھاسىل قىلىش جەھەتتە ئىزدەندى، ئۆتكەن يىلى 8-ئايدىن باشلاپ، دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىغا ئون تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، باقمىچىلىق ئىشلىرىنى ئىقتىسادىي جەھەتتە يۆلەش، تېخنىكا جەھەتتە يېتەكچىلىك قىلىش بىلەن بىللە، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە ئېغىل-قوتان يېرى ۋە يەم-خەشەك يېرى قاتارلىقلارنى ھەل قىلىپ بېرىش جەھەتتە تەدبىر بېكىتتى. باقمىچىلىق كىچىك رايونى ۋە باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە 218 ئوت-چۆپ توغراش ماشىنىسىنى 500 يۈەندىن ئېتىبار باھادا ھەل قىلىپ بەردى. يېزا-بازارلارمۇ ئوت-چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋالغۇچىلارغا 200 يۈەندىن 500 يۈەنگىچە ياردەم بەردى. بۇنىڭ بىلەن ئوت-چۆپ توغراش ماشىنىسىنىڭ ئەسلى باھاسى 2200 يۈەن بولسىمۇ، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرى چىقىم قىلغان پۇل 1200 يۈەندىن 1700 يۈەنگىچە بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي يۈكى يېنىكلىتىلدى: نەتىجىدە 6-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە دېھقانچىلىق رايونىدا بېقىلىۋاتقان چارۋا مال 139 مىڭ 444تۇياققا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 27 مىڭ 208 تۇياق كۆپىيىپ، 24.2 % ئاشتى. گۆش 2042 توننىغا، سۈت 3187 توننىغا، تۇخۇم 398 توننىغا يېتىپ، شەھەر بويىچە ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئىشلەپ چىقىرىلغان گۆش، سۈت، تۇخۇمنىڭ 89.4 %، 87.8 % ۋە 69.1 % نى ئىگىلىدى.

كورلا شەھىرى باقمىچىلىق كەسپىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ، شەھەر ئاھالىلىرىنى قوشۇمچە يېمەكلىكلەر بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەبەيدۇللا مۇھەممەتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: كورلا شەھىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان باقمىچىلىق كەسپىگە بولغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، شەھەر ئاھالىلىرىنى گۆش، تۇخۇم، سۈت قاتارلىق قوشۇمچە يېمەكلىكلەر بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلدى.

كورلا شەھىرى شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ گۆش، تۇخۇم، سۈت قاتارلىق قوشۇمچە يېمەكلىككە بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، باقمىچىلىق كەسپىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرغاچقا، شەھەر بويىچە ھازىر بار چارۋا 252 مىڭ تۇياققا يەتتى. يىلىغا 90 مىڭ تۇياق كالا، قوي تاۋارلاشتى. 1000 دىن ئارتۇق قوي، 200 دىن ئارتۇق كالا بوردىغىلى بولىدىغان بورداقچىلىق بازىسىدىن 84 ى قۇرۇلۇپ، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىسى 2210 غا يەتتى. 30 مىڭدىن ئارتۇق توخۇ باقىلى بولىدىغان چوڭ تىپتىكى توخۇ فېرمىسىدىن بەشى ۋە يىلىغا 10 مىڭدىن ئارتۇق گۆش توخۇسىنى بازارغا سالالايدىغان توخۇ فېرمىسىدىن 11 ى قۇرۇلدى. ئوبلاستلىق سىغىن كالا فېرمىسى، 28 - تۈەن، 29- تۈەن سىغىن كالا فېرمىلىرى شەھەر ئاھالىسىنى يىلىغا 1800 توننا سۈت بىلەن تەمىنلىيەلەيدىغان بولدى. ھازىر كورلا شەھىرى «10 مىڭ توننا گۆش ئىشلەپ

ئىلى ئوبلاستىدا بۇ يىل ئومۇمىي چارۋامال 15 مىليون 870 مىڭ تۇياققا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 8 %

تۇرپان ۋىلايىتىدە زىيانداش ھاشاراتلار زىيانداشلىقى ئازايتىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت سېيىتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل تۇرپان ۋىلايىتىدە چېكەتكە، غوزا قۇرتى، كۆك پىت ئاپىتى ئېغىر بولدى. 163 مىڭ مو يەردە چېكەتكە، 255 مىڭ 900 مو يەردە غوزا قۇرتى، كۆك پىت ئاپىتى يۈز بەردى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى. ۋىلايەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى ئاپەت ئېغىر بولغان يېزا - كەنت، مەھەللىلەرگىچە بېرىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىپ، زىيانداش كۆپرەك نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، دېھقانلارغا زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ياشاش، كۆپىيىش قانۇنىيىتى ۋە ئۇنى يوقىتىشنىڭ ئۇسۇلىنى چۈشەندۇردى. ئاپەتنى تىزگىنلەشكە ۋىلايەت بويىچە667 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، 42.7 توننا دورا چېچىلدى. 825.7 كىلومېتىر توك سىمى تارتىلىپ، 300 ئالداپ يوقىتىش

بەردە غوزا قۇرتى، كۆك پىت، ئاپتى يۈز بەردى،
بۇ يىل ئەتىيازدىكى ھاۋا رايىنىڭ نورمالسىز بولۇشى بۇ ۋىلايەتتە زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىگە سەۋەب بولدى. ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن تۇرپان

لەرگىچە بېرىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىپ، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىشنىڭ كونكرېت تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈردى. 900 دېھقانچىلىق تېخنىكلىرى تۆۋەنگە ئەۋەتىلدى. ئۇلار 300 (قېتىم)دىن

تونىنا دورا چېچىلدى. 825.7 كىلومېتىر توك سىمى تارتىلىپ، 300 ئالداپ يوقىتىش تەلەگگىسى قويۇلدى. ئىككى ئايدىن كۆپرەك جاپالىق كۈرەش قىلىش ئارقىسىدا چېكەتكە ئاپىتى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىلدى. كېۋەز غوزا قۇرتى ۋە كېۋەز كۆك پىتىنىڭ زىيىنى تۆۋەنلىتىلدى.

مىڭ تونىغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 8 % ئاشتى.

سۈرەتتە: چارۋا مال بازىرى.
كامال جامال فوتوسى

تەمىنلىيەلەيدىغان بولدى. ھازىر كورلا شەھىرى «10 مىڭ تونىنا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان ناھىيە (شەھەر)» لەر نىشانىغا يېتىپ، گۆش، سۈت، تۇخۇم، ئۆي قۇشلىرى بىلەن تەمىنلەش جەھەتتە مال مەنبەسى مول، باھا مۇقىم بولۇشتەك ۋەزىيەتنى ياراتتى.

غۇلجا شەھىرى كۆكەرتىشنى چىڭ تۇتتى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا شەھىرى شەھەرنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە قاتتىق قول بولۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ تۈرتكىسىدە غۇلجا شەھىرىنىڭ شەھەر قۇرۇلۇشىدا غايەت زور ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى. مۇشۇنداق ياخشى يۈزلىنىشتە كۆپ قىسىم ئورۇنلار مۇھىتنى ياخشىلاش ئۈچۈن ئەتراپلىق ئىزدەنگەن بولسىمۇ، لېكىن ئاز بىر قىسىم ئورۇنلار پەقەت ئۆز قۇرۇلۇشىغىلا ئەھمىيەت بېرىپ، كۆكەرتىشكە سەل قارىدى. شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى 1991- يىلىدىن باشلاپ، شەھەردە قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋە ياكى قۇرۇلۇش ئېلىپ بارماقچى بولغان ئورۇنلاردىن كۆكەرتىشكە كاپالەتلىك قىلىش پۇلى يىغىشنى يولغا قويدى ھەم ئۇنى قاتتىق قوللۇق بىلەن ئىجرا قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ھەرقايسى قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋە قۇرۇلۇش ئېلىپ بارىدىغان ئورۇنلار ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئاساسەن كۆكەرتىشكە كاپالەتلىك قىلىش پۇلىنى ئالدىنئالا تاپشۇرۇپ، ئاندىن قۇرۇلۇش ۋە كۆكەرتىش ئىشلىرىنى بىرلىكتە ئېلىپ بارىدىغان بولدى. قۇرۇلۇش ۋە كۆكەرتىش ئىشلىرىنى تاماملىغاندا ئىلتىماس سۇنۇپ، ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ باھالاپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىنى كۈتتى، ئالاقىدار ئورۇنلار ئۆلچەم، تۈزۈم بويىچە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ئۆلچەمگە يەتكەنلەرنىڭ كۆكەرتىشكە كاپالەتلىك قىلىش پۇلىنى قايتۇرۇپ بەردى. ئۆلچەمگە يەتمىگەنلەرگە ۋاقىت بەلگىلەپ، ئۇلارنى ئۆلچەمگە يەتكۈزۈشكە ھەيدەكچىلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن غۇلجا شەھىرىنىڭ كۆكەرتىش ئىشلىرى يىلدىن - يىلغا سۈپەتلىك، داۋام قىلدى، شەھەرنىڭ دەل - دەرەخ بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى كۆكەرتىش ئۆلچىمىگە يەتتى.

باي ناھىيىسى بۇ يىل 2 مىليون 681 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ناھىيە بازىرى ئىچىدىكى «قاتناش يولى»، «غالىبىيەت يولى»، «قۇرۇلۇش يولى» قاتارلىق ئاساسلىق يوللارنى كېڭەيتمەكتە.
سۈرەتتە: قۇرۇلۇش مەيدانى.
ئەركىن ئابدۇرېھىم، ئەكبەر سالىم فوتوسى

قىزىلبۇلاق كەنتى ھۆددىگە ئېلىنغاندىن كېيىن...

يېزا، كەنت خەۋەرلىرى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **قادىر مەگىت** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك يېزا - بازار كارخانىلىرى ئىدارىسى بوزدۆڭ قىرغىز يېزىسىنىڭ قىزىلبۇلاق كەنتىنى ئۈچ يىلدا نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ھۆددىگە ئالغاندى. بۇلتۇر بۇ كەنتتىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1230 يۈەنگە يەتتى.

قىزىلبۇلاق كەنتى ناھىيە بازىرىدىن 126 كىلومېتىر يىراقلىقتا جايلاشقان تاغلىق كەنت، چارۋىچىلىقنى ئاساس، دېھقانچىلىقنى قوشۇمچە قىلىدىغان بۇ كەنتنىڭ قاتناش شارائىتى ناچار، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى تۆۋەن ئىدى. بۇلتۇر يىل بېشىدا بۇ كەنتنى ناھىيىلىك يېزا - بازار كارخانىلىرى ئىدارىسى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ھۆددىگە ئالغاندىن كېيىن ئىشنى رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سېلىشتىن باشلىدى. يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى شەكىللەنگەندىن كېيىن، ئۇلار ئۆزىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇردى. كەنتنىڭ بايلىق ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشنى ئاساس، دېھقانچىلىق ئارقىلىق چارۋىچىلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشنى تايانچ قىلدى. پەن - تېخنىكىغا ئەھمىيەت بېرىپ، كەنت بويىچە چارۋىچىلىق، دېھقانچىلىق تېخنىكلىرىنى يېتىشتۈردى، 22 ئورۇنغا زامانىۋى قوتان سالدى، چارۋىلارنىڭ يەم - خەشەك مەسىلىسىنى ئۈزلۈكسىز ھەل قىلدى. بۇنىڭ بىلەن چارۋىلار ئىلمىي ئۇسۇلدا بېقىلىپ تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى 100 % كە يەتتى، 287 مو قوناق سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلىپ، بىرلىك ھوسۇلى 1000 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلدى. دېھقانلار ئاشلىقتا ئۆزىنى ئۆزى قامدىغاندىن سىرت دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بەردى. يېزا - بازار كارخانىلىرى ئىدارىسى ئىككى تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋېلىپ نامرات، قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ھەقسىز تارقىتىپ بەردى. ئون كىلوۋاتلىق گېنېراتورنى ھەقسىز ئورنىتىپ بېرىپ، چارۋىچىلارنى قارا چىراغدىن قۇتۇلدۇردى ھەمدە ئۇلارنى تېلېۋىزور كۆرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى، بەش يىلغىچە ھەق ئالماسلىق ئاساسىدا، كەنتتىكى ھەممە ئائىلىگە ئۈچ مودىن بەش موغىچە ياغلىق دان يېرى، ئىككى مودىن ياڭيۇ تېرىيدىغان يەر ھەل قىلىپ بەردى، قىيىنچىلىقى بار، نامرات ئائىلىلەرگە 20 تونىنا، مەكتەپكە ئون تونىنا كۆمۈر ئەكەلدۈرۈپ بەردى. بۇ ئىدارىنىڭ يېتەكچىلىكىدە كەنت بۇلتۇر ئىشلەپچىقىرىشنى باھالاشتا يېزا بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتۈپ كوللېكتىپ ھەم شەخسلەر 13 مىڭ يۈەن مۇكاپات ئالدى، بۇ يىل يېرىم يىللىق باھالاشتا يەنە ئالدىنقى ئورۇندا تۇردى.

دۆڭمەھەللە يېزىسىدا ئۇچۇر مۇلازىملىق پونكىتى قۇرۇلدى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **قەيسەر تاش** خەۋەر قىلىدۇ: توققۇز تارا ناھىيە دۆڭمەھەللە يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا يېزىدا ئۇچۇر مۇلازىملىق پونكىتى قۇردى.

بۇ پونكىتنىڭ ۋەزىپىسى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىغا بازار تېپىش، ھەر بىر ئۇچۇر مۇلازىمى يېرىم يىل ئىچىدە قىممىتى بار ئون خىل ئۇچۇر بىلەن تەمىنلەش ياكى ئاشلىق، باغ قاتارلىق مەھسۇلاتلاردىن 30 تونىنا، مېۋە-چېۋە، كۆكتاتتىن ئون توننىنى ۋاكالىتەن سېتىپ بېرىشتىن ئىبارەت.

كارساك، كونىشەھەر كەنتلىرىدىكى دېھقانلار كىگىزچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىدى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېكىم** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان شەھىرى قاراغوجا يېزىسىنىڭ كارساك، كونىشەھەر كەنتلىرىدىكى دېھقانلار يەرلەر مەھسۇلاتقا بىرلەشتۈرۈلۈپ ئائىلىلەرگە كۆتۈرە بېرىلگەندىن كېيىن قوشۇمچە كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىپ تاشلاپ قويغان كىگىزچىلىك ھۈنىرىنى قايتا قولغا ئالدى ھەمدە بۇ كەسىپكە سالىدىغان مەبلەغنى كۆپەيتىپ، تېخنىكا يېڭىلاپ يۇڭ ئېتىش، كىگىز پىششۇرۇش قاتارلىق ئىلگىرى قول بىلەن قىلىنىدىغان ئىش ھالقىلىرىنى ماشىنا بىلەن ئىشلەشكە ئۆزگەرتتى، كىگىز تۈرلىرىنى كۆپەيتىپ، نەقىش، گۈل نۇسخىلىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈردى، كىگىزچىلىك كارخانىلىرىنى كېڭەيتىپ قۇردى. ھازىر كارساك، كونىشەھەر كەنتلىرىدە كىگىزچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئائىلە 24 كە، كىگىزچىلىك كارخانىلىرىدا ئىشلەيدىغانلار 192 گە يەتتى. بىر كىگىزچىلىك ئائىلىسى يىلىغا 20 مىڭ يۈەندىن 30 مىڭ يۈەنگىچە ساپ كىرىم قىلالايدىغان سەۋىيىگە يەتتى.

ياقئېرىق دېھقانچىلىق مەيدانىدىكى دېھقانلارمۇ تېلېفون ئارقىلىق ئالاقىلىشىدىغان بولدى

ئۇختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈسۈپ ئەرشىدىن** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىنىڭ ياقئېرىق دېھقانچىلىق مەيدانى بۇ يىل ئەتىياز مەيدان مالىيىسىدىن 1 مىليون 740 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ بىر يۈرۈش پروگراممىلىق تېلېفون ئاپپاراتى سېتىۋالدى. ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىدىكى تېخنىكلارنىڭ ياردىمى بىلەن بۇ ئاپپارات ئۇگۇشلۇق قوراشتۇرۇلدى، دەسلەپكى قەدەمدە مەيدان تەۋەسىدىكى ئىدارە، ئورگان ۋە شەخسلەرگە 41 تېلېفون ئورنىتىپ بېرىلدى، ھازىر تېلېفون داۋاملىق كۆپەيتىلمەكتە.

بۇلتۇردىن بۇيان غۇلجا شەھىرىگە قاراشلىق يېزىلاردا دېھقانلار ئاچقان دۇكان 400 دىن ئېشىپ، دۇكان ئاچقان دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە يىللىق ساپ پايدىسى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.
سۈرەتتە: خەنبىڭ يېزا خەنبىڭ كەنتىدىكى دېھقانلار ئاچقان دۇكان.
كامال جامال فوتوسى

يەكەن ناھىيىسىدە مەدەنىيەت بازارلىرى ساغلام تەرەققىي قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۇنىياز قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ زىچ ماسلىشىشى، ناھىيىلىك مەدەنىيەت ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتى سالمىقىنى ئاشۇرۇشى نەتىجىسىدە ناھىيىنىڭ مەدەنىيەت بازارلىرى ساغلام تەرەققىي قىلدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ناھىيىلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى ج خ مىنىستىرلىكى، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى ۋە سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش باش ئىدارىسىنىڭ مەملىكەت بويىچە قىمار، تېررورلۇق، شەھۋانىلىق تۈسىنى ئالغان ئېلېكترونلۇق ئويۇنچۇق تىجارىتىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش توغرىسىدىكى ھۆججىتى ۋە ئۈن-سىن بازارلىرىنى باشقۇرۇش نىزامىنى ئىزچىللاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتتى. مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇشنىڭ ئايلىق، پەسىللىك، يىللىق پىلانىنى تۈزۈپ، خىزمەتلەرنى پىلانلىق قانات يايدۇردى. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن زىچ ماسلىشىپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنى چوڭ تەكشۈرۈش بىلەن ھەپتىدە ئىككى قېتىم دائىملىق تەكشۈرۈشنى تۈزۈملەشتۈرۈپ، مەدەنىيەت بازارلىرىغا بولغان باشقۇرۇش، نازارەت قىلىشنى كۈچەيتتى. بۇ يىل باھار بايرىمىدىن 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 500 دىن ئارتۇق كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى، رېستوران، سىنئالغۇ قويۇش ئورنى ۋە 4000 دىن ئارتۇق سىنئالغۇ لېنتىسىنى تەكشۈرۈپ، 4352 شەھۋانە ئۈن - سىن لېنتىسىنى يىغىۋالدى، 200 ئورۇندىكى ئېلېكترونلۇق ئويۇنچۇقخانىنى تەكشۈرۈپ، قىمار خاراكتېرىنى ئالغان 31 ئېلېكترونلۇق ئويۇنچۇقنى مۇسادىرە قىلدى، رەسمىيەتلىرى تولۇق بولمىغان ئالتە سىنئالغۇ قويۇش ئورنىنى تىجارەتتىن توختاتتى. بۇنىڭ بىلەن ھەر خىل ساغلام بولمىغان شەھۋانە ئۈن - سىن لېنتىلىرى ۋە كۆڭۈل ئېچىش ئورۇنلىرىنىڭ خەلق ئاممىسىنى زەھەرلىشى ۋە چىرىتىشىنىڭ ئالدى ئېلىندى.

ئاقتۇ ناھىيىسىدە مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىسى مەدەنىيەت بازارلىرىنى يېتىلدۈرۈش بىلەن باشقۇرۇشنى تەڭ تۇتۇپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

ئاقتۇ ناھىيىسىدە ئاممىنىڭ مەنىۋى تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، مەدەنىيەت بازارلىرى جانلاندى. ناھىيە رەھبەرلىكى مەدەنىيەت بازارلىرىنى ساغلام تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن، مەخسۇس رەھبەرلىك گورۇپپىسى قۇرۇپ مەدەنىيەت بازارلىرىنى يېتىلدۈرۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش، مەنىۋى ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمىتىنى كۈچەيتتى. بۇ گورۇپپا بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئالاقىدار تارماقلاردىن كۈچ تەشكىللەپ مەدەنىيەت بازارلىرىنى تۆت قېتىم چوڭ تەكشۈرۈپ، 325 قاپ قانۇنسىز نەشر قىلىنغان ئۈنئالغۇ لېنتىسى، ئۈچ قاپ سېرىق مەزمۇندىكى سىنئالغۇ فىلىمىنى قولغا چۈشۈردى. قانۇنسىز تىجارەت قىلغان سىنئالغۇ قويۇش ئورنىدىن ئىككىنى تىجارەتتىن توختاتتى. تانسخانا، سىنئالغۇ قويۇش ئورنى قاتارلىق كۆڭۈل ئېچىش سورۇنىدىن 20نى تەكشۈرۈپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى تۈزەتتى. مەدەنىيەت بازارلىرىدىكى تىجارەتچىلەردىن ئېلىنىدىغان ھەقنى مۇۋاپىق بېكىتتى. بۇنىڭ بىلەن مەدەنىيەت بازارلىرى يەنىمۇ جانلاندى ۋە كۆلەملىشىش، قېلىپلىشىشقا يۈزلەندى. مەدەنىيەت بويۇملىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار كۆپىيىپ 1000غا يەتتى.

جىك ناھىيىسى يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى ئېچىشقا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: سۇ بايلىقىنى پىلانلىق ئېچىپ،سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، جىك ناھىيىسى يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى ئېچىشقا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى.

تەكشۈرۈشتىن قارىغاندا، ھازىر جىك ناھىيىسىدە 199 ماشىنىلاشقان قۇدۇق بولۇپ، سائىتىگە سۇ چىقىرىش مىقدارى 3309.4 كۇب مېترغا، يىللىق سۇ چىقىرىش مىقدارى 13 مىليون 110 مىڭ 696 كۇب مېترغا يېتىدىكەن. بۇنىڭ ئىچىدە سۇغىرىش ئىشلىرىغا ئىشلىتىلىدىغان قۇدۇقلارنىڭ سانى 132 بولۇپ، يىللىق سۇ چىقىرىش مىقدارى 7 مىليون 607 مىڭ 260 كۇب مېترغا يېتىدىكەن. قالغانلىرى ئادەم ۋە چارۋا ماللارنىڭ سۈيىنى ئىچىدىغان ۋە سانائەتكە ئىشلىتىلىدىغان قۇدۇقلار ...سى»نى بېجىرىشنى چىڭ تۇتتى. قۇدۇقلارغا سۇ ئۆلچەش ئەسلىھەلىرىنى ئورنىتىش ۋە مەخسۇس ئادەم بېكىتىپ يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى ئۇزۇن مۇددەت تەكشۈرۈپ تۇرۇشنى تۈزۈملەشتۈردى. ناھىيە چېگرىسى ئىچىدە يېڭىدىن ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىش ياكى ئەسلىدە بار بولغان قۇدۇقلاردىن سۇ چىقىرىشتا ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ تەستىقىنى ئېلىش، يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى ئىشلەتكۈچى ئورۇن ۋە شەخسلەر يۇقىرى دەرىجىلىك سۇ ئىشلىرى مەمۇرىي تارماقلىرىغا ئىلتىماس سۇنۇپ، تەستىقلانغاندىن كېيىن قۇدۇق قېزىش ئورۇنلىرى چوقۇم سۇ ئىشلىرى مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ سالاھىيەت تەكشۈرۈشىدىن ئۆتۈش، قۇدۇق قېزىلىپ بولغاندىن كېيىن تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشنى ئىلتىماس قىلىش؛

سايباغ رايونى ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى پائالىيىتىنىڭ مەزمۇنى ۋە شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەترېھىم** خەۋەر قىلىدۇ: سايباغ رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان كادىرلار ۋە ئاممىغا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشتا، ھەرقايسى كەسىپ ۋە ئوخشىمىغان ياشتىكى كىشىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئىش كۆرۈپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

سايباغ رايونلۇق پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز ئورنىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى داۋامىدا كادىرلار ۋە ئاممىغا بولغان ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى بىر چوڭ تېما سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، ئۇنىڭ مەزمۇنىنى مول، شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى. ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنى ۋەتەننى سۆيۈش، پارتىيىنى سۆيۈش، سوتسىيالىزمنى سۆيۈش، چاكارلىق ئىگىنى كۈچەيتىشكە يېتەكلەش بىلەن بىللە، ئۇلارنى 8 - ئارمىيىنىڭ شىنجاڭدىكى ئىش بېجىرىش ئورنى، ئىنقىلابىي قۇربانلار قەبرىستانلىقى، ماۋزېمىن تۇرالغۇسى، ئاپتونوم رايونلۇق كۆرگەزمىخانا، ئاپتونوم رايونلۇق موزېي قاتارلىق ئورۇنلارنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، كادىرلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئىنقىلابىي ئەنئەنە تەربىيىسى ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىگە ئىگە قىلدى. بۇ رايونغا قاراشلىق كەسىپىي، مەمۇرىي ئورۇنلارمۇ بۇ ئىشقا ئېتىبار بىلەن قاراپ ئۆزىنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى جارى قىلدۇردى. رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنى ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى يولغا قويۇش پروگراممىسىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇش بىلەن بىللە، ئۇلارغا جۇڭگو يېقىنقى زامان، ھازىرقى زامان تارىخى ۋە دۆلەت ئەھۋالى تەربىيىسى، دۆلەت بايرىقىنى سۆيۈش تەربىيىسى ئېلىپ باردى، بۇنىڭدىن باشقا، ياشلار- ئۆسمۈرلەر ئارىسىدا تۆت ۋەتەنپەرۋەرلىك فىلىمىنى كۆرۈش، ئىككى ۋەتەنپەرۋەرلىك كىتابىنى ئوقۇش، ئۈچ ۋەتەنپەرۋەرلىك ناخشىسىنى ئېيتىش، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى بىر قېتىم يۇرتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىش، بىر قېتىم ۋەتەنپەرۋەرلىك توغرىسىدا نۇتۇق سۆزلەش پائالىيىتىگە قاتنىشىشتىن ئىبارەت «42311» قۇرۇلۇشى پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى ۋە «بەشنى سۆيۈش»، يەنى ئاتا - ئانىسىنى سۆيۈش، ئوقۇتقۇچىنى سۆيۈش، ساۋاقداشلىرىنى سۆيۈش، سىنىپىنى سۆيۈش، مەكتەپنى سۆيۈش پائالىيىتى؛ «لېي فېڭدىن ئۆگىنىپ، مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتى؛ «قول تۇتۇشۇش»، «دوستلىشىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارنى توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك قاراش ۋە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا يېتەكلىدى. بۇ پائالىيەتلەر

بويىچە «مۇنەۋۋەر تەشكىللىگۈچى» بولۇپ مۇكاپاتلاندى. «قول تۇتۇشۇش»، دوستلىشىش»، مېيىپلەرگە ياردەم بېرىش پائالىيىتىدە 18 باشلانغۇچ مەكتەپ نامرات رايونلاردىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە سەككىز رادىئولۇق ئۈنئالغۇ، 14 شەكىل چۈشۈرۈش ئاپپاراتى، 15مىڭ پارچىدىن ئارتۇق ھەر خىل كىتاب، 15 مىڭدىن ئارتۇق سومكا ۋە ئوقۇتۇش بۇيۇمى، 1600 دىن ئارتۇق كىيىم - كېچەك، 4262 يۈەن پۇل، 84 كىلوگرام يېمەك - ئىچمەك ياردەم قىلدى. ھەرقايسى مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار پۇل توپلاپ، مېيىپلەرگە 8000 يۈەن ياردەم قىلدى.

سايباغ رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، يەككە تىجارەتچىلەر ۋە خۇسۇسىي كارخانىلارغا ۋەتەننى سۆيۈش، كوللېكتىپنى سۆيۈش، قانۇن - تۈزۈمگە رىئايە قىلىش، ئۆزئارا ھەمكارلىشىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش، ئاكتىپلىق بىلەن باشقىلارغا ياردەم بېرىش تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىكى ئاكتىپلىقىنى ئۇستۇردى. نەتىجىدە ئۇلار قانۇن بويىچە تىجارەت قىلىپلا قالماستىن، ئاپەتكە ئۇچرىغان رايونلارغا 110 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى.

بۇ رايون ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ھەر خىل پائالىيەتلەرگە سىڭدۈردى. ئۇلار يېقىنقى يىللاردىن بۇيان 10 مىڭ كىشىلىك ئىجتىمائىي ئەخلاق تەربىيىسى پائالىيىتى، مەدەنىيەتلىك شەھەر پۇقرالىرىدىن بولۇش مەزمۇن قىلىنغان 10 مىڭ كىشىلىك نۇتۇق سۆزلەش پائالىيىتى، جۇڭخۇانى سۆيۈش، جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈش نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى، 10 مىڭ كىشىلىك دۆلەت ئەھۋالى، رايون ئەھۋالى بىلىملىرىدىن زېھن سىناش مۇسابىقىسى، 10 مىڭ كىشىلىك ئىمزا قويۇش پائالىيىتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتى، مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش، لېي فېڭدىن ئۆگىنىپ، ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتى قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئۇيۇشتۇرۇپ، ئاممىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق ئىدىيىسىنى كۈچەيتتى.

نەتىجىدە رايون بويىچە ئۈمىد قۇرۇلۇشى،

ماللارنىڭ سۈيىنى ئىچىدىغان ۋە سانائەتكە ئىشلىتىلىدىغان قۇدۇقلار ئىكەن. بۇ ناھىيە ھازىر بار بولغان ماشىنىلاشقان قۇدۇقلارنى ياخشى باشقۇرۇپ، قالايمىقان قۇدۇق قېزىپ يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى خورىتىۋېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى پىلانلىق ئېچىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ھازىر بار بولغان قۇدۇقلارنىڭ سۇ چىقىرىش مىقدارىنى بېكىتىپ، گۇۋاھنامە تارقاتقان «سۇ چىقىرىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامە

قېزىلىپ بولغاندىن كېيىن تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشنى ئىلتىماس قىلىش؛ تەكشۈرۈشتە «لاياقەتلىك» دەپ قارالسا «ئىشلىتىشكە بولىدىغان قۇدۇق» دەپ بېكىتىپ، رۇخسەتنامە بېرىشنى تۈزۈملەشتۈردى. بۇ ناھىيە يەنە تۈرلۈك رەسمىيەتلەرنى ئۆتمەي، خالىغانچە قۇدۇق قازغان ئورۇن، شەخس ۋە قۇرۇلۇش قىلىشنى ئۈستىگە ئالغان ئورۇنلارنى دەرھال ئىشتىن توختىتىشقا بۇيرۇپ، بارلىق ئاقىۋەتكە ئۇلارنى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى ئىزچىللاشتۇردى.

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ باشلىقى باست موللامەت دائىم ئاساسىي قاتلامدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرۈش داۋامىدا دېھقان، چارۋىچىلار بىلەن سىرداشىپ، قىيىنچىلىقلارنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ ئۇلارنىڭ دەردىگە دەرمان بولدى.

سۈرەتتە: باست موللامەت (سولدىن 1 - كىشى) سورتلۇق ئورۇقچىلىق مەيدانىنىڭ تۆۋەنكى كۆكۋاش كەنتىدىكى دېھقانلار ئىنكاس قىلغان نامۇۋاپىق سېلىق مەسىلىسى ھەققىدىكى ئىنكاسنى ئاڭلىماقتا.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

كىشىلىك قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا يېتەكلىدى. بۇ پائالىيەتلەر جەريانىدا ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار 275 مىڭ ئادەم (قېتىم) ۋەتەنپەرۋەرلىك ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان كىنو، تېلېۋىزىيە فىلىملىرىنى كۆرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇلدى. 59 قېتىم ئىنقىلابىي ناخشا ئېيتىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى. تۆت ئوقۇغۇچى مەملىكەتلىك گېزىت - ژۇرنال، كىتاب ئوقۇش مۇسابىقىسىدە «قىزىل گالستۇكلىقلار گېزىت، ژۇرنال، كىتاب ئوقۇش مېدالى» غا ئېرىشتى. ئىككى مەكتەپ «جۇڭگو روھى» كىتاب ئوقۇش پائالىيىتىدە مەملىكەت

كوللېكتىۋىزملىق ئىدىيىسىنى كۈچەيتتى.

نەتىجىدە رايون بويىچە ئۈمىد قۇرۇلۇشى، كەلكۈن ئاپىتى، يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەن رايونلارغا، خوتەن ناھىيىسىنىڭ سۇ قۇرۇلۇشى قاتارلىقلارغا ياردەم قىلىنغان پۇل 1 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. رايون تەۋەسىدە دوستلۇق، ئىناقلىق كەيپىياتى ئۈزلۈكسىز قويۇقلاشتى. شۇڭا بۇ رايون 1988- يىلى ۋە 1994 - يىلى ئىككى قېتىم گوۋويۈەن تەرىپىدىن «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

دېلو پاش قىلىش ماھىرى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **خالىق قادىر**

مەن ئۇنىڭ بىلەن ئالدىنقى يىلى جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى قانات يايدۇرۇلۇۋاتقان كۈنلەردە تونۇشقانىدىم، شۇ چاغدا ئۇنىڭ كەسىپكە بولغان ئوتتەك قىزغىنلىقى، خىزمەتتىكى مەسئۇلىيەتچانلىقى، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ بېرىلىپ ئىشلەش روھى مەندە چوڭقۇر تەسىر قالدۇرغانىدى. يېقىندا ئۇنىڭ ناھىيىمىزدە يۈز بەرگەن زور دېلونى پاش قىلىپ خىزمەت كۆرسەتكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى زىيارەت قىلدىم.

1982 - يىلى پەيزاۋات ناھىيىسىدىن ھەربىي سەپكە قاتناشقان غوپۇر قادىر ھەربىي مەجبۇرىيەت ئۆتىگەن ئۈچ يىلدا ئىككى قېتىم 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ ئەنگە ئېلىندى ۋە شەرەپ بىلەن پارتىيىگە كىردى. 1985 - يىلى كەسىپ ئالماشتۇرۇپ، پەيزاۋات ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىگە خىزمەتكە تەقسىم قىلىنىپ، قىزىلبويى يېزىلىق ساقچىخانىدا ئىشلىدى. ئۇ ساقچىخانىدىكى كادىر - ساقچىلار ۋە ئاساسىي قاتلامدىكى كادىرلار ۋە ئامما بىلەن زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، ئىدارە ۋە يېزا تاپشۇرغان تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى بىجانىدىل ئورۇنداپ، يېزىنىڭ مۇقىملىقى ۋە جەمئىيەت ئامانلىقىغا تۆھپە قوشتى. 1986 - يىلى بۇ يېزىنىڭ بازار كەنت مەھەللىسىدىكى قارى ناۋاينىڭ ئۆيىگە ئوت كەتكەندە، ئۇ كادىر - ساقچىلار ۋە ئاممىنى تەشكىللەپ، ئوتنى ۋاقتىدا ئۆچۈرۈۋېلىپ قارى ناۋاينى 60 مىڭ يۈەنلىك ئىقتىسادىي زىياندىن ساقلاپ قالدى. ئۇ شۇ يىلى ساقچىخانا بويىچە ئىلغار خىزمەتچى بولۇپ تەقدىرلەندى. 1988- يىلدىن 1990 - يىلغىچە شىنجاڭ ساقچى مەكتىپىدە ئىككى يىل ئوقۇش داۋامىدا مەكتەپتە «مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى» دېگەن

شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

غوپۇر قادىر ئوقۇشنى تاماملاپ ئىدارىگە قايتقاندىن كېيىن جىنايى ئىشلار رازۋېتكا ئەترىتىگە ئىشقا چۈشۈپ، 1990 - يىلى 8 - ئايدا بۇ ناھىيىدە يۈز بەرگەن يالغان پۇل دېلوسى، 11 - ئاينىڭ 11 - كۈنى قىزىلبويى يېزىسىدا يۈز بەرگەن كەنت بوغالتىرىنى بۇلاش دېلوسىنى ئارقا - ئارقىدىن پاش قىلىپ، ئىدارىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. 1992 - يىلدىن بۇيان قانات يايدۇرۇلغان جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش ۋە جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى داۋامىدا بۇ خىزمەتلەرگە ئاكتىپ قاتنىشىپ ۋە يېتەكچىلىك قىلىپ، خىزمەتتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، قەشقەر ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسى تەرىپىدىن ئىككى قېتىم 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ ئەنگە ئېلىندى. يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرىگە ئاساسەن تەشكىل 1994 - يىلى 1 - ئايدا ئۇنى ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى جىنايى ئىشلار رازۋېدكا ئەترىتىنىڭ باشلىقلىقىغا، 5 - ئايدا مۇئاۋىن ئىدارە باشلىقى دەرىجىلىك رازۋېدچىكلىككە ئۆستۈردى.

1995 - يىلى بۇ ناھىيىنىڭ گۈللۈك يېزىسىدا قاتىللىق دېلوسى يۈز بەردى. بۇ چاغدا غوپۇر قادىرنىڭ ئانىسى ئېغىر كېسەل ئىدى، ئۇ ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئىلاجسىز ئايرىلىپ خىزمەت ئورنىغا ئاتلاندى. ئۈچ

سوتكا جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق دېلونى پاش قىلىپ قاتىلنى تۇتۇپ، تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. غوپۇرقادىر 1995 - يىلى شاگخەي شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى بىلەن بىرلىكتە قاتىللىق دېلوسىنى رازۋېدكا قىلىپ پاش قىلىشتا خىزمەت كۆرسەتكەنلىكتىن، شاگخەي شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى ئۇنىڭغا لەۋھە تەقدىم قىلدى، شۇ يىلى ئۇ ناھىيە بويىچە سىياسىي - قانۇن سېپىدىكى ئىلغار خىزمەتچى، ئۇ يېتەكچىلىك قىلغان رازۋېدكا ئەترىتى ئىلغار كوللېكتىپ بولدى، دېلو پاش قىلىش گۇرۇپپىسى 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ ئەنگە ئېلىندى. مىشا يېزىلىق پاختا زاۋۇتىغا ئوت قويۇۋېتىش، ناھىيىلىك خەلق بانكىسىدىن 100 مىڭ يۈەن پۇلنى ئوغرىلاش قاتارلىق بىر قەدەر زور دېلولارمۇ ئۇنىڭ ئۆتكۈر كۆزىدىن قېچىپ قۇتۇلالمىدى. غوپۇر قادىر 1994- يىلى ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى بىناسىدىكى مەلۇم بىر ئىشخانىدىن 3000 يۈەن، ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى ئائىلىلىكلەر قورۇسىدىن 10 مىڭ 500 يۈەن پۇلنى ئوغرىلاش دېلوسىنى پاش قىلغانىدا، جاۋابكارنىڭ تۇغقانلىرى غوپۇر قادىرغا 1000 يۈەن سۇنۇدۇ، قىزىلبويى 32 - كەنتتە يۈز بەرگەن زەھەرلىك چېكىملىك دېلوسىغا چېتىشلىق بىر كىشى 1500 يۈەن سۇنۇدۇ، غوپۇر قادىر شۇ ۋاقىتنىڭ ئۆزىدىلا كەسكىن رەت قىلىپ، ج خ كادىر-

ساقچىلىرىدا بولۇشقا تېگىشلىك پاك - دىيانەتلىك خىسلەتنى نامايان قىلدۇ.

بۇ يىل 8 - مارت بۇ ناھىيىنىڭ مەلۇم بىر يېزىسىدا يۈز بەرگەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىپ، دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىكىگە تەھدىت سالىدىغان زور دېلو يۈز بەردى. غوپۇر قادىر رازۋېدكا ئەترىتىدىكىلەرنى تەشكىللەپ، ۋىلايەتلىك ج خ باشقارمىسىدىن كەلگەن يولداشلار بىلەن بىرلىكتە بۇ دېلونى رازۋېتكا قىلىشقا ئاتلاندى. ئىز قوغلاپ تۇتۇش، ياندىن ئەھۋال ئىگىلەش، ئىنكاسلارنى توپلاش، ئاممىنى قوزغاش ئارقىلىق بۇ دېلونى ئاخىرى پاش قىلىپ، خەۋپ - خەتەرنى ئازايتتى.

غوپۇر قادىر ئەمەلىي خىزمەت نەتىجىلىرى ئارقىلىق پارتىيە ۋە خەلققە ئەمەلىي جاۋاب قايتۇردى. لېكىن ئۇ شۇنىڭ بىلەن توختاپ قالمىدى، ئاددى ئەمما ئالاھىدە خىزمەت ئورنىدا داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ تېخىمۇ زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش يولىدا تىرىشماقتا.

خېجىك تاشيول ئۇچاستكىسى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى

خېجىك تاشيول ئۇچاستكىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ بىر قاتار ئەمەلىي تەدبىرلەرنى قوللانغانلىقتىن، ئۇچاستكىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ياخشى نەتىجە بارلىققا كەلدى. ئۇچاستكا رەھبەرلىكى ئالدى بىلەن پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى ھەمدە مەخسۇس ئىككى خادىم ئاجرىتىپ كۈندىلىك خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى. ئۇلار ئۆيمۇ ئۆي بېرىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ ئەھۋالىنى ئەستايىدىل ئىگىلەپ، ھەر بىر ئائىلە ئۈچۈن پىلانلىق تۇغۇت ئارخىپى تۇرغۇزدى. ھەرقايسى بەن - گۇرۇپپىلارغا بېرىپ ئايال ئىشچى-خىزمەتچىلەر ۋە ئائىلە ئاياللىرى بىلەن پىلانلىق تۇغۇت بويىچە توختامنامە ئىمزالىدى ھەمدە ئۇلارغا ئايدا بىر قېتىم كېرەكلىك ئوكۇل ۋە دورا يەتكۈزۈپ بەردى.

ئۇچاستكا پارتكومى، مەمۇرىيەت، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ۋە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇش، قارا تاختاي گېزىتى چىقىرىش قاتارلىق ئۇسۇللار ئارقىلىق پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى كەڭ تەشۋىق قىلدى. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قەرەللىك ھالدا ھەرقايسى داۋبەنگە بېرىپ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ، خۇلاسىلەپ تۇردى. پەرزەنت كۆرۈش مۇۋاپىق دەپ قارالغان ئائىلىلەرگە پىلانلىق تۇغۇت كۆرسەتكۈچى تارقىتىپ بەردى ھەمدە تۇغۇتلۇق ئاياللارنى تۇغۇت مەزگىلىدە قوشۇمچە ياردەم راسخوتلىرىدىن بەھرىمەن قىلدى. ئۇچاستكا يەنە ھەر يىللىق خىزمەتلەرنى خۇلاسىلىگەندە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى مۇھىم خىزمەت قاتارىدا خۇلاسىلەپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەشنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى.

رەھبەرلىك كۈچەيتىلىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈش چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان بۇ ئۇچاستكىدا پىلاندىن سىرت پەرزەنت كۆرۈش ئەھۋالى سادىر بولمىدى. ئۇچاستكا بۇ نەتىجىلىرى بىلەن يېقىندا خېجىك ناھىيىلىك پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتى تەرىپىدىن «پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى. **مۇھەممەتتۇردى ھاجىم**

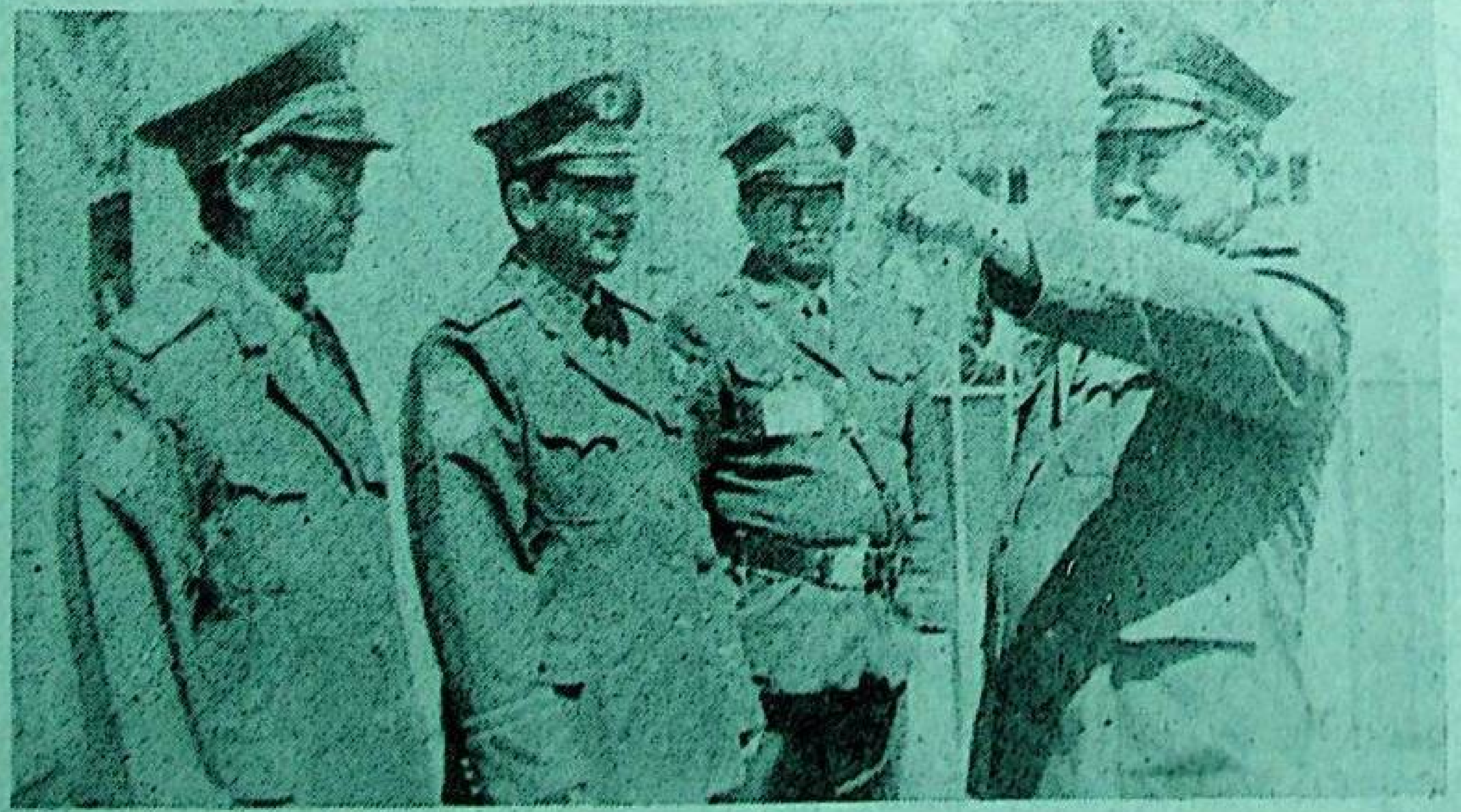

كارخانىلارنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئۈنۈملۈك قوغداش ئۈچۈن شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتى ئىقتىسادىي ساقچىلار قوشۇنىنى زورايتىپ، ئۇلارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەردى.

سۈرەتتە: ساقچىلار ۋەزىپە ئىجرا قىلىش ئالدىدا.

ئەخمەتجان ھوشۇر فوتوسى

مەركەز ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدا يولداش جياڭ زېمىننىڭ قىلغان سۆزى

(1997 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى)

بايا يولداش پېڭ پېيۈن، يولداش سۇڭ جيەن پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ئەھۋالىنى دوكلات قىلدى، شاڭخەي، خېنەن، گۇيجۇ قاتارلىق ئۆلكە، شەھەرلەر ۋە مەملىكەتلىك جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇميۈزلۈك تۈزەش كومىتېتىدىكى يولداشلار سۆزگە چىقتى، كۆپچىلىك ناھايىتى ياخشى سۆزلىدى. تۆۋەندە مەن بىر قانچە پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويماقچىمەن.

1. پىلانلىق تۇغۇتمۇ، مۇھىت ئاسراشمۇ ئۇزاق مەزگىل چىڭ تۇرىدىغان تۈپ دۆلەت سىياستى

پىلانلىق تۇغۇتمۇ، مۇھىت ئاسراشمۇ ناھايىتى مۇھىم، ھەر ئىككىسى ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئومۇمىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك. بۇ بىز چوقۇم ئۇزاق مەزگىل چىڭ تۇرىدىغان تۈپ دۆلەت سىياستى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇشىنى بەلگىلەش داۋامىدا پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش مەسىلىسىگە ناھايىتى ئەھمىيەت بەرگەن. ئۇ كۆپ قېتىم مۇنداق دەپ تەكىتلىگەن: ئاھالە كۆپ، ئاساسى ئاجىز، تېرىلغۇ يېرى ئاز بولۇش ـ دۆلىتىمىزنىڭ تۈپ ئەھۋالى، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىزگىنلەش ـ دۆلىتىمىزنىڭ مۇھىم ئىستراتېگىيىلىك ھەل قىلغۇچ تەدبىرى، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش لازىم. ئۇ ھەم مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى كۆپ قېتىم تەكىتلىگەن. شۇنداقلا «مۇھىت ئاسراش قانۇنى» تۈزۈپ چىقىشنى ئوتتۇرىغا قويغان، كادىرلار، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى يەنىمۇ ئۆگىنىپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش توغرىسىدىكى مۇھىم بايانلىرىنى ئۆگىنىپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ نەزەرىيىسى ئارقىلىق ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئەمەلىيەتكە يېتەكچىلىك قىلىپ، پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىشى لازىم.

پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بىلەن مۇھىت ئاسراش خىزمىتى بىر ـ بىرىگە زىچ مۇناسىۋەتلىك. ئەگەر پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ياخشى تۇتۇلمىسا، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىزگىنلىگىلى بولماي، بايلىقنى ھەددىدىن زىيادە ئېچىۋېتىش كېلىپ چىقىپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئۇنۇملۇك قوغداش قىيىنلىشىدۇ، مۇھىت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش قىيىنلىشىدۇ؛ ئەگەر مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ياخشى تۇتۇلمىسا مۇھىت بۇلغىنىدۇ ياكى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرايدۇ. بۇ خەلقنىڭ تەن سالامەتلىكىگە بىۋاستە تەسىر يەتكۈزىدۇ. ياشاش شارائىتىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ، ھەتتا كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ ياشىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا خەۋپ يېتىدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ ئاھالىسى كۆپ، كىشى بېشىغا ئوتتۇرىچە توغرا كېلىدىغان بايلىق نىسبەتەن كەمچىل، ئېكولوگىيىلىك مۇھىت مەسىلىسى ناھايىتى گەۋدىلىك. بىز سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشتا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا قىلچىمۇ تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشىمىز، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ خەلق ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈشىمىز لازىم. ئىقتىسادىي تەرەققىيات بىلەن نوپۇس، بايلىق، مۇھىتنى بىرلەشتۈرۈپ ئومۇمىيۈزلۈك ئويلىشىشىمىز، بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشىمىز، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىرىشىپ تىزگىنلىشىمىز،

مەدەنىيەتلىك، بەختلىك ئائىلە قۇرۇشقا بىرلەشتۈرۈش؛ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ئاپپارات، خادىم، بېرىلىدىغان ھەقتىن ئىبارەت ئۈچنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. ئەمەلىيەت توغرىلىقىنى ئىسپاتلىغان ئۇسۇل ۋە تەجرىبىلەرنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇش ھەم ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ۋە راۋاجلاندۇرۇش لازىم. پىلانلىق تۇغۇتنى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، مەدەنىيەتلىك ئائىلە، مەدەنىيەتلىك ئورۇن، مەدەنىيەتلىك كەنت ـ بازار، مەدەنىيەتلىك رايون بەرپا قىلىدىغان ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىگە كىرگۈزۈش لازىم. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى كادىرلىرى قوشۇنى ئىدىيە، ئىستىل قۇرۇلۇشى ۋە كەسپىي ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، جان ـ دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى لازىم.

پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى تۇتۇشتا مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈش لازىم. ئېلىمىزنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى يېزىلاردا، قىيىن نۇقتىسىمۇ يېزىلاردا، ئۇنىڭ ئۈستىگە نامرات رايونلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىشلەش بەكمۇ قىيىن، بۇلتۇر گۈيجۇدىكى بىر نامرات ناھىيىگە تەكشۈرۈشكە بېرىپ، سەككىز نامرات ئائىلىنى يوقلىدىم. بىر ئائىلىنىڭلا ئىككى بالىسى بار ئىكەن، قالغان بىر نەچچە ئائىلىنىڭ بالىسى 3 ـ 4 تىن ئاشىدىكەن. بەزى نامرات جايلاردا بالدۇر توي قىلىپ، بالدۇر باللىق بولغانلار كۆپ، پىلان سىرتىدا تۇغقانلارمۇ كۆپ، كۆپ باللىق ئائىلىلەر كۆپ بولۇشتەك ئەھۋاللار ئومۇميۈزلۈك مەۋجۇت ئىكەن. نامرات جايلارنى باشقا جايلارغا سېلىشتۇرغاندا بۇ جايلاردا ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن نوپۇسنى تىزگىنلەشنىڭ قوش بېسىمى تېخىمۇ ئېغىر، پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش تېخىمۇ قىيىن ئىكەن. نامرات جايلارنىڭ نامراتلىشىپ كېتىشىدە سەۋەب ناھايىتى كۆپ، نوپۇسنىڭ زىيادە تېز كۆپىيىپ كېتىشى ناھايىتى مۇھىم بىر سەۋەب. بىر مۇنچە نامرات ئائىلىلەر ئۇزۇقلىنىش، كىيىنىش مەسىلىسى ھەل بولغاندىن كېيىن، كۆپ تۇغۇۋەتكەنلىكتىن، تۇرمۇش سەۋىيىسى يەنە نامرات ھالغا چۈشۈپ قالغان. بىر خىل ناچار دەۋر قىلىش داۋاملاشقان. شۇڭا تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار ـ يۆلەك بولۇشنى پىلانلىق تۇغۇت بىلەن بىرلەشتۈرۈش كېرەك. نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار ـ يۆلەك بولۇشنى پائال ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە پىلانلىق تۇغۇت سىياستىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. بۇ ئىش ناھايىتى مۇھىم. جايلار، ئالاقىدار تارماقلار مەركەزنىڭ تەلىپى بويىچە ئەمەلىي ئەھۋالغا بىرلەشتۈرۈپ، نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار ـ يۆلەك بولۇش بىلەن پىلانلىق تۇغۇتنى بىرلەشتۈرۈش سىياستىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈشى لازىم. پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويغان نامرات ئائىلە ۋە پىلانلىق تۇغۇتنى ياخشى ئىشلىگەن نامرات ناھىيە، نامرات يېزا، نامرات كەنتلەرگە نامراتلارغا يار ـ يۆلەك بولۇش مەبلىغىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، باشقا جايغا كۆچۈرۈش، ئەمگەك كۈچى چىقىرىش، ئوقۇتۇش يۆلەش، تېخنىكا ئۆگىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە ئالدىن ئېتىبار بېرىش سىياستىنى يولغا قويۇپ ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىش كېرەك.

ئاسراش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. بۇلغانغان ماددىلارنى قويۇپ بېرىش ھەققى ئېلىش تۈزۈمىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇش ھەم ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، «9 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئېلىمىزنىڭ ئاساسىي بۇلغىغۇچى ماددىلارنى قويۇپ بېرىش ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش پىلانى» ۋە «جۇڭگونىڭ ئەسىر ھالقىيدىغان يېشىل قۇرۇلۇش پىلانى»نى ھەقىقىي ئىجرا قىلىپ، ئۈچ دەريا (خۇەيخې، لياۋخې، خەيخې دەريالىرى)، ئۈچ كۆل (چاۋخۇ كۆلى، تەيخۇ كۆلى، جىنچى كۆلى) ئىككى رايون، (كاربون II ئوكسىدىنى تىزگىنلەش رايونى، كىسلاتالىق يامغۇرنى تىزگىنلەش رايونى) دىكى بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزەش ئىشىنى كۈچەيتىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ، مالىيە كۈچى جەھەتتە زور كۈچ بىلەن مەدەت بېرىش، مۇھىت ئاسراش ۋەزىپىسىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئورۇندىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

ئېلىمىزدە دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان مۇھىت ئاسراش قانۇن سىستېمىسى دەسلەپكى قەدەمدە بارلىققا كەلدى. بۇ قېتىم 8 ـ نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 ـ يىغىنىدا «جىنايى ئىشلار قانۇنى»غا تۈزىتىش كىرگۈزۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدىكى بىر مەزمۇن، مۇھىتقا زىيان سېلىش جىنايىتىگە ئالاقىدار ماددا قوشۇلدى. بۇ «قانۇن» ماقۇللانغاندىن كېيىن، بۇنىڭدىن كېيىن ئېغىر بۇلغىنىش پەيدا قىلغان ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتقا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلاردىن قانۇن بويىچە جىنايى جاۋابكارلىق سۈرۈشتۈرۈلىدۇ. بىز سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى ئاستىدا مۇھىت ئاسراش قانۇنىي سىستېمىسىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈشىمىز، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى كۈچلۈك قانۇنىي قورال بىلەن تەمىن ئېتىشىمىز لازىم. بۇ بىر قانچە يىلدىن بۇيان، بىز مۇھىت ئاسراش قانۇنىنى ئىجرا قىلىش جەھەتتە ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدۇق. بۇلتۇر مۇھىتنى ئېغىر ھالدا بۇلغىغان 15 كىچىك كارخانىنى ئەمەلدىن قالدۇردۇق ۋە تاقىۋەتتۇق، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر قەتئىي ھەرىكەتكە كېلىپ ئىنتايىن ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى. بىراق مۇھىت ئاسراش قانۇنىنى ئىجرا قىلىشتا يەنىلا ئاجىز ھالقىلار بار. بۇنى داۋاملىق كۈچەيتىشكە، قانۇننى ئىجرا قىلىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ. مۇھىتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى قانۇن بويىچە مۇھىتنى ئاسراش ئىشىغا بىر تۇتاش نازارەت قىلىشى، باشقۇرۇشنى يولغا قويۇشى لازىم. ئەدلىيە تارماقلىرى مۇھىت ئاسراشقا ئالاقىدار ئەدلىيە خىزمەتلىرىنى كۈچەيتىشى، مۇھىتقا بۇزغۇنچىلىق قىلغان جىنايى قىلمىشلارغا قانۇن بويىچە قاتتىق زەربە بېرىشى لازىم. قىسقىسى، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىرلىكتە تىرىشىپ مۇھىتنى ياخشى ئاسراپ كېيىنكى ئەۋلادلارغا بەخت يارىتىشى كېرەك.

4. رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇش لازىم

دۆلىتىمىزدە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنىڭ فاڭجېن ـ سىياسەتلىرى بېكىتىلىپ بولدى. نىشان ۋە تەلەپلەر ناھايىتى ئېنىق. ئاچقۇچ ـ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە،ھۆكۈمەت

مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بىلەن مۇھىت ئاسراش خىزمىتى توغرىسىدىكى دوكلاتنى ھەر يىلى ئاڭلاپ تۇرۇشى ۋە ئۇنى تۈزۈمگە ئايلاندۇرۇپ، ئۇزاقىچە چىڭ تۇتۇشى لازىم.

رەھبەرلەر بۇ ئىشتا ئاڭلىق بولۇپ ئۇنىڭغا ئەھمىيەت بېرىپ، ئەمەلىي ئىش قىلىشى، ئۇنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇشى كېرەك. قاتتىق مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنىتىپ، مەسئۇلىيەتنى سىڭىمنى، تەدبىرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى نىشانلىق باشقۇرۇش تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، قاتلامۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۇتۇشتەك ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈش لازىم. كادىرلارنىڭ نەتىجىسىنى تەكشۈرگەندە بۇ ئىككى خىزمەتنى تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىش لازىم.

پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بىلەن مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنىڭ توغرا تەدبىرلىرىنى خەلق ئاممىسىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرۇش لازىم. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە مۇشۇ خىزمەتكە ئالاقىدار ئىلمىي بىلىملەرنى ئومۇملاشتۇرۇش لازىم. ياخشى تىپلارنى داۋاملىق تەقدىرلەش، مۇلازىملىق تورلىرىنى ساغلاملاشتۇرۇش، ئاساسىي قاتلامنىڭ ئاساسىي خىزمەتلىرىنى كۈچەيتىش لازىم. مۇھىتنى ئاسراش خىزمىتىدە ئالاقىدار قانۇنىي بىلىملەرنى ۋە ئىلىم ـ پەن بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، پۈتكۈل مىللەتنىڭ مۇھىت ئاسراش ئېڭىنى ۋە مۇھىت ئاسراش قانۇنچىلىق قارىشىنى كۈچەيتىشى لازىم.

پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى ماسلاشتۇرۇشنى ياخشى تۇتۇپ، نوپۇس ۋە مۇھىت ئاسراش مەسىلىسىدە ھەر تەرەپلىمە تۈزۈمنى يولغا قويۇشى لازىم. تارماقلار ۋە تەرەپلەرنىڭ مۇناسىۋىتىنى راۋانلاشتۇرۇپ، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە ھەرقايسىسى ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى، بىرىكمە كۈچ شەكىللەندۈرۈپ ھەممەيلەن تەڭ تۇتۇشى، تەڭ باشقۇرۇشى لازىم.

پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى 100 مىليونلىغان ئامما قاتنىشىدىغان چوڭ ئىش. بىز چوقۇم ئاممىغا ئىشىنىشىمىز، ئاممىغا تايىنىشىمىز، ئاممىغا ھۆرمەت قىلىشىمىز، ئامما ئۈچۈن خىزمەت قىلىشىمىز، ئاممىنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىمىز كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ئەمەلىي ئەھۋالغا بىرلەشتۈرۈپ خىزمەتنى ئىجادىي قانات يايدۇرۇشى، خىزمەتنى كۈچەيتىشى، ياخشىلىشى، بولۇپمۇ ئالغا بېسىش داۋامىدا كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىش جەھەتتە تازا كۈچ سەرپ قىلىپ، ھەقىقىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ئۈنۈملۈك ئالغا سىلجىتىشى لازىم.

قىسقىسى، پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلار دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىدە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا تېخىمۇ زىچ ئۇيۇشۇپ، ئاممىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە يېتەكلەپ ھەر جەھەتتىكى

نوپۇس، بايلىق، مۇھىتنى بىرلەشتۈرۈپ ئومۇميۈزلۈك ئويلىشىشىمىز، بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشىمىز، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىرىشىپ تىزگىنلىشىمىز، بايلىقتىن مۇۋاپىق پايدىلىنىشىمىز، مۇھىتنى ھەقىقىي ياخشى ئاسرىشىمىز خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، تېز سۈرئەتتە ساغلام راۋاجلىنىشى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەرەققىياتىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

بىز ماڭارىپ، تەشۋىقات ۋە باشقا جەھەتلەردىكى خىزمەتلەر ئارقىلىق بۇ ئىككى تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى ھەممە ئائىلىلەر، ھەممە كىشىلەرگە بىلدۈرۈشىمىز لازىم. بۇ ئىككى تۈرلۈك خىزمەتنى ئىقتىسادنى ۋە جەمئىيەتنى داۋاملىق تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ، ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى قىلىپ، قەتئىي بوشاشماي چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇشىمىز لازىم.

2. تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ياخشى تۇتۇش لازىم

دۆلىتىمىزنىڭ كۆپ يىللاردىن بۇيانقى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرى پۈتۈن دۇنياغا ئايان. بۇلتۇر نوپۇس پىلانى ئوڭۇشلۇق ئورۇندىلىپ، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى نوپۇس تىزگىنلەش نىشانىغا يېتىشتە ياخشى باشلىنىش بولدى.لېكىن، شۇنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈش كېرەككى، ئېلىمىزنىڭ نوپۇس تۈپ سانى چوڭ بولغانلىقتىن، ھەر يىلى يېڭىدىن 21 مىليون ئۆپچۆرىسىدە بوۋاق تۇغۇلۇپ تۇرىدۇ، ساپ كۆپىيىدىغان نوپۇس 13 مىليون ئۆپچۆرىسىدە بولۇپ، نوپۇس كۆپىيىدىغان مۇتلەق مىقدار يەنىلا ناھايىتى كۆپ بولۇۋاتىدۇ. جايلاردا پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىمۇ ناھايىتى تەكشىسىز بولۇۋاتىدۇ. بەزى ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلار ھېلىمۇ نوپۇس كۆپىيىشىنىڭ يۇقىرى پەللىسىدە تۇرۇۋاتىدۇ. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ۋەزىيەت ناھايىتى مۇشكۈل. سەل - پەل بوشاشقىمۇ بولمايدۇ. يېقىنقى بىر قانچە يىلدا نوپۇس پىلانىنى ئورۇندىدۇق دەپ قارىغۇلارچە ئۈمىدۋارلىنىپ كەتسەك بولمايدۇ. خىزمەتنىڭ قىيىنلىق دەرىجىسى چوڭ بولغان جايلاردىمۇ ئىشەنچنى ئاشۇرۇش پاسسىپ، قورقۇنچاقلىق كەيپىياتىدا بولۇشقا بولمايدۇ. نوپۇسنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىدىن ئېھتىيات قىلىش سىگنالىنى داۋاملىق بېرىپ تۇرۇش كېرەك. داۋاملىق تىرىشىپ مۇشۇ ئەسىردە ئېلىمىز نوپۇسىنى 1 مىليارد 300 مىليون ئىچىدە تىزگىنلەشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

نوپۇسنىڭ بەك تېز كۆپىيىشىنى تىزگىنلەش ئەمەلىيىتىدە، بىز جۇڭگونىڭ نوپۇس مەسىلىسىنى ھەل قىلىش يولىنى تېپىپ چىقتۇق. بىر مۇنچىلىغان قىممەتلىك تەجرىبىلەرنى ياراتتۇق ۋە توپلىدۇق. بىز تەجرىبىلەرنى بۇنىڭدىن كېيىنكى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە يولغا قويساق يەنىلا ئۈنۈم بېرىدۇ. ھازىر يولغا قويۇۋاتقان پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى ئۆزگەرتمەسلىك، بەلگىلەنگەن نوپۇس تىزگىنلەش نىشانىنى ئۆزگەرتمەسلىك، پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ بىرىنچى قول باشلىقلىرى بىۋاسىتە تۇتۇش ۋە ئومۇميۈزلۈك مەسئۇل بولۇشنى ئۆزگەرتمەسلىكتە چىڭ تۇرۇش؛ تەشۋىقات - تەربىيىنى ئاساس قىلىش، ھامىلدار بولۇشتىن ساقلىنىشنى ئاساس قىلىش، دائىملىق خىزمەتنى ئاساس قىلىش فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش لازىم.

يېزىلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈش، دېھقانلارنىڭ ھالال ئەمگىكى ئارقىلىق بېيىپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشىغا ياردەم بېرىشكە بىرلەشتۈرۈش، ئۆگىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە ئالدىن ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىش كېرەك.

3. قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، سېلىنمىنى ئاشۇرۇش، كەلگۈسى 15 يىللىق مۇھىت ئاسراش نىشانىغا يېتىشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادى تېز ئېشىۋاتقان شارائىتتا مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە ناھايىتى زور ئىلگىرىلەش بولدى، مۇھىت سۈپىتى بىردىنلا يامانلىشىپ كېتىدىغان ئەھۋال كۆرۈلمىدى، ئەمەلىيەت ئېلىمىز يولغا قويغان مۇھىت بىلەن ئىقتىسادنى ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسى ۋە مۇھىت ئاسراشقا دائىر بىر قانچە فاڭجېن - سىياسەتلەرنىڭ توغرا، ئۈنۈملۈك بولغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. لېكىن شۇنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈش كېرەككى، ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادى تېز سۈرئەتتە ئېشىپ، نوپۇس داۋاملىق كۆپىيىۋاتقان بولغاچقا بايلىققا بولغان تەلەپ بارغانسېرى ئېشىۋاتىدۇ، ئەگەر مۇھىت ئاسراش خىزمىتى چىڭ تۇتۇلمايدىكەن بولغانغان ماددىلارنى قويۇپ بېرىش مىقدارى يەنە كۆپىيىپ، ئېكولوگىيىنىڭ بۇزۇلۇش دائىرىسى داۋاملىق كېڭىيىۋېرىدۇ. كىشىلەرنىڭ ئۇزۇنغىچە كىينىش مەسىلىسى ھەل بولغاندىن كېيىن، مۇھىت سۈپىتىگە بولغان تەلىپى بارغانسېرى ئۆسىدۇ، شۇڭا بايلىق بىلەن مۇھىت ناھايىتى زور بېسىمغا دۇچ كېلىۋاتىدۇ، مۇھىت ۋەزىيىتى يەنىلا جىددىي، مۇھىت ئاسراش ۋەزىپىسى يەنىلا ئىنتايىن مۇشكۈل.

خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ھەم 2010 - يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىدا بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىللىق مۇھىت ئاسراش خىزمىتىگە ئېنىق تەلەپ قويۇلدى. 2000 - يىلغا بارغاندا مۇھىتنىڭ بۇلغىنىش ۋە ئېكولوگىيىنىڭ بۇزۇلۇشى جىددىيلىشىپ كېتىش يۈزلىنىشىنى ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەش قولغا كەلتۈرۈلىدۇ، بىر قىسىم شەھەرلەر ۋە رايونلارنىڭ مۇھىت سۈپىتى ياخشىلىنىدۇ؛ 2010 - يىلغا بارغاندا ئېكولوگىيىلىك مۇھىت يامانلىشىپ كېتىدىغان ئەھۋال ئاساسىي جەھەتتىن ئۆزگەرتىلىدۇ. شەھەر، يېزا مۇھىتىدا خېلى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىش بولىدۇ. بۇ ئېلىمىزنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە يېتىدىغان ئەسىر ھالقىيدىغان كۆرەش نىشانى. بۇ نىشانغا يېتىشتە، مۇھىت ئاسراش تارماقلىرى ۋە باشقا تارماقلار تىرىشىپلا قالماستىن، بەلكى پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقى ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە توغرا كېلىدۇ.

ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر، ئالاقىدار تارماقلار چوقۇم مۇھىت ئاسراش نىشانىنى ئىقتىساد ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات يىللىق پىلانىغا ۋە ئوتتۇرا، ئۇزاق مەزگىللىك پىلانغا كىرگۈزۈشى لازىم. چوڭ - چوڭ قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى بېكىتكەندە مۇھىت ئاسراش تەدبىرلىرىنىمۇ تۈزۈپ چىقىشى لازىم. رايونلار تەرەققىياتى، بايلىقلارنى ئېچىشتا مۇھىتنى دەلىللەش، ئۈنۈملۈك مۇھىتتا باشقۇرۇش تەرتىپىنى بەرپا قىلىپ، مۇھىت ۋە تەرەققىيات تەدبىرلىرىنى تۈزۈشنى ئىلمىيلاشتۇرۇش، مۇنتىزىملاشتۇرۇش كېرەك. مۇھىت ئاسراشقا سېلىنىدىغان مەبلەغنى كۆپەيتىش كېرەك. مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى تەجرىبىلەردىن مەلۇمكى، مۇھىت ئاسراش مەبلىغىنى ھامان سېلىشقا توغرا كېلىدۇ. بالدۇرراق سالغاندا تەشەببۇسكار بولىدۇ. پۇلمۇ ئاز كېتىدۇ، كېيىن تۇتۇش قىلغاندىن كۆرە، بالدۇر تۇتۇش قىلغان تۈزۈك. مالىيە، باج، پۇل مۇئامىلە تارماقلىرى باج كرېدىت ۋاستىسىنى قوللىنىپ مۇھىت خىزمىتىنىڭ فاڭجېن - سىياسەتلىرى بېكىتىلىپ بولدى. نىشان ۋە تەلەپلەر ناھايىتى ئېنىق. ئاچقۇچ - ھەر دەرىجىلىك پارتىيە،ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ بولۇپمۇ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى يولداشلارنىڭ تونۇشىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇشتا.

پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ بىرىنچى قول رەھبەرلىرى ئۆزلىرى تۇتۇشى لازىم. ئومۇمىي ئىشلارغا ئۆزلىرى مەسئۇل بولۇشى، بۇ ئىككى خىزمەتنى پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىدە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا ئىخچام زىچ ئۇيۇشۇپ، ئاممىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە يېتەكلەپ ھەر جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەپ، شياۋگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى ۋە پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن كۈتۈۋېلىشى لازىم.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى

«پارتىيە سىياسىتى بىزگە بەخت ئېلىپ كەلدى»

(بېشى 1 - بەتتە)

بىر ئوغلىنى تىجارەتكە سالپتۇ. ئائىلە ئىگىلىكى گۈللەنگەندىن كېيىن، ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئەمگەك سىجىللىقىنى يەڭگىللىتىش ئۈچۈن كىچىك تراكتوردىن بىرنى، «28» تىپلىق تراكتوردىن بىرنى سېتىۋېلىپ، دېھقانچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇپتۇ ھەم كەنتتىكىلەرنىڭ دېھقانچىلىقىغا ياردەملەشتۇرۇپتۇ. 1994 - يىلى 20 نەچچە مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ، بىر ئۆن تارتىش زاۋۇتى قۇرۇپتۇ. بۇنىڭ بىلەن كەنتتىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئۇن تارتىش ئۈچۈن يىراقلارغا بېرىشتەك قىيىنچىلىقى ھەل بوپتۇ. ھازىر ئەمەت بوۋاينىڭ يىللىق كىرىمى 50 مىڭ يۈەنگە، ئاشلىق ھوسۇلى 15 مىڭ 780 كىلوگرامغا يېتىپتۇ. ئىككى جايغا 16 ئېغىزلىق يېڭى ئۆي سېلىپ، تۆت ئوغلىنى ئۆيلۈك - ئوچاقلىق قىپتۇ. ئۆيىدە دېھقانچىلىق ماشىنىلىرىدىن باشقا، ئىككى موتسىكلىت، تېلېۋىزور، ئۈنئالغۇ، توڭلاتقۇ قاتارلىق قىممەت باھالىق ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى بار ئىكەن ھەم 10 مىڭ كىلوگرام زاپاس بۇغداي، بانكىدا خېلى كۆپ ئامانەت پۇلى بار ئىكەن.

ئەمەت بوۋاي پەرزەنتلىرىگە بۇگۈنكى بەختىيار ھاياتنىڭ قەدرىگە يېتىش ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش توغرىسىدا تەربىيە بېرىدىكەن. ئەمەت بوۋاي بېيىغاندا نامرات يۇرتداشلىرىغا ياردەم بېرىشنى ئۇنتۇماي ھەر يىلى كەنتتىكى نامرات ئائىلىلەرگە ئاشلىق، كىيىم - كېچەك، نەق پۇل قاتارلىق ماددىي بۇيۇملارنى ياردەم قىلىپ تۇرىدىكەن.

ھامىدىن نىياز بۇنى ئاڭلاپ ۋە ئەمەت بوۋاينىڭ ئائىلە تۇرمۇشىنى كۆرگەندىن كېيىن مەمنۇنىيەت بىلەن:

- پارتىيىمىزنىڭ مەقسىتى ھەر مىللەت خەلقىنى باياشاتلىققا ئېرىشتۈرۈش. سىزنىڭ ھالال ئەمگەك كۈچىڭىزگە تايىنىپ، بەختىيار تۇرمۇش كەچۈرۈۋاتقانلىقىڭىزنى كۆرۈپ خۇشال بولدۇم. مەن سىزنىڭ كەنتتىكى دېھقان، چارۋىچىلارنى يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭمۇ تېزرەك نامراتلىق قالپىقىنى چۆرۈپ تاشلىشىغا ياردەم بېرىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمەن، - دېدى.

ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاساسەن ئاياغلاشتى، لېكىن بىر قىسىم ئورۇنلار بۇ قېتىمقى ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى بېجىرمىدى. ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ۋە جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى بىرلىكتە تارقاتقان شىنجاڭ مالىيە (1997) 28 - نومۇرلۇق ھۆججىتىدە: ئىجازەت بېرىلگەن ئەمما تېخىچە قەيت قىلىنمىغان ھېساباتلار ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاياغلاشقاندىن كېيىن، بىردەك ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن.

بۇ ئورۇنلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نورمال خىزمىتىگە تەسىر يېتىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنىدىن 8 - ئاينىڭ 1 - كۈنىگە قەدەر ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش قارار قىلىندى. تېخىچە ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيىتىنى بېجىرمىگەن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تېزلىكتە ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە بېرىپ شۇ ساھەگە مەسئۇل كەسپىي ئىشلار باشقارمىسى ئىشخانىسىدا ھېساباتنى تەكشۈرتۈش، قەيت قىلىش رەسمىيىتىنى بېجىرىشنى سورايمىز، ۋاقتىدا رەسمىيەت بېجىرمىگەنلەر ئاقىۋىتىگە ئۆزى مەسئۇل بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى
جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى

1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 21 - كۈنى

ئېتىز غەزەللىرى

مۇھەممەتجان راشىدىن

بولسا پۇرسەت - پەيت، ئېتىزغا كۆندە بارغان تۈەھپىدۇر،
ياكى كەتمەن چاپقىنىڭ، يا نەزمە يازغان تۆھپىدۇر.

بىر ئىگىلمەك بىر بەدەل ھەر مايسا تەقدىرى ئۈچۈن،
بىر ئۇرغاق سوقماق ئۈچۈن سەندەلدە بازغان تۆھپىدۇر.

بىر توغان سالساڭمۇ تۆھپە، قىر چېپىپ ئاچقان سۈيۈك،
چاڭقىغان تۇپراق ئارا قەندەك تارالغان تۆھپىدۇر.

سەت ئەمەسمۇ سۆيمىسەڭ كەتمەننى، ئاق نان يەپ تۇرۇپ،
بۇ سەۋەب ئەلۋەتتە ھەم ھەركىم ئويالغان تۆھپىدۇر.

نۇر چاچار «دېھقان» دېگەن بىر سۆزدە قەيسەرلىك ئوتى،
تاجنى تەييادىن ئەمەس، مۇشكۇلدىن ئالغان تۆھپىدۇر.

ھەر ئەقىلدە بىر پىكىر، ھىممەتنى ئەمما ئويلىسام،
بۇ جاھاندا يەر تېرىپ دېھقان يارالغان تۆھپىدۇر.

مەڭگۈ دېھقان بولسىمۇ، ھەر تومۇزدا تەڭ كۆيەر،
مەيلى تۆت كۈن بولسىمۇ دېھقان سانالغان تۆھپىدۇر.

* *

ئويغۇتار كاككۇك يىراقتىن ھەر سەھەر ئۈنلەپ مېنى،
دەيدۇ: چىقماسەن ئېتىزغا، - قىچقىرىپ - ئۈندەپ مېنى.

پىشقىچە بۇغداي تۇتۇپ دان، تاقىتى بولغاچقا تاق،
بۇندا قىستايدۇ قەلەم يازماققا كۈن - تۈنلەپ مېنى.

تەلمۈرەر قوغۇن پىلەك يايغان باراقسان تاختىلار،
كەچكىچە سالقىن باراڭلاردىن تېخى كۈنلەپ مېنى.

قۇشلىرى ئالدىمغا چىقتى، چاچقىنى ئۈستۈمگە قۇت،
كەپتۇ دېھقان شائىرى، دەپ قەلبىدىن كۈيلەپ مېنى.

* *

ياز دېگەن رەسسام گويا سىزغان گۈزەللىك سۈرىتى،
تەبىئەت ئۈنسىز يەنە ئېيتقان غەزەللىك سۈرىتى.

يازغا تەبىر كۆپ ئەزەلدىن ئەمما دوستۇم، ياز دېگەن،
باش باھاردا دېھقىنىم بەرگەن بەدەللىك سۈرىتى.

چاپمىساڭ كەتمەن ئەگەردە قايدا ئۆستەڭ، قايدا سۇ،
ياز دېگەن ماڭدامدا بىر قىلغان ئەمەللىك سۈرىتى.

شىرنا يىغقان گۈل - چېچەكلەر شۇندىدۇر بال ھەرىسى،
يازنى سىزساڭ چىققۇسى خۇددى سەنەمنىڭ سۈرىتى.

بارچە قۇشجان تويدا گويا، بارچە مەخلۇق سەيلىدە،
يازنى قىلغايسەن قىياس شادىيانە ئەلنىڭ سۈرىتى.

ئۈزگا ئۈزلۈق قوشمىسا بولغايمۇ يازنىڭ ھىممىتى،
ياز دېگەن يىللار ئۈزى باسقان قەدەمنىڭ سۈرىتى.

* *

يازدا كەلسەڭ بۇ دالا گۈلزارنى تەقدىم ئەيلىشۇر،
ياپيېشىل ھەر بىر گىياھ بىر يارنى تەقدىم ئەيلىشۇر.

مىڭلىغان باتۇرلىرى شائىرلىقىڭغا يار - يۆلەك،
يازغىلى دېھقان دېگەن سەردارنى تەقدىم ئەيلىشۇر.

چۈشسە مەيلىڭ، قىزلىرى بولغاي ئۆمۈرلۈك مەشۇقۇڭ،
كۆزلىرى «خوپ، مەيلى» دەپ ئىزھارنى تەقدىم ئەيلىشۇر.

نان مەشەدىن ئاپىرىدە، جان مەشەدە يايرىغاي،
ئىچكىلى چاي، چالغىلى دۇتارنى تەقدىم ئەيلىشۇر.

يۇلتۇز

ئابلىز ئوسمان

نىگاھىمغا نىگاھ تەيلەپ سامادا خۇش كۈلەر يۇلتۇز،

بولۇپ ھەمدەم ئاڭا ھەردەم بىدار - ئويغاق يۈرەر يۇلتۇز.

مۆجىزە - داستان

ئادىل موشۇرغا بېغىشلايمەن

ئوسمانجان ساۋۇت

شۆھرەتلەر بۇرجىدا، شۆھرەتسىز چېنىپ،
كۆڭۈلنىڭ سەتھىنى چاڭلار باسقاندا.
ئالەمدەك مۆجىزە ئالەمدەك يېنىپ،
بىر تالاي بۆكلىرىم قالدى ئاسماندا.

تاغۇ تاش تەۋرىدى كەلدى لەرزىگە،
ۋە بەلكىم تەۋرىدى ئۆز ئوقىدا يەر.
كۆڭۈللەر چۆمۈلدى غۇرۇر پەيزىگە،
يىگىتنىڭ تۇيغۇسى شېرىن نەقەدەر.

زېمىننىڭ كۆزلىرى ياندى چاراسلاپ،
ئۆلچىنەر ئۇنىڭدا ھەر بېسلغان ئىز.
پىلسىرات سۇرلىرى سۇندى قاراسلاپ،
بىرىمىز نۇر بولساق پارلاق ھەممىمىز.

«ئالدىدا مەن بولاي، كەينىمدە سەن بول،
مەن كوكلۇن بولمەن، سەن بولغىن ئادىل.»
ئالتۇننىڭ قوللىرى ھەجەپ ۋەھشىي قول،
كېكىردەك سىقماقتا ئاشكارا، دادىل.

«ياق ئۇنداق بولمايدۇ، جۆيلۈمە ھەرگىز،
تىكەنلىك نىيەتلەر بولمىسۇن ئادا.»
ئۈمىدنىڭ كۆزلىرى شەھلا ۋە نەرگىز،
ئەجدادلار روھلىرى ياڭراتتى سادا.

قەھرىگە كېلىدۇ ھەر قەيسەر يىگىت،
بەل باغلاپ سەپەرگە ئاتلانغان چاغدا.
مۇشكۇل ۋە ھەسرەتلەر چېكىنشلەر چېكىپ،
قالدۇ سالپىيىپ مەڭگۈگە داغدا.

بولدۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭ كۆزىگە،
ئۆپۈقتا پىلىنچاپ بىر دەستۇر ئايان:
قۇلاق سال تەڭرىنىڭ تەگرى سۆزىگە،
قىلماقتا ئەركىنى ئۇ بىزگە بايان:

ئالغا باس، كەينىڭگە قارىما زىنھار،
ياراتتىم قانداق بوپ يارالساڭ يارال.
مىدىرلا! تىرىكلىك قىلىنسۇن ئىزھار،
قان بولۇپ، جان بولۇپ زېمىنگە تارال.

يۇلتۇزنى قۇچاقلاپ ئوينايدۇ سەبىي،
ئەقلىمنىڭ گۈللىرى تۇزغىتار ئىپار.
كەۋسەردەك شۇ ھېسلار ئۆز ھېسىم كەبى،
يۈرەكنىڭ ئىچىدە يۈرەكنى سىپار.

ئۆلۈكلەر تىرىلمەس، يوقالماس دۇنيا،
مۆجىزە يوق ئىرۇر بۇنىڭدىن باشقا.
مۆجىزە يارالدى غايىپتەك گويا،
ساقلاشقا ئۆتكۈزدۈم ئانا قوياشقا.

سەن ئىلھام بۇلىقى

ئەنۋەر ئابلەت

كىندىك قېنىم تۆكۈلگەن يۇرتۇم،
سەن قەلبىمدە نۇرلۇق بىر سىما.
مۇھەببىتىڭ، ئىززەت - ھۆرمىتىڭ،
مەۋج ئۇرار ئىسسىق قېنىمدا.

ھەر قەدىمىم، ھەر بىر تىنىقىم،
قۇچىقىڭدا ئەركىن شۇ قەدەر.
ئانام كەبى ئەجرىڭ قەلبىمگە،
بەخش ئېتەر گۈزەل بىر سەھەر.

قۇشلىرىڭدىن ئۆگەندىم ناخشا،
سۇلىرىڭدىن سۆيگۈ ھەم ۋاپا.
ئورمانلىرىڭ بەرسە گۈزەللىك،
قىلدى تۇپراق ماڭا كۈچ ئاتا.

سەن ئانامغا،ماڭا ھەم ئانا،
كىندىك قېنىم تۆكۈلگەن تۇپراق.
مەۋجۇدلۇقۇم سەندە نامايان،
شائىرىڭمەن، ئاتىغىن شۇنداق.

شائىرىڭمەن كۈيلىرىم چەكسىز،
سەن خورىماس ئىلھام بۇلىقىم.
ھىممىتىڭدە مەڭگۈ مەنىلىك،
ھەر قەدىمىم، ھەر بىر تىنىقىم.

ئانا يۇرتۇم،

قەلبىمدىكى بۈيۈك ناخشام سەن،
ئېيتىپ - ئېيتىپ مەڭگۈگە قانماس.
يۈرىكىم قۇش سەن جۈپ قانىتى،
پاك ئىشقىڭسىز پەرۋازىم بولماس.

تومۇرۇمدۇر ئۆستەڭ، ئېرىقىڭ،
يۇمشاق يولۇڭ ئۆمۈر مەنزىلىم.
سۇلىرىڭنىڭ شىلدىرلاشلىرى،
ھاياجاندا ئېيتقان دىل سىرىم.

ياشاش يولى

شاۋكەت ئىبراھىم

ئەقىل بىلەن ياشاپ ئۆتكەندە،
بويسۇندۇرار ئالەمنى ئادەم.
بۇنىڭ ئۈچۈن شىجائەت كېرەك،
ئەڭ زۆرۈرى پۈكۈلمەس قەدەم.

مېڭىش كېرەك ئويلاپ يوللارنى،
گاھ ئۇچرار ھاڭ بەزىدە كاتاڭ.
دانالىقنى ئەقىل يارىتار،
غۇرۇر بىلەن ياشىغىن ھەر تاڭ.

ئەقىل - غۇرۇر چىرىغى بىلسەڭ،
كۆڭۈل ئۆندىن يورۇپ تۇرىدۇ.
گەر يورۇسا كۆڭۈل قۇياشتەك،
كەڭ كائىنات قۇچاق ئاچىدۇ.

غەزەپ

ئابلىز ئوسمان

نىگاھىمغا نىگاھ ئېلىپ سامادا خۇش كۈلەر يۇلتۇز،
نۇرىغا نۇر قوشۇپ ھەردەم قاراقىمنى سۆيەر يۇلتۇز.

كېچە - تۈن دىلبىرى دىلنىڭ، جانانى، سىردىشى ھەمدە،
بېغىشلاپ روھ بىلەن جاننى ئېگىمدا جىلۋىگەر يۇلتۇز.

ئۇزەر مىسكىن تولۇن ئايىم نە ئايكى روھىي ۋىجدانىم،
بولۇپ ھەمدەم ئاڭا ھەردەم بىدار - ئويغاق يۈرەر يۇلتۇز.

ۋۇجۇدۇم چەشمەيۇ دەريا تۇتاشتۇر يولى ساماغا،
چۆمۈپ روھىي زىيارىمغا تومۇرۇمدا ئۈزەر يۇلتۇز.

دېمەڭكى ساقسا كۆكتىن بېشارەت بەختى قاچقاندىن،
پېقىرنى ياد ئېتىپ ئىزدەپ يۈرەكىمگە چۈشەر يۇلتۇز.

ئوغلۇمغا

باھارگۈل ساۋۇت

جان ئوغلۇم ھاياتقا بىزەك سەن ئۆزۈڭ،
سەن بىلەن مۇقەددەس ئانىلىق نامىم.
سەن باغرىم، سەن بارىم، سەن ئۈمىد نۇرۇم،
راھەتتۇر سەن ئۈچۈن تارتقان جاپايىم.

ئېسىمدە، تۇنجى رەت كۈلكەڭنى كۆرۈپ،
سىماپتەك ئېرىگەن ۋۇجۇدۇم شۇ چاغ.
سەن بولغاچ بار مېنىڭ شادلىقىم، بەختىم،
سەيلى ئەت سەن ئۈچۈن ياسىدىم گۈلباغ.

ئانىلىق بۇرچىنى يۈكلىدى ھايات،
پەخرىمسەن، ئىزىمسەن، نىشانىممۇ سەن.
ئاقلاشچۇن شۇ يۈكسەك مەجبۇرىيەتنى،
مېھنەتتە چۆل كېزىپ داۋان ئاشىمەن.

خەلقىمنىڭ قىزىمەن، سەن ئۇنىڭ ئوغلى،
ھاياتنىڭ زەنجىرى باغلانغان شۇنداق.
مۇبادا ئەجرىمنى قايتۇرماق بولساڭ،
ئېلىمنىڭ ئىشقىدا يانغىن ھەممە ۋاق.

نۇر ئەمگىن قۇياشتىن كىرسىز ياشىغىن،
نۇر بىلەن ئۇلۇغدۇر بىلگىن بۇ جاھان.
نۇر ساڭا كۈچ بەرسۇن ھەمدە جاسارەت،
تەر تۆككىن، ئەجىر قىل تىنماي ھەر قاچان.

بىلىم ئالساڭ

ئۆمەر ئىسمائىل

قەلبلەرگە ئەقىل نۇرى چاچالايسەن بىلىم ئالساڭ،
جاھاننىڭ سىرلىرىنى ھەم ئاچالايسەن بىلىم ئالساڭ.

بىلىم گويا پولات شۇڭقار نېسىپ بولسا ئاڭا مىنمەك،
زەپەر ئاسمىنىدا پەرۋاز قىلالايسەن بىلىم ئالساڭ.

ئۆرۈپ قەھرىڭ بىلەن خەنجەر ساڭا روھى كىشەن بولغان،
نادانلىق زەنجىرىن چەيلەپ چاقالايسەن بىلىم ئالساڭ.

بويۇڭدەك ئاقچا - ئالتۇنمۇ توگەيدۇ خەجلىسەڭ ئاخىر،
ھېسابسىز خەزىنە - بايلىق تاپالايسەن بىلىم ئالساڭ.

نەھاجەتتۇر ئۆكۈنمەكلىك «ئەجەپ پەگادا قالدىم» دەپ،
ئەقىللىقلەر ئارا تەڭداش تۇرالايسەن بىلىم ئالساڭ.

چىقىپ كەتسەڭمۇ يۇرت ئاتلاپ يىراقسەن خارۇ زارلىقتىن،
ھالال رىسقىڭنى ھەر كىمدىن ئالالايسەن بىلىم ئالساڭ.

دانالار ھۆكمى بەرھەق، بىلىملىكلەر يېڭەر مىڭنى،
رەقىبلەر ھەيۋىسىن يەرگە ئۇرالايسەن بىلىم ئالساڭ.

بېغىشلاپ بار ۋۇجۇدۇڭنى بۈيۈك غايە بىناسىغا،
ئەبەدلىك تەۋرىمەس ئۇلتاش قويالايسەن بىلىم ئالساڭ.

بىلىم ئىزدە ئېرىنمەستىن جاھاننىڭ نەرىدە بولسا،
كېزىپ چۆل ئابى كەۋسەرگە قانالايسەن بىلىم ئالساڭ،

جاپانىڭ كەينىدە راھەت

ئابدۇرېھىم زۇنۇن

ھالاۋەت ئىزدىسەڭ ھەردەم جاپا دەشتىنى قويماي كەز،
بېلىنى سۇندۇرۇپ توسقۇن تېغىنى ئالقىنىڭدا ئەز.

ئاياۋسىز ئاقسا قان - تەرىڭ ئالار سەن دۇر - گۆھەر تاشتىن،
بۇ يولدا كەتمىسۇن ھەرگىز ئىرادە، غەيرىتىڭگە دەز!

ئەجرىنىڭ تېگى زەر - ئالتۇن، جاپانىڭ كەينىدە راھەت،
ھالاللاپ يە نېسىۋەڭنى زەئىپ، ياللاۋلىقىڭدىن بەز!

پەقەتلا ئېتىبارى يوق بۇگۈن «ئاقنانچى»، كاززاپىنىڭ،
ئىزىڭدىن ئۈنسە گۈل، قونغاي بېشىڭنى ئۇ قىلىپ پەغەز...

سائادەت دىلبىرى ئاچقاي ساڭا ئىللىق قۇچاق ئاخىر،
ۋىسال قۇچماق ئۈچۈن چەككەن جاپا - مۇشكۈلنى راھەت سەز!

پارچىلار

تاشتوختى ئىمىر

مۇقەددەس ئانامسەن، جانجان ئېلىم،
سېنىڭدىن نۇر ئېلىپ يورۇدى دىلىم.
ئىپتىخار، غۇرۇرۇم، پەخرىم سەن ئۆزۈڭ،
مۇشكۈللەر ئالدىدا پۈكۈلمەس بىلىم.

• •

ئۇستازلىق - شەرىپىم، دوسكا - مۇنبىرىم،
ئېلىم - پەن باغچىسى مەڭگۇ دىلبىرىم.
بارىمنى بېرىمەن بۇغۇنلىرىمغا،
مەڭگۇ تەر ئاققۇزۇش بۇرچۇم، شەرىپىم.

• •

ئەمگەكتىن كېلىدۇ غەلىبە، شان - شەرەپ،
ئۇ بىلەن ئاشىدۇ قەدرىڭ ھەسسىلەپ.
مېھنەتتىن قېچىپ سەن خامخىيال قىلما،
تامانىڭ چۆلدە يۈرمە تەمتىرەپ.

• •

ئادەمنىڭ كۆركى ۋە زىبىنتى - ئەخلاق،
ئەخلاقلىق ماختىلىپ تۇرىدۇ ھەرۋاق.
بىلىم يا ئەخلاقتا بولمىساڭ سېنى
ئالدۇ ئەل - يۇرتۇڭ قويىنغا قانداق؟

غەزەپ

ئابلەت ئابدۇللا

يېرىلىپ كېتىدۇ چاك - چاك،
ۋە نەپرەتلىنىپ سۆزلەيدۇ مۇنداق:
تۇر ئۈستۈمدىن،
ئەقلىنى يوقاتقان
«ھەي نادان - ئاخماق!...»
نالە قىلار تىترەپ،
پاكلىقىمنى بۇلغىمىغىن دەپ.
سەن دەسسىگەن تۇپراق...
يۇرتۇڭنىڭ گۈزەل ئاسمىنى،
ئاي ۋە يۇلتۇزلار،
كۈندۈزنىڭ نۇرلىرى،
سالقىن ۋە سايە،
سەن ئوينىغان دەريا بويلىرى،
چىمەن - گىياھلار،
يېڭى تۇغۇلغان ئوماق بوۋاق،
ئاپئاق ساقاللىرى تىترەپ تۇرغان بوۋايلار،
تۆكلىرى يۇمران چىرايلىق ئاسلان،
ئۈۋۈسىدىكى ئۇچار - قاناتلار،
نەپرەتلىنەر سەندىن.
غەزەپلىنىپ قايناپدۇ شائىر:
سەن قانداق ئىنسان!؟...
قايتمىدىڭ،
قايتالمىدىڭ بولدۇڭ سەن ۋەيران،
ئاتا - ئاناڭ تويدى سەندىن ئادىمى ھايۋان.
يۈرەككە زەرداپ بولۇپ قۇيۇلماقتا قان،
قۇيۇلماقتا كۆز يېشىم،
ھەي قېرىندىشىم، قېرىندىشىم...

ھالاكەت يولى

مۇكاپاتلىق ئەسەر

ئاڭلا سۆزۈمنى ساڭا نە كېرەك،
سەن تۇغۇلغاندىن بۇيان،
نەسىھەت قىلدى ئەل ۋە ئاتا - ئاناڭ،
نەسىھەت قىلدى كۆپ بىلىملىك زاتلار.
ساڭا بىر ئۆزۈڭ كېرەك،
بىر لەززەت كېرەك.
كېرەك ئەمەس ئاتا ۋە ئاناڭ،
كېرەك ئەمەس قۇۋمى قېرىنداش،
ئائىلە - بالاڭ...
سەن توغرا يولدا ماڭمىدىڭ،
ساۋاق ئالمىدىڭ.
سەندەك نادانلار بەرىسمۇ كۆپ جان...
سەن نەدە ئۆزۈڭ،
ھەي قېرىندىشىم، قېرىندىشىم...
ئەجەب گۈزەل دۇنيانى تاشلاپ كېتەر بولدۇڭ.
ئۆستەڭ بويى - تالنىڭ ئاستىدا،
نىمجان، كەيىپ ئولتۇرغىنىڭدا،
نەپرەتلىنىپ ساۋايدۇ يۈرۈڭگە،
سەن ئات قىلىپ ئوينىغان تال چىۋىقلىرى.
نەرە تارتىپ،
ھۆكۈرەيدۇ غەزەپتە،
سەن ئويناپ ئۈزگەن ئۆستەڭ سۇلىرى.
سەن ئولتۇرغان كۆك تاش.

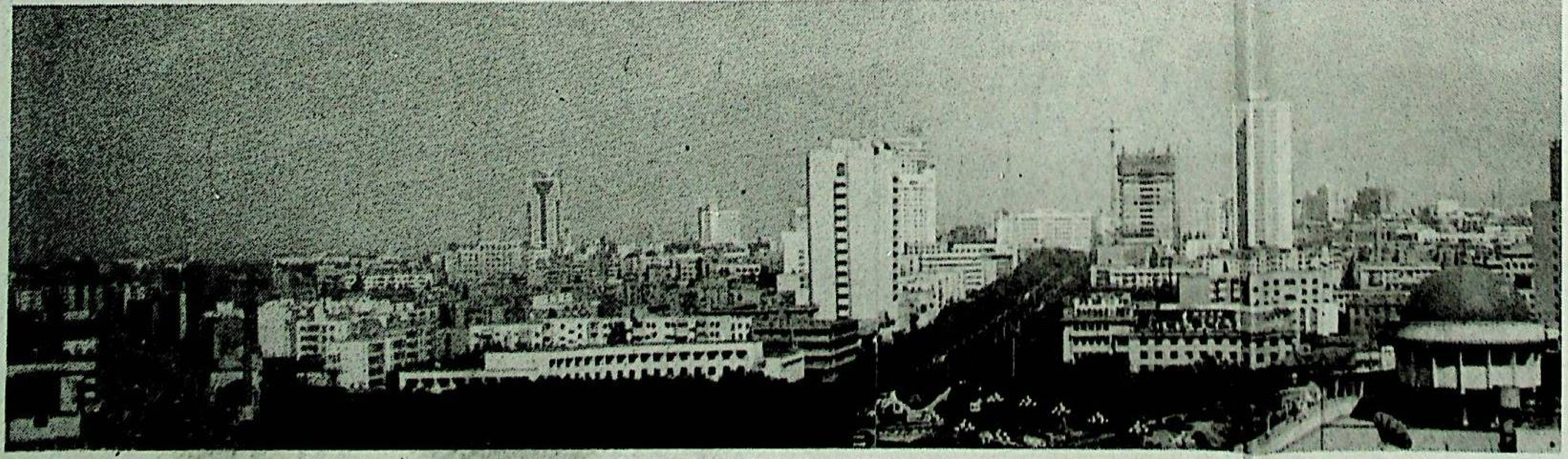

بىزنىڭ شەھەر

قازات ئەخمەت فوتوسى

يەر شارىدا نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەندى

ئومۇمىي باياۋان

ب د ت نوپۇس فوند جەمئىيىتىنىڭ ئەڭ يېڭى مۆلچەرىگە قارىغاندا، نۇرغۇن تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك يولغا قويغانلىقتىن، يەر شارىدا نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى پەيدىنپەي ئۈنۈملۈك تىزگىنلەنگەن.

مۆلچەرلىنىشچە، 2050 - يىلغا بارغاندا، يەر شارىدا ئومۇمىي نوپۇس تەخمىنەن 7 مىليارد 50 مىليونغا يېتىپ، ئىلگىرىكى مۆلچەردىن 50 مىليون ئازىيىدىكەن.

يېقىندا ئۆتكۈزۈلگەن ب د ت 19 - قېتىملىق يەۋقۇلئاددە يىغىنىدا تارقىتىلغان ئەڭ يېڭى ماتېرىيالدىن مەلۇم بولۇشىچە، 1996- يىلى يەر شارىدا ئومۇمىي نوپۇس تەخمىنەن 5 مىليارد 770 مىليونغا يېتىپ، ب د ت نىڭ ئالاقىدار ئورگانلىرى مۆلچەرلىگەن ساندىن 41 مىليون ئادەم ئاز بولغان.

ئايرىلاپ تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، ھازىر ھەرقايسى ئەللەردە تۇغۇلۇش نىسبىتى تەدرىجىي تۆۋەنلەۋېتىپتۇ، بولۇپمۇ ھىندىستان، برازىلىيە ۋە باڭلادىشتا 1985 - يىلدىن بۇيان تۇغۇلۇش نىسبىتى كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىگەن. ئافرىقىدا، بولۇپمۇ سەھرايى كەبىرنىڭ جەنۇبىي رايونىدىكى ئەللەردە نوپۇس ئازىيىشقا باشلىغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يەر شارىدا خۇسۇسىي كاپىتال تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە كۆپلەپ ئاقماقتا

دۇنيا بانكىسى 29 - ئىيۇن 406 بەتلىك سىياسەت تەتقىقات دوكلاتى ئېلان قىلدى، دوكلاتتا: خۇسۇسىي كاپىتال تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە كۆپلەپ ئاقماقتا، دەپ قارالدى.

دوكلاتتا مۇنداق دېيىلدۇ: 1996- يىلى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە ئېقىپ كىرگەن خۇسۇسىي كاپىتال 240 مىليارد دوللارغا يەتتى، بۇنىڭغا كورىيىنىڭ قوشۇلسا، 265 مىليارد دوللار بولىدۇ، بۇ، 90- يىللارنىڭ بېشىدىكىدىن ئالتە ھەسسىگە يېقىن كۆپ ھەم 1978- يىلدىن 1982 - يىلغىچە دۇنيا سودا بانكىسى قەرز بەرگەن يۇقىرى پەللە مەزگىلدىكىسىنىڭ تۆت ھەسسىگە باراۋەر كېلىدۇ.

دۇنيا بانكىسىنىڭ دوكلاتىدا مۇنداق دېيىلىدۇ: تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر پۈتكۈل يەر شارىدىكى خۇسۇسىي كاپىتال ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم مەبلەغ سېلىش سورۇنى بولۇپ قالدى، خۇسۇسىي كاپىتالنىڭ دۇنيا بويىچە چەت ئەللەر بىۋاسىتە سالغان مەبلەغ ئىچىدىكى نىسبىتى 1990 - يىلدىكى % 15 تىن بۇلتۇر % 40 كە يەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، خۇسۇسىي كاپىتالنىڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدىكى مۇھىملىقىمۇ كۈندىن- كۈنگە گەۋدىلەنمەكتە. ئۇنىڭ 1990 - يىلدىكى ئىچكى قىسمىدا سېلىنغان مەبلەغ ئىچىدىكى نىسبىتى % 4.1 بولغان بولسا، 1996- يىلى % 20 كە يەتتى.

بۇ دوكلاتتا مۇنداق دېيىلدى: تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە ئېقىپ كىرىدىغان خۇسۇسىي كاپىتال ھۆكۈمەت تارماقلىرىغا ئېقىپ كىرىشتىن خۇسۇسىي كارخانىلارغا ئېقىپ كىرىشكە ئۆزگەردى. جامائەت تارماقلىرى ئالغان قەرز ئومۇمىي خۇسۇسىي مەبلەغنىڭ بەشتىن بىر قىسمىغىمۇ يەتمەيدۇ، كۆپ ساندىكى مەبلەغ بازار يولى ئارقىلىق تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە ئېقىپ كىرمەكتە. 1994- يىلى ئامېرىكا ئۆسۈم نىسبىتىنى ئۆستۈرگەن، 1995- يىلى مېكسىكىدا پۇل مۇئامىلىسى كرىزىسى يۈز بەرگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۆتكەن ئۈچ يىلدا خۇسۇسىي كاپىتالنىڭ ئېقىپ كىرىشى % 55 كۆپەيدى، بۇنىڭدىن مەبلەغنىڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە ئېقىپ كىرىش يۈزلىنىشىنىڭ ئىنتايىن كۈچلۈك بولىۋاتقانلىقىنى كۆرگىلى بولىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چەكلىمە بەربات بولماقتا

نېگىرلار بىلەن ئاق تەنلىكلەر ئەركىن نىكاھلىنىدىغان بولدى

دۇنيادىن تەرمىلەر

ئامېرىكا كۆپ ئىرقلىق دۆلەت، ئوخشاشمىغان ئىرقلار ئارا نىكاھلىنىش ئادەتتىكى ئىش، لېكىن ئاق تەنلىكلەرنىڭ نېگىرلار بىلەن نىكاھلىنىشى ئۇزاقتىن بۇيان چەكلىنىپ كېلىنگەنىدى. ۋەھالەنكى، يېقىنقى يىللاردا بۇ چەكلىمە بەربات بولماقتا.

ئامېرىكىدىكى بىر ئورگاننىڭ ئەڭ يېڭى تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە قارىغاندا، 1993- يىلى ئامېرىكىدىكى نىكاھلانغانلار ئارىسىدا نېگىرلار بىلەن نىكاھلانغان ئاق تەنلىك ئەر - ئايال % 12.1 نى ئىگىلەپ، 1970 - يىلدىكى % 2.6 تىن تۆت ھەسسىگە يېقىن كۆپەيگەن.

ئاق تەنلىكلەرنىڭ نېگىرلار بىلەن نىكاھلىنىشى سان جەھەتتىلا ئەمەس، شەكىل جەھەتتىمۇ ئىلگىرىكىدىن پەرقلىنىدۇ. ئىلگىرى نېگىرلار بىلەن نىكاھلانغان ئاق تەنلىكلەرنىڭ كۆپىنچىسى كۆپ يىل باشقىلارغا بىلىندۈرمەي بىللە ياشايتتى. كىشىلىك تۇرمۇشنىڭ ئاخىرقى پەيتلىرىنى بىرلىكتە ئۆتكۈزۈش مەقسىتىدىلا توي قىلىش قارارىغا كېلەتتى. ئەمما ھازىر ياش ئاشىق- مەشۇقلار ئاشكارا توي قىلىدىغان بولدى. تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە قارىغاندا، نېگىرلار بىلەن توي قىلغان ئاق تەنلىك ئاياللارنىڭ % 35.4 ى باللىق بولۇشنى خالايدىكەن. ۋاھالەنكى، ئاق تەنلىكلەر بىلەن توي قىلغان ئاق تەنلىك ئاياللارنىڭ ئاران % 29 ى باللىق بولۇشنى خالايدىكەن.

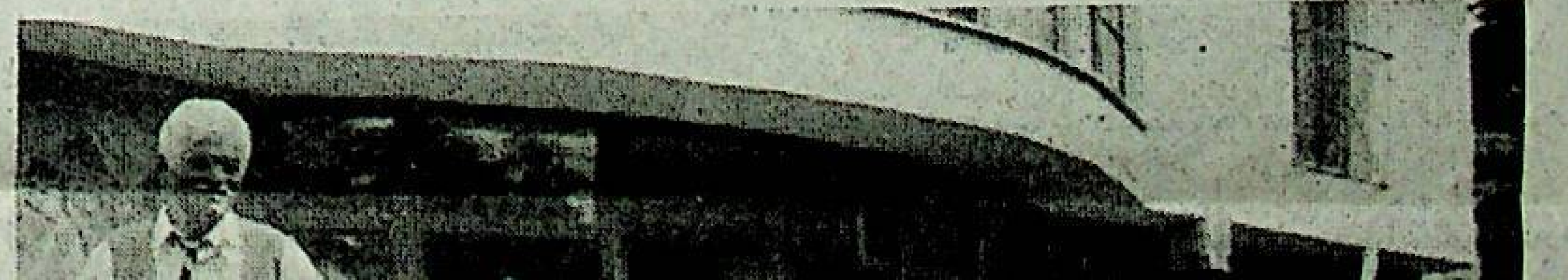

دۇنيا بانكىسى مۇھىت ئاسراشقا دائىر ئون تەدبىرنى ئوتتۇرىغا قويدى

دۇنياغا نەزەر

دۇنيا بانكىسى 5-ئىيۇن، يەنى دۇنيا مۇھىت ئاسراش كۈنى مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، مۇھىت ئاسراشقا دائىر 10 تەدبىرنى ئوتتۇرىغا قويدى.

دۇنيا بانكىسىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارى مۇنداق دېدى: 1992- يىلى رىئودې- ژانېيرودا ئېچىلغان مۇھىت ئاسراش بويىچە باشلىقلار يىغىنىدىن كېيىن، يەر شارى بويىچە مۇھىت ئاسراشنى قانات يايدۇرۇش يېتەرلىك بولماي، ئەھۋال سۇسلىشىپ كەتتى. بەزى چوڭ شەھەرلەردىكى بۇلغىنىش تېخىمۇ ئېغىرلاشتى، ھازىر 1 مىليارد 300 مىليون ئاھالە بۇلغانغان ھاۋادا ياشاۋاتىدۇ. شۇڭا ئۇ سانائەت دۆلەتلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر، ب د ت نىڭ ئالاقىدار ئورگانلىرى، خۇسۇسىي كارخانىلار، ئالىي مەكتەپلەر، جايلاردىكى رايونلار، غەيرىي ھۆكۈمەت تەشكىلاتلىرى ۋە باشقا ئورگانلار بىلەن بىرلىشىپ مۇھىت ئاسرايدىغان ئىستراتېگىيىلىك ئىتتىپاق تۈزۈپ، يەر شارىنىڭ مۇھىتىنى ئورتاق ياخشىلاشنى مۇراجىئەت قىلدى.

دۇنيا بانكىسى مۇنۇلارنى بىلدۈردى: بۇ يىل نيۇ- يوركتا ئۆتكۈزۈلىدىغان باشلىقلار يىغىنىدا مۇھىت ئاسراشقا دائىر 10 تەدبىر رەسمىي ئوتتۇرىغا قويۇلىدۇ. بۇ تەدبىرلەر: بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىلدا بېنزىننى قوغۇشۇنسىزلاشتۇرۇش؛ خلور فتورگېدورو كاربوناتنى ئىشلىتىشنى توختىتىش؛ كاربون چىقىرىش مىقدارىنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشنى مەقسەت قىلغان بازار مېخانىزمىنى بەرپا قىلىش؛ سۇنى ئىقتىسادىي بايلىققا ئايلاندۇرۇش؛ شەھەرلەرنى ئۇلتۇراقلىشىشقا تېخىمۇ باپ كېلىدىغان قىلىپ ئۆزگەرتىش؛ مۇھىم قورۇقلۇق ۋە دېڭىز - ئوكيان ئېكولوگىيە سىستېمىسىنى ئۈنۈملۈك ئاسراش ۋە باشقۇرۇش؛ يەر شارى مۇھىت فوندىغا يېڭىدىن مەبلەغ قوشۇش؛ مۇھىت ۋە جەمئىيەتنى دائىم باھالاپ تۇرۇش.

دۇنيا بانكىسى - تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ مۇھىت ئىسلاھاتى جەھەتتىكى ئەڭ چوڭ مەبلەغ مەنبەسى، ئۇ ھازىرغا قەدەر 62 دۆلەتنىڭ مۇھىت ئاسراشقا ئالاقىدار 153 تۈرىنى 11 مىليارد 500 مىليون دوللار قەرز پۇل بىلەن تەمىنلىدى.

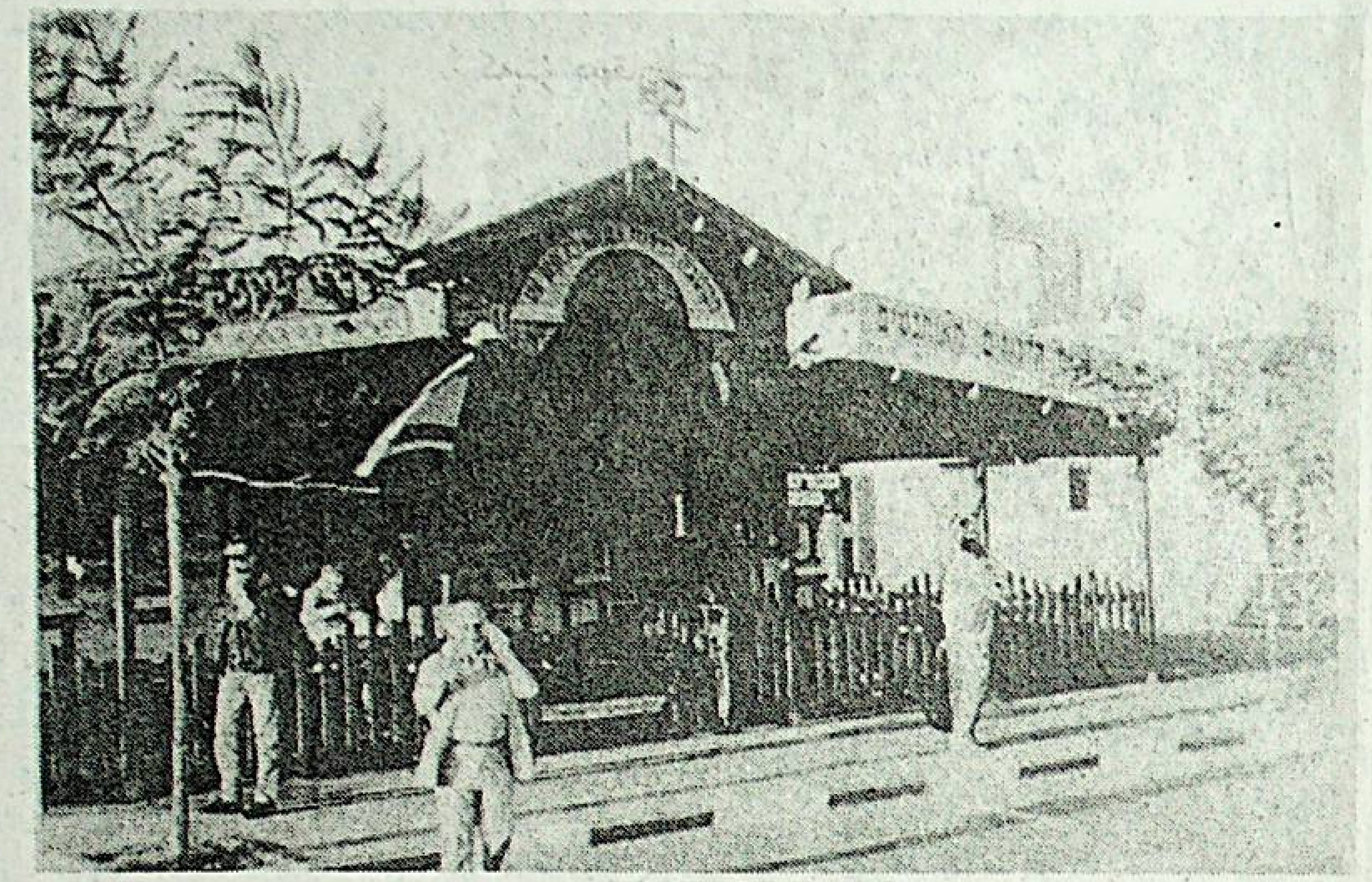

خايپا شەھىرى ئوتتۇرا دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىغا جايلاشقان، ئىسرائىلىيىنىڭ ئەڭ چوڭ پورتى ھەم شىمالىي قىسىم سانائەت مەركىزى. بۇ يەرنىڭ ھاۋاسى ئىللىق، بۈك - باراقسان بولۇپ، مەشھۇر ساياھەت ئورنى.

سۈرەتتە: خايپا شەھىرىدىكى ئەرەبلەرنىڭ بىر رېستورانى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سانلىق مەلۇماتلاردىن تاماكا چېكىشنىڭ زىيىنىغا نەزەر

خەلقئارا ماتېرىيال

تاماكا چېكىش سالامەتلىككە زىيانلىق، بۇ دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتىنىڭ يېقىندا ئېلان قىلغان سانلىق مەلۇماتىدا يەنە بىر قېتىم ئاساسلاندى.

▲ دۇنيادا ھەر يىلى 3 مىليون ئادەم تاماكا چېكىش سەۋەبىدىن ئۆلىدۇ، بۇ ھەر بىر مىنۇتتا ئالتىدىن توغرا كېلىدۇ. تاماكا چېكىش داۋاملىشۋېرىدىغان بولسا، 2020- يىلغا بارغاندا، ھەر يىلى تاماكا چېكىش سەۋەبىدىن ئۆلىدىغانلار 10 مىليونغا يېتىدۇ.

▲ دۇنيادا تاماكا چېكىدىغانلار تەخمىنەن 1 مىليارد 100 مىليونغا يېتىدۇ. ئۇلارنىڭ تارقىلىش ئەھۋالى مۇنداق: تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە ئەرلەر % 41، ئاياللار % 21، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە ئەرلەر % 50 تىن ئارتۇق ، ئاياللار % 8.

▲ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر ئىچىدە تاماكا چېكىپ ئۆلگەنلەر ھەر خىل ئامىللار تۈپەيلىدىن ئۆلگەنلەرنىڭ % 20 نى ئىگىلەيدۇ.

ھەرقايسى ئەللەرنىڭ تاماكىنى چەكلەشكە دائىر تەدبىرلىرى

توي قىلغان ئاق تەنلىك ئاياللارنىڭ ئاران
29 % ى باللىق بولۇشنى خالايدىكەن.

ئاق تەنلىكلەر بىلەن نېگىرلارنىڭ توي قىلىشىنىڭ ئاساسىي سەۋەبى شۇكى، نېگىرلارنىڭ ئىقتىسادىي كۈچى بارغانسېرى ئۆسۈۋاتىدۇ، بارغانسېرى كۆپ نېگىر ئالىي مائارىپ تەربىيىسى ئېلىۋاتىدۇ. ئۇلارنىڭ كەسپى ياخشى، كىرىمى بىر قەدەر يۇقىرى، نېگىرلارنىڭ نىكاھلىنىش ئوبيېكتى سۈپىتىدىكى سېھرىي كۈچى زور دەرىجىدە ئاشماقتا.

ئىلگىرى ئامېرىكا كوچىلىرىدا ئاق تەنلىكلەر بىلەن نېگىرلار ئەر- خوتۇنلاردەك بىللە ماڭسا ئەتراپتىكىلەر ئۇلارغا ئەجەبلەنگەن ھالدا قارىشاتتى، لېكىن ھازىر قولتۇقلىشىپ گىرەلىشىپ كېتىۋاتقان ئاق تەنلىك ۋە نېگىر ئاشىق - مەشۇقلارغا ھېچكىم قاراپمۇ قويمايدۇ.

«يەر شارى ۋاقىت گېزىتى» دىن

«ئەترگۈل پادىشاھلىقى» دەپ تەرىپلىنىدىغان بۇلغارىيىدە 6- ئاينىڭ 9- كۈنىدىن باشلاپ يىلدا بىر ئۆتكۈزۈلىدىغان ئەنئەنىۋى مىللىي بايرام - «ئەترگۈل بايرىمى» ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى.
سۈرەتتە: «ئەترگۈل بايرىمى»دا يېڭىدىن سايلانغان «ئەترگۈل خانىشى» خان تاجىسىنى كىيىپ تۆت ئاتلىق پوۋوسكىغا ئولتۇرۇپ، ھۆرمەت قاراۋۇللىرىنىڭ ھىمايىسىدە شەھەر ئايلانماقتا.

«ئىقتىساد گېزىتى»دىن

ھەرقايسى ئەللەرنىڭ تاماكىنى چەكلەشكە دائىر تەدبىرلىرى

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايىدا

ئامېرىكىدا: 100 دىن ئارتۇق شەھەر قانۇن ماقۇللاپ، جامائەت سورۇنلىرىدا تاماكا چېكىشنى مەنئى قىلدى. ئاپتوماتىك مال سېتىش ماشىنىسى ئارقىلىق تاماكا سېتىش مەنئى قىلىندى، تەنتەربىيە جەمئىيىتى تاماكا ئېلانى بېرىشكە، مەكتەپلەرنىڭ ئەتراپىدىكى 300 مېتىر دائىرىدە تاماكا ئېلانى بېرىشكە يول قويۇلمايدۇ.

فرانسىيىدە: جامائەت سورۇنلىرىدا، شەھەر قاتناش قوراللىرى ھەم 16 ياشتىن تۆۋەن بولغان ئۆسمۈرلەرنى توشۇيدىغان ترانسپورت قوراللىرىدا تاماكا چېكىش قاتتىق چەكلىنىدۇ؛ باشلانغۇچ، ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ھەم 16 ياشتىن تۆۋەن ئۆسمۈرلەر پائالىيەت قىلىدىغان جامائەت سورۇنلىرىدا تاماكا چېكىش چەكلىنىدۇ.

ئەنگلىيىدە: تېلېۋىزور ۋە رادىئو پروگراممىلىرىدا تاماكا ئېلانى بېرىش چەكلىنىدۇ. 1988 - يىلدىن باشلاپ لوندون يەر ئاستى تۆمۈريولى ۋە ئەنگلىيە پويىز ۋوگزاللىرىدا تاماكا چېكىش چەكلەندى.

گېرمانىيىدە: خىزمەت رايونى ۋە ئاممىۋى قاتناش ئۈسكۈنىلىرىدە تاماكا چېكىش مەنئى قىلىنىدۇ.

ئاۋستىرالىيىدە: تەشۋىقات ۋاستىلىرىنىڭ تاماكا ئېلانى بېرىشى مەنئى قىلىنىدۇ. تاماكا قېپى تېشىغا «تاماكا سالامەتلىككە زىيانلىق» دەپ يېزىپ قويۇلىدۇ.

روسىيىدە: تېلېۋىزىيە ۋە رادىئودا تاماكا ئېلانى بېرىش مەنئى قىلىنىدۇ، گېزىت، ژۇرناللارنىڭ 1- بەتلىرىگە ياكى ئاخىرقى بەتلىرىگە تاماكا ئېلانى بېرىشكە بولمايدۇ.

سلوۋاكىيىدە: دوختۇرخانا، مەكتەپ ۋە پويىزدا تاماكا چېكىش مەنئى قىلىنىدۇ.

پولشىدا: خىزمەت سورۇنلىرى، ئاممىۋى بىنالار، دوختۇرخانا، مەكتەپ ۋە تەنتەربىيە مەركىزى قاتارلىق ئاممىۋى سورۇنلاردا تاماكا چېكىش مەنئى قىلىنىدۇ. تېلېۋىزور، رادىئودا، كىنوخانىلاردا، ياشلار- ئۆسمۈرلەر نەشر بۇيۇملىرىدا، دوختۇرخانا، مەكتەپ، تەنتەربىيە مەركىزى ياكى تەنتەربىيە مۇسابىقە سورۇنلىرىدا تاماكا ئېلانى بېرىش چەكلىنىدۇ.

سىنگاپوردا: 1993- يىلى سىنگاپورنى دۇنيادا 1- ئىس - تۈتەكسىز دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئوتتۇرىغا قويۇلغان. جامائەت سورۇنلىرىدا تاماكا چېكىش چەكلەنگەن.

ھىندىستاندا: دۆلەت تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ۋە رادىئو ئىستانسىسىدا تاماكا ئېلانى بېرىش مەنئى قىلىنىدۇ.

«ئىقتىساد گېزىتى»دىن

پولشىدا 2 مىليون ئادەم تاماكىنى ئۈزۈل- كېسىل تاشلىدى

پولشا «سالامەتلىكنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى»نىڭ مەلۇماتىغا قارىغاندا، 1992- يىلدىن 1996- يىلغىچە بولغان بەش يىلدا پولشىدا 2 مىليونغا يېقىن ئادەم تاماكىنى ئۈزۈل - كېسىل تاشلىغان. تاماكا تاشلاش كۈرىشىدە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشكەنلىكى ئۈچۈن، پولشىلىقلاردىن ئۆپكە راكى كېسەللىككە گىرىپتار بولغۇچىلارنىڭ سانى ۋە ئۆلۈش نىسبىتى بىر ئاز تۆۋەنلىگەن.

پولشىدا تاماكا تاشلاشنىڭ كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشىشى ئالدى بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ كۈچلۈك بۆلگەنلىكىدىن بولدى. پولشا 1996- يىل 5- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ «تاماكا تاشلاش قانۇنى»نى يولغا قويۇپ، شۇ ئارقىلىق شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى ئىچىدە تاماكا تاشلاشنى 1- بولۇپ قانۇن ئىزىغا سالغان دۆلەت بولۇپ قالدى.

ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىدا ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغانلار 5 مىليون كىشىگە يەتتى

دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتى قارىمىقىدىكى بدت ئەيدىز كېسەللىكى ئورگىنىنىڭ ئىجرائىيە ئىش بېجىرگۈچىسى پىلىت ئۆتكەن ئاينىڭ 22- كۈنى مورېبىدا ئۆتكۈزۈلگەن خەلقئارا ئەيدىز كېسەللىكى تەسىرى توغرىسىدىكى يىغىندا مۇنداق دېگەن: ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىدا ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغانلار 1995- يىلىدىكى 3 مىليوندىن ھازىر 5 مىليونغا يەتتى.

پىلىت مۇنداق دېگەن: ھازىر دۇنيادا 23 مىليون كىشى ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملاندى، ھەر كۈنى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 8500 كىشى ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانماقتا، ئۇلارنىڭ ئىچىدە تەخمىنەن 1000 دەك بالا بار. يېڭىدىن ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغانلار ئىچىدە بالىلار يېرىمىنى ئىگىلەيدۇ. ب د ت ئەيدىز كېسەللىكى ئورگىنى، ھازىر ئافرىقىدا ئاياللارنىڭ ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش سايمىنى ئىشلىتىشىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، ئاياللارنىڭ ئەيدىز كېسەللىككە تاقابىل تۇرۇشىغا ياردەم بەرمەكتە.

23 - سان

تىنچ بوستانلىق تەرەققىياتقا ئىنتىلمەكتە

- سابىق يۇگوسلاۋىيە رايونىغا سەپەر (2)

«خەلق» گېزىتىنىڭ يۇگوسلاۋىيىدە تۇرۇشلۇق مۇخبىرى **لۈيەنسۇڭ**

ماكېدونىيە سابىق يۇگوسلاۋىيىدىكى بەش دۆلەت ئىچىدە ئۇرۇش مالىمانچىلىقىدىن ئامان قالغان دۆلەت . ئۇ 1991- يىلى مۇستەقىللىققا ئېرىشكەندىن كېيىن، خەلقئارا جەمئىيەتلەرنىڭ ياردىمى بىلەن دۆلەتنىڭ تىنچلىقى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ساقلاپ، سابىق يۇگوسلاۋىيە رايونىدىكى بىردىنبىر تىنچ بوستانلىق بولۇپ قالدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ماكېدونىيە بىر قەدەر نورمال مۇھىتتا ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، كىشىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

ماكېدونىيە ئىچكى قۇرۇقلۇق دۆلىتى بولۇپ، يۇگوسلاۋىيە، بۇلغارىيە، گرېتسىيە ۋە ئالبانىيىلەرنىڭ قورشاۋىدا تۇرىدۇ. ماكېدونىيە ئۈچۈن ئېيتقاندا، قوشنا دۆلەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىش ئىنتايىن مۇشكۈل مەسىلە. مۇرەككەپ تارىخىي سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، بۇلغارىيە ماكېدونلارنىڭ مۇستەقىل مىللەت ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلماي كەلگەن. گرېتسىيە «ماكېدونىيە»نى گرېتسىيە زېمىنىنىڭ بىر قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بىر رايون، دەپ قارايدۇ، ئۇنىڭ دۆلەت نامى ۋە دۆلەت بايرىقىنى ئۆزگەرتىشنى تەلەپ قىلىدۇ؛ يۇگوسلاۋىيىمۇ سابىق يۇگوسلاۋىيە بۆلۈنۈش جەريانىدىكى ئاداۋەتلەرنى كۆزدە تۇتۇپ، ماكېدونىيە بىلەن ھازىرغىچە دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتماي كېلىۋاتىدۇ. قوشنا دۆلەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنىڭ ياخشى بولماسلىقى ماكېدونىيىنىڭ تەرەققىيات مۇھىتىنى يامانلاشتۇرۇۋەتتى، ئۇنىڭ ئىقتىسادىغا ئېغىر زەربە ئېلىپ كەلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ب د ت ۋە ياۋروپا ئىتتىپاقى قاتارلىق خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ ياردىمىدە، ماكېدونىيە قوشنا دۆلەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى ياخشىلاش جەھەتتە چوڭ ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. 1995- يىلى 9 - ئايدا ماكېدونىيە دۆلەت بايرىقىنى ئۆزگەرتىشكە قوشۇلدى ھەم گرېتسىيە بىلەن دۆلەت نامى مەسىلىسىدە كېلىشىم ھاسىل قىلدى؛ ئۆتكەن يىل 4- ئايدا ئۇ سابىق يۇگوسلاۋىيىدىكى ھەرقايسى جۇمھۇرىيەتلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئاۋۋال يۇگوسلاۋىيە بىلەن مۇناسىۋەتنى نورماللاشتۇردى.

ئىناق قوشنىدارلىق مۇناسىۋەت ماكېدونىيىنىڭ ئەتراپىدىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈردى. ئىقتىسادىي ساھەدىكى ئەربابلارنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، ماكېدونىيە بىلەن يۇگوسلاۋىيە ئوتتۇرىسىدىكى ئەركىن سودا كېلىشىمى كۈچكە ئىگە بولغان، ئىككى تەرەپنىڭ مال، مەبلەغ ۋە خادىملار جەھەتتىكى ئالاقىسى ئەركىن بولغان. بۇلتۇر ئىككى دۆلەتنىڭ سودا سوممىسى 420 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئۆزئارا مۇھىم سودا شېرىكلەردىن بولۇپ قالغان. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ماكېدونىيىنىڭ باشقا ئۈچ قوشنا دۆلەت بىلەن بولغان ئىقتىسادىي ئالاقىسىمۇ ئۈزلۈكسىز كۈچەيگەن.

سابىق يۇگوسلاۋىيىدىكى بەش دۆلەت ئىچىدە ماكېدونىيىنىڭ ئىقتىسادىي نىسپىي ئاجىز. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، بۇلتۇر ماكېدونىيىنىڭ مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ئۇرۇشتىن ئىلگىرىكىسىنىڭ تەخمىنەن يېرىمىغىلا تەڭ كەلگەن. ئىشسىزلىق نىسبىتى % 38 كە يەتكەن، ئەمما ئومۇمىي ئەھۋالدىن قارىغاندا، ئەڭ قىيىن مەزگىل ئۆتۈپ كەتتى، بۇلتۇر ماكېدونىيىنىڭ سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى % 3.1 ئاشتى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە ئايلىق ئىش ھەققى 342 گېرمانىيە ماركىغا يەتتى. يېقىندا خەلقئارا پۇل فوند جەمئىيىتىنىڭ زۇڭسەيى سكوپرىك زىيارەتتە بولغاندا، ماكېدونىيىنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتىكى نەتىجىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈردى ھەم ئۇنىڭغا مالىيە جەھەتتە داۋاملىق ياردەم بېرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

يېقىندا گىرىگوروۋ زۇڭتۇڭ ئاكېنتلىقىمىز مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېدى: ماكېدونىيە بۇلغارىيە ۋە ئالبانىيە بىلەن تۇتىشىدىغان ئىككى تۆمۈريول ياساۋاتىدۇ، ئالدىنقىسىدا غەربىي ياۋروپا دۆلەتلىرىنىڭ قەرز پۇل بېرىشى بىلەن ئىش باشلاندى. بۇ ئىككى تۆمۈريول پۈتسە، ماكېدونىيە خەلقئارا ترانسپورت يولى كېسىشىدىغان نۇقتا بولۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ بالقاننىڭ شەرقىي جەنۇبىي قىسمىنىڭ مەركىزىلىك جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكى تېخىمۇ گەۋدىلىنىدۇ.

(داۋامى بار)

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (بىر سان تۆت بەت) (维吾尔文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
27
يەكشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق بولۇپ ئازراق يامغۇر ياغىدۇ، تېمپېراتۇرا 16°C - 25°C بولىدۇ، تۆت بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ھال سوراش خېتى

جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى ۋە قوراللىق ساقچىلارنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىمدىكى بارلىق گوماندىر - جەڭچىلەر، ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان كادىرلار، ئىنقىلابىي قۇربانلار ئائىلە - تاۋابىئاتلىرى، ھەربىيلەر ئائىلە - تاۋابىئاتلىرى، ئىنقىلابىي مېيىپ ھەربىيلەر، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان، ھەربىي سەپتىن قايتقان ھەربىي يولداشلارغا: پۈتۈن مەملىكەت خەلقى 100 يىللىق ئار - نومۇسنى ئاقلاپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەنلىكىنى تەبرىكلەۋاتقاندا، بىز يەنە جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىغا 70 يىل بولغان شانلىق بايرىمىنى كۈتۈۋالماقتىمىز. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى شىنجاڭدىكى 16 مىليوندىن ئارتۇق ھەر مىللەت خەلقىگە ۋاكالىتەن بايرام مۇناسىۋىتى بىلەن سىلەردىن ھال سورايدۇ! سىلەرگە ئالىي ئېھتىرام بىلدۈرىدۇ!

بۇنىڭدىن 70 يىل ئىلگىرى، پارتىيىمىز جۇڭگو ۋە چەت ئەللەرنى لەرزىگە كەلتۈرگەن «1 - ئاۋغۇست» نەنچاڭ قوزغىلىڭى قوزغاپ، گومىنداڭ ئەكسىيەتچىلىرىگە قوراللىق قارشى تۇرۇشنىڭ بىرىنچى ئوقىنى ئاتقانىدى، بۇ پارتىيە رەھبەرلىكىدىكى خەلق ئارمىيىسىنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ بەلگىسى ئىدى. 70 يىلدىن بۇيان، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى يېڭى جۇڭگو قۇرۇش، تىنچ قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىش ئىشلىرىنى قوغداش يولىدا ئۆچمەس تۆھپىلەرنى قوشتى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغۋار ئىشلىرى داۋامىدا، يەنە يېڭىدىن زور تۆھپە ياراتتى. جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ ئۇلۇغ نەتىجىلىرى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ تارىخىدىن مەڭگۈ ئورۇن ئالدۇ. تارىخ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ مۇنەۋۋەر پەرزەنتلىرى، خەلق دېموكراتىيە دىكتاتۇرىسىنىڭ مۇستەھكەم تۈۋرۈكى، سوتسىيالىستىك ۋەتەننى قوغدايدىغان پولات ئىستىھكام، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىكى مۇھىم كۈچ بولۇشقا مۇناسىپ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ئۇزاق سىناقلاردىن ئۆتكەن شەرەپلىك ئىنقىلابىي ئەنئەنىگە ئىگە قىسىم. 1949 - يىلى رەئىس ماۋزېدۇڭنىڭ يوليورۇقىغا بىنائەن ۋاڭ جېن جياڭجۈن خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنى باشلاپ شىنجاڭنى ئازاد قىلىشقا يۈرۈش قىلغاندىن بۇيان، ئارمىيە خەلق ھاكىمىيىتىنى قۇرۇش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى، چېگرا رايوننى قوغداش، چېگرا رايوننى ئېچىش ۋە گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن غايەت زور تۆھپە قوشتى. بولۇپمۇ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى دەۋرىدە، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار

بولۇش، كۈچلۈك كاپالەتكە ئىگە بولۇش» ئومۇمىي تەلىپى بويىچە ئۆز قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتتى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ چاقىرىقىغا پائال ئاۋاز قوشۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن قوللىدى ۋە ئۇنىڭغا قاتناشتى، ھەربىر نۇقتىلىق قۇرۇلۇش، ھەر قېتىملىق خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرەشىدە پەرزەنت ئەسكەرلەر كۆپ ئەجىر سىڭدۈردى ۋە پىداكارلىق كۆرسەتتى. ئامما ئەڭ ئېھتىياجلىق بولغاندا خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى ھەمىشە باتۇرلۇق بىلەن سەپنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، سۇغا سەكرەش، ئوتقا كىرىشتىنمۇ باش تارتماي، جاپادىنمۇ، ئۆلۈمدىنمۇ قورقماسلىق ئىنقىلابىي روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، جاپا - مۇشەققەت ۋە خەتەرلىك توساقلارنى يېڭىپ ھاياتى ۋە ئىسسىق قېنى ئارقىلىق دۆلەت ۋە خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى قوغداپ، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش، ئارمىيە بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنىڭ زەپەر مارشىنى ياڭراتتى. شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش كۈرەشىدە، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرۇپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى قوغداپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قەدىرلىشى ۋە ھىمايە قىلىشىغا ئېرىشتى؛ ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا سىياسەت مۇقىم، ئىقتىساد تەرەققىي قىلماقتا، مىللەتلەر ئىتتىپاق، چېگرا مۇداپىئەسى مۇستەھكەم، تۈرلۈك ئىشلار داۋاملىق ئالغا ئىلگىرىلىمەكتە. بۇ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق ئورتاق كۈرەش قىلغانلىقىنىڭ نەتىجىسى، بۇنىڭغا خەلق ئارمىيىسىنىڭ يۈرەك قېنى ۋە پىداكارلىقى سىڭگەن.

ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان كادىرلار، ئىنقىلابىي قۇربانلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ئىنقىلابىي مېيىپ ھەربىيلەر ۋە ھەربىيدىن كەسىپ ئالماشتۇرغان، ھەربىي سەپتىن قايتقان ھەربىيلەر جۇڭگو ئىنقىلابى ۋە قۇرۇلۇشى ئۈچۈن، چېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈش ۋە راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ئۆچمەس تۆھپە

ئېلىمىزدە ئەڭ چوڭ ئازوتلۇق ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش بازىسى پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلدى

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى 2- خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلىقىنى تەبرىكلەپ داغدۇغىلىق تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزدى

جياڭ چۈنيۈن مۇھىم تەستىق سالدى، تۆمۈر داۋامەت تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتتى

تەقدىرلەش يىغىنىغا چېن جىنخۇا، شىڭ خۇاربىن، ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، جىن يۈنخۇي، جاڭ يۈنچۈەن، شىې فۇپېڭ، شۈي پېڭ، ۋاڭ يۈسەن، ۋاڭ جىمىڭ، ۋۇشىگاڭ قاتارلىق رەھبەرلەر قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز لېۋفېڭ، چېن يەن خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى 7- ئاينىڭ 26- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى 2- خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىنى تەبرىكلەپ، داغدۇغىلىق تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جياڭ چۈنيۈن ئۈرۈمچى نېفىت-

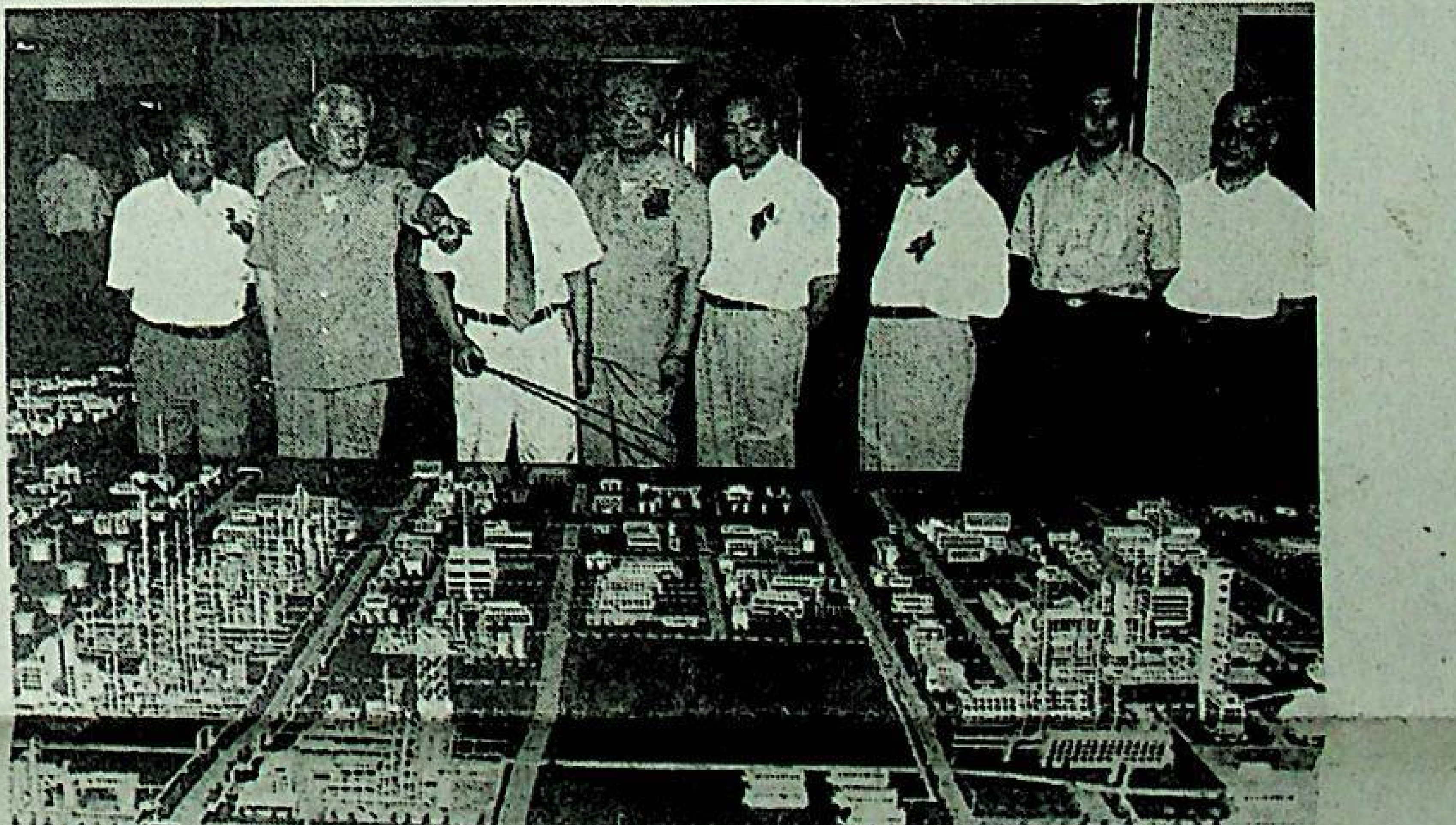

خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى 2- خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئىنچىكە كۆڭۈل بۆلۈپ كەلگەن ۋە ئۇنىڭغا مەدەت بېرىپ كەلگەنىدى. ئۇ بۇ يىل 5- ئايدا 2- خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىدا ماتېرىيال بېسىش، سىناق قىلىشنىڭ بىر قېتىمدىلا مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقى خوش خەۋىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، دەرھال مۇھىم تەستىق سالدى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋەيۈەنجاڭى تۆمۈر داۋامەتمۇ تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتتى.

دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا، جۇڭگو نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى شىڭ خۇاربىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ھۆكۈمەت، ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، جىن يۈنخۇي، شىې فۇپېڭ، شۈي پېڭ، ۋاڭ يۈسەن، ۋاڭ جىمىڭ قاتارلىقلار ۋە نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش شىركىتى رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ مەسلىھەتچىسى ۋۇشىگاڭلار مۇۋەپپەقىيەتنى تەبرىكلەپ تەقدىرلەش يىغىنىغا قاتناشتى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىنغا قاتناشقان رەھبىرىي يولداشلار داقا - دۇمباق ساداسى ئىچىدە خىزمەت كۆرسەتكەن يەتتە ئىلغار كوللېكتىپ ۋە 1010 ئىلغار شەخسكە مۇكاپات ۋە لەۋھە بەردى ھەم ئۇن ئورۇنغا «ياشلار زەربىدار ئەترىتى» دەپ نام بەردى.

تەقدىرلەش يىغىنىدا دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ 2- خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىنىڭ پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلۈشى شىنجاڭنى ئېلىمىزنىڭ نېفىت، تەبىئىي گاز، خىمىيۋى ئوغۇت بازىسى ۋە پاختىچىلىق بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئۇلۇغ ئىشلىرىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. دۆلەت پاختىغا ئېھتىياجلىق، پاختا خىمىيۋى ئوغۇتقا موھتاج، شىنجاڭنىڭ مول نېفىت، تەبىئىي گاز بايلىقىنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش دۆلەتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە شىنجاڭدا پاختىچىلىقنى، نېفىتنى راۋاجلاندۇرۇش

چەن جىڭخۇا (سولدىن 2- كىشى) شېڭ خۇارېن (سولدىن 4- كىشى) ۋە ۋاڭ لېچۇەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، جاڭ يۈنچۇەن قاتارلىق رەھبىرىي يولداشلار 7- ئاينىڭ 26- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئۈرۈمچى نېفىت- خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ كۆرگەزمە زالىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرې- شىت، جەن يۈنخۇي، شيې فۇپېڭ، شۈي پىڭ، ۋاڭ يۇسەن ۋە جۇڭگو نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش شىركىتىنىڭ مۇئاۋىن باش دىرېكتورى ۋاڭ جىمىڭ، جۇڭگو نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش شىركىتى نۇقتىلىق تۈر قۇرۇلۇشىغا

شىنجاڭنىڭ مول نېفىت، تەبىئىي گاز بايلىقىنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش دۆلەتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە شىنجاڭدا پاختىچىلىقنى، نېفىتنى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشتا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋە

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قوشتى. بولۇپمۇ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى دەۋرىدە، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار دېڭ شياۋپىڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ھەربىي ئىشلار ئىستراتېگىيىسى ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، يولداش جياڭ زېمىن ئوتتۇرىغا قويغان «سىياسىي جەھەتتە لاياقەتلىك بولۇش، ھەربىي ئىشلاردا پىششىق بولۇش، ئىستىلى ئېسىل بولۇش، ئىنتىزامى چىڭ

ھەربىيلەر جۇڭگو ئىنقىلابى ۋە قۇرۇلۇش ئۈچۈن، چېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈش ۋە راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ئۆچمەس تۆھپە قوشتى، خەلق سىلەرنىڭ ئۇلۇغ تۆھپەڭلارنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت سىلەرنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ. سىلەرنىڭ ئىنقىلابىي ئەنئەنىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، شان - شەرەپنى ساقلاپ، يەنىمۇ غەيرەت قىلىپ، تېخىمۇ چوڭ شەرەپ قۇچۇشڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئارمىيە خەلقنى سۆيىدۇ، خەلق ئارمىينى ھىمايە قىلىدۇ، ئارمىيە خەلق خۇددى بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئىتتىپاق، بۇ، پارتىيىمىز، ئارمىيىمىز، دۆلىتىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ شەرەپلىك ئىنقىلابىي ئەنئەنىسى، تۈرلۈك ئىشلاردا ئۈزلۈكسىز غەلىبە قىلىشنىڭ ئىشەنچلىك كاپالىتى. شىنجاڭ ئازاد بولغان 48 يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ، ئارمىيە بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقى ئۈزلۈكسىز كۈچەيدى. ئارمىيە بىلەن خەلق ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئەمەلىيىتى داۋامىدا بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىكى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش سىنىقى داۋامىدا ئېغىر كۈنلەردە، تەبىئىي ئاپەت

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئابلەت ئابدۇرېشىت قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش سالمىقىنى زورايتىپ، ئاممىنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلاش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋاڭ خۇگۇيى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈندىن 24- كۈنىگىچە قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئۆز يېرىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈپ، تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش سالمىقىنى زورايتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش كېرەك.

ئابلەت ئابدۇرېشىت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى ئۇلۇغچات ناھىيىسى قىزىلئۆي يېزىسىنىڭ يېڭىدىن ئۆزلەشتۈرۈلگەن يېرىگە كەلدى. بۇ 3000 مو تېرىلغۇ يەرنى ناھىيە دېھقانلارنى تەشكىللەپ ئاچقان، بۇ يەرنى تاغدىكى چارۋىچىلار ئولتۇراقلاشتۇرۇلغان نۇقتا قىلماقچى. ئابلەت ئابدۇرېشىت: «بۇ يەرنى ئېچىپ ناھايىتى ياخشى قىلىپسىلەر» دەپ ماختىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىشقا قاراپ مېڭىشىدىكى توپ چىقىش يولى يېرىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا. تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇشتا دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ يېرىنى كۆپەيتىش، ئېچىشقا مۇۋاپىق كېلىدىغان بوز يەرنى زور كۈچ بىلەن ئېچىش لازىم، لېكىن شۇنىڭغا دىققەت قىلىش كېرەككى، يەر ئاچقاندا ئالدى بىلەن يەرلىك دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش لازىم، يېڭىدىن ئېچىلغان يەرلەرنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا مۆددەتكە بېرىشكە بولمايدۇ. شارائىتى بىر قەدەر ناچار جايلار كۆچۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىشى كېرەك، لېكىن نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشنىڭ قېلىپى يەر شارائىتىغا قاراپ ھەر خىل بولۇشى لازىم.

قىزىلئۆي يېزىسى يېڭىيەر كەنتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ سابىق شۇجىسى گاۋ ۋېنشېڭ كەنتتىكى خەنزۇ دېھقانلار بىلەن قىرغىز چارۋىچىلارنىڭ ئۆزئارا ئۆگىنىپ، ئۆزئارا ياردەملىشىپ ئورتاق ئىلگىرىلىگەنلىكلىرىنى تونۇشتۇرغاندا ئابلەت ئابدۇرېشىت بۇنىڭغا ئاپىرىن ئوقۇدى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى ئاقتو ناھىيىسىنىڭ جامالتېرەك يېزىسىغا كېلىپ، كۆممىقوناق كىرىشتۈرۈلۈپ تېرىلغان ئېتىزنى كۆردى، كېيىن يەنە بىر كېۋەزلىكنى كۆزدىن كەچۈردى. ئاپتونوم رايون رەئىسىنىڭ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغان دېھقانلار تەرەپ - تەرەپتىن كېلىپ، رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىتنى ئورىۋالدى.

رەئىس ناھايىتى خۇشال بولغان ھالدا مۇنداق دېدى: يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا، تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش كېرەك، ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنى ھاللىق سەۋىيىگە بالدۇرراق يەتكۈزۈش كېرەك.

كېيىن يەنە ئابلەت ئابدۇرېشىت بارىن يېزىسىغا كېلىپ، بارىن كەنتىدىكى پېشقەدەم پارتىيە ئەزالىرىنى يوقلىدى ۋە ئۇلاردىن ھال سورىدى، يېزىدىكى دىنىي زاتلار بىلەن سۆھبەتلەشتى. ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنداق دېدى: بارىن كەنتى ھازىر نامراتلىقتىن تېخى تولۇق قۇتۇلغىنى يوق، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش ئارقىلىق نامراتلىقتىن تەدرىجىي قۇتۇلۇش لازىم. قۇتقۇزۇشقا تايىنىش توپ چىقىش يولى ئەمەس. ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش سىياسىتىدىن ياخشى پايدىلىنىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىش لازىم.

ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى ئاتۇش شەھىرىنىڭ سۇ - تۇپراقتىن پايدىلىنىش ئەھۋالىنى نۇقتىلىق تەكشۈردى، ئۇ مۇنداق دېدى: ئاتۇش شەھىرى پۈتۈن شەھەردىكى كادىرلار، ئاممىنى سۇ، تۇپراقتىن پايدىلىنىشقا سەپەرۋەر قىلىپ ناھايىتى ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشىپتۇ، يۆنىلىش توغرا، تەدبىر كۈچلۈك بولغانلىقتىن دېھقانلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشى ئۈچۈن ناھايىتى ياخشى ئاساس سېلىپتۇ.

ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاتۇش شەھىرىدىكى قىسمەن مەشھۇر دىنىي زاتلار بىلەن سۆھبەتلەشكەندە مۇنداق دېدى: پارتىيىنىڭ مىللەتلەر، دىن سىياسىتى دانا سىياسەت، ئۇ شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىگە تامامەن ئۇيغۇن، ئۇ چوقۇم ئۇزاققىچە ئىزچىللاشتۇرۇلىدۇ، ئۆزگەرمەيدۇ، دىنىي زاتلار بۇنىڭدىن خاتىرجەم بولساڭلار بولىدۇ. ناھايىتى ئاز ساندىكى بىر ئوچۇم كىشىلەر ئىسلام شەرىئەتلىرىنى بۇرمىلاپ، ئاممىنى قۇتراتتى ۋە قايمۇقتۇردى، ئۇلارنىڭ مەقسىتى دىندىن پايدىلىنىپ بۆلگۈنچىلىك سېلىش. كەڭ ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلار بايرىقى روشەن، مەيدانى مۇستەھكەم ھالدا مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇپ، ئاتۇش شەھىرىنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن داۋاملىق تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

ئارمىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىغا سوۋغات قىلىنغان فىلىم- «چوڭ بۇرۇلۇش» يېقىندا تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۇكۇر ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى بىلەن تەشۋىقات بۆلۈمى بىرلىكتە مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق كىنو فىلىم شىركىتىدە، ئارمىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىغا سوۋغات قىلىنغان فىلىم - «چوڭ بۇرۇلۇش»نى تۇنجى قويۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. بۇ فىلىم مۇشۇ ئاينىڭ 28 - كۈندىن ئېتىبارەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا قويۇلىدىكەن.

ئىككى قىسىملىق، كەڭ ئېكرانلىق بۇ فىلىمدە، 1947 - يىلى 3- ئايدا گومىنداڭ قىسىملىرىنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى تۇرۇشلۇق جاي يەنئەننى ئىشغال قىلىۋالغاندىن كېيىن، ليۇبوچېڭ، دېڭ شياۋپىڭ باشچىلىقىدىكى قىسىملارنىڭ شەنشىنىڭ غەربىي جەنۇبىدا شىددەتلىك ئۇرۇش قىلىپ غەلىبە قىلغاندىن كېيىن، ئارمىيىنى جەنۇبقا باشلاپ خۇاڭخې، روخېدىن بېسىپ ئۆتۈپ، ئازادلىق ئۇرۇشىنىڭ ئۇلۇغ ئىستراتېگىيىلىك بۇرۇلۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرغانلىقى تەسۋىرلەنگەن. مۇراسىمدىن ئىلگىرى ئېچىلغان سۆھبەت يىغىنىدا جايلارنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى، بولۇپمۇ كەڭ پارتىيە ئەزالىرىنى بۇ فىلىمنى كۆرۈشكە ئەستايىدىل تەشكىللەپ، بۇ ئارقىلىق پارتىيە ئىستىلى، پارتىيە ئىنتىزامى ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى يەنىمۇ چوڭقۇر قانات يايدۇرۇشى تەلەپ قىلىندى.

1997 - يىللىق ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىگە تەييارلىق كۆرۈش خىزمىتى يىغىنى ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ياڭ فەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئۈرۈمچى يەرمەنكىسى مەسئۇللىرىنى يىغىپ 1997 - يىللىق ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىگە تەييارلىق كۆرۈش خىزمىتى يىغىنى ئاچتى.

ئۇ كۆپچىلىكتىن ھازىردىن باشلاپ خىزمەتلەرنى تىرىشىپ ئىشلەپ، 1997 - يىللىق ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىندا يىغىن ئىشخانىسى، كەسپىي ئىشخانا، تەشۋىقات ئىشخانىسى، كۈتۈۋېلىش ئىشخانىسى، قوغداش ئىشخانىسى قاتارلىق تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى ئالدىنقى بىر باسقۇچلۇق تەييارلىق ئەھۋالىنى دوكلات قىلدى. دوكلات ئەھۋالىدىن قارىغاندا، بۇ يىللىق ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىنىڭ خېرىدار چاقىرىش ۋەزىيىتى ياخشى بولۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى كارخانىلار يايما ئورۇنلىرىنى بەس- بەس بىلەن سېتىۋالغان. مۇشۇ ئاينىڭ 24- كۈنىگىچە ياپونىيە، تايلاند، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان ۋە ياۋروپا دۆلەتلىرى، ئامېرىكا، شياڭگاڭ ۋە تەيۋەن رايونىدىن كەلگەن سودىگەرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 428 چەت ئەل سودىگىرى ئالاقە ئەۋەتىپ، ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىگە قاتنىشىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن، بۇلارنىڭ سانى بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن ئېشىپ كەتكەن، ھازىر يەرمەنكە مەركىزىدىكى 800 دىن كۆپرەك يايما ئورنى پۈتۈنلەي سېتىلىپ بولغان. ئىچكى ئۆلكىلەردىكى كارخانىلارنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، يەرمەنكىنى ئۇيۇشتۇرغۇچى ئورۇن يەنە بىر قىسىم يايما نۇقتىلىرىنى كۆپەيتىش ئامالىنى قىلىۋاتىدۇ. بۇ يىللىق ئۈرۈمچى يەرمەنكىسىدە ئىچكى جايلار بىلەن ئالاقە باغلاش، سىرتتىن كىرگۈزۈش تۈرىدىن 200 ى تەييارلاندى.

«22» تۈمەن - مەيدان دوختۇر- خانىسى ئۈچ سەييارە داۋالاش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، دورا يەتكۈزۈپ بېرىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، بىرىنچى سەپتە يازلىق يىغىمغا قاتنىشىۋاتقانلارنىڭ سالامەتلىكىگە كاپالەتلىك قىلدى.

خۇاڭ بىن فوتوسى

تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلايلى

ئابدۇغوپۇر ياسىن

خىزمەت تەتقىقاتى

يېزا ئىگىلىكى خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى، ئاشلىق ئاساسنىڭ ئاساسى. ئاشلىق بىلەن تېرىلغۇ يەر خەلق ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئۇلى. بۇ ئىككىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى ھەل قىلىشنىڭ ياخشى ياكى يامان بولۇشى مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش - يېتەلمەسلىككە بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك زور مەسىلە.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ زېمىنى كەڭ بولغان بىلەن تېرىلغۇ يەر كۆلىمى ئاز. 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئىشلەپ چىقىرىلغان ئاشلىق 8 مىليون 182 مىڭ توننىغا يېتىپ، كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 484 كىلوگرامدىن توغرا كەلدى. ئەگەر ئومۇمىي ئاشلىقتىن كېلەر يىللىق دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن قالدۇرۇلغان ئۇرۇقلۇق، چارۋىلارنىڭ يەم - خەشىكىنى چىقىرىۋەتكەندە كىشى بېشىغا ئوتتۇرىچە توغرا كېلىدىغان ئاشلىق 370 كىلوگرامغا چۈشىدۇ. بۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئاشلىق مەسىلىسىنىڭ يەنىلا نىسبەتەن جىددىي ئىكەنلىكىنى، سەللا دىققەتسىزلىك قىلىنسا ئاشلىق يېتىشمەسلىك ئەھۋالىنىڭ كېلىپ چىقىدىغانلىقىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ. دەرۋەقە، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئىچىۋېتىلگەندىن بۇيان ئاشلىق يىلمۇ يىل ئېشىپ كېلىۋاتقان بولسىمۇ، قىسمەن رايونلاردا ئاشلىق يېتىشمەي سىرتتىن يۆتكەپ كېلىدىغان ئەھۋاللار بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. بۇ ئەھۋاللار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بەزى جايلىرىدا ئاشلىق مەسىلىسىنىڭ تېخى تولۇق ھەل بولمىغانلىقىنى، يەنىلا ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

ئاشلىق باھاسىنىڭ تۆۋەن بولۇشى، تېرىقچىلىق كۆلىمى، ئاشلىق بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەتنىڭ باھادىكى پەرقى، دېھقانچىلىقتا

بېشىغا 2.8 مودىن توغرا كەلدى. بۇ ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكىدىن 1.4 مو ئاز.

تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ كېمىيىش سەۋەبى مۇنداق:

1. يېزا ئىگىلىك قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشتە تېرىلغۇ يەر كېمەيگەن. بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا ماسلىشىپ، بايلىق مەنبەلىرىنى مۇۋاپىق ئېچىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزدا يېزا ئىگىلىك قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ئېلىپ بېرىلغانلىقتىن، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى يىلمۇ يىل كېمىيىپ ئورمان، ئوتلاق كۆلىمى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ كۆلىمى يىلمۇ يىل كۆپىيىۋاتىدۇ. مەسىلەن: 1990 - يىلدىن بۇيانقى ئالتە يىل ئىچىدە كېمەيگەن تېرىلغۇ يەر ئىچىدە ئورمان ۋە ئوتلاققا ئايرىپ بېرىلگەن تېرىلغۇ يەر 66.67 % نى ئىگىلەپ، ھەر يىلى ئوتتۇرىچە 481 مىڭ مو تېرىلغۇ يەر ئورمان ۋە ئوتلاققا قايتۇرۇپ بېرىلۋاتىدۇ.

2. ئۈچ تۈرلۈك قۇرۇلۇش ئىگىلەپ، تېرىلغۇ يەر كېمەيگەن. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئىچىۋېتىلگەندىن بۇيان قۇرۇلۇش ئىشلىرى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلىپ، شەھەرلەرنىڭ سانائەتلىشىشى، زامانىۋىلىشىشى يېڭى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى. يېزا ئىقتىسادىي تېز راۋاجلىنىپ، دېھقانلارنىڭ تۇرالغۇ ئۆي سېلىش سەۋىيىسى ئۆستى. دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەرنىڭ قۇرۇلۇشى ئىگىلىگەن تېرىلغۇ يەر كۆلىمى ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 241 مىڭ مو ئەتراپىدا يېتىپ، كېمەيگەن تېرىلغۇ يەرنىڭ 33.33 % نى ئىگىلىدى.

3) باشقا سەۋەبلەردىن تېرىلغۇ يەر كېمەيگەن. تەبىئىي ئاپەتلەر سەۋەبىدىن ھەر يىلى مەلۇم مىقداردا تېرىلغۇ يەر كېمىيىپ كېتىۋاتىدۇ. بولۇپمۇ قۇملىشىش،

ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئاپتونوم رايونىمىزدا سەل قاراشقا بولمايدىغان زور مەسىلە بولۇپ قالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن:

1) «يەرنى قەدىرلەش» ئېڭىنى تىكلىشىمىز كېرەك. تېرىلغۇ يەر بايلىقىنى قوغداش ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر بىر ئادەمنىڭ چوڭ ئىشى بولۇپ، «يەرنى قەدىرلەش» ئېڭىنى ئۆستۈرۈش ئۇنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ مۇھىم مەسىلە. گوۋۇيۈەن 6 - ئاينىڭ 25 - كۈنىنى «يەرنىڭ ئاگاھلاندۇرۇش كۈنى» قىلىپ بېكىتتى. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر «يەر قانۇنى»نى تەشۋىق قىلىش خىزمىتىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۇزاق مەزگىللىك ۋەزىپىسى دەپ قاراپ، ھەر بىر سۇڭ يەرنىمۇ ئىنتايىن قەدىرلەپ ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىپ، «تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي قوغداش» تىن ئىبارەت دۆلەت سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش كېرەك. بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش، نازارەت قىلىش تۈزۈمىنى چىڭىتىپ، دائىم نازارەت قىلىش بىلەن «يەر قانۇنى»نىڭ ئىجرا قىلىنىشىنى تەكشۈرۈشكە بىرلەشتۈرۈپ، «يەر قانۇنى»غا خىلاپ قىلمىشلارنى ۋە تېرىلغۇ يەرلەرنى بۇزۇۋېتىش دېلولىرىنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي قوغداش لازىم.

2) دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى قوغداش رايونلىرىنى قۇرۇپ چىقىش كېرەك. دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى قوغداش ئارقىلىق ھەر بىر پارچە يەرگە ئارخىپ تۇرغۇزۇپ، ئەنگە ئېلىپ، «يەر قانۇنى» بويىچە قەتئىي قوغداش، ئاسراش كېرەك. بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەرلەرنى خالىغانچە ئىگىلىۋالىدىغان، قۇرۇلۇش سالىدىغان، بۇزىدىغان، ئاق تاشلاپ چېكىندۈرۈپ قويىدىغان قىلمىشلارنى چەكلەپ ئالدىنى ئېلىش، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلار بىلەن قەتئىي كۈرەش قىلىش لازىم.

3) دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا پايدىلىنىشقا بولىدىغان يەرلەرنى ھەقىقىي ئىنچىكە تۈزلەشتۈرۈش كېرەك. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا بار، يەنە ئىنچىكە تۈزلەشتۈرۈشكە

ئۇنىڭدىن چەكسىز بايلىققا ئېرىشىمىز دېيىدىكەنمىز بارلىق ئامىللارنى ئىشقا سېلىپ، مۇۋاپىق ئېچىپ، ئۆزگەرتىپ پايدىلانساق ناھايىتى ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلالايمىز. بۇزىيەر ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈشتە سىستېمىلىق ھالدا تۈرلۈك ئامىللارنى جانلىق ماسلاشتۇرغان، تېرىلغۇ يەرلەرنى غەيرىي ئىشلارغا ئىسراپ قىلىدىغان قىلمىشلارغا چەك قويغان، كۆلەملىك باشقۇرۇپ، ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرگەندە تېرىلغۇ يەرلەردىن ھەقىقىي نەپكە ئېرىشكىلى بولىدۇ.

4) تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشتە دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخس بىردەك ئاتلىنىپ، يەر مۇھىتىنى ياخشىلاشقا سېلىنىدىغان مەبلەغنى كۆپەيتىپ، ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ سۈپىتىنى ياخشىلاپ، بىرلىك ھوسۇلنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ۋە شۇ ئارقىلىق ئومۇمىي ھوسۇلنى ئاشۇرۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش كېرەك. چېكىنگەن، شورلىشىش، قۇملىشىش دەرىجىسى ئېغىر تېرىلغۇ يەرلەرنى ئىقتىسادىي ئورمان، باغ، ئوتلاققا ئۆزگەرتىپ، ئورمانچىلىق، باغۋەنچىلىك، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق بۇنداق يەرلەرنىڭ رولىدىن تولۇق پايدىلىنىش كېرەك. تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ سۈلياۋ يوپۇق، خىمىيىۋى ئوغۇت قاتارلىق ئامىللار سەۋەبىدىن بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئورگانىك ئوغۇتلار بىلەن يەرلەرنى قاندۇرۇپ ئوغۇتلاپ، يەرنىڭ ئۈنۈمدارلىقىنى ئاشۇرۇپ، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارغا ئايلاندۇرۇشىمىز، بولۇپمۇ خىمىيىۋى ئوغۇت قاتارلىق سۈنئىي ماددىلارغا تايىنىۋېلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشىمىز، چارۋا ئوغۇتلىرى قاتارلىق ئورگانىك ئوغۇتلار بىلەن يەرنى «سەمرىتىش» لازىم. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە قۇرغاقچىلىق مەزگىلىدە ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايدىغان 16 مىليون 72 مىڭ مو تېرىلغۇ يەر بار، بۇ تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنىڭ

خوتەن شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ناچار، ساختا تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا ئۈنۈملۈك زەربە بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **گۈلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بازار باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ناچار، ساختا تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

خوتەن شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل بازارلارنى قەرەلسىز تەكشۈرۈپ يالغان، ساختا تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىشنى نۇقتىلىق چىڭ تۇتتى. ئىدارە ۋە يېزا - بازارلىق پونكىتلار مەخسۇس گۇرۇپپا تەشكىللەپ 218 ئورۇندىكى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازىرى، سانائەت ماللىرىنى توپ ۋە پارچە سېتىش نۇقتىسى، شەخسىي يايمىچىلارنىڭ تاۋارلىرىنى تەكشۈرۈپ، ساختا تاماكا، ساختا ھاراق، سۈپىتى ناچار قەنت - گېزەك، تەييار يېمەك - ئىچمەك، ۋاقتى ئۆتكەن دورا، سۈپىتى ناچار ئاياغ، گىرىم بۇيۇملىرى قاتارلىق 23 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 40 خىلدىن ئارتۇق تاۋارنى تەكشۈرۈپ قولغا چۈشۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، مەدەنىيەت تارماقلىرىنىڭ ھەمكارلىشىشى بىلەن مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەكشۈرۈپ، ساغلام بولمىغان ئۈن - سىن لېنتىسىدىن 40 نى، كىتابتىن 104 نى قولغا چۈشۈردى.

قەشقەر شەھىرىدە باللار بۇيۇملىرى بازىرىغا بولغان نازارەتچىلىك كۈچەيتىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى قانۇن ئىجرا قىلىش چوڭ ئەترىتى قەشقەر شەھىرىدىكى باللار بۇيۇملىرى بازىرىغا بولغان تەكشۈرۈشنى كۈچەيتتى.

بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە قەشقەر شەھىرىدىكى باللار بۇيۇملىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان دۆلەت، كوللېكتىپ، خۇسۇسىي ئىلكىدىكى 60 تىن ئارتۇق تىجارەت نۇقتىسىدا سېتىلىۋاتقان يېمەكلىك، ئويۇنچۇق، ۋېلىسىپىت قاتارلىق باللار بۇيۇملىرىنىڭ سۈپىتى، قاچىلىنىشتىكى بەلگە، ئۆلچەملىرى نۇقتىلىق تەكشۈرۈلدى. تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن قارىغاندا، باللار يېمەكلىكلىرىنىڭ مىقدارى، قاچىلىنىش بەلگىلىرى «يېمەكلىكلەر ماركىسىدا ئورتاق قوللىنىلىدىغان ئۆلچەم»نىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇن بولسىمۇ، ئويۇنچۇقلاردا ئىشلەنگەن زاۋۇت نامى، ئادرېسى، مەھسۇلاتنىڭ لاياقەتلىك گۇۋاھنامىسى يوقلىرىمۇ بايقالدى، يەنە بىر قىسىم تىجارەت نۇقتىلىرىدا ۋاقتى ئۆتكەن باللار يېمەكلىكلىرىنى سېتىش ئەھۋالى كۆرۈلدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، قەشقەر ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى باشقارمىسى قانۇن ئىجرا قىلىش چوڭ ئەترىتى زاۋۇت نامى، ئادرېسى، لاياقەتلىك گۇۋاھنامىسى بولمىغان ئويۇنچۇقلارنى، ۋاقتى ئۆتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن پىچىنە - پىرەنىكلەرنى ساتقان 16 تىجارەت نۇقتىسىغا جەرىمانە قويدى، ۋاقتى ئۆتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن باللار يېمەكلىكلىرىنى يىغىۋالدى.

شىنجاڭ - شىزاڭ تاشيولىنىڭ كەلكۈندە بۇزۇلغان قىسمى 17 كۈندە ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى

يېقىنقى كەلكۈن كەلگەنلىكتىن قاغىلىق تاشيول باش ئۆچاستكىسىنىڭ ئاسراش تەۋەسىدىكى شىنجاڭ - شىزاڭ تاشيولىنىڭ 36 كىلومېتىر قىسمى بۇزۇلۇپ كەتكەنىدى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونىغا توشۇلۇۋاتقان

تېرىقچىلىق كۆلىمى، ئاشلىق بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەتنىڭ باھادىكى پەرقى، دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ماددىي بۇيۇملار باھاسىنىڭ ئۆرلىشى قاتارلىق ئامىللار يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشقا، بولۇپمۇ دېھقانلارنىڭ ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزۈۋاتىدۇ. قىسمەن دېھقانلار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا سەل قاراۋاتىدۇ، ئۇلار پۇل بولسىلا ئاشلىق سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ قاراپ ئىقتىسادىي زىرائەتنىلا تېرىشقا ئەھمىيەت بېرىۋاتىدۇ. نەتىجىدە ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشى مەلۇم دەرىجىدە چەكلىنىپ كېلىۋاتىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، بىر قانچە يىلدىن بۇيان تېرىلغۇ يەر يىلسېرى داۋاملىق كېمىيىپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش كۆلەم جەھەتتىن چەكلىنىپ قېلىۋاتىدۇ. 1990 - يىلدىن بۇيانقى ئالتە يىل ئىچىدە ئاپتونوم رايونىمىزدا 5 مىليون 455 مىڭ مو تېرىلغۇ يەر كۆپەيگەن. بۇنىڭ ئىچىدە يېڭىدىن ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈلگىنى 3 مىليون 339 مىڭ مو، بۇ ئالتە يىل ئىچىدە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە دۆلەت ئاساسىي قۇرۇلۇشى، يېزا، كەنت كوللېكتىپىنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇشى، دېھقانلارنىڭ ئۆي - جاي قۇرۇلۇشى ۋە ئورمان، ئوتلاقتا قايتۇرۇپ بېرىلىپ كېمەيگەن تېرىلغۇ يەر 4 مىليون 333 مىڭ مو. دېمەك، ئەمەلىيەتتە تېرىلغۇ يەر ئانچە كۆپەيمىگەچكە، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشى يەنىلا مەلۇم دەرىجىدە تەسىرگە ئۇچرىدى. 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا بار تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 47 مىليون 634 مىڭ مو بولۇپ، كىشى

ھەر يىلى مەلۇم مىقداردا تېرىلغۇ يەر كېمىيىپ كېتىۋاتىدۇ. بولۇپمۇ قۇملىشىش، شورلىشىش، سۇ، تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشى تېرىلغۇ يەرلەرگە تەھدىت سېلىۋاتىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيانقى 40 نەچچە يىل ئىچىدە 16 مىليون مو تېرىلغۇ يەر ئېغىر دەرىجىدە قۇملىشىپ ۋە شورلىشىپ كەتكەن. شۇڭا تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداپ، ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈش كېرەك. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا بار، يەنە ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈشكە بولىدىغان زاپاس بايلىق مەنبەسى ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ خېلى زور سالمىقىنى ئىگىلەيدۇ. بۇ يەرلەرنى داۋاملىق پىلانلىق ھالدا مۇۋاپىق ئېچىپ ئۆزلەشتۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق بۇ يەرلەرنى زور كۈچ بىلەن ئېچىپ، ئۆزگەرتىپ ئۆزلەشتۈرگەندىلا، تېرىقچىلىق قىلغىلى بولىدۇ. ئەگەر بۇ يەرلەرنى ئېچىپ، بولمايدىغان 16 مىليون 72 مىڭ مو تېرىلغۇ يەر بار، بۇ تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ناچار، بىرلىك ھوسۇلى تۆۋەن بولغانلىقتىن، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىمۇ تۆۋەن بولۇۋاتىدۇ. بىز كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئوتتۇراھال ياكى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارغا ئۆزگەرتىش خىزمىتىنى پىلانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا ئىشلىشىمىز كېرەك.

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **سىدىق تۇردى، بارات ئەمەت** خەۋەر قىلىدۇ: كەلكۈندە بۇزۇلغان شىنجاڭ - شىزاڭ تاشيولىنىڭ 36 كىلومېتىر قىسمى قاغىلىق تاشيول باش ئۇچاستكىسىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ 17 كۈن جاپالىق ئىشلىشى بىلەن رېمونت قىلىنىپ قاتناش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى.

6 - ئاينىڭ 23 - كۈنى قاتتىق يامغۇر 36 كىلومېتىر قىسمى بۇزۇلۇپ كەتكەنىدى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونىغا توشۇلۇۋاتقان ماددىي ئەشيالارنىڭ بىخەتەر، ۋاقتىدا توشۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، قاغىلىق تاشيول باش ئۇچاستكىسىدىكى مەسئۇل خادىملار پوسا، بەشتېرەك، سۆگەتلىك داۋانلىرىدىن 105 يول ئاسراش ئىشچىسى، ئالتە ئاپتوموبىلنى تەشكىللەپ، دۆلەت يولىنى رېمونت قىلىشقا ئاتلاندۇردى. ئۇلار ئۇدا 17 كېچە - كۈندۈز ئاقاز تاشيول ئۇچاستكىسىدىكى ئىشچىلار بىلەن بىللە جاپالىق ئىشلەپ، 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن يولنى رېمونت قىلىپ قاتناشنى راۋانلاشتۇردى.

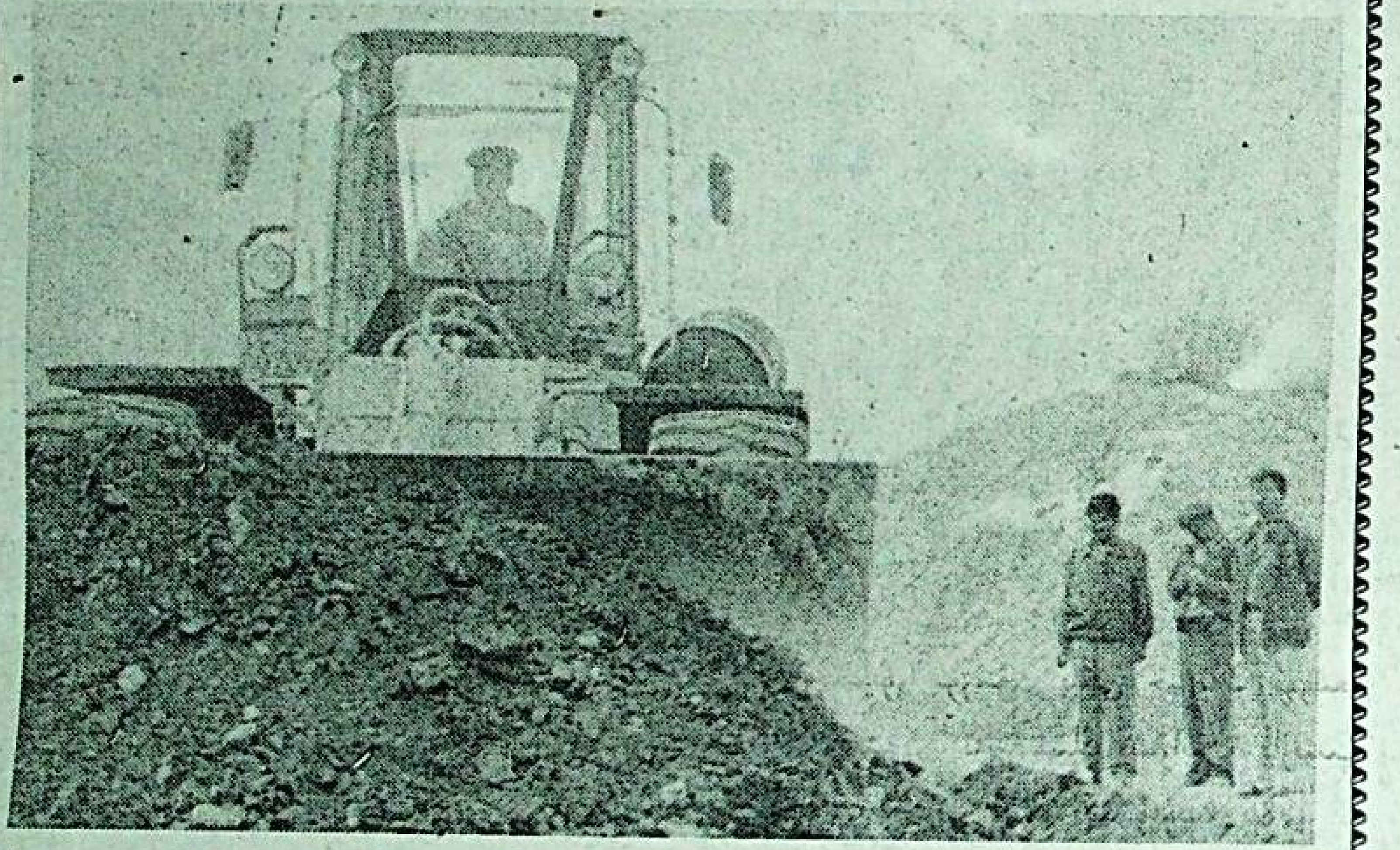

ئاتۇش تاشيول ئۇچاستكىسى بۇ يىل 3 - ئايدىن بۇيان كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ قەشقەر - تورغات چېگرا تاشيولىنىڭ بۇزۇلغان بۆلەكلىرىنى رېمونت قىلىپ، چېگرا تاشيولىنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: ئۇچاستكا رەھبەرلىرى تاشيولدىكى توسالغۇلارنى تازىلاشقا قوماندانلىق قىلماقتا.

يالقۇن قادىر فوتوسى

جايلاردا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتى ئوبدان ئىشلەنمەكتە

ئاقسۇ شەھىرىدە: ئالدىنقى يىللاردىكى تەجرىبە - ساۋاقلارغا ئاساسەن، بۇ يىل ئاقسۇ شەھىرى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشىغا بالدۇر تۇتۇش قىلدى. يېڭىدىن 1485 مېتىر توسما ياسىلىپ، 6940 مېتىر توسما رېمونت قىلىندى. دېھقانلار ئۆزلىرى تەييارلىغان مەبلەغ 3 مىليون 811 مىڭ 312 يۈەنگە يەتتى.

تۇرسۇن ئېلى

گۇما ناھىيىسىدە: بۇلتۇر قىش، بۇ يىل ئەتىياز گۇما ناھىيىسىنىڭ ھاۋا تېمپېراتۇرىسى ئۆرلەپ كەتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاممىنى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشكە تەشكىللىدى. دېھقانلار كەلكۈن كېلىشتىن بۇرۇن يېڭىدىن 24.8 كىلومېتىر كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسىنى رېمونت قىلدى، 4.3 كىلومېتىر كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى ياسىدى، 265 ئورۇندىكى كەلكۈن سۈيىنى چىقىرىۋېتىش ئېغىزىنى رېمونت قىلدى. بۇنىڭغا 678 مىڭ 300 يۈەن سەرپ قىلىندى.

مۇھەممەت ھېيت

غوروچۆل يېزىسىدا: ئاۋات ناھىيىسىنىڭ غوروچۆل يېزىسى بۇ يىل مەۋقەنى يۇز بېرىش ئېھتىمالى بولغان كەلكۈن ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈشكە قارىتىپ، ئادەم كۈچى، ماددىي ئەشيا، قاتناش قوراللىرىنى بالدۇر ئەمەلىيلەشتۈردى. نەتىجىدە يېزا بويىچە 4800 ئەمگەك كۈچى، 2500 ماشىنا - تراكتور، هارۋا، 350 تال ياغاچ، 1800 كۇب مېتىر شاخ - شۇمبا تەييارلىنىپ، 23 كىلومېتىر توسما رېمونت قىلىندى، 20 نەچچە غول ۋە تارماق ئۆستەڭ چوڭقۇرلىتىپ چېپىلدى، ئۆستەڭ ۋە دەريا بويلىرىغا 300 دىن ئارتۇق كىشىنى مۇھاپىزەتچىلىككە ئورۇنلاشتۇردى. **ھادى دانى**

بەشئېرىق يېزىسىدا دېھقانچىلىق ئاساسەن ماشىنا ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدىغان بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئوسمان** خەۋەر قىلىدۇ: ئاۋات ناھىيىسىنىڭ بەشئېرىق يېزىسىدا 1994 - يىلدىن ھازىرغىچە كوللېكتىپ ۋە دېھقانلار مەبلەغ چىقىرىش يولى بىلەن 1932 چوڭ - كىچىك تراكتور، دېھقانچىلىق ماشىنا - سايمانلىرى سېتىۋېلىندى. بۇنىڭ بىلەن يېزا بويىچە كېۋەز، بۇغداي، قوناق تېرىش، دان ئايرىش، دورا چېچىش، پەرۋىش قىلىشقا ئوخشاش ئىشلارنىڭ ھەممىسى ماشىنا ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدىغان بولدى ھەمدە ماشىنىلىشىش نىسبىتى 95% كە يەتتى. شۇنداقلا دېھقانلارنىڭ ئەمگەك سىجىللىقى زور دەرىجىدە يەڭگىللىدى. ماشىنىلىشىش نەتىجىسىدە يېزىدا 500 دىن كۆپرەك ئائىلە كەسپىي تېرىقچىلىق ئائىلىسى بولۇپ قالدى، بەزى ئائىلىلەر ماشىنىسى ئارقىلىق چارۋىچىلىق، قوشۇمچە كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللاندى. ھازىر بۇ يېزىدا دېھقانلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى سېتىۋېلىشى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى.

ئاتۇش شەھىرىدە «ھەق يىغىش ئىجازەتنامىسى» يىللىق تەكشۈرۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نۇرۇنگۈل ناپىر** خەۋەر قىلىدۇ: مەمۇرىي، كەسپىي خاراكتېرلىك ھەق يىغىشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قالايمىقان ھەق يىغىش ئەھۋاللىرىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەش ئۈچۈن، ئاتۇش شەھەرلىك مال باھا ئىدارىسى 3 - ئايدىن بۇيان، ئاتۇش شەھىرىنىڭ 1997 - يىللىق «ھەق يىغىش ئىجازەتنامىسى» ئاساسىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. ئۇلار بۇ قېتىم 87 ئورۇننى تەكشۈرۈپ 71 پارچە ھېسابات دەپتىرى، 750 پارچە ھۆججەت، 7 مىليون 510 مىڭ 319 يۈەن يىغىلغان ھەقنى ئۆتكۈزۈۋالدى، بەش پارچە ھەق يىغىش دەپتىرىنى ھېساباتتىن چىقىرىۋەتتى، قالايمىقان يىغىلغان 20 مىڭ 975 يۈەننى مۇسادىرە قىلدى. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئاتۇش شەھىرى بويىچە مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تۈرلۈك ھەق يىغىش ئەھۋالى ئومۇمىيۈزلۈك تەرتىپكە سېلىنىپ، ھەق يىغىشتا بولغان تونۇش ئۆستۈرۈلدى، قالايمىقان ھەق ئېلىشقا چەك قويۇلدى.

خېجىڭ ناھىيىسىدە يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان ھەر مىللەت دېھقانلىرى سېتىۋالغان چوڭ - كىچىك كىرا ئاپتوموبىلى 168 گە، يۈك ئاپتوموبىلى 218 گە، يېزا ئىگىلىك ماشىنا - سايمانلىرى 301 گە يەتتى.

سۈرەتتە: ناھىيە بازىرى شاربۇلاق كەنتىنىڭ يېڭىمەھەللىسىدىكى ترانسپورت كەسپىي ئائىلىسى ئالىمجان بارات يولغا چىقىش ئالدىدا.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ كۈنەس ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى 5 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە 16 مىليون 254 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق پىلانىنىڭ 52.9% ىنى ئورۇنداپ بولدى.

مۇختەر نۇرھاشىم

△ پوسكام ناھىيىلىك مال - مۈلۈك سۇغۇرتا چەكلىك شىركىتى 6 - ئاينىڭ 12 - كۈنى ناھىيە بويىچە 13 يېزا - بازار (مەيدان) ۋە 140 كەنتتىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان كېۋەز مايسىسى ئۈچۈن 340 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك تۆلەم پۇلى بەردى.

ياسىن ئوسمان

△ 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە خوشۇت ناھىيىسىدە يىغىۋېلىنغان يەرلىك باج 2 مىليون 740 مىڭ يۈەنگە، مالىيە كىرىمى 4 مىليون 980 مىڭ يۈەنگە، بانكا پۇل ئامانەت قالدۇقى 124 مىليون 360 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم 52.2%، 30.7% ۋە 19.3% ئاشتى.

ئابلىز ئوسمان

△ كېرىيە ناھىيىسىنىڭ توغرىغاز يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار 6 - ئاينىڭ 29 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 415 توننا يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى ئورۇنداپ بولدى.

مەتتۇرسۇن مەتمىن

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ سېرىقبۇيا بازىرىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە 1 مىليون 54 مىڭ كىلوگرام بۇغداي سېتىپ بېرىپ، يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن 5400 كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

بەختى تۇراق

ئوقۇش ماتېرىياللىرى ۋە ئوقۇتۇش قوشۇمچە ماتېرىياللىرىنى تۈزۈش سۈپىتى كىشىنى ئەندىشىگە سالىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **ماشۇن** خەۋەر قىلىدۇ: تەھرىرلىك، كوررېكتورلۇق سۈپىتىنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ ئۇنى كىتابلارنىڭ سۈپىتىنى ياخشىلاشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى قىلىش ئارقىلىق كىتابلارنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ باسقۇچلۇق بۇرۇلۇش قىلىش نىشانىغا يېتىش- ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى ھەر قايسى نەشرىيات ئورۇنلىرىغا قويغان تەلەپ.

ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى ئاخبارات- نەشرىيات ئىدارىلىرى يىغىنى ئېچىپ، بۇ يىل 3 - ئايدىن ئېتىبارەن ئۆيۈشتۇرۇلغان ئۆزى تۈزگەن ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى، تەرجىمە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ۋە قوشۇمچە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنىڭ سۈپىتىنى تۇنجى قېتىم ئەۋرىشكە ئېلىپ تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ئېلان قىلدى. تەكشۈرۈشتە ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق، موڭغۇل، قىرغىز، شىبە يېزىقلىرىدىكى 80 خىل كىتابنىڭ 39ى لاياقەتلىك، 41ى لاياقەتسىز بولۇپ چىقتى، 15 خىل ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ۋە قوشۇمچە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىدا كۆرۈلگەن چاتاق نىسبىتى 10 مىڭدا 3% تىن يۇقىرى بولدى. شۇڭا تەھرىرلىك، كوررېكتورلۇق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش زۆرۈر.

ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى ئېلان قىلغان «كىتاب سۈپىتىنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»گە ئاساسەن تۈزەش سالمىقىنى زورايتىشنى قارار قىلدى. بۇنىڭدىن كېيىن ھەرقايسى نەشرىيات ئورۇنلىرى تۈزگەن ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ۋە قوشۇمچە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى قەرەلسىز ئەۋرىشكە ئېلىپ تەكشۈرۈلۈپ تۇرۇلىدۇ، تەكشۈرۈشتە لاياقەتسىزلىك نىسبىتى 30% تىن ئاشقانلىرىغا ئاگاھلاندۇرۇش بېرىلىدۇ ھەم چەكلىك مۇددەت ئىچىدە تۈزىتىشكە بۇيرۇلىدۇ. ئۇدا ئىككى يىل 30% تىن كۆپرەك لاياقەتسىز بولغانلىرى سېزىلسە، نەشر قىلىش سالاھىيىتى بىكار قىلىنىدۇ، ئۇنىڭ مەسئۇللىرىنىڭ دەرىجىسىنى نورمال ئۆستۈرۈشكە، كەسپىي - تېخنىكا ۋەزىپىسىنى ئۆستۈرۈشكە بولمايدۇ، چاتاق چىقىش نىسبىتى 10 مىڭدا 3% بولغان كىتابلارنىڭ چاتىقىنى ئىمكانقەدەر تېز تۈزىتىش كېرەك، تۈزىتىلمىسە تارقىتىشقا بولمايدۇ.

«مىللەتلەر ئىتتىپاقى» ژۇرنىلىنى تارقىتىش خىزمىتىدىكى «قوش ئىلغار»لار تەقدىرلەندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر، دىن ئىشلىرى كومىتېتى بىلەن «مىللەتلەر ئىتتىپاقى» ژۇرناللىرى نەشرىياتىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى بىرلىكتە مۇشۇ ئاينىڭ 17- كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچىدە تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، بۇ يىللىق ئۇيغۇرچە، قازاقچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقى» ژۇرنىلىنى تارقىتىش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقان قەشقەر ۋىلايەتلىك مىللەتلەر، دىن ئىشلىرى باشقارمىسى، خوتەن ۋىلايەتلىك مىللەتلەر، دىن ئىشلىرى باشقارمىسى قاتارلىق توققۇز ئىلغار كوللېكتىپ، مىجىت باقى، ئابدۇكېرىم تۇرسۇنتوختى قاتارلىق 24 ئىلغار شەخسنى مۇكاپاتلىدى.

يىغىندا دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمائىل ئەھمەدنىڭ يىغىنغا ئەۋەتكەن يازما سۆزى ئوقۇلدى. ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا مىللەتلەر خىزمىتى تارماقلىرىنىڭ «مىللەتلەر ئىتتىپاقى» ژۇرنىلىنى كەڭ تەشۋىق قىلىش، تونۇشتۇرۇش ۋە مۇشتىرى توپلاش، تارقىتىش خىزمىتىنى داۋاملىق ياخشى ئىشلەش ئارقىلىق مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكى، ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى ۋە ئورتاق گۈللىنىشىگە تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

چىرا يېزىسىدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

چىرا ناھىيىسىنىڭ چىرا يېزىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ئىزچىل ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، تىنچ، مۇقىم بولغان ئىجتىمائىي كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرمەكتە.

چىرا يېزىسى ئۇيغۇرلار بىلەن خەنزۇلار ئارىلىشىپ ئولتۇراقلاشقان يېزا. بۇ يېزا ئۇزاق يىللاردىن بۇيان يېزا ۋە كەنت رەھبەرلىك بەنزىلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈردى. بۇ يېزىدىكى كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن ئۈلگە، ئىناق بولۇپ، ھەرقانداق ئىشتا ئۆزئارا كېڭىشىپ، خىزمەتتە بىر- بىرىنى قوللاپ، يېقىندىن ھەمكارلىشىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا ھەر مىللەت ئاممىسىغا ئۈلگە بولدى. پارتىيىنىڭ مىللىي، دىنىي سىياسىتى ۋە «مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى»نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇردى ۋە ئەمەلىيلەشتۈردى. كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرى ھەر مىللەت پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلىرى ئارىسىدا ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارنى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتكە قارشى تۇرۇشقا چاقىردى.

بۇيېزا ھەر يىلى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى داغدۇغىلىق قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشكە پايدىلىق ئىشلارنى كۆپلەپ قىلىشقا، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا پايدىسىز سۆز- ھەرىكەتلەرگە دادىل قارشى تۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا مەيدانغا كەلگەن ئىلغار تىپلارنى تەقدىرلەپ، باشقىلارنى ئۇلاردىن ئۆگىنىشكە چاقىردى.

يېزا تەۋەسىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر ياشلار - ئۆسمۈرلەر ئارىسىدا ئۇيغۇر، خەنزۇ تىللىرىدا نۇتۇق سۆزلەش، ئۆزئارا تىل ئۆگىنىش، كىچىك كەشپىيات مۇسابىقىسى، دوستلۇق تەنتەربىيە مۇسابىقىسى قاتارلىق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ بىر- بىرىنى چۈشىنىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، دوستلۇقىنى ئىلگىرى سۈردى.

تۇرسۇنتوختى سۇلايمان

غۇلجا شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى يېقىندا 500 دىن ئارتۇق ئاز سانلىق مىللەت ئايال ئىشچى - خىزمەتچىلىرى قاتناشقان ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىق، تەرەققىيات توغرىسىدا لېكسىيە سۆزلەش يىغىنى ئېچىپ، ھەر مىللەت ئاياللىرىنىڭ جەمئىيەت مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئاكتىپلىقىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: يىغىندىن كۆرۈنۈش.

تۇرسۇنمۇھەممەت گوسمان فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزدا بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 1765 قېتىم ئوت ئاپىتى يۈز بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سابىت تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا جەمئىي 1765 قېتىم ئوت ئاپىتى يۈز بېرىپ، 17 ئادەم ئۆلگەن، 57 ئادەم يارىلانغان، 14 مىليون 921 مىڭ 511 يۈەن بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان بولغان، 67 مىڭ 656 كۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى قۇرۇلۇش ۋە 593 ئائىلە زىيانغا ئۇچرىغان. بۇنىڭ ئىچىدە بىر قېتىم پەۋقۇلئاددە زور ئوت ئاپىتى يۈز بېرىپ، بىر ئادەم ئۆلگەن، تۆت ئادەم يارىلانغان، 1 مىليون 450 مىڭ يۈەن بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان بولغان. زور ئوت ئاپىتى بەش قېتىم يۈز بېرىپ، ئۈچ ئادەم ئۆلگەن، بەش ئادەم يارىلانغان، 1 مىليون 478 مىڭ يۈەن ئىقتىسادىي زىيان بولغان.

يوپۇرغا ناھىيىلىك مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئوقۇتقۇچىلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى

يوپۇرغا ناھىيىلىك مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى جان - دىل بىلەن ئوقۇتقۇچىلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇردى.

1996 - يىلدىن بۇيان بۇ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرىنىڭ «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش تەلىپىگە ئاساسەن پۇختا ئورۇنلاشتۇرۇش ئېلىپ باردى. ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشما كادىرلىرى بىلەن ئايدا بىر نۆۋەت ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئېچىپ، ئىشچىلار ئۇيۇشما ئەزالىرىنىڭ خىزمەت، ئۆگىنىش، تۇرمۇش ئەھۋالىنى قەرەللىك ئىگىلەپ تۇردى ھەمدە ئۇلارنىڭ تۇرمۇش ۋە سالامەتلىك ئەھۋالى توغرىسىدا ئارخىپ تۇرغۇزۇپ، كىم قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا شۇنى يوقلاش، كىم كېسەل بولۇپ قالسا دەرھال ياردەم بېرىشنى ئىشقا ئاشۇردى. توپلاپ دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان، ئاغرىقچان، ئائىلىسىدە ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار 416 ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىنى پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملار بىلەن يوقلىدى.

1996 - يىلى 8 - ئايدا ناھىيىلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىسى پاۋىل مۇھەممەت ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولۇپ ئۈرۈمچىدە داۋالىنىشقا توغرا كەلگەندە ئۇنىڭغا ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بەردى. پېنسىيىگە چىققان پېشقەدەم ئوقۇتقۇچى غۇلام ئابدۇللانىڭ ئائىلىسى كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچراپ ئۆي - ماكانسىز قالغاندا پۈتۈن ناھىيىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنى سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈپ، بىر ھەپتىدىلا 10 مىڭ 500 يۈەن ئىئانە توپلاپ ئۇنى غەمدىن خالاس قىلدى.

ئابلىمىت توختى

ئاقسۇ شەھىرى ئەرزىيەت خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى زورايتتى

ئەجرىگە لايىق شان - شەرەپ

ئارقىلىق تۇرغۇزۇپ، كەم قىيىنچىلىقتا ئۇچرىسا شۇنى يوقلاش، كەم كېسەل بولۇپ قالسا دەرھال ياردەم بېرىشنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەم ئېلىشقا، پېنسىيەگە چىققانلارنى، كېسەللەرنى، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بارلارنى، پېشقەدەم ماتارىياچىلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈشنى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ دائىملىق ئىشى قىلىپ ئايلاندۇردى.

بۇ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىنىڭ مەبلەغكە بولغان ئېھتىياجىنى ھەل قىلىشتا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى راسخوتىدىن بىر ئاز چىقىرىش، مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش پائالىيىتىدىن قىلغان كىرىمىدىن بىر ئاز چىقىرىش، ئۇيۇشما ئەزالىرى بىر ئازدىن چىقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، 1996 - يىلى 1 - ئايدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 41 مىڭ 700 يۈەن مەبلەغ توپلىدى. ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنى بىرلىك قىلىپ ھەمكارلىق كاسسىسى قۇرۇپ، 37 مىڭ يۈەن مەبلەغ

ئاتۇش شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى مۇستاپا مۇھەممەت ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىزچىللىق ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئىككىنچى دەرسخانا پائالىيىتىدىن پايدىلىنىپ، ئوقۇغۇچىلارغا ئىزچىللىق مەشقى قىلدۇرۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوتتۇردا) ئوقۇغۇچىلارغا يېتەكچىلىك قىلماقتا.

زەينۇللا ھاشىم فوتوسى

ئەجرىگە لايىق شان - شەرەپ

ـ مەملىكەتلىك پىلانلىق تۇغۇت تېخنىكا يېتەكچىلىكى خىزمىتىدىكى ئىلغار خىزمەتچى، ئاتۇش شەھەرلىك پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ماھنۇر تۇرسۇن توغرىسىدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل**، ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز**

پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى سىياسەتچانلىقى كۈچلۈك، ئىجتىمائىيلىقى كەڭ، قىيىنلىق دەرىجىسى يۇقىرى خىزمەت بولۇپ، ئۇنىڭ مۇھىم نۇقتىسى، قىيىن نۇقتىسىمۇ يېزىلاردا. ماھنۇر تۇرسۇن پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ئىشلىگەن 12 يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى يېرىم يىلدىن كۆپرەك ۋاقتىنى شارائىتى ناچار، قاتناش قولايسىز يېزا - قىشلاقلاردا ئۆتكۈزۈپ، ئاتۇش شەھىرىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىك ئىشلىنىشى ئۈچۈن ئەجىر سىڭدۈرۈپ، ئۆتكەن يىلى مەملىكەت بويىچە پىلانلىق تۇغۇت تېخنىكا يېتەكچىلىكى خىزمىتىدىكى ئىلغار خىزمەتچى بولۇپ باھالاندى.

ماھنۇر تۇرسۇن 1983 - يىلى قەشقەر تىببىي تېخنىكومىنىڭ فېلدشېرلىق كەسپىنى ئەلا نەتىجە بىلەن پۈتتۈرۈپ، ئاتۇش شەھەرلىك سەھىيە ئىدارىسىگە تەقسىم قىلىنغاندى. تەشكىل ماھنۇر تۇرسۇننىڭ خىزمەتتىكى مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇنى 1985 - يىلى شەھەرلىك پىلانلىق تۇغۇتقا تېخنىكىلىق يېتەكچىلىك قىلىش پونكىتىغا يۆتكىدى. ماھنۇر تۇرسۇن يېڭى خىزمەت ئورنىغا كەلگەندىن كېيىن تەشكىلنىڭ شارائىت يارىتىپ بېرىشى ئارقىسىدا قولغا كەلتۈرۈپ، 1986 - يىلىدىن بۇيان قىزىلسۇ ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى قاتارلىق ئورۇنلاردا پىلانلىق تۇغۇتنىڭ «تۆت خىل ئوپېراتسىيە»سى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇپ، تېخنىكىسىنى مۇكەممەللەشتۈردى.

ماھنۇر تۇرسۇن ئەمەلىي خىزمەت داۋامىدا پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى، قىيىن نۇقتىسى يېزىلاردا ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىپ، تەشەببۇسكارلىق بىلەن يېزىلارغا بېرىپ نۇقتىدا تۇرۇپ ئىشلىدى. ھەر يىلى يېزىلاردا تۇرۇپ ئىشلىگەن ۋاقتى 180 كۈندىن ئېشىپ كەتتى. ئاساسىي قاتلامدا ئاممىغا سەۋرچانلىق بىلەن پىلانلىق تۇغۇت تەشۋىقاتى ئېلىپ باردى. پىلانلىق تۇغۇت تەشۋىقاتىنى قوبۇل قىلالمىغان ئاممىغا قارىتا كۆپ پەرزەنتلىك ئائىلىلەر بىلەن ئاز پەرزەنتلىك ئائىلىلەرنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى، پەرزەنتلىرىنى تەربىيىلەش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، ئۆيلۈك - ئوچاقلىق قىلىش جەھەتلەردىكى پەرقىنى سېلىشتۇرۇپ چۈشەندۈردى. ئاياللارغا قارىتا كۆپ تۇغقان ئاياللارنىڭ ئۆي ئىشلىرىدىن، ئوچاق بېشىدىن ئايرىلالمىغانلىقى، ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشالمىغانلىقىنى ئەمەلىي مىساللار ئارقىلىق سۆزلەپ چۈشەندۈردى، ئاياللارنى قايىل قىلىش ئارقىلىق تۇغۇت چەكلەش تەدبىرلىرىنى قوللاندى. ئۇقۇلغان ئوپېراتسىيەلەردىن ھازىرغىچە بىرەر قېتىممۇ تېخنىكىلىق خاتالىق ۋە ئوپېراتسىيە قىلىنغانلاردا ئەگەشمە كېسەللىكلەر كۆرۈلمىدى. شۇڭا بەزى يېزىلاردىكى ئاياللار ئاتۇشقا كېلىپ ماھنۇر تۇرسۇننى تېپىپ، ئۇنىڭغا تۇغۇت چەكلەش ئوپېراتسىيىسى قىلدۇردى.

ماھنۇر تۇرسۇن شەھەر، يېزىلاردىكى پۇل تاپقاندىن كېيىن جەرىمانە تۆلەپ بولسىمۇ ئارتۇق پەرزەنت كۆرۈش كويىدا بولۇۋاتقان كىشىلەرگە قارىتا سەۋرچانلىق بىلەن سىياسەت، قانۇن - نىزاملارنى قايتا - قايتا چۈشەندۈردى. تەربىيىنى ئاڭلىمىغانلارغا قارىتا ئالاقىدار تارماقلار بىلەن ماسلىشىپ خىزمەت ئىشلىدى. ماھنۇر بۇ يىل ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئاتۇش شەھرىگە قاراشلىق سۇنتاغ يېزىسىدا نۇقتىدا تۇرۇپ ئىشلەش داۋامىدا يېزىلىق پىلانلىق تۇغۇت ئىشخانىسىدىكى كادىرلار بىلەن مەسئۇلىيەتنى ماتاشقا چېتىش بويىچە توختام تۈزۈپ، توختام بويىچە مۇكاپات - جازانى نەقلەشتۈردى.

بۇ يىل ئەتىيازدا ئاتۇش شەھرىگە قاراشلىق سۇنتاغ يېزىسىنىڭ مەشھەد كەنتىدىن بىرەيلەن دەسلەپكى ئايالىدىن بىر ئوغلى، كېيىنكى ئايالىدىن ئۈچ قىزى بار تۇرۇقلۇق يەنە بىر ئوغۇل پەرزەنت كۆرۈشنى تەلەپ قىلغانىدى. ماھنۇر تۇرسۇن ئۇنىڭغا قايتا - قايتا تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ ئەر - ئايال ئىككىسى تەربىيىنى قوبۇل قىلماي، جەرىمانە تۆلەپ بولسىمۇ بىر ئوغۇل پەرزەنت كۆرۈشتە چىڭ تۇرۇۋالغانىدى. ماھنۇر تۇرسۇن كۆپ قېتىم ئۇلارنىڭ ئۆيىگە بېرىپ خىزمەت ئىشلەپ ئاخىرى ئۇنىڭ ئايالىنى پىلاندىن ئاشۇرۇپ تۇغماسلىققا كۆندۈردى.

ماھنۇر تۇرسۇن خىزمەتنى ئەستايىدىل ئىشلىگەچكە قايسى يېزىغا بارسا شۇ يەردىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى. ئاتۇش شەھرىنىڭ كاتتايلاق، تۇگۇرمىتى، قاراجۇل يېزىلىرىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ئۇنى «بىزنىڭ ياخشى دوختۇرىمىز، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ياخشى مەسلىھەتچىمىز، ئاكتىپ تەشۋىقاتچىمىز» دەپ تەرىپلەشتى.

ماھنۇرنىڭمۇ بەختلىك ئائىلىسى، ئۇماق باللىرى بار ئىدى. لېكىن ئۇ كۆپ چاغلاردا ئائىلىسىنى ئۇنتۇغان ھالدا ئىشلىدى. يىراق يېزىلاردا ئىشلىگەندە بىر - ئىككى ئايغىچە ئائىلىسىگە قايتالمىدى. ئۆيگە يېقىن يېزىلاردا ئىشلىگەن چاغلاردىمۇ كۆپ ھاللاردا خىزمەت بىلەن بولۇپ كېتىپ، ۋاقتىدا قايتالمىدى. ھەتتا تېلېۋىزور تۈگىگەندە، باللىرى ئۇخلاپ قالغاندا قايتىپ كەلدى. شۇڭا ئائىلىسىدىكىلەر كۆپ قېتىم ئىسسىق تاماقسىز قالدى. ئۇنىڭ يولدىشى مەخسۇت ھاجىم بەزى چاغلاردا ماھنۇرنىڭ بالدۇرراق ئىشتىن چۈشۈپ، باللىرىغا ۋاقتى قارايدا تاماق ئېتىپ، كىر - قاتلىرىنى يۇيۇپ بەرمىگەنلىكىگە ئاچچىقلىنىپمۇ قالدى. لېكىن ماھنۇر تۇرسۇن يولدىشىغا ئاساسىي قاتلام خىزمىتىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى سەۋرچانلىق بىلەن چۈشەندۈرۈپ، يولدىشىنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈردى.

ماھنۇر تۇرسۇن ئۆز خىزمىتىنى قىزغىن سۆيۈپ، ئەستايىدىل ئىشلىگەچكە، پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتى ئۇ تۇرغان نۇقتىغا چۈشۈرگەن پەن - تېخنىكا مۆلازىملىق كۆرسەتكۈچى ھەر يىلى ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. كاتتايلاق يېزىسى ئەسلىدە شەھەر بويىچە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ئارقىدا قالغان ئورۇن ئىدى. ماھنۇر تۇرسۇننىڭ ئىككى يىلدىن ئارتۇق نۇقتىدا تۇرۇپ جاپالىق ئىشلىشى ئارقىلىق

«سائادەت يولى»

مۇكاپاتلىق ماقالە

بۇ يېزا 1995 - يىلدىن بۇيان شەھەر بويىچە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. بۇ جەرياندا ماھنۇر تۇرسۇن شەھەرلىك پىلانلىق تۇغۇتقا تېخنىكىلىق يېتەكچىلىك قىلىش پونكىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا ئۆستۈرۈلگەن بولسىمۇ دائىم تۆۋەنگە چۈشۈپ ئاساسىي قاتلامدا ئالدىنى ئېلىش خىزمەتلىرىنى قول سېلىپ ئىشلىدى. پونكىتتىكى يولداشلار خىزمەتتە دۇچ كەلگەن قىيىن، تېخنىكىلىق مەسىلىلەرنى بىۋاسىتە ھەل قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەر يىلى يېزىلارغا بېرىپ، مەخسۇس كۇرس ئېچىپ 450 تىن ئارتۇق پىلانلىق تۇغۇت كەسپىي خادىملىرىنى كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلىدى. ئوبلاستلىق پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتى ۋە ھەرقايسى ناھىيىلەر ئۇيۇشتۇرغان پىلانلىق تۇغۇت تايانچىلىرىنى تەربىيىلەش كۇرسلىرىدا پىلانلىق تۇغۇتتىكى «تۆت خىل ئوپېراتسىيە»نى ئىشلەش تېخنىكىسىدىن دەرس ئۆتۈپ، بىر تۈركۈم تايانچىلار تەربىيىلىدى. ئەمەلىي مەشغۇلات ئۈستىدە ئۈلگە كۆرسەتتى ۋە يېتەكلىدى.

ماھنۇر تۇرسۇن يۇقىرىقىدەك خىزمەت نەتىجىلىرى بىلەن ئۇدا ئالتە يىل ئاتۇش شەھىرى بويىچە ئىلغار خىزمەتچى بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى. بۇ يىل 4 - ئايدا شەھەرلىك پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا ئۆستۈرۈلدى.

ئاقسۇ شەھىرى ئەرزىيەت خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى زورايتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم**، ئۆز مۇخبىرىمىز **ئالىيە قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى ھۆكۈمەت بىلەن ئاممىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇرۇپ سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇقىملىققا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ئەرزىيەت خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇردى.

بۇ يىل ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئەرزىيەت خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەردى. شەھەر مەسئۇللىرى ھەر ئايدا نۆۋەت بىلەن ئاممىنى كۈتۈۋېلىپ، ئامما ئىنكاس قىلغان مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل ئاڭلىدى. شەھەرلىك ئەرزىيەت ئىدارىسى شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ يېقىندىن ماسلىشىشى بىلەن يېزا - بازار، مەيدان، كوچا ئىش بېجىرىش ئورۇنلىرى، زاۋۇت، كان - كارخانىلاردىكى ئەرزىيەت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرىنى قايتا تەرتىپكە سېلىپ مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ۋەزىپىدىكى خادىملاردىن 163 نى سەپلىدى. بۇنىڭ بىلەن شەھەر بويىچە مۇكەممەل ئەرزىيەت خىزمىتى تورى شەكىللىنىپ، كۆپ ساندىكى ئاممىنىڭ ئەرز - شىكايەت مەسىلىسى ئاساسىي قاتلامدىلا ھەل بولىدىغان بولدى.

بۇ يىل شەھەر رەھبەرلىرى ۋە ئەرزىيەت ئىدارىسى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، يەر ماجىراسى، باللارنى ئالداپ سېتىش، ئائىلە قىيىنچىلىقى قاتارلىق مەزمۇنلاردىكى خەت - چەك ۋە ئەرز - شىكايەتتىن 224 نى قوبۇل قىلىپ بىر تەرەپ قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە شەھەر رەھبەرلىرىنىڭ قوبۇل قىلىپ بىر تەرەپ قىلغىنى 117 گە يەتتى.

پوسكام نېفت - خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى كۆكەرتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: زاۋۇت مۇھىت ئاسراش پونكىتىدىكى خادىملار دەل - دەرەخ ۋە گۈل - گىياھلارغا چۈشكەن زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشمەكتە.

سادىر قادىر فوتوسى

مەركەز ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدا يولداش لى پېڭنىڭ سۆزلىگەن سۆزى

(1997 - يىل 3 - ئاينىڭ 8 - كۈنى)

بايا يولداش جياڭ زېمىن مۇھىم سۆز قىلدى، مەن تامامەن قوشۇلىمەن. ھازىر مەن يەنە بىر نەچچە پىكىرىمنى تولۇقلاپ سۆزلەپ ئۆتىمەن.

1. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى يىلمۇ يىل چىڭ تۇتۇش كېرەك، بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ

9 - بەش يىللىق پىلان باشلانغان 1996 - يىلى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىمۇ يېڭى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى، مەملىكەت بويىچە تۇغۇلۇش نىسبىتى 16.98‰، تەبىئىي كۆپىيىش نىسبىتى 10.42‰ بولۇپ 1995 - يىلدىكىدىن بىر ئاز تۆۋەنلىدى. ھەرقايسى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ۋە بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەر يىللىق نوپۇس پىلانىنى ئورۇندىدى. بۇ نەتىجىلەر ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى، بولۇپمۇ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىشلىگۈچى يولداشلارنىڭ جاپالىق تىرىشچانلىقىدىن ئايرىلمايدۇ.

بىز نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش بىلەن بىللە شۇنىمۇ كۆرۈشىمىز كېرەككى، دۆلىتىمىزنىڭ نوپۇس ۋەزىيىتى يەنىلا ئىنتايىن جىددىي. بىرىنچىدىن، نوپۇس ئاساس سانى زور، يېڭىدىن كۆپەيگەن نوپۇس كۆپ. بۈلتۈر پۈتۈن مەملىكىتىمىزنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى 1 مىليارد 224 مىليونغا يەتتى، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ھەر يىلى 13 مىليونچە نوپۇسنىڭ ساپ كۆپىيىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە. مۇنچىۋالا كۆپ نوپۇس دۆلىتىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتى ئۈچۈن غايەت زور بېسىم. نوپۇس بىلەن مۇھىتنىڭ، نوپۇس بىلەن بايلىقنىڭ زىددىيىتى بارغانسېرى گەۋدىلىك بولۇۋاتىدۇ. ئىككىنچىدىن، رايونلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى تېخى تەكشى ئەمەس، يېزىلار ۋە نامرات رايونلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى تېخى بىر قەدەر ئاجىز. ئۈچىنچى، كۆچمە نوپۇس كۆپ، نوپۇسنى تىزگىنلەشنىڭ قىيىنلىقى يەنىلا بىر قەدەر زور. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر نوپۇسنى تىزگىنلەشنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكى ۋە مۇشكۈللۈكىنى تولۇق تونۇپ، پىلانلىق تۇغۇتتىن ئىبارەت تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىجرا قىلىپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى بوشاشتۇرۇپ قويماي يىلمۇ يىل چىڭ تۇتۇپ، 2000 - يىلى پۈتۈن مەملىكەت ئاھالىسىنى 1 مىليارد 300 مىليون ئىچىدە تىزگىنلەشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

20 نەچچە يىل پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق دۆلىتىمىز بىر يۈرۈش ئاقىدىغان ئۈنۈملۈك سىياسەت ۋە تەدبىرلەرنى شەكىللەندۈردى. مەسىلەن: كېچىكىپ توي قىلىش، كېچىكىپ پەرزەنت كۆرۈش تەشەببۇس قىلىندى، بىر جۈپ ئەر - خوتۇن بىر پەرزەنت كۆرۈش تەشەببۇس قىلىندى، نوپۇس ۋە پىلانلىق تۇغۇت بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلدى، ئاممىنى پىلانلىق تۇغۇت مۇلازىمىتى بىلەن تەمىنلەش ياخشىلاندى، ئومۇمىي خەلقنىڭ نوپۇس ئېڭى كۈچەيتىلدى... ۋە باشقىلار. بۇ سىياسەت تەدبىرلەر ئۆزگەرمەيدۇ، شۇنىڭدەك ئىجرا قىلىش داۋامىدا ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈلىدۇ ۋە راۋاجلاندۇرۇلىدۇ. يېزىلار پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى مۇھىم نۇقتا ۋە قىيىن نۇقتا. 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى پىلانلىق تۇغۇت نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئالدى بىلەن يېزىلارنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. «ئۈچنى بىرلەشتۈرۈش» يولىدا مېڭىپ، پىلانلىق تۇغۇتنى يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ ھالال ئەمگىكىگە تايىنىپ بېيىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشىغا ياردەم بېرىش ۋە مەدەنىيەتلىك، بەختلىك ئائىلە قۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈش كېرەك. ئەمەلىيەت «ئۈچنى بىرلەشتۈرۈش» يولىنىڭ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشىپ دېھقانلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا مۇيەسسەر بولغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. نامرات رايونلار يەنە نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇشنى پىلانلىق تۇغۇت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويغان نامرات ئائىلىلەرگە ئېتىبار بېرىشى، ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن ئاۋۋال قۇتۇلۇپ، قورساقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندا، پىلانلىق تۇغۇتنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئۈلگە كۆرسىتىش رولىنى ئويناپ، نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇشتىمۇ، پىلانلىق تۇغۇتتىمۇ ئۈنۈم ھاسىل قىلغىلى بولىدۇ.

ھازىر يېزىلاردىن شەھەرلەر ۋە تەرەققىي تاپقان رايونلارغا ئېقىۋاتقان نوپۇس بارغانسېرى كۆپىيىۋاتىدۇ. ئومۇمەن ئېيتقاندا بۇ ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق، لېكىن نوپۇس باشقۇرۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلارنىمۇ كۆپەيتىۋەتتى. بۇ كىشىلەر ئارىسىدا پىلاندىن سىرت تۇغۇش ئەھۋالى بىر قەدەر ئېغىر. ۋەھالەنكى، ھازىر جايلار كۆچمە نوپۇسنىڭ پىلانلىق تۇغۇت مەسىلىسى توغرىسىدا بەزى باشقۇرۇش چارىلىرىنى تۈزۈپ چىقتى، نۇرغۇن خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. بۇ بىر قىسىم كىشىلەر يەنىلا پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى قىيىن نۇقتا. شۇڭا، يەنە داۋاملىق تىرىشىشقا توغرا كېلىدۇ. مەن بۇ يەردە بىر تەكلىپ بېرىپ ئۆتەي، كۆچمە نوپۇسنىڭ پىلانلىق تۇغۇتىنى باشقۇرۇش ئىشى نوپۇس چىقىدىغان رايونلار بىلەن نوپۇس كىرىدىغان رايونلاردىن ئىبارەت ئىككى تەرەپ بىلەن مۇناسىۋەتلىك، شۇڭا ئىككى تەرەپ ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ ئورتاق باشقۇرۇشى كېرەك. لېكىن، مېنىڭچە بۇ خىزمەتتە نوپۇس ئېقىپ كىرگەن رايونلار ئاساسىي مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك. نوپۇس ئېقىپ كىرگەن رايونلاردىكى ھۆكۈمەتلەر مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك. ج خ، سودا - سانائەت، ئەمگەك، سەھىيە، پىلانلىق تۇغۇت قاتارلىق تارماقلار زىچ ماسلىشىپ، تەڭ تۇتۇپ، ئورتاق باشقۇرۇپ كۆچمە نوپۇسنىڭ پىلان سىرتىدا تۇغۇشنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىشى كېرەك. ھازىر شەھەرلەردە تۇغۇلۇش خېلى تۆۋەن سەۋىيىگە چۈشتى، بەزى رايونلاردا ئازايدى، لېكىن خىزمەتنى يەنىلا بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ. يالغۇز پەرزەنتلەرنى تەربىيىلەش چوڭ مەسىلە. پىلانلىق تۇغۇت نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر شەھەر، يېزىلاردىكى يالغۇز پەرزەنتلەرنى بېقىش ۋە تەربىيىلەشكە بىر قەدەر ياخشى شارائىت يارىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا - ئانىلىرىنى خاتىرجەم قىلىشى كېرەك.

2. مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى قوغداشتا خىزمەت سالمىقىنى زورايتىش كېرەك

دۆلىتىمىزدە كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر، سۇ، ئورمان ۋە نۇرغۇن قېزىلما بايلىقلار ئاز بولۇپ، دۇنيانىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن تۆۋەن، ھازىر ئىقتىساد يەنە كېلىپ تېز راۋاجلىنىش باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىدۇ، قوپال ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەت شەكلى تۈپەيلىدىن بايلىقنىڭ ئىسراپ بولۇشى ۋە مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى خېلى ئېغىر بولۇۋاتىدۇ. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەرقايسى تەرەپلەر مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىپ، سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، تىزگىنلەش سالمىقىنى زورايتىپ، مۇھىتنى بۇلغىشى ئېغىر بولغان بىر تۈركۈم كارخانىلارنى تاقىۋەتتى، ئۇلارنىڭ خىزمىتى ئۈنۈملۈك بولدى. لېكىن ئومۇمەن قارىغاندا ئومۇمىي خەلقنىڭ مۇھىت ئېڭى ئاجىز، مۇھىت ئاسراش ئىقتىدارى بىر قەدەر تۆۋەن بولغانلىقتىن، مۇھىت يەنىلا يامانلىشىپ كېتىۋاتىدۇ. شۇڭا بىزنىڭ خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىزدىمۇ، بىر قەدەر ياخشى مۇھىتنى 21 - ئەسىرگە باشلاپ كىرىشىمىزدىمۇ ۋەزىيەت ئىنتايىن مۇشكۈل. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مۇھىتنى ئاسراشتىن ئىبارەت تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىجرا قىلىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن مۇھىت ئاسراش ۋە بايلىقتىن پايدىلىنىشنى ماسلاشتۇرۇشى كېرەك. ئاۋۋال بۇلغاپ، كېيىن تۈزەش يولىدا مېڭىش بەدىلىگە بىر مەھەللىك تەرەققىياتنى دەپ مۇھىتنى قۇربان قىلىشقا ھەرگىز بولمايدۇ.

9 - بەش يىللىق پىلاندىكى تەلەپلەرگە ئاساسەن 2000 - يىلغا بارغاندا مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى ۋە ئېكولوگىيىنىڭ بۇزۇلۇشى تېزلىشىپ كېتىش يۈزلىنىشىنى ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەپ، بىر قىسىم شەھەر ۋە رايونلارنىڭ مۇھىت سۈپىتىنى ياخشىلاش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكى بىر نەچچە خىزمەتنى ئېتىبار بىلەن ياخشى تۇتۇش كېرەك:

1) شەھەر مۇھىتىنى قاتتىق باشقۇرۇش، سانائەتنىڭ بۇلغىنىشىنى نۇقتىلىق تىزگىنلەش. نۇرغۇن شەھەرلەر، بولۇپمۇ سانائەت مەركەزلەشكەن شەھەرلەردە چاڭ - توزان مىقدارى ۋە ئاسماندا لەيلەپ يۈرىدىغان ئۇششاق نەرسىلەرنىڭ مىقدارى مۇھىت ئۆلچىمىدىن ئېشىپ كەتكەنلىكتىن ئاتموسفېرانىڭ سۈپىتى ناچارلىشىپ كەتتى. بەزى شەھەرلەردە كىسلاتالىق يامغۇر يېغىش ھادىسىسى كۆرۈلۈپ، مۇھىت، ئىمارەت، مۇئەسسەسە، شۇنىڭدەك دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىققا زىيان يەتكۈزدى. بەزى شەھەرلەردە ئىچىملىك سۇ بۇلغىنىپ خەلقنىڭ تەن سالامەتلىكىگە بىۋاسىتە تەھدىت يەتكۈزمەكتە. بىزدە شۇنداق قاراش بولۇشى كېرەككى، خەلق تۇرمۇشىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشى كىيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك، تۇرار جاي، يۈرۈش-تۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ماددىي تۇرمۇشنىڭ ياخشىلىنىشىنىلا ئەمەس، مۇھىت سۈپىتىنىڭ ئۆسۈشىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ھەر دەرىجىلىك يەرلىك ھۆكۈمەتلەر مۇھىت ئاسراش ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، شەھەرلەردە سانائەتنىڭ بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە تىزگىنلەشنى تېزلىتىپ، كېرەكسىز سۇ، كېرەكسىز قاتتىق جىسىم، شاۋقۇن قاتارلىقلارنىڭ بۇلغىنىشىنى ئازايتىشى، يەنە كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ نۇقتىلىق ۋادا ۋە رايونلارنىڭ بۇلغىنىشىنى تىزگىنلىشى كېرەك. دەريا ۋادىلىرى بۇلغىنىش بىر قەدەر ئېغىر بولىدىغان رايونلارنىڭ بىرى، دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىكى خەلق ئاممىسى ئۇنىڭ ئېغىر زىيىنىغا ئۇچرىماقتا، چاڭجياڭ ۋادىسىدىكى تۆت ئۆلكە بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش

قورغاق يېزا ئىگىلىكىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش ئىنتايىن جىددىي ۋە مۇھىم؛ سانائەتتە ئىشلىتىلىدىغان سۇنى مۇۋاپىق ئىشلىتىپ، تەكرار ئىشلىتىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشمۇ ئىنتايىن مۇھىم. بىز ھەم چەت ئەللەرنىڭ ئىلغار سۇ تېجەش تېپىدىكى يېزا ئىگىلىك تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشىمىز، ھەم جوڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان سۇ تېجەش تەجرىبىلىرىنى يارىتىشقا ۋە كېڭەيتىشكە ئەھمىيەت بېرىشىمىز كېرەك. بۇ جەھەتتە قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار ناھايىتى كۆپ. قېزىلما بايلىقلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، كەلسە - كەلمەس قېزىشنى قەتئىي چەكلەش كېرەك، ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش، ئىستېمال قاتارلىق ساھەلەردە بايلىقنى تېجەش، ھەر خىل بايلىقنى ئىگىلۇۋېلىش ۋە خورىتىۋېتىشنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئازايتىش كېرەك.

4) مەبلەغ سېلىشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى قوغداش كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇش. مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى قوغداشتا زۆرۈر سېلىنما سېلىش كېرەك. 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر بۇ جەھەتكە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى بىر قەدەر زور دەرىجىدە كۆپەيتىشى، بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش ئۈچۈن سېلىنىدىغان ئومۇمىي مەبلەغ سوممىسىنى 450 مىليارد يۈەن ئۆپچۆرىسىگە يەتكۈزۈشى، ئۇنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈشى كېرەك. ئورمان بىنا قىلىش قۇرۇلۇشى، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى جەھەتكە سېلىنىدىغان سېلىنمىمۇ ئاز ئەمەس. بۇ مەبلەغلەرگە بىرىنچىدىن، ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش، ئىككىنچىدىن، ئۇنى ياخشى ئىشلىتىش كېرەك، بۇ ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىپلا قالماستىن يەنە غايەت زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىدۇ. مەسىلەن: كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلغاندا ھەم ئورمانچىلىقنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى، ھەم ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلىغىلى بولىدۇ؛ ئوتلاق بەرپا قىلىش ھەم تۇپراقنىڭ قۇملىشىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا پايدىلىق، ھەم چارۋىچىلىقنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ؛ بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش ھەم مۇھىت ئاسراشقا پايدىلىق، يەنە مۇھىت ئاسراش كەسپىنىڭ تەرەققىياتى (مۇھىت ئاسراش كەسپى ئىقتىسادنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىسى بولۇپ قالغۇسى) نى ئىلگىرى سۈرىدۇ؛ سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشلىرىنى ياساش ھەم كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشكە، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇشقا پايدىلىق، ھەم توك ۋە سۇ مەھسۇلاتلىرى كەسپىنى راۋاجلاندۇرغىلى بولىدۇ. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە كارخانىلار يىراقنى كۆزلەش ئىستراتېگىيىلىك نەزىرىگە ئىگە بولۇپ، پۇرسەتنى تۇتۇپ، مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى قوغداشنى كۈچەيتىشنى ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىت بىلەن جەمئىيەت ۋە ئىقتىسادنىڭ ماسلاشقان ھالدا راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك.

3. ئىزچىل تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى پائال يولغا قويۇش كېرەك

دۆلىتىمىزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تارىخىي مۇساپىسىدە ئىزچىل تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى قەتئىي بوشاشماي يولغا قويۇش كېرەك. بۇ ئىستراتېگىيىنى يولغا قويۇش ئىقتىساد ۋە جەمئىيەتكە ئالاقىدار ھەر قايسى تارماقلار ۋە ھەرقايسى تەرەپلەرگە مۇناسىۋەتلىك. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر پىلان تۈزگەندە نوپۇسنى تىزگىنلەش، مۇھىت ئاسراش ۋە بايلىقنى تېجەشنى مۇھىم مەزمۇن قىلىشى، ئېنىق نىشان ۋە تەلەپلەرنى كۆرسىتىشى، يەنە مۇناسىپ مەبلەغ ئاجرىتىشى ۋە تېخنىكا ئۆزگەرتىش تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشى لازىم؛ كەسىپ سىياسىتىنى تۈزگەندە بۇلغىنىشى ئاز، ئۈنۈمى ياخشى مەھسۇلاتلارنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىلھاملاندۇرۇشى، بۇلغىنىشى ئېغىر، ئۈنۈمى تۆۋەن مەھسۇلاتلارنى قەتئىي چەكلىشى ۋە شاللىۋېتىشى كېرەك. ئۆز رايونىنىڭ بايلىقىدىن پايدىلىنىپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراشقا پايدىلىق بولغان كەسىپ ۋە مەھسۇلاتلارنى ئاۋۋال راۋاجلاندۇرۇشى، بۇلغىنىشى ئېغىر، بايلىقنى خورىتىشى زور بولغان قۇرۇلۇشلارنى

ئۈرۈمچى نېفت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى 2 - خىمىيۋى ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلىقىنى تەبرىكلەپ داغدۇغىلىق تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزدى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىدىكى 16 مىليون ھەر مىللەت خەلقىگە ۋاكالىتەن ئۈرۈمچى

ئايلىنىدۇ. ئۇچ بازا قۇرۇلۇشى ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەر ساھە، ھەرقايسى كەسىپلىرىنىڭ زور تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپ، شىنجاڭمۇ پاسسىپلىق،

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئاپتونوم رايوندىكى 16 مىليون ھەر مىللەت خەلقىگە ۋاكالىتەن ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنى قىزغىن تەبرىكلىدى ھەم لەنجۇ لايىھەلەش ئاكادېمىيىسى، 7 ـ خىمىيىۋى سانائەت بىناكارلىق شىركىتى، 11ـ خىمىيىۋى سانائەت بىناكارلىق شىركىتى قاتارلىق لايىھەلەش ـ قۇرۇلۇش قىلىش ئورۇنلىرىنىڭ ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىغا جاپالىق ئەجىر سىڭدۈرگەن قۇرۇلۇشچىلارغا مىننەتدارلىق بىلدۈردى.

ئۇلار سۆزلىرىدە مۇنداق دېدى: 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ قۇرۇلۇشى دۆلەتنىڭ 8 ـ بەش يىللىق پىلانىدىن 9 ـ بەش يىللىق پىلانىغا ئۆتۈشتىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ بىرى، بۇ قۇرۇلۇش تەييارلىق كۆرۈش، ئۇل تۇرغۇزۇشتىن تارتىپ قۇرۇلۇش قىلىش ۋە سىناق تەرىقىسىدە ماتېرىيال بېسىشقىچە بولغان پۈتكۈل جەرياندا گوۋۇيۈەن رەھبەرلىرىنىڭ سەمىمىي غەمخورلۇقىغا ئېرىشىپ كەلدى، دۆلەت پىلان كومىتېتى جۇڭگو نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش شىركىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ۋە مۇتەخەسسىسلەرنىڭ بىۋاستە غەمخورلۇقى ۋە زور كۈچ بىلەن قوللىشىغا ئېرىشىپ كەلدى، بۇ قۇرۇلۇشتا ئىلغار قۇرۇلۇش باشقۇرۇش تەجرىبىسى قوللىنىلىپ، پۈتكۈل جەرياندا بىر يۈرۈش باشقۇرۇش تەدبىرلىرى قوللىنىلغانلىقى ئۈچۈن قۇرۇلۇشنىڭ پۈتۈش مۇددىتى، سۈپىتى، مەبلەغ جەھەتتە ئۈچ چوڭ تىزگىنلەش يولغا قويۇلۇپ ، جۇڭگو نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشىدا يېڭى سەۋىيە يارىتىلدى. شۇڭا بۇ قۇرۇلۇش مەملىكەت ئىچىدە بىرلا ۋاقىتتا قۇرۇلغان ئوخشاش كۆلەمدىكى چوڭ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىدا قۇرۇلۇش سۈرئىتى ئەڭ تېز، قۇرۇلۇش سۈپىتى ئەڭ ياخشى، مەبلەغنىڭ تىزگىنلىنىشى ئەڭ ياخشى، سىناق قىلىش ئەڭ ئوڭۇشلۇق بولغان بىر قۇرۇلۇش بولۇپ قالدى.

ئۇلار سۆزىدە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ھازىر شىنجاڭ ئىنتايىن ياخشى تەرەققىيات پۇرسىتىگە دۇچ كەلدى. دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ 9ـ بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010ـ يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، شىنجاڭنى مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ پاختىچىلىق بازىسى، مۇھىم ئاشلىق بازىسى، دۆلەت دەرىجىلىك ئۇنىۋېرسال خىمىيە ـ سانائەت بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئۇلۇغۋار پىلانى پەيدىنپەي رېئاللىققا ئايلىنىدۇ. ئۇچ بازا قۇرۇلۇشى ئاپتونوم رايوننىڭ ھەر ساھە، ھەرقايسى كەسىپلىرىنىڭ زور تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپ، شىنجاڭمۇ پاسسىپلىق، قالاقلىق ھالىتىدىن قۇتۇلۇپ، پەيدىنپەي ئىلغار ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ قاتارىغا كىرىدۇ. بىز پۇرسەتنى تۇتۇپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىپ گۈللەنگەن باي، باياشات شىنجاڭ قۇرۇش ئۈچۈن غەيرەتكە كېلىپ تىرىشىپ ئىشلىشىمىز لازىم.

جۇڭگو نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى شىن خۋارېن مۇنداق دېدى: ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىنىڭ پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلۈشى ـ جۇڭگو نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش شىركىتى بىلەن ئاپتونوم رايوننىڭ زىچ ھەمكارلاشقانلىقىنىڭ نەتىجىسى؛ لايىھەلەش، قۇرۇلۇش قىلىش ئورۇنلىرىنىڭ ۋە نېفىت كارخانىلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ ھەمكارلاشقانلىقىنىڭ نەتىجىسى؛ قۇرۇلۇشقا قاتناشقان بارلىق كادىرلار، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ قەيسەرلىك بىلەن جان پىدالىق كۆرسەتكەنلىكىنىڭ نەتىجىسى، شىنجاڭنىڭ مول نېفىت، تەبىئىي گاز بايلىقى بار. شىنجاڭ نېفىت ـ خىمىيە سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئۆزگىچە شەرت ـ شارائىتقا ئىگە. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى نېفىت سانائىتىگە ئەزەلدىنلا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى ۋە زور كۈچ بىلەن مەدەت بەردى. بۇنىڭدىن كېيىن تېخىمۇ زور تەرەققىيات بولۇشىغا ئىشىنىمەن. بىز ئاپتونوم رايون بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى ئاۋالقىدەكلا كۈچەيتىپ، نېفىت ـ خىمىيە سانائىتىنى گۈللەندۈرۈش، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىمىز.

چېن جىنخۇا، شىن خۋارېن، ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىتلار 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشىنىڭ بىر قېتىمدىلا ماشىنىلارنى سىناق قىلىشى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىق شەرىپىگە لېنتا كەستى! ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ باشلىقى ۋاڭ يۇڭمېڭ قاتارلىق رەھبەرلەرنىڭ ھەمراھلىقىدا 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش زاۋۇتلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى ھەم ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىدى.

بىرى، دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىكى خەلق ئاممىسى ئۇنىڭ ئېغىر زىيىنىغا ئۇچرىماقتا، چاڭجياڭ ۋادىسىدىكى تۆت ئۆلكە بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش جېڭىنى ياخشى قىلىشى كېرەك. بۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا نۇقتىلىق رايونلاردا سانائەتنىڭ بۇلغاش مەنبەلىرىنى چىقىرىۋېتىش ۋە قويۇۋېتىش ئۆلچىمىگە يېتىشكە تىرىشىش كېرەك، شەھەرلەر ياكى يېزىلار بولسۇن ھەممىسى ئاھالىلەرنىڭ ئىچىملىك سۈيىنى قوغداشنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە تۇتۇپ، سۇ سۈپىتىنىڭ يامانلىشىپ كېتىشىنى تىزگىنلەپ، ئىچىملىك سۇنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك.

2) ئېكولوگىيىلىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلاش. ئىقتىساد بىلەن جەمئىيەتنىڭ ماسلاشقان ھالدا راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ئۆز يېرىنىڭ تەبىئىي بايلىق شارائىتىنى ئاساس قىلىشى، بايلىق ۋە مۇھىتنىڭ كۆتۈرۈش ئىقتىدارىنى تولۇق مۆلچەرلىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ئاممىۋى خاراكتېرلىك كۆچەت تىكىپ، ئورمان بىنا قىلىش پائالىيىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇپ، دۆلەت بېكىتكەن چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ ئوتتۇرا، يۇقىرى ئېقىنلىرى ۋە خۇاڭخې ۋادىسى «ئۈچ شىمال» ئىھاتە ئورمىنى قۇرۇلۇشىدا بوشاشماي تىرىشىش ئارقىلىق يىلدىن ـ يىلغا ئۈنۈم ھاسىل قىلىشى كېرەك. ئوتلاق قۇرۇلۇشىنى، قۇملىشىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە قۇمنى تىزگىنلەش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، قۇملىشىپ كەتكەن يەر كۆلىمىنىڭ كېڭىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

3) تېرىلغۇ يەرلەرنى ئىگىلىۋېلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش. شەھەر ـ يېزا قۇرۇلۇشىدا يەرلەرنى تۈرلۈك چارە ـ ئاماللار بىلەن ئاز ئىگىلەش، ناچار يەردىن پايدىلىنىشقا بولىدىغان بولسا ناچار يەردىن پايدىلىنىپ، ياخشى يەرنى ئىشلەتمەسلىك، يەرنى ئاز ئىگىلەشكە بولىدىغان بولسا، كۆپ ئىگىلىمەسلىك كېرەك. ھازىر ئەڭ ئۈنۈملۈك بولۇۋاتقىنى ئاساسىي دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى قوغداش تۈزۈمىنى ئەستايىدىل ئورنىتىپ ۋە ئىجرا قىلىپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنىڭ مۇقىملىقىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشتىن ئىبارەت. بۇ تۈزۈمنى ناھىيە، يېزا، كەنت ۋە دېھقان ئائىلىلىرىگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. جۇڭگو سۇ بايلىقى كەمچىل دۆلەت. بولۇپمۇ جۇڭگونىڭ غەربىي شىمالى قۇرغاق. شۇنىڭ ئۈچۈن سۇ تېجەش تىپىدىكى يېزا ئىگىلىكى ۋە

مۇھىتنى ئاسراشقا پايدىلىق بولغان كەسىپ ۋە مەھسۇلاتلارنى ئاۋۋال راۋاجلاندۇرۇشى، بۇلغىنىشى ئېغىر، بايلىقنى خورىتىشى زور بولغان قۇرۇلۇشلارنى ئېلىپ بارماسلىقى كېرەك. يېڭىدىن قۇرۇلىدىغان، ئۆزگەرتىپ قۇرۇلىدىغان، كېڭەيتىپ قۇرۇلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى ئېلىپ بارغاندا مۇھىت ئاسراش، بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش ۋە سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىش قاتارلىق مەزمۇنلارنى نەزەردە تۇتۇشى كېرەك.

ئىزچىل تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇش ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنىڭ ئېشىش ئۇسۇلىنىڭ ئۆزگىرىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش بىلەن تامامەن بىردەك. ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق بايلىقنى تېجەشكە، سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىشكە پايدىلىق مېخانىزمنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك. ئىقتىسادنىڭ ئېشىش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشتە پەن ـ تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىش، ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق بايلىقتىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش ۋە ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش مەقسىتىگە يېتىش كېرەك.

ئىزچىل تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشتا ئۇنىڭغا قانۇن ـ تۈزۈم ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق قۇرۇلتايلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى بايلىقنى تېجەش ۋە مۇھىت ئاسراشقا دائىر قانۇن چىقىرىش (تۈزۈش) خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن تەڭ دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشىگە سۇنۇشى كېرەك، بەزىلىرىنى مەمۇرىي قائىدە ـ نىزام سۈپىتىدە تۈزۈپ ئېلان قىلىپ يولغا قويۇش جەريانىدا قەدەممۇ قەدەم مۇكەممەللەشتۈرۈشى كېرەك. قانۇننى ئىجرا قىلىش، ئەدلىيە سالمىقىنى زورايتىش، قەتئىي تۈردە مەمۇرىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە بېجىرىش، قانۇننىڭ ئىجراسىنى نازارەت قىلىش كېرەك. جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنىڭ مۇھىت ئاسراش ۋە بايلىقنى تېجەش جەھەتتىكى رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، يامانلىرىنى ئاشكارىلاش، ياخشىلىرىنى تەقدىرلەش كېرەك. پۈتۈن جەمئىيەتتە ئىزچىل تەرەققىياتقا دائىر تەشۋىقات ـ تەربىيىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، پۈتۈن مىللەتنىڭ ئىزچىل تەرەققىيات قارىشىنى كۈچەيتىپ، نوپۇسنى تىزگىنلەش، بايلىقنى تېجەش ۋە مۇھىت ئاسراشنى ئاممىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرۇش كېرەك.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى ، بېيجىڭ، 24 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى)

ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاساسەن ئاياغلاشتى، لېكىن بىر قىسىم ئورۇنلار بۇ قېتىمقى ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى بېجىرمىدى. ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ۋە جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى بىرلىكتە تارقاتقان شىنجاڭ مالىيە (1997) 28 ـ نومۇرلۇق ھۆججىتىدە: ئىجازەت بېرىلگەن ئەمما تېخىچە قەيت قىلىنمىغان ھېساباتلار ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاياغلاشقاندىن كېيىن، بىردەك ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن.

بۇ ئورۇنلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نورمال خىزمىتىگە تەسىر يېتىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق 7ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنىدىن 8ـ ئاينىڭ 1ـ كۈنىگە قەدەر ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش قارار قىلىندى. تېخىچە ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيىتىنى بېجىرمىگەن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تېزلىكتە ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە بېرىپ شۇ ساھەگە مەسئۇل كەسپىي ئىشلار باشقارمىسى ئىشخانىسىدا ھېساباتنى تەكشۈرتۈش، قەيت قىلىش رەسمىيىتىنى بېجىرىشىنى سورايمىز، ۋاقتىدا رەسمىيەت بېجىرمىگەنلەر ئاقىۋىتىگە ئۆزى مەسئۇل بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى

1997ـ يىل 7ـ ئاينىڭ 21ـ كۈنى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئۈستىدىن غەلىبە قىلىش كۈرىشىدە بىللە بولدى، «خەلق ئارمىيىسى ھەر مىللەت خەلقىدىن ئايرىلالماسلىق، ھەر مىللەت خەلقى خەلق ئارمىيىسىدىن ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسى كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى، «ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش» بولۇشتەك يېڭىچە ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ئارمىيە بىلەن خەلق مۇناسىۋىتى يەنىمۇ مۇستەھكەملەندى ۋە راۋاجلاندى. بىز شۇنىڭغا چوڭقۇر ئىشىنىمىزكى، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ئارمىيە بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى ئۇيۇل تاشتەك چىڭ بولىدىكەن، ئالغا بېسىش يولىدا يەڭگىلى بولمايدىغان قىيىنچىلىق يوق، يەڭگىلى بولمايدىغان دۈشمەن يوق! بىز ھەممە ئىشلاردا چوقۇم غەلىبە قىلىمىز!

شىنجاڭ ـ ئۇلۇغ ۋەتىنىمىزنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى، شىنجاڭنى ياخشى قوغداش ۋە گۈللەندۈرۈش تارىخ بىز ھەر مىللەت ئارمىيە ـ خەلقكە تاپشۇرغان مۇقەددەس ۋەزىپە، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى كوماندىر ـ جەڭچىلەر ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملاردىكى كوماندىر ـ جەڭچىلەرنىڭ ھەر ۋاقىت ئۆزىنىڭ مۇقەددەس مەسئۇلىيىتىنى ئېسىدە چىڭ تۇتۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنى بۇرۇنقىدەكلا پائال قوللاپ ۋە ئۇنىڭغا قاتنىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسى بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى، ئىجتىمائىي تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقى ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز!

ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى

1997 ـ يىلى 7ـ ئاينىڭ 25 ـ كۈنى

* * * * *

ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن بېرىلگەن 2429030 نومۇرلۇق ئېلى ئۆزباقى نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم.

شىنجاڭ گېزىتى

(بۇ سان ئالتە بەت) 新疆日报 (维吾尔文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل

ئىيۇل

28

دۈشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئۇچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 27°C - 17°C بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

سانجى ئوبلاستى يېزىلىرىدا بىر تۈركۈم باشلامچىلار بارلىققا كەلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن چېلى** خەۋەر قىلىدۇ: تېپچاڭگو كەنتى پارتىيە ياچېيكىسىدەك پارتىيە ياچېيكىلىرى، ماچىڭلىندەك ياچېيكا شۇجىلىرى سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى يېزىلىرىدىكى دېھقانلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشىدا مۇھىم رول ئويناۋاتقان.

مەلۇماتقا قارىغاندا، ئوبلاست بويىچە 600 دىن كۆپرەك كەنت پارتىيە ياچېيكىسى ئوبلاست، ناھىيە تەرىپىدىن ئاساسىي قاتلام پارتىيە قۇرۇلۇشى بويىچە ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى دېگەن نامغا، 690 كەنت پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى ئوبلاستلىق پارتكوم تەرىپىدىن ئۈلگىلىك پارتىيە ئەزاسى دېگەن نامغا ئېرىشكەن.

بۇ ئوبلاست رەھبەرلىك بەنزىسىنى ئەستايىدىل سەپلەش، ياچېيكا شۇجىسىنى ئەستايىدىل تاللاش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. بۇنىڭدا بىرىنچىدىن، تەلەپكە لايىق ياچېيكا شۇجىسىنى تاللاشنى چىڭ تۇتتى. ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن مەمۇرىي كەنتلەردە% 40 كەنت ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى بەش يىلدىن ئاشقان پارتىيە ياچېيكا شۇجىلىرىنى ساقلاپ قالدى. ئىككىنچىدىن، مۇنەۋۋەر يېزا- بازار كارخانىچىلىرىنى تاللاپ كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا قويدى. بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئوبلاست بويىچە ئىدىيىدە ياخشى، تىجارەتنى باشقۇرۇشنى بىلىدىغان 144 دېھقان كارخانىچى كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا قويۇلدى. ئۈچىنچىدىن، ئورگان كادىرلىرىنى تۆۋەنگە ئەۋەتتى. ئىختىساس ئىگىسى بولمىغان كەنتلەرگە ئوبلاست، ناھىيە، يېزا قاتارلىق ئۈچ دەرىجىلىك ئورۇن بىرلىشىپ، يېزا خىزمىتى تەجرىبىسىگە ئىگە ئورگان كادىرلىرىنى ۋەزىپە بىلەن ئەۋەتىپ، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا قويدى. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئوبلاست بويىچە 136 نەپەر ئورگان كادىرى كەنتلەرگە بېرىپ پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىنى ئۈستىگە ئالدى. تۆتىنچىدىن، كۈچلۈك كەنتلەر ئاجىز كەنتلەرگە، دېھقانچىلىق رايونلىرى چارۋىچىلىق رايونلىرىغا باشلامچى بولدى. بىر تەرەپتىن، ئاجىز كەنتلەرنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ياردەم بېرىلسە، يەنە بىر تەرەپتىن، ئاجىز كەنتلەر ئۈچۈن يول باشلىغۇچى تەربىيىلەپ بېرىلدى.

تەربىيىلەش، ئۆگىنىش كۈچەيتىلىپ، كادىرلارنىڭ ساپاسى ئۆستۈرۈلدى. تەربىيىلەش مەزمۇنى جەھەتتە ئىلگىرىكى نوقۇل ئىدىيىۋى تەربىيە بېرىش ئىدىيە، سىياسىي نەزەرىيە بىلەن پەن - تېخنىكا بىلىمى، ئەمەلىي تېخنىكا ئىقتىدارى، بازار تىجارىتى بىر گەۋدىلەشتۈرۈلگەن ئۇنىۋېرسال تەربىيە بېرىشكە ئۆزگەرتىلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئوبلاست بويىچە 500 دىن كۆپرەك پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى سىستېمىلىق تەربىيىلەندى. ئىلغارلارنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، ئوبلاستلىق پارتكوم گۈچۈڭ ناھىيىسىدىكى جاڭبا كەنتى، ماناس ناھىيىسىدىكى شاڭجاگىزا كەنتى قاتارلىق كەنتلەردىكى ئىلغار پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە ۋاڭ لىمىن، ماخۇيرۇڭ قاتارلىق نەمۇنىلىك پارتىيە ياچېيكىسى شۇجىلىرىنى تېپ قىلىپ تىكلەپ، ئوبلاستتىكى كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرى ۋە پارتىيە ياچېيكا شۇجىلىرىنى ئۇلاردىن ئۆگىنىشكە چاقىردى.

تۇرپان ۋىلايىتى جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت سېيىتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ۋە ئەمەلىي تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

ۋىلايەت مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ئىدارە- ئورگانلاردىن قابىل كادىرلارنى ئاجرىتىپ خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، يېزا (بازار)، كەنتلەرگە نۇقتىدا تۇرۇشقا ئەۋەتتى؛ يېزا (بازار)لىق ساقچىخانىدىن تۆتنى كۆپەيتتى. ساقچىخانىلارغا ج خ كادىر- ساقچىسىدىن 78 نى سەپلىدى. خەلق قوراللىق بۆلۈملىرىگە 100 ئادەمنى كۆپەيتتى. ۋىلايەت، شەھەردىكى سىياسىي ساپاسى يۇقىرى، خىزمەت تەجرىبىسىگە باي، پارتىيىلىك كادىردىن 18 نى يېزا- بازارلىق پارتكوملارغا مۇئاۋىن شۇجى قىلىپ سەپلەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ۋىلايەت بويىچە 3038 خەلق ئەسكىرى قاتناشقان بىرلەشمە مۇداپىئە، چارلاش ئەترىتى تەشكىللىدى ھەم جىددىي ھالەتكە تاقابىل تۇرىدىغان بەش لىيەن قۇرۇپ، مۇقىملىقنى قوغداشنىڭ تايانچ كۈچىنى شەكىللەندۈردى.

ۋىلايەت مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىدە «مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈش، نۇقتىنى ئار قىلىق دائىرىنى يېتەكلەش، ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئومۇمىي گەۋدىنى ئىلگىرى سۈرۈش»نى خىزمەت پرىنسىپى قىلدى. ۋىلايەت بويىچە 11 يېزا- بازار، 34 كەنتنى نۇقتا قىلىپ تاللاپ، 13 خىزمەت ئەترىتى، 34 خىزمەت گۇرۇپپىسىنى نۇقتىلارغا ئەۋەتتى. ئۇلار شۇ ئورۇندىكى رەھبىرىي كادىرلار، پارتىيە ئەزالىرى بىلەن زىچ ماسلىشىپ، ئامما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، دېھقانلارنىڭ ۋەزىيەت ھەققىدىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. مەسچىتلەر ۋە دىنىي ئوقۇتۇش نۇقتىلىرىنى ئېنىقلاش، ئەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى كۈچەيتتى، «بەشتە ياخشى مەسچىت» بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى، تالىپلارنى ئارخىپقا ئېلىپ تىزىملىك تۇرغۇزدى، بىر تۈركۈم يەر ئاستى دىنىي ئوقۇتۇش نۇقتىلىرىنى ئېنىقلاپ، ئەمەلدىن قالدۇردى.

بۇ ۋىلايەت مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

قەلبىدا ئاشلار ئەجرى

—— مايتاغدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىم بىلەن مايتاغ زاۋۇت رايونىنىڭ «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئېلى تۇراق**

مايتاغ زاۋۇت رايونى پارتكومى ۋە مايتاغدىكى ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلەر جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ مايتاغدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىمدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر بىلەن بىرلىكتە «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى تىرىشىپ ئىشلەپ، مايتاغنى گۈللەندۈرۈش ۋە خەلق ئارمىيىسىنىڭ ئىنقىلابىيلىشىش، زامانىۋىلىشىش، مۇنتىزىملىشىش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەريانىدا چوڭقۇر دوستلۇق ئورناتتى

«ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىدە يېڭى تونۇش ھاسىل قىلىش

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش چوڭقۇرلىشىۋاتقان، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىنىۋاتقان يېڭى ۋەزىيەتتە، زاۋۇت رايونى پارتكومى بىلەن قىسىم رەھبەرلىرى «خەلققە تايانماي غەلىبىگە ئېرىشكىلى، ئارمىيىگە تايانماي مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولمايدۇ» دېگەن «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرگىلى: ئۆز ئارا قوللاپ، ئاممىۋى خاراكتېرلىك «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» پائالىيىتىدە چىڭ تۇرغاندىلا، «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» پائالىيىتىنى كۈچلۈك ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرۋاقىتتا، ئۇلار بۇ قاراشنى خىزمەت ۋە پائالىيەتلەرگە سىڭدۈردى.

پەرزەنت ئەسكەرلەرگە مېھر- مۇھەببەت يەتكۈزۈش

زاۋۇت رايونى پارتكومى، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ھەر مىللەت ئىشچى- خىزمەتچىلەر پەرزەنت ئەسكەرلەرگە بولغان چوڭقۇر مۇھەببىتىنى ئۇلارغا ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىش، قىيىن مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ بېرىش، قىسىم قۇرۇلۇشىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم بېرىش جەھەتتە ئىپادىلىدى. شتات كەمچىل، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قىيىن بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ، زاۋۇت رايونىدىكى كارخانا، ئىدارە ئورگانلارغا ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىر، ئەسكەرلەردىن 50 نەچچىنى، ھەربىي سەپتىن قايتقان جەڭچىدىن 90 نەچچىنى ئورۇنلاشتۇردى.

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

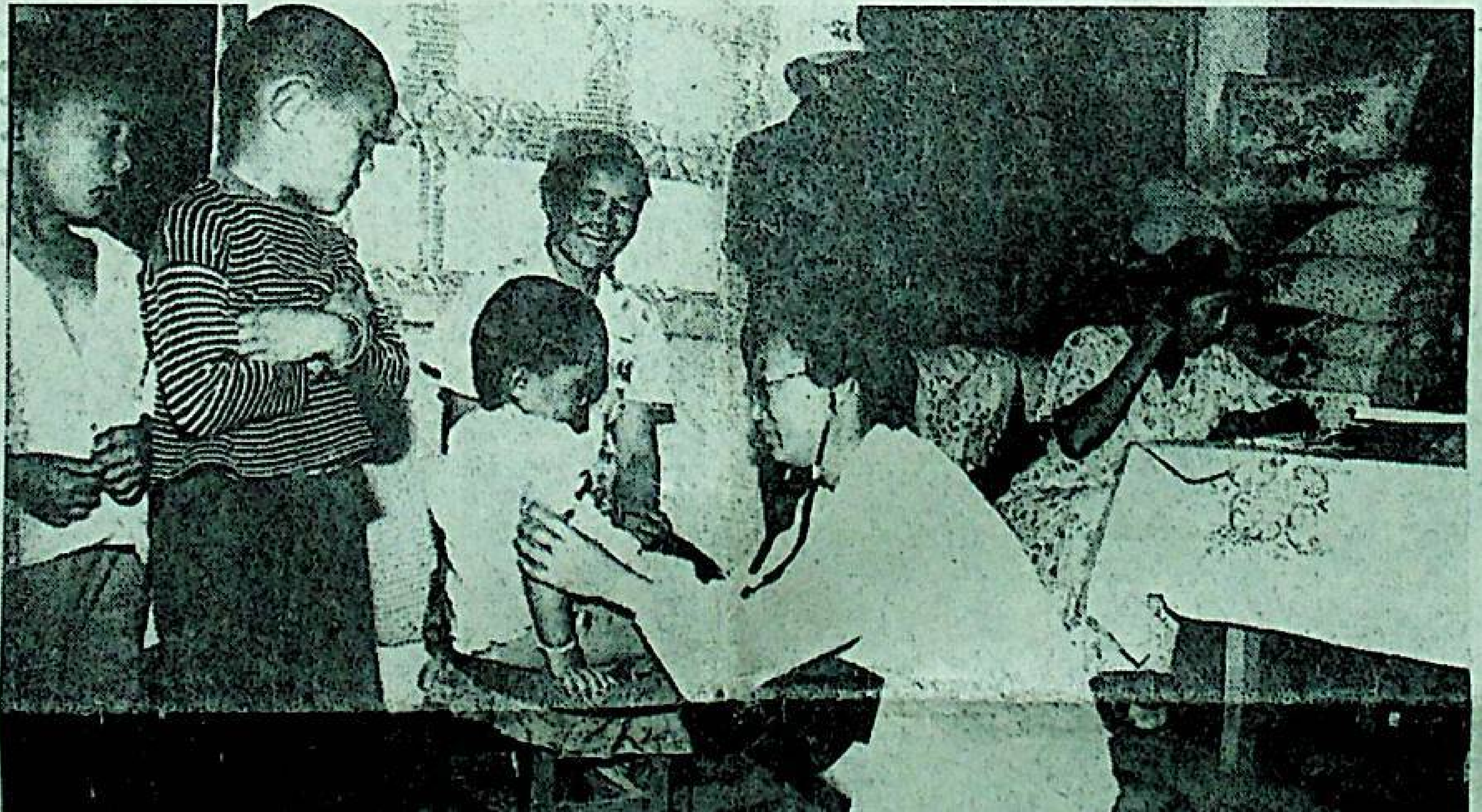

◇ ئالتاي ۋىلايەتلىك، شەھەرلىك سەھىيە سىستېمىسىدىكى تېببىي خادىملار يېزا، كەنت، چارۋىچىلىق رايونلىرىغا بېرىپ، ئانا- بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش، ساقلىقنى ساقلاش تەربىيىسى، پىلانلىق ئىممۇنىتېت قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئەھۋاللارنى قەرەللىك تەكشۈردى.

سۈرەتتە: تېببىي خادىملار بالىلارنىڭ سالامەتلىكىنى تەكشۈرمەكتە.

بەي ۋېيدۇڭ فوتوسى

ئەسكىرى قاتناشقان بىرلەشمە مۇداپىئە، چارلاش ئەترىتى تەشكىللىدى ھەم جىددىي ھالەتكە تاقابىل تۇرىدىغان بەش لىيەن قۇرۇپ، مۇقىملىقنى قوغداشنىڭ تايانچ كۈچىنى شەكىللەندۈردى.

بۇ ۋىلايەت مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

قۇمۇل ۋىلايىتى جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىدە باسقۇچلۇق نەتىجىگە ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتى جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش جەريانىدا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بىر قولدا تەرتىپكە سېلىشنى، بىر قولدا ئىشلەپچىقىرىشنى تۇتۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشتا ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار 228 نەپەر قابىل كادىرنى بىر قىسىم نۇقتىلىق يېزا-كەنتلەرگە ئەۋەتتى. خىزمەت ئەترىتىدىكى كادىرلار ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى بىلەن ماسلىشىپ، خىزمەتلەرنى ئەترىپلىق قانات يايدۇردى. تەشۋىقات ماتېرىيالى، قارا دوسكا، رادىئو قاتارلىقلاردىن پايدىلىنىپ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدىكى ھۆججەتنىڭ روھىنى ئەستايىدىل تەشۋىق قىلىپ، ئاممىنىڭ زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايى قىلمىشلىرى، مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. دىن ئىشلىرىنى قانۇن ئىزىغا سېلىپ، دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرى، دىنىي زاتلار ئارىسىدا «بەشتە ياخشى مەسچىت»، «بەشتە ياخشى دىنىي زات» بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. خىزمەت ئەترەتلىرى يەنە ۋىلايەت بويىچە كۆچمە ئاھالىنى تىزىملاپ، ئۇلارنى باشقۇرۇش چارىسىنى تۈزۈپ چىقتى. ھەر دەرىجىلىك جىخ تارماقلىرى كۈچ تەشكىللەپ قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، 6-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە تۈرلۈك جىنايى ئىشلار ئەنزىلىرىدىن 230 نى پاش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە خىزمەت ئەترەتلىرى ئاممىنى كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، ھەر مىللەت خەلقىگە 240 قېتىم ياخشى ئىش قىلىپ بەردى. ئامما بىلەن قەلبداش بولۇپ، ئۈچ ئاي ئىچىدە 7000 ئادەم (قېتىم) ئەمگەك كۈنى سەرپ قىلىپ، 15 مىڭ ئادەم ۋە چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلىدى. يېزا- كەنتلەرنىڭ سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش، چارۋىلارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش، چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشلىرىغا ياردەملەشتى. بوران ئاپىتىگە ئۇچرىغان 5500 مو يەرنىڭ كۆچىتىنى تولۇقلاپ تېرىشقا يېتەكچىلىك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن يېزا ئاساسىي قاتلام ھاكىمىيەت قۇرۇلۇشىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، ئاساسىي قاتلامدا ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاش بويىچە بىرلەشمە مۇداپىئە تورىنى شەكىللەندۈردى.

مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش خىزمىتى چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇلىلى

سۈرەتتە: تېببىي خادىملار باللارنىڭ سالامەتلىكىنى تەكشۈرمەكتە.

بەي ۋېيدۇڭ فوتوسى

قىلىنىۋاتقان يېڭى ۋەزىيەتتە، زاۋۇت رايونى پارتكومى بىلەن قىسىم رەھبەرلىرى «خەلققە تايانماي غەلىبىگە ئېرىشكىلى، ئارمىيىگە تايانماي مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولمايدۇ» دېگەن ئېتىقادتا چىڭ تۇردى. زاۋۇت رايونى رەھبەرلىرى بىلەن قىسىم رەھبەرلىرى تۆۋەندىكىدەك ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى: رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، قۇرۇلمىلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئورتاق باشقۇرغاندىلا «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنىڭ توغرا يۆنىلىشنى ساقلىغىلى؛ ئومۇمىي خەلق دۆلەت مۇداپىئە تەربىيىسىنى يۇشاشتۇرماي ئېلىپ بارغاندىلا، ھەر مىللەت ئاممىسى بىلەن كوماندىر- جەڭچىلەرنىڭ

ئۈرۈمچى ناھىيىسىنىڭ شۈيشگو يېزىسى مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپنى باشقۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ئەگرىتاغ باغرىدىن بىر توپ «سومرۇغ» ئۇچۇپ چىقتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جاڭ لىرۇڭ**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **جاڭ جي** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى جۇڭگو تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنىڭ ئوقۇغۇچىسى ئايشەمنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش نەتىجىسى فاكۇلتېت بويىچە 2- لىككە ئېرىشكەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەر ئۇنى ئوقۇتقان ئانا مەكتىپى - ئۈرۈمچى ناھىيىسى شۈيشگو يېزىسى مىيرگو مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپىگە يېتىپ كەلدى. مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار 6- ئاينىڭ 12- كۈنى ئۇنىڭ ئانا مەكتىپىگە شان- شەرەپ كەلتۈرگەنلىكىنى تەبرىكلىدى.

ئەگرىتاغلىرىنىڭ ئىچكىرىسىگە جايلاشقان، كىشىلەرنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىمايدىغان بۇ مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپ، 1977- يىلدىن بۇيان ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارغا 570 نەپەر ئوقۇغۇچى ئەۋەتىپ بەردى. قازاق ئوقۇغۇچى قايداز شىنجاڭ ئۇنىۋېرستېتى پەلسەپە فاكۇلتېتىنىڭ ئاسپىرانتى بولدى، ئايشەمنىڭ ئاچا- سىڭىل، ئىنىلىرى مۇشۇ ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇپ شىنجاڭ پىداگوگىكا ئۇنىۋېرستېتى، شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى، شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرستېتى، شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى قاتارلىق مەكتەپلەردە تولۇق كۇرسنى پۈتتۈردى.

مىيرگو مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپى ئەسلى كۆچمە مەكتەپ ئىدى. چارۋىچىلار ئەۋلادتىن ئەۋلاد سۇ ۋە ئوتلاق قوغلىشىپ كۆچمەن تۇرمۇش كەچۈرىدىغان ئادىتىنى ئۆزگەرتكەندىن كېيىن، بۇ مەكتەپ مىيرگو كەنتىگە ماكانلاشتى. شۇ جايدىكى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ئورگانلىرى مىللەتنىڭ گۈللىنىشىنى مائارىپنى گۈللەندۈرۈشكە باغلاپ، مائارىپقا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى ۋە 1977- يىلدىن باشلاپ تولۇق ئوتتۇرا سىنىپ تەسىس قىلىپ، پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى ئوقۇتۇشنى يولغا قويدى. بىر تۈركۈم مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچىلارغا دەرس ئۆتۈش ۋەزىپىسىنى تاپشۇردى. بۇ مەكتەپتە 1977- يىلدىن 1996- يىلغىچە مەكتەپ پۈتتۈرگەن 944 ئوقۇغۇچىدىن 570 ى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارغا قوبۇل قىلىندى؛ بۇلتۇر ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا 51 ئوقۇغۇچى قاتنىشىپ، 43 ى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكومغا قوبۇل قىلىندى. بۇ كەنتتىكى دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدا ئوقۇتقۇچىلارنى ھۆرمەتلەيدىغان، مائارىپقا، بىلىمگە ئەھمىيەت بېرىدىغان، تالانت ئىگىلىرىنىڭ مەيدانغا كېلىشىنى شەرەپ دەپ بىلىدىغان ياخشى كەيپىيات بارلىققا كەلدى. مائارىپ خىراجىتى يېتىشمىگەندە يېزىلىق ھۆكۈمەت 40 مو يەرنى مەكتەپنىڭ باقمىچىلىق ۋە تېرىقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئاجرىتىپ بەردى، مەكتەپ يەردىن قىلىنغان كىرىم بىلەن ئوقۇتۇش شارائىتى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تەمىناتىنى ياخشىلىدى.

يۈكسىلىشنىڭ ئاچقۇچى مائارىپتا

قىسقا ئوبزور

ئىقتىسادىي رىقابەت تېگى- تەكتىدىن ئېيتقاندا، ئىختىساس ئىگىلىرى رىقابىتى. ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ ئاساسىي يەنىلا مائارىپتا، مائارىپ ئەۋلادتىن- ئەۋلادقىچە داۋاملىشىدىغان ئۇلۇغ ئىش. بۇنىڭدا دەرھال ئۈنۈمىنى كۆرگىلى بولمىسىمۇ، يىراقنى كۆرەر ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر مائارىپنى، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشنى باشتىن ئاخىر چىڭ تۇتىدۇ.

قىممەتلىكى شۇكى، ئەگرىتېغىنىڭ ئىچكىرىسىگە جايلاشقان تاغلىق يېزا مائارىپنى باشتىن ئاخىر چىڭ تۇتقان، يېتەكچى ئىدىيە جەھەتتە «مائارىپنى ئاساس، ئىختىساس ئىگىلىرىگە تايىنىپ ئىگىلىكنى يۈكسەلدۈرۈش»نى فاڭجېن قىلىپلا قالماستىن، مۇقىم، يۇقىرى ساپالىق ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى يېتىشتۈرگەن، ۋەتەنگە جەمئىيەتكە ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈپ بېرىشنى شەرەپ بىلىش بىلەنلا قالماي، ئوقۇتقۇچىلارنى ھۆرمەتلەش، مائارىپقا ئەھمىيەت بېرىش ھەم قابىلىيەتلىك، ھەم ئەخلاقلىق ئەۋلادلارنى يېتىشتۈرۈشنى ئۆز ۋەزىپىسى دەپ بىلگەن. بۇنىڭدىن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىدە ئەسىر ھالقىيدىغان ئارزۇ ۋە گۈللەپ- ياشنايدىغان ھاياتىي كۈچنىڭ بارلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

شىنجاڭنىڭ گۈللىنىشى ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بېيىشى - ئىقتىسادنىڭ بىر قەدەر يۇقىرى سۈرئەتتە مۇقىم راۋاجلىنىشىغا باغلىق. ئىقتىسادنىڭ يۈكسىلىشى مائارىپنىڭ مۇستەھكەم ئاساسىغا ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ كۆپلەپ چىقىشىغا باغلىق. شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، يۈكسىلىشنىڭ ئاچقۇچى - مائارىپتا. ھەرقايسى جايلار ئۈرۈمچى شۈيشگو يېزىسىغا ئوخشاش مائارىپقا ئەھمىيەت بېرىدىغان بولسا، شىنجاڭنىڭ گۈللىنىشىدە ۋە جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئالغا بېسىشىدا گەپ يوق.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلىرىدىن بىرى مەكىت- يوپۇرغا تاشيولى جىددىي ياسالماقتا. بۇ قۇرۇلۇش بۇ يىل 10- ئايدا پۈتىدۇ.

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت مەتتىمىن** فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئاپتونوم رايونلۇق نەشرىياتچىلار جەمئىيىتى يېقىندا ئۆتكۈزگەن نەشرىياتچىلىق نەزەرىيە مۇھاكىمە يىغىنىغا 97 پارچە ئىلمىي ماقالە سۇنۇلۇپ، ھەر مىللەتتىن بولغان 50 نەچچە نەشرىيات خادىمى ئىلمىي ماقالە ئوقۇدى.

(شىن ۋېن)

△ شىنجاڭ قەغەز زاۋۇتى 7- ئاينىڭ 11- كۈنى كېۋەز شادىسى خام ئەشيا قىلىنغان قېلىن يەشىك قەغىزى ئىشلەپچىقىرىشتا، بىر قېتىمدىلا مۇۋەپپەقىيەت قازاندى.

(خۋاڭ يى)

△ يەنتەي شەھىرىنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئىش بېجىرىش باشقارمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 17- كۈنى جامائەت خەۋپسىزلىكى چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىدىن ھال سورىدى.

(ليۇ خۇيلىڭ)

△ شىنجاڭ ئۇنىۋېرستېتى ئاياللار تەتقىقات مەركىزى مۇشۇ ئاينىڭ 17- كۈنى «ئەسىر ئالمىشىدىغان ئاياللار مەسىلىسى» تېمىسىدا مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. **(خې رۇيلەن)**

△ «103» تۈمەن مەيدانى قوغۇنچىلىقتا كەسپلەشتۈرۈش، ئۆلچەملەشتۈرۈشنى يولغا قويۇپ، مەملىكىتىمىز بويىچە ئەڭ چوڭ قوغۇنچىلىق بازىسى بولۇپ قالدى.

(ۋاڭ ۋېنشيەن)

△ خىمىيىلىك تالا بازىرى كاساتلىشىۋاتقان ئەھۋالدا، ئۈرۈمچى نېفىت خىمىيە زاۋۇتىنىڭ خىمىيىلىك تالا زاۋۇتى تېخنىكا ئۆزگەرتىشكە ھۇجۇم قىلىشنى ئويۇشتۇرۇپ، يېرىم يىلدىن كۆپرەك تىرىشىش ئارقىلىق، 7- ئاينىڭ 9- كۈنى تۇنجى تۈركۈمدە قارا سۇنئىي يىپەك مەھسۇلاتىنى ئىشلەپ چىقاردى.

(خې جيا)

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى

ئىلى ۋىلايىتىدە دېھقان، چارۋىچىلارنى پەن - تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەشتە نەتىجە يارىتىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مىرزەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى ۋىلايىتىنىڭ يېزىلىرىدا پەن- تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇشتا ياخشى ئاساس يارىتىلدى، 25 كەسىپ بويىچە 2800 دېھقان، چارۋىچى ئوقۇش پۈتتۈردى.

بۇ ۋىلايەتتە 1987 - يىلى يېزىلاردا ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئىلى شۆبە مەكتىپى قۇرۇلغانىدى. ھەرقايسى ئورۇنلارمۇ بۇنىڭغا ماس ھالدا دېھقان، چارۋىچى تېخنىكلار تەربىيىلەش ئۈچۈن ئارقا- ئارقىدىن پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش شۆبە مەكتەپلىرىنى قۇردى. بۇ خىل مەكتەپلەر تېز كۆپىيىپ، 126 گە يەتتى. 1995- يىلى بۇ مەكتەپلەر ئۇيغۇر تىلىدا باقمىچىلىق كەسپىي سىنىپىنى ئاچتى.

ھازىرغا قەدەر بۇ مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچى سانى 25 كەسىپ بويىچە 4575 كە يېتىپ، 2800 نەپىرى ئوقۇش پۈتتۈردى. ئۇلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى بىردىن ئىككىچە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىنى مۇكەممەل ئىگىلىدى. بۇ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن 989 دېھقان پەن - تېخنىكا جەمئىيەتلىرىنىڭ تەكشۈرۈش سىنىشى ئارقىلىق «دېھقان تېخنىك» دېگەن ئۇنۋانغا ئېرىشتى. ئۇلار ھازىر يېزىلاردا ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ باشلامچىلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتا تېخنىكا تايانچلىرىدىن بولۇپ قالدى.

بورتالا ئوبلاستى ئۈچ يىلدىن بۇيان تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتىش، تۇپراق ئۇنۇمدارلىقىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق يېڭىدىن ئاشۇرۇلغان مەھسۇلات قىممىتى 56 مىليون يۈەندىن ئاشۇردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا 1994 - يىلىدىن بۇيان بوز يەر ئېچىپ تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىش، ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىش ۋە سۇغىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش خىزمىتى چىڭ تۇتۇلغاچقا، يېڭىدىن ئاشۇرۇلغان مەھسۇلات قىممىتى 56 مىليون 228 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

بۇ ئوبلاستتا 1994 - يىلى 27 مىليون 465 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 20 مىڭ مو بوز يەر ئېچىلدى. 61 مىڭ مودىن ئارتۇق ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى، 8500 مو ئوتلاق بىنا قىلىندى، ئېچىش رايونى ئىچىدە 387 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق - ئۆستەڭ قېزىلىپ، 225 كىلومېتىرى سۇ سىڭمەس قىلىپ ياسالدى، يېڭىدىن 594 يۈرۈش سۇ ئەسلىھەسى قۇرۇلدى، 43 قۇدۇق قېزىلىپ، 46.5 ئۇزۇنلۇقتا توك سىمى تارتىلدى، 48 مىڭ مو يەر تۈزلەندى. ئۈچ يىلدىن بۇيان ئوبلاست بويىچە يېڭىدىن قوشۇلغان تېرىلغۇ يەر 19 مىڭ 800 موغا، يېڭىدىن ئاشۇرۇلغان ئاشلىق 5 مىليون كىلوگرامغا، پاختا 1 مىليون كىلوگرامغا، گۆش 30 توننىغا، ئوت- چۆپ، يەم- خەشەك 320 مىڭ كىلوگرامغا، كۆكتات 800 مىڭ كىلوگرامغا يەتتى.

بۇ ئوبلاست سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىشنى كوللېكتىپ ئىقتىسادىنى زورايتىش، دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشنىڭ ئىستراتېگىيىلىك تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئېچىش بىلەن ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى قوغداشنى زىچ بىرلەشتۈردى. شۇڭا ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياخشى بولدى.

بايتوقاي يېزىسىدا 5000 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زاماندىن شاھى** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ بايتوقاي يېزىسى 1994- يىلدىن بېرى پۈتۈن كۈچىنى تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىشكە قارىتىپ، 5000 مو ئېتىزنى ئۆزگەرتتى.

بۇ يېزىنىڭ تېرىلغۇ كۆلىمى 74 مىڭ مو بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز % 40 نى ئىگىلەيتتى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىپ، يېزىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، 1994- يىلدىن باشلاپ تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنى باشلىدى. ئالدى بىلەن تاھىربۇزى ۋە ساقىيبۇزى كەنتلىرى ئوتتۇرىسىدىكى 5000 مودىن ئارتۇق تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتىشكە تۇتۇش قىلىندى.

ھازىرغىچە بۇ قۇرۇلۇشقا 1 مىليون 113 مىڭ 300 يۈەن مەبلەغ سېلىندى. سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىھەلىرىدىن 148 ى ياسالدى. بەش كىلومېتىرغا يېقىن ئېرىق - ئۆستەڭ سېمونت تاختاي ۋە تاش ياتقۇزۇپ سۇ سىڭمەس قىلىندى. ئالتە كىلومېتىر ئېرىق رېمونت قىلىندى. تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنىڭ 3500 موسىغا ئەلا سورتلۇق ئۇرۇق ئالماشتۇرۇپ تېرىلدى.

نەتىجىدە ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى ئىلگىرىكى 150 كىلوگرامدىن 300_250 كىلوگرامغىچە ئۆستى.

ئاپتونوم رايوندىن لوپ ناھىيىسىگە كەلگەن خىزمەت گۇرۇپپىسىدىكىلەر خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەشكە قارىتىش بىلەن بىرگە يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى، «ئۈچ پىشقەدەملەر» خىزمىتى، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش قاتارلىق خىزمەتلەرنىمۇ ئوخشاشلا چىڭ تۇتۇپ، يەرلىكتىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: سامپۇل يېزىسىنىڭ چاقماق كەنتىگە چۈشكەن خىزمەت گۇرۇپپىسىدىكى كادىر (ئوڭدىن 3 - كىشى) دېھقانلار بىلەن غوزا قورتى يوقىتىش تەدبىرلىرى ئۈستىدە پىكىرلەشمەكتە.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر فوتوسى

ئۈچتۇرپان ناھىيىلىك ئاپتوبۇس قاتناش شىركىتى قاتناش بازىرى رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سەمەت سالى** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈچتۇرپان ناھىيىلىك ئاپتوبۇس قاتناش شىركىتى. بارغانسېرى كۈچىيىۋاتقان قاتناش - ترانسپورت بازىرى رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا يىللىق يولۇچى توشۇش ۋەزىپىسىنى % 54 ئورۇنداپ بولدى.

12 چوڭ - كىچىك ئاپتوبۇس بار بۇ شىركەتنىڭ يىللىق ئوبوروت سومما ۋەزىپىسى 1 مىليون 900 مىڭ يۈەن ئىدى. شىركەت رەھبەرلىكى يىل بېشىدىلا ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا خەلق ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەتلىق قىلىش مەركەز قىلىنغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى، بۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ بىخەتەرلىك تەربىيىسىنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇردى. كارخانىنى سۆيۈش، ئومۇمنىڭ مۈلكىنى ئاسراش، چىقىمنى تېجەش بويىچە بىر قاتار قائىدە - تۈزۈملەرنى بېكىتتى. شىركەت بىر قىسمىنى چىقىرىش، بانكىدىن ئازراق قەرز ئېلىش يولى بىلەن 460 مىڭ

ئىچىدىكى كوچا ئاپتوبۇس قاتنىشىنى جانلاندۇردى، ئۈرۈمچىگە ھەپتىدە ئۈچ قېتىم، ئاتۇشقا بىر قېتىم قاتنايدىغان ئاپتوبۇس سېلىپ، يولۇچى توشۇش دائىرىسىنى كېڭەيتتى. ھەر بىر ئاپتوبۇسقا ئايرىم - ئايرىم توشۇش ۋەزىپىسى، ماي سەرپىياتى كۆرسەتكۈچى بەلگىلەپ بېرىپ، شوپۇر، مۇلازىملارنىڭ ۋەزىپە ئورۇنداش ئەھۋالىنى ئىش ھەققى بىلەن بىرلەشتۈردى، شوپۇرلارنىڭ يول ئۈستىدە ھاراق ئىچىشىنى قەتئىي چەكلىدى، قېرى - ئاجىز، مېيىپلارنىڭ يۈك - تاقلىرىنى ماشىنىغا بېسىش، چۈشۈرۈشكە ئالدىن ئېتىبار بەردى. نەتىجىدە شىركەت ئالدىنقى يېرىم يىلدا 162 مىڭ ئادەم (قېتىم) يولۇچى توشۇپ، 1996 - يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكى

ۋەكىللەرنىڭ تەكلىپ پىكرى ئەستايىدىل بېجىرىلىپ، پاختىكارلار غەمدىن خالاس بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلەت ھاجى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ چاغداق يېزىسى ۋە شۇ ئەتراپتىكى بىر قانچە ئورۇن يىللاردىن بۇيان ھەر يىلى ئون نەچچە مىڭ مودىن كېۋەز تېرىپ كەلگەنىدى. لېكىن يېقىن ئەتراپتا پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى بولمىغاچقا، پاختىكارلار پاختىنى ئارال

ئۆچرەتتە تۇرۇپ قالاتتى. يول يىراق، قاتناش قولايسىز، پاختا سېتىش قىيىن بولۇش مەسىلىسى بۇ يېزىدىكى پاختىكارلارنىڭ غەم - ئەندىشىسىنى ئېغىرلاشتۇرۇپ، پاختا ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزگەنىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ يىل بۇ يېزا ۋە شۇ ئەتراپتىكى يېزا، كەنتلەرنىڭ كېۋەز

پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى قۇرۇش تەكلىپىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ئىشقا جىددىي قاراپ، ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ، تېزدىن پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى قۇرۇشنى ئورۇنلاشتۇردى. ئالاقىدار ئورۇنلار بۇ يېزىدا پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى قۇرۇش ئۈچۈن، 100 مو

كۆۋز تېرىپ كەلگەنىدى. لېكىن يېقىن ئەتراپتا پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى بولمىغاچقا، پاختىكارلار پاختىنى ئارال يېزىلىق پاختا سېتىۋېلىش پونكىتىغا ئاپىرىپ سېتىشقا مەجبۇر ئىدى. بۇ جەرياندا بۇ پونكىتقا يېقىن جايلاردىكى پاختىكارلار ئون نەچچە كىلومېتىر، يىراق جايلاردىكى پاختىكارلار 40 نەچچە كىلومېتىر يول يۈرۈشكە توغرا كېلەتتى. پاختا سېتىپ بەرگۈچىلەر كۆپ بولغانلىقتىن، بەزى كۈنلىرى نۆۋەت ساقلاپ بىر كۈن، ھەتتا بىر نەچچە كۈن ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزگەنىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ يىل بۇ يېزا ۋە شۇ ئەتراپتىكى يېزا، كەنتلەرنىڭ كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى ئالدىنقى يىللاردىكىدىن كۆپىيىپ، 26 مىڭ موغا يەتتى. چاغداقتا پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى قۇرۇش ھەقىقەتەن زۆرۈر بولۇپ قالغانىدى. بۇ يىل ئېچىلغان ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5 - يىغىنىدا ۋەكىللەر پاختىكارلارنىڭ بۇ ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، چاغداقتا قۇرۇشنى ئورۇنلاشتۇردى. ئالاقىدار ئورۇنلار بۇ يېزىدا پاختا سېتىۋېلىش پونكىتى قۇرۇش ئۈچۈن، 100 مو يەرنىڭ رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بەردى؛ 1 مىليون 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىلىپ، 5 - ئاينىڭ بېشىدىن ئېتىبارەن ئىش باشلانغان بۇ قۇرۇلۇش پاختا سېتىۋېلىش باشلىنىشتىن بۇرۇن قولدىن چىقىرىلىشى مۆلچەرلەندى.

ۋەكىللەر ۋە ئاممىلار بۇ تەكلىپ - پىكىرنىڭ ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشكەنلىكىدىن ئىنتايىن رازى بولدى.

شىركەت بىر قىسمىنى چىقىرىش، بانكىدىن ئازراق قەرز ئېلىش يولى بىلەن 460 مىڭ يۈەن توپلاپ، ئۈچ چوڭ ئاپتوبۇس سېتىۋالدى. ناھىيە بىلەن ئاقسۇ شەھىرى ئارىلىقىدا كۈندە سەككىز قېتىم ئاپتوبۇس قاتنىشىنى راۋانلاشتۇرۇپلا قالماي، ناھىيە بازىرىغا يىراق ئۈچ يېزىغا كۈندە تۆت قېتىمدىن ئالتە قېتىمغىچە ئاپتوبۇس قاتنىشىنى يولغا قويدى. ناھىيە بازىرى 162 مىڭ ئادەم (قېتىم) يولۇچى توشۇپ، 1996 - يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىسىدىن % 17 ئاشۇردى. 594 مىڭ 774 كىلومېتىر يول بىخەتەر قاتنالدى. شىركەت 1-، 2 - پەسىلدە ۋىلايەتتە ئېلىپ بېرىلغان «بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش» مۇسابىقىسىدە «بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش مۇكاپاتى»غا ئېرىشتى.

ئاتۇش شەھىرىنىڭ سودا - سانائەت مالىرى بازىرى تاۋارلىرىنىڭ كۆپلۈكى ھەم سەرخىللىقى، تىجارەتچىلەرنىڭ مۇئامىلىسىنىڭ ياخشىلىقى بىلەن جانلانماقتا. ھازىر بۇ بازاردا تىجارەت قىلغۇچىلار 4011 گە يەتتى.

سۈرەتتە: رەخت دۇكىنى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم، نىجات سابىت فوتوسى

مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىشقا ئەھمىيەت بېرەيلى

تۇرغۇن تۆمەر

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك سىرتقا ئېچىۋېتىلگەن، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتى تېز بولدى، مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنىڭ تۈرى، سانى كۆپەيدى. بەزىلىرى مىنىستىر دەرىجىلىك ئەلا مەھسۇلات ئۆلچىمىگە يېتىپ، دۆلەت ئىچى، خەلقئارا بازارغا كىردى.

لېكىن ئومۇمىي جەھەتتىن ئېيتقاندا، مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىش سانائىتىمىز يەنىلا ئارقىدا، ئىشلەپچىقىرىش - سېتىشتا ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەر كۆپ، بەزى ئەنئەنىۋى مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان ئىزباسارلار قالمىدى. سەرگەز، زەدىۋال، چەكمەن قاتارلىق رەختلەرنى ئىشلەش ئاساسەن توختاپ قالدى. كۇلالچىلىق، ياغاچ تەگنە، قوشۇق قاتارلىق بۇيۇملار ئىشلەپچىقىرىشى يوقىلىش گىردابىدا تۇرماقتا. بۇنىڭدا نۇرغۇن سەۋەبلەر بار، ئاساسلىقى، جايلارنىڭ مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىشقا بولغان تونۇشى تۆۋەن، ئىشلەپچىقىرىشتىمۇ، سېتىشتىمۇ قىيىنچىلىق بار، ئۇنىڭ ئۈستىگە، مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇم ئىشلەيدىغان كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئاساسىي ئەزەلدىنلا ئاجىز بولغاچقا، بازار ئىگىلىكى رىقابىتىگە بەرداشلىق بېرەلمەيۋاتىدۇ؛ بەزى بۇيۇملارنىڭ سۈپىتى تۆۋەن...

مېنىڭچە، يۇقىرىقى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچى تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشتە. ھەر دەرىجىلىك مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار بۇ خىزمەتنى شىنجاڭنىڭ خەلق ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈشتىكى مۇھىم ئىش، دەپ تونۇشى لازىم. شۇڭا باشقۇرغۇچى خادىملار بازارنى تەكشۈرۈپ- تەتقىق قىلىشى، مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى، تۈرىگە تەڭ ئەھمىيەت بېرىشى، مەھسۇلات تۈرىنى ئۈزلۈكسىز يېڭىلىشى، ئەقلىي، ئىقتىسادىي جەھەتتىن مەبلەغ سېلىشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندا مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى بازار ئېقىمىغا ئىرىشىپ يېتىشتۈرگىلى بولىدۇ. ھەر خىل ۋاستىلەر ئارقىلىق مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى تەشۋىق قىلىش، مەھسۇلاتنىڭ بازاردىكى تەسىرىنى ئاشۇرۇش، ئىستېمالچىلارنىڭ چۈشىنىشىنى قولغا كەلتۈرۈش ئارقىلىق كارخانىنىڭ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش زۆرۈر.

مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملار ئىشلەپ چىقىرىدىغان كارخانىلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى جەمئىيەتتىكى نۇرغۇن تارماقلار بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. بۇ تارماقلارنىڭ پوزىتسىيىسى كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تىجارىتىگە، ھەتتا كارخانىنىڭ ھاياتـ ماماتىغا بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك. سودا ئورۇنلىرى مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ساتىدىغان مەخسۇس دۇكان، پوكەي تەسىس قىلىشى، ساياھەت نۇقتىلىرىدا مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ساتىدىغان ئورۇن قۇرۇشى كېرەك. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىشتا شاگىرت تەربىيەلەش، مەھسۇلات ماركىسى بەلگىلەش، ئۇچۇر يەتكۈزۈش ئىشلىرىغا زور كۈچ بىلەن ياردەم قىلىشى كېرەك. بۇ مىللىيچە ئالاھىدە بۇيۇملارنىڭ نامىنى چىقىرىش، بازىرىنى جانلاندۇرۇشتىكى ياخشى چارە.

جايلاردا ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ياخشى ئېلىپ بېرىلماقتا

بوغاز يېزىسىدا: قۇمۇل شەھىرىنىڭ بوغاز يېزىسىدا سۇ قىس ئىدى. شەھەرلىك سۇ ئېلېكتر ئىدارىسى بۇ يىل سۇ ئىشلىرى مىنىستىرلىكىنىڭ ئالاقىدار مۇتەخەسسىسلىرىنى تەكلىپ قىلىپ، بۇ يېزىدا ئىسرائىلىيىنىڭ تېمىتىپ سۇغىرىش تېخنىكىسىنى قوللىنىپ، 500 مو تاشلاندۇق يەردە سۇ تېجەش يېڭى تېخنىكا سىنىقى ئېلىپ بېرىپ، ھەر مو يەرنى تۆت كۇب مېتىر سۇ بىلەن سۇغاردى. بۇ، ئەسلىدىكى ھەر مو يەرنى سۇغىرىش ئۈچۈن كەتكەن سۇ مىقدارىنىڭ پەقەت % 1.33 نگە توغرا كېلىدۇ.

مۇھەممەت ۋاھت، رۇقىيەم ۋاھت

مۇجى يېزىسىدا: گۇما ناھىيىسىنىڭ مۇجى يېزىسى بۇ يىلنىڭ بېشىدىلا يىللىق ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى پىلانىنى تۈزۈپ، ئۇنى كەنت، مەھەللىلەرگە ئەمەلىيلەشتۈردى. يېزا باشلىقى بۇ خىزمەتنى مەخسۇس تۇتۇپ، يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىكى تېخنىكلارنىڭ سۇ قۇرۇلۇشىدىكى يېتەكچىلىك رولىنى جارى قىلدۇردى. دۆلەتنىڭ 319 مىڭ 500 يۈەن ياردەم بېرىشى، يېزا، كەنتلەرنىڭ 8100 يۈەن چىقىرىشى بىلەن، بۇ يىل 7-ئاينىڭ بېشىغا قەدەر يېزا بويىچە 90 مىڭدىن كۆپرەك بېتون خىش تەييارلاپ، 10.9 كىلومېتىر ئۆستەڭگە بېتون خىش ياتقۇزۇپ ئاساسلىق غول ئۆستەڭنىڭ سۈيىنى راۋانلاشتۇردى.

مىرەخمەت سەيدەخمەت

لاسكۈي بازىرىدا: خوتەن شەھىرىنىڭ لاسكۈي بازىرى بوز يەر ئېچىپ، تېرىلغۇ يەرنى كېڭەيتكەنلىكتىن، بۇ بازاردا سۇ يېتىشمەيدى. بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، ئاممىنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، ئەسلىدە ئون كۇب سانتىمېتىر سۇ ئاقىدىغان ئۆستەڭنى كېڭەيتىپ چېپىپ، 50 كۇب سانتىمېتىر ئەتراپىغا يەتكۈزۈپ، بوزدۆڭ كەنتىدىكى يېڭىدىن ئېچىلغان 2000 مو يەرنىڭ سۇ مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ، يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا ئاساس سالدى.

ئىمىن ئىبراھىم

قىسقا خەۋەرلەر

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ قاراسۇ يېزىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىل ئۆرۈك سېتىپ 90 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

ئابلىمىت مۇھەممەت

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ پىشنا يېزىسىدا بۇ يىل 319 مو يەرگە ياڭاق كۆچىتى، 150 مو يەرگە ئۆرۈك كۆچىتى تىكىلدى.

مىرەخمەت سەيدەخمەت

△ لوپ ناھىيىسىنىڭ سامپۇل يېزىسىدا بۇ يىل 158 تۈپ ئۈجمە كۆچىتىنىڭ سورتى ياخشىلاندى.

قادىر ئابدۇللا، ئوبۇلھەسەن ئەيسا

△ يوپۇرغا ناھىيىسىدە بولتۇردىن بۇيان سۇ قۇرۇلۇشىغا 13 مىليون 820 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 27 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يوپۇرغا غول ئۆستىڭىنى ئۆزگەرتىش، قوندۇز سۇ ئامبىرىنى كېڭەيتىپ ياساش قاتارلىق ئالتە تۈرلۈك سۇ قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلاندى.

ئابلىمىت توختى

△ بۇ يىل نىلقا ناھىيىسىدە بەش ئورۇنغا كۆۋرۈك، تۆت كۆچۈرمە، 16 تۇسما، 86 تومىيا سېلىپ سۇغىرىش راۋانلاشتۇرۇلدى.

زەيتۇنگۈل ئىلھام، نۇرمۇھەممەت قۇربان

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ چۇدا يېزىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىل 6- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر بەش ئورۇنغا سۇ كۆۋرۈك، 15 توما - تاقاق ياسىدى، 20 كىلومېتىر ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەيدىغان قىلىپ ياساشنىڭ دەسلەپكى تەييارلىقىنى قىلىۋالدى.

مىرەخمەت سەيدەخمەت

△ قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ لەنگەر يېزىسىدىكى دېھقانلار خەتەرلىك دەپ قارالغان دەريا ئېقىنىغا 800 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا بېتون تۇسما ياساپ، كەلكۈن ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

توختى روزى

△ ئاتۇش شەھىرىدە بۇ يىل 250 مو يەرگە مۇداپىئە ئورمان كۆچىتى، 1200 مو يەرگە ئىقتىسادىي ئورمان كۆچىتى، 100 مو يەرگە ماتېرىيال ئورمان كۆچىتى تىكىلدى. كۆچەتلەر ياخشى پەرۋىش قىلىنغانلىقتىن تۈنۈش نىسبىتى % 97 كە يەتتى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

△ پوسكام ناھىيىسىنىڭ بۇيلۇق تاجىك مىللىي يېزىسىدا بۇ يىل ئەتىيازدا تىكىلگەن 285 مو يەردىكى كۆچەتلەرنىڭ تۈنۈش نىسبىتى % 100 كە يەتتى.

ئابلىمىت يولۋاس

△ ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ گۈلئاۋات يېزىسىدا بولتۇردىن بۇيان 8000 مو بوز يەر ئېچىلدى.

ئەركىن پالتى

قارامايدىكى ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ قۇراشتۇرۇش، تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىش شىركىتى بۇ يىل 3-ئايدىن 7- ئاينىڭ 10- كۈنىگىچە بەش گېنېراتورلار گورۇپپىسىنى رېمونت قىلىش ۋەزىپىسىنى تاماملاپ ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار 10 - كاتولنى يۈرۈشلەشتۈرمەكتە.

مەھەممەتقۇربان روزى فوتوسى

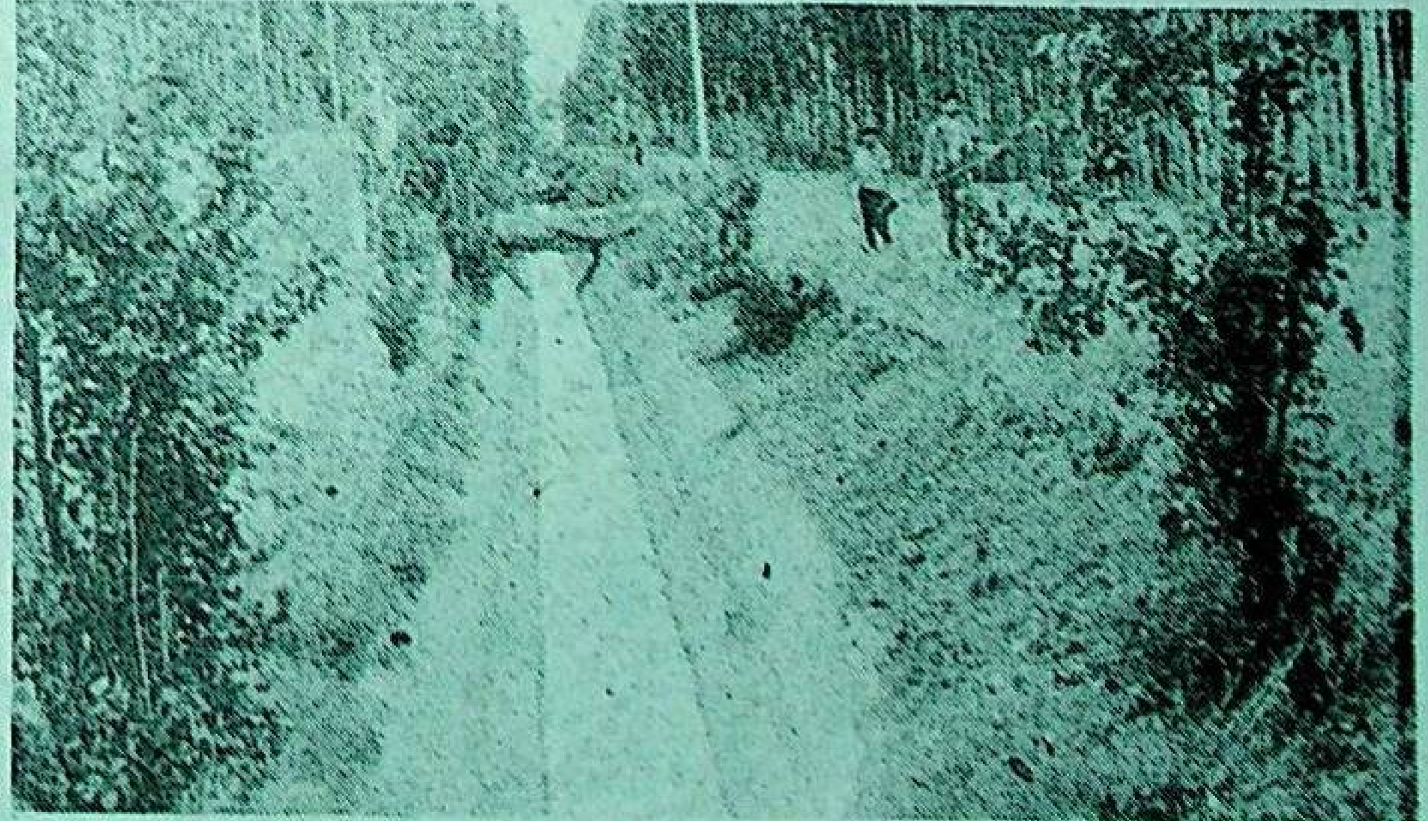

خېجىڭ ناھىيىسى 1994 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر 31 مىليون 686 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 278.44 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەڭ ياسىدى.

سۈرەتتە: سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

چىرا: پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ گۈللەنمەكتە

«پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ناھىيىنى گۈللەندۈرۈش» ئىستراتېگىيىسى چىرالىقلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش يولىغا يېتەكلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت

چىرا ناھىيىسى نامراتلىق قالپىقىنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن، ناھىيە بويىچە «پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىقتىسادنى گۈللەندۈرۈش»پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، پۈتۈن جەمئىيەت پەن - تېخنىكىغا ئەھمىيەت بېرىدىغان، پەن - تېخنىكىغا تايىنىدىغان ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشقا پۇختا ئاساس سالدى.

بۇ ناھىيە تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان بولۇپ، ئومۇمىي يەر كۆلىمى 32 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر، نوپۇسى 124 مىڭدىن ئاشىدۇ. تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 278 مىڭ مو بولۇپ، ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ ئاران 0.56% نى ئىگىلەيدۇ. ناھىيىدە سۇ قىس، قۇم- بوران ئاپىتى ئېغىر بولغاچقا، ئىقتىساد يۈكسەلمەي، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشى نامراتلىق ھالىتىدە تۇرۇپ، دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ نۇقتىلىق يار - يۆلەك بولىدىغان ئوبيېكتىغا ئايلىنىپ قالغانىدى. 1991 - يىلىغا كەلگەندە ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ، «پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ناھىيىنى گۈللەندۈرۈش» تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. مەخسۇس رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، «پەن- تېخنىكا تەرەققىيات فوندى» تەسىس قىلدى.1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە 340 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئىلگىرى- كېيىن بولۇپ پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش كەنتى ۋە ئائىلىلىرىنى مەيدانغا كەلتۈردى ھەم يېڭى پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى تېز ئومۇملاشتۇردى. ناھىيە بويىچە پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل ھاكىم، يېزا باشلىقى، كەنت باشلىقى ھەتتا مەھەللە باشلىقى بولۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، پەن-

بىلەن ناھىيە، يېزا، كەنتلەر تېخنىكا مۇلازىملىق تورىنى تۈزۈپ تېخنىكىلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويدى. ئىككىدە يۇقىرى، بىردە ئەلا يېزا ئىگىلىكىگە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، توننىلىق ئاشلىق ئېتىزى بەرپا قىلىپ، تۈجۈپىلەپ تېرىقچىلىق قىلىشنى يولغا قويدى. 1994 - يىلدىن ھازىرغىچە 89 مىڭ مو توننىلىق ئاشلىق ئېتىزى بەرپا قىلدى. چارۋىچىلىقتا نەسىل ياخشىلاشنى ئاساس قىلىپ، جۇڭگو سىممېنتال كالىسى، قارا ئالا كالا، كىچىك قۇيرۇقلۇق خەنياڭ قويى ۋە لىنكولىن قويى، ئالەي قويى قاتارلىقلارنى كىرگۈزدى، ھازىرغىچە 55% يەرلىك كالا ۋە 52% خوتەن قويىنىڭ نەسلىنى ئۆزگەرتتى. چىرا ناھىيىسى قۇرغاق ھاۋا كىلىماتى ۋە سۇ قىس بولۇشتەك ئەمەلىي ئەھۋالنى نەزەردە تۇتۇپ، سۇ تېجەش، سۇنى كۆپەيتىش ئاساس قىلىنغان ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن پائال شۇغۇللاندى. «213»سۇ قۇرۇلۇشى تۈرىنى يولغا قويۇپ، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى باسقۇچقا بۆلۈپ سۇ سىڭمەسلەشتۈردى. بۇلتۇر ناھىيە بويىچە 116 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى ئېرىق - ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەسلەشتۈردى. 1361 ئورۇندا سۇ قۇرۇلۇشى مۇئەسسەسى ياسىدى. يېڭىدىن 4600 مو بوزيەر ئاچتى.

چىرا ناھىيىسى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى «پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ناھىيىنى گۈللەندۈرۈش» ئىستراتېگىيىسىنىڭ بىر تەركىبى دەپ قاراپ، نامرات ئائىلىلەرنى پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن

نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش يىغىنى ئېچىپ، مەسئۇلىيەتنى كەنت، مەھەللە، ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. ناھىيە بويىچە 87 ئورۇن 87 ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كەنتنى ھۆددىگە ئېلىپ، تاختا ئېسىپ مۇلازىملىق قىلدى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 100 كادىرنى يېزىلارغا ئەۋەتىپ، مۇقىملىق، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، پىلانلىق تۇغۇت، بازا قۇرۇلۇشى بىلەن ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنى ئورگانىك بىرلەشتۈردى. ناھىيە بويىچە 1996 - يىلى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇلغان ئائىلە 1900گە، ئۇلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 600 يۈەنگە يەتتى. پەن - تېخنىكىنىڭ تۈرتكىسىدە چىرالىقلار نامراتلىق قالپىقىنى چۆرۈپ تاشلاشقا جۈرئەت قىلدى. ئۇلار ئىشلەپچىقىرىش مۇھىتىنى ياخشىلاپ، پەن- تېخنىكا ئارقىلىق ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلدى ھەم ئۇنىڭ ئۈنۈمىنى كۆردى. بۇلتۇر ناھىيە بويىچە ئاشلىق ھوسۇلى 63 مىڭ 462 توننىغا، كېۋەز ھوسۇلى 3830 توننىغا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىم 708 يۈەنگە يېتىپ، 1986 - يىلدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1.1 ھەسسە، 4.9 ھەسسە ۋە توققۇز ھەسسە ئاشتى.

چىرا ناھىيىسىدە «ئۈچ بازا» قۇرۇش ئاساس قىلىنغان باغۇەنچىلىك تېز تەرەققىي قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن

چىرا ناھىيىسىنىڭ «مېۋە - چېۋە ماكانى»دېگەن نامى بار، بولۇپمۇ ئانار، ئۆرۈك، ياڭاق ئۆستۈرۈش تارىخى ئۇزۇن بولۇپ، باغۇەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئەۋزەل شارائىتقا ئىگە.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل تەبىئىي ئەۋزەللىكنى تاۋار ئۈستۈنلۈككە ئايلاندۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن 1995- يىلدىن باشلاپ «ئۈچ بازا» (10 مىڭ مولۇق ئانار بازىسى، 10 مىڭ مولۇق ئۆرۈك بازىسى، 10 مىڭ مولۇق ياڭاق بازىسى) قۇرۇش ئاساس قىلىنغان باغۇەنچىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇش چاقىرىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ناھىيىلىك باغۇەنچىلىك بۆلۈمى باغۇەنچىلىك، ئورمانچىلىق تېخنىكلىرىنى يەتتە يېزا، بىر بازارغا ئۇقتۇردا تۇرۇشقا ئەۋەتىپ «ئۈچ بازا» قۇرۇلۇشىنى تېزلەتتى. ئۆتكەن يىلى بۇ ناھىيە «ئۈچ بازا» قۇرۇلۇشىغا 1 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى. ھازىر ناھىيە بويىچە مېۋىلىك باغ 49 مىڭ 824 موغا يەتتى. ناھىيە مېۋە سورتلىرىنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتۇپ، 81 مىڭ 339 تۈپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ سورتىنى ياخشىلىدى.

چىرا ناھىيىسى ئۆرۈك ئەڭ كۆپ چىقىدىغان ناھىيىلەرنىڭ بىرى بولۇپ، 24 مىڭ 328 مو ئۆرۈكلۈك بار، بۇ يىل يەنە يېڭىدىن 3610 مو ئۆرۈك بازىسى بەرپا قىلىندى. بۇ يىل خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ئۆرۈك سورتلىرىنى باھالاش پائالىيىتىدە بۇ ناھىيىنىڭ تۆت خىل ئۆرۈك سورتى دەرىجىگە ئېرىشتى.

چىرا ناھىيىسىدە ياڭاقمۇ بىر قەدەر كۆپ. ھازىر ناھىيە بويىچە 5777 مو يەردە ياڭاق يېتىشتۈرۈلدى، 474 كىلومېتىر ياڭاق كارىدورى بەرپا قىلىندى. 974 مو يەردە 37 مىڭ 154 تۈپ ئەلا سورتلۇق چىلان يېتىشتۈرۈلدى.

ئۆتكەن يىلى بۇ ناھىيىنىڭ باغۇەنچىلىك مەھسۇلاتى 6 مىليون 666 مىڭ 300 كىلوگىرامغا يېتىپ، دېھقانلارنىڭ كىرىمى كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

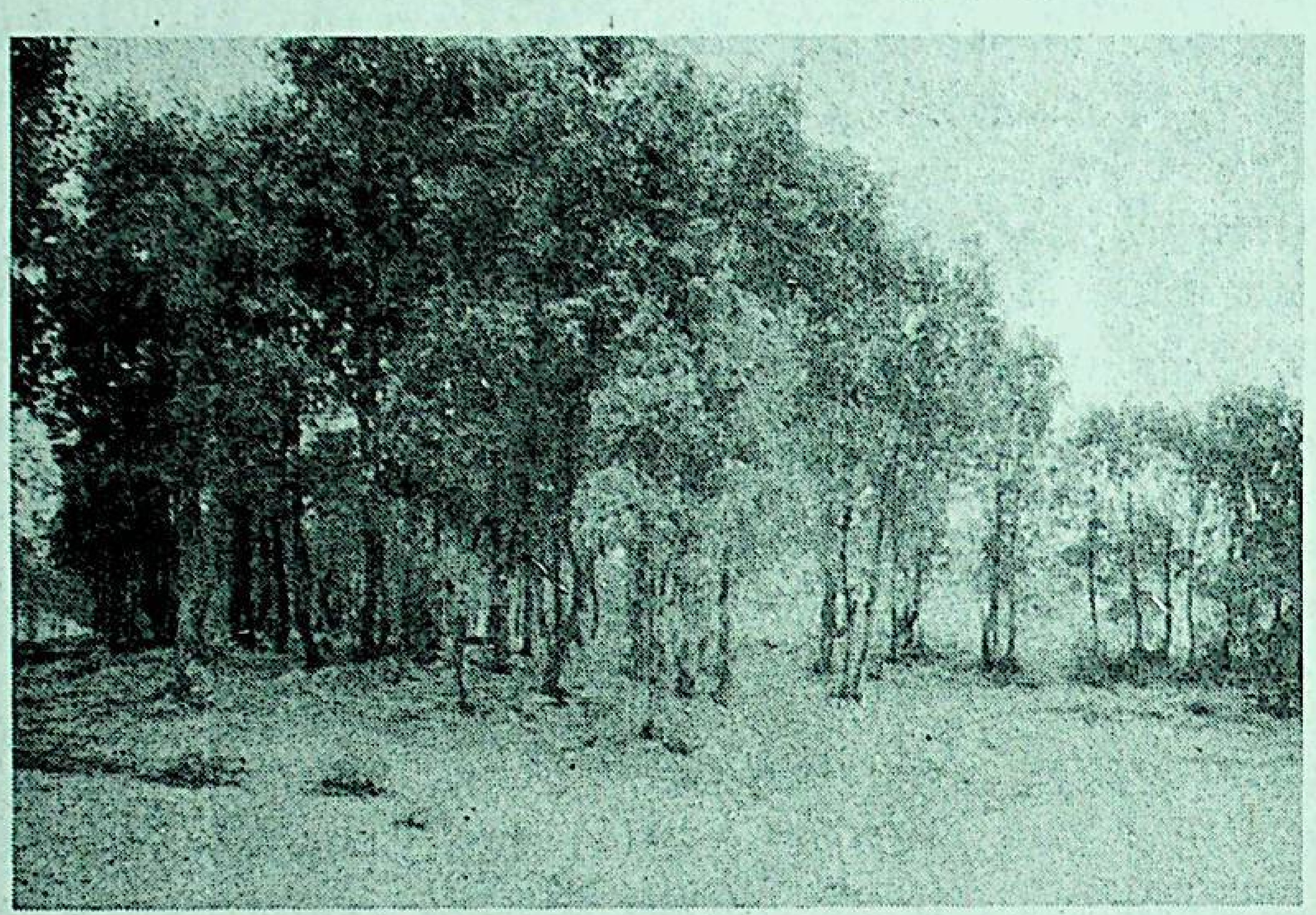

قۇمنى بويسۇندۇرۇپ ھاياتلىق ئابىدىسى تىكلەش

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت

قۇم - بوران ئاپىتى خوتەندە ھەممىدىن كۆپ يۈز بېرىدۇ، بولۇپمۇ چىرا ناھىيىسىدە ئەڭ ئېغىر. خاتىرىلىنىشىچە، قۇم - بوران ئاپىتى سەۋەبىدىن چىرا بازىرىنىڭ ئورنى ئۈچ قېتىم يۆتكەلگەن. ئازادلىقتىن كېيىن ناھىيىنىڭ غەربىي - شىمالىدىكى قۇملۇق ھەر يىلى 80-100 مېتىرغىچە ئالدىغا سۈرۈلگەن. 1986- يىلى 5 - ئاينىڭ 18 - كۈنى قارا بوران چىقىپ، رەھىمسىز قۇم دانچىلىرى ناھىيە مەركىزىگە 1.5 كىلومېتىر ئارىلىق قالغىچە بېسىپ كىرگەن.

«چىرا ناھىيىسىدىكى 72 پارچە بوستانلىق

ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم چىرا ناھىيىسىنىڭ قۇم تىزگىنلەش، كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنى سۆزلەۋېتىپ ماڭا يۇقىرىقى يەكۈننى ئېيتتى. مەن چىرا يېزىسى تەۋەسىدىكى قۇم تىزگىنلەش نۇقتىسىغا بېرىپ، «يېشىل توساق» بىلەن ئارقىسىغا چېكىندۈرۈلگەن قۇمنى، بويسۇندۇرۇلغان قۇم بارخانلىرىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگەندىن كېيىن ئاندىن ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىمنىڭ ئوبرازلىق يەكۈنىنىڭ مەنىسىنى چۈشەندىم.

مۇھىت ئادەمنى تاۋلايدۇ ھەم

ئېغىر بولغان يېزا، كەنتلەرنى ئايلىنىپ ناھىيىنىڭ قۇم تىزگىنلەش پىلان - لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقتى. بىر نەچچە يىل جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق 10 مىڭ مولۇق قۇم تىزگىنلەش ئۈلگە كۆرسىتىش رايونى ۋە قۇمدىن ئۈنۈۋېرسال مۇداپىئەلىنىش سىستېمىسىنى شەكىللەندۈرۈپ، جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك مۇتەخەسسىسلەرنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشتى. ئۇ 1994 - يىلى ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىقىغا ئۆستۈرۈلدى. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم شۇنىڭدىن باشلاپ بىر تەرەپتىن، قۇم تىزگىنلەش قۇرۇلۇشىنى تۇتسا، يەنە

لەشكە دائىر ماتېرىياللارنى يىغىپ خاتىرە يازدى. خوتەن ۋىلايەتلىك ئورمانچىلىق باشقارمىسىنىڭ ھاۋالىسىگە ئاساسەن «خوتەن ئورمانچىلىق قوللانمىسى»نىڭ «كۆچمە قۇمنى تىزگىنلەش» دېگەن قىسمىنى يېزىپ چىقتى. 1991 - يىلى «چىرا ناھىيىسىنىڭ 8 - بەش يىللىق قۇمنى ئۈنۈۋېرسال تىزگىنلەش پىلانى» نى تۈزۈشكە قاتناشتى. ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ، «بوراندىن مۇداپىئە كۆرۈپ، قۇمنى تىزگىنلەپ خەلققە بەخت يارىتايلى»، «كۆچمە قۇمنى تىزگىنلەپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلايلى»دېگەن تېمىلاردا ئىلمىي ماقالە يېزىپ ئېلان قىلدۇردى.

بويىچە پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل ھاكىم، يېزا باشلىقى، كەنت باشلىقى ھەتتا مەھەللە باشلىقى بولۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل رەھبەرلەرنى تېخنىكا ھۆددىگەرلىكى بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى. ناھىيىدىكى تېخنىك خادىملار

گۈللەندۈرۈش» ئىستراتېگىيىسىنىڭ بىر تەركىبىي قىسمى قاراپ، نامرات ئائىلىلەرنى پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. ھەر يىلى بىر قانچە قېتىم ساھەلەر بويىچە

1.5 كىلومېتىر ئارىلىق قالغىچە بېسىپ كىرگەن.

«چىرا ناھىيىسىدىكى 72 پارچە بوستانلىق ئىچىدە قۇم تىزگىنلەنمىسە ھاياتلىق يوقىلىدۇ، ئورمانچىلىق بولمىسا يېزا ئىگىلىكىدىن سۆز ئېچىشقا تېخىمۇ بولمايدۇ.» چىرا ناھىيىلىك

ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىمنىڭ ئوبرازلىق يەكۈنلىشىنىڭ مەنىسىنى چۈشەندىم.

مۇھىت ئادەمنى تاۋلايدۇ ھەم چېنىقتۇرىدۇ. چىرا ناھىيىسىنىڭ ناچار مۇھىتى نەچچە ئەۋلاد چىرالىقلارنى تاۋلاپ چېنىقتۇردى. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم ئەنە شۇنداق ناچار مۇھىتتا تاۋلىنىپ چېنىققان چىرالىقلارنىڭ ۋەكىلىدۇر.

1982 - يىلى شىنجاڭ چىرا قۇم تىزگىنلەش پونكىتى قۇرۇلغاندا ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم مۇئاۋىن پونكىت باشلىقى بولدى. شۇنىڭدىن باشلاپ ئۇنىڭ ئۆزى ئۆسۈپ چوڭ بولغان قۇملۇقتا ئالىي مەكتەپتە ئوقۇغان كەسپىگە يات كەسپ بىلەن شۇغۇللىنىشتەك قىيىن خىزمەت ھاياتى باشلاندى. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم نۇرغۇن بورانلىق كېچىلەرنى قۇم بارخانلىرى ئارىسىدا ئۆتكۈزدى. قۇمنىڭ كۆچۈش ئەھۋالىنى كۆزىتىپ نۇرغۇن ماتېرىيال توپلىدى، ئەمەلىي تەتقىقات ئېلىپ باردى. ئورمان بەلبېغى، ئوت - چۆپ، چاتقال ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلگەن ئۈچ قاتلاملىق ئىھاتە ئورمان سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، كۆچمە قۇمنىڭ ھەيۋىسىنى سۇندۇردى.

كۆزنى يۇمۇپ ئاچقىچە ئون نەچچە يىل ئۆتۈپ كەتتى. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىمنىڭ چىرا ناھىيىسى تەۋەسىدە ئاياغ ئىزى چۈشمىگەن قۇملۇق قالمىدى. ئۇ قەھرىتان سوغۇق، پىژغىرىم ئىسسىقلارغا پىسەنت قىلماي بوران ئېغىزى، قۇم كۆچۈش

ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىقىغا ئۆستۈرۈلدى. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم شۇنىڭدىن باشلاپ بىر تەرەپتىن، قۇم تىزگىنلەش قۇرۇلۇشىنى تۇتسا، يەنە بىر تەرەپتىن، دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇشنى تۇتتى. 1995- يىلى چىرا ناھىيىسى تۈزلەڭلىكنى كۆكەرتىشنى تاماملاپ، مەملىكەت بويىچە كۆكەرتىشتىكى ئىلغار ناھىيە قاتارىغا كىردى. 1996 - يىلغا قەدەر ناھىيە بويىچە سۈنئىي بىنا قىلىنىپ ساقلانغان ئورمان كۆلىمى 130 مىڭ موغا، دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنىڭ ئورمان بىلەن تورلىنىش نىسبىتى 94.7% كە يەتتى. ئون كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۈنئىي ئۆسۈملۈك بېپىنچىسى بەلبېغى بەرپا قىلىنىپ، 10 مىڭ مولۇق كۆچمە قۇمنى ئۇنىۋېرسال تىزگىنلەش ئۈلگە كۆرسىتىش رايونى قۇرۇلدى. 16 مىڭ مو كۆلەمدىكى تەبىئىي چۆللۈك ئورمىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. ھازىر چىرا ناھىيىسىدە 150 مىڭ مو دائىرىدىكى كۆچمە قۇم تۇراقلاشتۇرۇلۇپ، قۇملىشىپ كەتكەن 15 مىڭ مودىن كۆپرەك تېرىلغۇ يەر ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. قۇم كۆچۈش سەۋەبىدىن كۆچۈپ كەتكەن 60 دېھقان قايتىدىن ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەلدى. بۇلتۇر ناھىيە بويىچە ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 63 مىڭ 462 توننىغا، كېۋەز ھوسۇلى 3830 توننىغا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 708 يۈەنگە يەتتى.

ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىم خىزمەت ۋاقتىدىن سىرتقى ۋاقىتلاردا قۇم تىزگىنـ

بەخت يارىتايلى»، «كۆچمە قۇمنى تىزگىنلەپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىغا كاپالەتلىك قىلايلى» دېگەن تېمىلاردا ئىلمىي ماقالە يېزىپ ئېلان قىلدۇردى.

ئون يىلدىن بۇيان چىرا ناھىيىسى ھەر يىلى يۇقىرىدىن چۈشۈرۈپ بەرگەن كۆكەرتىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى. قۇم تىزگىنلەش، ئورمان بىنا قىلىشقا 6 مىليون 610 مىڭ ئادەم (قېتىم) سەرپ قىلىپ، 45 مىليون تۈپ كۆچەت تىكتى. قۇمنى تىزگىنلەش ئورمىنىنى 100 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، 200 مىڭ مو تەبىئىي ئورمان ۋە ئۆسۈملۈك بېپىنچىسىنى ئەسلىگە كەلتۈردى. بەش چوڭ بوران ئېغىزىدا جىگدە، يۇلغۇن، جۇزغۇن، سوكسوك ئورمىنى بىنا قىلىپ، بوران ئاپىتىنىڭ تەھدىتىنى ئازايتتى. ھازىرغىچە قۇم تىزگىنلەشكە 21 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، چىرا ناھىيىسىنىڭ ئۇنىۋېرسال قۇم تىزگىنلەش سىستېمىسى بەرپا قىلىندى ھەم رەھىمسىز قۇم ئارقىسىغا يەتتە كىلومېتىر چېكىندۈرۈلدى.

چىرا ناھىيىسىنىڭ قۇم تىزگىنلەش، ئورمان بىنا قىلىشتا قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولمايدۇ. ئابدۇراخمان ئابدۇرېھىمنىڭ نەتىجىلىرى تېخىمۇ شۇنداق. ئۇ 1991 - يىلى دۆلەت ئورمانچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى بولدى. 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر كەسپىي خادىم» بولۇپ باھالاندى. 1993 - يىلى دۆلەتنىڭ ئالاھىدە تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولۇش گۇۋاھنامىسى ئالدى.

چىرا ناھىيىسى ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاشتا ئاپتونوم رايوننىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن

چىرا ناھىيىسى دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەرنىڭ مەبلەغ سېلىشىغا تايىنىپ، ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئىلگىرى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، ئاپتونوم رايوننىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

چىرا ناھىيىسى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئەڭ قۇرغاق، نامرات ناھىيە بولۇپ، چەكلىك سۇ مەنبەسى ھەر خىل كېسەل مىكروپلىرى بىلەن بۇلغىنىپ ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر يۈز بېرىپ تۇراتتى. دېھقان، چارۋىچىلار ئىچىدىغان سۈنى 5-6 كىلومېتىر يىراقلىقتىن، ئەتىيازدا نەچچە ئون كىلومېتىر يىراقلىقتىن ئەكىلەتتى. 1995- يىلى چىرا ناھىيىسىدە قۇدۇق قېزىپ ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشى باشلانغاندىن بۇيان، ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى. 1995 - يىلدىن بۇ يىل 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىر ئازدىن چىقىرىش يولى بىلەن 10 مىليون 788 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلدى. 447.4 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا كۆمۈلدى. بەش سۇ زاۋۇتى، بەش سۇ مۇنارىسى ياسالدى، يېڭىدىن بەش يۈرۈش ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلدى، 6.4 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىلدى. 611 كۋادرات مېتىر قۇدۇق ئۆيى، ئىشخانا سېلىندى، ئىككى كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا بۇلاق سۈيى باشلاش ئۆستىڭى، 360 كۇب مېتىرلىق قۇم - لاتقا سۈزۈش كۆلچىكى، تۆت ئورۇندا 50 كۇب مېتىرلىق سۇ بېسىمىنى تەڭشەش كۆلچىكى ياسالدى. بۇنىڭ بىلەن 12 مىڭ 409 ئائىلە، 56 مىڭ 920 نوپۇس، 185 مىڭ تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتى ياخشىلاندى. سۈنىڭ سۈپىتى دۆلەتنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆلچىمىگە يەتتى. ئىلگىرى 8- 9 كىلومېتىر يىراقلىقتىن سۇ توشۇپ كېلىپ ئىچىدىغان دېھقان، چارۋىچىلار ھازىر ئۆز ئائىلىسىدە پاكىز سۇ ئىچەلەيدىغان بولدى. چىرا ناھىيىلىك ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار 820 ئائىلىگە تۇرۇبىنى ھەقسىز ئورنىتىپ بەردى. يېقىندا سۇ سۈپىتىنى ياخشىلاپ كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاشتا بۇ ناھىيە ئاپتونوم رايون ۋە خوتەن ۋىلايىتى بويىچە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

بۇ بەتتىكى سۈرەتلەرنى ئۆتكۈر نىجات، توختىروزى قۇربان تارتقان

يېزا - كەنت يوللىرى تۇتاشتۇرۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز گۈلزار مۇھەممەت

چىرا ناھىيىسىدىن چىقىپ، غەرب تەرەپكە ماڭسىڭىز، جەنۇبقا سوزۇلغان قارىماي يولنى كۆرىسىز. بۇ يولنى چىرا خەلقى 1990 - يىلدىن 1993 - يىلغىچە ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ياسىغان. 151 كىلومېتىرلىق بۇ يول چاقا، ئۇلۇغساي، نۇر، بوستان قاتارلىق تۆت تاغلىق يېزىنى ناھىيە مەركىزى بىلەن تۇتاشتۇردى.

چىرا ناھىيىسىدە سەككىز يېزا بولۇپ، ئۇنىڭ تۆتى تۈزلەڭ رايونغا، تۆتى تاغلىق رايونغا جايلاشقان. تاغلىق رايوندىكى تۆت يېزىنى ناھىيە مەركىزىگە تۇتاشتۇرىدىغان يول بولمىغاچقا، تاغلىق رايوننىڭ ئىقتىسادى تەرەققىي قىلالمىغانىدى. 1990 - يىلىنىڭ بېشىدا ناھىيە رەھبەرلىرى تۆت تاغلىق يېزىنىڭ يولىنى ياساشقا بەل باغلىدى. شۇ يىلى 5 - ئايدا يېزا - كەنتلەرنى تۇتاشتۇرىدىغان، ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 151 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان يول قۇرۇلۇشى باشلاندى. جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھىغا ئىگە چىرا خەلقى دېھقانچىلىقتىكى بوش ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ چۆل - جەزىرىلەردە قونۇپ، نەچچە ئون كىلومېتىر يىراقلىقتىن قۇم، شېغىل توشۇپ جاپالىق ئىشلەپ، 1993 - يىلى 10 - ئايدا يولنى پۈتكۈزۈپ قاتناشنى راۋانلاشتۇردى. بۇ يولنىڭ ياسىلىشى تۆت تاغلىق يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشى ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كەلدى.

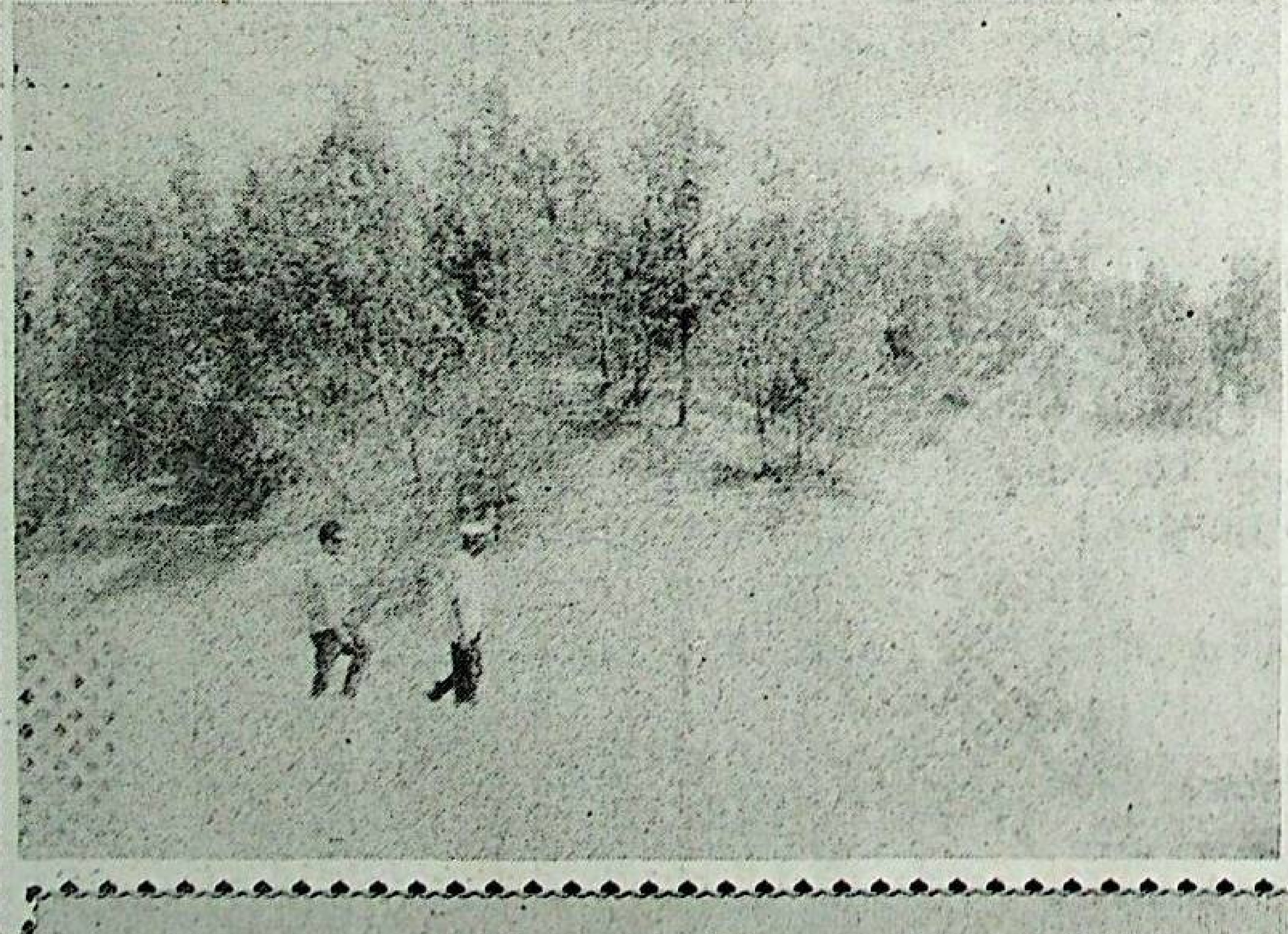

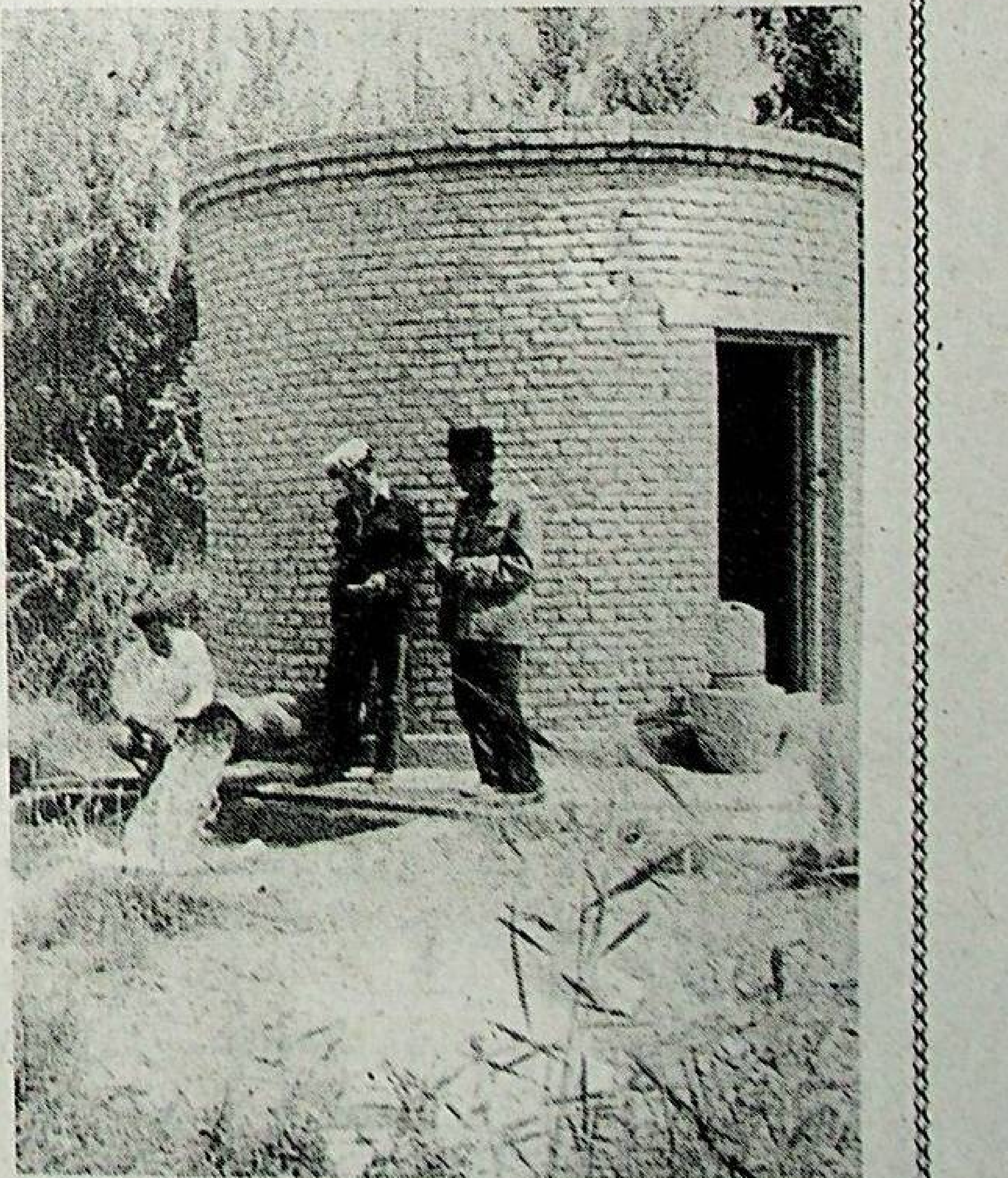

ئاخبارات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بېتى (4)

بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئېلىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكى مۇۋاپىق سۈرئەتتە تېز ئاشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت ستاتىستىكا ئىدارىسىنىڭ مەلۇماتىغا قارىغاندا، بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئېلىمىز ھۆكۈمىتى يولغا قويغان «مۇقىملىق ئىچىدە ئىلگىرىلەش» ماكرولۇق سىياسىتى پائال ئۈنۈمگە ئېرىشتى، يازلىق ئاشلىقتىن مول ـ ھوسۇل ئېلىندى، سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى مۇقىم ئاشتى، مەبلەغ، ئىستېمال، ئېكسپورتنىڭ ئېشىشى مۇۋاپىق، بازارلاردا مال باھاسى مۇقىم بولدى، شەھەر ـ يېزا ئاھالىلىرىنىڭ كىرىمى داۋاملىق ئاشتى.

دەسلەپكى مۆلچەرگە قارىغاندا، ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 3 تىرىليون 318 مىليارد يۈەنگە يەتكەن، بۇنى مۇقىم باھا بويىچە ھېسابلىغاندا بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 9.5% ئارتۇق. بۇنىڭ ئىچىدە بىرىنچى كەسىپ 5%، ئىككىنچى كەسىپ 11.1%، ئۈچىنچى كەسىپ 8.3% ئاشقان. بۇ يىل ئېلىمىز يازلىق ئاشلىقتىن يەنە مول ھوسۇل ئالدى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئېلىمىز ھۆكۈمىتى يېزا ئىگىلىك سېلىنمىسىنى داۋاملىق كۆپەيتتى. ئاشلىقنى يېغىۋېلىش ـ ساقلاش ۋە توشۇشنى كۈچەيتتى؛ دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوغدىدى؛ پەن ـ تېخنىكا نەتىجىلىرىنى يەنىمۇ كېڭەيتتى. سۇيېتلىك ئۇرۇقلۇق تېرىلغو يەر كۆلىمى داۋاملىق كېڭەيدى؛ دەسلەپكى مۆلچەرگە قارىغاندا، مەملىكەت بويىچە يازلىق ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 123 مىليون 950 مىڭ توننىغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 10 مىليون 750 مىڭ توننا ئېشىشى مۇمكىن. ئالدىنقى يېرىم يىللىق سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى مۇقىم ئېشىشنى ساقلاپ قالدى، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ئۆرلەشكە يۈزلەندى. مەملىكەت بويىچە يېزا ۋە يېزىدىن يۇقىرى سانائەت كارخانىلىرى ئورۇندىغان قوشۇلما قىممەت 984 مىليارد 900 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 11.6% ئېشىپ، ئېشىش ھەجىمى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 1.6 پوئىنت تۆۋەن بولدى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، مەملىكەت بويىچە مۇقىم مۈلۈككە سېلىنغان مەبلەغ داۋاملىق ئاشتى، قۇرۇلما ياخشىلاندى. ئالدىنقى يېرىم يىلدا پۈتكۈل جەمئىيەت مۇقىم مۈلۈككە سالغان مەبلەغ 741 مىليارد 700 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 13.5% ئېشىپ، 5.1 پوئىنت تۆۋەن بولدى، ئۇل كەسىپكە، ئۇل مۇئەسسەسە ۋە غەربىي قىسىم رايونلىرىغا سېلىنغان مەبلەغ داۋاملىق ئاشتى. ئالدىنقى يېرىم يىلدا مەملىكەت بويىچە ئىستېمال بۇيۇملىرىنىڭ بازارى تەمىنلىنىش يېتەرلىك بولدى، سېتىش مىقدارى مۇقىم ئاشتى. ئىجتىمائىي ئىستېمال بۇيۇملىرىنىڭ پارچە سېتىلىش ئومۇمىي سوممىسى 1 تىرىليون 300 مىليارد 600 مىليون يۈەنگە يەتتى، باھا ئامىلىنى چىقىرىۋەتكەندە بۇلتۇرنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 12.1% ئاشتى.

ئالدىنقى يېرىم يىلدا تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 1.8% ئۆرلىدى. ئاھالىلەرنىڭ ئىستېمال باھاسى بۇلتۇرنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 4.1% ئۆرلىدى. تۈرلەر بويىچە قارىغاندا، كۆپ ساندىكى تاۋارلار باھاسىنىڭ ئۆرلىشى ھەم تۆۋەن، ھەم ئاستا بولدى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاشلىق، كۆكتات، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى، زىبۇ ـ زىننەت، بىناكارلىق بېزەكچىلىك ماتېرىياللىرى، ماشىنا ـ ئېلېكتر مەھسۇلاتلىرى قاتارلىقلارنىڭ باھا سەۋىيىسى بۇلتۇرنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن تۆۋەنلىدى.

خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، باش سىياسىي بۆ قاتارلىق ئورۇنلار ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان كادىرلاردىن ھال سورىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، باش سىياسىي بۆ ۋە بېيجىڭ شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن بۈگۈن بىرلەشمە سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، بېيجىڭ شەھىرىدە ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان كادىرلاردىن سەممىي ھال سورىدى. 1981 ـ يىلدىن ھازىرغىچە مەملىكەت بويىچە 70 نەچچە مىڭ كىشى ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان بولۇپ، بۇلاردىن 60 نەچچە مىڭ كىشى يەرلىككە ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن ھەم ئورۇنلاشتۇرۇش پىلانى ئىچىگە كىرگۈ زۈلگەنىدى. ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان كادىرلارنىڭ ئولتۇراق ئۆيىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن دۆلەت 5 مىليارد يۈەن راسخوت چىقاردى. ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پىنسىيىگە چىققان كادىرلارنىڭ مۇلازىملىق ئىشلىرىنى باشقۇرۇش خىزمىتى پەيدىنپەي مۇنتىزىملاشتى.

ئوبوروت ساھەسىدە ئىمپورت قىلىنغان تاۋارلارنى تەكشۈرۈش باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ياڭ فەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئوبوروت ساھەسىدە ئىمپورت قىلىنغان تاۋارلارنىڭ سۈپىتىگە بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، 7 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنىدىن باشلاپ، شىنجاڭ ئېكسپورت ـ ئىمپورت تاۋارلىرىنى تەكشۈرۈش ئىدارىسى، ئاپتونوم رايونلۇق سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بىرلىكتە، ئاپتونوم رايوننىڭ ئوبوروت ساھەسىدىكى ئىمپورت تاۋارلىرىنى تەكشۈرۈشنى باشلىدى.

بۇ قېتىم تەكشۈرۈلىدىغان تاۋارلار دۆلەت تاۋار تەكشۈرۈش ئىدارىسى، تاشقى ئىقتىساد ـ سودا مىنىستىرلىكى بىرلىكتە ئېلان قىلغان، بىخەتەرلىك سۈپەت ئىجازەتنامىسى تۈزۈمى يولغا قويۇلغان ئىككى تۈركۈمدىكى 29 خىل ئىمورت تاۋىرى ۋە ئىمپورت قىلىنغان گىرىم بۇيۇملىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە توڭلاتقۇ، ھاۋا تەڭشىگۈچ، تېلېۋىزور، سىنئالغۇ، يورۇشلۇق ئۈنئالغۇ ئۈسكۈنىلىرى، كىر ئالغۇ، چاڭ سۈمۈرگۈچ، ئېلېكترلەشكەن ئاشخانا سايمانلىرى قاتارلىقلار بار.

بىر نەچچە كۈندىن بۇيان ئۈرۈمچى رايونىدا «شىنيۇ» ئېلېكترون سايمانلىرى سودا سارىيى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى پونكىتى، «تېڭۋېي» ئېلېكتر سايمانلىرى بازىرى شۇنداقلا زامانىۋى «خۇاشياڭ» سودا سارىيى، «تەڭرىتاغ» سودا سارىيى قاتارلىق ئىمپورت تاۋارلىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ئون نەچچە ئورۇن تەكشۈرۈلدى. تەكشۈرۈشتە بايقالغان بىر قەدەر گەۋدىلىك مەسىلىلەر مۇنداق: بىر قىسىم سودا سارايلىرى تىجارەت قىلغان ئىمپورت قىلىنغان رەڭلىك تېلېۋىزورلارغا بىخەتەرلىك سۈپەت بەلگىسى چاپلانمىغان، بىر قىسىم ئىمپورت تاۋارلىرىنىڭ تاۋار تەكشۈرۈش گۇۋاھنامىسى يوق؛ تەكشۈرۈلگەن گىرىم بۇيۇملىرىنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك تاۋار تەكشۈرۈش تارماقلىرىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتمىگەن. تېخىمۇ ئېغىرى شۇكى بەزى يەككە تىجارەتچىلەر تاۋارلارنىڭ تاۋار ماركىسىغا ھۈنەر ئىشلەتكەن، ماركىدىكى خەتلەر چەت ئەل يېزىقىمۇ ئەمەس، تەلەپپۇزىمۇ ئوخشىمايدۇ، مۇشۇنداق ئالدامچىلىق قىلىپ، ئىمپورت قىلىنغان ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى دەپ كۆرسىتىپ ئىستېمالچىلارنى ئالدىغان، ھازىر تەكشۈرۈش خادىملىرى ئون نەچچە ساختا تېلېۋىزور، سىنئالغۇ، سىنقويغۇ قاتارلىقلارنى مۇسادىرە قىلدى. تاۋار تەكشۈرۈش ئىدارىسى، سودا ـ سانائەت تارماقلار بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈش جەريانىدا بايقالغان قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارغا ئالاقىدار قانۇن ـ نىزاملارغا ئاساسلىنىپ جەرىمانە قويىدۇ.

ئالاقىدار زاتلار ئىستېمالچىلارغا مۇنۇلارنى ئاگاھلاندۇردى: بۇنىڭدىن كېيىن ئىمپورت قىلىنغان تاۋارلارنى سېتىۋالغاندا، ئالدى بىلەن تاۋار تەكشۈرۈش ئىدارىسىنىڭ بىخەتەرلىك بەلگىسى «CCIB» نىڭ چاپلانغان چاپلانمىغانلىقىغا قاراش كېرەك، كېيىن تىجارەتچىدىن تاۋار تەكشۈرۈش تارماقلىرىنىڭ تاۋار تەكشۈرۈش گۇۋاھنامىسىنىڭ ئەسلى نۇسخىسىنى كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلىش كېرەك، كۆچۈرۈلمىسى ياكى قوشۇمچە نۇسخىسى بولسا ئېناۋەتسىز، ئەگەر سۈپەتتە مەسىلە كۆرۈلسە، ۋاقتىدا ئىستېمالچىلار جەمئىيىتىگە ياكى تاۋار تەكشۈرۈش تارماقلىرىغا ئەرز سۇنۇپ، ئۆزىنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق مەنپەئىتىنى قوغدىشى كېرەك.

مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش مىنىستىرلىكى ھۆكۈمەت پۇلىغا سەيلە ـ ساياھەت قىلىشنى قاتتىق چەكلەش توغرىسىدا ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش چىقاردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 21 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش مىنىستىرلىكى يېقىندا مەملىكەتلىك تەمىنات ـ سودا باش كوپېراتىپى پاختا ـ چىگە ئىدارىسىنىڭ كۆزەتكۈچىسى (ئىدارە دەرىجىلىك) ۋاڭ شۇچۈننىڭ ھۆكۈمەت پۇلىغا سەيلە ـ ساياھەت قىلغانلىق دېلوسى توغرىسىدا ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگان ۋە رەھبىرىي كادىرلاردىن پارتىيىنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىنى باشلامچىلىق بىلەن ئىجرا قىلىپ، ھۆكۈمەت پۇلىغا سەيلە ـ ساياھەت قىلىشنى قاتتىق چەكلەشنى تەلەپ قىلدى. ئومۇمىي ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى. ھۆكۈمەت پۇلىغا سەيلە ـ ساياھەت قىلىش قىلمىشى دۆلەت ۋە كوللېكتىپنىڭ مال ـ مۈلكىنى خورىتىپ، كۆتۈۋالغۇچى ئورۇننىڭ سېلىقىنى ئاشۇرۇۋېلا قالماستىن، بەلكى پارتىيىنىڭ ئوبرازىغا نۇقسان يەتكۈزىدۇ. شۇڭا بۇنى چەكلەش كېرەك. ئىشنى ئالدى بىلەن پارتىيە ھۆكۈمەت رەھبەرلىك ئورگىنىدىن ۋە پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرىدىن باشلاپ تۇتۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگانلار ۋە رەھبىرىي كادىرلار يولداش جياڭ زېمىننىڭ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى 8 ـ قېتىملىق ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزىنى باشلامچىلىق بىلەن چوڭقۇر ئۆگىنىپ، بارلىق ئىشلارنى تىرىشچانلىق، ئىقتىسادچىللىق بىلەن قىلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تىكلەپ، جاپا ـ مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش ئېسىل ئەنئەنىسى ۋە ئىستىلىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. ھەربىر رەھبىرىي كادىر ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، ئۆزى ئۈلگە كۆرسىتىشى كېرەك.

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىنىڭ ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق (شەھەرلىك) مەركىزىي تارماق بانكىلار ۋە ئۇلار تەۋەلىكىدىكى تىجارەت ئورۇنلىرى، ئىش بېجىرىش ئورۇنلىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزگەرتىش توغرىسىدىكى ئېلانى

1997 - يىل 1 - نومۇرلۇق

يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ سودا بانكىسىغا ئۆتۈشى ۋە كەسپىي تەرەققىيات ئېهتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىشى ئۈچۈن، شۆبە بانكا مۇزاكىرە قىلىش ھەم جۇڭگو يېزا ئىگىلىك باش بانكىسى، جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىگە يوللاپ تەستىقلىتىش ئارقىلىق ۋىلايەتلىك، ئوبلاست (شەھەر) لىك مەركىزىي تارماق بانكىلارنىڭ ئىسمىنى ۋىلايەتلىك، ئوبلاست (شەھەر) لىك شۆبە بانكىغا، ۋىلايەتلىك، ئوبلاست (شەھەر) لىك مەركىزىي تارماق بانكىلارغا قاراشلىق تىجارەت ئورۇنلىرى، ئىش بېجىرىش ئورۇنلىرىنىڭ ئىسمىنى تەڭلا ۋىلايەتلىك، ئوبلاست (شەھەر) لىك شۆبە بانكىلىرىنىڭ تىجارەت ئورنى، ئىش بېجىرىش ئورنىغا ئۆزگەرتتۇق

ئالاھىدە ئېلان قىلدۇق

بۇ ئورۇنلار تۆۋەندىكىچە:

ئەسلى ئىسمى	ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىنكى ئىسمى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ تارباغاتاي ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئالتاي ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئالتاي ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قاراماي شەھەرلىك تارمىقى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قاراماي نېفىت شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ تۇرپان ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ تۇرپان ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قۇمۇل ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئاقسۇ ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قەشقەر ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قەشقەر ۋىلايەتلىك شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ خوتەن ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ خوتەن ۋىلايەتلىك شۆبىسى

ئەسلى ئىسمى	ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىنكى ئىسمى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئالتاي ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئالتاي ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قاراماي شەھەرلىك تارماق بانكىسىنىڭ مايتاغ ئىش بېجىرىش ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قاراماي نېفىت شۆبىسىنىڭ مايتاغ ئىش بېجىرىش ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قاراماي شەھەرلىك تارمىقىنىڭ جەرەنبۇلاق ئىش بېجىرىش ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قاراماي نېفىت شۆبە بانكىسىنىڭ جەرەنبۇلاق ئىش بېجىرىش ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى تۇرپان ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى تۇرپان ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ سەنداۋلىق ئىش بېجىرىش ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ سەنداۋلىق ئىش بېجىرىش ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قەشقەر ۋىلايەتلىك مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قەشقەر ۋىلايەتلىك شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى
جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزىي تارماق بانكىسىنىڭ تىجارەت ئورنى	جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق شۆبىسىنىڭ تىجارەت ئورنى

ئالاھىدە ئۇقتۇرۇش قىلىندى

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى

1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى

21 - ئەسىردىكى يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول

سەي ئەيفۇ

كىرگۈزۈلگەن نەزەر

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ھازىر دۇنيادىكى سۈرئىتى ئەڭ تېز قۇرۇقلۇق قاتناش قورالى ھېسابلىنىدۇ. 1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئېلىمىز «شاۋشەن - 8» تىپلىق يۇقىرى ئىقتىدارلىق، ئېلېكتر كۈچى بىلەن ماڭىدىغان يۇقىرى سۈرئەتلىك يولۇچىلار پويىزىنىڭ سىناق پاراۋوزىنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىقتى، ئۇ تۆمۈر يول پەن تەتقىقات مەھكىمىسىنىڭ ئايلانما يولدا سىناق قىلىنغاندا سائەتلىك سۈرئىتى 200 كىلومېتىرغا يەتتى. ئەڭ يۇقىرى سۈرئىتى 212.6 كىلومېتىرغا يەتتى. بۇ پاراۋوزنىڭ ئېنېرگىيە ئىقتىدارى ۋە بىخەتەرلىك ئىقتىدارى كۆرسەتكۈچى خەلقئارا ئىلغار سەۋىيىگە يەتتى. بۇ، ئېلىمىزنىڭ يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ترانسپورتىدا يېڭى سەھىپە يارىتىلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول دېگەن نېمە؟

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول يۇقىرى پەن - تېخنىكىغا تايىنىدىغان يېڭى تىپتىكى تۆمۈر يول ترانسپورتى سىستېمىسىنى كۆرسىتىدۇ. يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولدا ماڭىدىغان يۇقىرى سۈرئەتلىك پويىزنىڭ ئەڭ يۇقىرى سۈرئىتى 300 كىلومېتىر، رۇخسەت قىلىنىدىغان سۈرئىتى 280 كىلومېتىر، ئەمەلىي سۈرئىتى 250 كىلومېتىر ئەتراپىدا بولۇشى كېرەك. سائەتلىك سۈرئىتى 160 كىلومېتىر ئەتراپىدا بولغان پويىزلار ئەڭ تۆۋەن ئۆلچەملىك يۇقىرى سۈرئەتلىك پويىز بولىدۇ، سائەتلىك سۈرئىتى 400 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان پويىزلار دەرىجىدىن تاشقىرى يۇقىرى سۈرئەتلىك پويىز ھېسابلىنىدۇ. ھازىر ئېلىمىزدىكى

قارىغاندا، ئۇنىڭ ئەڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى شۇكى، يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ئىنتايىن بىخەتەر، ئىشەنچلىك، بۇلغىنىشى يوق. ئېنېرگىيە سەرپىياتى تۆۋەن ۋە ئۈنۈمى يۇقىرى. ئېنېرگىيە سەرپىياتى جەھەتتىن قارىغاندا، ئادەتتىكى تۆمۈر يولدا بىر ئادەمنىڭ بىر كىلومېتىرغا ئىشلىتىدىغان ئېنېرگىيىسى بىر ئۆلچەم بىرلىكى دېيىلسە، ئايروپىلاننىڭ ئۇنىڭ 9.8 ھەسسىسىگە، پىكاپنىڭ 8.8 ھەسسىسىگە، يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنىڭ 1.3 ھەسسىسىگە تەڭ. ئۈنۈمى جەھەتتىن قارىغاندا، يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنىڭ تاق يۆنىلىشلىك ترانسپورت ئىقتىدارى ئاۋتوئاتسىيە ترانسپورتى ئىقتىدارىنىڭ ئون ھەسسىسىگە، يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيولنىڭ بەش ھەسسىسىگە تەڭ. لېكىن تەننەرخى ئاۋتوئاتسىيىنىڭ 5\ 1 قىسمىغا، يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيولنىڭ 2\ 1 قىسمىغا تەڭ. مۇھىت ئاسراش جەھەتتىن قارىغاندا، رېئاكتىپ ئايروپىلان ۋە ئاپتوموبىل نۇرغۇن كاربون ماددىسى ۋە گۈڭگۈرت ماددىسى چىقىرىدۇ، مۇھىتنى بۇلغاپ، ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇققا تەسىر يەتكۈزىدۇ. لېكىن يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولدىكى پاراۋوز توك كۈچىنى ئېنېرگىيە قىلغاچقا، چاڭ - توزان، ئىس - تۈتەك چىقارمايدۇ، گازمۇ چىقارمايدۇ، مۇھىتنى ئاسراشقا ئىنتايىن پايدىلىق. شۇڭا ئۇ «يېشىل» قاتناش قورالى دەپ تەرىپلەنمەكتە. بىخەتەر، ئىشەنچلىك بولۇش جەھەتتە يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولدا بىر مۇنچە يۇقىرى تېخنىكىلىق ۋاسىتىلەر ئارقىلىق قاتناش بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىنغاچقا، شۇنداقلا ھەر 3000 كىلومېتىر ماڭغاندا رېمونت مەركىزىدە ئومۇميۈزلۈك رېمونت قىلىنغاچقا، ئۇ دۇنيا بويىچە ئەڭ بىخەتەر قاتناش قورالى ھېسابلىنىدۇ.

ترانسپورت شەكىللىرىنىڭ بازار رىقابىتىدە ئۆز ئىقتىدارىنى نامايان قىلماقتا. ئۇ ئىقتىسادىي تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ترانسپورت يۈزلىنىشىگە ئايلىنىپلا قالماي، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭمۇ تەرەققىيات يۈزلىنىشىگە ئايلاندى.

شۇڭا دۇنيادىكى ھەرقايسى ئەللەر، بولۇپمۇ فرانسىيە، گېرمانىيە، ئامېرىكا، ياپونىيە، شۋېتسارىيە ۋە ئىتالىيە قاتارلىق تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر ئۇنى ئارقا - ئارقىدىن راۋاجلاندۇرۇپلا قالماي، ھىندىستان، كورېيە، مالايسىيا قاتارلىق بەزى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرمۇ يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنى پائال راۋاجلاندۇرماقتا. لېكىن بۇنىڭ ياسىلىش باھاسى ناھايىتى يۇقىرى. فرانسىيىدە ھەر بىر كىلومېتىرغا 75 مىليون فرانك كېتىدۇ. مۇشۇنداق شارائىتتا يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنى ياساپ، تۆمۈر يول ترانسپورت سۈرئىتىنى تېزلىتىش كېرەكمۇ - يوق؟ ھەرقايسى ئەللەرنىڭ بۇنىڭغا بەرگەن جاۋابى بىردەك: يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش كېرەك.

تۆمۈر يول ترانسپورتى ئېلىمىز ئۈچۈن ئېيتقاندا ئىنتايىن مۇھىم. ئۇ خەلق ئىگىلىكىنىڭ چوڭ قان تومۇرى. ئۇزاق مەزگىلدىن بۇيان ئېلىمىزنىڭ تۆمۈر يول ترانسپورتى ئىنتايىن جىددىي بولۇپ كەلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئېلىمىز يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول تەتقىقاتى ۋە سىنىقىنى باشلىۋەتتى. 1990 - يىلى گۇۋۇيۈەن گۇاڭجۇدىن شېنجېنغا بارىدىغان ئەڭ تۆۋەن ئۆلچەملىك يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول قۇرۇش، ئاندىن كېيىن ئېلىمىزنىڭ تۆمۈر يول سۈرئىتىنى يەنىمۇ تېزلىتىش ئىستراتېگىيىلىك تەدبىرىنى تۈزدى. 1994- يىل 12- ئاينىڭ 22 - كۈنى ئېلىمىزنىڭ تۇنجى يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولى - گۇاڭجۇ - شېنجېن ئەڭ تۆۋەن ئۆلچەملىك يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولى پۈتكۈزۈلۈپ،

سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنى قۇردۇ. ئۇنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 300 كىلومېتىر، سائەتلىك سۈرئىتى 200 كىلومېتىر بولۇپ، قاتناش ۋاقتى بىر سائەتتىن كۆپرەك بولىدۇ. ئېلىمىزنىڭ 2 - 3 - ئەۋلاد يۇقىرى سۈرئەتلىك پويىزىمۇ 21 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا مەيدانغا كېلىدۇ.

كەلگۈسىگە نەزەر سالساق، يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ئالتۇن يول ھېسابلىنىدۇ. زامانىۋى يۇقىرى پەن - تېخنىكىنىڭ ئۇچقاندەك راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ، يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول دەۋر چاقىنىڭ ئۇچقاندەك ئىلگىرىلىشىگە ھەمدەم بولۇپ، ئىقتىسادنى ئۇچقاندەك يۈكسەلدۈرىدۇ. يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول 21- ئەسىردە ۋايىغا يېتىپ، ئۇچقاندەك ئىلگىرىلەپ، ئىنسانىيەتكە بەخت يارىتىدۇ.

تور ئالاقىسىنىڭ يېڭى ۋاستىسى - سىمسىز تور

يېڭى تېخنىكا

«سىمسىز تور» رايونلار ئارا كۆپ نۇقتىلىق تەقسىمات بويىچە مۇلازىملىق قىلىش ئەسلىھەسى دەپ ئاتىلىدۇ (LMDS). ئۇنىڭ ئەڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى ئىلگىرىكى تورلارنىڭ ئۇچۇر يەتكۈزۈش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتكەنلىكىدە. ئىككىنچى تۈرلۈك قىلىپ ئېيتقاندا، ئۇنىڭ ئۇچۇر يەتكۈزۈشىگە كابېل ھاجەتسىز. ھازىر «سىمسىز تور» ئامېرىكىدا تۇنجى تۈركۈم ئابونتقا ئېرىشتى.

كىشىلەرگە مەلۇمكى، ئادەتتە كومپيۇتېر تورى كابېلغا، يەنى تېلېفون سىمىغا تايىنىدۇ. بۇنداق سىمسىز تورنىڭ ئىشلىتىلىشى كىشىلەرنى ھەيران قالدۇرىدۇ. سىمسىز تور خۇددى ئاسمان بوشلۇقىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان غايەت زور ئۇچۇر تورىغا ئوخشايدۇ. ئۇنىڭدا تېلېفون، تېلېۋىزور ۋە يۇقىرى سۈرئەتلىك تور ئۇچۇرلىرىنى يەتكۈزگىلى بولىدۇ. سىمسىز تورنىڭ تۇنجى ئابونتى كارىل ئەپەندى: «سىمسىز تور ئاپتوموبىلنىڭ ئاستا ماڭىدىغان يولدىن تېز سۈرئەتلىك يولغا كىرگىنىگە ئوخشاش ئىكەن، بەكمۇ ياخشىكەن» دەيدۇ.

ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى خەۋەرلىشىش كومىتېتى بۇ يىل كۈزدە 500 سىمسىز تورغا تالاشتۇرۇپ سېتىش ئىجازەتنامىسى بېرىدىكەن. بۇ، ئامېرىكىنىڭ سىمسىز تېلېگراف كەسپىدىكى بىر قېتىملىق ئەڭ چوڭ بەسلەشتۇرۇپ سېتىش ھەرىكىتى بولىدىكەن. كانادا، روسىيە، پاناما، فىلىپپىن قاتارلىق دۆلەتلەرمۇ بۇ سەپكە قوشۇلىدىكەن.

سىمسىز تېلېگراف ئابونتلىرىنىڭ ھەر ئايلىق خىراجىتى 19.95 دوللار بولۇپ، ئىلگىرىكىدىن 30% تۆۋەنلىگەن. ئابونتلار ئۆگزىسىگە ئالتە ئىنگلىز سوڭى ئېگىزلىكتە ئانتېنا ئورناتسىلا، بۇ تور ئائىلىلەرنىڭ تېلېۋىزورلىرى ۋە شەخسىي كومپيۇتېرىغا چېتىلىدىكەن.

سىمسىز تور تەسەۋۋۇرى بۇنىڭدىن 11 يىل ئىلگىرى بارلىققا كەلگەن. ئۇنىڭ كەشپىياتچىسى ئامېرىكا يېڭى جېرسى شىتاتىنىڭ ئېلېكتر سايمانلىرى ئىنژېنېرى بېرساد بولۇپ، ئۇ ھەربىي سەپتىن چېكىنگەن چارلىغۇچى بومبا تەتقىقاتچىسى ئىدى. ئۇ كابېل ئىشلەتمەي، تور ئۇچۇرىنى يەتكۈزۈش تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ تەتقىقاتى 1993 - يىلغىچە ئەمەلىي ئىشلىتىلىش باسقۇچىغا كىرمىگەن. ئۇچۇر يەتكۈزۈشتىمۇ ھاۋارايى يامان بولغاندا نورمال بولمىغان. كېيىنچە ئۇ ئۆز ئۇسكۈنىسىگە ئۆلاپ تارقىتىش ئەسۋابى ئورنىتىپ، بۇ مەسىلىنى ھەل قىلغان.

سىمسىز تورنىڭ گەۋدىلىك ئالاھىدىلىكى شۇكى: (1) ئۇنىڭغا كابېل لىنىيىسى ئورنىتىش ھاجەتسىز. (2) ئۇنىڭ چاستوتىسى ناھايىتى كەڭ، تور قىستاڭچىلىقى كۆرۈلمەيدۇ. ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى خەۋەرلىشىش كومىتېتىنىڭ رەئىسى ھانتى: «ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكىدىن قارىغاندا، سىمسىز تورنىڭ تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچى چەكسىز ئىكەن» دەپ باھا بەردى.

ئامېرىكا تېلېگراف كەسپىي تەھلىلچىسى روكىس سىمسىز تور كېيىنكى ئەۋلاد تور ئەمەس، كېيىنكى ئەۋلاد خۇسۇسىي كومپيۇتېرمۇ ئەمەس. لېكىن ئۇ بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىلدا نەچچە مىليارد دوللارلىق قىممىتى بار كەسىپكە ئايلانغۇسى، دەپ ھېسابلىدى.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى» دىن)

ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيىتىنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتقا كۆرسىتىدىغان تەسىرى

شۆھرەت ئابلىكىم

ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيەت جەريانى ئەتراپتىكى جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئېچىش، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ۋە ئۆزگەرتىش جەريانىدۇر. ئىنسانلارنىڭ جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئېچىشى، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ۋە ئۆزگەرتىشى ئەمگەك ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئەمگەك

ماددىي ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا ئەتراپتىكى پايدىلىق شارائىت ۋە تەبىئىي بايلىقلاردىن پايدىلىنىپلا قالماي، تەبىئەت دۇنياسىدا مەۋجۇت بولمىغان ياكى مەۋجۇت بولۇشى مۇمكىن بولمىغان ماددىي بايلىقلارنى يارىتىپ، تەبىئەت دۇنياسىغا يېڭى تۈس قوشتى،

ئىنسانلار مەقسەتلىك ۋە پىلانلىق ھالدا جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئېچىش، پايدىلىنىش ۋە ئۇنى ئۆزگەرتىش بىلەن بىللە جۇغراپىيىلىك مۇھىتقا زور بۇزغۇنچىلىقلارنى ئېلىپ كېلىدۇ. ئىنسانلار ئىلغار پەن - تېخنىكىغا ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىگە تايىنىپ،

دەرىجىدە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىتى. بۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئورمان كۆلىمى ئازىيىپ، 2 مىليارد 800 مىليون گېكتارغا چۈشۈپ قالدى. ئورمان بايلىقىمۇ جىددىي ئازىيىپ، ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى تۆۋەنلەپ كەتتى.

پويىز ھېسابلىنىدۇ. ھازىر ئېلىمىزدىكى ئالاھىدە تېز پويىزلارنىڭ سائەتلىك ئوتتۇرىچە سۈرئىتى 60 — 90 كىلومېتىرغا يېتىدۇ.

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولنىڭ ئالاھىدىلىكلىرى

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ئاۋىئاتسىيە ۋە يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيولغا قارىغاندا نۇرغۇن ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە. ئۇنىڭ ترانسپورت ئىقتىدارى كۈچلۈك بولۇپ، سېلىنما ئاز كېتىدۇ. ئۇنىۋېرسال كۆرسەتكۈچىدىن ھېسابلىنىدۇ.

يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلماقتا

1814 - يىلى ئەنگلىيىلىك ستېفېنسون پار ماشىنىسىنى كەشىپ قىلغاندىن بۇيان تۆمۈر يول دۇنيانىڭ قاتناش ترانسپورتىدا مۇھىم رول ئويناپ، ئىقتىسادنىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىشىغا ئۆچمەس تۆھپە قوشتى. ھازىر يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يول ترانسپورتى ئىقتىسادىي تەرەققىياتتىكى ھەل قىلغۇچ ئامىلغا ئايلىنىپ، ھەر خىل سۈرئەتلىك تۆمۈر يولى پۈتكۈزۈلۈپ، قاتناش باشلاندى.

بۇ تۆمۈر يولنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 147 كىلومېتىر بولۇپ، سائەتلىك سۈرئىتى 160 كىلومېتىر. بۇنىڭ بىلەن قاتناش ۋاقتى بىر سائەتكە قىسقارتىلدى. ئېلىمىز يەنە بېيجىڭ - شاڭخەي يۇقىرى سۈرئەتلىك تۆمۈر يولىنى قۇرۇشنى پىلانلىدى. بۇنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 1300 كىلومېتىر بولۇپ، قاتناش ۋاقتى يەتتە سائەت. ئېلىمىز يەنە ياپونىيە بىلەن ھەمكارلىشىپ، فۇجۇ - شيامېن يۇقىرى

ئەمگەك ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئەمگەك جەريانىدا كىشىلەر ئىشلەپچىقىرىش قوراللىرىدىن پايدىلىنىپ، تەبىئىي مۇھىتتىن ماددىي ۋاستىلەر ۋە تۇرمۇش ۋاستىلىرىنى ئالىدۇ، يەنى ئىجتىمائىي ئەمگەك ئارقىلىق تەبىئىي مۇھىتنى ئېچىپ، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ۋە ئۆزگەرتىپ، ئۇنى ئۆزلىرى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرىدۇ.

1. ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيىتىنىڭ جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئېچىشى، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشى ۋە ئۆزگەرتىشى

يەر شارىدا ئىنسانلار پەيدا بولغاندىن باشلاپ كىشىلەر ئەقىل - پاراستىگە تايىنىپ سانسىزلىغان ئۆزگىرىشلەرنى پەيدا قىلدى. ئىنسانلارنىڭ ھەر بىر پەن - تېخنىكا كەشپىياتى، ھەر بىر يېڭى نەتىجىسى جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئېچىش، پايدىلىنىش، ئۆزگەرتىشكە زور تەسىر كۆرسەتتى. ئىنسانلار ئۈزلۈكسىز تۈردە ئەتراپتىكى جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى ئۆزگەرتىشنىڭ يېڭى ئۇسۇللىرى ۋە يېڭى ۋاستىلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىپ ۋە ئىشلەپ، ئىنسانلار جەمئىيىتىنى زور تەرەققىياتلارغا ئېرىشتۈردى. ئىنسانلار تەبىئەت دۇنياسىغا يېڭى تۈس قوشتى، شۇنداقلا ئەجدادلىرى توپلىغان بىلىم ۋە تەجرىبىلەردىن پايدىلىنىپ، ئۆزلىرىنىڭ ئەقىل - پاراستى ۋە كۈچىگە تايىنىپ، پايدىسىز ئامىللارنى پايدىلىق ئامىللارغا ئۆزگەرتىپ، يېڭى، يۇقىرى ئۈنۈملۈك ئېكولوگىيىلىك مۇھىت يارىتىپ، جۇغراپىيىلىك مۇھىتنى رەڭگارەڭ قىلىشقا تىرىشتى. ئىنسانلار بىلىمىنىڭ كۆپىيىشى، پەن - تېخنىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ۋە ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، جۇغراپىيىلىك مۇھىتتىكى پايدىسىز ئامىللارنى تىزگىنلىيەلەيدىغان ۋە ئۆزگەرتەلەيدىغان بولدى. بولۇپمۇ مۇشۇ ئەسىردىن بۇيان ئىلغار پەن - تېخنىكا ۋاستىلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىدىن پايدىلىنىپ، تەبىئىي مۇھىتنىڭ ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيىتىگە ئېلىپ كەلگەن توسالغۇلىرىنى بۆسۈپ ئۆتۈپ، ئىنسانلار بىلەن جۇغراپىيىلىك مۇھىت ئوتتۇرىسىدا ئۆز ئارا مۇناسىۋەتلىك يېڭى بىر دەۋرنى ئاچتى.

2. ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيىتىنىڭ جۇغراپىيىلىك مۇھىتقا بولغان بۇزغۇنچىلىقى

ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىگە تايىنىپ، تەبىئىي بايلىقلاردىن قارىغۇلارچە پايدىلىنىپ، ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇردى، شۇنداقلا ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈردى. لېكىن بۇ تەبىئەتنىڭ قايتا - قايتا رەھىمسىز زەربىسىگە ۋە ئۆچ ئېلىشىغا ئۇچراپ، ئىنسانىيەتنىڭ مەۋجۇت بولۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا تەھدىت سالدى. بۇ، بۈگۈنكى كۈندە ئىنسانلار دۇچ كېلىۋاتقان بەش چوڭ ئىجتىمائىي مەسىلىدە ئىپادىلىنىدۇ: (1) ئاھالىنىڭ تېز سۈرئەتتە كۆپىيىشى (2) ئاشلىق، ماددىي بويۇملارنىڭ يېتىشمەسلىكى (3) بېلىق مەنبەسى كرىزىسى (4) بايلىقنىڭ ئازىيىپ كېتىشى (5) مۇھىتنىڭ ناچارلىشىپ كېتىشى قاتارلىقلار. ئىقتىسادىي پائالىيەت جەريانىدا زور تۈركۈمدىكى ئېشىنچا ماددىلارنىڭ تاشلىۋېتىلىشى مۇھىتنى بۇلغىدى ۋە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراتتى. بۇنىڭ بىلەن تۆۋەندىكى ئەھۋاللار كېلىپ چىقتى.

1. ئورمان بايلىقى ئازىيىپ كەتتى. يېقىنقى يىللاردىن بېرى ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيىتى ئورمانلارنى زور

كەتتى.

2. يەر بايلىقى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى. ئىقتىسادنىڭ تەرەققىي قىلىشى بىلەن شەھەرلەر كۆپىيىپ، سانائەت گۈللىنىپ، قاتناش لىنىيىلىرى ئېچىلىپ زور كۆلەمدىكى دېھقانچىلىق يەرلىرىنى ئىگىلىۋالدى. ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر يىلى 140 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر تېرىلغۇ يەر، 60 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر چارۋىچىلىق مەيدانى ۋە 180 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر ئورمان مەيدانى ئىگىلىۋېلىندى.

3. تاتلىق سۇ بايلىقى ئېچىلمىدى. يەر شارىدىكى تاتلىق سۇ بايلىقى ئانچە مول ئەمەس. مۆلچەرلىنىشىچە، يەر شارىدا 13 مىليارد 860 مىليون كۇب مېتىر تاتلىق سۇ بار ئىكەن. ئىقتىسادىي تېخنىكا شارائىتىدا ئىنسانلارنىڭ ئىشلىتەلەيدىغان قىسمى پەقەت 27% بولۇپ، بۇ، ئاساسلىقى تېيىز قاتلامدىكى يەر ئاستى سۈيى ۋە دەريا كۆللەردىكى تاتلىق سۇنى كۆرسىتىدۇ. كۆپ قىسىم تاتلىق سۇ بايلىقى چوڭقۇر يەر ئاستىدا، ئېگىز مۇز چوققىلىرىدا ۋە مەڭگۈ ئېرىمەيدىغان مۇز قاتلاملىرىدا بولۇپ، تېخى ئېچىپ پايدىلىنىلمىدى.

4. ئېكولوگىيىلىك مۇھىت ناچارلىشىپ كەتتى. يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان سانائەتنىڭ تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلىشى ۋە شەھەرلىشىشى، سانائەتتىكى «ئۈچ كېرەكسىز»نىڭ ھەسسىلەپ كۆپىيىشى، شەھەرلەردىكى كېرەكسىز، تاشلاندۇق بۇيۇملارنىڭ كۆپىيىشى ئىنسانلار ياشاۋاتقان مۇھىتنى ئېغىر بۇلغىدى. بولۇپمۇ تەبىئىي بايلىقلاردىن كۆپلەپ پايدىلىنىشقا ئەگىشىپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىت كۈنسېرى ناچارلاشتى.

بۈگۈنكى كۈندە ئىنسانلارنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتقا بولغان بۇزغۇنچىلىقى رايون ۋە دۆلەت چېگرىسىدىن ھالقىپ، ئىنسانلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىغا تەھدىت سالماقتا. شۇڭا ئېكولوگىيىلىك مۇھىت مەسىلىسى كېيىنكى ئەسىردە ئىنسانلار دۇچ كېلىۋاتقان مۇھىم مەسىلە بولۇپ قالىدۇ.

پەن - تېخنىكا يېڭىلىقلىرى

ئايروپىلاننىڭ تاشقى قېپىنى رېمونت قىلىدىغان يېڭى ماتېرىيال

ئامېرىكىنىڭ سان - دىيا دۆلەت تەجرىبىخانىسى ئايروپىلاننىڭ تاشقى قېپىنى رېمونت قىلىدىغان يېڭى بىرىكمە ماتېرىيالنى تەتقىق قىلىپ ئىشلەپ چىقتى. بۇلتۇر 2- ئايدا ئامېرىكىنىڭ دېلتا ئاۋىئاتسىيە شىركىتى بۇنداق بىرىكمە ماتېرىيال ئارقىلىق بىر ئايروپىلاننىڭ بىر ئىشىكىنى رېمونت قىلدى. بۇ ئايروپىلان بىر يىلدىن كۆپرەك ئۇچقاندىن كېيىن بۇ ماتېرىيالنىڭ ئىقتىدارىنىڭ ئىشەنچلىك ئىكەنلىكى ئىسپاتلاندى.

بۇنداق بىرىكمە ماتېرىيال نۇرغۇن قەۋەتلىك نېپىز يالتىراقتىن يەملىنىپ ئىشلەنگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئاساسىي قۇرۇلمىسى كۈچلۈك گەج تالادىن ئىبارەت. بۇ تالالار ئوكسىگېنلىق دەرەخ يېلىمىگە چاپلىنىپ نېپىز يالتىراققا ئايلاندۇرۇلغان. ئايروپىلاننى رېمونت قىلغاندا بۇ ماتېرىيالنى رېمونت قىلىنىدىغان جايغا يېپىپ قىزدۇرۇپ، بېسىم بەرسىلا، ئايروپىلاننىڭ سىرتقى قېپىغا پۇختا چاپلىنىپ كېتىدۇ.

بىنالاردا ئىشلىتىلىدىغان ئوت ئۆچۈرۈش ئەدىيىلى

ئامېرىكىنىڭ ئائىلىلەردە ئىشلىتىلىدىغان ئوت ئۆچۈرۈش سايمانلىرى شىركىتى يېقىندا بىنالاردا ئوت ئۆچۈرۈشكە ئىشلىتىلىدىغان يېڭى ئەدىيالنى كەشىپ قىلدى. كۈچلۈك ئوت مۇشۇ ئەدىيال بار بىناغا ھۇجۇم قىلسا، بۇ ئەدىيال بىلەن خەۋپتىن قۇتۇلغىلى بولىدۇ. بۇنداق ئوت ئۆچۈرۈش ئەدىيىلى ئوت ئۆچۈرۈش، ئىسسىقلىقنى قايتۇرۇش ئىقتىدارىغا ئىگە ماتېرىيالدىن ياسالغان بولۇپ، مەخسۇس ئىشلىتىلىدىغان كومپيۇتېرغا ۋە بىنا ئەتراپىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان سېزىش ئەسۋابىغا تۇتاشتۇرۇلغان بولىدۇ. سېزىش ئەسۋابى ئەتراپتىكى تېمپېراتۇرىنىڭ نورمالسىزلىقىنى سەزگەن ھامان كومپيۇتېرغا خەۋەر قىلىدۇ. كومپيۇتېر ئوت ئۆچۈرۈش ئەدىيىلىغا ئوت كەتكەن جاينى يېپىۋېلىشنى بۇيرۇيدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئوتمۇ دەرھال ئۆچىدۇ.

ئېلىپ يۈرگىلى بولىدىغان، سۈنئىي ھەمراھقا قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلىش ئەسۋابى

ئەنگلىيە ئالىملىرى يېقىندا ئېلىپ يۈرگىلى بولىدىغان، سۈنئىي ھەمراھقا قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلىش ئەسۋابىنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىقتى. بۇ ئەسۋابنى ئىشلەتكۈچىلەر نىشاندىن ئادىشىپ قالسا، تىزگىنلەش مەركىزىدىن قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلالايدۇ.

بۇ قۇرۇلما كۆچمە سۈنئىي ھەمراھ تېلېفونىغا تەقلىد قىلىنغان بولۇپ، چوڭلۇقى سۈنئىي ھەمراھ تېلېفونچىلىك كېلىدۇ. لېكىن ئىقتىدارى ئاددىي، تەننەرخىمۇ خېلى تۆۋەن.

بۇنى ئىشلەتكۈچىلەر قۇتقۇزۇش كۇنۇپكىسىنى باسسىلا، قۇتقۇزۇش ئەسۋابى تەڭگە پۇل چوڭلۇقىدىكى سۈنئىي ھەمراھ ئانتېنىسى ئارقىلىق شۇ جاينىڭ ھاۋا بوشلۇقىدىكى سۈنئىي ھەمراھقا قۇتقۇزۇش سىگنالى بېرەلەيدۇ. سۈنئىي ھەمراھ بۇ سىگنالنى يەر يۈزى تىزگىنلەش مەركىزىگە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. تىزگىنلەش مەركىزى سىگنالنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭ مەزمۇنىنى ئالاقىدار تەرەپلەرگە ئۇقتۇرىدۇ.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى»دىن)

قوغۇشۇن بىلەن بۇلغىنىش چىشنى چىرىتىۋېتىدۇ

بىلەمسىز

ئىسپانىيىلىك تەتقىقاتچىلار ئاپتوموبىللاردىن چىققان كېرەكسىز گاز ۋە تۇرۇبا سۈيىنىڭ قوغۇشۇن بىلەن بۇلغىنىشى چىشنىڭ چىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغانلىقىنى بايقىدى. مەيلى چوڭلار بولسۇن ياكى بالىلار بولسۇن، چىشىدىكى قوغۇشۇن مىقدارى كۆپ بولسىلا، چىشنى چىرىتىۋېتىش، چىشقا داغ چۈشۈش ياكى باشقا كېسەللىكلەرنى كەلتۈرۈپ چىقىرىش ئېھتىمالى بار.

بالىلارنىڭ سۈت چىشىدىكى قوغۇشۇن مىقدارىنى ئانالىز قىلىش ئارقىلىق ئادەملەرنىڭ تۇرمۇش مۇھىتى ۋە بەدىنىدىكى قوغۇشۇن مىقدارىنى ھېسابلاپ چىققىلى بولىدۇ.

تەتقىقاتچىلار چىشى چىرىگەن بالىلارنىڭ قېنىدىكى قوغۇشۇن مىقدارىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق بۇنداق بالىلارنىڭ قېنىدىكى قوغۇشۇننىڭ مىقدارى نورمال بالىلارنىڭ قېنىدىكى قوغۇشۇن مىقدارىنىڭ ئۈچ ھەسسىگە توغرا كېلىدىغانلىقىنى بايقىدى.

تەتقىقاتچىلار قوغۇشۇن بىۋاسىتە ئېغىزدىن كىرىدۇ ياكى قان ئارقىلىق چىشقا يېتىپ بارىدۇ، دەپ ھېسابلىماقتا. تەتقىقات نەتىجىسىگە قارىغاندا، قوغۇشۇن مىقدارىنىڭ كۆپ بولۇشى چىشنىڭ مىكروبقا قارشى تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئاجىزلاشتۇرۇۋېتىدىكەن. بۇ تەتقىقات نەتىجىسى نېمە ئۈچۈن يېشى چوڭ كىشىلەرنىڭ چىش كېسەللىكلىرىگە گىرىپتار بولۇش نىسبىتىنىڭ يۇقىرى بولىدىغانلىقىغا جاۋاب تېپىپ بېرىشى مۇمكىن، چۈنكى ئۇلارنىڭ تېنىدە قوغۇشۇننىڭ مىقدارى كۆپ.

كېسەللەر يېتىش ئادىتىگە دىققەت قىلىشى كېرەك

مېڭە قان تومۇرلىرى توسۇلۇپ قالغانلار ئوڭدىسىغا ياتسا مۇۋاپىق بولىدۇ، يانچە ياتسا قاننىڭ ئايلىنىشى ئېغىر توسقۇنلۇققا ئۇچرايدۇ، ئارتېرىيە ئىچكى پەردىسى زەخىملەنگەن جايدا يىغىلىپ قان نوكچىلىرىنى پەيدا قىلىدۇ.

ئۆپكە يەل ئىششىقىغا گىرىپتار بولغان ياشانغانلار ئوڭدىسىغا يېتىشى، بېشىنى ئېگىزرەك قويۇشى، ئىككى قولىنى يۇقىرىغا سەل كۆتۈرۈپ يېتىشى كېرەك. مۇشۇنداق ياتقاندا نەپەس راۋان بولىدۇ.

ئاشقازان يارىسى بارلار سول يېنىنى بېسىپ يېتىشى كېرەك. ئەگەر ئوڭ يېنىنى بېسىپ ياتسا، ئاشقازاندىن قىزىلئۆڭگەچكە ئېقىپ بارىدىغان كىسلاتالىق سۇيۇقلۇقنىڭ قايتىش مىقدارى نورمال ئەھۋالدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ، بۇ ئەھۋال داۋاملىشىۋەرسە، ئاشقازان كۆيىگەندەك بولۇپ ئاغرىيدۇ.

يۇقىرى قان بېسىمى كېسەللىكى بارلار ياستۇقنى 15 سانتىمېتىر ئېگىزلىكتە قويۇپ سوزۇلۇپ يېتىشى كېرەك، ياستۇق بەك پەس بولۇپ قالسا راھەت ئۇخلىيالمايدۇ. يۈرەك زەئىپلىكى بارلار يېرىم تۈگۈلۈپ يېتىشى كېرەك، بۇنداق يېتىش نەپەسلىنىشكە تەسىر يەتكۈزمەيدۇ، ھەرگىز ئوڭ - سول يېنىنى بېسىپ ياتماسلىقى ياكى دۈم ياتماسلىقى كېرەك.

يىرىڭلىق ئوتتۇرا قۇلاق ياللۇغى بارلار ئاغرىغان قۇلاقتىن يىرىڭنىڭ چىقىپ كېتىشى ئۈچۈن ئاغرىق قۇلاق تەرەپنى بېسىپ يېتىشى كېرەك. ئۆتكۈر جىگەر كېسەللىكى، ئۆتتە تاش پەيدا بولۇش كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغانلار سول يېنىنى بېسىپ يانچە يېتىشى كېرەك.

ھامىلدارلار سول يېنىنى بېسىپ يېتىشى، ئوڭدىسىغا ياتماسلىقى كېرەك.

تۇغۇپ بولغان ئاياللار ئەڭ ياخشىسى دۈم يېتىشى كېرەك.

بىلىۋېلىڭ

چيەن چىچېن جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ئۈستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بەندارنچاياا (مالايسىيا)، 26 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: ئامېرىكىنىڭ تەيۋەن مەسىلىسىنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىشى، بۇ مەسىلىنىڭ يەنە جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشىلىنىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا كاشىلا بولۇپ قېلىشىدىن ساقلىنىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

چيەن چىچېن ئامېرىكا دۆلەت كاتىپى ئالبرايت بىلەن ئۇچرىشىشتىن ئىلگىرى ئۆتكۈزۈلگەن بىرلەشمە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: «تەيۋەن مەسىلىسى باشتىن - ئاخىر جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدىكى يادرولۇق مەسىلە، بىز زۇڭتۇڭ كلىنتون، دۆلەت كاتىپى ئالبرايت ۋە ئامېرىكىنىڭ باشقا رەھبەرلىرىنىڭ بىر جۇڭگو سىياسىتىنى يۈرگۈزىدىغانلىقىنى، جۇڭگو - ئامېرىكا ئۈچ قوشما ئاخباراتىغا ئەمەل قىلىدىغانلىقىنى كۆپ قېتىم تەكىتلىگەنلىكىنى ئالقىشلايمىز».

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: بۇ يىلدىن بۇيان جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا جۇڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ئومۇمەن ئېيتقاندا ياخشىلاندى ۋە راۋاجلاندى.

جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش مەسىلىسى توغرىسىدا چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى جۇڭگونىڭلا مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن بولۇپ قالماستىن، ئامېرىكىنىڭ ئۆز ئېھتىياجىغا ئالغان خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ئورتاق مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن، جۇڭگو دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش ئۈچۈن غايەت زور تىرىشچانلىقلارنى كۆرسەتتى ھەم داۋاملىق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشنى خالايدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو تەرەپ ئامېرىكا تەرەپنىڭمۇ «ئەمەلىيەتچىل ۋە جانلىق بولۇش» روھى بويىچە. سۆھبەتنىڭ بالدۇرراق ماھىيەتلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشىشكە تۆھپە بولۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

ئالبرايت مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: بۇ مېنىڭ بۇ يىل ئىچىدە چيەن چىچېن بىلەن 4 - قېتىملىق ئۇچرىشىشىم، بۇ ئامېرىكىنىڭمۇ، جۇڭگونىڭمۇ ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدىغانلىقىنى، ئەستايىدىل سۆزلىشىشنى خالايدىغانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئامېرىكا تەرەپنىڭ نىشانى ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ ساغلام، ئىجابىي مۇناسىۋەت ئورنىتىشىغا ئاساس سېلىش. ئۇ مۇنداق دېدى: ئامېرىكا تەرەپ ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ ئورتاق مەنپەئەت ۋە نىشانغا ئىگە ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ.

خەۋپسىزلىك كېڭەشى تىنچلىق ساقلاش خادىملىرىغا بېرىلىدىغان ئوردېن تەسىس قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت خەۋىرى. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭەشى ب د ت تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتىدە قۇربان بولغان خادىملارنى تەقدىرلەش ئۈچۈن يېقىندا قارار ماقۇللاپ خاماشىرد ئوردېنى تەسىس قىلىشنى قارار قىلدى.

يېڭىدىن تەسىس قىلىنغان بۇ ئوردېندا ب د ت نىڭ مەرھۇم 2 - نۆۋەتلىك باش كاتىپى خاماشىردنىڭ نامى ئاتالغان.

خەۋپسىزلىك كېڭەشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى، شۋېتسىيە باش ئەلچىسى ئوسۋارد مۇنداق دېدى: ب د ت قۇرۇلغاندىن بۇيان ب د ت نىڭ تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتىگە جەمئىي 750 مىڭ كىشى قاتناشتى، ئۇنىڭ ئىچىدە 1500 دىن ئارتۇق كىشى تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتىدە ھاياتىنى تەقدىم قىلدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ نۇرغۇن كىشى تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتىدە يارىلاندى.

ئۇ يەنە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: خەۋپسىزلىك كېڭەشى ئۆزىنىڭ تىنچلىق ساقلاش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشى كېرەك، مۇمكىن بولغان بارلىق چارە ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ب د ت تىنچلىق ساقلاش خادىملىرىنىڭ جىسمانىي بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

جۇڭگو تىكتاك توپ ۋەكىللەر ئۆمىكى نيۇ - يوركنى زىيارەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ - يورك، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. نيۇ - يورك شەھىرىنىڭ پارلامېنت باشلىقى پېتېر ۋالون مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى شەھەرلىك ھۆكۈمەت زالىدا جۇڭگو - ئامېرىكا «تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسى» ئورنىتىلغانلىقىنىڭ 25 يىللىقىنى خاتىرىلەش پائالىيىتىگە قاتنىششقا كەلگەن جۇڭگو تىكتاك توپ ۋەكىللەر ئۆمىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى ۋە جۇڭگو - ئامېرىكا «تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسى» نىڭ ئۇلۇغ ئەھمىيىتىنى مەدھىيىلىدى.

پارلامېنت باشلىقى ۋالون قارشى ئېلىش مۇراسىمىدا مۇنداق دېدى: 25 يىل ئىلگىرى ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو خەلقى تىكتاك توپ ئارقىلىق دوستلۇق ئورنىتىپ، ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ دەرۋازىسىنى ئاچقان. 25 يىلدىن كېيىنكى بۈگۈنكى كۈندە، ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ مۇناسىۋىتى تېخىمۇ ياخشى بولدى.

پارلامېنت باشلىقى ۋالون يەنە جۇڭگو تىكتاك توپ ۋەكىللەر ئۆمىكىگە ئۆزى ئىمزا قويغان تەقدىرلەش باياننامىسى تارقاتتى. باياننامىدە مۇنداق دېيىلىدۇ: 1972 - يىلى ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو تىكتاك توپ ئالاقىسى ئارقىلىق دوستلۇق ۋە چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو ئوتتۇرىسىدا كۆۋرۈك ئورناتقان، نىكسون زۇڭتۇڭنىڭ جۇڭگونى زىيارەت قىلىشىغا شارائىت يارىتىپ بەرگەن، بۈگۈن، ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو بۇ تارىخىي ۋەقەنى ئورتاق تەبرىكلىمەكتە، جۇڭگودىكى يېڭى - كونا تىكتاك توپ تەنھەرىكەتچىلىرىدىن تەشكىللەنگەن تىكتاك توپ ۋەكىللەر ئۆمىكى 25 يىل ئىلگىرى جۇڭگو تىكتاك توپ تەنھەرىكەتچىلىرى زىيارەت قىلغان شەھەرگە قايتا كەلدى.

پارلامېنت باشلىقى ۋالون نيۇ - يورك شەھىرىنىڭ سىمۋولى بولغان «ئالتۇن ئالما»نى تىكتاك توپ ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ ئەزالىرىغا بەردى. جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكى نيۇ- يورك شەھەرلىك پارلامېنتقا خاتىرە ئۈچۈن «تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسىنىڭ 25 يىللىقى» دېگەن خەتلەر نەقىشلەنگەن خرۇستال توپ ھەدىيە قىلدى، ئارقىدىنلا، پارلامېنت باشلىقى ۋالون يەنە خۇشال ھالدا دۇنيا ئاياللار تىكتاك توپ چېمپىيونى دېڭ ياپىڭ بىلەن دوستانە مۇسابىقىلەشتى.

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رولى ئۈستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى تاڭ گوچياڭ بۈگۈن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ 30 يىلدىن بۇيانقى رولى توغرىسىدا مۇخبىرلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى قۇرۇلغان 30 يىلدىن بۇيان، ئۇ مۇشۇ رايوندا ئۆزگىچە تەسىر ۋە رولغا ئىگە تەشكىلات، شۇنداقلا ئۇ خەلقئارا سەھنىدە تىنچلىق ۋە تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرىدىغان مۇھىم كۈچ بولۇپ قالدى. بىز شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ مۇشۇ رايوننىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن قوشقان تۆھپىسىنى مەدھىيىلەيمىز، رايون ئىشلىرى ۋە خەلقئارا ئىشلاردىكى ئىجابىي رولىغا ئەھمىيەت بېرىمىز. جۇڭگو ھۆكۈمىتى باراۋەر بولۇش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، بىر - بىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىق ئاساسىدا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەر بىلەن ئورتاق تىرىشىپ، دوستانە ھەمكارلىقنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئىناق قوشنىدارچىلىق، ئۆزئارا ئىشىنىدىغان ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى خالايدۇ.

دۇنيا بانكىسى بىلەن خەلقئارا پۇل فوندى تەشكىلاتىنىڭ 1997 - يىللىق يىغىنىغا تەييارلىق كۆرۈش خىزمىتى ئۇگۇشلۇق بولماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ خەۋىرى. شياڭگاڭ پۇل مۇئامىلىسى باشقۇرۇش ئىدارىسى بۈگۈن مۇنۇلارنى بىلدۈردى: 1997 - يىل دۇنيا بانكىسى بىلەن خەلقئارا پۇل فوندى تەشكىلاتى مۇدىرىيىتىنىڭ يىللىق يىغىنى 9 - ئاينىڭ 23 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە شياڭگاڭدا ئۆتكۈزۈلىدۇ. ھازىر تەييارلىق خىزمەتلىرى ئۇگۇشلۇق ئىشلەنمەكتە.

شياڭگاڭ پۇل مۇئامىلىسى باشقۇرۇش ئىدارىسى

بىلەن خەلقئارا پۇل فوندى تەشكىلاتىنىڭ 1997- يىللىق يىغىنى شياڭگاڭ قايتۇرۇۋېلىنغاندىن كېيىن، تۇنجى قېتىم شياڭگاڭدا ئۆتكۈزۈلىدىغان خەلقئاراكاتتا يىغىن ئىكەن، يىغىنغا ھەرقايسى ئەللەرنىڭ پۇل مۇئامىلىسى سىياسىتى بويىچە ئالىي تەدبىر بەلگىلىگۈچىلىرى يەنى 180 نەچچە دۆلەتنىڭ ۋەكىللىرى قاتنىشىدىكەن، بۇ يىغىن شياڭگاڭنى يەنە بىر قېتىم پۈتكۈل يەر شارىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان نۇقتىغا ئايلاندۇرىدۇ. ئۇ

ئەمەلىي كۈچىنى نامايان قىلىدۇ، دۇنيانىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىشەنچىسىنى ئاشۇرىدۇ.

دەسلەپكى مەلۇماتقا قارىغاندا، يىغىنغا ھەرقايسى ئەللەرنىڭ 300 نەپەر مالىيە مىنىستىرى ۋە مەركىزىي بانكا باشلىقلىرى، 4000 نەپەر ھۆكۈمەت ئەمەلدارى، 5000 نەپەر مەمۇرىي زۇڭسەيى، بانكىر ۋە پۇل مۇئامىلىشۇناسى، 1000 نەپەر رايون ۋە خەلقئارا ئاپپارات ۋەكىلى، 700 نەپەر دۇنيا بانكىسى ۋە پۇل فوندى تەشكىلاتىنىڭ 700 خىزمەتچىسى، 1000 نەپەر

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى جۇڭگو تىكتاك توپچىلار جەمئىيىتى ۋەكىللەر ئۆمىكى جۇڭگو - ئامېرىكا «تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسى»نىڭ 25 يىللىقىنى خاتىرىلەش ئۈچۈن نيۇ - يوركتا زىيارەتتە بولۇشقا باشلىدى، نيۇ - يورك شەھەرلىك پارلامېنتىنىڭ باشلىقى پېتېرۋالون شەھەر مەمۇرىيىتى زالىدا جۇڭگونىڭ يېڭى - كونا تىكتاك توپ تەنھەرىكەتچىلىرىدىن تەركىب تاپقان ۋەكىللەر ئۆمىكىنى قارشى

ـەمۇرىيىتى زالىدا جۇڭگونىڭ يېڭى - كونا تىكتاك توپ تەنھەرىكەتچىلىرىدىن تەركىب تاپقان ۋەكىللەر ئۆمىكىنى قارشى ئالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىشلەنمەكتە.

شياڭگاڭ پۇل مۇئامىلىسى باشقۇرۇش ئىدارىسى تاشقى ئىشلار ئىقتىسادىي تەتقىقات بۆلۈمىنىڭ ياردەمچى زوڭسەيى ليۇيىشاڭنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، دۇنيا بانكىسى

شياڭگاڭنى يەنە بىر قېتىم پۈتكۈل يەر شارىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان نۇقتىغا ئايلاندۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى كاتتا يىغىن شياڭگاڭنىڭ خەلقئارا پۇل مۇئامىلە مەركىزىلىك

ئاپپارات ۋەكىلى، 700 نەپەر دۇنيا بانكىسى ۋە پۇل فوندى تەشكىلاتىنىڭ 700 خىزمەتچىسى، 1000 نەپەر شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەت خىزمەتچىسى ۋە 2000 مۇخبىر قاتنىشىدىكەن.

ئىران زۇڭتۇڭى ئىران ھەرگىز يادرو قورالىغا ئىگە بولۇش كويىدا بولمايدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تېھران خەۋىرى. ئىران ئىسلام جۇمھۇرىيىتى ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، ئىران زۇڭتۇڭى رافسانجانى مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى بۇ يەردە ئىران يادرو قوراللىرىنى كېڭەيتىۋەتمەسلىك شەرتنامىسىنى قوللايدۇ، ئۇ ھەرگىز يادرو قوراللىرىغا ئىگە بولۇش كويىدا بولمايدۇ، دېگەن.

رافسانجانى زىيارەتكە كەلگەن خەلقئارا ئاتوم ئېنېرگىيىسى ئورگىنىنىڭ باش ئىش بېجىرگۈچىسى بولىكس بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: ئىراننىڭ يادرو قوراللىرى پىلانى يۈكسەك ئېنىقلىققا ئىگە بولۇپلا قالماستىن، بەلكى تامامەن تىنچلىق ئۈچۈن پايدىلىنىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

بولىكس ئىران بىلەن خەلقئارا ئاتوم ئېنېرگىيىسى ئاپپاراتىنىڭ ئوبدان ھەمكارلاشقانلىقىغا مىننەتدارلىق بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: خەلقئارا ئاتوم ئېنېرگىيىسى ئاپپاراتىنىڭ ئىراننىڭ يادرو ئەسلىھەلىرىنى بىر نەچچە قېتىم تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن قارىغاندا، ئىراننىڭ يادرو قوراللىرى پىلانىنىڭ تىنچلىق ئۈچۈن پايدىلىنىشنى مەقسەت قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى.

بولىكس يەنە بەزى دۆلەتلەرنىڭ ئۆزلىرىنىڭ سىياسىي غەرىزىنى ئاساس قىلىپ، ئىراننىڭ يادرو قوراللىرىنى راۋاجلاندۇرۇش پىلانى توغرىسىدا قاملاشمىغان گەپ قىلغانلىقىنى تەنقىد قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھەر بىر دۆلەت ئېلېكتىر ھاسىل قىلىش قاتارلىق تىنچلىق مەقسەتلىرى ئۈچۈن يادرو تېخنىكىسىغا ئىگە بولۇشقا ھوقۇقلۇق.

ئامېرىكىنىڭ كورىيىدە تۇرغان سابىق باش ئەلچىسى قاتارلىقلار چاۋشيەن سەپىرى توغرىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خەنچېڭ، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ كورىيىدە تۇرغان سابىق باش ئەلچىسى جامۇس لەينى بىلەن كېڭەش پالاتاسى سابىق ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەئىسى سام نائىل مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى خەنچېڭدا ئۆزلىرىنىڭ يېقىندىكى چاۋشيەن سەپىرى ئۈستىدە ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

لەينى بىلەن نائىل مۇنداق دېدى: چاۋشيەندە زىيارەتتە بولغان مەزگىلدە چاۋشيەن دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرلىرىدىن جياڭ شىجۇ ۋە جىڭ گويگۈەنلەر ھەم چاۋشيەن خەلق ئارمىيىسى بەنمىندىيەن ۋەكىللەر باشقارمىسىنىڭ ۋەكىلى لى زەنفۇ قاتارلىق كىشىلەر بىلەن كۆرۈشتۇق، ۋە چاۋشيەن تەرەپكە ئامېرىكىنىڭ چاۋشيەن تۆت تەرەپ سۆھبىتىگە قاتنىشىش ئۈمىدىنى يەتكۈزدۇق.

لەينى بىلەن نائىل مۇنداق دېدى: چاۋشيەن تەرەپ ئامېرىكىنىڭ ئاشلىق ياردەم بەرگەنلىكىگە مىننەتدارلىق بىلدۈردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئامېرىكىنىڭ داۋاملىق ئاشلىق ياردەم بېرىشىنى ھەم چاۋشيەننى ئىقتىسادىي جەھەتتىن جازالاشنى بوشاشتۇرۇشنى ئۈمىد قىلدى، لەينى بىلەن نائىل ئامېرىكىنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك ئاساستا چاۋشيەنگە داۋاملىق ياردەم بېرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

لى زەنفۇ بىلەن بولغان سۆھبەتتە لەينى بىلەن نائىل ئامېرىكىنىڭ تۆت تەرەپ سۆھبەتلىشىش قىزىق لىنىيە تېلېفونى ئورنىتىش ۋە چاۋشيەن ئارمىيىسى بىلەن كورىيە ئارمىيىسى ئوتتۇرىسىدا ئالاقىلىشىش يولى بەرپا قىلىش توغرىسىدىكى مەيدانىنى يەتكۈزدى، نائىل لى زەنفۇ ئۆزئارا ئالاقىلىشىشنىڭ زۆرۈرلۈكىگە قوشۇلدى، دېدى.

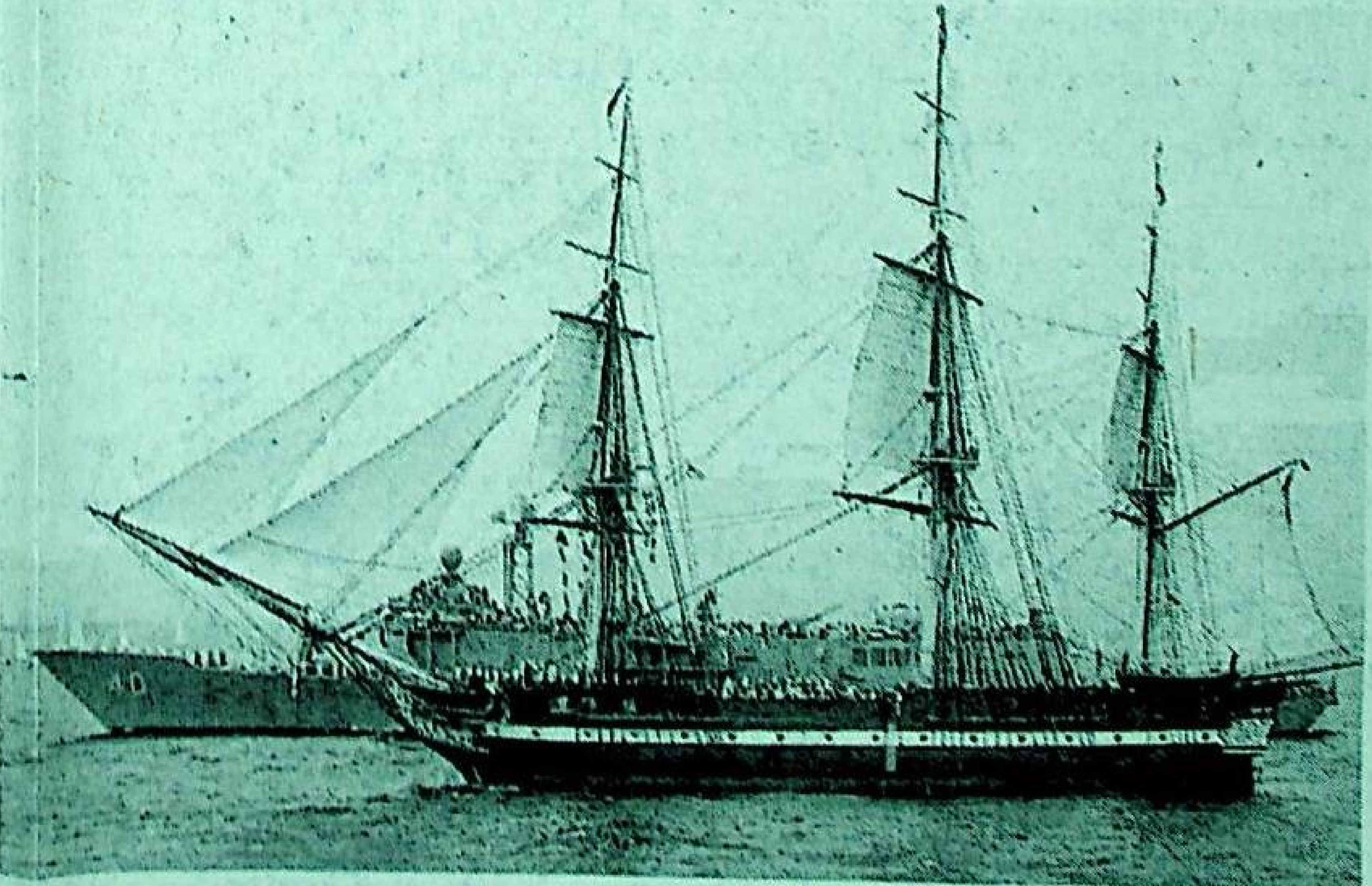

يېقىندا ئامېرىكىنىڭ «ئاساسىي قانۇن» ناملىق يەلكەنلىك كېمىسى ئۆزى دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ 200 يىللىقىنى تەبرىكلەش ئۈچۈن، ماساچۇسېتس شتاتىنىڭ مابرۇخېد دېڭىز قىرغىقىدىن يۈرۈپ كەتتى. ئۇ 1812 - يىلدىكى ئەنگلىيىگە قارشى دېڭىز ئۇرۇشىغا قاتناشقان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

قەلبداشلار ئەجرى

(بېشى 1 - بەتتە)

سۇ، ئاشلىق بىلەن تەمىنلەشتە قىسمدىكىلەرنى ئالدى بىلەن تەمىنلىدى. ئولتۇراق ئۆي جەھەتتە ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ قىيىنچىلىقىنى ئالدى بىلەن ھەل قىلدى: گازارما رايونىغا ھەقسىز خەۋەرلىشىش سىم يولى، يول چىرىغى ۋە پروگراممىلىق تېلېفون ئورنىتىپ بەردى. 1995- يىلى 1 مىليون يۈەن مەبلەغ توپلاپ، قىسمغا 3 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى ئاسفالت يول ياساپ بەردى. 1996- يىلى 150 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە سىمى ئورنىتىپ بەردى. ھەر يىلى ھېيت - بايراملاردا قىسمغا بېرىپ كوماندىر- جەڭچىلەردىن ھال سورىدى ھەم بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان زاۋۇت رايوندىكىلەر قىسمغا قىممىتى 1 مىليون 500 مىڭ يۈەنلىك ھال سوراش بۇيۇمى تەقدىم قىلدى.

پەرزەنتلىك بۇرچىنى جان پىدالىق بىلەن ئادا قىلىش

بۇ قىسمدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر زاۋۇت رايونىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىپ، خەلقنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىنى قوغداشنى، مايتاغنىڭ گۈللىنىشى ۋە مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئۆزلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى دەپ بىلدى. ھەر يىلى مايتاغ نېفىت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ تۇرۇبا ئورىكى كولاش، ئۈسكۈنىلەرنى ئورنىتىش، تۇرۇبىلارنى كەپشەرلەش قاتارلىق جاپالىق ئىشلىرىغا قاتناشتى. ھازىرغىچە ئۇلار 35 مىڭ مېتىر ئۇزۇنلۇقتا نېفىت ئاققۇزۇش تۇرۇبىسى ئورىكى قازدى، 785 مىڭ كۇب مېتىر قۇم- شېغىل، تاش- توپا توشۇدى.

قىسىم زاۋۇت قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىش بىلەن بىللە، ئىجتىمائىي پاراۋانلىق ئىشلىرىغىمۇ پائال قاتناشتى. ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ 200 توننىدىن ئارتۇق ئاشلىقىنى خالىس چۈشۈرۈشۈپ بەردى. زاۋۇت رايونىغا 2 مىليون تۈپتىن ئارتۇق كۆچەت تىكتى. توققۇز كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئورمان بەلۋېغى بەرپا قىلدى. 1992- يىلى 7- ئايدا كەلكۈن ئېقىتىپ كەلگەن لاي- لاتقا مايتاغنى سۇ بىلەن تەمىنلەش پونكىتىنىڭ سۇ يولىنى تىندۇرۇۋېتىپ، نېفىت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ نورمال ئىشلەپچىقىرىشىغا ئېغىر تەھدىت سالغان جىددىي پەيتتە، قىسمدىكىلەر سۇ يولىنى تازىلاش، توسمىنى مۇستەھكەملەش كۈرىشىگە ئاتلىنىپ، تۆت كېچە- كۈندۈز جاپالىق جەڭ قىلىش ئارقىلىق 2000 كۇب مېترلاي- لاتقا، 15 مىڭ كۇب مېتىر قۇم- شېغىلنى چىقىرىپ، 1700 مېتىر سۇ يولىنى تازىلاپ، سۇ بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلدى. 1993- يىلى 12- ئايدا سوغۇق ھاۋا ئېقىمى تەسىرىدىن مايتاغ رايونىدا تېمپېراتۇرا نۆلدىن تۆۋەن 30°C قا چۈشۈپ كېتىپ، ئېتىلېن قۇرۇلۇشىغا كېرەكلىك 100 توننا سىمولا (يېلىم) توڭلاپ كېرەكتىن چىقىش خەۋپىگە دۇچ كەلدى. قىسىم ياردەم تەلەپ قىلىش خەۋىرىنى تاپشۇرۇۋېلىپلا 100 دىن ئارتۇق كوماندىر- جەڭچىنى ئېتىلېن قۇرۇلۇشى ئورنىغا ئەۋەتتى. ھەربىيلەر بىلەن ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئۈچ سائەت جاپالىق جەڭ قىلىشى ئارقىلىق 100 توننا سىمولا بىخەتەر ئورۇنغا يۆتكىلىپ، زور ئىقتىسادىي زىياننىڭ ئالدى ئېلىندى.

ئارمىيىنى ھىمايە قىلىشنىڭ يېڭى يولىنى تېپىپ چىقىش

قىسىم ۋە زاۋۇت رايونى رەھبەرلىرى كوماندىر- جەڭچىلەرنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش، بىلىم قۇرۇلمىسىنى يېڭىلاش ۋە ئۇلارنىڭ ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىلارنى ئۆگىنىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ھەم «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، «ئارمىيىنى ئەقىل- پاراسەت ئارقىلىق ھىمايە قىلىش»تەك يېڭى يولنى تېپىپ چىقتى. 1993- يىلى 7- ئايدا زاۋۇت رايونى پارتكومى، خەلق ھۆكۈمىتى، قىسىم مايتاغ تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپىنى ئوقۇتۇش بازىسى قىلىپ، غەربىي شىمال رايونى بويىچە تۇنجى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش مەكتىپىنى قۇرۇپ چىقتى. زاۋۇت رايونى پارتكومى، خەلق ھۆكۈمىتى مەكتەپنىڭ تەرەققىياتىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مەكتەپ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بىر قېتىمدىلا 1 مىليون يۈەن ئاجراتتى. زاۋۇت رايونىدىكى ھەرقايسى ئورۇنلارمۇ پۇل ۋە ماددىي بۇيۇم ئىئانە قىلدى. مايتاغ تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ئالىي تېخنىكومدىن يۇقىرى مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە 15 ئوقۇتقۇچى ۋە ئون سىنىپ، 40 كومپيۇتېر ئاجراتتى. قىسىم سىياسىي باشقارمىسى بىلەن مەكتەپ ئوقۇتۇش بۆلۈمى ئوقۇتۇش پىلانى ۋە پروگراممىسى قاتارلىق كونكرېت ئىشلارنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇردى. قىسىممۇ زاۋۇت رايونىدىكى ھەرقايسى مەكتەپلەرنىڭ ھەربىي تەلىم - تەربىيە ئېلىپ بېرىشىغا ياخشى تەربىيىچىلەرنى ئاجرىتىپ بەردى. ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش مەكتىپى خادىملىرى ئەسكەرلەرنىڭ مەدەنىيەت بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە قولايلىق يارىتىش ئۈچۈن 1996- يىلدىن باشلاپ قىسمغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىشىگە ياردەم بەردى. بۇ مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان قىسمغا 500 دىن كۆپرەك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەپ بەردى. قىسمدىن ھەربىي مەكتەپكە ئۆتكۈچىلەر سانىمۇ يىلدىن- يىلغا كۆپەيدى.

مايتاغ زاۋۇت رايونى بىلەن بۇ قىسمنىڭ «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىگە يېقىندىن ئەھمىيەت بېرىشى نەتىجىسىدە مايتاغ زاۋۇت رايونى 1993- يىلى 1- ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى تەرىپىدىن «ئىككىنى ھىمايە قىلىشتىكى ئۈلگىلىك رايون» دېگەن نامغا ئېرىشتى. 1994- يىلى 11- ئايدا زاۋۇت رايونى بىلەن بۇ قىسىم ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشۋىقات مىنىستىرلىكى، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى باش سىياسىي بۆلۈمى تەرىپىدىن «ئارمىيە بىلەن خەلق بىرلىكتە سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ تەقدىرلەندى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
29
سەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزدىن كېچىگىچە ئوچۇق، بەزىدە تۇتۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 18°C - 29°C بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

چېن جىنخۇا سانجى، شىخەنزە قاتارلىق جايلاردا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

ئاشلىق، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش سالمىقىنى زورايتىپ، مەھسۇلاتنىڭ قوشۇمچە قىممىتىنى ئاشۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋەر قىلىدۇ: دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ۋاڭ لېچۇەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، جىن يۈنخۈي، جاڭ يۈنچۈەن قاتارلىق رەھبەرلەرنىڭ ھەمراھلىقىدا مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن 27 - كۈنىگىچە شىمالىي يېزىز ئىستانسىسى دۆلەت ئاشلىق ئامبىرى ۋە سانجى، شىخەنزە قاتارلىق جايلاردا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈردى. چېن جىنخۇا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ سۇ، تۇپراق، كۈن نۇرى بايلىقلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىپ، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىدە يىلمۇيىل مول ھوسۇل ئېلىپ كېلىۋاتىدۇ، ھازىر بازار ئۆزگىرىشكە ماسلىشىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئاشلىق، پاختا سالمىقىنى زورايتىپ، مەھسۇلاتلارنىڭ قوشۇمچە قىممىتىنى ئاشۇرۇش كېرەك.

چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەڭ چوڭ ئاشلىق ئامبىرى ــ ئۈرۈمچى شىمالىي يېزىز ئىستانسىسى دۆلەت ئاشلىق ئامبىرىغا كەلدى. ئۇ بۇ ئامباردا ھازىر 150 مىڭ توننا ئاشلىق ساقلىنىۋاتقانلىقى، بۇنىڭ ئامبار سىغىمچانلىقىدىن 50 مىڭ توننا ئېشىپ كەتكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئاشلىق ئامباقلىرىنىڭ خىزمەتلەرنى ناھايىتى پۇختا ئىشلىگەنلىكىنى ماختىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: سىلەر ئامبار سىغىمىنى كېڭەيتىش، تالادا ئاشلىق ساقلاش، ئامبار ئىجارە ئېلىپ ئاشلىق ساقلاش قاتارلىق چارىلەرنى قوللىنىپ، دۆلەتنىڭ يۈكىنى يەڭگىللىتىشكە تىرىشىپسىلەر، بۇ ناھايىتى ياخشى.

چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ماناس ناھىيىسى لوتۇيى بازىرى جىنجياجۇڭ كەنتىدىكى سانجى ئوبلاستلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى جىن شىڭخۇينىڭ كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كۆممىقوناقتىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش قوماندانلىق ئېتىزى ۋە پاختىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش ئېتىزىنى كۆزدىن كۆچۈردى.

چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىگتۈەن يېزا ئىگىلىك 8 - شىسى شىخەنزە باش مەيدانىدىكى سورتلۇق ئۇرۇق يېتىشتۈرۈش 1 - لىيەنىنىڭ 100 مو يەردىكى تونىلىق ئاشلىق ئېتىزىغا كەلگەندە، چېن جىنخۇا خۇشال ھالدا مۇنداق دېدى: بىگتۈەننىڭ پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ تېرىقچىلىق قىلىش سەۋىيىسى خېلى ئۆسۈپتۇ، شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىدا بىگتۈەن ئۈلگىلىك رول ئوينىدى، شىنجاڭ يېرىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا ئەۋزەل شارائىتقا ئىگە. ئاشلىق، پاختىنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى يۈرۈشلەشتۈرگەندىلا مەھسۇلاتلارنىڭ قوشۇمچە قىممىتىنى ئۆستۈرگىلى، شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى تېخىمۇ ياخشى راۋاجلاندۇرغىلى بولىدۇ.

ئابلەت ئابدۇرېشىت قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ئاچقان كادىرلار يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداپ، جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋاڭ خۇڭۋېي** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرۈۋاتقان ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاچقان ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلار يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداپ، بارلىق ئاكتىپ ئامىللارنى ئىشقا سېلىپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ ئىجتىمائىي ئومۇمىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

ئابلەت ئابدۇرېشىت قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ خىزمەتلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى ھەم ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن ئاساسىي قاتلامدا

سەممىي قەلب، تەسىرلىك خەلقنى سۆيۈش ناخشىسى

ــ قۇراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتىنىڭ ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش ئىش - پائالىيەتلىرى

لى گويۇ، ۋېن ياجۈن، لى مىنجى

1

قۇراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى قۇرۇلغان ئون نەچچە يىلدىن بۇيان، كوماندىر - جەڭچىلەر خەلق ئاممىسى بىلەن ھەمنەپەس، تەقدىرداش بولۇپ، ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىدا كىشى قەلبىنى تەسىرلەندۈرىدىغان سەلتەنەتلىك كۈيلەرنى ياڭراتماقتا.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قۇراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى ھەر خىل ئۇشتۇمتۇت يۈز بەرگەن ۋەقەلەرنى بىر تەرەپ قىلىشقا ۋە جەمئىيەت ئامانلىقىنى ساقلاپ، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش كۈرىشىگە قاتنىشىپ، كۈرەش داۋامىدا 683 نەپەر كوماندىر - جەڭچى خىزمەت كۆرسەتتى، تۆت نەپەر كوماندىر - جەڭچى قۇربان بولدى. ئالتە جەڭچى ۋەزىپە ئۆتەش ۋە خېيىمخەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش جەريانىدا ئۆز ھاياتىنى تەقدىم قىلدى. ئىككى جەڭچى قۇراللىق ساقچى قىسىم باش شتابى تەرىپىدىن بېرىلگەن «چېگرىنى قوغدىغۇچى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قۇراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى يەرلىكنىڭ 105 تۈرلۈك ئۇقتىلىق قۇرۇلۇشىغا ياردەم بەردى، 1 مىليون 700 مىڭ ئەمگەك كۈنى سەرپ قىلدى، 34 مىڭ (قېتىم) ئاپتوموبىل چىقىرىپ بەردى، 2 مىليون 600 مىڭ تۈپ كۆچەت تىكتى، 10 مىڭ ئادەم (قېتىم) 2300 دىن كۆپرەك خېيىمخەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قاتناشتى، خېيىمخەتەر ئىچىدە قالغان 6000 دىن كۆپرەك ئاممىنى قۇتقۇزدى، 100 مىليون يۈەنلىك مال - مۈلۈكنى قۇتقۇزۇپ قالدى، «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى قاتارلىقلارغا 1 مىليون 610 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك پۇل ئىئانە قىلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قىسمدىكى يەتتە ئورۇن گوۋۇيۈەن، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى، خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆلۈمى تەرىپىدىن تەقدىرلەندى، 13 قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. ئۈچ ئورۇنغا «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا مەملىكەت بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ» دەپ، ئۈچ ئورۇنغا «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈشتە ئىلغار ئورۇن» دەپ، بەش كىشىگە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا مەملىكەت بويىچە نەمۇنىچى» دەپ نام بېرىلدى، 142 ئورۇن ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ئورۇنلار تەرىپىدىن «ھەربىيلەر بىلەن خەلق بىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتا ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالاندى.

2

قەيەردە قىيىنچىلىق كۆرۈلسە، قۇراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى شۇ يەردە ھازىر بولدى؛ قەيەردە خەتەر كۆرۈلسە، شۇ يەردە كوماندىر - جەڭچىلەر تەييار تۇردى.

1992 - يىل 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئاۋات ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى قۇراللىق ساقچى قىسىم ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتتە «ئىنقىلابىي قۇربان، دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن «خەلقنى سۆيۈش نەمۇنىچىسى» دەپ نام بېرىلگەن سابىق ئوتتۇرا ئەترەت باشلىقى قادىر ھېزىم ھەيكىلىنىڭ يوپۇقىنى ئېچىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى.

ھەر مىللەت خەلقى 12 يىل ئىلگىرىكى ياز كۈنىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ. قاتتىق يامغۇر ياغقانلىقتىن، گوخەيزە سۇ ئامبىرىنىڭ سۇ ئورنى كۆتۈرۈلۈپ كەتكەنىدى. ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتتىكى كوماندىر - جەڭچىلەر قادىر ھېزىمنىڭ يېتەكچىلىكىدە ھەر مىللەت ئاممىسى بىلەن مۈرىنى مۈرىگە تىرەپ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش نەق مەيدانىدا جەڭ قىلدى. كۆپچىلىك توغاننى مۇستەھكەملەۋاتقاندا، قادىر ھېزىم سۇ ئامبىرىنىڭ يىراق يېرىدە ئىككى قارا نەرسىنىڭ تۇرۇپ كۆرۈنۈپ، تۇرۇپ يوقاپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدۇ.

قادىر ھېزىم: «چاتاق، بىرەرسى سۇغا چۆشۈپ كېتىپتۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ - دە كىيىم بىلەنلا شىددەتلىك ئېقىنغا ئۆزىنى ئاتىدۇ. سۇغا چۈشۈپ كەتكەنلەرنىڭ يېنىغا ئۈزۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مىڭبىر جاپادا قاش تۈۋىگە ئېلىپ كېلىدۇ. قىرغاقتىكىلەر ياغاچ تاشلاپ بېرىدۇ. قادىر ھېزىم سۇغا چۈشۈپ كەتكەنلەرنىڭ

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىدىن ھال سوراش پائالىيىتى قانات يايماقتا

ھۆكۈمەتكە ۋاكالىتەن ئاساسىي قاتلامدا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ئوبلاستتىكى بارلىق كادىرلار ۋە ئاممىدىن سەممىي ھال سورىدى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دېدى: تونۇشنى يەنىمۇ بىرلىككە كەلتۈرۈپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكى، مۇشكۈللۈكى، مۇرەككەپلىكىنى ئېنىق تونۇپ، ھازىرقى كۈرەش ۋەزىيىتىنى توغرا ئىگىلەش لازىم.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قۇمۇلدىكى كۆچۈرۈلگەن 1000 غا يېقىن دېھقان، چارۋىچى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى

تەرەققىيات ۋە يار - يۆلەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋاڭ بىڭگۈي** خەۋەر قىلىدۇ: بىرئۆمۈر پادىچىلىق قىلغان قازاق چارۋىچى بەيسقاننىڭ ئائىلىسىدىكى يەتتە كىشى ھازىر باغۋارانلىق، توكى ۋە سۈيى بار قورۇغا كۆچۈپ كىردى.

كۆچۈرۈلۈشتىن نەپكە ئېرىشكەن بۇ چارۋىچى 1993- يىلىدىن ئىلگىرى قۇمۇل شەھىرىنىڭ ئۇلاتاي قازاق يېزىسىدىكى نامراتلاردىن ئىدى، ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمى 300 يۈەنگە يەتمەيتتى. 1994- يىلى قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسى قۇمۇل شەھەر ئەتراپى رايونىغا كۆچۈپ كەلدى.ھەم ھۆكۈمەتنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى ۋە يەرلىك خەنزۇ كادىرلار، ئاممىنىڭ قىزغىن ياردەم بېرىشى ئارقىسىدا ئاشلىق، كۆكتات، قوغۇن - تاۋۇز تېرىشنى ئۆگىنىۋېلىپ، ئۈچ يىل ئىچىدىلا بېيىپ قالدى.

قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى خۇاڭ چاڭيۈەن تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: قۇمۇل ۋىلايىتى 1985 - يىلىدىن بۇيان كۆچۈرگەن 1000 دىن ئارتۇق نامرات دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسى ھازىر نامراتلىقتىن قۇتۇلدى، كۆپىنچىسى بېيىدى.

قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ئىككى ناھىيە، بىر شەھەرگە قاراشلىق 37 يېزا - بازارنىڭ 20 سى نامرات، ئۇلاردا 4267 ئائىلە، 22مىڭ نامرات نوپۇس بار. 80 - يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلاپ قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە چەت، ياقا تاغلىق رايونلاردىكى نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنى ياقا يۇرتلارغا كۆچۈرۈشنى سىناق قىلىپ، «نامرات ئائىلە بىر ئاز چىقىرىش، ھۆكۈمەت بىر ئاز قوشۇمچە ياردەم بېرىش، جەمئىيەتتىكىلەر ئازراق قوللاش» ئۇسۇلىنى قوللىنىپ مەبلەغ توپلاپ، تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ھەر خىل ماددىي بۇيۇم قاچىلانغان 17 ھەربىي ئاپتوموبىل داۋانچىڭغا يۈرۈپ كەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: 6- ئاينىڭ 24- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى، ئۈرۈمچى «1- ئاۋغۇست» ھەربىيلەر كۇلۇبىنىڭ ئالدىدىكى مەيدان بايرام تۈسىگە كىرگەن بولۇپ، ئۇن، ياغ، خىمىيۋى ئوغۇت قاتارلىق ماددىي بۇيۇملار قاچىلانغان ئون نەچچە ئاپتوموبىل يولغا چىقىش ئالدىدا تۇراتتى.

بۇ يەردە ئۈرۈمچى شۆبە ھەربىي رايونىنىڭ سىلىڭيۈەنى ليۇبىڭيەن مۇخبىرنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: بىز ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز ئارقىلىق ھەربىي ۋە خەلقنىڭ ھەمنەپەس، تەقدىرداش ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن، بۇ يىلنىڭ بېشىدا ئۈرۈمچىدە تۇرۇشلۇق قىسىملار، خەلق قوراللىق بۆلۈملىرى ۋە زاپاس ئەسكەرلەر ئارىسىدا نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ياخشى قانات يايدۇرۇپ، مەخسۇس بۇ خىزمەتكە رەھبەرلىك قىلىدىغان مەخسۇس گۇرۇپپا قۇردۇق. بۇ نۆۋەت بىز ئىككى يىل تىرىشىش ئارقىلىق، ئۈرۈمچى ناھىيىسىنىڭ داۋانچىڭ بازىرىدىكى يىللىق ساپ كىرىمى 1000 يۈەنگە يەتمەيدىغان دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشىگە ياردەم بېرىشنى پىلانلىغاندۇق. بۈگۈنكى پائالىيەت ئەنە شۇ پىلاننى ئىشقا ئاشۇرۇش يولىدىكى بىر ئەمەلىي ئىش.

چۈشتىن ئىلگىرى سائەت توققۇزدىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە 53 مىڭ كىلوگرام ئۇن، 800 كىلوگرام ياغ، 4000 كىلوگرام خىمىيۋى ئوغۇت قاچىلانغان 17 ھەربىي ئاپتوموبىل قاتار تىزىلىپ داۋانچىڭغا يۈرۈپ كەتتى، داۋانچىڭغا ئېلىپ مېڭىلغان نەرسىلەر ئىچىدە يەنە ئۈرۈمچى شۆبە ھەربىي رايونىدىكى ھەر مىللەت كوماندىر- جەڭچىلەر ئىئانە قىلغان 103 مىڭ يۈەن نەق پۇلمۇ بار.

ئۆز مۇخبىرىمىز **خې رۇيلەن** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقى ھارپىسىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىدىن ھال سوراش پائالىيىتى قانات يايدى. مۇشۇ ئاينىڭ 23- كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن بىللە بىر قىسىم مېيىپ ھەربىيلەر، ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى،پېشقەدەم قىزىل ئارمىيە جەڭچىلىرى ۋە ئالاھىدە خىزمەت كۆرسەتكەن ئۇرۇش قەھرىمانلىرىدىن سەممىي ھال سورىدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن ئۇلارغا ھال سوراش يۈزىسىدىن پۇل ۋە ماددىي بۇيۇم تەقدىم قىلدى.

مېيىپ ئەسكەر جاڭ يىڭچى 16 يېشىدا ھەربىي سەپكە قاتناشقان، 1947 - يىلى 4- ئايدا شەنشى ئۆلكىسىنىڭ شۈياڭ ناھىيىسىدىكى جەڭدە ئوڭ پۇتى يارىلىنىپ مېيىپ بولۇپ قالغان. 1986- يىلى ئۇ شەنشىدىن شىنجاڭدىكى قىزىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ تۇرۇپ قالغان. مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا ئۇنىڭ تۇرمۇش، سالامەتلىك ئەھۋالىنى تەپسىلىي سورىدى ھەم بىرقورۇدا تۇرۇشلۇق ئۇيغۇر قوشنىلىرىنىڭ ئىنقىلاب ئۈچۈن تۆھپە قوشقان بۇ مېيىپ ئەسكەرنىڭ ھالىدىن كۆپرەك خەۋەر ئېلىشنى ھاۋالە قىلدى ھەم ئۇلاربىلەن بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئىناق ئۆتۈشنى تەلەپ قىلدى.

مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ كادىرلار 2- ساناتورىيىسىدە 1947- يىلى ئازادلىق ئۇرۇشىدا قۇربان بولغان قەھرىمان ۋېي جۈنشىڭنىڭ 78 ياشلىق ھەمراھى يۈەن جىڭيىننى سەممىي يوقلىدى. ئۇنىڭغا 1000 يۈەن ھال سوراش پۇلى بەردى، ئۇنىڭ تېنىنىڭ سالامەت، تۇرمۇشىنىڭ بەختلىك بولۇشىنى تىلىدى.

مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا شىنجاڭ ھەربىي رايونى كادىرلار 1- ساناتورىيىسىدە 1935- يىلى ھەربىي سەپكە كىرگەن پېشقەدەم قىزىل ئارمىيە جەڭچىسى، دەم ئېلىشقا چىقىشتىن بۇرۇن شىنجاڭ ھەربىي رايونى باش دوختۇرخانىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولغان لۇڭ شاۋشيەننى يوقلىدى، ئۇنىڭغا ئېلېكترونلۇق دېزىنفېكسىيە قىلىش ساندۇقىدىن بىرنى بەردى، جورىسى بىلەن ئىككىسىنىڭ ئاخىرقى تۇرمۇشىنىڭ بەختلىك بولۇشىنى تىلىدى.

1948- يىلى ھەربىي سەپكە كىرگەن پېڭ چىڭيۈەن شۇ يىلى 12- ئايداغەربىي شىمال ھەربىي رايونى تەرىپىدىن «ئالاھىدە خىزمەت كۆرسەتكەن كۈرەش قەھرىمانى» دېگەن نامغا ئېرىشكەنىدى. 1949- يىلى غەربىي شىمال ھەربىي رايونى تەرىپىدىن «ئالاھىدە خىزمەت كۆرسەتكەن تۆھپىكار» دېگەن نامغا ئېرىشكەن، ئۇدا بەش يىل خىزمەت كۆرسەتكەن. مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا ئۇنىڭ ئىنقىلاب ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقانلىقىغا چىن قەلبىدىن تەشەككۈر ئېيتتى، ئۇنىڭ دەم ئېلىشقا چىققاندىن كېيىنمۇ ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇۋاتقانلىقىغا ئاپرىن ئوقۇدى.

ئۈرۈمچىدە تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىمنىڭ 2000 كوماندىر- جەڭچىسى خەلقنى سۆيۈش، خەلققە ياردەم بېرىشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق «1- ئاۋغۇست» ئارمىيە بايرىمىنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن، 7- ئايدىن 25 - كۈنى كوچىغا چىقىپ ئەخلەتلەرنى تازىلىدى.

سۈرەتتە: مەلۇم ئاپتوموبىل تۇەننىڭ جەڭچىلىرى شىنشىڭ كوچىسىدىكى ئاھالە رايونىنى تازىلىماقتا. **سۇڭ خۇەنجۇڭ** فوتوسى

تۇرپان ۋىلايىتى داغدۇغىلىق يىغىن ئېچىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» بويىچە «قوش ئۈلگار»لارنى تەقدىرلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتى مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى تۇرپان شەھىرىدە 3- قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە 2- قېتىملىق «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتى بويىچە «قوش ئۈلگار»لارنى تەقدىرلەش يىغىنى ئاچتى.

يىغىندا ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ تۇڭ سۆز قىلىپ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك، ھەر ساھە، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىش ئارقىلىق قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈردى ۋە بۇنىڭدىن كېيىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ ياخشىلاپ، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان ۋەزىيەتنى قەدىرلەپ ۋەمۇستەھكەملەپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىندا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە مەيدانغا كەلگەن 55 ئۈلگار كوللېكتىپ، 145 ئۈلگار شەخس، «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» بويىچە 34 ئۈلگار كوللېكتىپ، 62 ئۈلگار شەخس تەقدىرلەندى.

قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يېمەك- ئىچمەك كەسپىدىكىلەر رىقابەت داۋامىدا ئاشخانا، دۇكانلارنىڭ تازىلىقى ۋە مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: يەكەن ناھىيىسىدىكى پاكىز ئاشخانا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت مەمتىمىن** فوتوسى

قارىماي ئېلېكتر ئىستانسىسى 1 - ئايدىن 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنىگىچە 361 مىليون 702 مىڭ كىلوۋات/ سائەت توك ئىشلەپ چىقىرىپ، يېرىم يىللىق ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى % 53.99 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار كاتولىنىڭ ئىسسىنى بىر تەرەپ قىلىش قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتمەكتە.

مەممەتقۇربان روزى فوتوسى

نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولايلى

ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتى قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى يېزا - قىشلاقلارنىڭ قىياپىتىدە دەسلەپكى قەدەمدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى بولتۇر قىشتىن بۇيان ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى پۇختا قانات يايدۇرۇپ، يېزا - قىشلاقلارنىڭ قىياپىتىدە دەسلەپكى قەدەمدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلدى.

بۇ ئوبلاست بولتۇر قىشتىن بۇيان، تەرەققىيات، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى نۇقتىلىق چىڭ تۇتتى. بولتۇر قىشتا كەسپىي ۋە مەمۇرىي ئورۇنلاردىن 231نى، 2400نەپەر كادىرنى 37 يېزا - بازارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولۇشقا مەسئۇل قىلدى. ئۇلار نۇقتا قىلىپ تۇتقان نامرات يېزا، كەنتلەرنىڭ ئارخىپ كارتوشكىسىنى تۇرغۇزۇش، بىر - بىرىگە ئىللىقلىق يەتكۈزۈش، «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا ئىئانە توپلاش ۋە ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىش جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى ئەستايىدىل ئىشلەپ، توي - تۆكۈن، نەزىر-چىراغ ئىشلىرىدىكى ئىسراپچىلىقنى تۈگەتتى. نامراتلارغا ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولىدىغان كەسپىي، مەمۇرىي ئورۇنلار ۋە نۇقتىدا تۇرۇۋاتقان كادىرلار نامرات يېزا، كەنت، نامرات دېھقان، چارۋىچىلارغا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ياردەم بېرىپ، ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى. ئوبلاست بويىچە بولتۇر قىش ۋە بۇ يىل ئەتىياز يار - يۆلەك بولۇش نۇقتىلىرىغا ياردەم قىلىنغان پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملارنىڭ قىممىتى 2 مىليون يۈەنگە يەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئوبلاستنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ پىلانىنى تولۇق ئورۇنداش ۋە چارۋا ماللارنى قىش، ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈشكە ياخشى ماددىي ۋە مەنىۋى ئاساس يارىتىلدى.

قۇمۇل شەھىرى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشتا ئەمەلىي ئىش قىلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋايىت ئىساق** خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە شەھەر بويىچە نامرات ئائىلىلەرنى نامراتلىقتىن قۇتقۇزۇشنى كۆرەش نىشانى قىلغان قۇمۇل شەھىرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش قەدىمىنى يەنىمۇ تېزلەتتى، نامرات ئائىلىلەرنى تەرەققىيات رايونى، ھاللىق يېزىلارغا كۆچۈرۈش ئاساسىدا، ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇپ، ھەمكارلىشىپ نامراتلارنى يۆلەش جەھەتتە بەلگىلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

قۇمۇل شەھىرى ئالدىنقى يېرىم يىلدا نامراتلارنى يۆلەش مەبلىغىدىن 7 مىليون 700 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، شەھەر بويىچە 600 ئائىلىلىك نامرات ئائىلىنى كۆچۈرۈپ ئولتۇراقلاشتۇرۇشنى، يەنى ئەگرىتاغ يېزىسىدىن 400 نامرات ئائىلىنى ياۋۇلۇق تەرەققىيات رايونىغا، 100 ئائىلىنى ھاللىق يېزىلارغا تارقاقلاشتۇرۇپ قوشۇۋېتىشنى، 100 ئائىلىنى توگۇقونى تەرەققىيات رايونىغا كۆچۈرۈشنى پىلانلىغانىدى. ھازىر بۇ جەھەتتىكى تۈرلۈك خىزمەتلەر ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ بەزى نامرات ئائىلىلەر يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى.

ياۋۇلۇق تەرەققىيات رايونىغا ياردەمگە بارغان ئورگان كادىرلىرى ۋە بەزى شەھەر مەسئۇللىرى بۇ جايدا كېچە - كۈندۈز يېتىپ - قوپۇپ ئىشلىدى ۋە ئىشلەپچىقىرىشقا بىۋاسىتە يېتەكچىلىك قىلىپ بەلگىلىك نەتىجە ياراتتى. ھازىر بۇ يەردە 396 يۈرۈش ئۆي ئاساسى جەھەتتىن پۈتتى، 22.5 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئېرىق ياسىلىپ، ئون كىلومېتىر توك سىمى تارتىلدى، 4000مو بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈلدى، 32 كىلومېتىر يول، بىر سۇ مۇنارى ياسالدى، ئون قۇدۇق قېزىلدى. جەمئىيەتتىكى ھەر ساھە ۋە شەخسلەر نامراتلارنى يۆلەش ئۈچۈن 600مىڭ يۈەندىن كۆپرەك پۇل ئىئانە قىلدى، ۋىلايەت، شەھەردىكى ئىدارە - ئورگانلار خالىس ئەمگەككە قاتنىشىپ ئۈچ كىلومېتىر ئېرىق چېپىپ بەردى؛ نامرات ئائىلىلەرنى قوبۇل قىلغان يېزىلارمۇ 17 مىڭ تال ياغاچ، 720 مىڭ خىش ياردەم قىلدى، ئەڭ ياخشى يەردىن 676مو ئاجرىتىپ بەردى، 134 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ئۇرۇقلۇق، خىمىيىۋى ئوغۇت، سولياۋ يوپۇقنى ھەقسىز بېرىپ، يەرلىرىنى تېرىپ بەردى، ئۇلاردىن بېلىنىشتىن تۈرلۈك باجنى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى، 297مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ھەر بىر ئائىلىگە كۆلىمى 50 كۋادرات مېتىرلىقتىن ئۆي سېلىپ بەردى، ھازىر % 70ئۆي پۈتۈپ بەزى ئائىلىلەر يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ كىردى. مۆلچەرلىنىشچە، نامرات ئائىلىلەر تېرىغان ئاشلىق، كۆچۈرۈلۈپ قىلىنغان يىل ئاخىرىدىكى كىرىم 534 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، كىشى بېشىغا ئوتتۇرىچە 1457 يۈەندىن توغرا كېلىدىكەن.

جايلاردا ئاشلىق سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقى

دول يېزىسىدا: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسىنىڭ دول يېزىسىدىكى دېھقانلار ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەتكە 805مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى 5000كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

بۇ يېزا يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش ئىدىيىسىنى مەھكەم تۇرغۇزۇپ، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش سالمىقىنى زورايتقاچقا، 21 مىڭ مو يەردىكى كۈزگى بۇغداي ئوخشىدى. دېھقانلار بۇغدايىنى ئۆزدۈللۈق ئورۇش، ئۆزدۈللۈق توشۇش، ئۆزدۈللۈق خامان تېپىش ئارقىلىق مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋالدى، ئۇلار 7- ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

دۆڭمازار، ئۈنيار يۇزى يېزىسىدا: ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ياسىنجان قاسىم ۋە ئابدۇۋەلى ئەخمىدى** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ دۆڭمازار بازىرى ۋە ئۈنيار يۇزى يېزىسى تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەتلەر ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئالدى. دۆڭمازاردىكى ھەر مىللەت دېھقانلىرى 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە بۇغداي ئورۇش، خامان تېپىشنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، دۆلەتكە 200 تونىنا ئاشلىق سېتىپ بەردى. ھازىر دېھقانلار دۆلەتكە بەس- بەستە ئاشلىق سېتىپ بەرمەكتە.

بولتۇر دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ

ۋە ئامانەت - قەرز كوپىراتىپى 3 مىليون 770 مىڭ يۈەن ئاشلىق سېتىۋېلىش مەبلىغىنى ئالدىن تەييارلاپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقىنى قوزغىدى. ئاشلىق سېتىۋېلىش پونكىتلىرى ئاشلىق سېتىۋېلىشتا «سەككىزگە يول قويماسلىق، ئۈننى ئاشكارىلاش، بەشنى نارازەت قىلىش» بەلگىلىمىسىنى ئىجرا قىلدى.

يېڭىئاۋات يېزىسىدا: خوتەن ناھىيىسىنىڭ يېڭىئاۋات يېزىسىدا بولتۇر 9000مو كۈزگى بۇغداي تېرىلغانىدى. بۇ يىل قۇرغاقچىلىق ئاپىتى يۈز بەرگەن ئەھۋالدىمۇ، بۇ يېزا سۇ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، سۇنى نورمىلىق باشقۇرۇپ، بۇغدايلارنى سۇغا قاندۇرغاچقا، قۇرغاقچىلىق ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئالدى. يېزىلىق ئاشلىق پونكىتى ئاشلىق سېتىۋېلىشقا كېرەكلىك 300مىڭ يۈەن مەبلەغنى ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ ۋە بىخەتەرلىك ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاپ، ئاشلىق سېتىپ بەرگۈچىلەرنىڭ قىزغىنلىقىنى ئاشۇردى. دېھقانلار دۆلەتكە 200مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، بۇ يىللىق دۆلەتكە

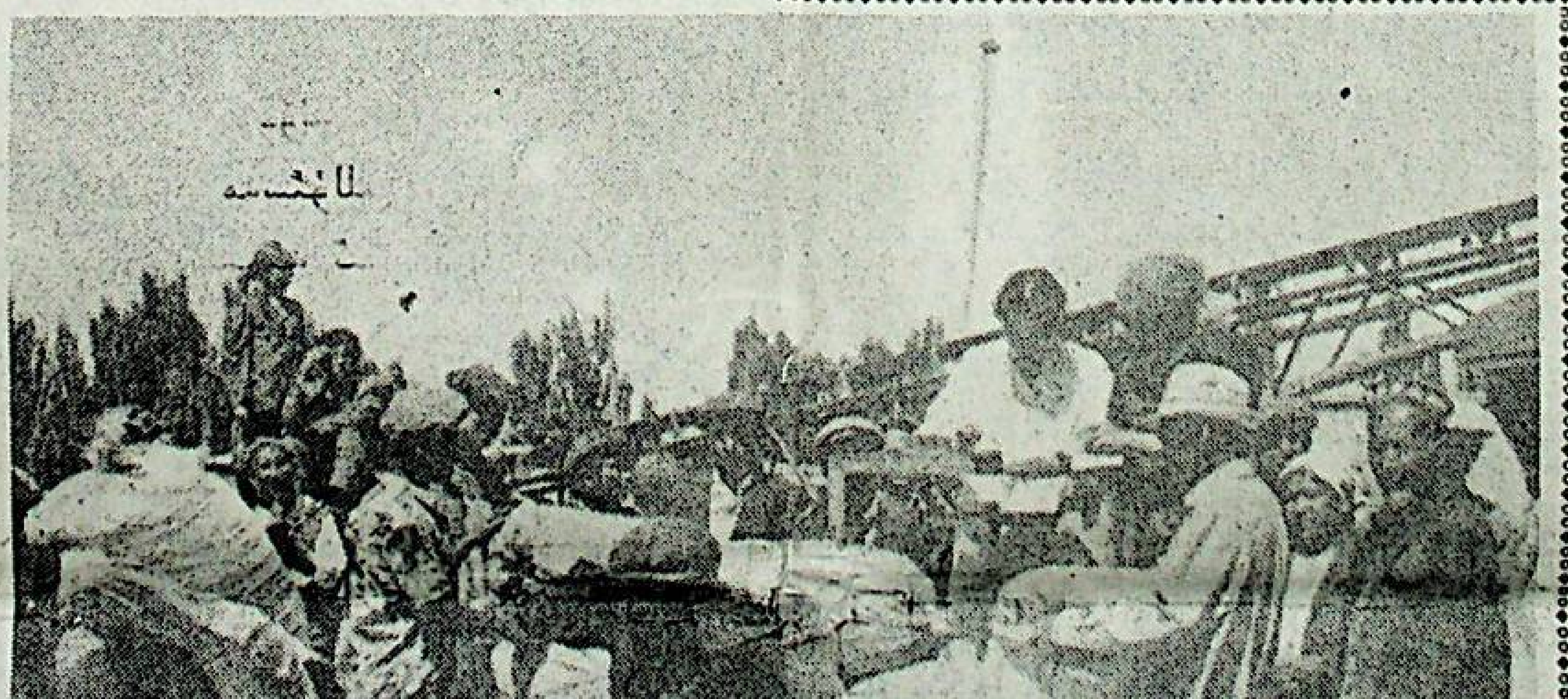

ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش - نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشنىڭ روشەن بەلگىسى

مەۋلان سابىت (ئۆز مۇخبىرىمىز)

ئۆيگە ئەڭ يېقىن بىر پارچە يەردە باغ بىنا قىلىش، ھويلا مۇھىتىنى گۈزەللەشتۈرۈپ ھەم ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈم، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشىش لوپ ناھىيىسىنىڭ ھويلا - ئارامنى

كەنتتە بىر خىل سورت بولۇشنى تەشەببۇس قىلدى. ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى گۇما ناھىيىسىدىن ئاق خۇۋەينى، قارا يوپۇرماق، تۈكى يوق خۇۋەينى، تۆلەسنان قاتارلىق ئەلا، داڭلىق

ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈم، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشىش 'لوپ ناھىيىسىنىڭ ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىدىكى يېڭى ئەندىزە.

لوپ ناھىيىسى ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىشنىڭ مۇۋاپىق لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئەسلىدىكى تېرەك، جىگدە، يۇلغۇن قاتارلىق ئارىلاش ئورماننى بۇزۇپ ئورنىغا ئۈرۈك، ياڭاق، چىلان كۆچىتى تىكىشنى، ھەممە ئائىلىنىڭ ھويلىسىدا ئۈزۈم تېلى بولۇشنى، ئۆي ئەتراپىدىكى يەرنىمگە ماس كەلسە شۇنى تېرىشنى، يېڭىدىن تىكىلگەن مېۋىلىك كۆچەت ئۆلانمىغان بولسا، ئۇنىڭغا چوقۇم ۋىلايەت، ناھىيە تەرىپىدىن سورتى باھالاپ بېكىتىلگەن مېۋىلىك دەرەخ سورتىنى ئۇلاشنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇردى. ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى مەخسۇس تېخنىك ئاجرىتىپ ھەرقايسى يېزا، كەنتلەرنىڭ ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش ئەھۋالىنى تەكشۈردى ھەم خىزمەتنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ئون ئادەم، ئورمانچىلىق ئىدارىسى ئون ئادەم ئاجرىتىپ، ئىككى ئادەمنى بىردىن يېزىغا مەسئۇل قىلدى. سورت يېڭىلاشنى ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىشتىكى ئاچقۇچلۇق مەسىلە قاتارىدا چىڭ تۇتۇپ، بىر ناھىيىسىدىن ئاق خوۋەينى، قارا يوپۇرماق، تۈكى يوق خوۋەينى، تۆلەستان قاتارلىق ئەلا، داڭلىق ئۈرۈك سورتىنى كىرگۈزۈپ، ئۈرۈكلۈك باغ بىنا قىلغان ئائىلىلەرنىڭ ئۈرۈك سورتىنى ياخشىلىدى. خوتەن ناھىيىسىدىن ياڭاقنىڭ ئەلا سورتلىرىنى كىرگۈزۈپ دېھقانلارنىڭ ھويلا - ئاراملىرىدىكى كونا ياڭاق سورتىنى ئۆزگەرتتى. ياڭاق، ئۈرۈك، شاپتۇل، چىلان، ئالما، نەشپۈت قاتارلىق مېۋىلىك دەرەخنى ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىشتىكى ئاساسلىق ئۆستۈرۈلىدىغان سورت قىلىپ بەلگىلىدى.

لوپ ناھىيىسى ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى بىلەن باغۋەنچىلىكنى ۋە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى زىچ بىرلەشتۈردى. ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ لايىھىسىنى ناھىيىنىڭ باغۋەنچىلىك تەرەققىياتى پىلانى ئىچىگە كىرگۈزۈپ، ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىش، ئۇستۇنلۇقنى جارى قىلدۇرۇش، دەرەخ سورتى ۋە تۈرىنى مۇۋاپىق تاللاش، نىسپىي مەركەزلەشتۈرۈش، مەلۇم كۆلەم ھەم ئۈنۈم ھاسىل قىلىشتىن ئىبارەت باغۋەنچىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئومۇمىي تەلىپىنى ئىشقا ئاشۇردى. ھازىر ناھىيە بويىچە 97 كەنتتە ھويلا - ئارام ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ مەشغۇلاتى ئومۇميۈزلۈك ئىشلىنىپ دەسلەپكى ئۈنۈم قولغا كەلتۈرۈلدى. نۆۋەتتە بۇ ناھىيە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئېچىش قۇرۇلۇشىغا بىرلەشتۈرۈپ، بۇ يىل ھويلا - ئارامنى ئۆزگەرتىش پىلانىغا كىرگۈزۈلگەن 60 كەنتتە قۇرۇلۇش باشلاپ، نامرات ئائىلىلەرنىڭ ئىقتىسادىي كىرىم مەنبەسىنى كۆپەيتىشكە پۇختا ئاساس سالماقتا.

تۇقسۇ ناھىيىسى بۇ يىل ھۆل - يېغىن كۆپ بولۇپ كېۋەز ئېگىز ئۆسۈپ كېتىشتەك ئەھۋالغا ئاساسەن، ئۆسۈشنى تىزگىنلەش دورىسى چېچىش ئارقىلىق كېۋەزنىڭ كۆككە زورلاپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار دورا چاچماقتا.

نىياز ساتتار فوتوسى

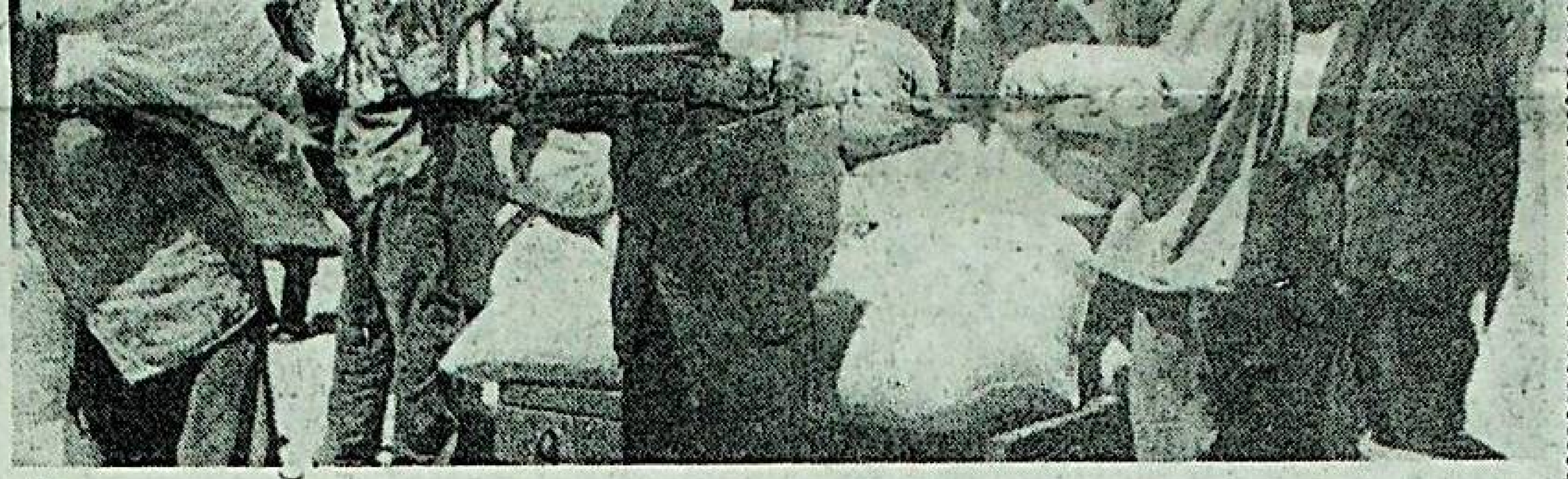

باي ناھىيىسىدىكى دېھقانلارنىڭ دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى. ئۇلارنىڭ قىسقىغىنە ئون كۈن ئىچىدە دۆلەتكە سېتىپ بەرگەن يازلىق ئاشلىقى 1 مىليون كىلوگرامدىن ئېشىپ كەتتى.

سۈرەتتە: دېھقانلار دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بەرمەكتە.

ھەسەن ئابدۇۋەلى فوتوسى

ئاشۇردى. دېھقانلار دۆلەتكە 200 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، بۇ يىللىق دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولدى.

مۇھەممەت ئۆمەر ئابدىن

قويچى يېزىسىدا: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەكبەر ئابدۇللانىڭ** خەۋەر قىلىشىچە، قاراقاش ناھىيىسىنىڭ قويچى يېزىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىل تۇرلۇك تەبىئىي ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئالغان، مول ھوسۇل شادلىقىغا چۆمگەن دېھقانلار 7 - ئاينىڭ 2 - كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 457 مىڭ 720 كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولغان.

بەشكېرەم يېزىسىدا: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھاپىزجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ بەشكېرەم يېزىسىدا تېرىلغان 27 مىڭ 500 مو يەردىكى كۈزگى بۇغداي ياخشى ئۈزۈشدى. دېھقانلار ئورمىغا ئاتلانغان چاغدا يېزىدىكى ئىدارە، جەمئىيەت، ئورگان كادىرلىرى كەنتلەردە نۆۋەتتە تۇرۇپ دېھقانلارغا ياردەملەشتى. دېھقانلار دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىشنى مۇھىم ۋەزىپە دەپ بىلگەچكە، 6 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 7 - ئاينىڭ 4 - كۈنلىرىگىچە دۆلەتكە 350 مىڭ كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىپ ۋەزىپىنى تولۇق ئورۇندىدى، يەنە 36 مىڭ 426 كىلوگرام ھەمكارلىق ئاشلىقى تاپشۇردى.

جاڭگىلئەسكى يېزىسىدا: قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ جاڭگىلئەسكى يېزىسىدا بۇ يىل قۇرغاقچىلىق ۋە ھەر خىل تەبىئىي ئاپەت يۈز بەرگەن بولسىمۇ، دېھقانلار بۇغداي پەرۋىشىنى كۈچەيتكەنلىكتىن، يازلىق ئاشلىقتىن يەنىلا مول ھوسۇل ئېلىندى. 7 - ئاينىڭ 8 - كۈنىگىچە دېھقانلارنىڭ دۆلەتكە سېتىپ بەرگەن يازلىق ئاشلىقى 150 مىڭ كىلوگرامدىن ئېشىپ، ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنىڭ 89.5% نى ئورۇنداپ بولدى.

تۇرامەت زايىت

سېتىپ بەرمەكتە.

بۈلتۈر دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى 20% ئاشۇرۇپ ئورۇندىغان ئۈنيار يۈزى يېزا دېھقانلىرى بۇ يىل يەنە دۆلەتكە 711 مىڭ 862 كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بەردى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇغداي پىشىشقا باشلىغان ھامان، مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋېلىش ئۈچۈن قوشنا ناھىيىلەردىن 38 كومباين يۆتكەپ كەلدى ۋە بۇغداي ئورۇش، دان ئايرىش ماشىنىلىرىنى ئالدىنئالا رېمونت قىلىپ ئورۇش، توشۇش، خامان تېپىشنى تېزلەتتى. يېزا ئىگىلىك بانكىسى

جايلاردا كۈزلۈك زىرائەت پەرۋىشى ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت، ھەسەن خالەم، ھۈسىين ھەسەن، مەتتۇرسۇن مەمتىمىنىڭ** خەۋەر قىلىشىچە، گۇما، بۈگۈر، مارالبېشى، كېرىيە ناھىيىلىرىنىڭ بەزى يېزا - بازارلىرىدا كۈزلۈك زىرائەتلەر پەرۋىشى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلگەن.

گۇما ناھىيىسىدە بۇ يىل ئېغىر قۇرغاقچىلىق ئاپىتى يۈز بېرىپ، بۇغداي مەھسۇلاتى بۈلتۈرقىدىن 47% كەملەپ كەتكەن. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئاممىنى قوزغاپ، يازلىق ئاشلىقتىن كۆرۈلگەن زىياننىڭ ئورنىنى كۈزلۈك ئاشلىقتىن تولدۇرۇۋېلىشقا ئاتلاندۇرغان. نەتىجىدە دېھقانلار بۇغداي ئارىسىغا كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان ۋە ئېگىز ئورنىغا تېرىلغان قوناق مايسىلىرىنىڭ تۆۋىنى يۇمشىتىش، تاقلاش، قوشۇمچە ئوغۇتلاش، زىيانداش ھاشاراتلار زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىش بويىچە پەرۋىشنى كۈچەيتكەن. شۇڭا 200 مىڭ مو يەردىكى كۈزلۈك زىرائەت بولۇق ئۆسكەن.

بۇ يىل 80 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ كېۋەز تېرىغان بۈگۈر ناھىيىسى كېۋەز پەرۋىشىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگەن. دېھقانلار ھەر مو كېۋەزگە 60 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە يېتەرلىك مەھەللىۋى ئوغۇت بەرگەن، ناھىيىنىڭ ئالتە يۇرۇش رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى، دېھقانچىلىق تېخنىك خادىملار يېزا، كەنتلەرنى نۇقتا قىلىپ كېۋەز پەرۋىشىگە نەق مەيداندا قوماندانلىق قىلغان. ھازىرغىچە ناھىيە بويىچە كېۋەز ئومۇميۈزلۈك ئۈچ قېتىمدىن تۆت قېتىمغىچە كولتىۋاتسىيە قىلىنغان، ئىككى قېتىم «يوپۇرماق گۆھىرى» چېچىلغان، ئىككى قېتىم سۇغىرىلغان.

مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ ئالاغىر يېزىسىدا كېۋەز مايسىلىرى تېمەن ئۆسكەن بولسىمۇ، بىر قىسىم كېۋەزلىكلەردە كېۋەز غوزا قۇرتى پەيدا بولغان. بۇ يېزا جىددىي تەدبىر قوللىنىپ، كېۋەز غوزا قۇرتىنىڭ كۆپىيىشى، ياشاش قانۇنىيىتى ۋە ئۇنى يوقىتىشنىڭ ئۇسۇلىنى رادىئو، تېلېۋىزور ئارقىلىق 30 مىڭ ئادەم (قېتىم) تەشۋىق قىلغان. تۆت قېتىم نەق مەيدان يىغىنى ئاچقان. جىنسىي جەلپ قىلىش تاختىسى، ياغ سۈرتۈلگەن سېرىق تاختاي ئورنىتىش قاتارلىق تۈرلۈك ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، كېۋەز ئېتىزلىرىدىكى غوزا قۇرتىنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگەتكەن.

كېرىيە ناھىيىسى يازلىق يىغىم ئاخىرلىشىش بىلەنلا كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ كۈزلۈك زىرائەت پەرۋىشىنى چىڭ تۇتقان. 7 - ئاينىڭ 8 - كۈنىگىچە ناھىيە بويىچە 117 مىڭ مو يەردىكى كېۋەز مايسىسىنىڭ تۆۋى تۆت قېتىم يۇمشىتىلغان، ھەر موسىغا 15 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلىپ، ئىككى قېتىم سۇغىرىلغان. 110 مىڭ مو يەردىكى قوناق مايسىلىرىنىڭ تۆۋى ئىككى قېتىم يۇمشىتىلغان. ھەر موسىغا 15 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت، 30 تاغاردىن مەھەللىۋى ئوغۇت بېرىلىپ، ئىككى قېتىم سۇغىرىلغان.

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاراقاش ناھىيىسى ئۆتكەن يىلدىن باشلاپ بۇ يىل ئەتىيازغا قەدەر سۇ قۇرۇلۇشىغا 89 مىليون 816 مىڭ 630 يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 477 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەڭ ياسىدى. 27 مىڭ 800 مو بوزيەر ئېچىپ، ئۇن ئورۇنغا قۇدۇق قازدى. 47 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتىپ، 77 مىڭ مو يەرنىڭ سۇغىرىشنى ياخشىلاشتۇردى. يەتتە كىلومېتىر كەلگۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى ياسىدى.

ئازادگۈل توختىمۇھەممەت

ماھنۇر ئوبۇلقاسىم

△ غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۈچئون خويزۇ مىللىي يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ئۆتكەن يىلدىن باشلاپ ھازىرغا قەدەر ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا 17 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 1.97 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى ياشلار ئۆستىڭىنى بېتونلاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۆز قەرەلىدە پۈتتۈردى. سەككىز كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى. 20 كىلومېتىر زەيكەش چېپىپ، 10 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتتى.

ئابدۇرېشىت مىجىت

△ پىچان ناھىيىسىنىڭ لەمجىن بازىرى بۇ يىل ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا 278 مىڭ 950 يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېڭىدىن 3.5 كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئېرىق ياسىدى. بىر كىلومېتىر سۇ سىڭمەس ئېرىقنى رېمونت قىلدى. 17 ئورۇنغا كۆۋرۈك سالدى.

ئۆمەرجان سېيىت توختىيار

قاراسۇ يېزىسىدا: يەكەن ناھىيىسىنىڭ قاراسۇ يېزىسىدىكى دېھقانلار خامانلىرىنى ئېلىپ بولغان ھامان پۈتۈن كۈچىنى دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىشكە قاراتتى. ئۇلار 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 100 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بەردى.

ئايۇپ چاۋار

پىچان ناھىيىسىدە 1000 دىن ئارتۇق كادىر كومپيۇتېر ئىشلىتەلەيدىغان بولدى

يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان پىچان ناھىيىسىدە كومپيۇتېر مەشغۇلات قائىدىسىنى ئۆگىنىش قىزغىنلىقى ئەۋج ئېلىپ، ناھىيە بويىچە پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى 1000 دىن ئارتۇق كادىر ئۆگىنىش ئارقىلىق كومپيۇتېر ئىشلىتەلەيدىغان سەۋىيىگە ئىگە بولدى.

پىچان ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئەسىر ھالقىيدىغان ئىختىساسلىق خادىملار ۋە يۇقىرى ساپالىق باشقۇرغۇچى كادىرلار قوشۇنىنى يېتىشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، بۇلتۇر 5-ئايدا ناھىيە بويىچە 45 ياشتىن تۆۋەن كادىرلارنى كومپيۇتېر مەشغۇلات نەزەرىيىسى ۋە تېخنىكىسىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىگەنىدى. ناھىيىلىك پەن-تېخنىكا كومىتېتى كومپيۇتېر مەشغۇلات قائىدىسىنى ئۆگىنىش مەركىزىنىڭ ئۇيۇشتۇرۇپ دەرس ئۆتۈشى، ئاپتونوم رايونلۇق پەن-تېخنىكا كومىتېتى ئېلېكترون ئۇچۇرى بىلەن تەربىيىلەش مەركىزىنىڭ مۇتەخەسسىس ئەۋەتىپ يېتەكچىلىك قىلىشى ئارقىسىدا 1000 دىن ئارتۇق كادىر كومپيۇتېر مەشغۇلات قائىدىلىرىنى، نەزەرىيە ۋە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىلىق بىلىملەرنى ئۆگىنىپ ۋە ئىگىلەپ، ئاپتونوم رايون بىر تۇتاش تارقاتقان كومپيۇتېردا مەشغۇلات قىلىش كىنىشكىسى ئالدى. ئىگىلىنىشچە، ناھىيىدىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى كادىرلارنىڭ % 80 ى كومپيۇتېردا مەشغۇلات قىلىش كىنىشكىسى ئالغان، بۇ سەۋىيە نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ناھىيە (شەھەر)لەر بويىچە ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىكەن.

ئىلھام سەيدۇللا
ئەكبەر نىياز

چېگرا رايونىدىكى ساپ زېمىن

— ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكى توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان تۇرسۇن**

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ سالپلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنكى سۈنى ساقلايدىغان، كۆلىمى ئالتە كۋادرات كىلومېتىر سۇ ئامبىرىدا توپ - توپ ياۋاغاز، ئۆردەكلەر ئەركىن، بەھۇزۇر ھايات كۆچۈرمەكتە.

بۇ زاۋۇتنىڭ ئوتتۇرىسىدىن كېسىپ ئۆتىدىغان تېچاڭگو ئۆستىڭىنىڭ سۈپسۈزۈك سۈيى 22 يىلدىن بۇيان ئوخشاشلا مىچۇەن شەھىرىگە قاراشلىق يېزىلارنىڭ ئېتىزلىرىغا قۇيۇلۇپ، ھوسۇلنىڭ ئېشىشىغا نەپ يەتكۈزمەكتە.

مانا بۇلار ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىدىكىلەرنىڭ مۇھىت ئاسراش جەھەتتە جاپالىق ئىزدىنىپ، نۇرغۇن قان - تەر سىڭدۈرگەنلىكىنىڭ نامايەندىسى.

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ رەھبەرلىرى نەزەرىنى يىراققا تىكىپ، زاۋۇت قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدىن تارتىپلا بولغىنىش مەنبەسىنى تۈگىتىش خىزمىتىنى ئومۇمىي گەۋدە قۇرۇلۇشىغا كىرگۈزۈپ، مۇھىت ئاسراش ئەسلىھەلىرى بىلەن ئاساسىي قۇرۇلۇشنى بىرگە لايىھەلەش، بىرگە قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىش ۋە بىرگە ئىشلىتىشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، مۇھىت ئاسراش بىلەن ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى ماس قەدەمدە راۋاجلاندۇرۇپ، مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش بىلەن بۇلغىنىشنى تۆۋەنلىتىشنى تەڭ تۇتتى، مۇھىت ئاسراش تېخنىكىسىنى ئۆزگەرتىشكە سالغان مەبلىغى 350 مىليون يۈەنگە يېتىپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ، كاتالىزلاش قۇرۇلمىسىنىڭ ئىس - تۈتەك ۋە گازلىرىنى يىغىۋېلىپ ئېنېرگىيە ئورنىدا قايتا ئىشلىتىش، ماي ئارىلاشقان كىرەكسىز سۈنى بىر تەرەپ قىلىش، بۇلغانغان سۈنى بىر تەرەپ قىلىش قاتارلىق 40 نەچچە تۈرلۈك مۇھىت ئاسراش قۇرۇلۇشىنى ئېلىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن باش زاۋۇتنىڭ ھەر يىللىق ئىس - تۈتەك ۋە گاز قويۇپ بېرىش مىقدارى 108 مىليون 540 مىڭ كۇب مېتىر تۆۋەنلىدى، ئىس - تۈتەك ۋە سانائەتنىڭ چاڭ - توزان قويۇپ بېرىش مىقدارى 16.5 توننا تۆۋەنلەپلا قالماي 8353 توننا يىقىلغۇ ماي، 430 مىليون توننا ساپ سۇ تېجەپ قېلىندى، 1200 توننا بېنزىن توزۇپ كېتىشتىن ساقلاپ قېلىندى، 25 مىڭ توننا نېفىت گازى، 20 مىڭ توننا بۇلغانغان ماي يىغىۋېلىندى، كىرەكسىز سۈنى بىر تەرەپ قىلىش نىسبىتى % 100 كە يېتىپ، «ئۈچ كىرەكسىز» (كىرەكسىز سۇ، كىرەكسىز گاز ۋە كىرەكسىز ماي)نى قايتا ئۈنۈملۈك ئىشلىتىش ئارقىلىق 12 مىليون 560 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىلىپ، «ئۈچ كىرەكسىز»نى قويۇپ بېرىش دۆلەت ئۆلچىمىگە يەتتى. بۇ زاۋۇت «ئۈچ كىرەكسىز»نى تىزگىنلەش بىلەن بىرگە مۇھىتنى كۆكەرتىپ گۈزەللەشتۈرۈش خىزمىتىنىمۇ چىڭ تۇتتى. ھازىر زاۋۇتنىڭ كۆكەرتىلىش نىسبىتى % 43 كە يېتىپ، مۇھىتنىڭ ئاتموسفېرا سۈپىتى دۆلەتنىڭ 2-دەرىجىلىك ئۆلچىمىگە يەتتى ھەمدە ئىلگىرى- كېيىن بولۇپ «مەملىكەتلىك مۇھىتى گۈزەل زاۋۇت»، «مەملىكەتلىك سانائەت بولغىنىشنى تەكشۈرۈشتىكى ئىلغار كارخانا»، «مەملىكەتلىك مۇھىت ئاسراشتىكى ئىلغار كارخانا»، «مەملىكەتلىك كۆكەرتىشتىكى ئىلغار كارخانا» دېگەن شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشتى. 1993-يىلى دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، گوۋۇيۈەن مۇھىت ئاسراش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سوڭ جيەن بۇ زاۋۇتنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە، مەمنۇنىيەت بىلەن: «چېگرا رايوندىكى ساپ زېمىن، شىنجاڭدىكى مەرۋايىت» دەپ بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى قانداق قىلىپ مۇھىت ئاسراشتا بۇنداق ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرەلىدى؟

تەشكىلىي تۈزۈمى تولۇق، باشقۇرۇشى كۈچلۈك بولدى. باش زاۋۇتتا «ئىشلەپچىقىرىشنى كونترول قىلىش، بولغىنىشنى تىزگىنلەش، پەن - تەتقىقات، باشقۇرۇشنى نازارەت قىلىش»نى بىرگەۋدە قىلغان مۇھىت ئاسراشنى باشقۇرۇش تورى تولۇق شەكىللىنىپ، باش زاۋۇت رەھبەرلىرى مۇھىت ئاسراش كومىتېتىنىڭ مۇدىرلىقىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى. پۈتۈن زاۋۇتتا 229 مۇھىت ئاسراش خادىمى بار، كۈندىلىك مۇھىت ئاسراشنى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ئاساسىي قاتلامدىكى مۇھىت ئاسراش خادىملىرى ئورۇندايدۇ. تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مۇھىت ئاسراش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشتە، باش زاۋۇت دۆلەت ۋە يەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ مۇھىت ئاسراش توغرىسىدىكى قانۇن - تۈزۈملىرىنى ئىجرا قىلىشتىن باشقا، «مۇھىت ئاسراشنى باشقۇرۇش ئۆلچىمى»، «كىرەكسىز سۇ، كىرەكسىز داشقاللارنى باشقۇرۇش ئۆلچىمى» «مۇھىت ئاسراشنى باھالاش ئۆلچىمى» قاتارلىق سەككىز تۈرلۈك قائىدە- تۈزۈم تۈزۈپ، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى قېلىپلىشىش ۋە قانۇنلىشىش ئىزىغا سالدى.

«ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلىپ، ئالدىنى ئېلىش بىلەن تىزگىنلەش» بىرلەشتۈرۈلدى. بۇ زاۋۇت ئىشلەپچىقىرىش بىلەن قۇرۇلۇشنى تەڭ تۇتۇپ، يېڭى ئارقىلىق كونىنى يېتەكلەشتە چىڭ تۇرۇپ، قۇرۇلۇش باشلىنىشى بىلەن لايىھەلەش ئۈتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، يېڭى قۇرۇلما ئىشلەپچىقىرىشقا كىرگۈزۈلۈشى بىلەن «ئۈچ كىرەكسىز»نى قويۇپ بېرىشتە ئۆلچەمگە ئۇيغۇن بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. كونا قۇرۇلمىلارغا قارىتا مۇھىت ئاسراش ئەسلىھەلىرىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشلەپچىقىرىش تېخنولوگىيىسىنى يېڭىلاپ، ئەلا سۈپەتلىك، پاكىز مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقاردى. كارخانىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ ئىككى دەرىجىلىك كۆزىتىپ تەكشۈرۈش تورى شەكىللەندۈرۈپ، زاۋۇت ۋە تۇرمۇش رايونىدا 80 گە يېقىن كۆزىتىپ تەكشۈرۈش نۇقتىسى قۇرۇپ، «ئۈچ كىرەكسىز» ۋە ئاتموسفېرا مۇھىتى، يۇقىرى ئاۋاز، سۇ مەنبەسى، سۇ تەركىبى قاتارلىقلارغا قارىتا تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى.

تۇرمۇش رايونىنىڭ مۇھىت بۇلغىنىشىنى تىزگىنلەشتە، ئەخلەت، كىرەكسىز سۈنى بىر تەرەپ قىلىشقا يۇكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، سۇيۇقلاندۇرۇلغان گاز ئىشلىتىشنى ئومۇملاشتۇرۇپ، پار بىلەن تەمىنلەشنى مەركەزلەشتۈرۈش ئارقىلىق تۇرمۇش رايونى ئاتموسفېراسىنىڭ ساپلىقىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ئاپتونوم رايون بويىچە ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتەپلىرىنىڭ 1997-يىللىق خەلقئاراچە چېلىشىش مۇسابىقىسى توقسۇ ناھىيىسىدە ئۆتكۈزۈلدى

ئاپتونوم رايون بويىچە ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتەپلىرىنىڭ 1997-يىللىق خەلقئاراچە چېلىشىش مۇسابىقىسى 7-ئاينىڭ 11-كۈنىدىن 14-كۈنىگىچە توقسۇ ناھىيىسىدە ئۆتكۈزۈلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى تەشكىللىگەن بۇ قېتىمقى مۇسابىقىگە ئۈرۈمچى، ئىلى، قەشقەر، قىزىلسۇ، ئاقسۇ، بورتالا، تارباغاتاي، ئالتاي، قۇمۇل، سانجى ۋە قاراماي قاتارلىق ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ چېلىشىش كوماندىسىدىن 150 نەچچە ماھىر قاتناشتى. ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە مەكتىپى، ئاپتونوم رايونلۇق چېلىشىش 3-ئەترىتى ۋە مارالبېشى ناھىيىلىك چېلىشىش كوماندىسى ئۆز خىراجىتى بىلەن مۇسابىقىگە قاتنىشىپ، ئوخشاش سالاھىيەتكە ئىگە بولدى.

بۇ مۇسابىقە قەدىمچە ۋە ئەركىن چېلىشىش تۈرى بويىچە ئېلىپ بېرىلدى. تۆت كۈنلۈك كەسكىن رىقابەتلىشىش ئارقىلىق قىزىلسۇ كوماندىسى ئون ئالتۇن مېدال، ئىلى كوماندىسى بەش ئالتۇن مېدال، ئۈرۈمچى كوماندىسى تۆت ئالتۇن مېدال، تارباغاتاي كوماندىسى ئۈچ ئالتۇن مېدال، قەشقەر، مارالبېشى كوماندىلىرى ئايرىم-ئايرىم ئىككىدىن ئالتۇن مېدال، بورتالا، ئالتاي، قۇمۇل كوماندىلىرى بىردىن ئالتۇن مېدال ئالدى. 24 تەنھەرىكەتچى كۈمۈش مېدالغا، بورتالا كوماندىسى تەنتەربىيە ئەخلاقى مۇكاپاتىغا ئېرىشتى، 21 تەنھەرىكەتچى مەدەنىيەتلىك تەنھەرىكەتچى، ئىككى رېپېر مەدەنىيەتلىك رېپېر بولۇپ باھالاندى.

توقسۇ ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى مۇسابىقىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتكۈزۈلۈشىگە ھەر جەھەتتىن ياخشى شارائىت يارىتىپ بەردى ۋە تەنھەرىكەتچىلەرگە ئەتراپلىق مۇلازىمىلىق قىلدى.

توقسۇ ناھىيىسىگە خىزمەت تەكشۈرۈش ئۈچۈن كەلگەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى خۇجىخان ھاكىموۋ ۋە دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ ئالاقىدار مەسئۇللىرى مۇسابىقىنى كۆردى ھەم نەتىجىگە ئېرىشكەن تەنھەرىكەتچىلەرگە مۇكاپات تارقىتىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ غەيرىتىگە ئىلھام بەردى.

نىياز ساتتار

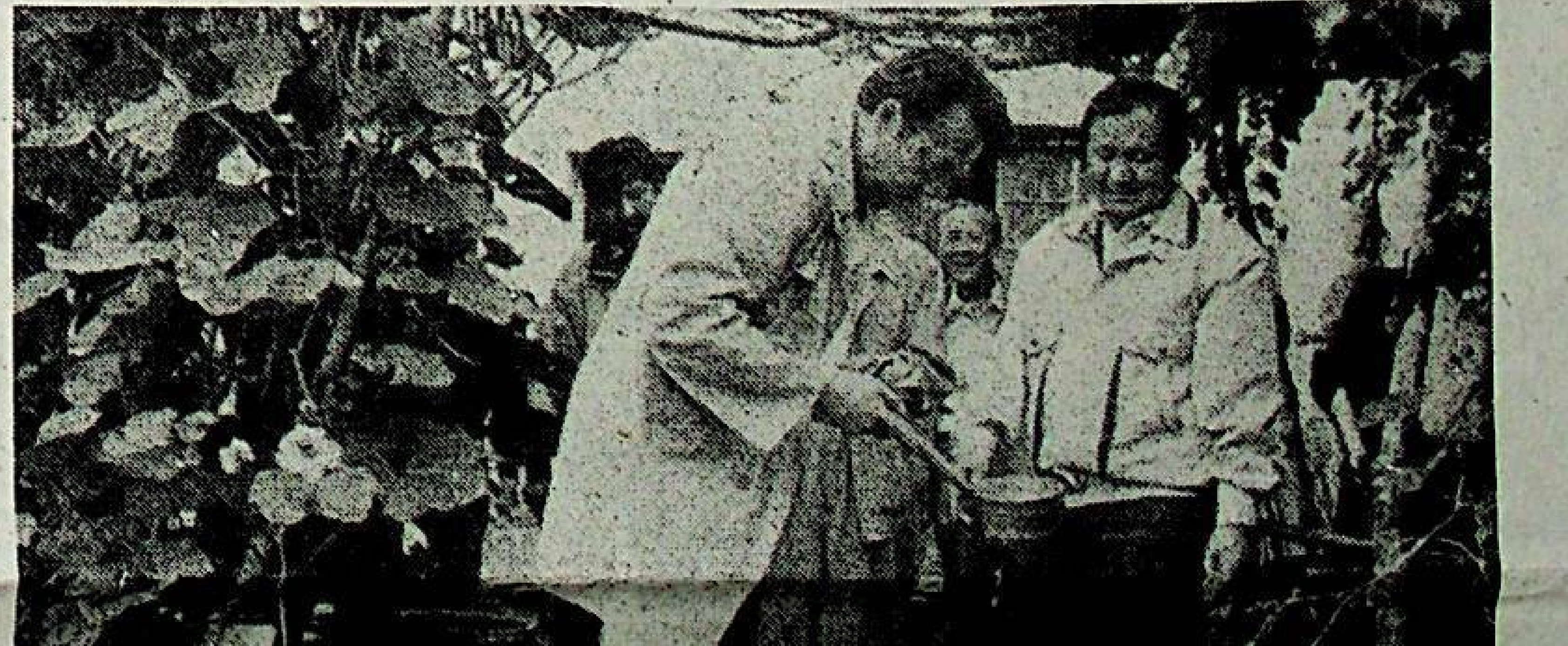

ئەمگەك مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇرۇپ، كېسەل بولۇپ يېتىپ قالدى، دادام

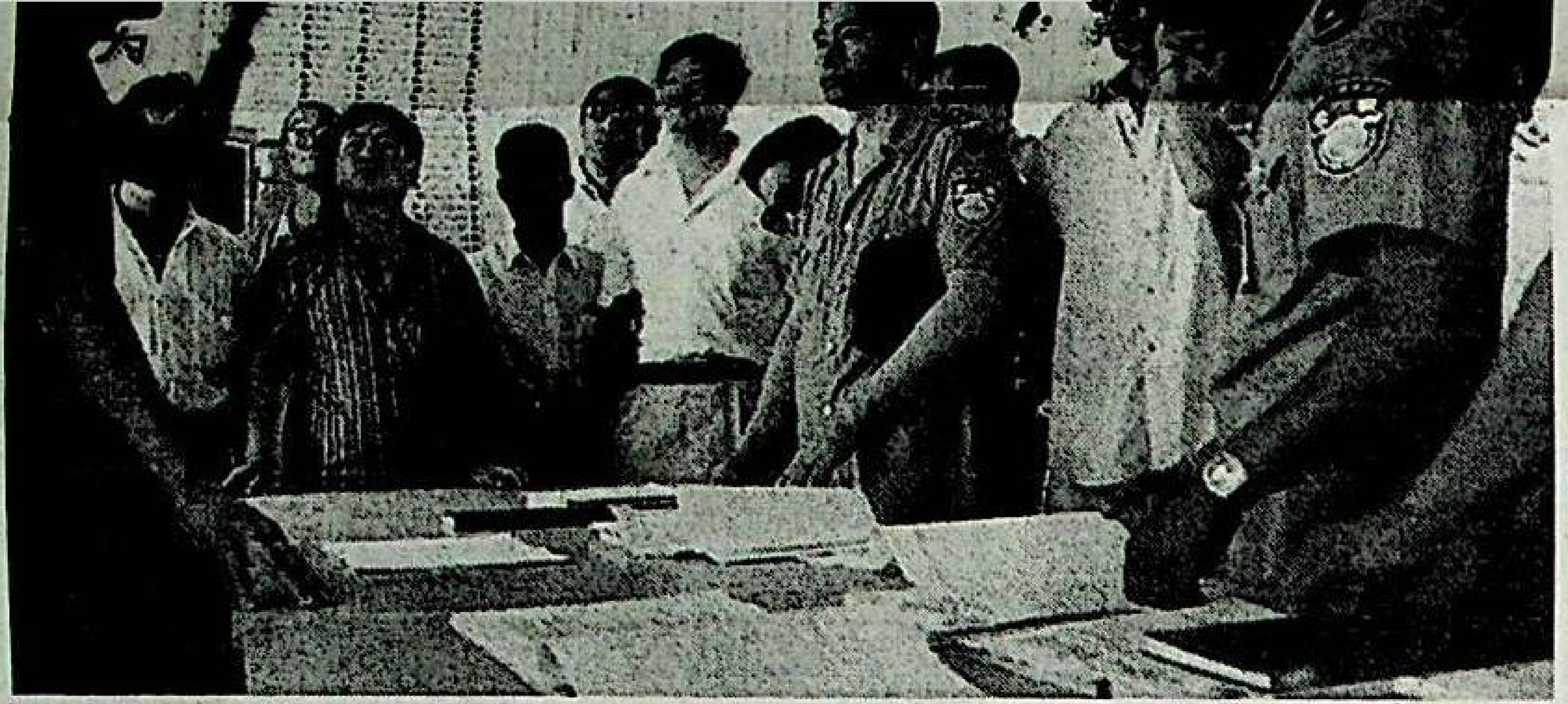

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ قاتناش ئەترىتى «بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ماشىنا ئەترىتى» قۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش داۋامىدا ئىلغار تەجرىبىلەر ۋە ئۈنۈملۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كادىر - ساقچىلار ۋە شوپۇرلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى.

سۈرەتتە: كادىر - ساقچىلار ۋاڭ جياگو نېفىت ترانسپورت شىركىتىنىڭ ئىلغار تەجرىبىسىنى ئۆگەنمەكتە.

باۋجيەنجۇڭ فوتوسى

420 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنغان تېكەس ناھىيىسىنىڭ قارادالا چارۋىچىلىق فېرمىسىدىكى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش سۇ قۇرۇلۇشى يېقىندا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. بۇنىڭ بىلەن فېرمىدىكى 3113 ئادەم بىلەن 8260 تۇياق چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۇ قىيىنچىلىقى ھەل قىلىندى.

سۈرەتتە: ئىلى ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قەيسەر (ئوڭدا) سۇ ئىشلىرى تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن فېرمىغا كېلىپ سۇنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرمەكتە.

پولات ئامانيار فوتوسى

ئابونتلارغا بەخت ئاتا قىلىۋاتقان «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز زىبىبۇللا ئابلىز

ئۈرۈمچى شەھىرى «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىدە ئۇيغۇر، قازاق، خۇيزۇ، خەنزۇ قاتارلىق تۆت مىللەتتىن بولغان توققۇز ئىشچى-خىزمەتچى بار بولۇپ، ئۇلار ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ «بەخت» يولى رايونىدىكى 15 كۋادرات كىلومېتىر دائىرىدىكى 10 مىڭدىن كۆپ كىشىگە پوچتا مۇلازىمىتى قىلىدۇ.

بىر قانچە يىلدىن بۇيان، بۇ ئىدارە «خەلق پوچتا - تېلېگرافى خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىدۇ» دېگەن مۇلازىمەت مەقسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، پوچتا - تېلېگراف ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ يېڭى ئوبرازىنى يارىتىپ، ئەلا مۇلازىمەت قىلىش پائالىيىتىنى ئىزچىل قانات يايدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئابونتلارنى 1- ئورۇندا قويۇش، بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە ئامما ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەت قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. مۇلازىمەت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكى ئۈچۈن، 1996-يىلى بۇ ئىدارىنىڭ كەسپىي كىرىمى 1995-يىلدىكىدىن سەككىز ھەسسە ئېشىپ، پۈتۈن يىللىق ۋەزىپە پىرىم يىلدىلا ئورۇندىلىپ بولدى. 1996-يىلى دۆلەت ئامانەت پۇلىنىڭ ئۆسۈمىنى ئىككى قېتىم تۆۋەنلىتىپ تەڭشىگەن ئەھۋالدىمۇ بۇ ئىدارىنىڭ پۇل ئامانەت قالدۇقى يەنىلا ئايدا 1 مىليون يۈەنلىك سۈرئەتتە ئېشىپ، شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى بويىچە 1- ئورۇنغا ئۆتتى. شۇڭا بۇ ئىدارە 1996-يىلى مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە گوۋۇيۈەن ئىستىل تۈزىتىش ئىشخانىسى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك پوچتا-تېلېگراف سىستېمىسى بويىچە 33 «مەدەنىيەتلىك مۇلازىمەت خىزمىتىدىكى ئۈلگىلىك ئورۇن»نىڭ بىرى بولۇپ باھالاندى. 1997-يىل 1-ئاينىڭ 10-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن «ئاپتونوم رايون بويىچە كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى ئەڭ ياخشى ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشىپ، ئۈرۈمچى شەھىرى بويىچە «ئۈلگىلىك پوچتا ئىدارىسى» بولدى. «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى يۇقىرىقىدەك شەرەپنى قولغا كەلتۈرۈشتە تۆۋەندىكىدەك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى.

كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش

«بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى قېرىنداش ئىدارىلەرنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش بىلەن بىللە، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «ناۋادا مەن بىر ئابونت بولسام...»، «ئابونتلار ئارىسىدا مېنىڭ بىرەر تۇغقىنىم بولسا...» دېگەنگە ئوخشاش مۇھاكىمە خاراكتېرلىك پائالىيەت ۋە «مەسئۇلىيەتچان بولۇپ ئىش ئورنىدا تۆھپە يارىتىش» قاتارلىق سوتسىيالىستىك ئەمگەك مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇرۇپ، خادىملارنىڭ مۇلازىمەت خىزمىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى. مۇلازىمەت جەھەتتە «بەشكە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش»، يەنى تونۇشلار بىلەن ناتونۇشلارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش، يېڭى ئابونتلار بىلەن كونا ئابونتلارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش، چوڭ ئادەم بىلەن كىچىك بالىلارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش، چاپىنى يېڭىلار بىلەن چاپىنى كونىلارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش، ھەر مىللەت ئابونتلىرىغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش تۈزۈمىنى ئورناتتى.

1995-يىلى 10-ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى، ئەسكى - تۈسكى يىغىپ ساتىدىغان بىر ياشانغان كىشى سومكا كۆتۈرگەن ھالدا «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىگە كېلىپ، تىجارەت خادىمىدىن «يولداش، سومكامدىكى پارچە پۇللارنى 50 يۈەن ياكى 100 يۈەنلىك پۇلغا تېگىشىپ بېرەمسىز؟» دەپ سورايدۇ. تىجارەت خادىمى بۇ كىشىنى ئىشخانىغا باشلاپ كىرىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىردۇۋە پارچە پۇللىرىنى رەتلەپ، ئۇنى 50 يۈەنلىك پۇلغا تېگىشىپ بېرىدۇ. بۇ كىشى: «باياتىن مەن ئەتراپتىكى بىر قانچە بانكىغا پۇل تېگىشكىلى كىرسەم، بانكا خادىملىرى ئۇچامدىكى كىيىمدىن يىرگەندى بولغاي، پۇلۇمنى تېگىشىپ بەرگىلى زادىلا ئۇنىمىدى، سىلەر مەندىن يىرگىنىش ئۇياقتا تۇرسۇن، مېنى قىزغىن كۈتۈۋېلىپ، پۇللىرىمنى تېگىشىپ بەردىڭلار، مەن بۇنىڭدىن كېيىن تاپقان پۇللىرىمنى ئىدارەڭلەرگە ئامانەت قويىمەن» دەيدۇ-دە، ئەتىسى ئۆيىدىكى 160 مىڭ يۈەن نەق پۇلنى ئامانەت قويىدۇ. يەنە بىر قېتىم ئون ياشلىق بىر ئوغۇل بالا بۇ ئىدارىگە كېلىپ، قولىدىكى 3000 يۈەنلىك بىردانە پۇل ئامانەت چېكىنى تىجارەت خادىمىغا تەڭلەيدۇ. تىجارەت خادىمى پۇكەيدىن چىقىپ بالىدىن پۇلنى نېمىگە ئىشلىتىدىغانلىقىنى، نېمە ئۈچۈن پۇل ئالغىلى ئائىلىسىدىكى چوڭلار كەلمىگەنلىكىنى سورىغىنىدا، بالا «ئاپام كېسەل بولۇپ يېتىپ قالدى، دادام كاماندىروپكىغا چىقىپ كەتكەن، بۇ پۇلنى ئاپامنى داۋالىتىش ئۈچۈن ئىشلەتمەكچى» دەيدۇ، تىجارەت خادىمى 3000 يۈەن پۇلنى بالىغا ئېلىپ بېرىدۇ ھەمدە بالىغا ھەمراھ بولۇپ ئۇنىڭ ئاپىسىنى دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ داۋالىتىش ئىشىغا ياردەملىشىدۇ. بالىنىڭ ئاپىسى ساقايغاندا بۇ ئىدارىگە بىر لەۋھە تەقدىم قىلىدۇ ھەم ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرىگە بۇ ئىدارىنىڭ ئەلا مۇلازىمەت روھىنى ۋە پوچتا كەسپلىرىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن تەشۋىق قىلىدۇ.

ئىشنى ئالدىغا بېرىپ مۇلازىمەت قىلىش

«بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىدىكىلەر ئالدىغا كەلگەنلەرگە ئەلا مۇلازىمەت قىلىش بىلەن بىللە، ئامما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، جەمئىيەتنىڭ پوچتا مۇلازىمىتىگە بولغان ئېھتىياجىنى ئىگىلەپ، ئابونتلارنىڭ ئىشىك ئالدىغا بېرىپ مۇلازىمەت قىلدى.

ئۈرۈمچى شەھىرىدىن ئون نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتا جايلاشقان دۇڭدالياڭ كەنتىدىكىلەر قاتناشنىڭ قۇلايسىزلىقىدىن پوچتا ئالاقە ئىشلىرىدا زور قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەنىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىدىكىلەر مەيلى يازنىڭ تومۇز كۈنلىرى ياكى قىشنىڭ زىمىستان كۈنلىرىدە بولسۇن، 15 كۈندە بىر قېتىم بۇ كەنتكە بېرىپ، دېھقانلار ئۈچۈن سەييارە مۇلازىمەت قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى. «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىنىڭ مۇلازىمەت دائىرىسىدىكى كادىرلار دەم ئېلىش ئورنىدا 26 ياشانغان كادىر بار بولۇپ، ئۇلار تۇرمۇشتا نۇرغۇن قىيىنچىلىقلارغا دۇچ كەلگەنىدى. «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسىدىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەھۋالىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، دەرھال «پېنسىيەلار مۇلازىمەت گۇرۇپپىسى» تەشكىللەپ، قەرەللىك ھالدا پېشقەدەم كادىرلار ئۈچۈن تۈرلۈك يوللانمىلارنى پوچتىغا ۋاكالىتەن سېلىپ بەرگەندىن سىرت، ئۇلارغا يېقىلغۇ گاز تېگىشىپ بەردى. پوچتا خادىملىرى يەنە «بەخت» يولى 15-باشلانغۇچ مەكتەپ ئەتراپىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىگە - چاقىسىز موماي خالىدىخاننىڭ تۇرمۇشتا قىيىنچىلىق تارتىۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئائىلە ئىشلىرىغا ياردەملەشتى ھەم ئۆز يېنىدىن پۇل چىقىرىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن «شىنجاڭ رادىئو-تېلېۋىزىيە گېزىتى»نىڭ ئۇيغۇرچە نۇسخىسىغا مۇشتەرى بولۇپ بەردى.

«بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى ئۆزىنىڭ مۇلازىمەت دائىرىسىدىكى يەككە تىجارەتچىلەرنىڭ پوچتا ئالاقە ئىشلىرىغا قۇلايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن كۈندىلىك خىزمەت ۋاقتىنى ئۈچ سائەت ئۇزارتتى، بۇنىڭ بىلەن بۇ ئىدارىگە پۇل ئامانەت قويغۇچىلارنىڭ سانى ئۈزلۈكسىز كۆپەيدى.

كارخانا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مۇلازىمەتنى يەنىمۇ قېلىپلاشتۇرۇش

بىر قانچە يىلدىن بۇيان، «بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى ئۆلچەملەشتۈرۈپ باشقۇرۇش بويىچە «پوچتا تارماق ئىدارىسىنىڭ مۇلازىمەتنى قېلىپلاشتۇرۇش ئۆلچىمى»، «تىجارەت ئورنىنىڭ سەككىز تۈرلۈك باشقۇرۇش تۈزۈمى» ۋە «تىجارەت خادىملىرىنىڭ ئۆلچەملىك ھەرىكىتىنى باھالاش چارىسى»نى تۈزۈپ يولغا قويۇپ، ئابونتلارغا ۋەدە بېرىپ، تىجارەت خادىملىرىدىن ئابونتلارنى يۇقىرى ھەق ئېلىنىدىغان پوچتا كەسپىنى بېجىرىشكە مەجبۇرلىماسلىق، «بەشتىن قورقماسلىق»، يەنى ئابونتلارنىڭ سوئال سورىشىدىن قورقماسلىق، مۇلازىمەت ئوبيېكتىنىڭ قانچە يىراقتا بولۇشىدىن قورقماسلىق، ئامانەت قويۇلىدىغان پۇل سانىنىڭ ئاز بولۇشىدىن قورقماسلىق، ئالىدىغان پۇلنىڭ كۆپ بولۇشىدىن قورقماسلىق ۋە قويۇلىدىغان پۇل قەرەلىنىڭ قىسقا بولۇشىدىن قورقماسلىقنى تەلەپ قىلدى. يەنە ئابونتلار ئۈچۈن ئۇيغۇرچە، قازاقچە، خەنزۇچە ئۈچ خىل تىلدا ئۇنىۋېرسال مۇلازىمەت قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، تىجارەت ئورنىدا يىڭنە، يىپ، قايچا، كۆزەينەك، لۇغەت قاتارلىقلارنى ھازىرلاپ، ئابونتلارنىڭ ئالاقە ئىشلىرىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى.

«بەخت» يولى پوچتا ئىدارىسى كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئىدارىنى ئائىلە، ئەلا مۇلازىمەتنى يادرو قىلىپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى پۇختا ۋە ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرغاچقا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش ئورنىنى، كەسپىنى سۆيۈش، ئابونتلار ئۈچۈن جان - دىل بىلەن مۇلازىمەت قىلىش ئاڭلىقلىقى ئېشىپ، پوچتا كەسپى كىرىمىنى ئاشۇرۇش جەھەتتە ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ پوچتا سىستېمىسى بويىچە ئالدىنقى قاتاردىن ئورۇن ئالدى، ئەلا مۇلازىمەت جەھەتتە مەملىكەت بويىچە مەدەنىيەتلىك مۇلازىمەت خىزمىتىدىكى ئۈلگىلىك ئورۇن قاتارىغا كىردى.

چىڭگىلدا ئېچىلغان ئىتتىپاقلىق گۈلى

— ھەنىپە ۋە ئۇنىڭ كۆپ مىللەتلىك ئائىلىسى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز لىيۇ فېڭ

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرى

4 - ئاينىڭ 27 - كۈنى، قۇربان ھېيت، ئالتايدىكى چىڭگىل دەرياسىنىڭ ئەتراپى خۇشال - خۇراملىققا چۆمۈلگەنىدى. چىڭگىل ناھىيىسىدىكى بىر ئۇيغۇر ئائىلىسىنىڭ ھويلىسىدىن چىققان كۈلكە، پاراڭلار خېلى يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

ھېيتلىق كىيىنگەن ئۇيغۇر بوۋاي ھەببۇل بىلەن موماي ھەنىپە 30 دىن كۆپرەك ئوغۇل - قىزى ۋە نەۋرىلىرى بىلەن بىرلىكتە داستىخان ئەتراپىدا ئولتۇرۇپ، قۇربانلىق گۆش، ھېيتلىق ساڭزا، كەمپۈتلەرگە ئېغىز تەگكۈزگەچ ئېچىلىپ - يېيىلىپ ئولتۇرۇپ ھېيت پەيزىنى سۈرۈۋاتاتتى.

چاي تۆتۈش باشلاندى. چوڭ ئوغۇل ۋاڭ زولىن ئىككى پىيالە ئەتكەن چاينى دادىسى ھەببۇل ۋە ئانىسى ھەنىپەگە ئىززەت - ئىكرام بىلەن تۇتتى. كېلىنى جاۋ چيۇمېي بىر كىيىملىك رەڭلىك ئەتلەسنى ئانىسىغا قويۇپ: «ئانا بۇ رەخت بەك چىرايلىق ئىكەن، بۇنىڭدا كۆڭلەك تىككۈزۈپ كىيىۋېلىڭ، سىزگە بەك يارىشىدۇ!» — دېدى.

چوڭ قىزى ۋاڭ شۈجېن ئانىسىنىڭ مۈرىسىگە بىر يىپەك رومال ئارتىپ قويدى.

چىڭخەيدىن قايتىپ كەلگەن 2 - قىزى ۋاڭ شۈيىڭ تۈلكە تېرىسىدىن تىكىلگەن قۇلاقچىنى دادىسىغا كىيگۈزۈپ قويدى.

3 - قىزى ۋاڭ شۈخۇا دادىسىغا كۈلرەڭ شىم - كاستۇم كىيگۈزۈشكە ئالدىراپ كەتتى.

4 - قىزى جىن خۇا ۋە 6 - ئوغلى جىن خەي ئاتا - ئانىسى بەك ياقتۇرۇپ يەيدىغان ياڭاق، قاق، قۇرۇق ئۈزۈم، كەمپۈت ۋە پەشمەتلەرنى داستىخانغا تۆكتى.

كەنجى قىزى جىن شۈليەن پېشىل قاشتېشىدىن ئىشلەنگەن بىلەزۈكنى ئانىسىنىڭ قولىغا سېلىپ قويدى.

ھەنىپە ئانا ئۆزى بىر قوللۇق بېقىپ چوڭ قىلغان بۇ خەنزۇ - خۇيزۇ بالىلارنى كۆرۈپ كۆزىگە لىققىدە ياش ئالدى. ۋاقىت نېمە دېگەن تېز ئۆتىدۇ، ھە! ھەش - پەش دېگۈچە 20 يىل ئۆتۈپ كېتىپتۇ، مانا ھازىر ئۇلارنىڭ ھەممىسى چوڭ بولۇپ، ئۆي - ئوچاقلىق بولدى. ئۇ بۇ بالىلارنى ئۆزى قويغان ئىسىم بىلەن شېرىپ، ھەپىزە، رازىيە، نايگۈل، مارىيە، رامىزان، سوفىيە دەپ چاقىراتتى.

ھەنىپە ئانا

1976 - يىلى 7 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى چىڭگىل ناھىيە بازىرىدا بېشىنى يارا باسقان، ئۈستى - بېشى قاسماق، كىيىملىرى جۇل - جۇل سەككىز ياشلار چامىسىدىكى بىر خەنزۇ قىزچاق پەيدا بولۇپ قالدى. بىر نەچچە كەپسىز بالا ئۇنى ئۇرۇۋاتقاندا، ئوتتۇرا ياشلىق ئۇيغۇر ئايال ھەنىپە ئۈستىگە كېلىپ قالدى، ھەنىپە بەڭۋاش بالىلارنى ھەيدىۋېتىپ بۇ قىزچاقتىن: «ئىسمىڭىز نېمە؟قەيەردە ئولتۇرىسىز؟ قانداقسىگە بۇ يەرگە كېلىپ قالدىڭىز؟» دەپ سورىدى.قىزچاق «ئىسمىم ۋاڭ شۈجېن، سارتوقايدا ئولتۇرىمەن، دادام ئۆلۈپ كەتتى، ئانام كېتىپ قالدى،مەن بۇ يەردە ئوقۇۋاتقان ئاكامنى ئىزدەپ كەلگەنىدىم» دەپ جاۋاب بەردى. ھەنىپە ۋاڭ شۈجېن: «ھەنىپە ئانا، بىز ئۆيىمىزدىن ئايرىلدۇق، بىز سىزگە بالا بولساق» دەپ تىزلىنىپ يالۋۇردى. ئەمدىلا بەش ياشقا كىرگەن ۋاڭ شۈخۇامۇ ھەنىپەنىڭ كۆڭلىكىنى تارتىپ «ئانا، مېنى بېقىۋېلىڭ!» دېگەنچە ئۈن سېلىپ يىغلاپ كەتتى.

بۇ تۆت يېتىم بالىغا قاراپ ھەنىپەنىڭ يۈرىكى سىرىلدى، ئۇ: «بىچارە باللار، يىغلىماڭلار! مانا بۇ سىلەرنىڭ ئۆيۈڭلار، سىلەر مېنىڭ باللىرىم» دېدى - دە تۆت بالىنى باغرىغا باستى.

خۇيزۇ جىن شۆجۇن بىلەن ھەببۇل ئۇن نەچچە يىللىق قەدىناس دوستلاردىن ئىدى، ئۇنىڭ ئايالى قازا قىلغاندىن كېيىن، ئۇ كىچىك ئۈچ بالىسى بىلەن تۇرمۇشتا بەك قىينالدى. 1989 - يىلى جىن شۆجۇننىڭ كاناي ياللۇغى كېسىلى ئېغىرلىشىپ، ناھىيىلىك دوختۇرخانىدا يېتىپ قالدى، جان ئۈزۈش ئالدىدا ئۈچ بالىسىنى ھەببۇل بىلەن ھەنىپەگە تاپشۇردى.

جىن شۆجۇن ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ھەنىپە ئانا يەنە جىنخۇا، جىن خەي، جىن شۆليەننى ئۆز ئۆيىگە ياندۇرۇپ كەلدى، بۇ ئائىلىگە يەنە ئۈچ خۇيزۇ ئوغۇل - قىز قوشۇلدى.

ئۈزۈلمەس رىشتە

شۇ يىللاردا ئاشلىق نورمىلىق، گۆش - ياغ ئىنتايىن قىس ئىدى. بۇ ئائىلىدە ئەسلىدىلا 20 گە يېقىن نوپۇس بار ئىدى، مانا ئەمدى يەنە ئۈچ جان قوشۇلدى، ھەببۇلنىڭ ئىش ھەققى ئاران بىر قانچە ئون يۈەن تۇرسا، قانداق قىلغۇلۇق؟!...

ھۆكۈمەت ھەببۇلنىڭ بىر قانچە يېتىم بالا بېقىۋالغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ئېلىۋالسۇن دەپ، ھەر ئايدا بىر قانچە ئون يۈەن ياردەم پۇلى بېرىپ تۇردى.

ئۇن نەچچە بالا ئۆسۈش باسقۇچىدا تۇرغاچقا، بەكمۇ ئىشتىھالىق ئىدى، چوڭ قازاندا تاماق ئەتسىمۇ يەتمەيتتى. ھەنىپە ئانا ھەمىشە ئەڭ ئاخىرىدا يەيتتى. كۈنلەر ئەنە شۇنداق موھتاجلىق ئىچىدە ئۆتتى.

بەختكە يارىشا ئائىلىسىدە بىر سېغىن كالا بار ئىدى، ئۇنىڭدىن ھەر كۈنى ئىككى چېلەك سۈت چىقاتتى. بالىلارغىمۇ ئەقىل كىرگەنىدى، ئۇلار بۇ سۈتنى ئىچمەي ئۆيمۇ ئۆي ئاپىرىپ سېتىپ بىر نەچچە يۈەن پۇل تاپاتتى.

ۋاڭ زولىن تولۇقسىز 2 - يىللىققا چىققاندا ئانىسىنىڭ كۈن بويى بالىلارنىڭ غېمىنى يەپ ياداپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ يازلىق تەتىل مەزگىلىدە ئوغرىلىقچە بېرىپ كېسەك قۇيدى. ئۇ ھەر كۈنى ئون سائەتتىن كۆپرەك ئىشلەپ، بىر يازدا 400 يۈەندىن كۆپرەك پۇل تاپتى. ئۇ بۇ پۇلنى بىر تىيىنمۇ قالدۇرماي ئانىسىغا تاپشۇردى.

بالىلار بارا - بارا چوڭ بولۇپ، غەرەز ئۇقىدىغان بولۇپ قالدى. ھەنىپە ئانا ئۆيدە ئۇن نەچچە توخۇ باقىدى. ۋاڭ شۈخۇا (نايگۈل) كىچىك سېۋەتنى كۆتۈرۈپ توخۇم يىغىپ ئاكا - ھەدىلىرى بىلەن توخۇم ساتتى.

ئورما ۋاقتىدا، بالىلارنىڭ ھەممىسى بۇغدايلىقتا باشاق تەردى.

ھەنىپە ئانىنىڭ ياخشى تەربىيىسىدە بالىلار ناھايىتى ئوبدان چوڭ

ھەببۇل، ھەنىپە ئەر - ئايال ۋە ئۇلارنىڭ كۆپ مىللەتلىك ئائىلىسى.
ئازات ئەخمىدى فوتوسى

بولدۇڭلار، قايسى مىللەتتىن بولۇشىمىزدىن، قەيەرگە بېرىشىمىزدىن قەتئىينەزەر ھەممىمىز قېرىنداش. شۇڭا ئىتتىپاقلىشىپ ئىناق ئۆتۈشۈڭلار، ساۋابلىق ئىشلارنى كۆپرەك قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ نەسىھەت قىلدى.

ۋاڭ زولىن سېمونت زاۋۇتىدىن ئالتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىقتىسادىي سودا پونكىتىغا يۆتكىلىپ چېكرا سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىدۇ، ئۇ ئانىسىنىڭ نەسىھىتىنى ئېسىدە مەھكەم ساقلاپ، بىر دۇرۇس ئادەم بولۇشقا تىرىشتى. چوڭ ئائىلىدە ئۇ ئۇيغۇرچە، قازاقچىنى پۇختا ئۆگىنىپ راۋان سۆزلەپلا قالماستىن، موڭغۇلچىنىمۇ ئۆگىنىۋالدى.

ۋاڭ شۈخۇا كۆكتوقاي ناھىيىلىك بىناكارلىق قۇرۇلۇش شىركىتىدە ئىشچى بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ. ئۇ ئىشچان، پاكىز، ئاق كۆڭۈل بولۇپ ئادەمنىڭ ھالىغا يېتىدۇ. شىنسى لى ئانىنىڭ يولدىشى خېلى بۇرۇنلا قازا قىلدى، باللىرى چوڭ بولۇپ ئۆي - ئوچاقلىق بولۇپ قالدى. ۋاڭ شۈخۇا يالغۇز قالغان لى ئانىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئۇنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالدى. ياخشىراق تاماق ئەتكەن چاغلىرىدا لى ئانىغىمۇ سۇنۇپ تۇردى. ئۆيلىرىنى يىغىشتۇرۇپ كىر - قاتلىرىنى يۇيۇپ بەردى. شۇڭا لى ئانا كۆرگەنلىكى كىشىگە: «مەن تەلەيلىك، چۈنكى مېنىڭ ھالىمدىن خەۋەر ئالىدىغان بىر ياخشى قىزىم بار» دەيدۇ.

جىن خۇا بىلەن جىن خەي سارتوقاي كەنتىدە دېھقان. ئۇلار دېھقانچىلىقنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدا قېيىنانىسىغا ئەگىشىپ تېرە، تىۋىت سودىسى قىلىپ يىلىغا بىر نەچچە تۈمەن تاپىدۇ. بۇلتۇر ئۇلار بىر تۆت چاقلىق كىچىك تراكتور سېتىۋالدى. ئەتىياز پەسلىدە جىن خەي تراكتورنى ھەيدەپ، باشقىلارغا ھەقسىز يەر تېرىپ بەردى. بەزىلەر ئۇنىڭغا تەشەككۈر ئېيتىپ ھەق بەرمەكچى بولغاندا، ئۇ كۈلۈپ تۇرۇپ رەت قىلدى...

ھەنىپە ئانا پەرزەنتلىرىنىڭ كىشلەرگە قىلغان ھەربىر ياخشى ئىشىنى ئاڭلاپ دىلى سۆيۈنۈپ، خاتىرجەم تۇرمۇش كۆچۈرمەكتە.

بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چىڭگىل ناھىيىسىدە ئېچىلغان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە تەقدىرلەش يىغىنىدا ھەببۇل ۋە تاجىك چوڭ كۈيئوغلى سېرىك «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرەققىياتى بويىچە نەمۇنىچى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشىپ، دادا - بالا ئىككىيلەن بىرلا ۋاقىتتا سەھنىگە چىقىپ مۇكاپات ئالدى.

يىغىن ئاياغلاشقاندىن كېيىن، ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى جاڭ يۈن ھەببۇلنىڭ ئۆيىگە كېلىپ، شەرەپ گۈلىنى ئۆز قولى بىلەن ھەنىپە ئانىنىڭ مەيدىسىگە تاقاپ قويدى.

بۇ ھەنىپە ئانىنىڭ ھاياتىدا تۇنجى قېتىم قىزىلگۈل تاقىشى ئىدى. بۇ قىزىلگۈل ئۇنىڭغا شۇنداق ياراشتىكى، ئۇنىڭ يۈزىمۇ گۈل بەرگىدەك قىزىرىپ چىرايلىقلىشىپ كەتكەنىدى.

«قارا يىلپىز» ماركىلىق ئاپتوموبىلنىڭ سۈپىتى ياخشى، باھاسى ئەرزان

شەندۇڭ «قارا يىلپىز» گۇرۇھى شىركىتى سىزگە «قارا يىلپىز» ماركىلىق ئاپتوموبىللارنى تەقدىم قىلىدۇ

- «قارا يىلپىز» ماركىلىق دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئاپتوموبىل جۇڭگو دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئاپتوموبىللار مۇندەرىجىسىگە تۇنجى قېتىم كىرگۈزۈلگەن 0.5 توننىلىق، تۆت چاقلىق ئاپتوموبىل.
- «قارا يىلپىز» ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكىنىڭ ئاپتوموبىل سۈپىتىنى سىناش بويىچە ئۆتكۈزگەن 30 مىڭ كىلومېتىر يول يۈرۈش

... دەپ سورىغاندى، قىزچاق «ئىسمىم ۋاڭ شۇجېن، سارتوقايدا ئولتۇرىمەن، دادام ئۆلۈپ كەتتى، ئانام كېتىپ قالدى، مەن بۇ يەردە ئوقۇۋاتقان ئاكامنى ئىزدەپ كەلگەنىدىم» دەپ جاۋاب بەردى. ھەنىپە ۋاڭ شۇجېننى ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ، يۇيۇندۇرۇپ بىر قۇر پاكىز كىيىم بىلەن كىيدۇردى ۋە ئۇنى ناھىيىلىك دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ داۋالاتتى. بىر ئايدىن كۆپرەك ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، ۋاڭ شۇجېننىڭ يارىسى ساقىيىپ، چاچ چىقىشقا باشلىدى. ئۇ ئەينەككە قاراپ خۇشاللىقىدىن يىغلىۋەتتى.

ۋاڭ شۇجېن ناھىيىدە ئوقۇۋاتقان ئاكىسى ۋاڭ زولىننى تاپتى. سارتوقايدا يەنە ئىنىسى ۋە سىڭلىسى بولغاچقا ئۇ قايتىپ كەتتى.

1976 - يىلى 10 - ئاينىڭ بىر كۈنى چۈشتە ئۇشتۇمتۇت، ئىشىك ئېچىلىپ ۋاڭ شۇجېن، ئاكىسى ۋاڭ زولىن، سىڭلىسى ۋاڭ شۇخۇا، ۋاڭ شۇپىڭ تۆتەيلەن يەنە ھەنىپە مومىنىڭ ئالدىدا پەيدا بولدى. ئۇلارنىڭ ئۇستىۋېشى قاسماق، كىيىملىرى جۇل - جۇل بولۇپ، كۆزلىرىدىن تاراملاپ ياش تۆكۈلەتتى.

... ئوخۇم سالدى.

ئۇرما ۋاقتىدا، بالىلارنىڭ ھەممىسى بۇغدايلىقتا باشاق تەردى.

ھەنىپە ئانىنىڭ ياخشى تەربىيىسىدە بالىلار ناھايىتى ئوبدان چوڭ بولدى. ھەنىپە ئانا ئىككى ئوغلىنى ئۆيلىدى. بەش قىزنىڭ تويى تەييارلىقىنى قىلدى.

ياخشىلىقنى قايتۇرۇش

20 نەچچە يىلدىن بۇيان، ھەنىپە ئانا يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ، بۇ يەتتە يېتىم بالىنى تەربىيىلەپ چوڭ قىلدى. ئۇلار مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئۆزلىرىنىڭ كىشىلىك ھايات سەپىرىگە ئاتلاندى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى كادىر، بەزىلىرى ئىشچى، بەزىلىرى دېھقان بولدى، يەنە بەزىلىرى تىجارەت بىلەن شۇغۇللىنىپ 10 مىڭ يۈەنلىك ئائىلە بولۇپ قالدى.

ئوغۇل - قىزلىرى ئۆيدىن ئايرىلىپ جەمئىيەتكە قەدەم قويغاندا، ھەنىپە ئانا ئۇلارغا: «بالىلىرىم، سىلەر بىر ئىناق چوڭ ئائىلىدە چوڭ ...

ئۆتكۈزگۈچ كابېل خەۋەرلىشىش ئۈسكۈنىسىنى ئوغرىلاپ سېتىش ئەنزىسى پاش قىلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ لىشۆ، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جۇمىنشىن خەۋەر قىلىدۇ: يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسى يېقىندا ئۆتكۈزگۈچ كابېل خەۋەرلىشىش ئۈسكۈنىسىنى ئوغرىلاپ سېتىش ئەنزىسىنى پاش قىلدى.

27 - تۆمەن مەيدانى خىش زاۋۇتى بىلەن ساغانچىكە يېزىسىنىڭ جەنۇبىدىكى زەيكەش ئۆستەڭ لىنىيىسىدە 3 - ئايدىن 5 - ئايغىچە ئالتە قېتىم ئۆتكۈزگۈچ كابېلنى ئوغرىلاش دېلوسى يۈز بەردى.

بۇ ئۆتكۈزگۈچ كابېل لىنىيىسى جەنۇبىي شىنجاڭ بىلەن شىمالىي شىنجاڭنى تۇتاشتۇرىدىغان مۇھىم خەۋەرلىشىش يولى بولۇپ، دۆلەتنىڭ 1 - دەرىجىلىك ئۆتكۈزگۈچ كابېلى ئىدى. يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى دېلونى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، دەرھال رازۋېتكا ئەترىتىنى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئەنزىنى پاش قىلىشقا بۇيرۇدى. ئەترەت باشلىقى ئەركىن ئۆزى قوماندانلىق قىلىپ، ئون نەچچە كۈن رازۋېتكا قىلىش ئارقىلىق، ئاخىرى يېزىسىدىكى بىر شەخسىي رېمونتخانىنىڭ قورۇسى ئىچىدە كونا پولات تۆرۈبا ماتېرىيال ئىچىدىن يېڭىلا ھەرىدەپ كېسىۋېتىلگەن كابېل ئوقۇرىنى تېپىۋالدى. يېزىنىڭ يېزىلىق ھۆكۈمەت ۋە ساقچىخانىنىڭ زىچ ھەمكارلىشىشى ئارقىسىدا جىنايەت گۇماندارى ماجىنچىڭ ئاخىرى قولغا چۈشتى، ئۇنىڭ دېلو سادىر قىلىش قورالى - پولات ھەرە بىلەن قومۇرغۇچ ئاختۇرۇپ تېپىلدى. ماجىنچىڭ پولاتتەك پاكىت ئالدىدا جىنايىتىنى ئىقرار قىلدى ھەم ئوغرىلىق جىنايىتىنىڭ جەريانىنى تاپشۇردى.

(بېشى 1 - بەتتە)

زور كۈچ سەرپ قىلىپ، ئاممىغا تەشۋىق قىلىش، ئاممىنى تۇرغاش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئاممىنىڭ كۆزىنى روشەنلەشتۈرۈپ، ئۇلارنى ھەق - ناھەقنى پەرق ئېتىپ، دۈشمەننىڭ ئەكسىيەتچىل ماھىيىتىنى ئېنىق تونۇپ، دۈشمەنگە قارشى ئاڭلىق كۈرەش قىلىدىغان قىلىش لازىم. دىن خىزمىتىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، پارتىيىنىڭ دىن سىياسىتىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، دىننى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، دىنىنىڭ سوتسىيالىستىك جەمئىيەتكە ماسلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. دۈشمەن ئۇنسۇرلار دىن بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ، ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلارغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇلارنىڭ تۈپ مەقسىتى دىندىن پايدىلىنىپ بۆلگۈنچىلىك قىلىش. ئۇلار ئامىنىڭ ساددا دىنىي ھېسسىياتىدىن پايدىلىنىپ ئاممىنى ئالداپ ۋە قايمۇقتۇرۇپ، ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئەكسىيەتچىل سىياسىي ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇشقا ئۇرۇنماقتا. ئاممىنى جانلىق مىساللار ئارقىلىق تەربىيىلەپ، ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئاممىنىڭ ۋەتەن سۆيۈش قىزغىنلىقىنى قوزغاپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش لازىم. ئاپتونوم رايوننىڭ ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتكوم شۇجىلىرى يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق خىزمەتلىرىنى ياخشى تۇتۇپ، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، كۈرەشنىڭ تېخىمۇ زور غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم.

ئابلەت ئابدۇرېشىت قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش سالمىقىنى زورايتىشنى، چېگرا سودىسىنى راۋاجلاندۇرۇش ياخشى پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىشنى، پائال شارائىت يارىتىپ، قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىشنى، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ماتارىپ ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ئاھالىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

* * * * * * *

ئېلان

ئۈرۈمچى يېڭىشەھەر رايونى نېفىت - خىمىيە باش زاۋۇتى ساقچىخانىسىدىن بېرىلگەن نۇرىيە نۇراپ نامىدىكى بىر كىشىلىك نوپۇس دەپتەر ئېلان بېرىلگەن كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

● «قارا يىلپىز» ماركىلىق دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئاپتوموبىل ... تۈنجى قېتىم كىرگۈزۈلگەن 0.5 توننىلىق، تۆت چاقلىق ئاپتوموبىل.

● «قارا يىلپىز» ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكىنىڭ ئاپتوموبىل سۈپىتىنى سىناش بويىچە ئۆتكۈزگەن 30 مىڭ كىلومېتىر يول يۈرۈش سىنىقىدا 94.39 نومۇرغا ئېرىشىپ ئوخشاش تىپتىكى ئاپتوموبىللار ئىچىدە 1 - بولغان.

● «قارا يىلپىز» زاپچاسلىرىنىڭ قېلىپلىشىش سەۋىيىسى % 100 كە يېتىدۇ.

● «قارا يىلپىز» مەملىكىتىمىزدە ئىشلەنگەن ئوخشاش خىلدىكى مەھسۇلاتلار ئىچىدە مەنپىي قۇتۇپلۇق تەگلىك سىر بىلەن سىرلاش تېخنىكىسى قوللىنىلغان بىردىنبىر مەھسۇلات بولۇپ، چىرىشكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى مۇسبەت قۇتۇپلۇق تەگلىك سىر بىلەن سىرلاش تېخنىكىسىنىڭكىدىن ئون نەچچە ھەسسە يۇقىرى.

● «قارا يىلپىز»غا ئىلغار مېتال سىرى ئىشلىتىلگەن بولۇپ، ناھايىتى كۆركەم، چىرىشكە، ئۆڭۈشكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى يۇقىرى.

● «قارا يىلپىز» مەملىكەت بويىچە ئوخشاش كەسىپ مەھسۇلاتلىرى ئىچىدە ئەڭ كۆپ سېتىلغان، سۈپىتى ياخشى، باھاسى ئەرزان مەھسۇلات.

● «قارا يىلپىز»غا دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئېغىر تىپتىكى ھەر خىل ئاپتوموبىللارنىڭ ئارتۇقچىلىقلىرى مۇجەسسەملەشكەن بولۇپ، ماتورى كۈچلۈك، شاۋقۇنى تۆۋەن، يۈرۈشى سىلىق، تەگلىكى چىڭ، يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى زور، ئۆمرى ئۇزۇن.

ئەڭ يېڭى تىپى بازارغا سېلىندى

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى ئاشۇرۇلغان، ئىككى رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

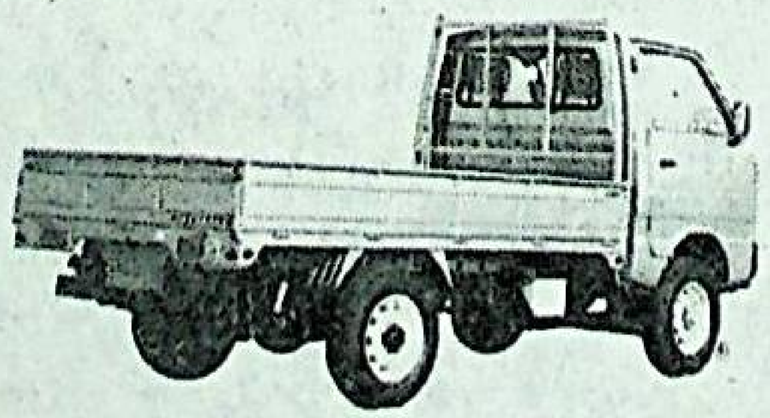

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان يۈك كۆتۈرۈش مىقدارى ئاشۇرۇلغان، بىر رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

شىنجاڭ قۇتۇبى ئىش بېجىرىش ئورنى

ئادرېسى: قۇتۇبى ناھىيىسى ماشىنىسازلىق سانائىتى شىركىتى

تېلېفون نومۇرى: 4502498 (0994)

ئالاقىلەشكۈچىلەر: يۈجېنخەي، جۇشۇجى

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان بىر رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

شىنجاڭ سانجى ئوبلاستى ياجۇڭ سودا شەھەرچىسى ماتورلۇق قاتناش قوراللىرى سودا بازىرى

تېلېفون نومۇرى: 2347408 (0994) BP

ئاپپاراتى 1025013 - 126

ئالاقىلەشكۈچى: ۋاڭ يۈلىن

دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان ئىككى رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل

شىنجاڭ قۇمۇل ماتورلۇق قاتناش قوراللىرى سودا بازىرى

تېلېفون نومۇرى: 2370005 (0902)

BP ئاپپاراتى: 8224905 - 126

ئالاقىلەشكۈچى: لىيۇۋېي

شەندۇڭ «قارا يىلپىز» گۇرۇھى شىركىتى

ئادرېسى: شەندۇڭ ئۆلكىسى ۋېيفاڭ شەھىرى لۇڭشەن يولى 107 - نومۇر

تېلېفون (باش ئاپپاراتى): 8352146 (0631)

سېتىش بۆلۈمىنىڭ تېلېفون نومۇرى: 8356281 پوچتا نومۇرى: 264400

نىيە خارابىسى، ئارخېئولوگىيىلىك خەزىنىلەر ۋە «نىيە» دېگەن نام توغرىسىدا قىسقىچە بايان

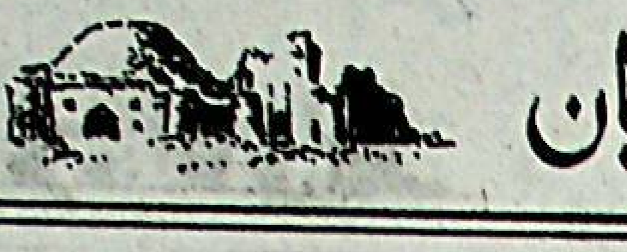

ئىسرائىل يۈسۈپ

1- نىيە خارابىسى

نىيە خارابىسى ئادەتتە نىيە قەدىمكى شەھىرى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ جەنۇبىي گىرۋىكىگە جايلاشقان. بۈگۈنكى نىيە ناھىيىسى بازىرىنىڭ، تۈز سىزىق بويىچە ھېسابلىغاندا 100 كىلومېتىر (يول بويىچە ھېسابلىغاندا 120 كىلومېتىر) شىمالىغا، يەنى قۇم دېڭىزىنىڭ قوينىغا توغرا كېلىدۇ. بۇ قەدىمكى شەھەر ئۆز زامانىسىدا نىيە دەرياسىنى ياقىلاپ جەنۇبتىن شىمالغا سوزۇلغان تار ۋە ئۇزۇنچاق شەكىلنى ھاسىل قىلغان. مەزكۇر خارابىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان بۇددا مۇنارىسىنىڭ ئورنىنى سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق يەرشارىدىكى ئورۇننى بېكىتىش ئۈسكۈنىسى (GPS) بىلەن ئۆلچىگەندە، ئۇ مۇنارنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى شىمالىي پاراللېل" 9 58'32 °37، شەرقىي مېرىدىئان "4 43'14 °82 قا توغرا كېلىدۇ. بۇ خارابىنىڭ دائىرىسى، ئۇنىڭ جەنۇبىي ئۇچىدىكى جۇغراپىيىلىك ئورنى شىمالىي پاراللېل" 36 '50 °37، شەرقىي مېرىدىئان" 57 '43 °82 بولغان ئورۇندىن، شىمالىي ئۇچىدىكى جۇغراپىيىلىك ئورنى شىمالىي پاراللېل" 30 '02 °38، شەرقىي مېرىدىئان" 10 '43 °82 قا يېقىن جايغىچە بولۇپ، جەنۇبتىن شىمالغا ئۇزۇنلۇقى تەخمىنەن 25 كىلومېتىر، شەرقتىن غەربكە كەڭلىكى تەخمىنەن 7 كىلومېتىر كېلىدۇ. ئۆز زامانىسىدا يىپەك يولىدىكى ئاۋات بوستانلىق ھېسابلانغان بۇ قەدىمكى شەھەر ئاساسلىقى سۇ مەنبەسىنىڭ ئۈزۈلۈپ قېلىش سەۋەبىدىن خارابىلىككە ئايلىنىپ كەتكەن. ھازىرغىچە كۆكىرىپ تۇرغان يۇلغۇن، توغراقلارنى ئاندا - ساندا ئۇچراتقىلى بولىدۇ. بۇ خارابىلىك بۇددا ئىبادەتخانىسى، ھۆكۈمەت مەھكىمىسى، تۇرالغۇ ئۆيلەر توپى، باغ - ۋارانلار، تۈمۈر تاۋلاش ئىشخانىلىرى، ساپال پىشۇرۇش خۇمدانلىرى قاتارلىق قەدىمكى قۇرۇلۇشلارنىڭ خارابىلىرىدىن تەشكىل تاپقان. بۇ قەدىمكى قۇرۇلۇشلار تارقاق جايلاشقان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ستەيىن N2 دەپ نومۇر بەرگەن تۇرالغۇ ئۆيلەر خارابىسىنىڭ جايلىشىشى زىچراق بولۇپ، 20 يۈرۈش تۇرالغۇ ئۆي بىر ئورۇنغا جايلاشقان.

شەھەر دۆلىتى ياكى بەگلىك بولۇپ، ئورنى شەرق بىلەن غەرب ئوتتۇرىسىدىكى مۇھىم قاتناش يولىغا جايلاشقان. بۇ نۇقتىنى «كېيىنكى خەننامە. غەربىي يۇرت تەزكىرىسى» دىكى مۇنۇ بايانلار ئېنىق كۆرسىتىپ بېرىدۇ: «پىشاشاندىن پامىر تاغلىرى ئارقىلىق غەربتىكى ئەللەرگە بارىدىغان ئىككى يول بار: قۇرۇقتاغلىرىنىڭ شىمالىي ئېتەكلىرىگە ياندىشىپ دەريا بويلاپ غەربكە قاراپ مېڭىلسا، ياركەنتكە بارغىلى بولىدۇ، بۇ جەنۇبىي يول دەپ ئاتىلىدۇ. جەنۇبىي يولدىن يەنىمۇ غەربكە قاراپ مېڭىپ پامىر تېغىدىن ئۆتسە، ئۇلۇغ توخرىلار بەگلىكى ۋە ئارساك قاتارلىق ئەللەرگە بارغىلى بولىدۇ.». «يۈمەن قوۋۇقىدىن (قاشقوۋۇقتىن) چىقىپ پىشاشان، چەرچەن، نىيە ئارقىلىق 3000 چاقىرىمدىن ئوشۇقراق ماڭسا، كىرىيىگە بارغىلى بولىدۇ.» شەرقىي خەن سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى يىللىرىدا پىشاشانلىقلار يىپەك يولىنىڭ جەنۇبىي لىنىيىسىدىكى كروران، چەرچەن، ئەندەرە، نىيە ۋە رۇڭلۇ قاتارلىق بەگلىكلەرنى بويسۇندۇرۇپ، غەربتە نىيە دەرياسىدىن باشلاپ شەرقتە دۇنخۇاڭغىچە دائىرىدە پىشاشان خانلىقىنى قۇرغان. شۇنىڭدىن كېيىن نىيە بەگلىكى پىشاشان ھۆكۈمرانلىقىدىكى بىر ئوبلاست بولۇپ قالغان. ئاخىردا يەنى مىلادى 5- ئەسىردە پىشاشان دۆلىتىنىڭ يوقىلىشىغا ئەگىشىپ، ئۇن - تۈنسىز غايىب بولغان.

نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان خەنزۇچە تارشا پۈتۈكلەرنىڭ سانى كاروشتىچە تارشا پۈتۈكلەرنىڭكىدەك كۆپ بولمىسىمۇ، لېكىن خېلىلا مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. 718-، 719-، 720- ۋە 722- نومۇرلۇق خەنزۇچە تارشا پۈتۈكلەرنى مىسالغا ئالساق، ئۇلاردا نىيە بەگلىكىنىڭ خان جەمەتىگە ئائىت بولغان «خان»، «خان ئانا»، «ۋەلىئەھد»، «ۋەلىئەھدنىڭ خانىشى» قاتارلىق سۆزلەر بار. كۆپ ساندىكى ئالىملار نىيە خارابىسىدىن

قىلغان نىيە بېگى پەرمان بويىچە ئىش قىلىپ ...» دېگەن مەندىكى خەنزۇچە خەتلەرلا ساقلىنىپ قالغان تارشا پۈتۈك پارچىسى ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بارىدۇ ۋە خەن دەۋرىگە تەۋە تارشا پۈتۈكلەر ئىچىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلار تۆۋەن دەرىجىلىك ئەمەلدارلارغا بۇيرۇق چۈشۈرۈپ يازغان تارشا پۈتۈكلەرنىڭ يېزىلىش شەكلىگە ئاساسەن، بۇ تارشا پۈتۈكنىڭ مەزمۇنىنى قىسمەن ئەسلىگە كەلتۈرۈش ھەمدە «خەننامە. جېڭجى تەزكىرىسى»، «خەننامە. غەربىي يۇرت تەزكىرىسى» قاتارلىقلاردىكى مۇناسىۋەتلىك بايانلارغا مۇراجىئەت قىلىش ئاساسىدا، بۇ تارشا پۈتۈكتىكى «خەن» دېگەن سۆزنىڭ «غەربىي خەن»نى كۆرسىتىش ئېھتىمالى بارلىقىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ. بىراق بۇ تارشا پۈتۈك لىشۇ خەت نۇسخىسىدا يېزىلغانلىقى، لىشۇ خەت نۇسخىسى بولسا، شەرقىي خەن دەۋرىدىمۇ قوللىنىلغانلىقى، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ تارشا پۈتۈك غەربىي خەن دەۋرىگە تەۋە دېيىشكە تولۇق ئاساس بولمىغانلىقى ئۈچۈن، ئېھتىياتچان پوزىتسىيە بىلەن ئۇنىڭ شەرقىي خەن دەۋرىگە تەۋە بولۇش مۇمكىنچىلىكىنى ئىنكار قىلغىلى بولمايدىغانلىقىنى ئەسكەرتىدۇ. ئاخىرىدا غەربىي خەن دەۋرىدىكى نىيە بەگلىكىنىڭ مەركىزى نىيە شەھىرىنى نىيە خارابىسىنىڭ ئاستىنقى قاتلىمىدىكى مەدەنىيەت دۆۋىسىدىن ئىزدەش كېرەكلىكىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ. ئەلۋەتتە شۇنداق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ.

ھازىر نىيە خارابىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت دەرىجىلىك مۇھاپىزەت قىلىنىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئورۇنلىرىنىڭ بىرىدۇر.

2- ئارخېئولوگىيىلىك خەزىنىلەر

نىيە خارابىسىنى تۇنجى بولۇپ تاپقان

قېزىپ تەكشۈرگەن. ئۇنىڭ «قەدىمكى خوتەن» (ئوكسفورد، 1907- يىلى)، «سېرىندىيا» («جۇڭگو بىلەن ھىندىستان ئارىسىدىكى جايلار»، ئوكسفورد، 1921- يىلى)، «ئاسىيانىڭ ئىچكى رايونلىرى» (ئوكسفورد، 1928- يىلى) قاتارلىق ئەسەرلىرى، ئۇنىڭ ئوتتۇرا ئاسىيادا ئېلىپ بارغان ئالدىنقى 3 قېتىملىق تەكشۈرۈشىنىڭ (جۈملىدىن نىيە خارابىسىدە ئېلىپ بارغان قېزىشىنىڭ) رەسمىي دوكلاتى ھېسابلىنىدۇ.

1905- يىلى ئامېرىكىلىق ھۇنتىڭتون (Huntington) ئامېرىكا جۇغراپىيەشۇناسلىق جەمئىيىتىنىڭ ياردىمى بىلەن ھىندىستاندىن خوتەنگە ئاندىن كېرىيىگە كىرگەن. ئۇ تارىم ئويمانلىقىنىڭ جەنۇبىي گىرۋىكىنى ياقىلاپ شەرققە ماڭغان. مۇشۇ جەرياندا ئۇ نىيە خارابىسىگە كىرگەن بولسا كېرەك. چۈنكى ئۇ ئۆز دوكلاتىدا نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان كاروشتىچە تارشا پۈتۈكلەر توغرىسىدىمۇ مەلۇمات بەرگەن.

1959- يىلى 2- ئايدا شىنجاڭدىكى ئازسانلىق مىللەتلەرنىڭ جەمئىيەت تارىخىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزالىرىدىن جۇڭگو تارىخىي مۇزېيىدىكى شى شۇچىڭ ئەپەندى قاتارلىق ئالىملار، خوتەن ۋىلايىتىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان پۇرسەتتە نىيە خارابىسىگە كىرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان.

1959- يىلى 10- ئايدا ش ئۇ ئا ر مۇزېيىدىكى لى يۈچۈن ئەپەندى ئارخېئولوگىيە ئەترىتى ئەزالىرىدىن ئابدۇقېيۇم خوجا، ئەخمەت رېشىت ئەپەندى قاتارلىق ئون كىشىنى باشلاپ نىيە خارابىسىگە كىرىپ، تەكشۈرۈش ۋە ئارخېئولوگىيىلىك قېزىش - تازىلاش خىزمىتىنى ئېلىپ بارغان.

1980- يىلى «يىپەك يولى» تەتقىقاتى قىزغىنلىقىنىڭ كۆتۈرۈلۈشى بىلەن جۇڭگو مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىلەن ياپونىيىنىڭ «NHK» سى بىرلىكتە «يىپەك يولى»غا ئائىت كۆپ قىسىملىق ھۆججەتلىك

ئېلىپ بارغان.

نىيە خارابىسىنى تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىش قىزغىنلىقى 80- يىللارنىڭ ئاخىرلىرىدا رەسمىي ئەۋجگە كۆتۈرۈلدى. نىيە ئارخېئولوگىيىسى شىنجاڭ ئارخېئولوگىيىسىدىكى نۇقتىلىق تۈرلەردىن بىرى بولۇپ قالدى. 1988- يىلى «جۇڭگو - ياپونىيە بىرلىكتە نىيە خارابىسىدە تەييارلىق تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ئەترىتى» قۇرۇلۇپ، 10- ئاينىڭ 29- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 6- كۈنىگىچە نىيە خارابىسىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، جۇڭگو - ياپونىيە بىرلىكتە نىيە خارابىسىنى تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىشنىڭ يېڭى سەھىپىسىنى ئاچتى. شۇنىڭدىن تارتىپ، جۇڭگو - ياپونىيە بىرلىكتە نىيە خارابىسىنى ئىلمىي تەكشۈرۈش ئەترىتى 1990- يىلى (10- ئاينىڭ 27- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 17- كۈنىگىچە)، 1991- يىلى (10- ئاينىڭ 12- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 6- كۈنىگىچە)، 1992- يىلى (10- ئاينىڭ 13- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 11- كۈنىگىچە)، 1993- يىلى (10- ئاينىڭ 8- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 27- كۈنىگىچە)، 1994- يىلى (9- ئاينىڭ 6- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 5- كۈنىگىچە)، 1995- يىلى (9- ئاينىڭ 28- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 5- كۈنىگىچە)، 1996- يىلى (10- ئاينىڭ 2- كۈنىدىن 11- ئاينىڭ 2- كۈنىگىچە، مەن بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشكە قاتناشتىم) بولۇپ نىيە خارابىسىدە جەمئىي (1988- يىلىدىكىسىنى قوشقاندا) سەككىز قېتىم تەكشۈرۈش ۋە قېزىش خىزمىتىنى ئېلىپ بېرىپ، زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇنىڭدىن كېيىن بىرلىكتە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش خىزمىتى يەنە داۋاملاشتۇرۇلماقچى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن، نىيە خارابىسىدە ئېلىپ بېرىلغان ئارخېئولوگىيىلىك خىزمەتلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا، مېنىڭچە، ش ئۇ ئا ر مۇزېيىنىڭ ئارخېئولوگىيە ئەترىتى 1959- يىلى ئېلىپ بارغان تەكشۈرۈش ۋە قېزىش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى بىلەن جۇڭگو - ياپونىيە بىرلىكتە 1995- ۋە 1996- يىللىرى ئېلىپ بارغان

كۆرسەتكەن. كېيىن گېرمانىيە ئالىمى بېلېكىن تايلورنىڭ قارىشىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەن ھەمدە ئۆزىنىڭ «ھىندىستاننىڭ قەدىمكى يېزىقشۇناسلىقى» دېگەن كىتابىدا تەرەققىي قىلدۇرغان. كاروشتى يېزىقى تەخمىنەن مىلادىدىن بۇرۇنقى 5- ئەسىردە، قەدىمكى پېرسىيە ئاخمېنىد سۇلالىسىنىڭ خانى دارىئوس گانداراغا (پاكىستاننىڭ پېشاۋار رايونىنى كۆرسىتىدۇ) ھۆكۈمرانلىق قىلغان مەزگىلدە ئىجاد قىلىنغان. كېيىن ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ كەڭ رايونلىرىغا تارقالغان بۇ خىل يېزىق ئەڭ بۇرۇن، يەنى مىلادىدىن بۇرۇنقى 3- ئەسىردە ھىندىستاننىڭ ماۋرىياخانلىقىنىڭ خانى ئاسوكاخان گانداراغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان مەزگىلدە جاكارلىغان مايا يارلىقىدا كۆرۈلىدۇ. شىنجاڭدا بۇ يېزىق ئومۇمەن پىشاشان خانلىقى دەۋرىدە قوللىنىلغان ياكى مىلادى 3- ئەسىردىن 4-، 5- ئەسىرلەرگىچە قوللىنىلغان. بىراق شۇنى ئەسكەرتىپ قويۇش كېرەككى، ئىلىم ساھەسىدىكىلەر پىشاشاننىڭ كاروشتىچە پۈتۈكلىرىنىڭ دەۋرى ئۇدۇننىڭ كاروشتىچە پۈتۈكلىرىنىڭكىدىن كېيىنرەك، دەپ قارايدۇ. ئۇدۇننىڭ كاروشتى يېزىقىدىكى ماتېرىياللىرى (1) خەنزۇچە - كاروشتىچە خەتلىك پۇل، (2) كاروشتى يېزىقىدىكى بۇددا نومى «دھارماپادا»، (3) ئۇدۇن خانىنىڭ يىلنامە چۈشۈرۈلگەن 661. KI نومۇرلۇق ھۆججەت قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ. 661. KI نومۇرلۇق ھۆججەت (ئەندەرەدىن تېپىلغان) بولسا، شىنجاڭدىن تېپىلغان ئەڭ بۇرۇنقى ھۆججەت، ئۇنىڭ دەۋرى شەرقىي خەن سۇلالىسىنىڭ لىڭدى خانىنىڭ ئاخىرقى دەۋرلىرى ياكى شيەندى خانىنىڭ دەسلەپكى دەۋرلىرىگە (مىلادى 2- ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىغا) تەۋە دەپ قارالماقتا. ئىلگىرى كاروشتىچە يازما يادىكارلىقلارنىڭ تىلى ھىندىستاننىڭ غەربىي شىمال ئاۋام تىلى، ئوتتۇرا ئاسىيا ئاۋام تىلى، نىيە ئاۋام تىلى دېگەندەك ناملار بىلەن ئاتالغانىدى. ئەنگلىيىلىك ئالىم بايلېي (H .W .Bailey) بۇ خىل تىلنىڭ گاندارا رايونىدىن كېلىپ چىققانلىقىنى دەلىللەپ، ئۇنى «گانداراتىلى» دەپ ئاتىدى. ھازىر ئىلىم ساھەسىدە شۇنداق دەپ قوللىنىلماقتا. بۇ خىل تىل ھىندى - ياۋروپا تىل سىستېمىسىغا تەۋە بولۇپ، توخرى تىلى، ئۇدۇن ساك تىلى،

20 يۇرۇش تۇزالغۇ ئۈي بىر ئورۇنغا جايلاشقان.

نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان 637-نومۇرلۇق كاروشتىچە ھۆججەتتە «چادئوتا» (cad ota) ناملىق بىر جاي بارلىقى تىلغا ئېلىنغان، «چادئوتا» بىر چوڭ مەمۇرىي رايون بولۇپ، نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان كاروشتىچە ھۆججەتلەردە كۆپ چېلىقىدۇ ۋە ئۇ نىيە قەدىمكى شەھىرى قاراشلىق جايدىكى ئوبلاست مەھكىمىسى نامىنى بىلدۈرىدۇ. «چادئوتا» دېگەن بۇ نام تەلەپپۇز جەھەتتە خەنزۇچە «精绝» (جىڭجۆ) دېگەن نامغا يېقىن بولغاچقا، ستەين «چادئوتا» خەنزۇچە تارىخنامىلاردىكى «جىڭجۆ»دۇر، دېگەن پەرىزنى ئوتتۇرىغا قويغان. جىڭجۆ خەن دەۋرىدە غەربىي يۇرتتىكى 36 بەگلىكنىڭ بىرى بولغان كىچىك بەگلىك نىيە بەگلىكىنى كۆرسىتىدۇ. «خەننامە. غەربىي يۇرت تەزكىرىسى» دە: «نىيە بەگلىكى. مەركىزى نىيە شەھىرى. بۇ يەردىن چاڭئەنگە 8820 چاقىرىم كېلىدۇ. ئاھالىسى 480 تۈتۈن، 3360 كىشى بولۇپ، ئەسكەرلىككە ياراملىق 500 نەپەر. بىر نەپەردىن نىيە كاھىبېكى، ئوڭ - سول سەركەردە، تىلماچبەگ قاتارلىق ئەمەلدارلىرى بار. شىمالدىن قورۇقچىبەگ مەھكىمىسىگە 2723 چاقىرىم بولۇپ، جەنۇبتىن رولۇ بەگلىكىگە تۆت كۈنلۈك يول، مەيدانى تار. ئۇنىڭ غەربىدىن ئۇزۇن تېتىر بەگلىكىگە 460 چاقىرىم كېلىدۇ.» دەپ خاتىرە قالدۇرۇلغان. نىيە بەگلىكى يىپەك يولىنىڭ جەنۇبىي لىنىيىسىدىكى مۇھىم بىر «ۋەلىئەھدىنىڭ خانۇنى» قاتارلىق سۆزلەر بار.

كۆپ ساندىكى ئالىملار نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان خەنزۇچە تارشا پۈتۈكلەرنىڭ دەۋرىنى شەرقىي خەن دەۋرىگە تەۋە ھېسابلايدۇ. دېمەك، شەرقىي خەن دەۋرىدىكى نىيە شەھىرىنىڭ ئورنىنىڭ نىيە خارابىسىدا ئىكەنلىكىنى خەنزۇچە تارشا پۈتۈكلەرگە ئاساسەن ئەمەلىيلەشتۈرگىلى بولىدۇ. ئۇنداق بولسا، «خەننامە. غەربىي يۇرت تەزكىرىسى»دە تونۇشتۇرۇلغان نىيە بەگلىكىنىڭ مەركىزى بولغان نىيە شەھىرىنىڭ ئورنىمۇ ھازىرقى نىيە خارابىسىمۇ؟ بۇ، نىيە ئارخېئولوگىيىسى ھەل قىلىشقا تېگىشلىك بىر مەسىلە. بەزى ئالىملار، ستەين 1931-يىلى 2-ئايدا نىيە خارابىسىگە ئاخىرقى قېتىم كېلىپ ئارخېئولوگىيىلىك قېزىش ئېلىپ بارغىنىدا، N . XIV ü نومۇر بېرىلگەن خارابىدىن چىققان خەن دەۋرىگە تەۋە بىر تۈركۈم مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ئىچىدىكى بىر تارشا پۈتۈكنىڭ ئۇلۇغ توخرىيلار ئەلچىسىنىڭ خەن شۈەندىگە يازغان بىر مەكتۇبى بولۇش ئېھتىماللىقى ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ، بۇ تارشا پۈتۈكنىڭ نىيە خارابىسىنىڭ دەۋرىنىڭ ئالدىنقى چېكىنىڭ غەربىي خەن دەۋرىدىكى نىيە بەگلىكى زامانىسىغىچە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايدىغانلىقىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، مۇشۇ قېتىم ستەين «N 11» نومۇرلۇق خارابىنىڭ يېقىن ئەتراپىدىن بايقىغان بىر خارابىدىن چىققان «... (2-يىلى)... خەن سۇلالىسىگە ئىتائەت

2-ئارخېئولوگىيىلىك خىزمەتلەر

نىيە خارابىسىنى تۇنجى بولۇپ تاپقان كىشى ئەنگلىيە تەۋەلىكىگە ئۆتكەن ۋېنگرىيىلىك ئارخېئولوگ ھەم ئېكسپېدىتسىيىچى سىرئاۋرېل ستەين (1862 ـ 1943) ھېسابلىنىدۇ. ستەين 1901-يىلى 1-ئايدا بۇ خارابىنى بايقىغان ۋە بۇ خارابىنىڭ ئورنى نىيە ناھىيىسىنىڭ شىمالىي چېگرىسىدا، يەنى قەدىمكى نىيە دەرياسىنىڭ تۆۋەنكى ئېقىنىدىكى جايدا بولغاچقا، ئۇنى «نىيە خارابىسى» دەپ ئاتىغان. ئۇ 1901-، 1906-، 1913-ۋە 1931-يىللىرى ئوتتۇرا ئاسىيادا ئېلىپ بارغان 4 قېتىملىق تەكشۈرۈشنىڭ ھەممىسىدە نىيە خارابىسىگە كەلگەن ۋە ياپونىيىنىڭ «NHK» سى بىرلىكتە «يىپەك يولى»غا ئائىت كۆپ قىسىملىق ھۆججەتلىك فىلىم ئىشلەشنى قارار قىلغان. فىلىم ئېلىشقا ماسلىشىش ئۈچۈن، نىيە ناھىيىسىدىن لى شۆخۇا، ئۇنىڭدىن سەل كېيىن شىنجاڭ ئارخېئولوگىيە تەتقىقات ئورنىدىن ئىدرىس قاتارلىقلار نىيە خارابىسىگە كىرىپ ئاددىي تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان.

1980-يىلى 12-ئايدا ش ئۇ ئا ر مۇزېيىنىڭ ئارخېئولوگىيە ئەترىتى خادىملىرى بىلەن خوتەن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورنىدىكى خادىملار سابىت ئەخمەت ۋە رەجەپ يۈسۈپ ئەپەندىلەرنىڭ باشچىلىقىدا نىيە خارابىسىگە كىرىپ تەكشۈرۈش ۋەقسىمەن قوغۇلۇش خارابىلىرىنى تازىلاش خىزمىتىنى

689 ـ سان

نەتىجىسى بىلەن جوڭگو - ياپونىيە بىرلىكتە 1995- ۋە 1996-يىللىرى ئېلىپ بارغان تەكشۈرۈش - قېزىش خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىرى (بۇ يەردە ئارخېئولوگىيىلىك مۇھىم تېپىلىشلار كۆزدە تۇتۇلىدۇ) گەۋدىلىك ئورۇندا تۇرىدۇ.

3-نىيە دېگەن نام توغرىسىدا

يېقىندا بەزى گېزىت ـ ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان ماقالىلەردە «كاروشتى يېزىقى شىنجاڭدا مىلادىدىن بۇرۇنقى III ئەسىردىن مىلادى IV ئەسىرگىچە تەخمىنەن 700 يىل داۋام قىلغان» دېگەن پىكىر ئوتتۇرىغا قويۇلدى. «نىيە» دېگەن نام كاروشتى يېزىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغاچقا، ئۇ توغرىلىق سۆز ئېچىشتىن بۇرۇن كاروشتى يېزىقىنىڭ شىنجاڭدا قوللىنىلغان ۋاقتى توغرىسىدا قىسقىچە چۈشەنچە بېرىپ ئۆتۈش زۆرۈردەك قىلىدۇ.

كاروشتى يېزىقى قىنىك يېزىقى (تەخمىنەن مىلادىدىن بۇرۇنقى 15-ئەسىردە قوللىنىلغان)نىڭ شەرقتىكى تارمىقى بولغان ئەرەم يېزىقى (مىلادىدىن بۇرۇنقى 9 ـ 7 - ئەسىرلەر بۇ يېزىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلى ھېسابلىنىدۇ)نىڭ ئۆزگىرىشىدىن مەيدانغا كەلگەن. ئەنگلىيە ئالىمى تايلور 1883-يىلى تۇنجى بولۇپ، كاروشتى يېزىقى قەدىمكى پېرسىيىنىڭ ئاخمېنىد سۇلالىسى دەۋرىدىكى ئەرەم يېزىقىنى مەنبە قىلغان ھەمدە ھىندىستاندا ئۆتكەن ماۋرىياخانلىقىنىڭ خانى ئاسۇ كاخان يارلىقى ئابىدىسىدە يەنىمۇ بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەرەققىي قىلغان، دەپ

خىل تىل ھىندى - ياۋروپا تىل سىستېمىسىغا تەۋە بولۇپ، توخرى تىلى، ئۇدۇن ساك تىلى، سوغدى تىلى، يۇنان تىلى قاتارلىقلاردىن نۇرغۇن ئاتالغۇلارنى قوبۇل قىلغان.

نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان مىلادى 3-ئەسىرگە تەۋە كاروشتىچە ھۆججەتلەردە «نىيە» دېگەن نام نىنا (nina) ياكى نانا (nana) دەپ خاتىرىلەنگەن. كاروشتىچە ھۆججەتلەردىكى بۇ يەرنامى قەدىمكى ئۇدۇن تىلىدا پۈتۈلگەن ھۆججەتلەردىكى يەر نامى «نىنيا» (niña)غا توغرا كېلىدۇ. دېمەك، «نىيە» دېگەن يەرنامى بىۋاسىتە كاروشتىچە ھۆججەتلەردىكى ئاتىلىشىدىن ئەمەس، بەلكى ئۇدۇن تىلىدىكى «نىنيا» دېگەن نامدىن ئۇيغۇر تىلىغا مىراس بولۇپ قالغان ۋە ئىستېمال داۋامىدا «نىيە»گە ئۆزگەرگەن. «پراكرىت سۆزلۈكى»دە «نىيە»گە «قوۋۇق، قامال، ئۆتەك» دېگەن مەنىلەر بېرىلگەن. تاڭ شۈەنزاڭ «ئۇلۇغ تاڭ دەۋرىدىكى غەربىي يۇرت خاتىرىلىرى» دېگەن ئەسىرىدە تاڭ دەۋرىدىكى «نىيە» شەھىرىنى «نىراڭ» شەھىرى دەپ ئاتىغان. بەزى ئالىملار قەدىمكى خەنزۇ تىلىدا «ل»، «ر» بىلەن «ن» تاۋۇشلىرى دائىم دېگۈدەك پەرقلەندۈرۈلمەيدۇ، شۇڭا شۈەنزاڭ «نىنيا»نىڭ سۈپەت شەكلى ياكى خاس ئىسىم شەكلى بولغان «نىنيانا» (niñana)نى «نىراڭ» دەپ تەلەپپۇز قىلىپ، شۇ بويىچە خاتىرە قالدۇرغان بولسا كېرەك، دەپ قارىماقتا. تاڭ دەۋرىدىكى «نىراڭ شەھىرى»نىڭ ئورنى ھازىرغىچە تېپىلغىنى يوق.

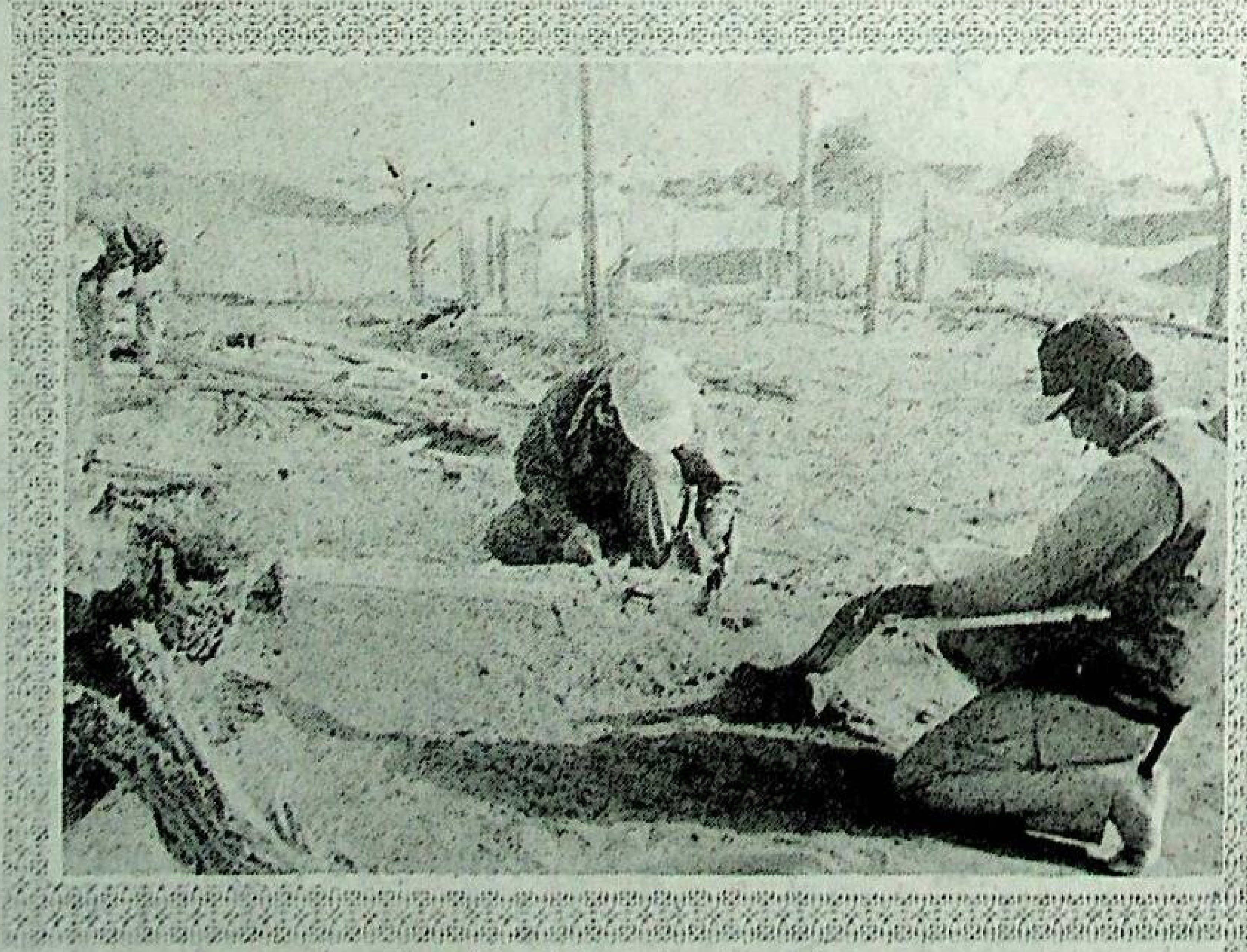
نىيە خارابىسىدىكى ئارخېئولوگىيىلىك تەكشۈرۈش

يالڭ شىنسەي فوتوسى

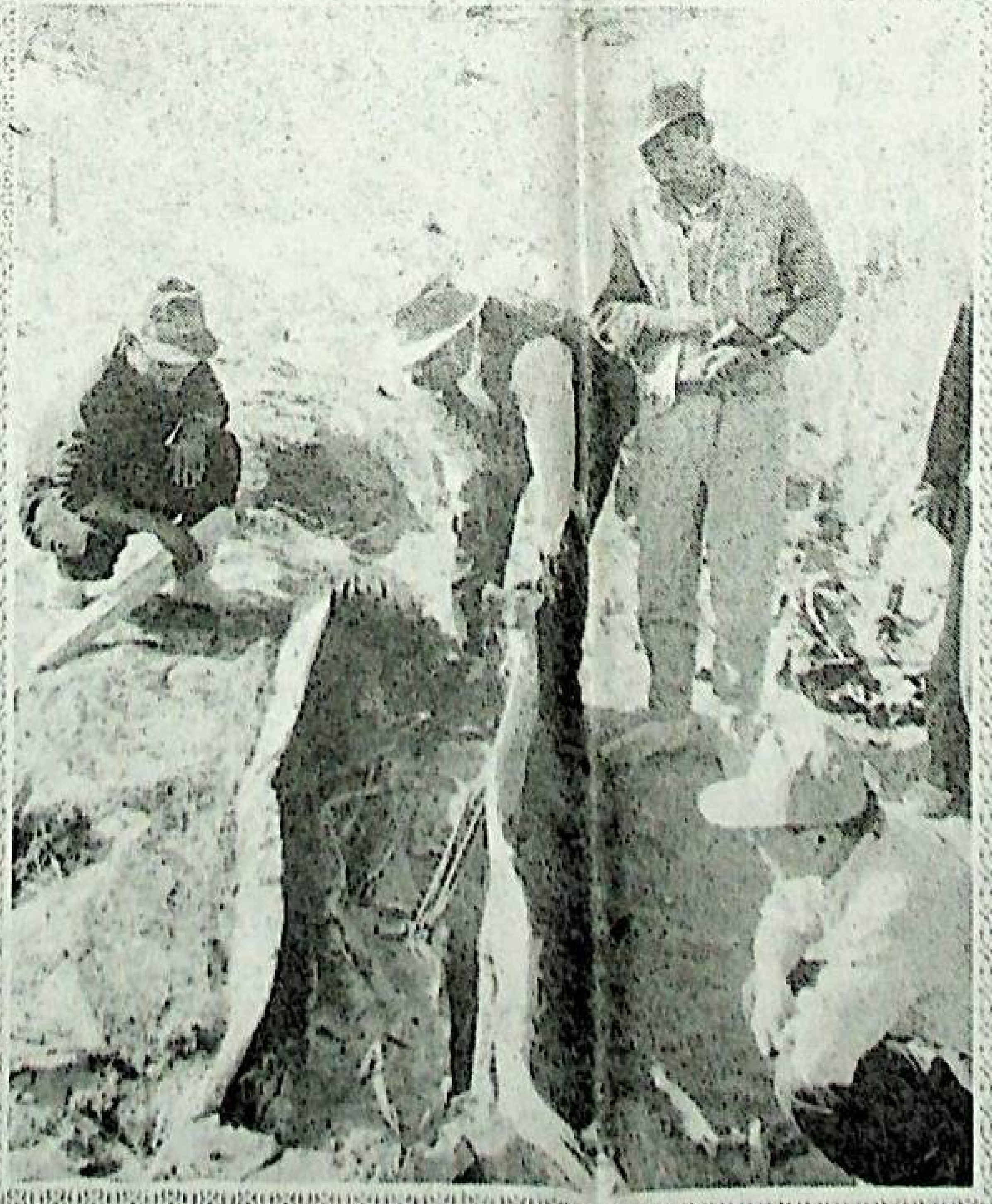
نىيە خارابىسىدىن تېپىلغان جەسەت ساندۇقى

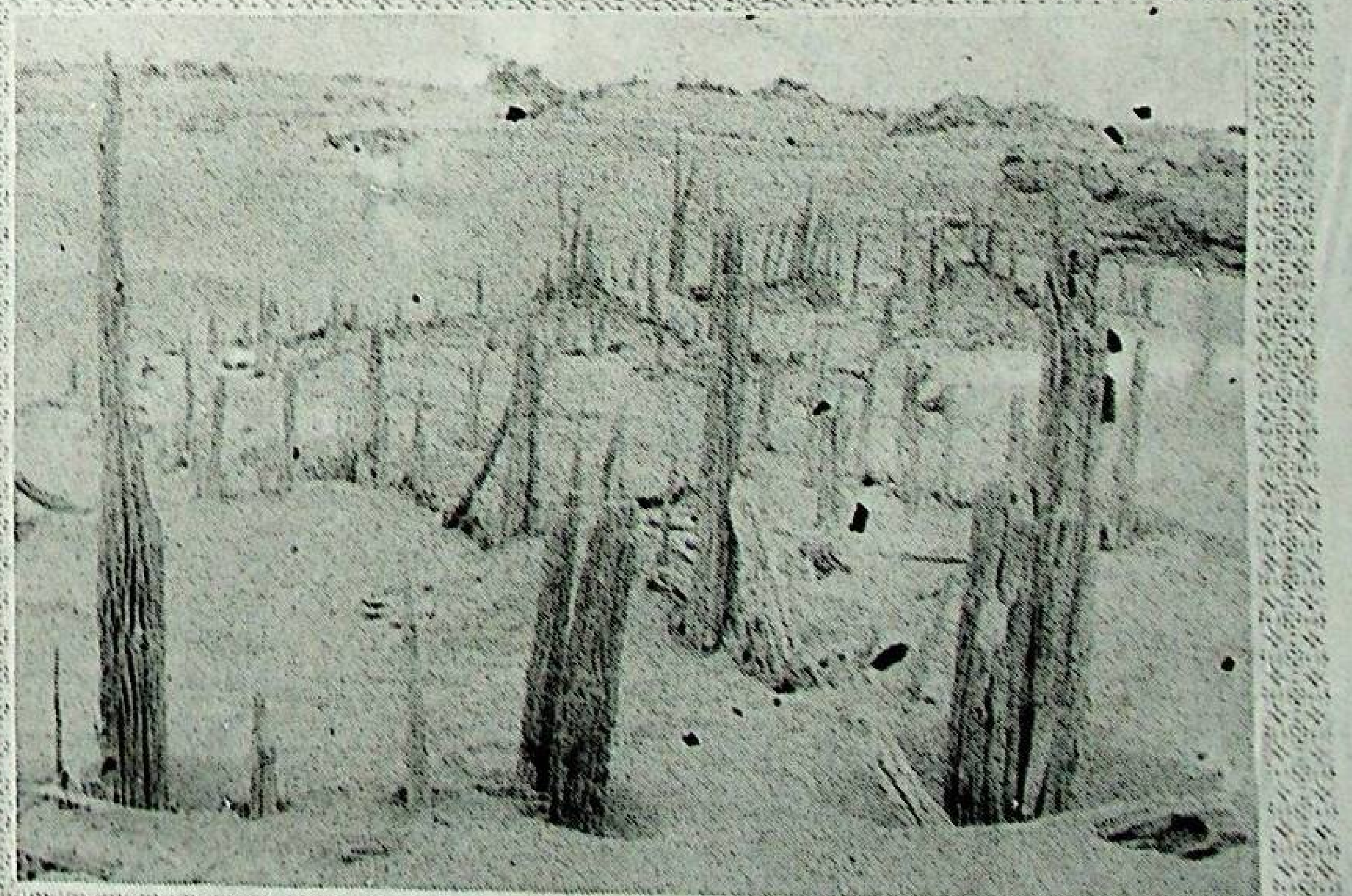
نىيە خارابىسىدىن بىر كۆرۈنۈش

چيەن چىچېن رايون بىخەتەرلىكى ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پرىنسىپىمىزنى شەرھلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۈگۈن بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن 4- نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى يىغىنىدا سۆز قىلىپ، جۇڭگونىڭ رايون بىخەتەرلىكى ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پرىنسىپىمىزنى شەرھلىدى.

چيەن چىچېن سۆزىدە مۇنداق دېدى: تارىخنىڭ تەكرارلىنىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن، جۇڭگو رايون بىخەتەرلىكىنى كۈچەيتىشتە تۆۋەندىكى تۆت مۇھىم تەرەپ بار، دەپ قارايدۇ:

1. دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى باراۋەرلىك، دوستلۇق، مۇقىملىق مۇناسىۋىتى رايونلارنىڭ تىنچلىق ۋە مۇقىملىقىنىڭ مۇھىم سىياسىي ئاساسى، بىر - بىرىگە ھۆرمەت قىلىش ۋە باراۋەر مۇئامىلە قىلىش، زوراۋانلىق سىياسىتىنى يولغا قويماسلىق ۋە باشقىلارغا تاڭماسلىق كېرەك؛ سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش، قارشىلاشماسلىق ۋە توقۇنۇشماسلىق كېرەك.

2. ھەرقايسى ئەللەر ئىقتىسادنى سىجىل راۋاجلاندۇرۇش، ئىقتىسادىي ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتىش ئارقىلىق ھەرقايسى ئەللەر مەنپەئىتىنىڭ بېقىنىشچانلىقىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، رايون بىخەتەرلىكىنى پۇختا ئىقتىسادىي ئاساس بىلەن تەمىن ئېتىش لازىم.

3. تالاش - تارتىشلارنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش - رايون تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشنىڭ توغرا يولى.

4. سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش رايون تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ مۇھىم تۈۋرۈكى، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى قاتارلىقلار سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىشنى نىشان قىلغان كۆپ تەرەپلىك تىرىشچانلىقتا ۋەكىللىك قىلىدۇ.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئەزاسى ۋە خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دائىمىي ئەزا دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشقا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىدۇ ھەم بۇنىڭغا تۆھپە قوشۇپ كەلدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگونىڭ مۇقىملىقى ۋە گۈللىنىشى - رايون تىنچلىقى ۋە گۈللىنىشى ئۈچۈن كۈچلۈك مەدەت.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئاساسىدىكى تىنچلىق دىپلوماتىيە سىياسىتىنى يۈرگۈزىدۇ، ئىتتىپاق تۈزمەيدۇ، قارشىلاشمايدۇ، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىدىكى دۆلەتلەر بىلەن ئىناق، قوشنا، دوستانە، باراۋەر ئۆتىدۇ. جۇڭگو دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى تالاش - تارتىشنى تىنچلىق ۋاسىتىسى بىلەن ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدى. ئىشەنچنى كۈچەيتىش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئالاقىدار دۆلەتلەر بىلەن دوستانە،

ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى تەشكىلىي جەھەتتە كېڭەيدى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى يېڭىدىن گۈللىنىۋاتقان كۈچ سۈپىتىدە رايون ئىشلىرىدا ئۆزگىچە مۇھىم رول ئوينىماقتا.

ئۇ مۇنداق دېدى: چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ ۋەزىيىتىدە «ئىجابىي ئۆزگىرىش بولدى»، «تۆت تەرەپ سۆھبىتى» پات ئارىدا باشلىنىدۇ، بۇ چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ ھەتتا، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن پايدىلىق.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇق يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەنلىكى خەلقئارانىڭ دىققىتىنى تارتقان چوڭ ۋەقە، شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشى جۇڭگونىڭ ئاسىيا ۋە دۇنيا بىلەن بولغان ئالاقىسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە ئاۋاتلىقىنى تېخىمۇ زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش ۋەزىيىتى ياخشىلانماقتا، رايون مۇقىملىقىنى قوغداش، تالاش - تارتىشلارنى تىنچلىق ۋاسىتىسى بىلەن بىر تەرەپ قىلىش يولىدىكى سىياسىي ئارزۇ ئۈزلۈكسىز كۈچەيمەكتە. رايون دائىرىسىدىكى ۋە رايونلار ئارا ئىقتىسادىي ئالاقە كۆلىنى كېڭەيمەكتە ۋە قويۇقلاشماقتا. ئاسىيا- تىنچ ئوكيان ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى، ئاسىيا، ياۋروپا كېڭىشى قاتارلىقلار ھەمكارلىققا دائىر ئورتاق تونۇشنى ئەمەلىي ھەرىكەتكە ئايلاندۇرماقتا.

چيەن چىچېن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ رايوندا بەزى خاتىرجەمسىزلىك ئامىللىرى يەنىلا مەۋجۇت، بەزى كونا ئىسسىق نۇقتا مەسىلىلىرى يەنىلا گەۋدىلىك بولماقتا، كامبودژىدا يۈز بەرگەن قوراللىق توقۇنۇش كىشىنىڭ دىققىتىنى قوزغايدۇ، يېڭىدىن ئوتتۇرىغا چىققان دۆلەت ھالقىدىغان مەسىلىلەر يېڭى خىرىس پەيدا قىلماقتا. بۇ مەسىلىلەر مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىنمىسا رايون تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن پايدىسىز تەسىرلەرنى پەيدا قىلىدۇ.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى تەرەققىياتى توغرىسىدا چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: «مۇنبەر باشتىن ئاخىر ئۆز رايونىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس، رايون تىنچلىقى ۋە بىخەتەرلىكىنى قوغداشنى نىشان، باراۋەر مۇئامىلە قىلىش، تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنى مەقسەت، ئىشەنچ ئورنىتىشنى يادرو، سۆزلىشىش - ھەمكارلىشىشنى ۋاسىتە قىلىشى كېرەك، دەپ قارايمىز».

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مۇنبەردىكى 21 تەرەپنىڭ بىر يەرگە جەم بولۇشى «بىر ئورتاق تەھدىتكە تاقابىل تۇرۇشنى ئەمەس، بەلكى ئورتاق نىشانغا يېتىشنى، يەنى رايون تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشنى مەقسەت قىلىدۇ، بۇ بىز ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئورتاق

1997 - يىللىق خەلقئارا ئىلمىي فانتازىيە يىغىنى بېيجىڭدا ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 1997 - يىللىق خەلقئارا ئىلمىي فانتازىيە يىغىنى بۈگۈن بېيجىڭدا ئېچىلدى. يىغىنغا مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىن كەلگەن 100 نەچچە ئىلمىي فانتازىيە يازغۇچىسى ۋە ئىلمىي فانتازىيە رەسسامى ھەم ئامېرىكا ۋە روسىيىنىڭ بەش نەپەر ئالەم ئۇچقۇچىسى قاتناشتى.

تۆت كۈن داۋاملىشىدىغان بۇ يىغىندا «ئىلىم - پەن، ئىلمىي فانتازىيە، تىنچلىق ۋە تەرەققىيات» ئاساسىي تېما قىلىنىپ، «ئىلمىي فانتازىيە بىلەن ئىلىم- پەننىڭ تەرەققىياتى ۋە زامانىۋىلىشىش»، «ئىلمىي فانتازىيىنىڭ ئىقتىدارى، تەسەۋۋۇر كۈچى، ئىجادىي تەپەككۇر»، «جۇڭگو ئىلمىي فانتازىيىسىنىڭ تەرەققىياتى» قاتارلىق تېمىلار چوڭقۇر مۇھاكىمە قىلىنىدۇ ۋە بۇ ھەقتە پىكىر ئالماشتۇرۇلىدۇ. يىغىندا يەنە «كومپيۇتېر، تور، كەلگۈسى»، «مۇھىت، تەبىئەت، ئىنسانىيەت» ۋە «ئاۋئاتسىيە، ئالەم بوشلۇقى» قاتارلىق ئىجتىمائىي تەرەققىيات بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەر مۇھاكىمە قىلىنىدۇ. ھازىرغىچە يىغىن 30 نەچچە پارچە ئىلمىي ماقالە تاپشۇرۇۋالدى.

ئېچىلىش مۇراسىمىدا، «سامانيولى مۇكاپاتى» ۋە «ئالتۇن كۆۋرۈك مۇكاپاتى» تارقىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى، كۆپ يىللاردىن بۇيان ئىلمىي فانتازىيە خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى ئىلمىي فانتازىيە يازغۇچىلىرى، تەرجىمانلار ۋە نەشرىياتچىلار سەھنىگە چىقىپ مۇكاپات تاپشۇرۇۋالدى. بۈگۈن مۇشۇ يىغىن بىلەن تەڭ «ئىلمىي فانتازىيىگە دائىر گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت كۆرگەزمىسى»مۇ ئېچىلدى.

يىغىننى جۇڭگو پەن- تېخنىكا جەمئىيىتى ئۇيۇشتۇردى. يىغىن تۈگىگەندىن كېيىن، ۋەكىللەر چېڭدۇغا بېرىپ، 1997 - يىللىق بېيجىڭ خەلقئارا فانتازىيە يىغىنىنىڭ يازلىق لاگېر پائالىيىتىگە قاتنىشىدۇ.

7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى يېڭىدىن سايلانغان ھىندىستاننىڭ 11 - نۆۋەتلىك زۇڭتۇڭى نارايانان (ئوڭدا) پايتەخت يېڭى دېھلىدا قەسەم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالدى. نارايانان ھىندىستان تارىخىدا نامراتلار قاتلىمىدىن چىققان تۇنجى زۇڭتۇڭ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

«تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسى»نىڭ 25 يىللىقىنى خاتىرىلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتى مەملىكەتلىك كومىتېتى، ب د ت تىكتاك توپ كۇلۇبى ۋە جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىللەر ئۆمىكى مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى كەچتە نيۇ - يوركتىكى ب د ت باش شتابىدا بىرلىكتە كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، 25 يىل ئىلگىرى جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئۇچرىشىش ۋە ئالماشتۇرۇشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن قوللانغان تارىخىي ئەھمىيەتلىك چوڭ ھەرىكەت- «تىكتاك توپ دىپلوماتىيىسى»نى خاتىرىلىدى.

كۈتۈۋېلىش يىغىنىغا ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتى مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى رانپىتون، ئامېرىكىنىڭ سابىق دۆلەت ئىشلىرى كاتىپى كىسىنگېر، جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى چىن خۇاسۇن ۋە جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئەينى ۋاقىتتىكى تىكتاك توپ كوماندىرلىرىنىڭ ئەزالىرىدىن بولۇپ 400 گە يېقىن كىشى قاتناشتى.

جۇڭگو بىلەن كۇك تاقىم ئاراللىرى دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 26 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يېڭى زېلاندىيىدە تۇرۇشلۇق پەۋقۇلئاددە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىسى خۇاڭ گۇيفاڭ بىلەن كۇك تاقىم ئاراللىرىنىڭ يېڭى زېلاندىيىدە تۇرۇشلۇق يۇقىرى دەرىجىلىك ۋالىيسى ياۋتا شوت 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ۋېللىنگتوندا ئۆز ھۆكۈمەتلىرىگە ۋاكالىتەن جۇڭگو بىلەن كۇك تاقىم ئاراللىرىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشى توغرىسىدىكى قوشما ئاخباراتقا ئىمزا

بىرىنىبىر قانۇنىي ھۆكۈمىتى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىدۇ ھەم تەيۋەن بىلەن ھەرقانداق شەكىلدە ھۆكۈمەت تەرەپ مۇناسىۋىتىدە بولماسلىقتەك ئىزچىل سىياسىتىنى تەكىتلەيدۇ. ئىككى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ئەمەلىي ئىمكانىيەتكە ئاساسەن بالدۇرراق ئۆز ئارا باش ئەلچى ئەۋەتىشكە قوشۇلدى.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتچىسى تاڭ گوچياڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو دۇنيادىكى ھەرقايسى ئەللەر بىلەن تىنچلىقتا بىللە تۇرۇش بەش پرىنسىپى

دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى تالاش - تارتىشنى تىنچلىق ۋاستىسى بىلەن ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدى. ئىشەنچنى كۈچەيتىش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئالاقىدار دۆلەتلەر بىلەن دوستانە، ئوچۇق - يورۇق سۆزلەشتى ۋە كېڭەشتى. جۇڭگونىڭ ئەنگلىيە بىلەن سۆھبەت ئارقىلىق شياڭگاڭ مەسىلىسىنى ھەل قىلغانلىقى بۇنىڭغا ئۈلگە بولالايدۇ.

چيەن چىچېن رايوننىڭ ۋەزىيىتى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: لائوس ۋە بىرمىنىڭ ئىتتىپاققا كىرىشى بىلەن شەرقىي جەنۇبىي جەم بولۇشى «بىر ئورتاق تەھدىتكە تاقابىل تۇرۇشنى ئەمەس، بەلكى ئورتاق نىشانغا يېتىشنى، يەنى رايون تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشنى مەقسەت قىلىدۇ، بۇ بىز ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئورتاق مەنپەئەتى.»

چيەن چىچېن ئاخىردا مۇنداق دېدى: ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ئىزدىنىش ۋە ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى دەسلەپكى قەدەمدە ئۆزىگە خاس ھەمكارلىق شەكلىنى ۋۇجۇدقا چىقاردى، يىغىنچاقلاپ ئېيتقاندا ئۇ، «باراۋەر قاتنىشىش، ئوخشاشلىقتا بىرلىككە كېلىپ، پەرقىنى ساقلاپ قېلىش، بىردەك كېڭىشىش، تەرتىپلىك تەدرىجىي ئىلگىرىلەش»تىن ئىبارەت، بۇ تۆت نۇقتا ئۈنۈم بەرمەكتە ھەم بۇ ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشتى.

كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ۋېللىنگتوندا ئۆز ھۆكۈمەتلىرىگە ۋاكالىتەن جۇڭگو بىلەن كۇك تاقىم ئاراللىرىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشى توغرىسىدىكى قوشما ئاخباراتقا ئىمزا قويۇپ، 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنىدىن باشلاپ باش ئەلچى دەرىجىلىك دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى قارار قىلدى.

جۇڭگو ھۆكۈمىتى كۇك تاقىم ئاراللىرى خەلقىنىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي ۋە مەدەنىيەت تەرەققىيات نىشانىغا ئومۇمىيۈزلۈك يېتىش يولىدا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىنى قوللايدۇ. كۇك تاقىم ئاراللىرى ھۆكۈمىتى جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ دۇنيادا بىرلا جۇڭگو بار، تەيۋەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى زېمىنىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى دېگەن مەيدانىنى ئېتىراپ قىلىدۇ، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىنىڭ جۇڭگونىڭ

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتچىسى تاڭ گوجياڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو دۇنيادىكى ھەرقايسى ئەللەر بىلەن تىنچلىقتا بىللە تۇرۇش بەش پرىنسىپى ئاساسىدا دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى ۋە راۋاجلاندۇرۇشنى خالايدۇ. جۇڭگو بىلەن كۇك تاقىم ئاراللىرىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقى جۇڭگو - كۇك تاقىم ئاراللىرى خەلقلىرىنىڭ تۈپ مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن بولۇپلا قالماستىن، مۇشۇ رايوننىڭ گۈللىنىشى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈنمۇ پايدىلىق. جۇڭگو بۇرۇنقىدەكلا جەنۇبىي تىنچ ئوكياندىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان دوستلۇق، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىشىش مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن تۆھپە قوشىدۇ.

4- نۆۋەتلىك ئافرىقا - ئامېرىكا قىتئەسى دۆلەتلىرى باشلىقلار يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 25 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 4 - نۆۋەتلىك ئافرىقا - ئامېرىكا قىتئەسى دۆلەتلىرى باشلىقلار يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن بۇ يەردە يېپىلدى. يىغىندا «خارارې خىتابنامىسى» ماقۇللاندى، ھەمكارلىشىش ۋە كېڭىشىش ئارقىلىق ئافرىقا تەرەققىيات مۇساپىسىنى تېزلىتىشنىڭ يولى ۋە چارىسى ئۈستىدە ئىزدىنىش قايتا تەكىتلەندى.

ئافرىقا - ئامېرىكا قىتئەسى دۆلەتلىرى باشلىقلار يىغىنى 1991 - يىلى تۇنجى قېتىم كوتدىۋادا ئېچىلغانىدى. ئۇ ئافرىقىلىقلار ۋە ئامېرىكا قىتئەسى تەۋەلىكىدىكى ئافرىقىلىقلارنىڭ ئالاقە ۋە ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىشىدىكى ۋاستە، بۇنىڭ مەقسىتى ئافرىقا قىتئەسى چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، نامراتلىقنى ئۆزگەرتىش ۋە ئافرىقىلىقلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت. بۇ نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى ئېچىلغانىدى. يىغىن مەزگىلىدە، ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى بىلەن ئامېرىكا سۇلىۋان فوندى جەمئىيىتى قاتارلىقلار ئافرىقىنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدا كېلىشىم ئىمزالاپ، ئافرىقىدا 10 مىڭ مەكتەپ ۋە 250 تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇشنى پىلانلىدى. يىغىندا يەنە ئافرىقىنىڭ % 90 تاشقى قەرزى (تەخمىنەن 270 مىليارد دوللار)نى ئازايتىش، كەچۈرۈم قىلىش پىلانى تۈزۈپ چىقىلدى.

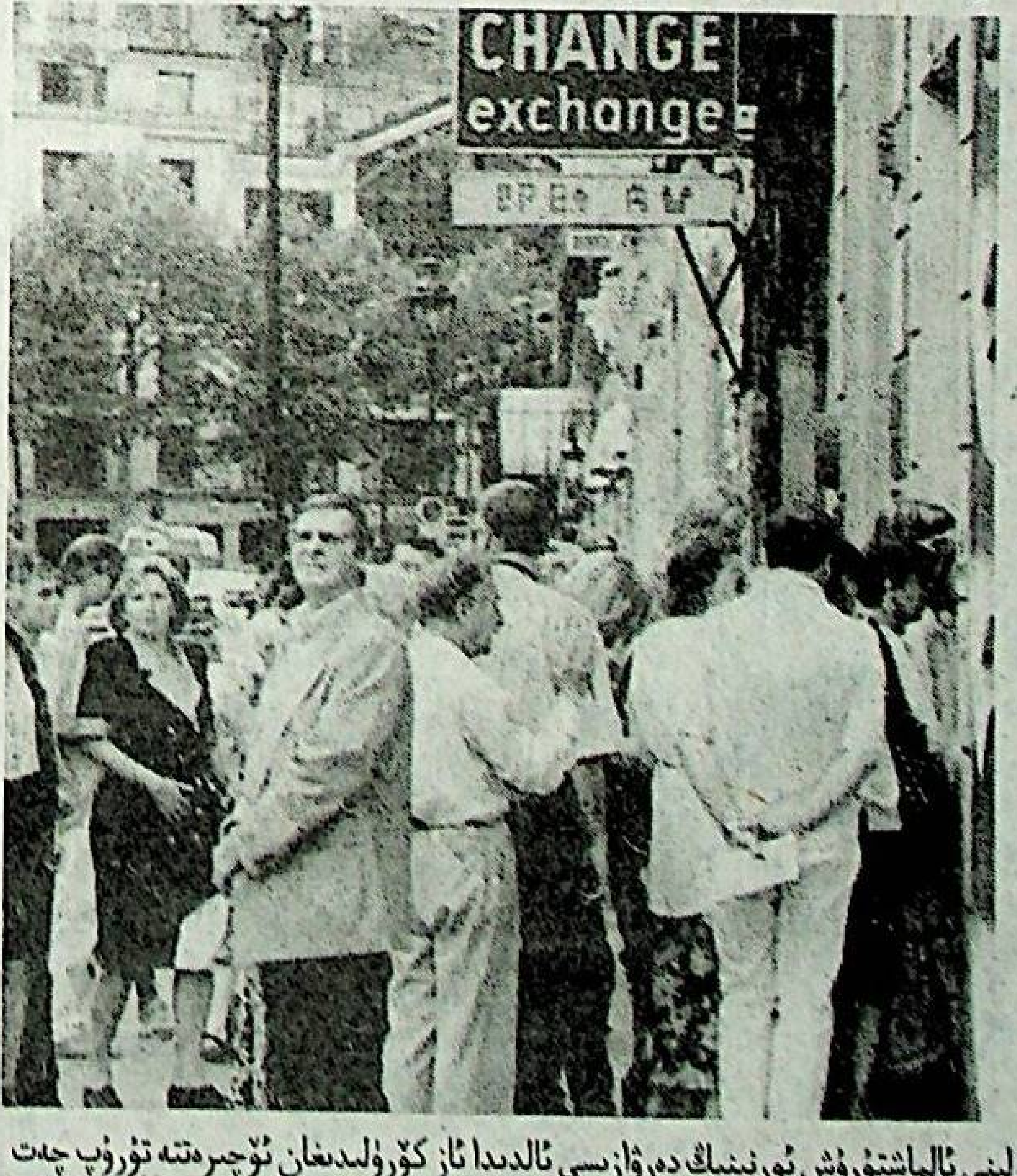

يېقىندا ئامېرىكىدا پاي باھاسىنىڭ تېز ئۆرلەپ كېتىشىنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن فرانسىيە، گېرمانىيە، ئىتالىيە، گوللاندىيە قاتارلىق ياۋروپادىكى چوڭ پاي چېكى بازارلىرىدا ئۇدا يېڭى دولقۇن كۆتۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئامېرىكا دوللىرىنىڭ ياۋروپا بازارلىرىدىكى سېلىشتۇرما باھاسى ھەدەپ ئۆرلەپ، ياۋروپا تاشقى پېرېۋوت بازارلىرىدا داۋالغۇش پەيدا قىلدى. پارىژدىكى بىر چەت ئەل پۇلىنى ئالماشتۇرۇش ئورنىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ئاز كۆرۈلىدىغان ئۆچىرەتتە تۇرۇپ چەت ئەل پۇلىنى ئالماشتۇرىدىغان ئەھۋال كۆرۈلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سەممىي قەلب، تەسىرلىك خەلقنى سۆيۈش ناخشىسى

(بېشى 1 - بەتتە)

بىرىنى مىڭتەسلىكتە ياغاچقا چىقىرىپ بولۇپ، يەنە بىرىنىمۇ ياغاچقا چىقىرىپ قويىدۇ. ئۇ ياغاچنى تۇتۇۋېلىپ ئەمدىلا «ئۇھ» دېيىشىگە شىددەتلىك دولقۇن توغاندىكى يوغان بىر تاشنى چۈشۈرۈۋېتىدۇ. قادىر ھېزىم تاش ۋە دولقۇن زەربىسىدە قايناملغا كىرىپ كېتىدۇ...

قادىر ھېزىم بىزدىن مەڭگۈلۈك ئايرىلدى. ئەمما ئۇنىڭ روھى كىشىلەر قەلبىدىن مەڭگۈ ئورۇن ئالدى. ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتتىكى كوماندىر - جەڭچىلەر پېشقەدەم ئەترەت باشلىقىنى ئۈلگە قىلىپ، خەلقنى سۆيۈش يولىدا سەلتەنەتلىك كۈيلەرنى ئۇزۇلدۇرمەي ياڭراتتى. ئوتتۇرا ئەترەت 66 قېتىم ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى، قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى، قوراللىق ساقچى قىسىم باش قوماندانلىق شتابى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆلۈمى، خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 5 - كۈنى بىر قىرغىز ئايال قوراللىق ساقچى قىسىم قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تارماق ئەترەت ئاقچى ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتكە كېلىپ، كۆز ياش قىلغان ھالدا بۇ ئەترەتتىكى كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ قولىنى تۇتۇپ، خەنزۇ تىلىدا ئاران سۆزلەپ: «سىلەر مېنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇپ قالدىڭلار» دېدى.

بۇنىڭدىن بىر ئاي بۇرۇن، ئاقچى ناھىيىسى قاراچى يېزىسىدىكى بۇ ھامىلدار ئايال تۇغۇتتا قان كۆپ چىقىپ كېتىپ، ھاياتى خەۋپ ئىچىدە قالدى، دوختۇرخانا نۇرغۇن تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن بولسىمۇ، قاننى توختىتالمىدى، ئۇنىڭغا جىددىي قان بېرىپ قۇتقۇزۇشقا توغرا كەلدى. لېكىن ئاقچى ناھىيىسى چەت - ياقىغا جايلاشقان بولۇپ، دوختۇرخانا ئۈسكۈنىلىرى قالاق، يېڭى قان يوق ئىدى. قان ئىشلىتىشكە توغرا كەلگەندە، 200 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى ئاقسۇ شەھىرىگە بېرىشقا توغرا كېلەتتى.

بۇ چاغدا قوراللىق ساقچى قىسىم ئاقچى ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەتتىكى بىر جەڭچى كېسەل كۆرستىش ئۈچۈن دوختۇرخانىغا كەلگەنىدى، ئۇ بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، دەرھال ئوتتۇرا ئەترەتكە تېلېفون بەردى، ئوتتۇرا ئەترەت كادىرلىرى كوماندىر - جەڭچىلەرنى ئۇيۇشتۇرۇپ، دوختۇرخانىغا يېتىپ كەلدى.

- «مېنىڭ قېنىمنى ئېلىڭلار، مەندە قان كۆپ!»، «مېنىڭ قېنىمنى ئېلىڭلار، مېنىڭ قېنىم 0 تىپلىق قان.»

جەڭچىلەردىن ئېلىنغان قانلار بۇ ھامىلدار ئايالغا بېرىلگەندىن كېيىن خەتەردىن قۇتۇلۇپ، سالامەت يەڭگىدى. كېيىن بۇ ئايالنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ۋە دوختۇرخانا ئوتتۇرا ئەترەت كوماندىر - جەڭچىلىرىگە قۇۋۋەتلىك يېمەكلىكلەرنى يەتكۈزۈپ بەرگەندە، كوماندىر - جەڭچىلەر ئالغىلى ئۇنىمىدى. بىر جەڭچى مۇنداق دېدى: «بۇنچىلىك قانغا ھېچنېمە بولمايمىز، بۇ نەرسىلەرنى تۇغۇتلۇق ئايال يېسۇن.»

3

1990 - يىل 8 - ئاينىڭ 31 - كۈنى باش شۇجى جياڭ زېمىن شىنجاڭغا كېلىپ خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە، قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىدە كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى ھەم «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، ۋەتەننىڭ چېگرىسىنى قوغداپ، سوتسىيالىستىك ۋەتىنىمىزنىڭ سادىق مۇھاپىزەتچىلىرىدىن بولۇڭلار» دېگەن بېغىشلىمىنى يېزىپ، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرىنى رىغبەتلەندۈردى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكومنىڭ ھويلىسىدا يېشى يەتمىشكە يېقىنلاشقان پاتەمخان ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى، ئۇنىڭ ئېرى خېلى بۇرۇنلا قازا قىلغان بولۇپ، تەنھا ياشاپ كەلگەن، كېيىن ئۇ بىر خەنزۇ قىزچاقنى بېقىۋالغانىدى. قوراللىق ساقچى قىسىم ئۈرۈمچى شەھەرلىك تارماق ئەترەت 5 - ئوتتۇرا ئەترىتىنىڭ مۇھاپىزەت بەنى بۇ ھويلىغا كېلىپ ۋەزىپە ئۆتەش جەريانىدا، پاتەمخاننىڭ خەنزۇ قىزچاقنىڭ ھالىدىن ئوبدان خەۋەر ئالغانلىقىنى ئۇقۇپ، قاتتىق تەسىرلەندى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاتەمخاننىڭ تۇرمۇشىغا ياردەم بېرىش نىيىتىگە كەلدى. مۇھاپىزەت بەنىدىكى جەڭچىلەر بەنجاڭنىڭ يېتەكچىلىكىدە تۇرمۇشتا پاتەمخان ۋە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش ۋەزىپىسىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۈستىگە ئالدى.

يەتتە يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، مۇھاپىزەت بەنىدىكى جەڭچىلەر كۆپ قېتىم ئالماشقان بولسىمۇ، لېكىن پاتەمخاننىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىپ تۇرۇشنى بىر كۈنمۇ توختىتىپ قويمىدى. يەتتە يىل ئىچىدە ئۇنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىش، تازىلىق قىلىش، گاز ئالماشتۇرۇشقا ئوخشاش ئىشلىرىنى جەڭچىلەر ئۆزلۈكىدىن قىلىپ بەردى. ھېيت - بايرام كۈنلىرىدە جەڭچىلەر پۇل يىغىش قىلىپ نەرسە - كېرەك ئېلىپ، پاتەمخاننى يوقلاپ تۇردى.

1995 - يىلى 4 - ئاينىڭ بىر كۈنى پاتەمخان پەلەمپەيدىن چۈشۈۋاتقاندا يىقىلىپ كېتىپ، پۇتى سۇنۇپ كەتتى. جەڭچىلەر پاتەمخاننى دوختۇرخانىغا ئېلىپ كېلىپ، يانلىرىدىن پۇل چىقىرىپ، داۋالىنىش ھەققىنى تاپشۇردى. ئۇ دوختۇرخانىدا ياتقان ئىككى ئاي ئىچىدە، جەڭچىلەر كېچە - كۈندۈز ئۇنىڭغا قارىدى. پاتەمخان كارىۋاتتا ئۇزاق ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغاچقا، جەڭچىلەرنى قارىتىۋېرىشتىن خىجىل بولدى. جەڭچىلەر پاتەمخانغا مۇنداق دېدى: «سىز بىزنىڭ ئانىمىز، ھەرگىز خىجالەت بولماڭ.» جەڭچىلەر ئۆزلىرىگە بېرىلگەن قوشۇمچە تۇرمۇش پۇلىنى پاتەمخانغا ھەسەل، چىلان، كونسېرۋا قاتارلىق قۇۋۋەتلىك يېمەكلىكلەرنى ئېلىپ بېرىشكە ئىشلەتتى. بۇنى كۆرگەن دوختۇرخانىدىكى خىزمەتچىلەر پاتەمخانغا تەلەيلىك ئىكەنسىز، دېدى. پاتەمخانمۇ پەخىرلەنگەن ھالدا: «كىم مېنى ئوغلى يوق دەيدۇ، قاراڭلار مېنىڭ شۇنچە كۆپ ياخشى ئوغۇللىرىم بار» دېدى.

...شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئايپارانى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

1997 - يىل
ئىيۇل
30
چارشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزدىن كېچىگىچە ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 19°C - 31°C بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، ۋاڭ لېچۈەن قاتارلىق رەھبەرلەرنىڭ ھەمراھلىقىدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەڭ چوڭ ئاشلىق ئامبىرى ئۈرۈمچى شىمالىي پويىز ئىستانسىسى دۆلەت ئاشلىق ئامبىرىنى كۆزدىن كەچۈردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **فەن خاۋ** فوتوسى

چېن جىنخۇا ئاپتونوم رايوننىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

ئۈستۈنلۈكنى جارى قىلدۇرۇپ، بازار ئېچىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋەر قىلىدۇ: دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى، بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 8- شىسى، ئۈرۈمچى نېفت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى، ئۈرۈمچى شىمالىي پويىز ئىستانسىسى دۆلەت ئاشلىق ئامبىرى قاتارلىق جايلارنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، 7- ئاينىڭ 28 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، شىنجاڭ مېھمان كۈتۈش مېھمانخانىسىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭ جۇغراپىيىلىك ۋە بايلىق ئۈستۈنلۈكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، زور كۈچ بىلەن بازار ئېچىپ، ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇشى، ئۈنۈملۈك تەمىناتنى كۆپەيتىشى، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۇنچۈەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن چېن جىنخۇاغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھازىرقى سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋەزىيىتى ۋە ئالاقىدار ئەھۋاللىرىنى دوكلات قىلدى.

ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ سىلىڭيۈەنى جىن يۈنخۈي، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى دەلىلقان مامىقان، ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ مۇئاۋىن سىلىڭيۈەنى چېن جۇڭ ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى.

چېن جىنخۇا دوكلاتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايون ۋە ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش، سىياسىي مۇقىملىق، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى قاتارلىق جەھەتلەردە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: مېنىڭ شىنجاڭغا كەلمىگىنىمگە ئون يىل بولدى، بۇ قېتىم ئۈرۈمچى نېفت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ يېزا ئىگىلىك 8- شىسى قاتارلىق جايلارغا بېرىپ شىنجاڭدا تەرەققىياتنىڭ زور ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم، بولۇپمۇ شىنجاڭنىڭ سانائەت ۋە يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ئاپتونوم رايوننىڭ ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش ھال سوراش ئۆمىكى جېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەردىن سەممىي ھال سورىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **خې رۇيلەن** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقى ھارپىسىدا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا باشچىلىقىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش ھال سوراش ئۆمىكى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ چوڭقۇر

قىلىشىدا خەلق ئارقا تىرەك» نۇقتىئىنەزىرىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، يەرلىك ئورۇنلارنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق ئاكتىپ قوللاپ ۋە ئۇنىڭغا قاتنىشىپ، يەرلىك ئورۇنلارنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتى ۋە ئىقتىسادىنىڭ مۇقىم، ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشى ئۈچۈن يەنە يېڭى تۆھپىلەرنى قوشۇشىنى چىن قەلبىدىن ئۈمىد قىلدى.

ئاقسۇدا ھەر مىللەت ھەربىي - خەلق «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرماقتا

قىسىمدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز **جاڭ بەيشۈن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ۋاڭ شىنۋېي** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى بۇ يىل 1- ئايدا «مەملىكەت بويىچە ئىككىنى ھىمايە قىلىشتىكى نەمۇنە شەھەر» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى. بۇ نەتىجىنى خاتىرىلەش يۈزىسىدىن شەھەر مەركىزىدە ئون نەچچە مېتىر ئېگىزلىكتىكى «ئىككىنى ھىمايە قىلىش خاتىرە مۇنارى» ياسالدى.

7- ئاينىڭ 28 - كۈنى ئاقسۇ شۆبە ھەربىي رايونى، ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ۋە بىر قانچە ئون مىڭ ھەر مىللەت ئاممىسى ئاقسۇ شەھىرىدىكى يېڭىدىن كېڭەيتىپ ياسالغان غەربىي مەيداندا «ئىككىنى ھىمايە قىلىش خاتىرە مۇنارى» پۈتكەنلىكى مۇناسىۋىتى بىلەن داغدۇغىلىق لېنتا كېسىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى.

ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جاينى ئۆز يۇرتى دەپ بىلىپ، خەلق ئاممىسى بىلەن ئىچقويۇن - تاشقويۇن بولۇپ، ئاقسۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن غايەت زور تۆھپىلەرنى قوشتى. 50 - يىللاردا «359 - لۈي» نى ئاساسىي گەۋدە قىلغان خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - تەڭرىتېغىدىكى قار سۈيىنى ئاقسۇغا باشلىغان، ئاقسۇنىڭ تۆت ئەتراپىدا 70 نەچچە كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى «غالىبىيەت ئۆستىڭى»نى چېپىپ، ئاقسۇ بوستانلىقىدىن ئومۇميۈزلۈك پايدىلىنىش ئۈچۈن ئاساس سالغانىدى. ھازىر ئاقسۇلۇقلار 40 نەچچە يىل ئاققان بۇ «بەخت ئۆستىڭى»نى تىلغا ئالغاندا ھەمىشە ئازادلىق ئارمىيىنىڭ تۆھپىسىنى پەخىرلەنگەن ھالدا تەرىپلىشىدۇ.

70 - يىللاردا ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق كوماندىر- جەڭچىلەر سەككىز يىل جاپالىق كۈرەش قىلىش ئارقىلىق جەنۇبىي شىنجاڭ بىلەن شىمالىي شىنجاڭنى تۇتاشتۇرىدىغان يول ياسىدى. ھازىر ئاقسۇلۇقلار شىمالىي شىنجاڭغا ماشىنا بىلەن ئۈچ - تۆت سائەتتىلا بارالايدۇ. ئاقسۇلۇقلار بۇ تاشيولنى ياساش ئۈچۈن ھاياتىنى تەقدىم قىلغان ئەسكەرلەرنى ئۇنتۇپ قالمىدى. ھەر يىلى قەبرە سۈپۈرۈش بايرىمى ۋە «1-ئاۋغۇست» ئارمىيە بايرىمى يېتىپ كەلگەندە، ئاقسۇدىكى ھەر مىللەت، ھەر ساھە ئاممىسى قەھرىمانلار قەبرىسىگە بېرىپ، تۈرلۈك خاتىرىلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزىدۇ.

ئاقسۇلۇقلار قۇم - بوراننىڭ دەردىنى يەتكىچە تارتقان. 80- يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئاقسۇدىكى ھەربىي - خەلق ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئۆزۈل - كېسىل ياخشىلايدىغان «كۆكەرتىش قۇرۇلۇشى»نى قوزغىغان. 12 يىل ئېكولوگىيىلىك دەل - دەرەخلەر، ئىقتىسادىي قىممەتكە ئىگە دەرەخلەر بىر گەۋدىلەشتۈرۈلگەن 16 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى «يېشىل سېپىل»نى بارلىققا كەلتۈرگەن. ئىلگىرى قۇم - بوران ئاپىتىنىڭ زىيىنىغا ئۇچراپ كەلگەن ئاقسۇلۇقلار ھازىر گۈزەل مۇھىتتا ياشىماقتا، بۇ قۇرۇلۇش ب د ت مۇھىت- بايلىق قوغداش كومىتېتى تەرىپىدىن «دۇنيادىكى 500 ياخشى مۇھىت» ئېكولوگىيىلىك قۇرۇلۇشى قاتارىغا كىرگۈزۈلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملارنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشقا ياردەم بېرىش، مەدەنىيەتلىك شەھەر، بازار بەرپا قىلىش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى كۆرۈنەرلىك تۆھپىلىرى بۇ يەردىكى ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ يۈكسەك تەرىپلىشىگە ئېرىشتى.

ھەربىيلەر خەلقنى سۆيىدۇ، خەلق ئارمىيىنى ھىمايە قىلىدۇ. ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئارمىيىنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىشنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ كەلدى. 90- يىللارغا

ئاقسۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن غايەت زور تۆھپىلەرنى قوشتى. 50 - يىللاردا «359 - لۈي» نى ئاساسىي گەۋدە قىلغان خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى گېنېرال ۋاڭ جېننىڭ يېتەكچىلىكىدە جاپالىق كۈرەش قىلىپ، يەتكىچە تارتقان. 80 - يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئاقسۇدىكى ھەربىي - خەلق ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئۆزگەرتىپ - كېسەل ياخشىلايدىغان «كۆكەرتىش قۇرۇلۇشى» نى قوزغىغان. 12 يىل بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسىتىش ئارقىلىق 50 مىڭ مودىن ئارتۇق يەردە ھەر خىل ئارمىيىنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىشنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ كەلدى. 90 - يىللارغا قەدەم قويغاندىن كېيىن ئۇلار % 100 لىك

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن چېن جىنخۇاغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھازىرقى سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋەزىيىتى ۋە ئالاقىدار ئەھۋاللىرىنى دوكلات قىلدى.

دوكلات قىلىشقا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش ھال سوراش ئۆمىكى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ چوڭقۇر مۇھەببىتى ۋە سەممىي غەمخورلۇقىنى ئېلىپ مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن 27 - كۈنىگىچە ئالتاي ۋىلايىتىگە بېرىپ، ئالتاي شۆبە ھەربىي رايونى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەردىن سەممىي ھال سورىدى.

ھال سوراش ئۆمىكىدىكىلەر شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى روزى ھوشۇر قاتارلىقلارنىڭ ھەمراھلىقىدا 2000 كىلومېتىر يول يۈرۈپ 36913 - قىسىم، قىزىلتاغ ئېغىزى چېگرا مۇداپىئە پونكىتى، سۆھبەتلىشىش - كۆرۈشۈش پونكىتى، چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى ۋە ئالتاي شۆبە ھەربىي رايونىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەردىن ھال سورىدى.

يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن، ئالتاي شۆبە ھەربىي رايونى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىنىڭ قىسىم قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىپ، ئېسىل ئەنئەنە ۋە ئۇستىلىنى داۋاملىق ساقلاپ، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، «ئارمىيىنىڭ غەلىبە ئىنتىپاقلىقى، تەرەققىياتى ۋە ئىقتىسادىنىڭ مۇقىم، ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشى ئۈچۈن يەنە يېڭى تۆھپىلەرنى قوشۇشىنى چىن قەلبىدىن ئۈمىد قىلدى.

يۈسۈپ ئەيسا يەرلىك ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمەتلىرىدىن ئارمىيىگە تايىنىش، ئارمىيىدىن ئۆگىنىش، ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، قىسىملارنىڭ ئۇرۇشقا تەييارلىق كۆرۈش، ۋەزىپە ئۆتەش، مەشىق، قۇرۇلۇش، تۇرمۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىشقا ئاكتىپ تەشەببۇسكارلىق بىلەن ياردەم قىلىپ، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلار ۋە ھەربىي سەپتىن چېكىنگەنلەرنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى، پەرزەنتلىرىنىڭ يەسلى ۋە مەكتەپلەرگە كىرىشى قاتارلىق جەھەتلەردىكى قىيىنچىلىقلىرىنى ئەستايىدىل ھەل قىلىپ، ئەمەلىيەتتە بېرىش سىياسىتىنى ئومۇميۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەپ، قىسىملارنىڭ ياخشى ئارقا سەپ تەمىناتچىسى بولۇپ، قىسىم قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى شەرت - شارائىت ھازىرلاپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

ئاپتونوم رايون ئاچقان ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى:

ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىگە پۈتكۈل جەمئىيەت كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە ئۇنى قوللىشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **خاۋخۇڭ**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مومىڭخۇ** خەۋەر قىلىدۇ: 1997 - يىللىق ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش يىغىنى 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى شىنجاڭ «خەلق» سارىيىدا ئۆتكۈزۈلدى. يىغىندا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغانلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى سىياسىي ۋەزىپە سۈپىتىدە قاراپ، ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان سىياسەت، بەلگىلىمىلەرنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئومۇملۇققا بويسۇنۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇ يىللىق ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلەش لازىم.

يىغىنغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغانلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى ھەم قىسىمنىڭ مۇقىملىقى ۋە كەلگۈسى قۇرۇلۇشىغا پايدىلىق، ھەم ئىجتىمائىي مۇقىملىق ۋە

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

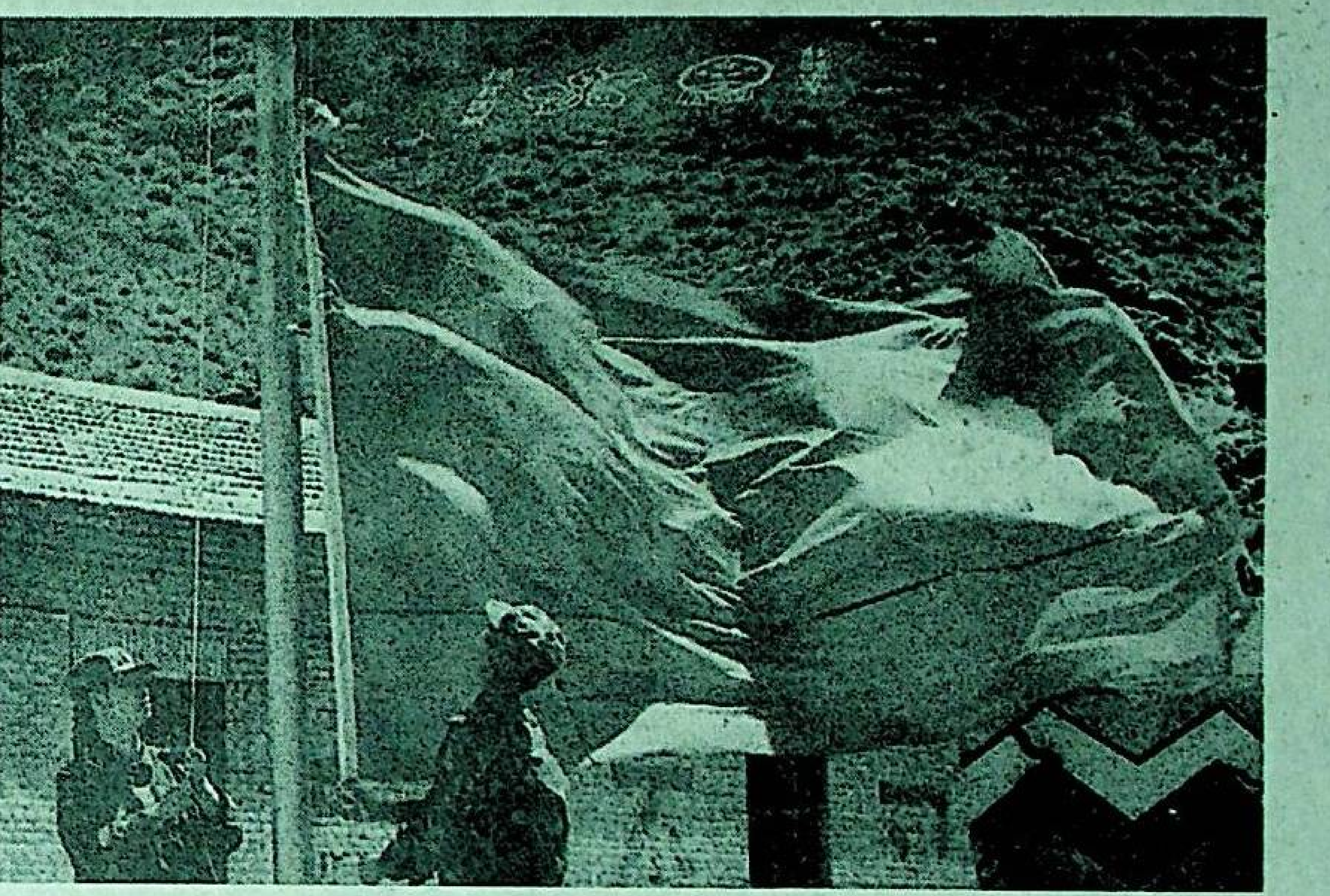

شىنجاڭ ھەربىي رايونى جامباز چېگرا مۇداپىئە پونكىتى ھەر كۈنى سەھەردە بايراق چىقىرىپ، كوماندىر - جەڭچىلەرگە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بېرىپ كەلمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋاڭ ۋېيجۈن** فوتوسى

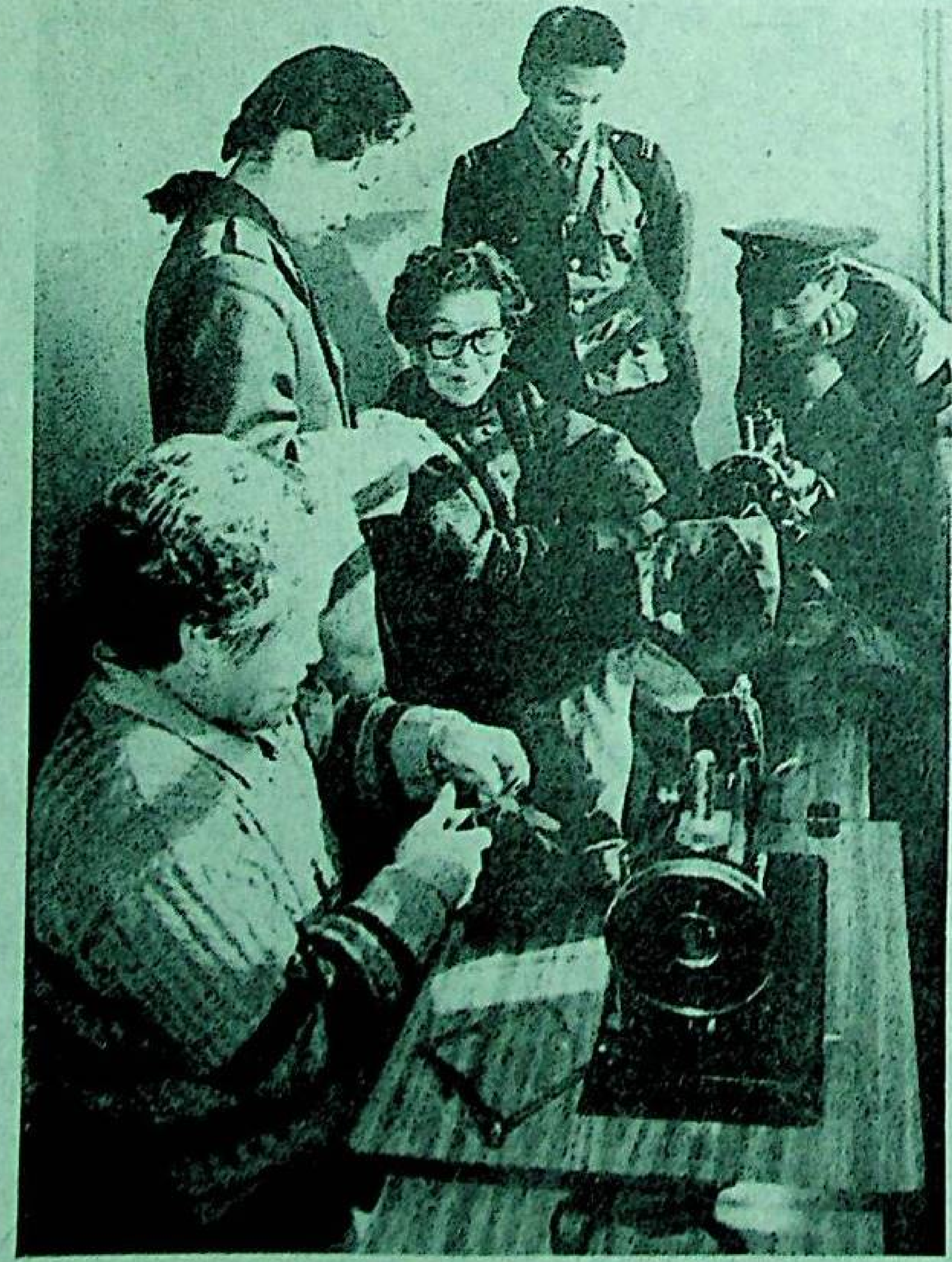

ئۈرۈمچى شەھەرلىك شۇلىنيۈەن ئاھالىلەر كومىتېتىدىكى ئانىلار مۇلازىملىق ئەترىتى مەلۇم توپچى قىسىمغا كېلىپ، كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ كىيىم - كېچەكلىرىنى تىكىپ، ياماپ بەردى.

ۋاڭ شياڭمىن فوتوسى

1997 - يىللىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى ئېلان قىلىندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 29 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئېچىپ، مۇنۇلارنى ئېلان قىلدى: بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئالىي مەكتەپلەرگە ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچى 52 مىڭ 381 بولۇپ، ئاپتونوم رايون ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئالىي مەكتەپلەرگە 18 مىڭ 700 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 4500 نەپەر. ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا يەنە بۇ يىللىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى ئېلان قىلىندى. ھەربىي، ساقچى، جامائەت خەۋپسىزلىكى، سەنئەت، تەنتەربىيە مەكتەپلىرىگە ۋە تەييارلىق سىنىپلىرىغا بەلگىلىمە بويىچە ئالدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ، بۇنىڭدا ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل - يېزىقىدا ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچىلاردىن ئىجتىمائىي پەننىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 371 نومۇر، تەبىئىي پەننىڭ 322 نومۇر قىلىپ بېكىتىلدى. ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل - يېزىقىدا ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئىجتىمائىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدىكى قوبۇل قىلىنىدىغانلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 352 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 335 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 320 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 306 نومۇر؛ تەبىئىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدە قوبۇل قىلىنىدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 314 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 288 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 279 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 271 نومۇر قىلىپ بېكىتىلدى.

خەنزۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىجتىمائىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدە قوبۇل قىلىنىدىغانلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 478 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 460 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 444 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 416 نومۇر؛ تەبىئىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدە قوبۇل قىلىنىدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 468 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 414 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 388 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 366 نومۇر قىلىپ بېكىتىلدى.

خەنزۇ تىلىدا ئىمتىھان بەرگەن ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلارنىڭ (ئېتىبار قىلىپ قوشۇپ بېرىلگەن نومۇرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئىجتىمائىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدە قوبۇل قىلىنىدىغانلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 482 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 428 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 406 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 388 نومۇر؛ تەبىئىي پەن تۈرى بويىچە 1 - تۈركۈمدە قوبۇل قىلىنىدىغانلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى 413 نومۇر، 2 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 349 نومۇر، 3 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 340 نومۇر، 4 - تۈركۈمدىكىسىنىڭ 334 نومۇر قىلىپ بېكىتىلدى. موڭغۇل تىل - يېزىقىدا ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچىلار پىلان بويىچە ئۆزى تۇرۇشلۇق جايدىكى يۇقىرى نومۇردىن تۆۋەن نومۇرغا قاراپ ئەلالىرى قوبۇل قىلىنىدۇ.

ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدىن ئىگىلىنىشىچە، بۇ يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتى 8 - ئاينىڭ 3 - كۈنى باشلىنىدىكەن.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۇەيبىۇ ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

ئەل ئويغانسا، زېمىن ئويغىنار

ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل (ئۆز مۇخبىرىمىز)

مۇقەددىمە

ئۇيغۇر يېڭىچە مەرىپەت ھەرىكىتىنىڭ مۇقەددەس مەشئىلى تۇنجى بولۇپ يانغان ئاتۇشتا، بۇلتۇردىن بۇيان مىسلى كۆرۈلمىگەن يەنە بىر خىل يېڭى «ئويغىنىش» ھەرىكىتى بارلىققا كەلدى. بۇ «ئويغىنىش» ئاتۇشتىكى ھەر مىللەت خەلقى بىردەك ئاتلانغان يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت رايون ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش دولقۇنى.

بىزدە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇرغىنى، ئاتۇش خەلقىنىڭ قىسقا مۇددەت ئىچىدە قولغا كەلتۈرگەن زور غەلىبىلىرى، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش، خالىس تۆھپە قوشۇش، ئىتتىپاقلىشىپ ئالغا ئىلگىرىلەش، ئىلغارلىقنى تالىشىپ ئۈلگە يارىتىشتىن ئىبارەت «ئاتۇش روھى» بولدى.

يالاتلا چۆلدە چاقنىغان روھ

2- ئىيۇل. بىز ئازاق يېزا تەۋەسىدىكى «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى»غا يېتىپ كەلگەندە، كۆز ئالدىمىزدا پايانسىز بىر ئېكىنزارلىق نامايان بولدى. بۇ يەردە ئىشلەشكە ئاجرىتىلغان كادىرلار كېۋەز مايسىسى ۋە ئۈزۈم كۆچەتلىرىنىڭ پەرۋىشى بىلەن مەشغۇل ئىدى. يىراقتىن چېكىتتەك كۆرۈنگەن ئاق ماشىنا ئاستا- ئاستا يېقىنلاپ بىزگە سوكۇنىشىپلا توختىدى- دە، ماشىنىدىن شەھەرلىك يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى قۇربانجان چۈشۈپ كەلدى. ئۇ تەرلىرىنى سۈرتكەچ چاقچاق قىلدى:

— ئۈزۈم پىشتى، دەپ كەلگەنمىدىڭلار؟

— ياقەي، سالاتلا چۆلى بارمۇ - يوق — دەپ كەلگەندۇق، — بىزمۇ چاقچاق قىلدۇق.

قۇربانجان بىزنى رەت - رەت تىزەك كۆچىتى تىكىلگەن ئورمان بەلۋاغلىرى، ئۈزۈم كۆچىتى تىكىلگەن ۋە كېۋەز قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەر تېرىلغان سالا ئېتىزلارنى ئايلاندۇرغاچ ئەھۋال تونۇشتۇردى. كېيىن بىز شەھەرلىك پارتكوم شۇجىسى دۇڭ شاڭجۇن، شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم ۋە مۇئاۋىن شەھەر باشلىقلىرىدىن لى جەنبىڭ، سوپۇر ئابتلار بىلەن ئەھۋاللىشىپ، سالاتلا چۆلىدىكى جەڭ - چېلىشتا چاقنىغان «ئاتۇش روھى»نى ھەقىقىي كۆرگەندەك بولدۇق.

تەييارلىق كۆرۈش ئارقىلىق 1995 - يىلى ئىش باشلانغان بۇ قۇرۇلۇش بۇلتۇر يىل ئاخىرىدا يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى. شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئاۋۋال 10 مىڭ مو يۇقىرى ئۆلچەملىك سالا ئېتىز بەرپا قىلىش، ئېرىق - ئۆستەڭ، زەيكەش چېپىش، ئورمان بەلۋېغى بىنا قىلىش، يول ياساش قاتارلىق بازا قۇرۇلۇشى ۋە ئۇنى يۈرۈشلەشتۈرۈش پىلانىنى تۈزۈپ شەھەر خەلقىنى سەپەرۋەرلىككە كەلتۈردى. بۇ قۇرۇلۇش بۇلتۇر 11 - ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن 12 - ئاينىڭ 16- كۈنىگىچە ئېلىپ بېرىلدى. 35 توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى، ئۈچ توپا قېزىش ماشىنىسى، تۆت موللاقچى ماشىنا ئىشقا سېلىندى. قۇرۇلۇش ئورنىدا تىكىلگەن چېدىرلاردا ۋاقىتلىق قوماندانلىق شتابى، رادىئو ئۇزېلى ۋە باشقا ئاپپاراتلار تەسىس قىلىندى. قۇرۇلۇشقا قاتناشقان ئادەم كۆپ بولغاندا 17 مىڭ كىشىگە يەتتى. شۇنداق قىلىپ ھەر كۈنى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 12 مىڭ كىشى قۇرۇلۇشقا قاتناشتى. ئۈستۈن ئاتۇش، ئاغۇ، كاتتايلاق، ئازاق، سۇنتاغ يېزىلىرىدىن كەلگەن دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقى تېخىمۇ يۇقىرى بولدى. بېيىغان بەزى دېھقانلار كىچىك ماشىنىلىرى بىلەن كېلىپ قۇرۇلۇشقا قاتناشسا، يىراقلاردىن كەلگەن دېھقانلار چېدىرلاردا يېتىپ - قوپۇپ ئىشلىدى. قوماندانلار مۇ كېچە- كۈندۈز قۇرۇلۇش ئورنىدىن ئايرىلمىدى. پېنسىيىگە، دەم ئېلىشقا چىققان بىر قىسىم كادىرلارمۇ كەتمەن- گۈرجەكلىرىنى ئېلىپ كېلىپ بۇ قۇرۇلۇشقا قاتناشتى. ئۈستۈن ئاتۇش يېزىسىدىن 40 نەچچە كىلومېتىر يولنى بېسىپ كېلىپ، بۇ قۇرۇلۇشقا قاتناشقان 34 نەپەر پېنسىيىگە چىققان كادىر بۇنداق قۇرۇلۇش مەنزىرىسى ئاتۇشتا كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى، دېيىشتى. بۇ 20 نەچچە كۈنلۈك قۇرۇلۇش جەريانىدا قوللار قاپاردى، بەللەر سىرقىرىدى. لېكىن ھېچ كىشى ۋايسىمىدى. نەتىجىدە، سالاتلا چۆلدە بەرپا قىلىنغان يۇقىرى ئۆلچەملىك سالا ئېتىز 10 مىڭ موغا يەتتى. 23 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تۈۋرۈك غول زەيكەش، 14 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تارماق زەيكەش، 48 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق - ئۆستەڭ چېپىلدى، 29 كىلومېتىر يول، 29 كىلومېتىر ئورمان بەلۋېغى ياسالدى، ئالتە ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلدى، ئاغۇ سۇ

بىر يېزا ئاھالىسىگە توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر 1.5 موغىمۇ يەتمەيدىغان بۇ شەھەرنىڭ يېزا ئىگىلىك ئاساسى ھەقىقەتەنمۇ ئاجىز، تەبىئىي شارائىتىمۇ دېگەندەك ئەمەس ئىدى. شۇڭا دېھقانلار ئازغىنە يەرگە قاراپ تۇرماي سودا بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئۆزلىرىنىڭ ئەمگەكچان بىلىكىگە ۋە ئەقىل - پاراسىتىگە تايىنىپ، غورىگىل كۈن كۆچۈرۈپ كەلگەنىدى. شۇڭا بۇ شەھەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق يار - يۆلەك بولۇنىدىغان ناھىيە (شەھەر) لەرنىڭ بىرى بولۇپ قالغان. قانداق قىلغاندا نامراتلىق قالپىقىنى چۆرۈپ تاشلىغىلى بولىدۇ؟ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ھەقتە كۆپ ئىزدەندى. شەھەرلىك پارتكوم شۇجىسى دۇڭ شاڭجۇن، شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم قاتارلىق شەھەرنىڭ رەھبەرلىك كوللېكتىپىدىكى يولداشلارنىڭ ئويلىغىنى بىر يەردىن چىقتى. شۇنداق قىلىپ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى زور كۈلەمدە سۇ - تۇپراقتىن پايدىلىنىپ يېرىك يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ «1125» قۇرۇلۇش پىلانىنى، يەنى ھەر يىلى 100 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش، 10 مىڭ مو بوز يەر ئېچىش، 20 مىڭ مو تۆۋەن، ئوتتۇرا ھوسۇللۇق ئېتىزنى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتىش، سۇ سىڭمەس ئۆستەڭنى بەش يىلدا 500 كىلومېتىرغا، ئېچىلغان بوزيەرنى 50 مىڭ موغا، يۇقىرى ھوسۇللۇق سالا ئېتىزنى 100 مىڭ موغا يەتكۈزۈشنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئىگىلىكنى يۈكسەلدۈرۈشكە دائىر بۇ ئىستراتېگىيىلىك پىلاننىڭ تۇنجى قۇرۇلۇشى سالاتلا چۆلدە ئېلىپ بېرىلدى. دەرۋەقە «ئىشنىڭ باشلىنىشى قىيىن» دېگەندەك كىشىلەر سالاتلادا قۇرۇلۇش باشلىنىشتىن بۇرۇن، ھەي، قانداق بولار، دېيىشكەنىدى. لېكىن سالاتلادا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسىنىڭ ئاساسىي تىكلەنگەندە «ئەل ئويغانسا، زېمىن ئويغىنار» دېگەن ھەقىقەت يەنە بىر قېتىم ئىسپاتلاندى. ئاتۇش خەلقى بۇنىڭدىن بەكمۇ ئىپتىخارلاندى. شەھەر مەسئۇللىرىنىڭ

ئالقىشىغا ئېرىشتى. ئۇلار يېزا، كەنتلەرنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، كەنت ئىقتىسادىنى ياخشىلاش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلەشتۈرۈپ تۈزەش ۋە پىلانلىق تۇغۇت قاتارلىق خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىگەندىن باشقا، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى. ئۇلارنىڭ بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا نامرات دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن ئىئانە قىلغان پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملىرىنىڭ قىممىتى 590 مىڭ يۈەنگە يەتتى. مانا بۇ «ئاتۇش روھى» دىن كەلگەن يېڭى تۈزۈمنىڭ يېڭى ئۈنۈمى ئىدى.

«چاكار»لار ئوبرازى

تومۇز ئاپتىپى لاۋۇلداپ تۇراتتى، يۈزلەر قىزىپ، كۆزلەر قىسىلاتتى. بىز شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم، مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى سوپۇر ئابىت ۋە شەھەرلىك يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى قۇربانجان ھەسەنلەر بىلەن بىللە يېڭىدىن ئېچىلغان «توغراق 6000 مولۇق ئاشلىق

بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتتى. بۈگۈن دەم ئېلىش كۈنى ئىدى. ئۇلار بۇ كۈننى ئۇنتۇپ قالغانىدى.

بىز ئامىدىن ئەھۋال ئىگىلەش ئارقىلىق بۇ «چاكار»لارنىڭ ئوبرازىنى تېخىمۇ ئىچكىرىلەپ چۈشىنىشكە مۇيەسسەر بولدۇق. بىر ناھىيە (شەھەر) نىڭ ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈش شۇ ناھىيە (شەھەر)نىڭ سەركىسى بولغان رەھبەرلىك كوللېكتىپىغا باغلىق، ئەلۋەتتە. بۇ نۇقتىنى ئېنىق تونۇپ يەتكەن ئاتۇش شەھىرىنىڭ رەھبەرلىرى ھەممە ئىشتا خىزمەتنى، خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى 1 - ئورۇنغا قويۇپ، كېچە - كۈندۈز، شەنبە - يەكشەنبە دېمەي ئىشلىدى. ھەتتا ئائىلىسىدە ئۆلۈم - يېتىم، توي - تۆكۈن بولۇپ قالسىمۇ، ئۆزلىرى ئاغرىپ قالغاندىمۇ ئىش ئورنىدىن ئايرىلمىدى. شۇنداق ئالدىراش كۈنلەرنىڭ بىرىدە شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىمنىڭ بىر تۇغقان ئاچىسى ۋاپات بولۇپ كەتتى. تۇرسۇن ئابدۇرېھىم خىزمەت بىلەن بولۇپ كېتىپ ئۆلۈم پەتىسىگە كېچىكىپ قالدى. ئۇ ئۇرۇق - تۇغقانلىرىغا تەسەللىي بېرىپ قويۇپلا

مۇدىرى قۇربانجان ھەسەن شەنبە، يەكشەنبە كۈنلىرىمۇ دەم ئالماي ئىشلەپ، ئامما ئارىسىدا ياخشى تەسىر قالدۇردى. مانا بۇ، ئاتۇش خەلقىنىڭ باي بولۇش قەدىمىنى تېزلىتىش، ئاتۇشنىڭ ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈۋاتقان «چاكارلار»نىڭ تۇرمۇشى، ئانا تۇپراققا بېغىشلانغان يالقۇنلۇق قەلب ئوچقۇنىنىڭ يارقىن كۆرۈنۈشى. بۇ «ئوچقۇن»نىڭ ئىلھامى بىلەن ئاتۇش خەلقى ئومۇميۈزلۈك قوزغىلىپ، يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشتا زور نەتىجە ھاسىل قىلدى. «ئاتۇش روھى»نىڭ ۋۇجۇدقا كېلىش جەريانى مانا شۇنداق بولدى.

خاتىمە

ئاتۇش ئەسلىدە بىر تاشلىق زېمىن، خەلقى باتۇر ھەم ئەمگەكچان، شۇڭا «ئاتۇشنىڭ يېرى تاشلىق، تاشلىقتا بولۇر ئاشلىق» دېگەن خەلق ناخشىسى كەڭ تارقالغان. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ شامىلى بۇ زېمىنغا يەنە يېڭى بىر يۈكسىلىش پۇرسىتى ئېلىپ كەلدى. ئەسىرلەردىن بېرى ئۇيقۇدا ياتقان چۆل - باياۋاندا ھاياتلىق سىمفونىيىسى ياڭرىدى.

بۇ شەھەر ھازىر يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال

سۈرەتتە: «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى»غا ئاجرىتىلغان كادىرلار كېۋەز پەرۋىشىدە.

كىرىشتۈرمە سۈرەتتە: مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى لى جەنبىڭ خەرىتىدىن يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئەھۋالىنى تونۇشتۇرماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** فوتوسى

سالاتلا چۆللىكتى جەڭ - چېلىشتا چاقنىغان «ئاتۇش روھى»نى ھەقىقىي كۆرگەندەك بولدۇق.

يازدا كۆكلەپ، قىشتا قۇرۇپ قالىدىغان كۆك يانتاق، قومۇشلارنى باغرىغا ئېلىپ ئەسىرلەر بويى ئۇيقۇدا ياتقان پايانسىز سالاتلا چۆللىكە كىشىلەر قىزىقاتتى. كۆچ بولسا، سۇ بولسا، يەر ئېچىپ دېھقانچىلىق قىلسا، باغ قىلسا نېمىدېگەن ياخشى بولاتتى... ھە! بۇ چۆل قاچانغىچە ئۇيقۇدا ياتار؟ «چۆلۈلبەرنى بوستان قىلغان ئادەملەر قولى» ئادەملەر قولى قاچانمۇ بۇ چۆللىكىمۇ يېتەر؟ كىشىلەر ئەنە شۇنداق ئويلايتتى. مانا ئەمدى، بۇ چۆللىكمۇ بوستانلىققا ئايلىنىش ۋاقتى - سائىتى كەلگەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «ئاتۇش مۇناقى ئۈزۈمى»نىڭ داڭقى مەملىكەت ئىچى - سىرتىغا پۇر كەتتى. لېكىن، ئاتۇشتىن چىقىۋاتقان مۇناقى ئۈزۈم بازار ئېھتىياجىنى قاندۇرالمىدى. ئاتۇشقا ئامەت كەلتۈرۈۋاتقان بۇ ئۈزۈملۈك كۆلىمىنى يەنىمۇ كېڭەيتىش، سەرخىللاشتۇرۇش، بۇ ئارقىلىق ئاتۇش ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرۈش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مانا بۇ چۆلگە كۆز تىكتى. بۇ يەردە «10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى» بىنا قىلىشنى قارار قىلىپ قوماندانلىق شتابى قۇردى. پارتكوم شۇجىسى دۆڭ شاڭجۇن باش قوماندان، شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم مۇئاۋىن باش قوماندان بولدى، ئەتراپلىق پىلانلاش، تولۇق

- ئۇستەڭ چېپىلدى، 29 كىلومېتىر يول، 29 كىلومېتىر ئورمان بەلۋىغى ياسالدى، ئالتە ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلدى، ئاغۇ سۇ ئامبىرىدىن سۇ باشلاپ كېلىش لايىھىسى پۈتۈپ، 32 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلاندى. شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىمنىڭ ئىشەنچلىك ھالدا: يېقىن كەلگۈسىدە بۇ «چۆل»نىڭ سايىلىق - سالىق مۇناقى ئۈزۈملىرى مەي بولۇپ پىشقان كۆز يەتكۈسىز ئۈزۈمزارلىققا ئايلىنىشىدا گەپ يوق، دېگەن سۆزى ئاتۇش خەلقىنىڭ يۈرەك سۆزى ئىدى. مانا بۇ پارلاق نامايەندە سالاتلا چۆلىدە چاقنىغان «ئاتۇش روھى»دۇر.

يېڭى تۈزۈم، يېڭى ئۈنۈم

- بىز ئاتۇشتا مۇخبىرلىق قىلغان بۇ بىر نەچچە كۈندە كادىرلار، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ، سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ قۇرۇلۇشى، يېڭىدىن ئېچىلغان بوزيەرلەرنى سالالاشتۇرۇش ئىشى بىلەن ئالدىراش ئىكەنلىكىنى كۆردۇق. بىز شەھەرلىك پارتكوم شۇجىسى دۆڭ شاڭجۇن، مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى لى جەنبىڭلار بىلەن بىللە يۈرۈپ، ئاتۇشتىكى بۇ ئالدىراشلىق ھەققىدە ئەھۋال ئىگىلىدۇق.

- بۇ ئالدىراشلىق «1125» قۇرۇلۇشى ۋە «ئۈچ، ئۈچلۈك تۈزۈمى» دىن كەلگەن.

ئۇلار ئەھۋال تونۇشتۇرغاندا مۇشۇ سۆزنى ئالاھىدە تەكىتلىدى. بىز ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن تۆۋەندىكىلەرنى بىلىۋالدۇق.

ئاران 220 مىڭ مو تېرىلغۇ يېرى بار، ھەر

ئويغىنار» دېگەن ھەقىقەت يەنە بىر قېتىم ئىسپاتلاندى. ئاتۇش خەلقى بۇنىڭدىن بەكمۇ ئىپتىخارلاندى. شەھەر مەسئۇللىرىنىڭ ئىشەنچى تېخىمۇ ئاشتى. يۈكسەك ئىرادە، ئۇيۇل تاشتەك بىرلىك، جۇشقۇن روھ بولسىلا ئەمەلگە ئاشمايدىغان نېمە بار؟ بۇنىڭ ئۈچۈن ئاۋۋال كادىرلار باشلامچى بولۇشى كېرەك. شۇڭا شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مالىيە قىيىنچىلىقىنى پەسەيتىش، كادىرلارنىڭ تۆۋەنگىمۇ چۈشەلەيدىغان، يۇقىرىغىمۇ چىقالايدىغان ئەمەلىي ئىشلەش روھى ۋە خىزمەتتىكى مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتىش، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، بۇيىل 1 - ئايدىن باشلاپ مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلاردا يېڭىدىن «ئۈچ، ئۈچلۈك تۈزۈمى»، يەنى ئورگانلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى خىزمەت ئورنىدا چىڭ تۇرۇپ نورمال خىزمەتكە كاپالەتلىك قىلىش، ئۈچتىن بىرى يېڭىدىن ئېچىلغان دېھقانچىلىق مەيدانلىرىغا بېرىپ ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىش، ئۈچتىن بىرى «بىر يېزىدا بىر ئۆمەك، بىر كەنتتە بىر ئەترەت» بولۇش تەلپىگە ئاساسەن يېزا، كەنتلەرنى ھۆددىگە ئېلىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىش چارىسىنى يولغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن ئورگاندا قالغان كادىرلاردىن باشقا 286 كادىر سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسىغا، 360 كادىر يەتتە خىزمەت ئۆمىكى، 67 خىزمەت ئەترىتىگە بۆلۈنۈپ يەتتە يېزا، 67 كەنتكە باردى. قىسقا ۋاقىت ئىچىدە بۇنىڭ ئۈنۈمى كۆرۈلدى. «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى»دا دەسلەپكى قەدەمدە 3000 مو كېۋەز قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەر تېرىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە 300 مو يەرگە 12 مىڭ 660 تۈپ ئۈزۈم كۆچىتى تىكىلگەندىن باشقا، ئورمان بەلۋاغلىرىغا 80 مىڭ تۈپ تېرەك كۆچىتى تىكىلدى. كۆچەتلەرنىڭ تۇتۇش نىسبىتى %90 كە يېتىپ، جاپالىق ئەجرىنىڭ چوقۇم مېۋە بېرىدىغانلىقىدىن دېرەك بەردى. يېزا، كەنتلەرنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن چۈشكەن كادىرلار دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قىزغىن

ئۇنۇۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى قۇربانجان ھەسەنلەر بىللە يېڭىدىن ئېچىلغان «توغراق 6000 مولۇق ئاشلىق بازىسى»غا يېتىپ كەلدۇق. ئاغۇ يېزىسىنى ئوراپ تۇرغان قاراتاغ بىلەن بوزتاغ ئارىسىدا ئۇزاق يىللاردىن بۇيان تاشلىنىپ ياتقان بۇ بوزلۇق ھەقىقەتەنمۇ «ئىمان»غا كەلگەندى.

- مانا بۇ بۇ يىللىق پىلاندىكى تەرەققىيات رايونىمىزنىڭ بىرى، - شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم كۆككە بوي سوزغان تاغلار ئېتىكىدە سالا ئېتىزلارغا ئايرىلغان بوزلۇقنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ ئەھۋال تونۇشتۇرۇشقا باشلىدى، - بۇ يەردە 5 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئىش باشلىنىپ، 42 تۇپا ئىتتىرىش ماشىنىسى ئىشقا سېلىندى. 6 - ئاينىڭ 4 - كۈنىدىن 14 - كۈنىگىچە بۇ يەردە ئېچىلغان بوزيەرلەر سالالاشتۇرۇلۇپ بولۇندى. بۇ قۇرۇلۇشقىمۇ ئەڭ كۆپ بولغاندا 15 مىڭ كىشى، ئاز بولغاندا 10 مىڭ كىشى قاتناشتى. ئۇلارنىڭ ئەمگەك قىزغىنلىقى «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى» دىكىدىنمۇ يۇقىرى بولدى. بىز بۇ يىل شەھەر بويىچە يېڭىدىن ئېچىلغان بوز يەرنىڭ 10 مىڭ موسىغا كۈزگى بۇغداي تېرىشنى پىلانلىدۇق. شۇڭا يېڭىدىن ئېچىلغان بوزيەرگە سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنى مۇددەتتىن بۇرۇن تاماملاشقا تىرىشۋاتىمىز. مۇشۇ سۈرئەت بىلەن ماڭساق 2000 - يىلغا بارغىچە ئاشلىق بىلەن ئۆز - ئۆزىمىزنى تەمىنلىشىمىزدە گەپ يوق.

بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە ئاغۇ سۇ ئامبىرىدىن بۇ يەرگە سۇ باشلىنىدىغان 18 كىلومېتىرلىق ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىنى كۆزدىن كەچۈردۇق، بۇ رەھبەرلەر ئۆستەڭ ياقىلاپ مېڭىپ يېزا مەسئۇللىرى بىلەن ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىنى تېز، سۈپەتلىك تاماملاش توغرىسىدىكى تەدبىرلەرنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى سۈرۈشتۈرۈش، خىزمەتلەرنى ماسلاشتۇرۇش

تۇرسۇن ئابدۇرېھىم خىزمەت بىلەن بولۇپ كېتىپ ئۆلۈم پەتىسىگە كېچىكىپ قالدى. ئۇ ئۆرۈك - تۇغقانلىرىغا تەسەللىي بېرىپ قويۇپلا يەنە قۇرۇلۇش ئورنىغا قايتىپ كەلدى. ئاچىسىنىڭ نەزىرىسىگىمۇ داخىل بولالمىدى. تۇرسۇن ئابدۇرېھىمنىڭ ئىزچىل دېھقانلار ئارىسىغا بېرىپ ئىشلىگىنىنى كۆرگەن بەزىلەر «شەھەر باشلىقى دېگەن ئىشخانىدا ئولتۇرۇپ قوماندانلىق قىلالىسا، ئاندىن سالاھىيىتىگە تۇشلۇق ئىش قىلغان بولىدۇ» دېگەندەك گەپلەرنى قىلىشتى. تۇرسۇن ئابدۇرېھىم بۇنداق گەپلەرنى ئاڭلىغاندا مىيىقىدا كۈلۈپ قويدى ۋە نەدە جاپالىق ئىش بولسا شۇ يەردە پەيدا بولۇپ ئىشلىدى. شۇجى دۆڭ شاڭجۇن، مۇئاۋىن شۇجى خۇفىڭدىلارنىڭ قانچىلىك مەسئۇلىيەتچان «چاكار»لار ئىكەنلىكىدە گەپ يوق. بۇ يىل شەھەرنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە مەسئۇل مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى لى جەنبىڭنىڭ كېچە - كۈندۈزى ئالدىراشلىق ئىچىدە ئۆتتى. ئۇ بىر كۈنى «سالاتلا 10 مىڭ مولۇق مۇناقى ئۈزۈم بازىسى»غا يېتىپ كېلىپ، يېڭىدىن تىكىلگەن كۆچەتلەرگە قويۇلۇۋاتقان سۇنىڭ يار ئېلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردى، يار ئېلىپ كەتكەن جايىنى باشقىلار ئېتىپ قويسىلا بولاتتى. ئەمما سۇنىڭ ئىسراپ بولۇپ كېتىۋاتقانلىقىدىن ئىچى سىرىلگەن لى جەنبىڭ باشلامچىلىق بىلەن ئۆستەڭگە سەكرەپ چۈشۈپ، باشقىلارنىڭ ھەمكارلىششى بىلەن يار ئېلىپ كەتكەن ئۆستەڭ قېشىنى ئەتتى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى مەيداندىكىلەرنى ئىنتايىن تەسىرلەندۇردى. مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى سوپۇر ئابىت ئوغلى ۋە قىزىنىڭ توپىغىمۇ تولۇق قاتنىشالمىدى. ئۇ ھەتتا بىر قېتىم كېسەل بولۇپ قالغاندا، كۈندۈزى ۋاقىت چىقىرالماي، ئۇدا ئالتە قېتىم كېچىدە ئاسما ئوكۇل سالدۇردى. ئالتە ئايدىن بۇيان ئۇ تۈزۈككەرەك دەم ئېلىپ باقمىدى. شەھەرلىك يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنۇۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ

بىرى ئۇيقۇدا ياتقان چۆل - باياۋاندا ھاياتلىق سىمفونىيىسى ياڭرىدى.

بۇ شەھەر ھازىر يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنۇۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشتا شۇ يىلى ئېچىپ، شۇ يىلى ئۈنۈم قازىنىش ئۈستىدە چوڭقۇر ئىزدەنمەكتە ۋە ئەۋلادلارغا بەخت يارىتىدىغان بۇ قۇرۇلۇشقا دۇنيا بانكىسىنىڭ 2 - تۈركۈمدىكى قەرز مەبلىغىنى جەلپ قىلىش ئۈچۈن زور كۈچ بىلەن تىرىشماقتا. ئاتۇشلۇقلارنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش دەۋرىدە يېپيېڭى قىياپەت بىلەن يۇرتىنى تېخىمۇ ئاۋات، تۇرمۇشنى تېخىمۇ باياشات قىلىش يولىدا كۆرەش قىلىۋاتقان يۈكسەك روھىغا بىز ئاپىرىن ئوقۇماي تۇرالمىدۇق. ئىشىنىمىزكى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسى تېخىمۇ پارلاق، تېخىمۇ گۈزەل بولىدۇ.

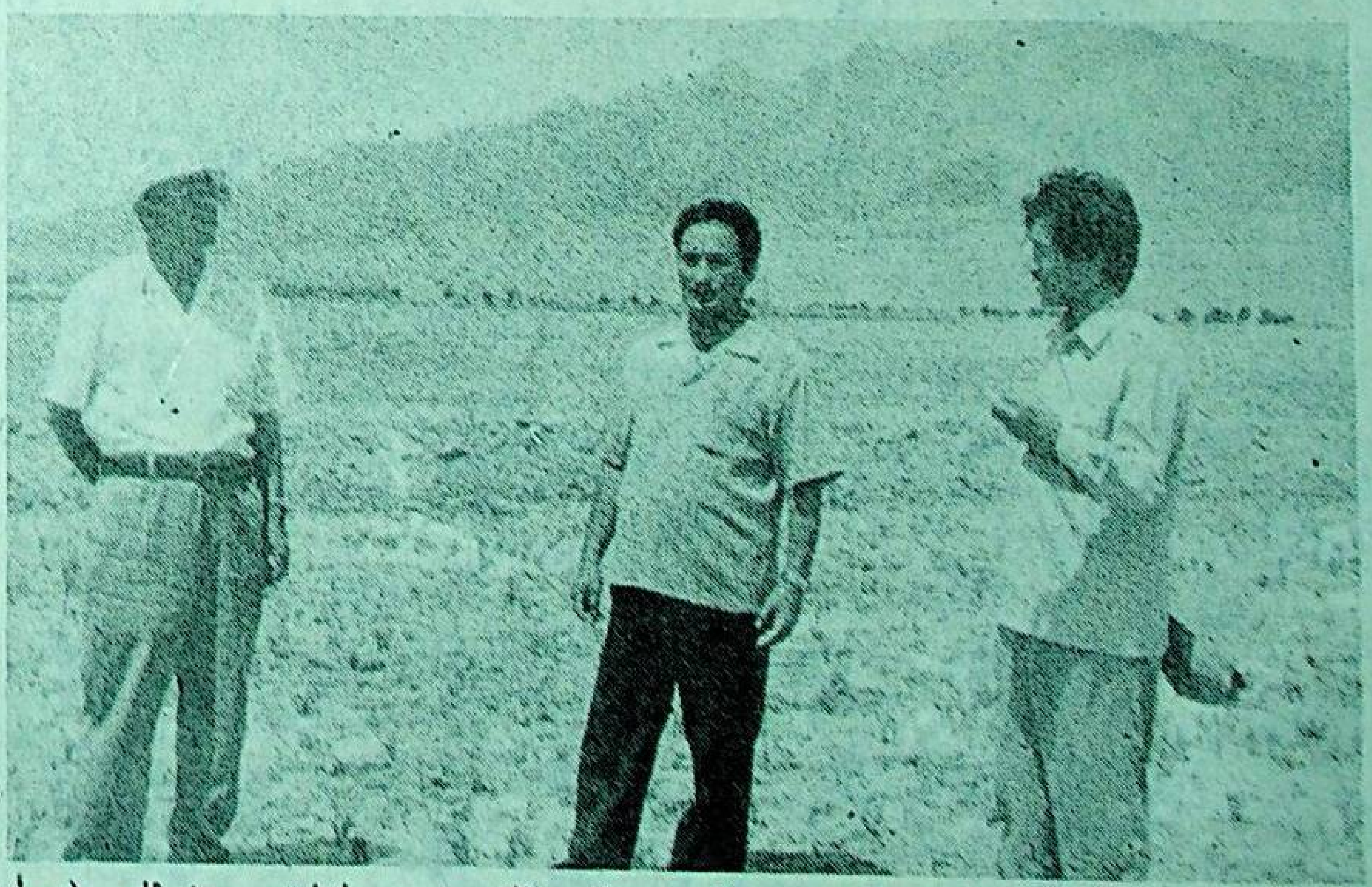

سۈرەتتە: شەھەر باشلىقى تۇرسۇن ئابدۇرېھىم (ئوتتۇرىدا)، مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى سوپۇر ئابىت (سولدا) ۋە شەھەرلىك يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنۇۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى قۇربانجان ھەسەن (ئوڭدا) «توغراق 6000 مولۇق ئاشلىق بازىسى»دا ئىشلەپچىقىرىشنى يۈرۈشلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشى ئۈستىدە مەسلىھەتلەشمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** فوتوسى

ئالدىنقى يېرىم يىلدا
قۇمۇل شەھىرىنىڭ مالىيە كىرىمى ياخشى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋاھىت ئىسھاق** خەۋەر قىلىدۇ: 6- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر قۇمۇل شەھىرىنىڭ مالىيە كىرىمى 40 مىليون 430 مىڭ يۈەن ئورۇندىلىپ، 1996-يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن %29 ئاشتى.

بۇ يىل قۇمۇل شەھىرى مالىيە خىزمىتىدە مادارىغا قاراپ ئىش كۆرۈش پرىنسىپىدا چىڭ تۇردى. باج يىغىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى، مالىيە مەنبە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، غەيرىي ئىشلەپچىقىرىش چىقىمىنى ئازايتتى، يېزا دەرىجىلىك مالىيە تۈزۈلمىسىنى ياخشىلاپ، كەسپىي ئىشلار خىراجىتىنى ھۆددىگە بېرىش تۈزۈلمىسىنى پۇختىلىدى. خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەخسۇس تۈردىكى مەبلەغنى مەركەزلەشتۈرۈپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بەردى. ئورۇنسىز، ۋاقىتىنچە قويۇپ تۇرسىمۇ بولىدىغان تۈرلەرگە قەتئىي چەكلىمە قىلمىدى. شۇڭا، ئالدىنقى يېرىم يىللىق مالىيە كىرىمى كۆرۈنەرلىك ئېشىپ، شەھەرنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى كاپالەتكە ئىگە بولدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قۇمۇل شەھىرىدە كۈنىگە 600 توننا رودا بىر تەرەپ قىلىنىپ كۈندىلىك ساپ ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى ئالتە كىلوگرامدىن ئاشتى.

رۇقىيە ۋاھىت، مۇھەممەت ۋاھىت

△ كۇچا ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى كونىشەھەر باج پونكىتى بۇ يىل 1- ئايدىن 6- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 267 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، بۇ يىللىق ۋەزىپىنىڭ %74.17 نى ئورۇنداپ بولدى.

ئىبراھىم ئابىت

△ گۇما ناھىيىلىك قەنت، تاماكا، ھاراق شىركىتى بۇ يىل 1- ئايدىن 7- ئايغىچە 540 مىڭ يۈەن قىممەتتە مال كىرگۈزۈپ، سودا ئومۇمىي سوممىسىنى 800 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى. بۇ ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 689 مىڭ يۈەن ئارتۇق.

مۇھەممەت ھېيت

△ تېكەس ناھىيىسىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرى بۇ يىل 1- ئايدىن 6- ئايغىچە مەھسۇلات قىممىتىنى 40 مىليون 773 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن %41.83 ئاشۇردى.

بەختنۇر تۇرسۇن

△ پىچان ناھىيە لەمجىن بازىرىدا يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 1 مىليون 535 مىڭ يۈەنگە، ساپ پايدىسى 455 مىڭ يۈەنگە، دۆلەتكە تاپشۇرغان باج - پايدىسى 200 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

ئۆمەرجان سېيىت

قاتناش نازارىتى مەدەنىيەتلىك بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇاڭ جەنجياڭ** خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكەتلىك «مەدەنىيەتلىك بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش» تېلېفون يىغىنىدىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى يىغىن ئېچىپ،ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قاتناش سىستېمىسى تەۋەسىدە «مەدەنىيەتلىك بولۇش، يېڭى ئىستىل تىكلەش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇردى. مەزمۇنى تۆۋەندىكىچە:

بىرىنچىدىن، تاشيول ھەققى يىغىش، ترانسپورتنى باشقۇرۇش، يول باشقۇرۇش قاتارلىق قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى تارماقلار قانات يايدۇرغان مەدەنىيەتلىك كەسىپ، مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش پائالىيىتى ئاساسىدا،تەقى - تۇرقى دۇرۇس بولۇش، بەلگە ئېسىپ خىزمەت قىلىش، قانۇننى مەدەنىيەتلىك ئىجرا قىلىش، قىزغىن مۇلازىمەتلىق قىلىش، «ئىككىنى ئاشكارىلاش، بىرنى نازارەت قىلىش»تا چىڭ تۇرۇشنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە تۇتىدۇ. ئىككىنچىدىن، ئۈرۈمچى يولۇچىلار بېكىتى، ئالتاي يولۇچىلار بېكىتى، قاراماي يولۇچىلار بېكىتى،قەشقەر يولۇچىلار بېكىتى ۋە كورلا يولۇچىلار بېكىتى نۇقتىلىق تۈزۈلىدىغان ئورۇن قىلىپ بېكىتىلدى. يولۇچىلار بېكەتلىرىنىڭ مۇھىت تازىلىقى، مۇلازىمەتلىق سۈپىتى، مۇلازىمەتلىق ئەسلىھەلىرى جەھەتتىكى ساقلانغان مەسىلىلەر نۇقتىلىق ياخشى ھەل قىلىنىدۇ. ئۈچىنچىدىن، دۆلەت يولى 312 - لىنىيىسى (ئۈرۈمچى - غۇلجا)، 314 - لىنىيىسى (ئۈرۈمچى- قەشقەر) نۇقتىلىق تۈزۈلىدۇ. تىجارەتكە كىرىشكەن كارخانا ۋە خۇسۇسىيلار ئاپتوموبىللىرىغا پاكىز، بىخەتەر، مۇلازىمەتلىق ئەسلىھەلىرى تولۇق بولۇش، يولۇچىلارنى بەلگىلەنگەن نورمىدىن ئاشۇرۇپ سالماسلىق، ماشىنا بۇزۇق تۇرۇپ يولغا چىقماسلىق، يولۇچىلارنى بوزەك قىلماسلىق، تاشلىۋەتمەسلىك،يولۇچىلارنىڭ ئاپتوبۇسقا چىقىشىنى رەت قىلماسلىق، بېلەت باھاسىنى قالايمىقان ئۆستۈرمەسلىك، قالايمىقان ھەق ئالماسلىق تەلەپ قويۇلىدۇ. تۆتىنچىدىن، جايلاردىكى ترانسپورتنى باشقۇرۇش تارماقلىرى قانات يايدۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان «ئون ياخشى ترانسپورتنى باشقۇرۇش خادىمى»نى باھالاش پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، قوشۇن قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتىدۇ.

گۇما ناھىيىسىدە «نىزام» ۋە «مىزان»دىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: گۇما ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى بىلەن ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى بىرلىشىپ 7- ئاينىڭ 11 - كۈنى «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى نىزامى» ۋە «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان» قاتارلىق تۆت مۇھىم ھۆججەتتىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇپ، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش مەقسىتىدە ئۆتكۈزۈلگەن بۇ مۇسابىقىگە ناھىيىگە قاراشلىق ھەرقايسى ئورۇنلاردىن كەلگەن 18 كوماندا، 54 ماھىر قاتناشتى. ئاخىرىدا نەتىجىسى ئالاھىدە بولغان توققۇز كوماندا بىلەن 27 ماھىر مۇكاپاتلاندى.

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بىلەن پىلانلىق پەرزەنت كۆرۈشنى بىرلەشتۈرۈشنىڭ ئۈنۈمىنى كۆردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بىلەن پىلانلىق پەرزەنت كۆرۈش پىلانىنى بىرلەشتۈرۈپ يولغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ ناھىيىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتى، نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش ئىشخانىسى، پەن - تېخنىكا كومىتېتى، ئاياللار بىرلەشمىسى ھەم دېھقانچىلىق تارماقلىرى تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش بىلەن پىلانلىق پەرزەنت كۆرۈشنى بىرلەشتۈرۈش تەدبىرىنى تۈزدى. يېزا- بازارلىق پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش پونكىتلىرىدىكى كەسپىي خادىملارنى نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەپ، كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى. ستاتىستىكا مەلۇماتى، جەدۋەل، كارتوچكا نوپۇس دەپتىرىدىكى بىلەن ئوخشاش بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئاساسىدا، دېھقانلارنىڭ ھالال ئەمگىكى بىلەن بېيىپ ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشى ۋە مەدەنىيەتلىك، بەختلىك ئائىلە قۇرۇشىغا ياردەم قىلدى. نەتىجىدە ھازىرغا قەدەر ناھىيە بويىچە 15 يېزا، بازاردا تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، قاتناش - ترانسپورت، يېمەك- ئىچمەك مۇلازىمەتچىلىكى، پىششىقلاش قاتارلىق كەسىپلەر بويىچە ئاز تۇغۇپ، تېز بېيىشتىكى 800 دىن ئارتۇق ئائىلە بارلىققا كەلدى.

كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلاپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزەتمەيلى

كېرىيە ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلاپ، ئاممىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان كېرىيە ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلاش، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى «سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ئوبرازىنى تىكلەش يىلى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى سۈپىتىدە تۇتۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ ئىدارە ئالدى بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان سىياسىي - ئىدىيىۋى تەربىيىنى كۈچەيتىپ، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇپ، خادىملارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈردى. ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ يەپ، ئىچىشتەك ناتوغرا ئىستىلنى چەكلەشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، خادىملار بىلەن بۇ جەھەتتە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. 24 يەككە سودا-سانائەتچىنى خالىس نازارەتچىلىككە تەكلىپ قىلدى، جەمئىيەتكە 1100 پارچە پىكىر ئېلىش قەغىزى تارقاتتى. يەتتە ئورۇندا پاش قىلىش تېلېفونى؛ 12 ئورۇندا پاش قىلىش ساندۇقى تەسىس قىلدى. جەمئىيەتكە ئوچۇق - ئاشكارا ۋەدە بېرىپ، ھەر ساھە ئاممىسىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئىشخانىسى تەسىس قىلىپ، مەسئۇلىيەتچان لىقى كۈچلۈك خادىملارنى بۇ ئىشقا قويدى. قەرەللىك ھالدا كەسىپ ئىستىلىنى باھالاش يىغىنى ئېچىپ، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنى ساقلانغان مەسىلىلەرنى كۆرسىتىپ بېرىشكە تەكلىپ قىلدى ھەمدە بېرىلگەن پىكىر-تەلەپلەرنى بىر تەرەپ قىلىش تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈردى.

نەتىجىدە بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئىشچى - خىزمەتچىلەر جەمئىي 13 مىڭ 20 يۈەن قىممىتىدىكى سوۋغاتنى، 15 قېتىملىق مېھماندارچىلىقنى رەت قىلدى. ئىدارە يېقىندا ۋىلايەت ۋە ناھىيە «كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلاش خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن نامنى بەردى.

مەمەت مەتقۇربان

غۇلجا ناھىيىلىك دۆلەتلىك باج ئىشلىرى ئىدارىسى پاكلىق قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىلىك دۆلەتلىك باج ئىشلىرى ئىدارىسى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان «مەدەنىيەتلىك كەسپىي ئورۇن بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ئىدارە ئاما ئالدىدا ئاشكارا خىزمەت قىلىشنى تارماق ئورۇنلارنىڭ خىزمىتىنى باھالاشنىڭ ئالدىنقى شەرتى قىلىپ، يۇقىرىنىڭ ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىشكە دائىر بەلگىلىمىلىرىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلدۇردى. ھەربىر ئىشچى - خىزمەتچى بىلەن ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىشنى نىشانلىق باشقۇرۇش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، 17 تۈرلۈك قائىدە- تۈزۈم تۈزۈپ چىقىپ ئەمەلىيلەشتۈردى. جەمئىيەتتىن 10 نازارەتچى خادىم تەكلىپ قىلىپ، نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. «مەدەنىيەتلىك كەسپىي ئورۇن بولۇش» بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىسىنى ئەسلىدىكى ئىككىدىن بەشكە كۆپەيتتى. ھەرقايسى ئىدارە، كان - كارخانىلارغا پىكىر بېرىش كارتوچكىسى تارقىتىپ، نۇقسانلارنى تولۇق تۈگىتىشكە بەل باغلىدى.

ئىناۋەت تىكلەشنىڭ توغرا يولى

سىدىق يۈسۈپ

ئىناۋەت – ئادەمنىڭ ئاممىۋى ئاساسىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ ئاممىنىڭ شۇ ئادەمگە بەرگەن باھاسى ھېسابلىنىدۇ.

رېئال تۇرمۇشتا بىز دائىم پالانچىنىڭ ئىناۋىتى يۇقىرى، پوكونچىنىڭ ئىناۋىتى تۆۋەن، پالانىنىڭ ئىناۋىتى بار،پوستانىنىڭ ئىناۋىتى يوق، دەيمىز. ئىناۋەت ھەربىر ئىنسان ئۈچۈن ئۆزىنى چەتكە ئېلىش مۇمكىن بولمىغان بىر تېما. چۈنكى ئۇ شۇ كىشىنىڭ ئابرويىغا ۋە ئوبرازىغا زىچ مۇناسىۋەتلىك.

رېئال تۇرمۇشتا ئىناۋەتنى قانداق

ئىناۋەتنى ھەقىقىي ئىناۋەت دېگىلى بولمايدۇ.

ئۇنداقتا، قانداق قىلغاندا ھەقىقىي ئىناۋەت تۇرغۇزغىلى بولىدۇ؟

1. گۈزەل ئەخلاق، ئېسىل پەزىلەت ئارقىلىق ئىناۋەت تىكلەش كېرەك. ئەخلاق ئادەمنىڭ زىننىتى. بۇ يەردە ئېيتىلغان ئەخلاق كوممۇنىستىك ئەخلاقنى كۆرسىتىدۇ. ئىناۋەت تىكلەش ئۈچۈن چوقۇم شۇ ئادەمدە كوممۇنىستىك ئېتىقاد بولۇش، سىياسىي مەيدانى مۇستەھكەم بولۇش، پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش، ئىشنى

ئىقتىدارى، باشقۇرۇش ئىقتىدارى، تەشكىللەش ئىقتىدارى، يېزىقچىلىق ئىقتىدارى ۋە بايان قىلىش ئىقتىدارى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەمەلىي ئىشلەش ئىقتىدارى يۇقىرى بولغان رەھبىرىي كادىر ئادەمدە بىر خىل ئىشەنچ تۇيغۇسى ۋە بىخەتەرلىك تۇيغۇسى پەيدا قىلىدۇ، يەنى ئاما قىيىنچىلىق ۋە خەۋپ- خەتەرگە ئۇچرىغان تەقدىردىمۇ بىر نىيەت، بىر مەقسەتتە رەھبەرگە ئەگىشىپ، قىيىنچىلىق ۋە خەۋپ - خەتەر ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ. بۇنىڭ ئەكسىچە ئەمەلىي

قىلغان ئىشقا ئىگە بولۇپ، دادىللىق بىلەن مەسئۇلىيەتنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىشى، ئاۋارىچىلىكتىن ئۆزىنى قاچۇرماسلىقى لازىم. پاكىتلار شۇنى ئىسپاتلىدىكى، ئومۇمەن رەھبەرلىك خىزمىتىدە مۇۋەپپەقىيەت قازانغان رەھبەرلەر سۆزىگە ئەمەل قىلغان، خىزمىتىدە نەتىجە قازانغان رەھبەرلەر بولۇپ، ھەرقانداق قىيىن ئەھۋال ئاستىدىمۇ، خەلققە بەرگەن ۋەدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ يۇقىرى باھاغا سازاۋەر بولغانلاردۇر.

5. ھېسسىيات ئارقىلىق ئىناۋەتكە

پەرزەنت كۆرۈشنى بىرلەشتۇرۇش تەدبىرىنى پىششقلاش قاتارلىق كەسپلەر بويىچە ئاز تۇزدى. يېزا. بازارلىق پىلانلىق تۇغۇت توغۇپ، تېز بېيىشتىكى 800 دىن ئارتۇق خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ئائىلە بارلىققا كەلدى.

قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسى بىخەتەرلىك خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى

سۈرەتلىك خەۋەر

قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسى بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنىڭ ئاساسى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، توك ئىشلەپچىقىرىش، توك تارقىتىش ۋە ئۈسكۈنىلەرنى تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىش قاتارلىق خىزمەتلەردە 100 كۈن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى ئىشقا ئاشۇردى.

بۇ ئىستانسا بۇ يىل كىرىشى بىلەنلا تۇرلۇك بىخەتەرلىك كۆرسەتكۈچلىرى ۋە پىلان، تەدبىر تۈزۈپ، ھەرقايسى ئاساسىي قاتلام، ھەربىر ئىش تۈرىگىچە تولۇق ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. دائىملىق خىزمەت بىلەن باسقۇچلۇق خىزمەتنى بىرلەشتۈرۈپ، بىخەتەرلىكنى كۈندە سۆزلەش، ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم تەكشۈرۈپ تۇرۇش، ھەرئايدا بىر قېتىم خۇلاسىلەشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، تۈرلۈك بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش كۆرسەتكۈچلىرىنىڭ تولۇق ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «بىخەتەر مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش، تېخنىكا يېتىلدۈرۈش» قاتارلىق تۈرلۈك ئەمگەك مۇسابىقىسى پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى جارى قىلدۇردى.

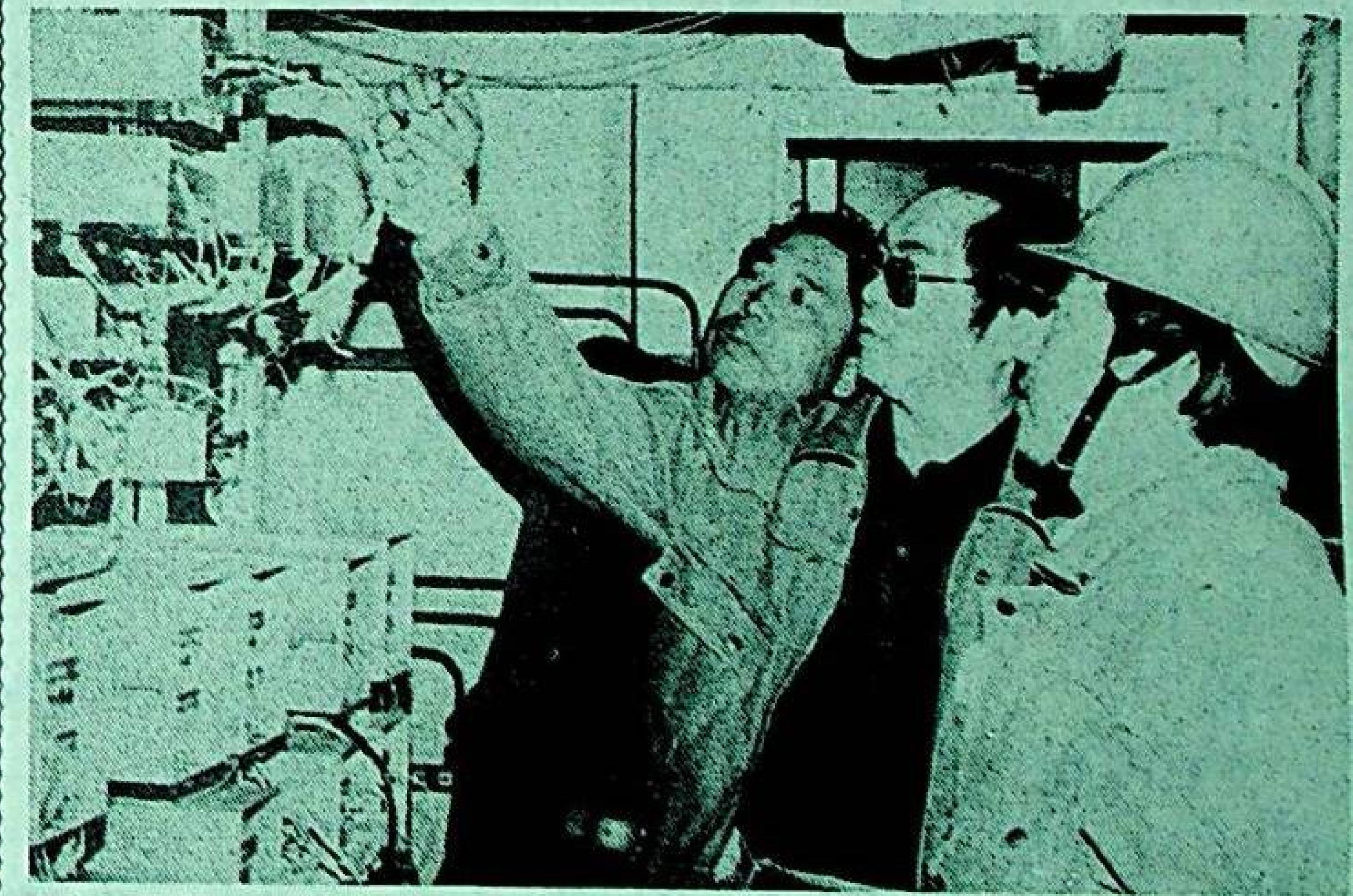

سۈرەتتە: ئىستانسا رەھبەرلىرى بىخەتەرلىك بۆلۈمى ۋە قوغداش بۆلۈمىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن بىللە ئۈسكۈنىلەرنىڭ بىخەتەرلىك ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

مۇھەممەتقۇربان روزى فوتوسى ۋە خەۋىرى

شۇ كىشىنىڭ ئابرويىغا ۋە ئوبرازىغا زىيانلىق مۇناسىۋەتلىك.

رېئال تۇرمۇشتا ئىناۋەتنى قانداق تىكلەش توغرىسىدا بەزى خاتا قاراش ۋە مۇجمەل تونۇشلار مەۋجۇت. بۇلارنى مۇنداق بىر قانچە خىلغا يىغىنچاقلاشقا بولىدۇ:

1. مەنسىپى قانچە يۇقىرى بولسا ئىناۋىتىمۇ شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ، دەپ قاراش. بۇ خىل قاراشتىكىلەر بىر كىشىنىڭ ئىناۋىتىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەنلىكىنى ئەمىلىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەنلىكى بىلەن ئۆلچەيدۇ. ئۇلار «ئەمەل بولسىلا ئىناۋەت بولىدۇ» دېگەننى تەرغىب قىلىدۇ.

2. ستاژى قانچە ئۇزۇن بولسا ئىناۋىتى شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ، دەپ قاراش. بۇ خىل قاراشتىكىلەر ئىستاژنى پەش قىلىپ ئۆزىگە تەمەننا قويىدۇ. ئۇلار ئىستاژنى ياشاشنىڭ دەسمايىسى قىلىۋېلىپ، خىزمەتكە قاتنىششقا ئانچە ئۇزۇن بولمىغانلارنىڭ ئالدىدا «پېشقەدەملەر سالاپىتى»نى نامايان قىلىدۇ.

3. سۇرلۇك، ھەيۋەتلىك بولسا ئىناۋەت تىكلىگىلى بولىدۇ،دەپ قاراش. بۇ خىل قاراشتىكىلەر ئادەتتە ئۆزىنى بىر خىل سۇرلۇك قىياپەتتە كۆرسىتىپ، كىشىلەرگە مۇئامىلە قىلغاندا ئۆزىنى ئۇلاردىن ئۈستۈن ئورۇنغا قويىدۇ. كىشىلەرنى يولسىز ئەيىبلەيدۇ. ئۇلار مۇشۇنداق قىلمىسام ئىناۋەتنى گەۋدىلەندۈرگىلى بولمايدۇ، ئادەمنىڭ ھەيۋىسى بولمايدۇ، دەپ قارايدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پۇلى، مال-مۈلكى كۆپ بولسا، مېھماندوست بولسا ئىناۋىتى بولىدۇ، دېگەندەك قاراشلارمۇ بار. يۇقىرىدا ئېيتىلغان خىلمۇ خىل ئىناۋەت تىكلەش قارىشىغا شەخسىي غەرەز سىڭگەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ نەزەرىدىكى

چوقۇم شۇ ئادەمدە كوممۇنىستىك ئېتىقاد بولۇش، سىياسىي مەيدانى مۇستەھكەم بولۇش، پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش، ئىشنى ئادىل بېجىرىش، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ پاك - دىيانەتلىك بولۇش، جان-دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن ئىشلەش، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇش كېرەك. ئەگەر ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئۆز كۆمۈچىگە چوغ تارتسا، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇنىڭ ئاما ئارىسىدىكى ئوبرازىغا داغ چۈشىدۇ. ئۇ چاغدا ئىناۋىتىدىن سۆز ئاچقىلىمۇ بولمايدۇ.

2. مول بىلىم ئارقىلىق كىشىلەرگە نەپ بەرگەندە ئىناۋەت تىكلىگىلى بولىدۇ.بىلىملىك بولۇش ئىناۋەت تىكلىگۈچى جەزمەن ھازىرلاشقا تېگىشلىك شەرت. پارتىيىنىڭ رەھبىري كادىرلارنى بىلىم ئەھلىگە، كەسىپ ئەھلىگە ئايلاندۇرۇشنى تەشەببۇس قىلىشىدىكى مەقسىتىمۇ رەھبىري كادىرلارنى مەلۇم ئاساسىي بىلىملەرنى ئۆگىنىشتىن تاشقىرى كەڭ دائىرىدە ئىجتىمائىي بىلىملەرنى، ئۆز ساھەسى، ئۆز كەسپىگە دائىر بىلىملەرنى پىششىق ئىگىلەپ ئۆز ئورنىنىڭ كەسپىي خىزمەتلىرىنى ئىلگىرى سۈرەلەيدىغان قىلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق قىلالىغاندىلا ئاما ھەقىقىي قايىل بولىدۇ. قىسقىسى، مول بىلىمى بولۇش، مول بىلىمنى ئىشلىتىپ خەلققە بەخت - سائادەت يارىتىش ئاما ئېتىراپ قىلىدىغان ئىناۋەتكە ئېرىشىشنىڭ يولى.

3. ئەمەلىي ئىشلەش ئىقتىدارى ئارقىلىق ئىناۋەتكە ئېرىشىش كېرەك. ئەمەلىي ئىشلەش ئىقتىدارى رەھبەرلىك ئىقتىدارىغا قارىتا ئېيتىلغان بولۇپ، ئۇ ئالدىن پىلانلاش ئىقتىدارى، قارار قىلىش

بىر مەقسەتتە رەھبەرگە ئەگىشىپ، قىيىنچىلىق ۋە خەۋپ - خەتەر ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ. بۇنىڭ ئەكسىچە ئەمەلىي ئىشلەش ئىقتىدارى تۆۋەن، مەسىلىلەرنى مۇستەقىل بىر تەرەپ قىلالمىغان، خەۋپ-خەتەرنى ئۈستىگە ئېلىشتىن قورققان رەھبەر ئاممىدا ئىشەنچ تۇيغۇسى پەيدا قىلالمايدۇ. شۇنداقلا ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشەلمەيلا قالماي، بەلكى ئىناۋەتمۇ تىكلىيەلمەيدۇ.

4. سەممىي، راستچىل بولۇش ئارقىلىق ئىناۋەت تىكلەش كېرەك. بۇ يەردە ئېيتىلغان سەممىي، راستچىل بولۇش سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشقا قارىتىلغان، كۈندىلىك خىزمەتلەردە رەھبىري كادىرلار يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلىك ۋە ئۆز قارىمىقىدىكى ئاما بىلەن بولغان مۇناسىۋەتتە سەممىي، راستچىل بولۇشى، بىر بولسا بىر، ئىككى بولسا ئىككى دېيىشى، ھەرگىز مۇبالىغە قىلماسلىقى، يۇقىرىنى ئالداپ، تۆۋەننى باسىدىغان ئىشنى قىلماسلىقى، ئاممىغا ۋەدە بەرگەن ئىشنى ۋاقتىدا ئىشلىشى كېرەك. شارائىت ھازىرلانمىغان، بەلگىلىمە، پرىنسىپقا ئۇيغۇن بولمىغان ئەھۋالدا ئاممىغا ھەرگىز قۇرۇق ۋەدە بەرمەسلىكى، ئۆزىنىڭ قىلغان سۆزىگە،

ۋەدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ يۇقىرى باھاغا سازاۋەر بولغانلاردۇر.

5. ھېسسىيات ئارقىلىق ئىناۋەتكە ئېرىشىش لازىم. بۇ يەردە ئېيتىلغان ھېسسىيات ئۇزۇن مۇددەت بىللە خىزمەت قىلىش، تۇرمۇش كۆچۈرۈش ۋە ئۆگىنىش جەريانىدا شەكىللەنگەن سەممىي دوستلۇققا قارىتىلغان. بۇ خىل دوستلۇق ئادەتتە يۇقىرى بىلەن تۆۋەن، رەھبەر بىلەن ئاما ئوتتۇرىسىدىكى ئۆزئارا چۈشىنىش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا ئىشىنىش، ئۆزئارا كۆيۈنۈش جەھەتلىرىدە كونكرېت ئىپادىلىنىدۇ. سەممىي دوستلۇق ھېسسىياتى بولغاندىلا، رەھبەر بىلەن ئاما جاپادىمۇ ھالاۋەتتىمۇ بىللە بولالايدۇ. بىر لاياقەتلىك رەھبىري كادىر ئاممىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ ئەڭ ئالىي مەنپەئەتى دەپ قارىغاندىلا، ئاما بىلەن بۇزۇلماس ھېسسىيات ئورنىتالايدۇ ھەم ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىگە ۋە ھۆرمىتىگە ئېرىشىپ، ئۆزىنىڭ ئىناۋىتىنى ھەقىقىي تىكلىيەلەيدۇ. بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۆزىنى خوجايىن، ئاممىنى چاكار دەپ قارايدىغان، تەلەتىدىن مۇز ياغدۇرۇپ ئاممىغا قوپاللىق قىلىدىغان، چوڭچىلىق قىلىدىغانلارغا ئاما يېقىنلاشمايدۇ. ئۇلارنىڭ ئىناۋىتىدىن سۆز ئېچىش مۇمكىن ئەمەس.

ئاتۇش شەھىرى ئۈستۈن ئاتۇش يېزا قايراق ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ماتېماتىكا ئوقۇتقۇچىسى تۇرسۇن رېھىم خىزمەتكە قاتناشقان 32 يىلدىن بۇيان، ئۆز كەسپىگە قىزغىن ئىشتىياق باغلاپ، ئوقۇتۇش بىلەن ئوقۇتۇش تەتقىقاتىنى بىرلەشتۈرۈپ، ئوقۇش - ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: تۇرسۇن رېھىم ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ئۈستىدە.

زەينۇللا ھاشىم فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ يېڭىسار ناھىيە ساغان يېزىلىق پارتكوم،خەلق ھۆكۈمىتى «ئۈچ پېشقەدەملەر» خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، 62 مىڭ يۈەن پۇل ئاجرىتىپ يېزا بويىچە 42 كەنت كادىرىنى ياشانغاندا بېقىلىش سۇغۇرتىسىغا قاتناشتۇردى. يېشى 60 تىن ئاشقان 68 پېشقەدەم پارتىيە ئەزاسىغا ھەر ئايدا 45 يۈەندىن تۇرمۇش ياردەم پۇلى بەردى ھەمدە ئۇلارنىڭ خالىس ئەمگىكىنى ئەمەلدىن قالدۇردى.

ئابدۇۋاست

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ شاپتۇل يېزا 8 - كەنت 2 - مەھەللىسىدىكى دېھقانلار ئېتىز بويىدىكى يوللارنى كېسىپ ئۆتىدىغان سۇغىرىش ئېرىقلىرىدا كۆۋرۈك بولمىغاچقا ئوغۇت توشۇشتا قىينالغانىدى. مەھەللىدىكى دىنىي زات مەھەممەت رېشىت 6 - ئاينىڭ 16 - كۈنى 1820 يۈەن پۇل چىقىرىپ، 14 ئېرىققا كۆۋرۈك سېلىپ بەردى.

مەخەت ھامۇللا

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كويا يېزىسى ھەر خىل تەبىئىي ئاپەت تۈپەيلىدىن دېھقانچىلىقى ئېغىر زىيانغا ئۇچرىغان 3580 ئائىلىلىك دېھقاننىڭ 143 مىڭ 500 يۈەن دېھقانچىلىق بېجىنى كەچۈرۈم قىلىپ، ئۇلارغا پارتىيىنىڭ غەمخورلۇقىنى يەتكۈزدى.

روزىمەمەت ئەمەر

△ كۇچا ناھىيە بازىرىدىكى بىر قىسىم ئىدارە، ئورۇن ۋە يەككە سودا - سانائەتچى، دىنىي زاتلار يېقىندا ناھىيىلىك بالىلار پاراۋانلىق مەكتىپىگە 37 مىڭ يۈەن پۇل ۋە 10 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى رەڭلىك تېلېۋىزور، كىرئالغۇ، كىيىم - كېچەك، كىتاب قاتارلىق ماددىي بۇيۇملارنى ئىئانە قىلىپ، ئۆسمۈرلەرنىڭ خاتىرجەم ئوقۇشىنى ماددىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

ئەبەيدۇللا مەھمۇت

كۆك ئاسماندا كارامەت كۆرسىتىش

شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قۇرۇقلۇق قىسىم ئاۋىئاتسىيە تۇەنى پارتكومى مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ئوتتۇرىغا قويغان «سىياسىي جەھەتتە لاياقەتلىك بولۇش، ھەربىي ماھارەتنى پىششىق ئىگىلەش، ئىستىلدا ياخشى بولۇش، ئىنتىزامغا قاتتىق رىئايە قىلىش، كاپالەتنى كۈچلۈك بولۇش» ئومۇمىي تەلىپى بويىچە ئۆزگىچە ئىزدىنىش جاسارىتى ۋە يۈكسەك ئاڭ سەۋىيىسى بىلەن كۈچەپ ئىلگىرىلەپ، قىيىنچىلىقنى يېڭىپ بۇ يېڭى قىسمىنىڭ تەرەققىياتى ۋە پەرۋاز قىلىشى ئۈچۈن جاپالىق ئەجىر سىڭدۇرۇپ، ئۈن - تىنسىز تۆھپە قوشۇپ كەلمەكتە.

بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، ئۇلار دۇنيانىڭ ئۆگزىسىدە، ھالاكەت دېڭىزىدا، ھاياتلىق چەكلەنگەن رايوندا ئۇچۇشنى جاپالىق مەشىق قىلىپ، مۇرەككەپ رايون ۋە ھاۋا كىلىماتى شارائىتىدا جەڭ قىلىش ۋە تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئورۇنداش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈردى. بۇ تۇەن قۇرۇلغان بەش يىلدىن بۇيان جەڭ مانېۋىرى، چېگرا مۇداپىئە چارلاش ئىشلىرى، جىددىي ھاۋا ترانسپورتى، خېيىمخەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قاتارلىق جىددىي، قىيىن، خەتەرلىك، ئېغىر ۋەزىپىلەرنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇنداپ، ھازىرقى زامان ئۇرۇش مەيدانلىرىدىكى جانلىق، ھەرىكەتچان، تېز ھۇجۇمغا ئۆتەلەيدىغان «كۆك ئاسمان چەۋەندازلىرى» بولۇپ قالدى.

گېزىتىمىز 24 - ئىيۇلنىڭ 1 - بېتىنىڭ كۆرۈنەرلىك جايىغا «ئۇلۇغۋار مۇساپىدىكى قىران بۈركۈتلەر» دېگەن تەپسىلىي خەۋەرنى بېرىپ، بۇ تۇەن قۇرۇلغان بەش يىلدىن بۇيانقى ئاجايىپ نەتىجىلەرنى ئەكس ئەتتۈرگەنىدى. بۈگۈن يەنە بۇ قىسىمنى مۇشتەرىلەرگە مەخسۇس سۈرەت بىلەن ئالاھىدە تونۇشتۇردۇق.

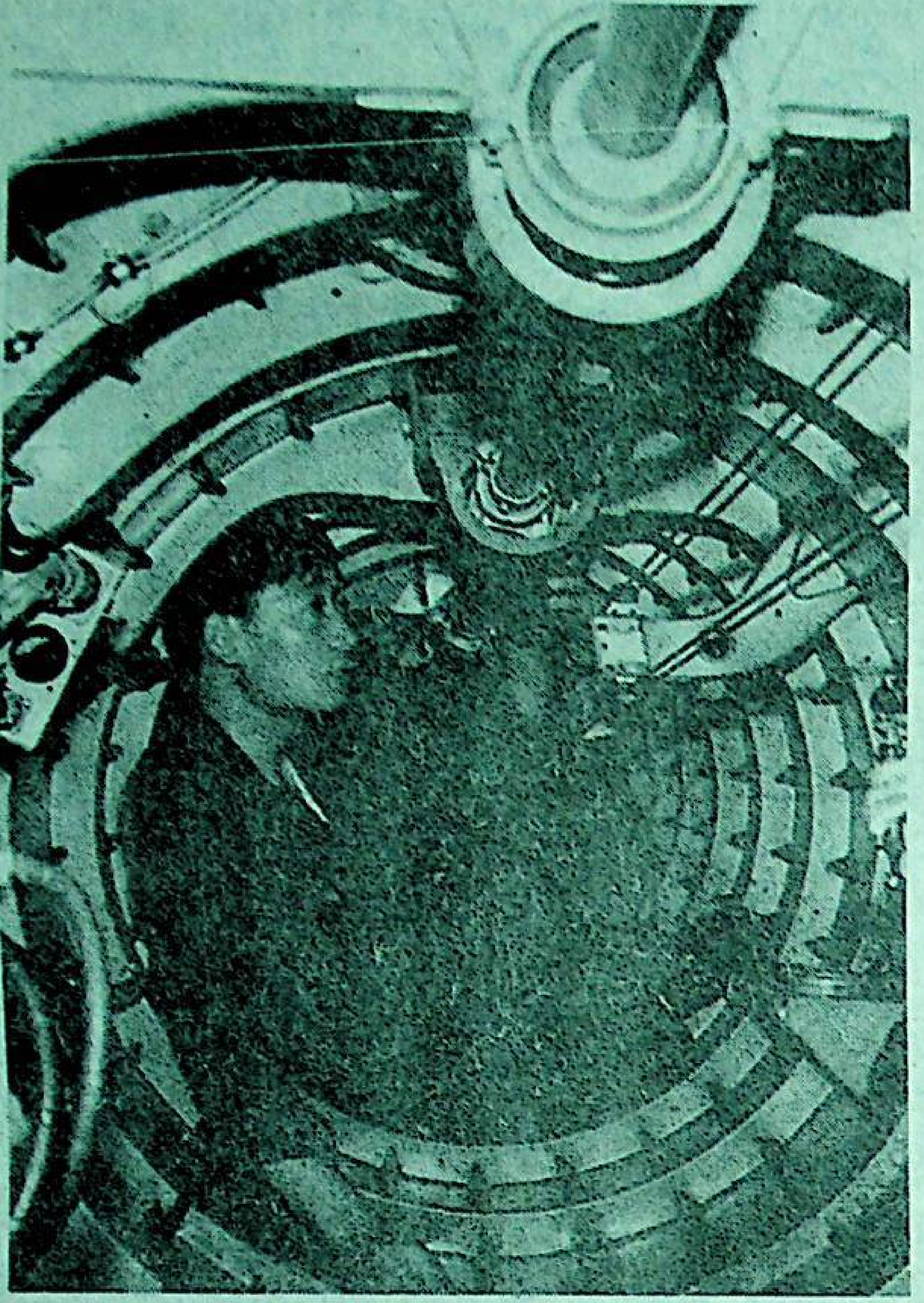

↑ جەڭ بۈركۈتىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاسراش.

↑ چېگرا مۇداپىئەسىدە چارلاش ئېلىپ بېرىش.

← قەيەردە ئاپەت يۈز بەرسە، شۇ يەردە ھازىر بولۇش.

سۈرەتتە: بۇ تۇەندىكىلەر جىددىي ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ماددىي ئەشيالىرىنى توشۇماقتا.

→ تاڭغا چىقىشتا خەتەرگە يولۇققان چەت ئەل ساياھەتچىلىرى قۇتقۇزۇۋېلىندى.

↓ قاردا قاپسىلىپ قالغان ئامما قۇتقۇزۇشقا كەلگەن ئايروپىلاننى كۆرۈپ، تەنتەنە

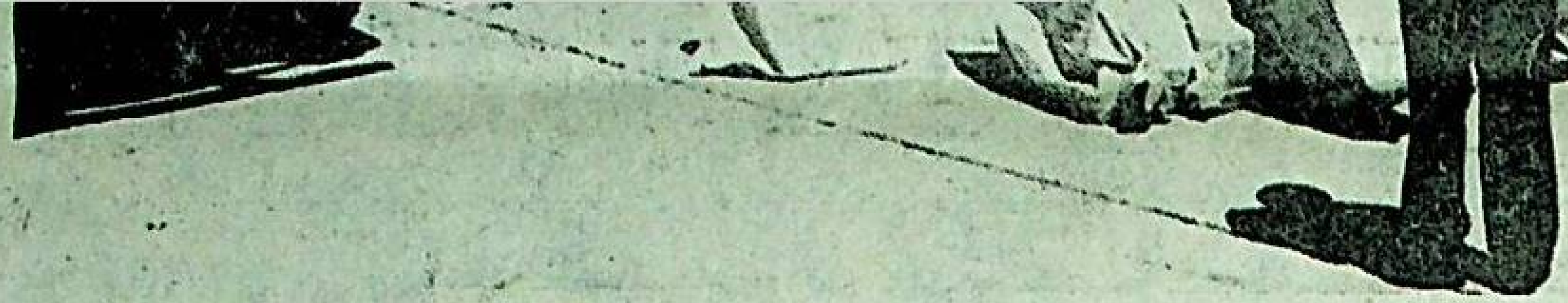

↓ قاردا قاپسلىپ قالغان ئاما قۇتقۇزۇشقا كەلگەن ئايروپىلاننى كۆرۈپ، تەنتەنە قىلماقتا.

↓ قاردا قاپسلىپ قالغان ھەر مىللەت ئاممىسى قۇتقۇزۇۋېلىندى.

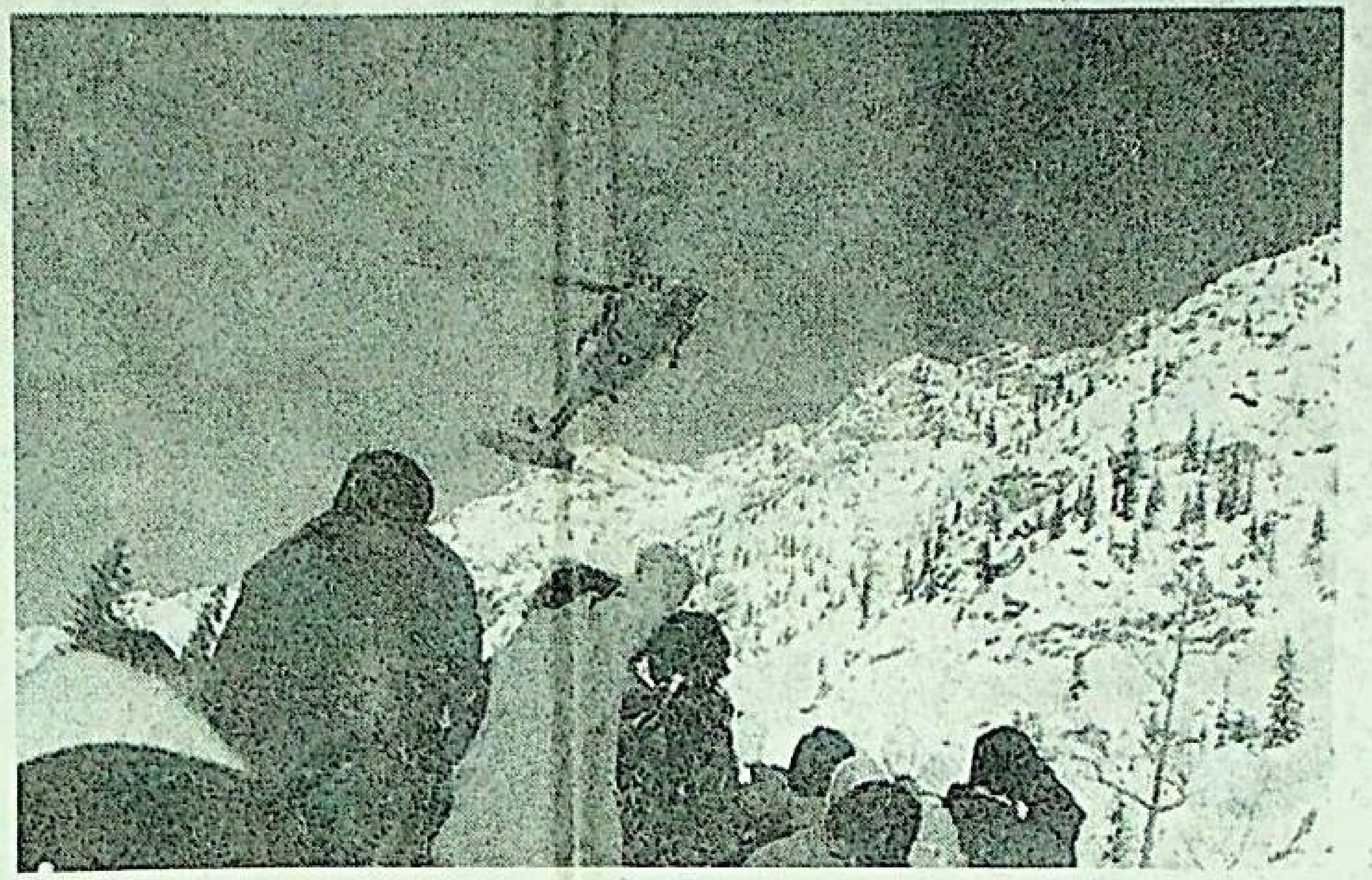

ئەسكەرلەر ← ئايروپىلاننى كۆز قارىچۇقىنى ئاسرىغاندەك ئاسرايدۇ.

↓ كوماندىر - جەڭچىلەر قاتتىق سوغۇقتا قارىماي جەڭ بۇركۈتىگە مۇھاپىزەت كىيىمىنى كىيدۈرۈپ قويدى.

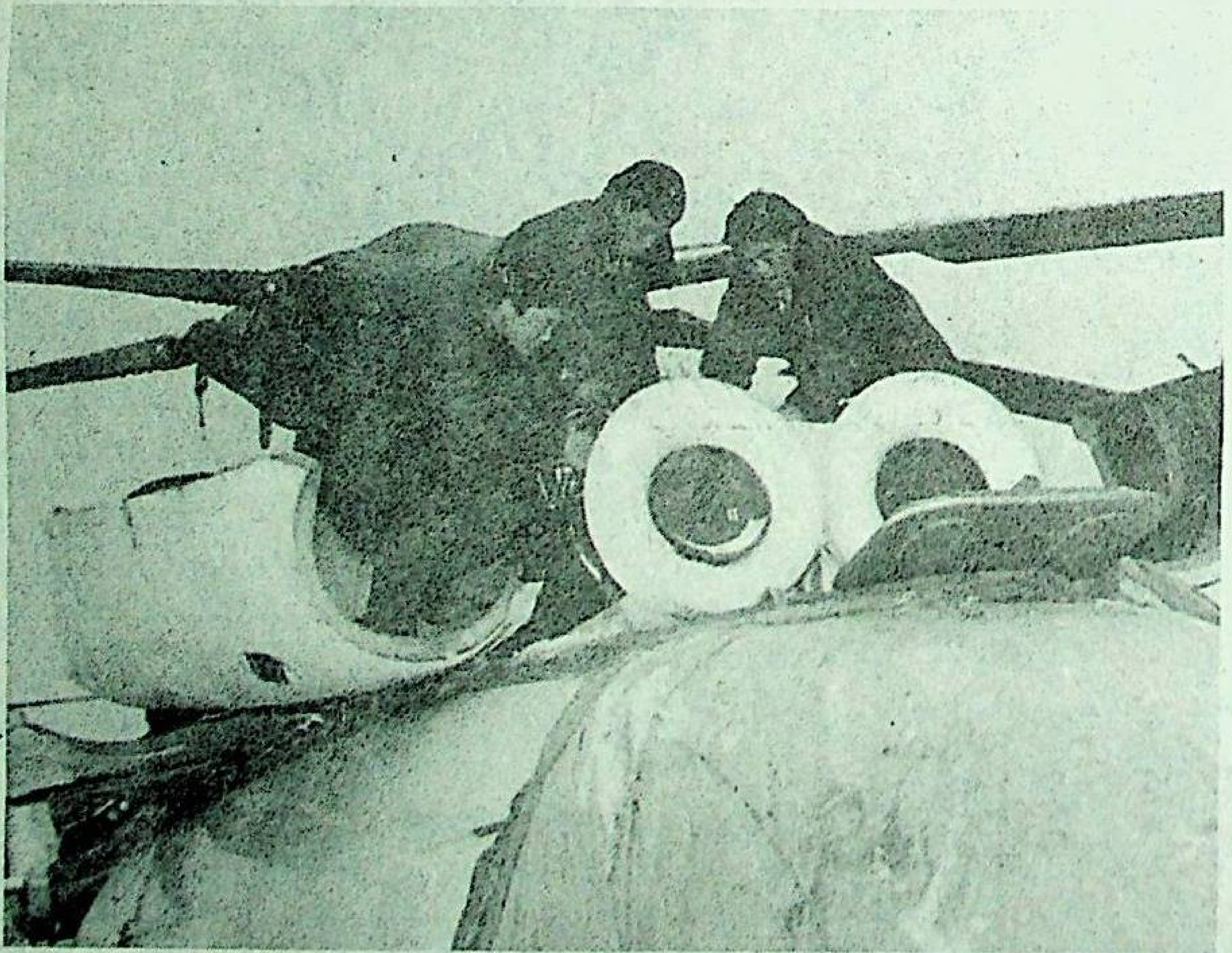

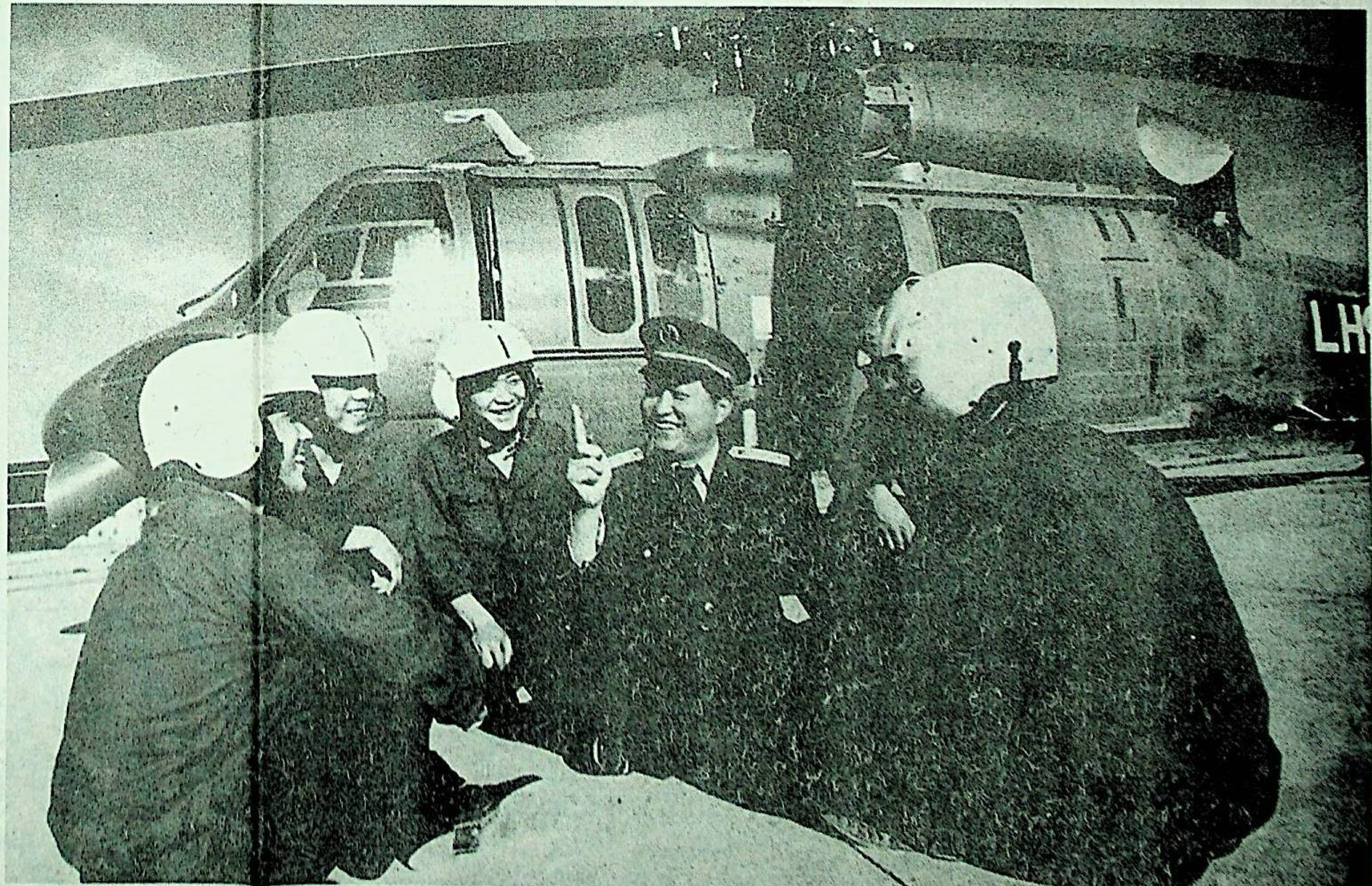

↑ بۇ تۈمەن كوماندىر - جەڭچىلەرنى قوراللاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، مۇستەھكەم توغرا سىياسىي يۆنىلىش ئارقىلىق ئاۋئاتسىيە يۆنىلىشى ۋە كىشىلىك ھايات يۆنىلىشىنى ئىگىلىدى.

سۈرەتتە: سىياسىي كومىسسار جىن كېجۇن مەشىق مەيدانىغا بېرىپ، كوماندىر - جەڭچىلەرگە ئىدىيىۋى خىزمەت ئىشلىمەكتە.

ماقالىنى قىسمىدا تۈرۈشلۈق مۇخبىرىمىز **لياڭ يۈلى**، ئۆز مۇخبىرىمىز **خاۋخۇڭ** يازغان

سۈرەتلەرنى **جاڭ شياۋبو، لياڭ شياۋگۇاڭ، دەي تيەنرۇڭ، جاڭ شىجاۋلار** تارتقان

پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىش ئۈچۈن «نىزام»نى ئەستايىدىل ئۆگىنىش، قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك

ئۇسمان ئابدۇكېرىم

پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىشتا «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام جازاسى نىزامى»نى ئەستايىدىل ئۆگىنىش ۋە ئۇنى قاتتىق ئىجرا قىلىشقا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. چۈنكى «نىزام» پارتىيە ئىچىدىكى ئىنتىزامغا خىلاپ قىلمىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشتىكى ئۇل خاراكتېرلىك قائىدە - نىزام، شۇنداقلا پارتىيىنىڭ ئىنتىزامى توغرىسىدىكى بىر قەدەر سىستېمىلىق ۋە مۇكەممەل بولغان بەلگىلىمە، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە بارلىق پارتىيە ئەزالىرى ئەمەل قىلىش زۆرۈر بولغان ھەرىكەت ئۆلچىمى. «نىزام»نىڭ ئېلان قىلىنىشى ۋە يولغا قويۇلۇشى پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، پارتىيە ئىچىدىكى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئەمەلىيەت داۋامىدا پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئىگىلىكنى جانلاندۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش، جەمئىيەتنى ئومۇميۈزلۈك راۋاجلاندۇرۇشتىن ئىبارەت تارىخىي ۋەزىپىنى ئورۇنداشتا پارتىيىنىڭ توغرا ئىنتىزام قارىشىنى تۇرغۇزدى. پارتىيىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇش، خەلق ئاممىسى بىلەن قان بىلەن گۆشتەك يېقىن مۇناسىۋەت باغلاپ، پارتىيىنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسى ۋە ئىدىيىسىنى باشتىن - ئاخىر ساقلاپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن كۆپ ساندىكى پارتىيىلىك كادىرلار ۋە پارتىيە ئەزالىرى جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتا چىڭ تۇردى. قولىدىكى ھوقۇقنى توغرا ئىشلىتىپ، خەلقنىڭ چاكىرى بولدى. پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىشتا، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى پارتىيىنىڭ ئىنتىزامىنى ئۆلچەم قىلدى. بۇنىڭ بىلەن پارتىيىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي، تەشكىلىي، ئىستىل جەھەتلەردىكى قۇرۇلۇشى كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلەشلەرگە ئېرىشتى. لېكىن ئاز ساندىكى پارتىيىلىك كادىرلار ئارىسىدا جىددىي ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەرمۇ كۆرۈلدى. بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرى پارتىيىۋىلىكنى بوشاشتۇرۇپ قويۇپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا خىلاپلىق قىلدى. بەزى جايلار ۋە تارماقلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيىنى باشقۇرۇشتا قاتتىق بولماي، ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيىگە ئەھمىيەت بەرمەي، پارتىيە ئىنتىزامىنى بوشاشتۇرۇپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن بىيوروكراتلىق، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلمىشلىرى ناچار ئىللەتلەر پەيدا بولدى. ھەتتا بەزى پارتىيە ئەزالىرى جىنايەت ئۆتكۈزۈش يولىغا قاراپ ماڭدى. ئۇنىڭدىن باشقا، پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ قىسمەن كادىرلىرى ئارىسىدا سودا بىلەن شۇغۇللىنىش، كارخانا قۇرۇش، ئومۇمنىڭ پۇلىغا مېھمان چاقىرىش، سوۋغات قوبۇل قىلىش، دۆلەت، كوللېكتىپنىڭ ماددىي بايلىقىنى ئىسراپ قىلىپ، ئۆز گۇرۇھى ۋە ئۆزى ئۈچۈن پايدا ئېلىش، ھوقۇق سودىسى قىلىش، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولماسلىقتەك ناچار ئىللەت، رەزىل قىلمىشلار سادىر بولدى. بۇ خىل قىلمىشلارنى سادىر قىلغۇچىلارنىڭ سانى ئىنتايىن ئاز بولسىمۇ، ئۇ ئاممىا ئارىسىدا يامان تەسىر پەيدا قىلدى. بۇنداق ناچار ئىللەتلەرنىڭ ئالدى ئېلىنمىسا، پارتىيىنىڭ ئوبرازىغا نۇقسان يېتىپ، پارتىيىنىڭ ئىناۋىتىگە، پارتىيىنىڭ ئاممىا بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىگە ئېغىر دەرىجىدە تەسىر يېتىدۇ.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ئىدىغان پارتىيە. ئۇلۇغ تارىخىي ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغان مۇشۇنداق ئۇلۇغ پارتىيە پارتىيە ئىنتىزامى جەھەتتە ساقلانغان مەسىلىلەرنى، رەھبىرىي كادىرلار ئارىسىدىكى چىرىكلىشىشنى تۈگەتمەيدىكەن، ئۆز قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بارالمايدۇ. پارتىيىنىڭ ھۆججەيرىسى بولغان پارتىيە ئەزالىرى ۋە رەھبىرىي كادىرلار «نىزام»نى ئۆگىنىشكە، ئىجرا قىلىشقا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرمىسە، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى پاكلاشتۇرۇشتىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيە ئەزالىرىغا «نىزام»نى ئۆگىنىش ۋە ئىجرا قىلىش جەھەتتىكى تەربىيىنى كۈچەيتىشى لازىم. «نىزام»نى ئۆگىنىشتە پارتىيىلىك كادىرلار نەزەرىيىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، تونۇشىنى ئۆستۈرۈشى، پارتىيىۋىلىك جەھەتتىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشى لازىم. «نىزام» ماركسىزم - لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ۋە دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىدىيىسىنى يېتەكچى قىلىپ، پارتىيە نىزامنامىسى، ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلارنى ئاساس قىلغان ھالدا پارتىيە قۇرۇلۇشىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ تۈزۈپ چىقىلغان. «نىزام»نى ئۆگىنىش پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىش پارتىيىنىڭ ئېسىل ئىستىلىنى جارى قىلدۇرۇش، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئۇتۇقلۇق ئېلىپ بېرىشتىكى مۇھىم ھالقا.

شۇڭا ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە بازار ئىگىلىكى تەرەققىي قىلىۋاتقان ياخشى ۋەزىيەتتە «نىزام»نى ئۆگىنىشنى ۋە ئىجرا قىلىشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش ھەممىدىن مۇھىم.

پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيىنىڭ «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇشى لازىم

ئابلىمىت توختى

ھەر دەرىجىلىك ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى ئۆز قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ۋە جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇشى ۋە ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇشى لازىم. «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇيۇشۇش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي، تەشكىلىي جەھەتتىكى ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشتىكى تۈپ تۈزۈمدۇر. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىنى ۋاقىت ھەم شارائىتنىڭ چەكلىمىسىگە قارىماي داۋاملىق ئىجرا قىلىشى، بۇ خىزمەتنى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىدىكى ئېگىزلىك خىزمەت سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇشى لازىم.

«ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىنىڭ پارتىيە خىزمىتىدىكى رولى ناھايىتى زور بولۇپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ يادرولۇق ئورنىنى گەۋدىلەندۈرۈش، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ۋە ئۇلارنىڭ ئۇيۇشۇش كۈچىنى ئاشۇرۇش، پارتىيە تەشكىلاتىغا بولغان ئېتىقادىنى كۈچەيتىشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ئۇ پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ كوللېكتىپ رەھبەرلىك قىلىش ئىستىلىنى جارى قىلدۇرۇش، ھەققەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى توغرا ئىززغا سېلىش ۋە تەدبىر بەلگىلەش، پارتىيە ئەزالىرىنى ئىدىيە، تەشكىلىي جەھەتتىن بىرلىككە كەلتۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ. شۇڭلاشقا پارتىيە تەشكىلاتلىرى «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىنى ھەقىقىي ئىزچىللاشتۇرۇشى، ھەرگىز شەكىلۋازلىق قىلماسلىقى لازىم. بۇ تۈزۈم «پارتىيە نىزامنامىسى»دا بەلگىلەنگەن، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى، پارتىيە ئەزالىرى ئىجرا قىلىش شەرت بولغان تۈپ تۈزۈم لېكىن بەزى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى پىلان تۈزۈپ قويۇپ، ئەمەلىيەتتە ئىجرا قىلمايۋاتىدۇ. «ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىدىن ئۈنۈم ھاسىل قىلالمايۋاتىدۇ. پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش جەريانىدا بۇ مەسىلىلەرگە يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسى بىلەن مۇئامىلە قىلىپ تۈزەتمىگەندە پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرغىلى بولمايدۇ. چۈنكى پارتىيە ئەزالىرى ئۆز تەشكىلاتىنىڭ كۈچلۈك تەشكىللىنىش، يېتەكلەش، ئۇيۇشتۇرۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇشىنى، پارتىيە تەشكىلاتى ئۇيۇشتۇرغان يىغىن، دەرسلەرگە قاتنىشىپ، ۋەزىيەت، ۋەزىپىلەردىن خەۋەردار بولۇشنى ئارزۇ قىلىدۇ. پارتىيە تەشكىلاتلىرى قەرەللىك ھالدا ياچېيكا يىغىنى، پارتىيە گۇرۇپپا يىغىنى ۋە پارتىيە ئەزالىرى يىغىنلىرىنى ئېچىپ، قارار چىقىرىش، مۇھاكىمە قىلىش، ئاممىنىڭ پىكىر - تەكلىپلىرىنى ئاڭلاش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى ياخشى تەشكىللىسە، پارتىيە ئەزالىرى ئۆز تەشكىلاتىنىڭ قارار ھەم تەشەببۇسلىرىنى قىزغىن قوللاپ، تۈرلۈك خىزمەتلەردىكى رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرىدۇ.

«ئۈچ يېغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىنى چىڭ تۇتقاندىلا، ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ. بىر قىسىم ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئالدىراشلىقىنى باھانە قىلىپ «ئۈچ يىغىن، بىردەرس» تۈزۈمىنى ئىجرا قىلمايۋاتىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە بولغان رولىنى ئانچە چۈشەنمەيۋاتىدۇ. ئىشلەپچىقىرىشنىلا تۇتۇپ، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتمىغاندا، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ، ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى ھەقىقىي قوزغىغىلى، دۆلەتكە، خەلققە تۆھپە يارىتىش روھىنى يېتىلدۈرگىلى بولمايدۇ. شۇڭا ئىشلەپچىقىرىش ئالدىراش مەزگىللىرىدىمۇ «ئۈچ يىغىن، بىر دەرس» تۈزۈمىنى ئىشلەپچىقىرىشقا بىرلەشتۈرگەن ھالدا ئىجرا قىلغاندا، پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنىنىڭ ئىدىيىۋى، سىياسىي ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرىدا جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش روھىنى يېتىلدۈرگىلى بولىدۇ.

ئازادباغ يېزىلىق پارتكوم پارتىيىنى نىشانلىق باشقۇرۇپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئىدىيىۋى، تەشكىلىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى

يەكەن ناھىيە ئازادباغ يېزىلىق پارتكوم يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئىدىيىۋى، تەشكىلىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق يېزىنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈردى.

يېزىلىق پارتكوم يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشنىڭ ئاچقۇچى پارتىيە خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇشتا ئىكەنلىكىنى ئېنىق تونۇپ، پارتىيىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىلىرىنى پارتىيە تەشكىلاتلىرى، پارتىيە ئەزالىرىغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. پارتىيە ئەزالىرىنى نۆۋەت بىلەن پارتىيە مەكتىپىدە قاتلام پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ ئۇل قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، رەھبەرلىك بەنزىسى ئاجىز، چېچىلاڭغۇ كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ئۈچۈن رەھبىرىي كادىرلارنى نۇقتىدا تۇرۇپ يېتەكلەشكە ئەۋەتتى. ئىلغار ياچېيكىلارنى، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرىنى باھالاشتا ھەرقايسى ياچېيكىلارنىڭ پارتىيە خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، ئىقتىسادىي خىزمەتنى ئىلگىرى سۈرگەن - سۈرمىگەنلىكىنى، پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشقا ئەھمىيەت بەرگەن - بەرمىگەنلىكىنى ئاساسىي شەرت قىلدى. 1994- يىلدىن بۇيان يېزىلىق پارتكوم 100 دىن ئارتۇق ياشنى تەربىيىلەپ، ئەمەلىي خىزمەتلەردە سىناش ئارقىلىق ئۇلاردىن شەرت ھازىرلىغان 58 ياشنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى. بۇلتۇر بۇ يېزىلىق پارتكوم ناھىيە، ۋىلايەت

ياشنى تەربىيىلەپ، ئەمەلىي خىزمەتلەردە سىناش ئارقىلىق ئۇلاردىن شەرت ھازىرلىغان 58 ياشنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى. بۇلتۇر بۇ يېزىلىق پارتكوم ناھىيە، ۋىلايەت تەرىپىدىن ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى بولۇپ تەقدىرلەندى.

ئىبراھىم ئەيسا

پارتىيىنى ئىشەنچلىك باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتچانلىقىنى پارتىيە تەشكىلاتلىرى، پارتىيە ئەزالىرىغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. پارتىيە ئەزالىرىنى نۆۋەت بىلەن پارتىيە مەكتىپىدە تەربىيىلەش، ئۆز جايىدا تەربىيىلەش ۋە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش بويىچە تەربىيىلەش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ سىياسىي نەزەرىيە سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. يېزىلىق پارتكوم ئاساسىي

پارتىيە تۇرمۇشى

ھوقۇقىنى توغرا ئىشلىتىپ، خەلقىنىڭ چاكىرى بولدى. پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىشتا، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى پاكلاشتۇرۇشتا، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ دېموكراتىك ھوقۇقىنى قوغداشتا، پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەش، يېتەكلەشتە

مۇناسىۋىتىگە بېغىر دەرىجىدە تەسىر يېتىدۇ.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشىغا رەھبەرلىك قىلىدىغان ۋە ئۇلارنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇ-

جايلار پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە

△ توققۇزتارا ناھىيىسىنىڭ تاشتۆپە يېزىلىق پارتكومى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ياش ۋە ئوتتۇرا ياش ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدىكى ئاكتىپلارنى پارتىيىگە قوبۇل قىلىشقا ئەھمىيەت بەردى. ھازىر يېزىغا قاراشلىق مەكتەپلەردە پارتىيە ئەزالىرى 34 كە يەتتى.

روزىمۇھەممەت ئابلىكىم

△ پوسكام ناھىيىسىنىڭ ئىككىسۇ يېزىلىق پارتكومى ئاياللاردىن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، 1990 - يىلدىن بۇيان ئاساسىي قاتلاملاردىكى پارتىيىگە كىرىشنى ئاكتىپ تەلەپ قىلىۋاتقان ئايال ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچى ۋە دېھقانلارغا پارتىيە بىلىملىرى، پارتىيە نىزامنامىسى ۋە پارتىيىگە ئائىت بىلىملەردىن مەخسۇس دەرس ئۆتۈپ، شەرت ھازىرلىغان 72 ئايالنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى.

ئەبەيدۇللا تۇنىياز

△ چىرا ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى پارتىيە ياچېيكىسى ياشلارنى تەربىيىلەش ۋە مۇنەۋۋەر ياشلارنى پارتىيىگە قوبۇل قىلىشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۆز قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە، بولۇپمۇ ياشلاردىن مۇنەۋۋەرلەرنى تاللاپ پارتىيىگە قوبۇل قىلىپ، پارتىيە قوشۇنىنى زورايتىشقا ئەھمىيەت بەردى. ئۇلار ياشلارنى پارتىيىگە دائىر ئاساسىي بىلىملەرنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەش بىلەن بىللە، ئۇلارنى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆگىنىشى ۋە پارتىيە دەرسلىرىگە قاتناشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پارتىيىگە كىرىش قىزغىنلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇردى. ياچېيكا يېقىندا شەرتى پىشىپ يېتىلگەن توققۇز مۇنەۋۋەر ياشنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى.

مۇھەممەتجان ئىسمائىل

ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنىڭ باشلامچىسى

تۇرپاننىڭ تومۇزغىلىرى تاڭ ئېتىش بىلەنلا چىرىلداشقا باشلىدى. رېشىت ئىبراھىم ئاخشام ئايالى دەزماللاپ قويغان كاستۇم - شىمىنى كىيىپ، گالستۇكىنى تاقاپ، ئۇستىۋېشىغا زەڭ سېلىپ قارىۋەتتى. چۈنكى ئۇ بۈگۈن ۋىلايەتكە بېرىپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ «قوش ئۆگىنىش» سۆھبەت يىغىنىغا قاتناشماقچى ئىدى.

ئەتراپنى قويۇق تۇمان قاپلاپ كەتكەندى. نەم شامال يۈزگە ئۇرۇلۇپ تۇراتتى. كەنتتىكىلەرنىڭ بەزىلىرى تەكلەرنى پۈتاۋاتاتتى. بەزىلىرى ئېتىزلىقتا كۆكتات پەرۋىش قىلىۋاتاتتى. رېشىت ئىبراھىم تەكلەردىن ئارىلاپ ئۆتۈپ، ھەش - پەش دېگۈچە كەنت ئاھالە كومىتېتىغا يېتىپ كەلدى. بۇ ناھايىتى كۆركەم سېلىنغان ئىككى قەۋەتلىك بىنا ئىدى. بىنا ئالدىدا مەكتەپنىڭ خور ئەترىتىدىكى پىئونېرلار «بىز كوممۇنىزم ئىز باسارلىرى» دېگەن ناخشىنى ئېيتىۋاتاتتى...

رېشىت ئىبراھىم دىنىي زات ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. لېكىن ئۇ رېئاللىق بىلەن خىيالىلىقتىن رېئاللىقنى، يەنى كوممۇنىزم ئېتىقادىنى تاللىۋالدى. 31 يېشىدا شەرەپ بىلەن پارتىيىگە كىردى. كوممۇنا دەۋرىدە ئەمگەك ماھىرى ئىدى، يىلدا 4500 نومۇر ئالاتتى. ئۇنىڭ ئالغان تەقدىرنامىسى ئىككى تامغا لىق توشۇپ كەتكەندى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشلەپچىقىرىش ھۆددىگە بېرىلگەندىن كېيىن، ئۇ ھەممىدىن بۇرۇن سودا بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئالدىن بېيىغان ماھىر بولۇپ قالدى. يۇرتداشلىرى ئۇنى يار يېزىسى قىزىلتۇر كەنتىنىڭ كەنت ئاھالە كومىتېتىنىڭ مۇدىرلىقىغا سايلىدى. 1993- يىلى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى بولدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ بەلنى مەھكەم باغلاپ، كەنتتىكى 2100 دىن ئارتۇق دېھقاننى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش يولىغا يېتەكلەپ، ئىككى يىلدىلا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىمنى 1800 يۈەنگە يەتكۈزدى. بۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن دېھقانلار يېڭىدىن ئۆي سېلىۋالدى. چارۋا مال سېتىۋالدى، پارنىك ياسىدى. ئۇ يۇرتداشلىرىغا ھەمىشە: «ۋاقتىڭلار بولسا ئېتىزغا كۆپرەك بېرىڭلار، ئۇ جايدا پۇل تاپالايسىلەر؛ كەنت ئاھالە كومىتېتىمۇ كۆپرەك كېلىڭلار، بۇ جايدا كىتاب ئوقۇپ، تېلېۋىزور كۆرۈپ، يېڭى بىلىم ئالالايسىلەر.» دەيتتى. يېقىندا ئۇ قىسمەن پارتىيە ئەزالىرىنىڭ مەسچىتكە بېرىپ، ناماز ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى بىر- بىرلەپ چاقىرىپ كېلىپ، بىردىن «پارتىيە نىزامنامىسى»نى تارقىتىپ بەردى ھەمدە ئۇلارغا: «بۇنى ئوبدانراق ئوقۇڭلار، سىلەر ئۆزۈڭ- لەرنى ئۆزۈڭلەر كاچاتلىماڭلار» دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن خېلى ۋاقىتقىچە ئۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان يەتتە نەپەر پارتىيە ئەزاسىنىڭ دائىملىق مېھمىنى بولۇپ قالدى. ئۇلار بىلەن ئوبدان مۇڭداشتى، سىرداشتى. شۇنداقلا ئۇلارغا: «دىنغا ئېتىقاد قىلىشقا كەلسەك، ھەممىڭلاردىن مەن بەكرەك ئېتىقاد قىلسام بولاتتى، لېكىن مەن ئېتىقاد قىلمىدىم، نېمە ئۈچۈن؟ مەن كىچىكىمدە قارا چىراغ تۈۋىدە چوڭ بولغان، ئاچ - يالىڭاچلىقتا ياشىغان. بۇلاردىن مېنى دىنىي ئېتىقادىم قۇتقۇزالمىغان. كومپارتىيە كېلىپ، يورۇق توك چىراغىمۇ بار بولدى ھەم باي بولدۇم. ئەمدى نېمىگە ئېتىقاد قىلىشىم كېرەك؟» دېدى. ئۇنىڭ سۆزلىرى ھەممەيلەننى قايىل قىلدى.

ئالدىنقى يىلى كەنتتىكى دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان بىر قىسىم ئاممىنى يەنە بىر چوڭ مەسچىت سېلىشنى تەلەپ قىلغاندا، رېشىت ئىبراھىم ئوتتۇرىغا چىقىپ، پارتىيىنىڭ دىنىي ئىشلارنى باشقۇرۇش قائىدە - نىزامىنى تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارغا: «ھازىرقى مەسچىتلەر يېتىشىدۇ، يېرىڭلار كۆپ بولسا، تېرىق قويساڭلار ياخشى ئەمەسمۇ؟» دېدى. بىر نەچچە كۈن ئۆتكەن- دىن كېيىن يەنە بەزىلەر: «مەسچىتنى كەنتكە سالماي، چۆلگە سالساق بولامدۇ؟» دەپ كەلدى. رېشىت ئىبراھىم پارتىيە ئەزالىرى بىلەن بىللە، ئۇلارغا تەمكىنلىك بىلەن نەسىھەت قىلىپ، تەربىيە بېرىپ، ئاخىر ئۇلارنى مەسچىت سالماسلىققا قايىل قىلدى.

بىر قېتىم ئۇ كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىگە بېرىپ، سىنىپتا دەرس ئاڭلاۋېتىپ، بىر بالىنىڭ سومكىسىدا بىر پارچە دىنىي كىتابنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، دەرستىن چۈشكەندىن كېيىن، ھەرقايسى سىنىپلارنى تەكشۈرۈپ، 37 ئوقۇغۇ- چىدا دىنىي كىتاب بارلىقىنى ئېنىقلاپ چىقىپ، مەكتەپ مۇدىرىغا: «بالىلاردا بىرلا كاللا بار، قانداقمۇ بىر - بىرىگە قارشى ئىككى نەرسىنى سىغدۇرال- سۇن؟ مەكتەپكە دىنىي ئىدىيەلەرنىڭ بۆسۈپ كىرىشىگە يول قويۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ» دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن بۇنىڭ جاۋابكارىغا چارە كۆرۈلدى.

كەنت دېھقانلىرى دائىم رېشىت ئىبراھىملا بولىدىكەن، تۈلكە ئۈزۈم يېيەلمەيدۇ، بۆرە قوتانغا كىرەلمەيدۇ، دېيىشىدۇ. ئۆتكەن يىلى يازدا كەنت مەسچىتىنىڭ ئىمامى ئاغرىپ قالغاندا، باشقا جايدىن كەلگەن بىر موللام دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان ئاممىنى قايمۇقتۇرۇپ، ئامما ئارىسىدا بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلىپ، ئىتتىپاقلىققا تەسىر يەتكۈزۈپ، ئۆزى مەسچىت ئىمامى بولۇۋېلىشقا ئۇرۇنغاندا، رېشىت ئىبراھىم بىر تەرەپتىن، ئەھۋالنى يېزىلىق پارتكومغا دوكلات قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ياچېيكا ھەيئەتلىرى بىلەن بىرلىكتە دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان ئاممىغا مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلىرىنى ئوقۇپ چۈشەندۈرۈپ، ئۇلارغا مۇقىملىق ۋە ئىتتىپاقلىقنى بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان سۆز- ھەرىكەتلەردىن ھوشيار بولۇش توغرىسىدا تەربىيە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كادىرلار، پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئامما دەرھال ھوشيارلىقنى ئاشۇرۇپ، دىنىي تونغا ئورۇنۇۋالغان ھېلىقى يات ئادەمنى كەنتتىن قوغلاپ چىقاردى.

يەن ۋېيشىن

ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى ئۆزىگە قاراشلىق ھەرقايسى تارماق ئىدارىلەردىن 80 دىن ئارتۇق بۆلۈم دەرىجىلىك كادىرنى قاتناشتۇرۇپ «مىزان»، «نىزام» ۋە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئۆگىنىش كۇرسى ئاچتى.

سۈرەتتە: كۇرسانتلار دەرس ئاڭلىماقتا.

زىبىبۇللا ئابلىز فوتوسى

يېقىندا ئىلى يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى پارتكومى ئىشلەپچىقىرىش ۋە باشقا جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك تۆھپە ياراتقان تۆت ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى بىلەن 38 مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسىنى تەقدىرلىدى.

سۈرەتتە: مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرى تەقدىرلەنمەكتە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

شىنجاڭدىكى كومپارتىيە ئەزالىرى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ● ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى ● «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى

چيەن چىچېن ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى مەسىلىسى توغرىسىدا توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۈگۈن بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىدا سۆز قىلغاندا ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ تەرەققىيات يۆنىلىشى قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا جۇڭگونىڭ كۆز قارىشىنى شەرھلىدى.

چيەن چىچېن ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ تەرەققىيات يۆنىلىشى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: ئۆتكەن يىلى ئېچىلغان سۇبىك يىغىنىدا «ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش، ئىختىيار قىلىش، بىردەك كېڭىشىش، كۆپ خىللىق ۋە جانلىقلىقنى ئېتىراپ قىلىش»نى ئاساسىي پرىنسىپ قىلغان «ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى شەكلى» ئېتىراپ قىلىندى. ئەمەلىيەت ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ يېقىنقى يىللاردا ھەمكارلىشىش جەھەتتە ماھىيەتلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشكەنلىكىنى مۇشۇ شەكىلگە تايانغانلىقىدىن ئايرىپ قارىغىلى بولمايدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «بىزنىڭچە بۇ يىلقى رەھبەرلەرنىڭ بىرەسمىي يىغىنىدا ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىن داۋاملىق ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ شەكلى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈلۈشى كېرەك.»

سودا ۋە مەبلەغ سېلىشنى ئەركىنلەشتۈرۈش مەسىلىسى توغرىسىدا چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: ھەرقايسى ئەزالارنىڭ ئىقتىسادىي، تەرەققىيات سەۋىيىسىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىنى كۆزدە تۇتقاندا، سودا ۋە مەبلەغ سېلىشنى ئەركىنلەشتۈرۈشنى يولغا قويۇش جەريانىدا ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ مەنپەئەتىگە ئېتىبار بېرىش، «بېيتېنزورگ يىغىنىدا تۈزۈپ چىقىلغان ئىككى ۋاقىت جەدۋىلىدە چىڭ تۇرۇپ، بىردەك كېڭىشىش، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش، ئىختىيار قىلىش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش، جانلىقلىقتا ۋە تەدرىجىي ئىلگىرىلەشكە يول قويۇش» كېرەك.

ئىقتىسادىي - تېخنىكا ھەمكارلىقى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ئۆتكەن يىلقى سۇبىك يىغىنىدا «ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىق ۋە تەرەققىيات توغرىسىدىكى رامكا خىتابنامىسى» تەستىقلاندى، ئۇ ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى ئەزالىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئىقتىسادىي تېخنىكا ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئورتاق مەنپەئەتىگە پايدىلىق. بۇ ھەمكارلىق تەرەققىياتىنى ماھىيەتلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ئىچكى قىسمىدا مۇۋاپىق مېخانىزم بەرپا قىلىش زۆرۈر.

چيەن چىچېن سۆزىدە يەنە ساھىبخانا دۆلەت كانادانىڭ بۇ يىلقى رەھبەرلەرنىڭ بىرەسمىي يىغىنىدا ئۇل مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشى ۋە مۇھىت ئاسراش مەسىلىسىنى نۇقتىلىق مۇزاكىرە قىلىشقا تۇرتكە بولغانلىقىنى تىلغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: «بىزنىڭچە بۇ مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق تەرەققىي قىلىۋاتقان ئەزالارنىڭ بەزى ئەمەلىي مەسىلىلىرىنى ھەقىقىي تۈردە ھەل قىلىشتىن ئىبارەت بولۇشى كېرەك.»

ئۇ شياڭگاڭنىڭ ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىش مەسىلىسى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: «شياڭگاڭ قايتۇرۇۋېلىندى. شياڭگاڭ ھازىر جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى، شياڭگاڭ ‹جۇڭگو شياڭگاڭ› دېگەن نام بىلەن داۋاملىق تۈردە ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ئەزاسى سۈپىتىدە مەزكۇر پائالىيەتلىرىگە داۋاملىق قاتنىشىدۇ.»

چيەن چىچېن يەنە جۇڭگونىڭ ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ يىللىق يىغىنىنى ئۆتكۈزۈش مەسىلىسى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو 2001 - يىلى ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ يىللىق يىغىنىنى ئۆتكۈزۈشنى ئۈستىگە ئېلىشنى قارار قىلدى ھەم ئۇنى بۇ يىلقى يىغىندا ئېلان قىلىدۇ، ئەزا دۆلەتلەرنىڭ قوللىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنى مالايسىيادا ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىككى كۈن داۋاملىشىدىغان شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنى بۈگۈن بۇ يەردە ئېچىلدى. يىغىندا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون ھەمكارلىقى، خەلقئارا سىياسىي ۋە ئىقتىساد، شۇنىڭدەك دۇنياۋى مەسىلىلەر ئۈستىدە كېڭىشىش ئېلىپ بېرىلىدۇ. يىغىنغا جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن ئۆمەك باشلاپ قاتناشتى.

بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ رەئىسى، مالايسىيانىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئابدۇللا ئەخمەد باداۋىي يىغىن ئېچىش نۇتقىدا مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىغا قاتناشقان ھەرقايسى تەرەپلەر ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن پىكىر ئالماشتۇرالايدىغان سورۇنغا ئايلاندى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكۈچى شېرىكلەر ئارىسىدا سۆزلىشىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ تاشقى مۇناسىۋىتىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇپ قالدى.

باداۋىي مۇنداق دېدى: مۇشۇ رايوننىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش سۆزلىشىشكە ۋە ئۆزئارا چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا باغلىق. رايون ھەمكارلىقىنى قانات يايدۇرۇش شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىقتىسادىنىڭ ئېشىشىغا ياردەم بېرىدۇ.

بۇ قېتىمقى يىغىن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يىغىنىنىڭ داۋامى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ توققۇز ئەزاسى تايلاند، فىلىپپىن، سىنگاپور، مالايسىيا، ھىندونېزىيە، برونېي، ۋيېتنام، لائوس، بىرما. ئون سۆزلەشكۈچى دۆلەت جۇڭگو، ئامېرىكا، روسىيە، ياپونىيە، كانادا، ئاۋسترالىيە، يېڭى زېلاندىيە، كورىيە، ھىندىستان ۋە ياۋروپا ئىتتىپاقىدىن ئىبارەت.

كۇبادا «26 - ئىيۇل ھەرىكىتى»نىڭ 44 يىللىقى خاتىرىلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، هاۋانا، 26 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. كۇبا بۈگۈن لاستۇناس شەھىرىدە ئاممىۋى يىغىلىش ئۆتكۈزۈپ، مۇنكادا ھەربىي لاگېرغا ھۇجۇم قىلغانلىقنىڭ 44 يىللىقىنى خاتىرىلىدى. يىغىنغا كۇبا دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ رەئىسى كاسترو ۋە پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيىنىڭ باشقا رەھبەرلىرى قاتناشتى.

يىغىندا دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ 1 - مۇئاۋىن رەئىسى رائۇل كاسترو سۆز قىلىپ، ئامېرىكىنىڭ كۇبا بىلەن دۈشمەنلىشىش سىياسىتىنى يۈرگۈزۈپ كەلگەنلىكىنى، كۇبانى سىياسىي، ئىقتىسادىي، دىپلوماتىيە قاتارلىق جەھەتلەردە قامال قىلغانلىقى ئەيىبلىدى.

1953 - يىل 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى كۇبادا قوزغىلاڭ كۆتۈرۈلۈپ، 100 دىن ئارتۇق قوزغىلاڭچى ياش فىدېل كاسترونىڭ رەھبەرلىكىدە باتىستا مۇستەبىت ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاش ئۈچۈن سانتىياگو شەھىرىدىكى مۇنكادا ھەربىي لاگېرغا ھۇجۇم قىلىپ، خەلق ئىنقىلابىنىڭ مۇقەددىمىسىنى باشلىغانىدى.

ۋيېتنام دۆلەت مەجلىسى ۋەكىللىرى سايلىمىنىڭ نەتىجىسىنى ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خېنېي، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ۋيېتنام 10 - نۆۋەتلىك دۆلەت مەجلىسى ۋەكىللىرى سايلىمىنىڭ نەتىجىسى بۈگۈن بۇ يەردە ئېلان قىلىندى.

سايلام ھەيئىتىنىڭ باش كاتىپى ۋۇچىڭ مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى سايلام تولۇق مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. يېڭى ۋيېتنام خەلقىنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئىشلىرىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈش يولىدىكى ئىرادىسىنى گەۋدىلەندۈردى. ۋيېتنامدىكى 43 مىليوندىن كۆپرەك سايلىغۇچى 663 نەپەر نامزات ئىچىدىن 450 كىشىنى 10 - نۆۋەتلىك دۆلەت مەجلىسىنىڭ ۋەكىللىكىگە سايلاپ چىقتى. سايلىغۇچىلارنىڭ ئاۋاز بېرىش نىسبىتى % 99.59 كە يەتتى.

4 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 4 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى يىغىنى بۈگۈن يېپىلغاندا ئېلان قىلىنغان رەئىس باياناتىدا مۇنبەر ئەزالىرىنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە ئىشىنىشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىشى مۇراجىئەت قىلىندى.

مىنىستىرلار مۇشۇ رايوندىكى ھەرقايسى ئەللەر ئوتتۇرىسىدىكى پەرقنى نەزەردە تۇتۇپ، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرىنىڭ «تەرتىپلىك تەدرىجىي ئىلگىرىلەش، بىردەك ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە ياردەم بېرىش جەھەتتە مۇھىم رول ئوينىشىنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەنلىكىگە دىققەت قىلدى.

بۈگۈنكى يىغىنغا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا توققۇز دۆلەت ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى ئون سۆزلەشكۈچى شېرىك مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن يىغىندا سۆز قىلىپ جۇڭگونىڭ رايون بىخەتەرلىكى ھەمكارلىقىغا دائىر پرىنسىپىنى شەرھلىدى.

ئاقسۇدا ھەر مىللەت ھەربىي - خەلق «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرماقتا

(بېشى 1 - بەتتە)

تۇزۇمدىن تۆتنى ئوتتۇرىغا قويدى. يەنى مەجبۇرىي ۋەزىپە ئۆتىگۈچى ئەسكەرلەرگە ئېتىبار بېرىش سوممىسى تۇزۇمنى % 100 ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ كىرىمىنىڭ شۇ يەردىكى ئاھالىنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمىدىن تەربىيىلەشتە ئوقۇتقۇچىلار كۈچىنىڭ يېتىشمەيۋاتقانلىقىنى ئېيتىدۇ. يىغىن ئاخىرلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاقسۇ شەھىرى ئارمىيىدىمۇ، يەرلىكتىمۇ ئىشلىيەلەيدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى شۇجىسى گاۋلېچىن ھال سوراش ئۆمىكىنى باشلاپ چېگرا مۇداپىئە 1 - سېپىگە بېرىپ ھال سورىدى. ئۇ جەڭچىلەردىن: «قانداق قىيىنچىلىقىڭلار بار، مەن چوقۇم بىر ئامال قىلىپ ھەل قىلىپ بېرىمەن» دېگەندە شەھەرلىك بىر جەڭچى «ھەممە نېمىمىز تولۇق، سۈنئىي ھەمراھ

باياناتتىدا مۇنبەر ئەزالىرىنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە ئىشىنىشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىشى مۇراجىئەت قىلىندى.

باياناتتا مۇنداق دېيىلدۇ: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى مۇشۇ رايوننىڭ خەۋپسىزلىكى بويىچە كۆپ تەرەپلىك سۆزلىشىشى ۋە ھەمكارلىشىشىدىكى مۇھىم مۇنبەر بولۇپ قالدى، ئەزالارنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىشى ۋە ئىشىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، مۇشۇ رايوننىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش جەھەتتە ئاكتىپ رول ئوينىدى.

باياناتتا مۇنداق دېيىلدۇ: يىغىنغا قاتناشقان مىنىستىرلار مۇشۇ رايوننىڭ تىنچلىقى ۋە خەۋپسىزلىكىگە ئالاقىدار مەسىلىلەرنى، جۈملىدىن كامبودژا مەسىلىسى، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا يادرو قوراللىرىدىن خالىي رايون قۇرۇش، يادرو قوراللىرىنى كېڭەيتىۋەتمەسلىك، ھەربىي تەييارلىقلارنى قىسقارتىش، زەھەرلىك چېكىملىك ئەتكەسچىلىرىنى تۇتۇش ۋە چاۋشيەن يېرىم ئارىلى قاتارلىق مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلدى، ئۇلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئاسىيا تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ خەۋپسىزلىكى ھازىر بەزى خىرىسقا دۇچ كېلىۋاتقان بولسىمۇ، بۇ رايون يەنىلا تىنچ ۋە مۇقىم بولماقتا.

باياناتتا مۇنداق دېيىلدۇ: مىنىستىرلار كامبودژىنىڭ ۋەزىيىتىگە كۆڭۈل بۆلدى ھەم كامبودژا دىپلوماتىيە مىنىستىرىنىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ كامبودژىنىڭ سىياسىي مۇقىملىقىنى ئوتتۇرىسىدىكى پەرقىنى نەزەردە تۇتۇپ، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرىنىڭ «تەرتىپلىك تەدرىجىي ئىلگىرىلەش، بىردەك كېڭىشىش» پرىنسىپىغا داۋاملىق ئەمەل قىلىشىنىڭ مۇھىملىقىنى تەكىتلىدى.

بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ بۈگۈنكى يىغىنغا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا توققۇز دۆلەت ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى ئون سۆزلەشكۈچى شېرىك دۆلەت ھەم ئىككى كۆزەتكۈچى دۆلەتنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرىنىڭ ۋەكالىتەن ئەلچىلىرى ياكى باشقا مىنىستىرلىرى قاتناشتى.

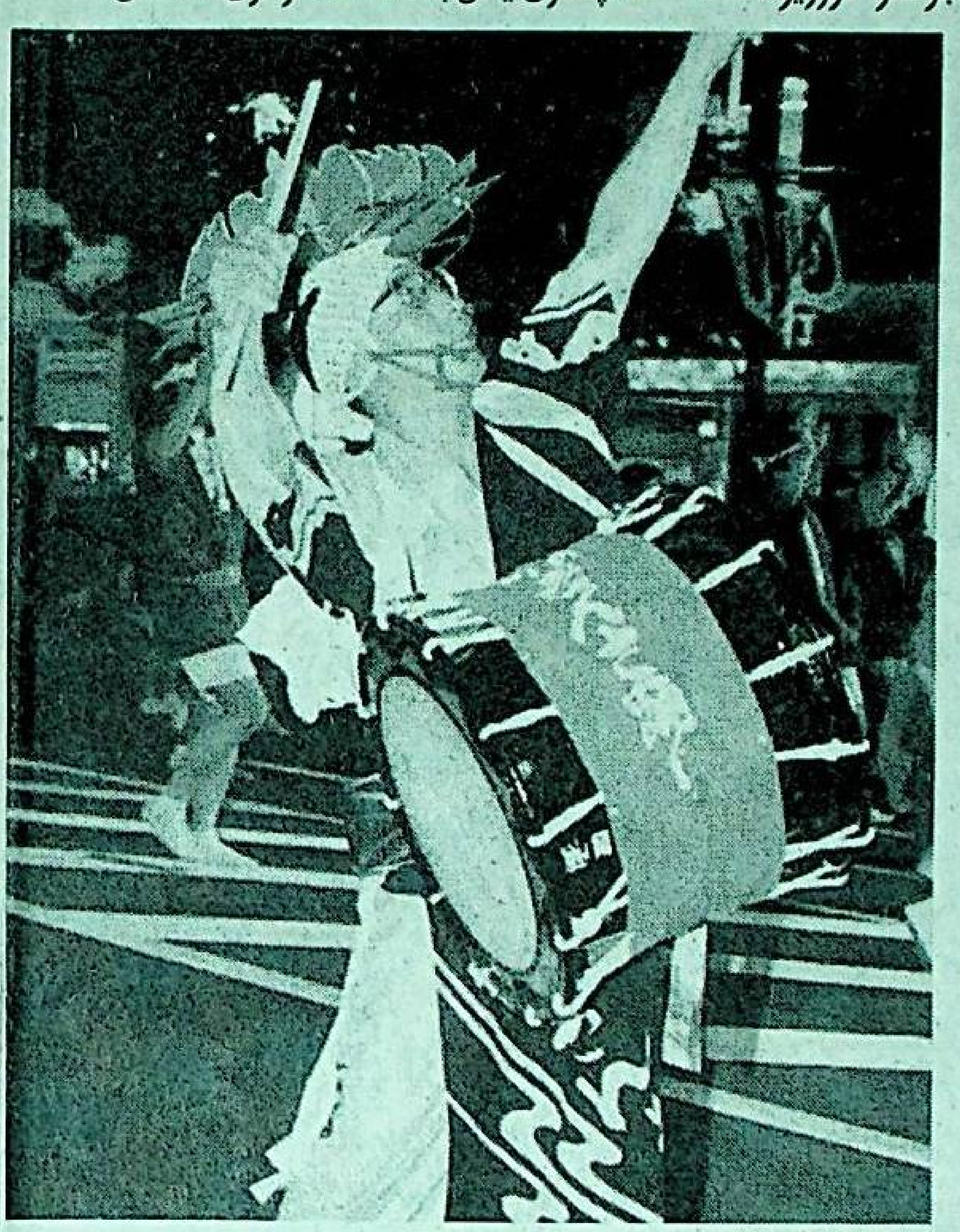

7 ـ ئاينىڭ 25 ـ كۈنى دۈڭجىڭدا يىلدا بىر قېتىم كېلىدىغان «دۈڭجىڭ دالا يازلىق بايرىمى» ئۆتكۈزۈلدى.

سۈرەتتە: بايرامغا قاتناشقانلار ئەنئەنىۋى ناخشا ـ ئۇسسۇل نومۇرلىرىنى كۆرسەتمەكتە.

شىنخۇا ئا. گېنتلىقى

ئېتىبار بېرىش سوممىسى تۆزۈمىنى % 100 ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ كىرىمىنىڭ شۇ يەردىكى ئاھالىنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمىدىن يۇقىرى بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش؛ شەھەر، بازارلاردىكى ھەربىي سەپتىن چېكىنگەن جەڭچىلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى %100كە يەتكۈزۈش؛ ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشقان كادىرلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى % 100كە يەتكۈزۈش؛ ئارمىيىنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشىنى % 100كە يەتكۈزۈش. ئاقسۇ شەھىرى پۇتكۇل جەمئىيەتنىڭ ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش قىزغىنلىقىغا ئىلھام بېرىش ۋە ئۇنى ئۇرغۇتۇش مەقسىتىدە ھەربىيلەرگە مۇلازىملىق قىلىش مەركىزىدىن 35 نى، ھەربىيلەر ئائىلىسى ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىش گۇرۇپپىسىدىن 315 نى قۇرۇپ، بىرلەشمە مۇلازىملىق تورى شەكىللەندۈردى.

1993ـ يىلى ئارمىيە بىلەن يەرلىكنىڭ بىرلەشمە يىغىنىدا شۆبە ھەربىي رايوننىڭ رەھبىرى ئارمىيىدىمۇ، يەرلىكتىمۇ ئىشلىيەلەيدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى شەھىرى ئارمىيىدىمۇ، يەرلىكتىمۇ ئىشلىيەلەيدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ۋە ئىشخانىسى قۇرۇپ، تېخنىك مەكتىپى، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملارنىڭ كوماندىر ـ جەڭچىلىرىنى تەربىيىلىشىنى ھەم ئىمتىھان ئېلىش ئارقىلىق لاياقەتلىك بولغانلىرىغا كەسپىي ـ تېخنىكا گۇۋاھنامىسى بېرىشنى ئورۇنلاشتۇردى. ئۈچ يىلدىن بويان، ئاقسۇ شەھىرى ھەر يىلى قىسىم ئۈچۈن ئارمىيىدىمۇ، يەرلىكتىمۇ ئىشلىيەلەيدىغان تۆرلۈك ئىختىساس ئىگىلىرىدىن 150 تىن كۆپرەكنى تەربىيىلەپ بەردى.

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە شەھەرلىك پارتكومنىڭ رەھبەرلىرى يېرىم ئايدا بىر قېتىم قىسىملاردا تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدۇ. بۇ ناھايىتى مۇكەممەل تۈزۈمگە ئايلاندى. يەرلىكتىكى رەھبەرلەر مەسىلىلەرنى بايقىسىلا تېز ھەل قىلدى. بۇلتۇر باھار بايرىمىدا ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكومنىڭ قىيىنچىلىقلار بار، مەن چوقۇم بىر ئامال قىلىپ ھەل قىلىپ بېرىمەن» دېگەندە شەھەرلىك بىر جەڭچى «ھەممە نېمىمىز تولۇق، سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تارقىتىلغان نەق مەيدان ئويۇنلىرىنى كۆرۈش پۇرسىتىمىز يوق» دەيدۇ. شۇجى گاۋلېچېن شۇ مەيداندىلا: «مەن سىلەرگە مەملىكىتىمىزدىكى داڭلىق ئارتىسلارنى تەكلىپ قىلىپ بېرەلمەيمەن. لېكىن شىنجاڭدىكى ئارتىسلارنى تەكلىپ قىلىپ بېرەلەيمەن، ئارمىيە بايرىمى يېتىپ كەلگەندە چوقۇم ئۈرۈمچىدىن ئارتىسلارنى تەكلىپ قىلىپ سىلەرگە ئويۇن قويدۇرۇپ بېرىمەن» دەيدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇدا ئۈچ يىل «1ـ ئاۋغۇست» ئارمىيە بايرىمىدا ئاقسۇ شەھىرى شىنجاڭدىكى ئارتىسلارنى چېگرا مۇداپىئە قاراۋۇلخانىلىرىدا ئويۇن قويۇشقا تەكلىپ قىلىپ كەلدى. بۇ يىل 7ـئاينىڭ 25ـ كۈنى گاۋلېچېن شۇجى ئارتىسلاردىن تەشكىللەنگەن ھال سوراش ئۆمىكىنى باشلاپ، جۇڭگو ـ قىرغىزىستان چېگرىسىدىكى ئالدىنقى سەپ قاراۋۇلخانىسىغا باردى.

ئۈستۈنلۈكنى جارى قىلدۇرۇپ، بازار ئېچىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىش كېرەك

(بېشى 1 ـ بەتتە)

سەۋىيىسىنىڭ بەلگىسى بولغان ئۈرۈمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ 2ـ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشى، يېزا ئىگىلىك 8ـ شىسىنىڭ يېرىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرغانلىقى مەندە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى. ئاپتونوم رايون «پاختا، نېفىت» تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، پاختىچىلىق بازىسى قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇپ، بايلىقنى ئېچىش سالمىقىنى زورايتىپ، شىنجاڭنى مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ تاۋار پاختا بازىسى ۋە مۇھىم ئاشلىق بازىسى، نېفىت، تەبىئىي گاز، خىمىيە سانائىتى بازىسى ۋە ئازوتلۇق ئوغۇت بازىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىۋېتىپتۇ. ھازىر ئەڭ مۇھىمى ئىككى تۈپ بۇرۇلۇشنى ھەقىقىي ئىلگىرى سۈرۈپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى زورايتىپ، پائال يېتىلدۈرۈش ۋە ئېچىش، بولۇپمۇ، ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش، يېزىلاردا كۆپ يوللۇق، ئاز ھالقىلىق، يۇقىرى ئۈنۈملۈك بازار سىستېمىسى يېتىلدۈرۈش، بازارغا تايىنىپ ئىشلەپچىقىرىشقا تۈرتكە بولۇش كېرەك. ئۇ ھەر دەرىجىلىك كادىرلارغا ئاشلىقنىڭ كۆپلۈكى كەلتۈرۈپ چىقارغان مەسىلىلەر تۈپەيلىدىن دېھقانلارنىڭ ئاشلىق تېرىش ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزۈپ قويماسلىقنى ئەسكەرتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: «ئاشلىق سېتىش تەس بولۇش» مەسىلىسىگە توغرا مۇئامىلە قىلىش، ئامباردا ساقلاش ـ سېتىشتا ساقلانغان مەسىلىلەرنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى بۇرۇنقىغا ئوخشاشلا پائال راۋاجلاندۇرۇش كېرەك. ئاپتونوم رايون ئوتتۇرىغا قويغان بەزى تۈرلەر دۆلەتنىڭ 9ـ بەش يىللىق پىلان ۋە 2010 ـ يىلغىچە بولغان تەرەققىيات پروگراممىسىغا ئۇيغۇن، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ۋە يول قۇرۇلۇشى شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىكى تەرەققىياتىدا مۇھىم رول ئوينايدۇ، دۆلەت پىلان كومىتېتى بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا داۋاملىق ياردەم ۋە مەدەت بېرىپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن تىرىشىدۇ.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا مۇناسىۋەتلىك مۇھىم سىياسىي ۋەزىپە، پۈتكۈل جەمئىيەت بۇ خىزمەتكە كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە ئۇنى قوللىشى كېرەك.

جۇشىڭتاۋ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: دۆلەت ئورگىنى، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار بولسۇن، ياكى يەرلىك ئورۇنلار ۋە مەركەزنىڭ شىنجاڭدىكى ئورۇنلىرى بولسۇن، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش مەجبۇرىيىتى ۋە مەسئۇلىيىتى بار، ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان، پىلان بويىچە تەقسىم قىلىنغان كادىرلارنى قوبۇل قىلىشنى ھەرقانداق باھانە ـ سەۋەب بىلەن رەت قىلىشىغا بولمايدۇ. سىياسەتنىڭ نوپۇزىنى قەتئىي قوغداش، ئورۇنلاشتۇرۇش سىياسىتىنى كەم ـ كۈتىسىز ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. چەت ـ ياقا ۋە شارائىتى جاپالىق رايونلاردا ئۇزۇن ۋاقىت ئىشلىگەن، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشتا ھۆججەتتىكى بەلگىلىمە بويىچە ئېتىبار بېرىش لازىم.

ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ھېساباتىنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاساسەن ئاياغلاشتى، لېكىن بىر قىسىم ئورۇنلار بۇ قېتىمقى ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى بېجىرمىدى. ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ۋە جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى بىرلىكتە تارقاتقان شىنجاڭ مالىيە (1997) 28 ـ نومۇرلۇق ھۆججەتتە: ئىجازەت بېرىلگەن، ئەمما تېخىچە قەيت قىلىنمىغان ھېساباتلارنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش خىزمىتى ئاياغلاشقاندىن كېيىن بىردەك ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن.

بۇ ئورۇنلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نورمال خىزمىتىگە تەسىر يېتىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق 7ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنىدىن 8ـئاينىڭ 1ـ كۈنىگە قەدەر ھېساباتنى ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش قارار قىلىندى. تېخىچە ئېنىقلاش، بىرىكتۈرۈش رەسمىيىتىنى بېجىرمىگەن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تېزلىكتە ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە بېرىپ شۇ ساھەگە مەسئۇل كەسپىي ئىشلار باشقارمىسى ئىشخانىسىدا ھېساباتنى تەكشۈرتۈش، قەيت قىلىش رەسمىيىتىنى بېجىرىشنى سورايمىز، ۋاقتىدا رەسمىيەت بېجىرمىگەنلەر ئاقىۋىتىگە ئۆزى مەسئۇل بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى

1997ـ يىل 7ـ ئاينىڭ 21ـ كۈنى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
31
پەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزدىن كېچىگىچە ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 22C- 33C بولىدۇ، 3 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايون بىلەن شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئارمىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

ۋاڭ لېچۈەن مۇھىم سۆز قىلدى، ئابلەت ئابدۇرېشىت يىغىنغا رىياسەتچىلىك قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى، ئاپتونوم رايون بىلەن شىنجاڭ ھەربىي رايونى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت رىياسەتچىلىك قىلدى، ئاپتونوم رايونىنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ھامىدىن نىياز، جانابىل، جۇشىڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، لى لياڭخۇي، جۇيۇگشۇن، خەلچەم ئىسلام، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، شيې فۇپىڭ، يۈسۈپ ئەيسا، فاڭ دېڭخۋا، قۇربان ئەرشىدىن، يەن چۈگفۇ، روزى ھوشۇر، لېي شىڭپىڭ، ۋاڭ ۋېيجېن، جاڭ جېپىڭ، مادىيەنكۈي، ئىسمائىل تىلىۋالدى قاتارلىقلار قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى پارتكومىنىڭ 1- شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار كۆپ يىللاردىن بېرى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ توغرا رەھبەرلىكىدە قوشۇن قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ئارمىيىنى مۇنتىزىملاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىش بىلەن بىللە، يەنە يەرلىكنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئاكتىپ قاتنىشىپ، شىنجاڭدىكى 17 مىليوندىن ئارتۇق ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن نۇرغۇن ياخشى ئىش، ئەمەلىي ئىشلارنى قىلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ قەلبىدە ئۆچمەس ئىزلارنى قالدۇردى. شۇنداق دەپ مۇئەييەنلەشتۈرۈشكە بولىدۇكى، شىنجاڭدا يېرىم ئەسىرگە يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان قولغا كەلگەن ئالەمشۇمۇل ئۆزگىرىشلەرنى ھەر مىللەت ھەربىي - خەلقنىڭ ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولۇپ، ئىتتىپاقلىشىپ مۇرىنى مۇرىگە تىرەپ كۆرەش قىلغانلىقىدىن ئايرىپ قارىغىلى بولمايدۇ. شىنجاڭنىڭ ئازادلىقتىن بۇيانقى يېرىم ئەسىرگە يېقىن ۋاقىتتىكى تارىخىغا ئازادلىق ئارمىيىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ خەلقنى قىزغىن سۆيۈش، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، چېگرا رايوننىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىنى قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش قاتارلىق جەھەتلەردىكى شانلىق تۆھپىلىرى پۈتۈلگەن.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: نۆۋەتتە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋەزىيىتى ناھايىتى ياخشى، لېكىن، شۇنىمۇ سەگەكلىك بىلەن كۆرۈش كېرەككى، ئىنتايىن ئاز ساندىكى مىللىي بۆلگۈنچىلەر تېخىچە ھەرىكەتتىن

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايون ئارمىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئارمىيىدىن ھال سوراش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامىدىن نىياز، جانابىل، جۇشىڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي قاتارلىقلار ھال سوراش پائالىيىتىگە قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: 7- ئاينىڭ 30 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى، ئۈرۈمچىدە تۇرۇشلۇق مەلۇم ساپېر تۈەننىڭ قورۇسى قاينام تاشقىنلىققا چۆمدى. دەرۋازا ۋە بىنالارغا ئېسىلغان «ئاپتونوم رايوننىڭ ھال سوراش ئۆمىكىنىڭ تۈەنىمىزگە كېلىشىنى قىزغىن قارشى ئالىمىز»، «جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلەيمىز» دېگەن خەتلەر يېزىلغان لوزۇنكىلار كۆزگە ئالاھىدە تاشلىنىپ تۇراتتى. ئەتىگەن سائەت 7 دىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە، ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامىدىن نىياز، جانابىل، جۇشىڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي قاتارلىقلار چۈشكەن مىنىبۇسلار يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ھەر مىللەت ھەربىيلەر داقا - دۇمباق، ناغرا-سۇناي چېلىپ، ئۇسسۇل ئويناپ ئۇلارنى قىزغىن قارشى ئالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى پارتكومىنىڭ 1- شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن بىلەن ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاۋۋال شىنجاڭ ھەربىي رايوننىڭ سىياسىي كومىسسارى جۇيۇگشۇننىڭ ھەمراھلىقىدا بۇ ساپېر تۈەننىڭ ھۆرمەت قاراۋۇللىرىنى كۆزدىن كەچۈردى.

كۆزدىن كەچۈرۈش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن شىنجاڭ ھەربىي رايونى بۇ يەردە داغدۇغىلىق قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. مۇراسىمغا شىنجاڭ ھەربىي رايوننىڭ سىلىڭيۈەنى لى لياڭخۇي رىياسەتچىلىك قىلدى. مۇراسىمدا ۋاڭ لېچۈەن بىلەن ئابلەت ئابدۇرېشىت «ھەمنەپەس تەقدىرداش، قەلبداش بولايلى» دېگەن خەتلەر يېزىلغان لەۋھە ۋە رەڭلىك تېلېۋىزور، بىرنىچە ئاۋازلىق ياڭراتقۇ قاتارلىق ھال سوراش بۇيۇملىرىنى شىنجاڭ ھەربىي رايوننىڭ مەسئۇللىرىغا بەردى.

مۇراسىمدا ئابلەت ئابدۇرېشىت سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ئەزەلدىن تارتىپ شانلىق ۋە ئېسىل ئەنئەنىگە ئىگە، شىنجاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغاندىن بۇيان، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرى ئۈچۈن غايەت زور تۆھپىلەرنى قوشتى، بولۇپمۇ قىسىملاردىكى ھەر مىللەت كوماندىر - جەڭچىلەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش، ئىجتىمائىي پاراۋانلىق، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ئىشلىرىنىڭ 1- سېپىدە ھەر ۋاقىت ھازىر بولۇپ، ئۆزلىرىنىڭ ھاياتى ۋە قان - تەرى بەدىلىگە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئېسىدىن مەڭگۈ چىقمايدىغان ئۆزلۈمەس مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەربىي، خەلق ئىتتىپاقلىقى

ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى ئازادلىق ئارمىيىگە تايىنىش، ئازادلىق ئارمىيىدىن ئۆگىنىش، ئازادلىق ئارمىيىنى ئاسراش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ئومۇمىي خەلق دۆلەت مۇداپىئە تەربىيىسىنى ئىزچىل كەڭ قانات يايدۇرۇپ، خەلقنىڭ دۆلەت مۇداپىئە ئېڭىنى ئۆستۈرۈش لازىم. ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى ياخشى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنى ئوبدان ئىشلەپ، قىسىملارنىڭ ھەربىي ھازىرلىق، تۇرمۇش قاتارلىق ئىشلىرىغا ۋە ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغانلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. ھەر مىللەت ھەربىيلەر بىلەن خەلق قولنى قولغا تۇتۇشۇپ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا تېخىمۇ زىچ ئۇيۇشۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي مۇقىملىقى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپىلەرنى قوشۇشى لازىم.

ھال سوراش پائالىيىتىگە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ۋە

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىقلار ھاۋا ئارمىيە ۋە قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەرنى يوقلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق رەھبەرلەر 7- ئاينىڭ 30- كۈنى چۈشتىن كېيىن قاتتىق ئىسسىققا قارىماي شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق مەلۇم ھاۋا ئارمىيە جۈنى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتىدىكى ھەر مىللەت كوماندىر- جەڭچىلىرىنى سەممىي يوقلىدى ھەم جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇلارنىڭ بايرىمىنى قىزغىن تەبرىكلىدى.

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتىدە ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى كۆرسەتتى: قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەرنىڭ مەيلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىنى قوغداشتا بولسۇن، مەيلى تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەتلەرگە تاقابىل تۇرۇش جەھەتتە بولسۇن، ئوينايدىغان رولى ناھايىتى چوڭ. بولۇپمۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا يېقىندا يۈز بەرگەن بىر قاتار تېررورلۇق، زوراۋانلىق ۋەقەلىرىنى تىنچىتىشتا، قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى

ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىمدا كوماندىر- جەڭچىلەردىن سەممىي ھال سورىدى. ئۆز مۇخبىرىمىز لى ياڭ فوتوسى

شىنجاڭ ھەربىي رايونى سەنئەت كېچىلىكى ئۆتكۈزۈپ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلىدى

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامىدىن نىياز، جانابىل، جاڭ ۋېنيۈ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، لى لياڭخۇي، جۇيۇگشۇن قاتارلىقلار سەنئەت كېچىلىكىگە قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنى كەچتە، شىنجاڭ ھەربىي رايونى سىياسىي بۆلۈمى ئۈرۈمچى «1 - ئاۋغۇست» ھەربىيلەر كۇلۇبىدا جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى تەبرىكلەش يۈزىسىدىن كاتتا سەنئەت كېچىلىكى ئۆتكۈزدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامىدىن نىياز، جانابىل، جاڭ ۋېنيۈ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، لى لياڭخۇي، جۇيۇگشۇن، خەلچەم ئىسلام، جاڭ يۇنچۈەن، چېن دېمىن، شيې فۇپىڭ، تۆربايىر، خوجىخان ھاكىموف، يۈسۈپ ئەيسا، ئىبراھىم روزى، مىجىت قۇربان، پاشا ئىشان، فاڭ دېگخۇا، قۇربان ئەرشىدىن، يەن چۇگفۇ، روزى ھوشۇر، لېي شىگپىڭ، ۋاڭ ۋېيجېن، جاڭ جېپىڭ، فاڭ دۇنرۇڭ، رېن چېگشېن، خۇي جاگۇۋ قاتارلىقلار ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىن پېنسىيىگە، دەم ئېلىشقا چىققان مۇئاۋىن ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى بىر قىسىم كادىرلار ھەمدە شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى 1000 دىن ئارتۇق كوماندىر - جەڭچى خۇشال - خۇرام جەم بولۇپ بۇ گۈزەل سەنئەت كېچىلىكىگە قاتناشتى.

سەنئەت كېچىلىكىدە شىنجاڭ ھەربىي رايونى سەنئەت ئۆمىكىنىڭ ھەر مىللەت ئارتىسلىرى ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ چوڭقۇر دوستلۇقى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن مول مەزمۇنلۇق ئەدەبىيات - سەنئەت نومۇرلىرىنى ئورۇنداپ، تاماشىبىنلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا سازاۋەر بولدى. بولۇپمۇ ئايدىن قاتارلىقلار ئورۇندىغان «ئۇيغۇر ئانا گازارمىغا كەلدى» ناملىق ئۇسسۇللۇق ناخشا، دەللىقان ئورۇندىغان «ئاۋۇل كېچىسى» ناملىق ناخشا، باھارگۈل ئورۇندىغان «ھەممىدىن گۈزەل جاي شىنجاڭ» ناملىق ناخشا قاتارلىقلار سەنئەت كېچىلىكىنى قىزغىن كەيپىياتقا چۆمدۈردى.

ھاياتى ۋە قان - تەرى بەدىلىگە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئىسىدىن مەڭگۈ چىقمايدىغان ئۇلۇغلىمىز مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەربىي، خەلق ئىتتىپاقلىقى كۈيلىرىنى ياڭراتتى. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ھەر مىللەت ھەربىي ۋە خەلق ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە چېگرا مۇداپىئەسىنى مۇستەھكەملەش يولىدا زور تەنتەنىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

زور تۆھپىلەرنى قوشۇشى لازىم.

ھال سوراش پائالىيىتىگە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ۋە شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ رەھبەرلىرىدىن يەنە خەلچەم ئىسلام، جاڭ يۇنچۈەن، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، شيې فۇپىڭ، يۈسۈپ ئەيسا، فاڭ دېگخۇا، قۇربان ئەرشىدىن، يەن چۇگفۇ، روزى ھوشۇر، لېي شىگپىڭ، ۋاڭ ۋېيجېن، جاڭ جېپىڭ، مادىيەنكۇي، ئىسمائىل تىلىۋالدى قاتارلىقلار قاتناشتى.

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى «ئارمىيە كۈنى» پائالىيىتىگە قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى 7 - ئاينىڭ 29 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مەلۇم قىزىل ئارمىيە شى تاكىنا تۆۋەندە ئۆتكۈزۈلگەن «ئارمىيە كۈنى» پائالىيىتىگە قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋۇدۇنفۇ، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ باشلىقى مەتتىمىن زاكىر قاتارلىق رەھبەرلەر قىزىل ئارمىيە مەلۇم شىسىنىڭ شىجاڭى پېڭ شىنگو داشياۋنىڭ ھەمراھلىقىدا ئالدى بىلەن پارات قوبۇل قىلدى، ئاندىن تانكا پەيى، بىرونېۋىك قىسىم بەلەنىڭ نىشانغا ئېتىش مەشقىنى كۆزدىن كەچۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ۋۇدۇنفۇ قاتارلىق رەھبەرلەر رەتلىك ھەربىي فورما كىيىپ، قارىغا ئېتىش مەشقى ئېلىپ باردى.

ۋۇدۇنفۇ پارات مەيداندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: «ئارمىيە كۈنى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش دۆلەت مۇداپىئە ئېڭىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئارمىيە بىلەن يەرلىكنىڭ ھەمكارلىقىنى، ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، ئورتاق تەرەققىي قىلىشقا پايدىلىق.

ئارمىيە بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن پېشقەدەم جەڭچىلەر سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، ئابلىلىم ئېزىز خەۋەر قىلىدۇ: 7- ئاينىڭ 29 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بەنگۇڭتىڭىنىڭ پېشقەدەم كادىرلار خىزمىتى ئىشخانىسى ئارمىيىمىز قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۈرۈمچى رايونىدىكى پېشقەدەم قىزىل ئارمىيە جەڭچىلىرى، 8- ئارمىيە جەڭچىلىرى ۋە 3 ۋىلايەت مىللىي ئىنقىلابىي ئارمىيىسىنىڭ جەڭچىلىرىنى يىغىپ سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى.

سۆھبەت يىغىنىغا 30 غا يېقىن پېشقەدەم جەڭچى قاتناشتى. ئۇلار ئۇزۇن سەپەر، ياپونغا قارشى تۇرۇش ئۇرۇشى، ئازادلىق ئۇرۇشى جەريانىدىكى سەرگۈزەشتىلىرىنى، ئارمىيىمىزنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە ئاجىزلىقتىن كۈچلۈكلۈككە، ئاددىيلىقتىن زامانىۋىلىشىشقا، قالاقلىقتىن ئىلغارلىققا تەرەققىي قىلىش جەريانىنى، ئازادلىقتىن كېيىن سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇشقا قوشقان تۆھپىلىرىنى ئەسلەپ ئۆتۈشتى. يېڭى تارىخىي دەۋردە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھى ۋە جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئەنئەنىسىنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇشنىڭ ئارمىيىمىز ئۈچۈن يەنىلا مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلىدى.

ھەم جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىق مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇلارنىڭ بايرىمىنى قىزغىن تەبرىكلىدى.

چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككىدىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە، ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق رەھبەرلەر ئاپتونوم رايوننىڭ ھال سوراش ئۆمىكىدىكى ئەزالارنى باشلاپ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيە مەلۇم جۇننىڭ ئورگىنىغا يېتىپ كەلگەندە، كوماندىر- جەڭچىلەر يولنىڭ ئىككى تەرىپىگە قاتار تىزىلىپ، ئۇلارنى قىزغىن ئالقىش سادالىرى ئىچىدە قارشى ئالدى. جۈن رەھبەرلىرىنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ۋاڭ لېچۈەن بىلەن ئابلەت ئابدۇرېشىت ئايرىم- ئايرىم سۆز قىلىپ، يەرلىكنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ياردەم بېرىش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ۋە خەلقنى سۆيۈش قاتارلىق جەھەتلەردە شانلىق ئەنئەنىگە ئىگە بۇ قىسىمنىڭ كۆپ يىللاردىن بېرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشى، شۇنداقلا چېگرا رايوننىڭ ئۇزاققىچە تىنچ، مۇقىم بولۇشى يولىدا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلىرىغا يۇقىرى باھا بەردى ھەم ئۇلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنمۇ تېخىمۇ تىرىشىپ، يەرلىك بىلەن بولغان قان بىلەن گۆشتەك يېقىن مۇناسىۋەتنى داۋاملىق ساقلاپ، يەرلىكنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت ئىشلىرى ئۈچۈن كۆپلەپ ياخشى ئىش، ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىشىنى ئۈمىد قىلدى.

رايونىمىزدا يېقىندا يۈز بەرگەن بىر قاتار تېررورلۇق، زوراۋانلىق ۋەقەلىرىنى تىنچىتىشتا، قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ يوليورۇقىغا ئاڭكىپ ئاۋاز قوشۇپ، يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسى بىلەن بۇ كۈرەشنىڭ 1- سېپىگە ئاتلىنىپ، بىر تۈركۈم مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ ھەيۋىسىنى يەرگە ئۇرۇشتا زور تۆھپە قوشتى. قوراللىق ساقچى قىسمدىكىلەر بۇنىڭدىن كېيىن يەنە داۋاملىق تۈردە رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، ھوشيارلىقنى ھەسسىلەپ ئۆستۈرۈپ، تۈرلۈك تېررورلۇق، زوراۋانلىق قىلمىشلىرىنى دەل ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىشقا ھەر ۋاقىت تەييار تۇرۇشى لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق رەھبەرلەر بۇ ئىككى ئورۇنغا رەڭلىك تېلېۋىزور قاتارلىق ھال سوراش بۇيۇملىرىنى تەقدىم قىلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ۋە ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ھامىدىن نىياز، جانابىل، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، جۇيۇگشۇن، خەلچەم ئىسلام، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، شيې فۇپىڭ، يۈسۈپ ئەيسا، ئىسمائىل تىلىۋالدى قاتارلىقلارمۇ ھال سوراش پائالىيىتىگە قاتناشتى.

ھەربىيلەر بىلەن خەلق «سەددىچىنگە مەدھىيە»نى ئورۇندىدى

سۈرەتلىك خەۋەر

جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى داغدۇغىلىق تەبرىكلەش ئۈچۈن ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى سىياسىي بۆلۈمى، ھاۋا ئارمىيە 9- جۈلى سىياسىي بۆلۈمى، قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى، بىڭتۈەن پارتكومى تەشۋىقات بۆلۈمى بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن «سەددىچىنگە مەدھىيە» ناملىق چوڭ تىپتىكى سەنئەت كۆرىكى مۇشۇ ئاينىڭ 29 - كۈنى ئۈرۈمچىدىكى مەلۇم قىسىمنىڭ تەنتەربىيە مەيدانىدا داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈلدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۈن، يى مىڭ فوتوسى ۋە خەۋىرى

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەيلى

تەھرىر ئىلاۋىسى: ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، يېزىلاردىكى ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى زور دەرىجىدە ئازاد بولۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئەمگەك ئارقىلىق بېيىش ئاكتىپلىقى مىسلىسىز دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، تۇرمۇش سەۋىيىسىمۇ ئۈزلۈكسىز ئۆستى. لېكىن شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، جايلاردا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى ھەددىدىن زىيادە ئېغىر بولۇش مەسىلىسى باشتىن ئاخىر ئوخشىمىغان دەرىجىدە ساقلىنىپ كەلدى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «قارار»ىنى ياخشى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاساسىي قاتلامدىكى كادىر ۋە ئاممىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشكە بولغان چۈشەنچىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، گېزىتىمىزگە بۈگۈندىن كېيىن بۇ ھەقتىكى ساۋاتلارنى داۋاملىق بېرىمەكچى.

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى دېگەن نېمە؟

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى تار ۋە كەڭ مەنىدىكى سېلىق، دەپ ئىككى خىلغا ئايرىلىدۇ. تار مەنىدىكى سېلىق دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مۇۋاپىق بولغان سېلىقلىرىنى كۆرسىتىدۇ. يەنى گوۋۇيۈەن 1991 - يىل 12 - ئاينىڭ 7 - كۈنى ئېلان قىلغان «دېھقانلار ئۈستىگە ئالىدىغان خىراجەت ۋە ئەمگەكنى باشقۇرۇش نىزامى»ھەم ئاپتونوم رايوننىڭ «يولغا قويۇش چارىسى»دىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ دۆلەتكە تاپشۇرىدىغان بېجى، توختام بويىچە ئورۇندىغان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسى، كەنتلەر قانۇن - نىزام بويىچە ئۈستىگە ئالىدىغان كوللېكتىپ قالدۇرۇقى، يېزا - بازارلار بىر تۇتاش تەييارلايدىغان خىراجەت، مەجبۇرىي ئەمگەك كۈنى، جۇغلانما ئەمگەك كۈنى ۋە باشقا خىراجەتلەرنى كۆرسىتىدۇ. كەڭ مەنىدىكى سېلىق دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ جەمئىيەتكە يەتكۈزۈپ بېرىدىغان بارلىق ئىقتىسادىي ۋە ئەمگەك مۇلازىمىتى چىقىمىنى كۆرسىتىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدىكى خېلى زور قىسمىنىڭ قىممىتى تەڭسىز ۋە ھەقسىز بولىدۇ. ئۇنىڭ دائىرىسى يۇقىرىدا ئېيتىلغان تار مەنىدىكى سېلىقنىڭ ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان مەزمۇنلىرىدىن باشقا، يەنە سانائەت، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ قايچىسىمان پەرقى قاتارلىق دېھقان، چارۋىچىلارغا يۈكلىنىدىغان «باھا سېلىقى»ۋە باشقا ھەر خىل قالايمىقان سېلىق سېلىش، قالايمىقان ھەق ئېلىش، قالايمىقان جەرىمانە قويۇش قاتارلىقلاردا دېھقان، چارۋىچىلار ئۈستىگە ئالىدىغان بارلىق ئىجتىمائىي سېلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

نېمە ئۈچۈن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقنى يېنىكلىتىش ئىزچىل تەكىتلىنىدۇ؟

دۆلىتىمىز تېخى سوتسىيالىزمنىڭ تۆۋەن باسقۇچىدا تۇرۇۋاتقاچقا، ئىشچىلار بىلەن دېھقانلار، شەھەر بىلەن يېزا ئوتتۇرىسىدا، ھەتتا ئوخشاش بولمىغان تارماقلار ئوتتۇرىسىدىمۇ پەرق مەۋجۇت. دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن ئېيتقاندىمۇ كەلگۈسى مەنپەئەت بىلەن كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەت، ئەمەلىي ئىش قىلىش بىلەن بەرداشلىق بېرىش ئىقتىدارى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت مەسىلىسىمۇ بار. شۇنىڭ ئۈچۈن نۆۋەتتە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشنى تەكىتلەش ئىنتايىن مۇھىم ۋە رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە.

1. سىياسىي جەھەتتىن ئېيتقاندا، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ئىشچىلار بىلەن دېھقانلارنىڭ ئىتتىپاقىنى مۇستەھكەملەش، پارتىيە بىلەن ئامما، كادىرلار بىلەن ئاممىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇرۇش، جەمئىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇش، دۆلەتنىڭ ئۇزاق مۇددەت تىنچ - ئامان بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

2. ئىقتىسادىي جەھەتتىن ئېيتقاندا، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى بارغانسېرى ئېغىرلاپ كەتكەچكە، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنىڭ ئېشىش سۈرئىتى ئاستىلاپ، شەھەر بىلەن يېزا ئاھالىلىرىنىڭ كىرىم پەرقى چوڭىيىپ، يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنىدىغان مەبلەغ كېمىيىپ كېتىش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقى ئاجىزلاپ كېتىش قاتارلىق كۆپ خىل ناچار تەسىرلەرنى كەلتۈرۈپ چىقاردى. شۇڭا، نۆۋەتتە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشنى تەكىتلەش دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى قوغداپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىنىڭ تۇراقلىق تەرەققىي قىلىشىدا، 9 - بەش يىللىق پىلان، ۋە «2010 - يىلىدىكى يىراق كەلگۈسى نىشان»غا يېتىشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مۇۋاپىق سېلىق تۈرلىرى ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىشنىڭ دائىرىسى قايسىلار؟

گوۋۇيۈەننىڭ «دېھقانلار ئۈستىگە ئالىدىغان خىراجەت ۋە ئەمگەكنى باشقۇرۇش نىزامى» ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ «يولغا قويۇش چارىسى»گە ئاساسلانغاندا، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مۇۋاپىق سېلىق تۈرلىرى ۋە ئىجرا قىلىش دائىرىسى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ:

1. دۆلەت بېجى. بۇ دۆلەتنىڭ باج قانۇنى بويىچە شۇ يىلى تاپشۇرغان باج پۇلىنىڭ ئەمەلىي سوممىسىنى كۆرسىتىدۇ. مەسىلەن: دېھقانچىلىق بېجى، دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق ئالاھىدە مەھسۇلات بېجى، تېرىلغۇ يەر ئىگىلەش بېجى، توختام بېجى، قان بېجى، بېلىقچىلىق بېجى، مەھسۇلات بېجى، تىجارەت بېجى، سودا - سانائەت بېجى، تاپاۋەت بېجى قاتارلىقلار.

2. توختام بويىچە دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى دۆلەتكە سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسى.

3. كەنت كوللېكتىپ قالدۇرۇقى. بۇ كەنت

ئېلىپ، كەنت كوللېكتىپ ئىگىلىك تەشكىلاتلىرىنىڭ تەكرار ئىشلەپچىقىرىشىنى كېڭەيتىش، كوللېكتىپ پاراۋانلىق ئىشلىرىنى يولغا قويۇش ۋە مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىگە چىقىم قىلىنىدىغان پۇللارنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن كەنت، مەھەللە كارخانىلىرى دۆلەتنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىغا تاپشۇرىدىغان پۇل، مەسىلەن: يېزا - بازار كارخانىلىرى تاپشۇرىدىغان باشقۇرۇش خىراجىتى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ. كونكرېت قىلىپ ئېيتقاندا، ئۇ تۆۋەندىكى ئالتە تۈرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ:

1) جامائەت فوندى. بۇ ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى، ئورمان بىنا قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش خاراكتېرلىك مۇقىم مۈلۈك سېتىۋېلىش ۋە كەنت، مەھەللە كوللېكتىپ كارخانىسى قۇرۇش قاتارلىق تۈرلەرگە ئىشلىتىلىدىغان پۇللارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. كوللېكتىپ باشقۇرۇشىدىكى مېۋىلىك باغ، ئورمان، تېرىلغۇ يەر، سۇ يۈزى ۋە كارخانا قاتارلىقلاردىن قىلىنغان كىرىملەرنى شۇ يىللىق ئۆتىماقچى بولغان جامائەت فوندى ئىچىگە قوشۇپ ھېسابلاشقا بولمايدۇ. بۇ خىل كىرىملەر بىردەك جۇغلانما فوندى سۈپىتىدە جامائەت فوندى ئىچىگە كىرگۈزۈلۈپ ئىشلىتىلىدۇ.

2) پاراۋانلىق فوندى. بۇ «بەشتە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان» ئائىلىلەرنى بېقىش، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىش، كەنت دوختۇرخانىسى قۇرۇلۇشى، كەنت كادىرلىرىنىڭ پېنسىيە سۇغۇرتىسى ھەمدە باشقا زۆرۈر بولغان پاراۋانلىق ئىشلىرى ۋە كوللېكتىپ پاراۋانلىق ئىشلىرىغا ئىشلىتىلىدۇ.

3) باشقۇرۇش خىراجىتى. بۇ كەنت، مەھەللە كادىرلىرى ۋە باشقۇرغۇچى خادىملارنىڭ ئىش ھەققى ھەمدە ئىشخانا خىراجىتى قاتارلىقلارغا قىلىنىدىغان چىقىملارنى كۆرسىتىدۇ.

4) يېزا - بازارلار بىر تۇتاش تەييارلايدىغان خىراجەت. بۇ دۆلەتنىڭ ئالاقىدار سىياسەت ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، يېزا - بازار كارخانىلىرى، كەنت، مەھەللە باشقۇرۇشىدىكى كارخانىلار، ئائىلىلەر بىرلىشىپ باشقۇرغان كارخانا ۋە ئائىلىلەردىن ئېلىپ، يېزا، كەنتلەرنىڭ مائارىپ، پىلانلىق تۇغۇت، يول، نەپىقە ئىشلىرىغا، خەلق ئەسكەرلىرى، يېزا مەدەنىيەت - تەنھەرىكەت پائالىيىتى، پارتىيە، ئىتتىپاق، ياشلار، ئاياللار

باشقۇرۇش، پەرۋىش قىلىش كۈچەيتىلگەنلىكتىن، قاراقاش ناھىيىسىدىكى 114 مىڭ مو كېۋەز ياخشى ئۆسمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىسى ئۆتكەن يىلقى كېۋەز ھوسۇلى كېمىيىپ كېتىشتىكى تەجرىبە-ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، ئاچقۇچلۇق پەيتنى چىڭ تۇتۇپ، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش، كېۋەز مايسىلىرىنى قوشۇمچە ئوغۇتلاپ پەرۋىش قىلىشنى كۈچەيتكەنلىكتىن، 114 مىڭ مو كېۋەز ياخشى ئۆسمەكتە.

ئەتىيازدا كىرگەندىن بۇيان بۇ ناھىيىدە تېمپېراتۇرا تېز ئۆرلەپ، كېۋەز مايسىلىرىنىڭ ئۆسۈشىگە پايدىلىق بولغان بولسىمۇ، ئېغىر قۇرغاقچىلىق ۋە غوزا قۇرتى قاتارلىق زىيانداش ھاشاراتلار ئاپەتتىن يۈز بېرىپ كېۋەز مايسىلىرىنىڭ ئۆسۈشىگە ئېغىر تەھدىت سالدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېزا - بازارلارنى سۇنى تېجەپ ئىشلىتىپ قۇرغاقچىلىقنى يېڭىشكە، دورا چېچىش، ئالداپ يوقىتىش قاتارلىق ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىشقا سەپەرۋەر قىلىپ زىياننى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈردى. يازلىق يېغىم - تېرىم ئاياغلاشقاندىن كېيىنلا، ئاساسىي كۈچنى كېۋەز پەرۋىشىگە قاراتتى. بىر نۆۋەت يوپۇرماق گۆھىرى چاچتى، ئۆستۈرۈش بىلەن تىزگىنلەشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ ئۈچ قېتىم ئۆسۈپ كېتىشنى تىزگىنلەش دورىسى چاچتى، غوزا قۇرتى قاتارلىق زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دورا چېچىشتىن سىرت ھەر ئىككى مو كېۋەزلىككە بىردىن داستا ئالداپ يوقىتىش دورىسى قويۇپ، غوزا قۇرتىنى يوقاتتى. سېلىنمىنى ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 20ئاشۇرۇپ، ھەر مو يەرگە 30 - 40 تاغاردىن مەھەللىۋى ئوغۇت، 15 - 20 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىپ، ئومۇميۈزلۈك بىر قېتىم سۇغاردى، % 70تىن كۆپرەك كېۋەز مايسىلىرىنى ئىككىنچى قېتىم ئوغۇتلاپ سۇغاردى.

ئۈرۈمچىنىڭ يەرلىك مالىيە كىرىمى ئالدىنقى يېرىم يىلدا ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئالدىدا تۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىكىم قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ يەرلىك مالىيە كىرىمى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئالدىدا تۇردى.

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ بۇ يىل 1 - پەسىلدىكى يەرلىك مالىيە كىرىمى 426 مىليون 100مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 7.6 ئاشقان، ئېشىش سۈرئىتى ئانچە تېز بولمىغانىدى، ئەمما 2 - پەسىلگە كەلگەندە سۈرئەت كۆرۈنەرلىك تېزلىشىپ، مالىيە كىرىمى 526 مىليون 860 مىڭ يۈەنگە يەتتى ھەمدە 1 - پەسىلدىكىدىن % 23ئاشتى. مۇشۇ ئاساستا، ئالتە ئايلىق يەرلىك مالىيە كىرىمى 952 مىليون 950 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1996 - يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 16.5ئاشتى.

چىمەن يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت ئەبەيدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: كۇچا ناھىيە چىمەن يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى يېزىلارغا قارىتىپ، تىجارەتنى بازارغا يۈزلەندۈرۈپ، ئەلا مۇلازىمەتلىق ئارقىلىق خېرىدارلارنى كۆپلەپ جەلپ قىلىپ يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ باشلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. بىر قىسىم نامرات، چەت كەنتلەرگە ماددىي ئەشيالارنى بىۋاسىتە يەتكۈزۈپ بېرىپ، دېھقانلارنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. يەنە بىر تەرەپتىن، كوپېراتىپ قارىمىقىدىكى دۇكان خادىملىرى ئارىسىدا ئۆزئارا ئۆگىنىش، بەسلىشىش، تۆھپە يارىتىش مۇسابىقە پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مال تۈرىنى 1500 خىلدىن ئاشۇردى.

ئىلى ۋىلايىتىدىكى پەن - تېخنىكا تارماقلىرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان پەن - تېخنىكىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، بىر تۈركۈم دېھقان تېخنىكلارنى تەربىيىلەپ چىقتى ۋە يېزا - كەنتلەردە پەن - تېخنىكا نۇقتىلىرىنى قۇرۇپ، ئۇن نەچچە يېڭى تۈرنى كېڭەيتتى.

سۈرەتتە: دېھقانلار كۇرستا دەرس ئاڭلىماقتا.

كامال جامال فوتوسى

بېرىش ۋەزىپىسى.

3. كەنت كوللېكتىپ قالدۇرۇقى. بۇ كەنت كوللېكتىپ ئىگىلىك تەشكىلاتلىرى ئۆزىگە قاراشلىق ئورۇن ۋە دېھقان، چارۋىچىلاردىن

ئەسكەرلىرى، يېزا مەدەنىيەت - تەنھەرىكەت پائالىيىتى، پارتىيە، ئىتتىپاق، ياشلار، ئاياللار تەشكىلاتلىرىنىڭ پائالىيەتلىرى، دېھقان، چارۋىچىلارنى تەربىيىلەش قاتارلىق ئىشلارغا ئىشلىتىلىدىغان خىراجەتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

5) مەجبۇرىي ئەمگەك كۈنى. بۇ ئاساسلىقى ئورمان ۋە ئوتلاق بەرپا قىلىش، قۇمنى تىزگىنلەش، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، يول ياساش، يېزا توك لىنىيىسى قۇرۇلۇشى، مەكتەپ، ياتاق ۋە سىنىپلارنى رېمونت قىلىش قاتارلىقلارغا ئىشلىتىلىدۇ.

6) جۇغلانما ئەمگەك كۈنى. بۇ ئاساسلىقى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى، كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىشقا ئىشلىتىلىدۇ.

كۆپلەپ جەلپ قىلىپ يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

بۇ كوپېراتىپ مەبلەغ قىس بولغان ئەھۋالدىمۇ ئۆز كۈچىگە تايىنىپ مەبلەغ ھەل قىلىپ، دېھقانلار ئۆيلىگىنىنى ئۆيلاپ، ئالدىرىغىنىغا ئالدىراپ، ئۇلارغا جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان ماددىي ئەشيا كەلتۈرۈشنى باشتىن - ئاخىر چىڭ تۇتتى. مال مەنبەلىرىنى ئاكتىپ تەشكىللەپ، تېرىلغۇغا كېرەكلىك 3500 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 250 توننا سۇلياۋ، بەش توننا دېھقانچىلىق دورىسىنى ۋاقتىدا كەلتۈرۈپ، تېرىقچىلىقنىڭ ۋاقتىدا

مۇسابىقە پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مال تۈرىنى 1500 خىلدىن ئاشۇردى. ھۆددىگەرلىك تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ ئىش ھەققىنى ئىش ئۈنۈمىگە باغلاپ، مۇكاپاتلاش بىلەن جازالاش تۈزۈمىنى ئەمەلدە كۆرسەتتى ۋە سۈپەتنى ئۆلچەم، بازارنى يېتەكچى، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى مەركەز قىلىپ، ئەلا مۇلازىملىق ئارقىلىق خېرىدارلارنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى. نەتىجىدە كوپېراتىپ 1 - ئايدىن 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 120 مىڭ يۈەن كىرىم قىلىپ، يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن ئالتە ئاي بۇرۇن 50 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

شىنجاڭ بىئو دورا زاۋۇتى پايدىغا يۈزلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **پەيزۇللا ئەنۋەر** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ بىئو دورا زاۋۇتى 1992 - يىلىدىن بۇيان ئۇدا زىيان تارتىشقا باشلاپ، 1995 - يىل ئاخىرىدا 17مىليون يۈەن زىيان تارتقانىدى. 1995 - يىل 12- ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتى زاۋۇتنى قىيىن ئەھۋالدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن، زاۋۇت رەھبەرلىك بەنزىسىنى ئۆزۈل - كېسىل تەرتىپكە سالدى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى زاۋۇتنى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلار قاتارىغا كىرگۈزۈپ، ئىقتىسادىي جەھەتتە يار - يۆلەك بولدى. يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، كارخانىنىڭ ئەھۋالىنى ئەتراپلىق تەتقىق قىلدى ھەمدە كادىرلارنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىقنى كۈچەيتتى، قابىلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق ياشلارنى ئاساسىي قاتلام خىزمەت ھالقىلىرىغا سەپلىدى. زاۋۇتنىڭ ئىش ئۈنۈمىنى، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلار ئىلگىرىكى ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمدارلىقى تۇراقسىز بولۇش، كىرىم-چىقىم قالايمىقان بولۇش، مەنپەئەتكە ھەممە كىشى ئىنتىلىدىغان، مەسئۇلىيەتنى ئۆزئارا ئىتتىرىشىدىغان قالايمىقان ئادەتنى بۇزۇپ تاشلىدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ئىشلەپچىقىرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، ئەمگەك كېلىشىم تۈزۈمىنى تۈزدى، ئارتۇق خادىملارنى قىسقارتىپ، قابىلىيىتىگە يارىشا ئىشقا قويۇش ياكى يۆتكەپ ئىشلىتىش تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈردى. چىقىمنى تېجەشنى كارخانىنى «تىرىلدۈرۈش»تىكى يەنە بىر ئامىل دەپ قاراپ، چىقىمنى تېجەش تۈزۈمىنى ئىشچىلاردىن تارتىپ مالىيە ھېساباتىغىچە سىڭدۈردى. نەتىجىدە، بىر يىلدا گلىيونامىن كىلاتاسى ئىشلەش سېخىدىلا 1 مىليون 162 مىڭ 200 يۈەن تېجەپ قېلىندى. 1995 - يىلى تېلېفون، BP ئاپپاراتىنىڭ باشقۇرۇش ھەققى ئۈچۈن سەرپ قىلىنغان پۇل 50 مىڭ يۈەن بولغانىدى، 1996 - يىلى 20 مىڭ يۈەندە كونترول قىلىنىپ، 30مىڭ يۈەن تېجەلدى. كارخانا ھەقىقەتەن ھالاك بولۇش گىردابىدىن «تىرىلىش»قا يۈزلەندى. 1995 - يىلى ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى يارىتىش پىلانى % 108.4 ئورۇندالدى، 1996 - يىلغا كەلگەندە زىيان 4 مىليون 645 مىڭ يۈەن ئازايدى. 1997- يىلىنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا پىلان ئورۇندالدى، زاۋۇت قەددىنى رۇسلاش ئىزىغا سېلىندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ يوپۇرغا يېزىسىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە 556 مىڭ 660 كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولدى.

ھەسەنجان پالتى

△ بۇ يىل ئاۋات ناھىيىسىدە 150مىڭ مو بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى 388.4 كىلوگرامغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن % 10.4 ئاشتى.

ئابلىز ياقۇپ

△ يەكەن ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 935 مىڭ يۈەن يېزا ئىگىلىك ئالاھىدە مەھسۇلاتلار بېجى يىغىۋېلىپ، يىللىق ۋەزىپىنىڭ % 75نى ئورۇنداپ بولدى.

قېيۇم ئاۋۇت

△ چىرا ناھىيىسى دامكۇ يېزىلىق مال دوختۇرلۇق پونكىتى 7 - ئاينىڭ 8 - كۈنىگىچە 689 تۇياق كالىنى سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇپ، يىللىق ۋەزىپىنىڭ % 65نى ئورۇنداپ بولدى.

ئابدۇللا مەتروزى

زاڭگۇي يېزىسىدا پىلىكارلار دۆلەتكە 42 توننا پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھىيت** خەۋەر قىلىدۇ: گوما ناھىيىسىنىڭ زاڭگۇي يېزىسى بۇ يىل ئىلگىرىكىدەك پىلىنى كۆپ بېقىپ، ھوسۇلى، سۈپىتى تۆۋەن بولۇشتەك ئەھۋاللارنى ئۆزگەرتىپ، پىلە قۇرتى سانىنى مۇۋاپىق ئازايتىپ، ئاساسىي ھوجۇمنى بىرلىك ھوسۇل ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشكە قاراتتى. پىلە - ئۈجمىچىلىككە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، پىلە قۇرتى بېقىش شارائىتىنى ياخشىلىدى. ھازىرقى بار پىلە قۇرتى بېقىش ئۆيى ۋە ئەسلىھەلىرىنى يۇقىرى ئۆلچەم بويىچە دېزىنفېكسىيە قىلىپ، پىلە قۇرتلىرىدا كۆرۈلىدىغان ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئالدى ۋە يېزىدىكى پىلىچىلىك تېخنىكلار ئۇچاستكا ۋە كەنتلەرنى ھۆددىگە ئېلىپ، دېھقانلارنىڭ ئىلمىي ئۇسۇلدا پىلە قۇرتى بېقىشىغا ئەمەلىي يېتەكچىلىك قىلدى. 6 - ئاي كىرىشى بىلەنلا يېزا بويىچە بېقىلغان 2000 قۇتا باھار پىلە قۇرتى ئارقا - ئارقىدىن تورغا كىردى. نەتىجىدە 6 - ئاينىڭ 24- كۈنىدىن باشلاپ بۇ يېزىدىكى پىلىكارلار دۆلەتكە 42.5 توننا پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى. بۇ بۇلتۇرقى باھار پىلىسى ئومۇمىي ھوسۇلىدىن ئون توننا ئارتۇق. بۇ يىل سېتىۋېلىنغان پىلە غوزىسى ئىچىدە ئالاھىدە ۋە 1 - دەرىجىلىك پىلە غوزىسى % 60نى ئىگىلىدى.

يېزا-كەنت خەۋەرلىرى

مونجاغلىق كەنتى 6000 مو يەردە يۇلغۇنلۇق بىنا قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھۆسەنجان پالتى** خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيە يوپۇرغا يېزا مونجاغلىق كەنتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۆز جايىنىڭ يۇلغۇن ئۆستۈرۈشكە باب كېلىشتەك ئەۋزەل شارائىتىدىن پايدىلىنىپ، يۇلغۇنلۇق بىنا قىلىشنى داۋاملىق چىڭ تۇتتى. يۇلغۇنلارنى ئاسراش، پەرۋىش قىلىش جەھەتتە تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى تۈزۈپ، بەش كىشىنى يۇلغۇن مۇھاپىزەت قىلىشقا ئاجراتتى. بۇنىڭ بىلەن يۇلغۇنلۇق كۆلىمى يىلدىن-يىلغا كۆپىيىپ، ھازىر 6000 موغا يەتتى. بۇ ھەر بىر ئائىلىگە 16.5 مودىن توغرا كېلىدۇ.

گوما ناھىيىسىنىڭ تاغلىق يېزىلىرىدا بۇ يىل سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ قوناق تېرىش، قوناق ئارىسىغا ماش، سېرىق پۇرچاق، ياڭيۇ، قىچا قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش تۈرى ئومۇملىشىپ، كۆلىمى 35مىڭ موغا يەتتى.

سۈرەتتە: خوتەن ۋىلايىتىنىڭ مەسئۇللىرى سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان قوناقلارنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** فوتوسى

توغراقئۇچى كەنتىدىمۇ ئېلېكتر نۇرى چاقنىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مەتتۇرسۇن مەتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: كېرىيە ناھىيە سىيەك يېزا توغراقئۇچى كەنتىدە توك بولمىغاچقا، بۇ يەردىكى دېھقانلار ھازىرغا قەدەر قارا چىراغ ياندۇرۇپ كەلگەنىدى. يېقىندا ناھىيىلىك پىلە-ئۈجمىچىلىك تېخنىكا پونكىتى 3000 يۈەن سەرپ قىلىپ، بىر كىچىك تىپتىكى گېنېراتور سېتىۋېلىپ، بۇ كەنتنىڭ توك مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ بەردى.

كانجى يېزىسىدا ئەلا سورتلۇق كۈزگى بۇغداي ئۇرۇقلۇقى تاللاش چىڭ تۇتۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىنىڭ كانجى يېزىسى ھەربىر دېھقان ئائىلىسىنى پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە «75 - 51» نومۇر قاتارلىق ئەلا سورتلۇق بۇغداي ئۇرۇقلۇقى تاللاشنى ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر دېھقانلار 10 مىليونغا يېقىن باشاق تاللاپ، بۇ يىلقى كۈزگى بۇغداي تېرىلغۇسى ئۈچۈن تەييارلاپ قويىدى.

بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ تېرەكبازار يېزىسىدا يەرلىك كالىلار نەسىللىك گۆش كالىسىغا ئۆزگەرتىپ بولۇندى.

سۈرەتتە: نەسلى ياخشىلانغان گۆش كالىسى.

ئۇسەن خالەم، خاسىيەت مەھەممەت فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى پەن - تېخنىكا تۈرلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا نامرات رايونلارغا ئېتىبار بەردى

ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى پەن - تېخنىكىنىڭ 1 - ئىشلەپچىقىرىش كۈچلۈك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، نامرات جاي، نامرات ناھىيىلەرنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش، ئاپتونوم رايونىنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشتىكى قورغانغا ھۇجۇم قىلىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداشقا تۆرتكە بولۇش ئۈچۈن، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تۈرلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا خوتەن، قەشقەر، قىزىلسۇدىن ئىبارەت ئىككى ۋىلايەت، بىر ئوبلاست ۋە باشقا نامرات ناھىيىلەرگە مايىل سىياسەت قوللىنىپ، نامرات جايلارغا ياردەم بېرىش سالمىقىنى ئاشۇردى.

بۇلتۇر 11 - ئايدىن ھازىرغىچە ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى نامرات جاي، نامرات ناھىيىلەرگە 17 پەن - تېخنىكا تۈرى،2 مىليون 624 مىڭ يۈەن يېتەكلەش خاراكتېرىدىكى مەبلەغ ئورۇنلاشتۇردى، ئاتۇش، قەشقەر كونىشەھەر،قاغىلىق،يوپۇرغا، تاشقورغان، گۇما،قاراقاش، ئاقچى، مورى، بۇرچىن، بۇرۇلتوقاي، چىڭگىل قاتارلىق ناھىيە (شەھەر)لەرگە پەن - تېخنىكا تەرەققىياتى تۈرى خىراجىتىدىن 240 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ بەردى. نامرات جاي، نامرات ناھىيىلەرگە 11 تۈرلۈك پەن - تېخنىكا كېڭەيتىش تۈرى ئورۇنلاشتۇرۇپ 1 مىليون 49 مىڭ يۈەن پەن - تېخنىكا خىراجىتى ئاجرىتىپ بەردى. نامرات ناھىيىلەرگە «شىنجاڭنى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ گۈللەندۈرۈش» تۈرىدىن تۆتنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، 500 مىڭ يۈەن پەن - تېخنىكا مەبلىغى سالدى، «9 - بەش يىللىق پىلان» مەزگىلىدىكى دۆلەتنىڭ پەن-تېخنىكا ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش تۈرى-«پاختىدىن كەڭ كۆلەمدە يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش بويىچە ئۇنىۋېرسال يۈرۈشلەشتۈرۈلگەن تېخنىكا تەتقىقاتى ۋە ئۈلگە كۆرسىتىش تۈرى»دىن قەشقەر،ئاقسۇ، خوتەندىن ئىبارەت ئۈچ ۋىلايەت ئۈستىگە ئالغان «مىليون مو كېۋەزنىڭ مو بېشىدىن 120 كىلوگرام ساپ پاختا ئېلىش بويىچە ئۈستۈرۈش تېخنىكىسى ۋە سەرخىللاشتۇرۇش ئەندىزىسى تەتقىقاتى ۋە ئۈلگە كۆرسىتىش تارماق تۈرى» ئۈچۈن 615 مىڭ يۈەن پەن - تېخنىكا خىراجىتى ئاجرىتىپ بەردى. بۇ پەن - تېخنىكا تۈرلىرىنىڭ يولغا قويۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نامرات جايلىرى، نامرات ناھىيىلىرىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ۋە بېيىتىشتا مۇھىم رول ئوينىماقتا.

ئابدۇل ھەمدۇل

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ 1997 - يىللىق پوچتا ماركىسى كۆرگەزمىسىگە قاتناشتۇرۇلغان ماركا توپلاملىرى باھالاپ چىقىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىبىبۇللا ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى بىلەن پوچتا ماركىسى توپلاش جەمئىيىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ 1997 - يىللىق پوچتا ماركىلىرى توپلىمى كۆرگەزمىسىگە قاتناشتۇرۇلغان ماركا توپلاملىرى يېقىندا باھالاش ھەيئىتى تەرىپىدىن باھالىنىپ چىقىلدى.

بۇ قېتىمقى ماركا توپلىمى كۆرگەزمىسى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 76 يىللىقىنى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش يۈزىسىدىن ئۆتكۈزۈلگەن. كۆرگەزمىگە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ھەرقايسى ساھەلەردىن ئەۋەتىلگەن 76 قىسىم ماركا توپلىمى ۋە 2496 پارچە پوچتا ماركىسى قاتناشتۇرۇلدى. باھالاش ھەيئىتىنىڭ ئەستايىدىل باھالاپ چىقىشى نەتىجىسىدە «شىنجاڭنىڭ پوچتا ئىشلىرى»، «ئاددىي ئادەم»، «قۇياش»، «خەۋەرلىشىش» قاتارلىق 11 قىسىم ماركا توپلىمى ئالتۇن مېدالغا، 15 قىسىم ماركا توپلىمى كۈمۈش ۋە مىس مېدالغا ئېرىشتى. «ئۈرۈمچىنىڭ قەدىمكى پوچتا تامغىسى»، «قۇياش سىستېمىسىنىڭ سىرى»، «شياڭگاڭنىڭ پوچتا ئىشلىرى» قاتارلىق ئون قىسىم ماركا توپلىمى ئۈچ دەرىجە بويىچە مۇكاپاتلاندى. بۇ قېتىمقى كۆرگەزمىگە قاتناشتۇرۇلغان پوچتا ماركىلىرى توپلىمى دۆلەت ماركا كۆرگەزمىسىنىڭ يېڭى قائىدىلىرى بويىچە توپلانغان ۋە باھالانغان بولۇپ، ئۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش ۋە ئىككى

غۇلجا شەھەرلىك ئۇيغۇر تېبابەت دوختۇرخانىسى داۋالاش ئۇسكۇنىلىرىنى يېڭىلاش بىلەن بىرگە تېببىي خادىملارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈردى. بۇ دوختۇرخانا 1 - ئايدىن 7 - ئايغا قەدەر 13 مىڭ ئادەم (قېتىم) كېسەل داۋالىدى.

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇراخمان قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش ۋە باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، نەتىجە ھاسىل قىلدى.

بۇ ئوبلاستتا مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى بىر قەدەر كۆپ بولۇپ،دۆلەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئورنىدىن بىرى، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئورنىدىن 17 سى بار. ئوبلاستلىق مۇزېيدا يەنە 700 گە يېقىن قىممەتلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ساقلانماقتا. بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇ يىل 5 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە بۇ ئوبلاست گۇاڭجۇ، شېنجېن، غۇلجا قاتارلىق 20 نەچچە شەھەردە «كرورەن مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى كۆرگەزمىسى» ئاچتى. بۇ كۆرگەزمىنى كۆرگۈچىلەر 350 مىڭ ئادەم (قېتىم)غا يېتىپ، بىر قەدەر ياخشى ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. ئوبلاست بۇ يىل ياپونىيە، ئەنگلىيە قاتارلىق ئون نەچچە دۆلەت ۋە مەملىكەت ئىچىدىن كەلگەن 1500 دىن ئارتۇق ئېكسكۇرسىيىچىنى كۈتۈۋالدى.

ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بىلەن كورلا شەھەرلىك پارتكوم،خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداشتا «قوغداش ئاساس، قۇتقۇزۇش بىرىنچى» فاڭجېنىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش خىزمىتىنى ئادەم كۈچى، مالىيە كۈچى جەھەتتىن قوللىدى. ئوبلاست بويىچە بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورنى، يەنجى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورنى، ئوبلاستلىق مۇزېي ۋە خېجىڭ ناھىيىلىك مۇزېي قاتارلىق يەتتە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش، باشقۇرۇش ئورنى قۇرۇلۇپ، خادىملىرى كۆپەيتىلدى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورۇنلىرى، ج خ ئورۇنلىرى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداشقا ئائىت ئالاقىدار قانۇن،بەلگىلىمىلەر ۋەيۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ مۇناسىۋەتلىك ھۆججەت، ئۇقتۇرۇشلىرىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداشتا بىر قاتار ئۈنۈملۈك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. ئۇلار زىچ ھەمكارلىشىپ مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش بويىچە قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقاتىنى كۈچەيتتى. ئۇلار يەنە «بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش، باشقۇرۇش چارىسى»نى تۈزۈپ يولغا قويدى. ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورۇنلىرى ۋە ج خ ئورۇنلىرىمۇ ئىچكى قىسىمدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. بىخەتەرلىك، قوغداش بويىچە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويدى. دۆلەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئورنىنىڭ ئەتراپىنى قاشالىدى. قەدىمكى شەھەر خارابىلىرىنىڭ كىرىپ - چىقىش ئېغىزلىرىدا تەكشۈرۈش پونكىتى تەسىس قىلدى، بۇ يىل 6 - ئايغىچە چەرچەن ناھىيىسىدىكى نىياز بەگ قورۇسى قۇرۇلۇشى، شىكشىن خارابىسى سېپىلىنى قايتا ياساش، كرورەن قەدىمكى شەھىرىنى قوغداش خىزمىتى ۋە بۇلتۇر پۈتكەن خېجىڭ ناھىيىسىدىكى موڭغۇل خان ئوردىسى قۇرۇلۇشىنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئىشلىرىنى ئۈنۈملۈك تاماملىدى. ئوبلاستلىق مۇزېيغا ساقچىغا مەلۇم قىلىش ۋە ئوغرىلىقتىن ساقلىنىش ئۈسكۈنىسى سەپلىدى. مەخسۇس مۇھاپىزەتچى خادىم قويۇلدى. ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى باشقۇرۇش ئورۇنلىرى ۋە ج خ ئورۇنلىرى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى ئوغرىلاش جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قاتتىق زەربە بەردى. بۇلتۇر ئوغرىلانغان 50 تىن ئارتۇق مەدەنىيەت يادىكارلىقى بۇيۇمىنى تاپتى.

گۇما ناھىيىسى يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: گۇما ناھىيىسى «بىر سۈك يەرنىمۇ قەدىرلەش، ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى مۇھاپىزەت قىلىش»تىن ئىبارەت دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتتى.

2.5 مودىن توغرا كېلىشتەك ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن، يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، يەر باشقۇرۇشنى قانۇن ئىزىغا سالدى. بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇيان، تۈرلۈك تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»نى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلدى. 217 ئورۇنغا يەر باشقۇرۇشقا دائىر تەشۋىقات تاختىسى ئورناتتى.1867 قېتىم تەشۋىقات پائالىيىتى ئۇيۇشتۇردى. ناھىيە، يېزا ۋە كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى 22 قېتىم تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، 51 كىشىنىڭ قانۇنسىز يەر ئىشلىتىش قىلمىشىنى ئېنىقلاپ، 14 ئېغىز ئۆينى چېقىۋەتتى. 648 كۋادرات مېتىر يەرنى قايتۇرۇۋېلىپ، تېرىلغۇ يەرگە قوشۇۋەتتى، 85 پارچە يەرگە يەردىن پايدىلىنىش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بەردى، ئۆتكەلنى چىڭ ئىگىلەپ يوچۇق قالدۇرمىدى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 1995 - يىلدىكىدىن 15 مىڭ مو كۆپەيدى.

ئورقۇ يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار كۆپ قانالدا تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى

بىلەن بىرگە تېببىي خادىملارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، مۇلازىمىلىق سۈپىتىنى ئۆستۈردى. بۇ دوختۇرخانا 1 - ئايدىن 7 - ئايغا قەدەر 13 مىڭ ئادەم (قېتىم) كېسەل داۋالىدى.

سۈرەتتە: تېببىي خادىملار كوچىلاردا سەييارە كېسەل كۆرمەكتە.

كامال جامال فوتوسى

قائىدىلىرى بويىچە توپلانغان ۋە باھالانغان بولۇپ، ئۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش ۋە ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

قىلىش»تىن ئىبارەت دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتتى.

بۇ ناھىيىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنىڭ ھەربىر نوپۇسقا ئاران

ئىتتىپاقلىق گۈللەندۈرگەن مەرىپەت باغچىسى

— ئاقتۇ ناھىيە تورتاي دېھقانچىلىق مەيدانى مەركىزىي ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتىپى توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **داۋۇتجان سەيدىن**

سىز ئاقتۇ ناھىيە تورتاي دېھقانچىلىق مەيدانى مەركىزىي مەكتىپىگە بارسىڭىز دەرۋازىدىن ئىشخانا بىناسى ئالدىغىچە سوزۇلغان ئۇزۇن كارىدورى، ئىشخانا، دەرسخانىلار ئالدىدا؛ باراقسان ئۆسكەن مەجنۇنتال، يول بويىغا تىزىلغان خىلمۇ خىل گۈللەر، پەشتاق ۋە دېرىزىلەرگە تىزىلغان تەشتەكلەردىكى پورەكلەپ ئېچىلغان رەڭمۇرەڭ گۈللەر، ئاپئاق ئاقارتىلغان بىنالار، پاكىز ھەم يورۇق دەرسخانىلاردا بەھۇزۇر ئوقۇۋاتقان ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىغا قاراپ زوقلانماي تۇرالمايسىز.

ئۇيغۇر، خەنزۇ، قىرغىز، تاجىك، خۇيزۇ، يىزۇ قاتارلىق كۆپ مىللەت پەرزەنتلىرى بىللە ئوقۇۋاتقان، باشلانغۇچ مەكتەپ بىلەن تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ بىرلەشتۈرۈلگەن بۇ مەركىزىي مەكتەپ 40 نەچچە يىلدىن بۇيان ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ، تورتاي مەيدانىدىكى 2500 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت ئاھالىسى پەرزەنتلىرىنىڭ قەلبىگە مەرىپەت ئۇرۇقىنى چاچتى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئارقىلىق گۈللىنىپ مەرىپەت باغچىسىغا ئايلاندى. ھازىر بۇ مەكتەپتە 48 ئىشچى-خىزمەتچى، ئوقۇتقۇچى، 338 ئوقۇغۇچى، 22 سىنىپ بار. مەكتەپنىڭ ئومۇمىي قۇرۇلۇش كۆلىمى 2520 كۋادرات مېتىر بولۇپ، ھەربىر ئوقۇغۇچىغا 7.5 كۋادرات مېتىردىن توغرا كېلىدۇ. مەكتەپتە تەجرىبىخانا، كۇتۇپخانا، ھەر خىل پائالىيەت ئۆيلىرى بار. مەدەنىيەت، تەنتەربىيە ئەسلىھەلىرى تولۇق بولۇپ، ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرستىن سىرتقى مەدەنىيەت، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى كۆپ.

مەكتەپ رەھبەرلىكى مەكتەپ كۆپ مىللەتلىك مەكتەپ ئىكەنلىكىدەك ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، باشتىن ئاخىر ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارغا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى بېرىپ كەلگەچكە، «ئىككىدىن ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسى ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرى ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا ياردەم بېرىش، ئۆزئارا ئۆگىنىشتەك دوستانە مۇناسىۋەت ئورناتتى. مەكتەپ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئەمەلىي نەمۇنىسى تۈزۈش، مىللىي سىنىپلار بىلەن خەنزۇ سىنىپلار ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق قاتارلىق قول ئۆگىنىش، لېكسىيە سۆزلەش قاتارلىق تۈرلۈك شەكىللەر ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، تىنچ، مۇقىم، ئىتتىپاق بولغان ياخشى مەكتەپ مۇھىتى بەرپا قىلدى.

تورتاي دېھقانچىلىق مەيدانىدىكى توختى ئىبراھىمنىڭ ئائىلىسى نامرات ئىدى. ئۇنىڭ تۆت بالىسى بۇ مەكتەپتە ئوقۇيتتى، ئۇنىڭ چوڭ ئوغلى بۇ مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ ئۈرۈمچىدىكى ئىشچىلار تېخنىكومىغا قوبۇل قىلىنغاندا توختى ئىبراھىم ئىقتىسادتىن قىسىلىپ قالدى. مەكتەپتىكى ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچىلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، 350 يۈەن ئىئانە توپلاپ توختى ئىبراھىمنىڭ ئوغلىنى مەكتەپكە ئۇزىتىپ قويدى. بۇ يىل توختى ئىبراھىمنىڭ خەنزۇ سىنىپتا ئوقۇيدىغان كىچىك ئوغلى كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغاندا سىنىپ مۇدىرى بىلەن بارلىق خەنزۇ ساۋاقداشلىرى ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئالاھىدە يوقلاپ ئەھۋال سورىدى.

خەنزۇ سىنىپتا ئوقۇيدىغان ئۈچ ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىنىڭ ئائىلىسىدە قىيىنچىلىق ئېغىر بولغاچقا، خەنزۇ ئوقۇتقۇچىلار بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئۇلارغا 700 يۈەن قىممىتىدە ئوقۇش ماتېرىيالى ياردەم قىلدى ھەم خەنزۇ ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تەكلىپى بىلەن مەكتەپ ئۇلارنىڭ ئوقۇش پۇلىنى كەچۈرۈم قىلدى.

6 - يىللىقتا ئوقۇيدىغان ھۆرگۈل موللاق بىر خەنزۇ ساۋاقدىشىنىڭ ئائىلە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ئوقۇش ماتېرىيالى ئالالمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزى سېتىۋالغان بىر يۈرۈش ئوقۇش ماتېرىيالىنى ياردەم قىلدى. جاڭ زۇيى ئىسىملىك يەتتە ياشلىق خەنزۇ ئوقۇغۇچى مەكتەپتىن قايتىپ كېتىۋېتىپ يولدىن ئادىشىپ قېلىپ، پىلال يېزىسى تەرەپكە كېتىپ قېلىپ، ئاتا - ئانىسى ئۇنى تەرەپ - تەرەپتىن ئىزدەپ تاپالمىغاندا، ئەمدىلا دەرستىن چۈشۈپ بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقان مىللىي ئوقۇتقۇچىلار ھېرىپ- چارچىغىنىغا قارىماي بالىنى ئىزدەپ ئاخىرى چارباغ كەنتىدىن تېپىپ ئاتا - ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. جاڭ زۇينىڭ ئاتا - ئانىسى ئۇيغۇر ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قېرىنداشلارچە ياردىمىدىن تەسىرلىنىپ، ئۇلارغا مىننەتدارلىقىنى بىلدۈردى.

بۇ مەكتەپتىكى ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىر قانچە يىللاردىن بۇيان نامراتلارنى يۆلەش، ئاممىغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى. قايسى مىللەتتىن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر كىمنىڭ تۇرمۇشىدا قىيىنچىلىق بولسا شۇنىڭغا ياردەم قولىنى سۇندى. بۇلتۇر ئوقۇتقۇچىلار 1000 يۈەندىن ئارتۇق پۇل توپلاپ، قىيىنچىلىقى بار بىر قانچە ئائىلىگە ئوتۇن، كۆمۈر، كىيىم - كېچەك ياردەم قىلدى.

بۇ مەكتەپ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە كۈچ سەرپ قىلدى، ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، نىشانلىق ئوقۇتۇش تۈزۈمىنى يولغا قويدى، تەجرىبىلىك، كۆرسەتمىلىك ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇردى، تايانچ ئوقۇتقۇچىلارنى تەشكىللەپ كۆپ قېتىم باشقا ئورۇنلارنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشكە ئەۋەتتى. ھەر يىلى % 10 ئوقۇتقۇچىنى بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى. بىر قانچە يىلدىن ئىلگىرى مەكتەپ بويىچە % 90 ئوقۇتقۇچىنىڭ ئوقۇش تارىخى تەلەپكە يەتمەيتتى. ھازىر ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئوقۇش تارىخى بويىچە لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 100 كە يەتتى. باشلانغۇچ مائارىپ بويىچە تۆت كۆرسەتكۈچنىڭ ھەممىسى % 100 كە، باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە چىقىش نىسبىتى % 100 كە، تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆرلەپ ئوقۇش نىسبىتى % 75 كە يەتتى.

بۇ مەكتەپ يەنە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش يولىدا مېڭىپ، ئوقۇش - ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىدى، 50 مو يەرگە كېۋەز تېرىدى، سەككىز مو يەرگە پارنىك ياساپ كۆكتات تېرىدى، يەتتە مو يەرگە مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى. مەكتەپ مەسئۇللىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلار باشلامچى بولۇپ ئوقۇغۇچىلارنى يېتەكلەپ، باشقىلارنىڭ كېۋىزىنى تاقلاش، غوزا تېرىش قاتارلىق ئىشلىرىنى ئىشلەپ، يىلىغا 6000-7000 يۈەنگىچە كىرىم قىلدى. مەكتەپنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇشتىن قىلغان ئومۇمىي ساپ كىرىمى 21 مىڭ يۈەنگە يەتتى. يېقىنقى ئىككى يىل ئىچىدىلا مەكتەپ 25 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سەرپ قىلىپ دەرسخانىلارنى ئاقارتتى، ئىشىك - دېرىزىلەرنى سىرلاتتى، ئۈستەل - ئورۇندۇق ياساتتى ۋە رېمونت قىلدۇردى. تەنتەربىيە، مەدەنىيەت ئەسلىھەلىرى ۋە ئوقۇش ماتېرىياللىرىنى سېتىۋالدى. بۇ مەكتەپ بۇلتۇر سۈپەت تەكشۈرۈشتە يېزا باشلانغۇچ مەكتەپلىرى بويىچە 1 - لىككە ئېرىشتى.

ئۈرقۇ يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار كۆپ قانالدا تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى

قاراماي شەھىرىنىڭ ئۈرقۇ يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار 7- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ كۆپ قانالدا تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى.

ئىلگىرى بۇ يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ئۈرقۇ رايونلۇق تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى ئۇلاپ تارقىتىش پونكىتى تارقاتقان مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ 1- يۈرۈش قانىلىنىڭ پروگراممىلىرىنىلا كۆرەلەيتتى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش ئۈچۈن، قاراماي شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ بۇ يېزىغا بىر يۈرۈش سۈنئىي ھەمراھتىن سىگنال قوبۇل قىلىش ئۈسكۈنىسى ئېلىپ بەردى. شەھەرلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسى ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار زىچ ھەمكارلىشىپ بۇ يېزىنىڭ تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى كۆپ قاناللاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئوڭۇشلۇق تاماملىدى. ھازىر بۇ يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار مەملىكىتىمىزنىڭ بىر قىسىم ئۆلكىلىرى تارقاتقان سۈنئىي ھەمراھ تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى كۆرەلەيدىغان بولدى. شەھەرلىك پارتكوم بۇ يېزىنىڭ موڭغۇللارنى ئاساسىي گەۋدە قىلغانلىق ئەھۋالىنى كۆزدە تۇتۇپ شەھەرلىك تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ ئىچكى موڭغۇل تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ سۈنئىي ھەمراھ تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى بۇ يېزىغا ئۇلاپ تارقىتىشنى مەخسۇس ئورۇنلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى موڭغۇل دېھقان، چارۋىچىلار ئۆز تىلىدا تېلېۋىزور پروگراممىلىرىنى كۆرەلەيدىغان بولدى.

ھىممەت

بارلىقىنى مائارىپ ئىشلىرىغا بېغىشلاش

سۈرەتلىك خەۋەر

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 5 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى زەينەپ ئابلىز ئوقۇتۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 26 يىلدىن بۇيان بارلىقىنى خەلقنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا بېغىشلاپ، مىللىي مائارىپنى راۋاجلاندۇرۇش يولىدا ھېرىپ - چارچاشتىن قورقماي، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، ئوقۇتۇش خىزمىتى بىلەن ئوقۇتۇش تەتقىقاتىنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ ئاز بولمىغان نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇ جەرياندا ئۇ كۆپ قېتىم ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى» دېگەن نامغا ئېرىشتى. 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى»، 1997 - يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس» دېگەن شەرەپلىكناملارغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: زەينەپ ئابلىز مەكتەپنىڭ كەلگۈسى تەرەققىيات پىلانى ئۈستىدە باش قاتۇرماقتا.

ھامۇتجان سوپى خەۋىرى، ئەنۋەر ئابدۇسەلەم فوتوسى

پېڭ جىن ئۇرۇشى خاتىرە سارىيى پۈتۈپ ئېچىۋېتىلدى

جياڭ زېمىن، لى پېڭ، لىيۇخۇاچىڭ قاتارلىقلار خاتىرە سارىيىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تيەنجىن خەۋىرى. پېڭ جىن ئۇرۇشى خاتىرە سارىيىنى ئېچىش مۇراسىمى يېقىندا تيەنجىندە ئۆتكۈزۈلدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لىيۇخۇاچىڭ، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن جاڭ جېن، جاڭ ۋەننىيەن، چى خاۋتيەنلەر ئايرىم - ئايرىم ھالدا خاتىرە سارىيىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەننىيەن خاتىرە سارىيىنى ئېچىش مۇراسىمىغا قاتناشتى ھەمدە خاتىرە سارىيىنى ئېچىش مۇناسىۋىتى بىلەن لېنتا كەستى.

جياڭ زېمىننىڭ بېغىشلىمىسى: پېڭ جىن ئۇرۇشىدا باتۇرلارچە قۇربان بولغان ئىنقىلابىي قۇربانلار مەڭگۈ ھايات. لى پېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: ئىنقىلابىي ئەنئەنە تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك، پارتىيىنى سۆيۈش قىزغىنلىقىنى ئۇرغۇتايلى. لىيۇخۇاچىڭنىڭ بېغىشلىمىسى: پېڭ جىن ئۇرۇشىنىڭ غەلىبىسى خەلق ئۇرۇشىنىڭ ئۇلۇغ غەلىبىسى. جاڭ جېننىڭ بېغىشلىمىسى: پېڭ جىن ئۇرۇشىنىڭ ئۇلۇغ تۆھپىسى تارىخ سەھىپىسىدىن مەڭگۈ ئورۇن ئالىدۇ. جاڭ ۋەننىيەننىڭ بېغىشلىمىسى: پېڭ جىن ئۇرۇشى - تارىخىي ئابىدە. چى خاۋتيەننىڭ بېغىشلىمىسى: ئۇلۇغ ھەل قىلغۇچ تەدبىر، تارىخىي ئابىدە.

جاڭ ۋەننىيەن پېڭ جىن ئۇرۇشىنىڭ تارىخىي جەريانىنى ۋە ئۇنىڭ ئۇلۇغ ئەھمىيىتىنى ئەسلەپ ئۆتكەندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پېڭ جىن ئۇرۇشى - ماۋزېدۇڭنىڭ ئىستراتېگىيىلىك ھەل قىلغۇچ ئۇرۇش ئىدىيىسىنىڭ ئۇلۇغ ئەمەلىيىتى. پېڭ جىن ئۇرۇشىنىڭ غەلىبىسى - ماۋزېدۇڭ ھەربىي ئىشلار ئىدىيىسىنىڭ غەلىبىسى. پېڭ جىن ئۇرۇشى بىزگە قالدۇرۇپ كەتكەن قىممەتلىك مەنىۋى بايلىق مىللىتىمىزنى ئومۇميۈزلۈك روناق تاپقۇزۇپ، يەنە تارىخىي تۆھپە يارىتىشىمىزدىكى قۇدرەتلىك مەنىۋى كۈچ. ئۇلۇغ پېڭ جىن ئۇرۇشى بولغىنىغا يېرىم ئەسىر ۋاقىت بولدى، جۇڭگو خەلقى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىدا ئۇلۇغ مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈرگەن بۈگۈنكى كۈندە، بىز يولداش ماۋزېدۇڭ ۋە كوللېكتىپ پېشقەدەم ئىنقىلابچىلارنى ئىنتايىن سېغىنماقتىمىز. خەلقنىڭ قەد كۆتۈرۈشى، ئازادلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن جەڭ قىلىپ ئۇرۇشتا باتۇرلارچە قۇربان بولغان ئىنقىلابىي ئەجدادلىرىمىزنى ئىنتايىن سېغىنىمىز. بىز ئىنقىلابىي ئەجدادلارنىڭ تۆھپىسىنى مەدھىيىلەش، خەلقنى ۋە ياش ئەۋلادلارنى بۇ ئۇنتۇلغۇسىز تارىخنى مەڭگۈ ئېسىدە ساقلاشقا تەربىيىلەش، ئىنقىلابىي ئەجدادلارنىڭ ئىسسىق قېنى ۋە ھاياتى بەدىلىگە يېتىلدۈرگەن ئىنقىلابىي روھنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقا داۋاملاشتۇرۇش مەقسىتىدە پېڭ جىن ئۇرۇشى خاتىرە سارىيىنى ياسىدۇق.

پېڭ جىن ئۇرۇشى خاتىرە سارىيىنى ئېچىش مۇراسىمى 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى تيەنجىندە ئۆتكۈزۈلدى.
سۈرەتتە: مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەننىيەن ئېچىش مۇراسىمىدا لېنتا كەسمەكتە.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، باش سىياسىي بۆلۈم، تېلېۋىزىيە، تېلېفون يىغىنى ئېچىپ

ئىككىنى ھىمايە قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن ۋە نەمۇنىچى شەخسلەرنى تەقدىرلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، باش سىياسىي بۆلۈم ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈشتىكى ئىلغار ئورۇنلار ۋە نەمۇنىچى شەخسلەرنى تەقدىرلىدى. يېقىندا خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، باش سىياسىي بۆلۈم بېيجىڭدا ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش بويىچە ئىلغار ئورۇنلار، نەمۇنىچى شەخسلەرنى تەقدىرلەش تېلېۋىزىيە، تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، خۇيۇپىڭ، يايىگفاڭ قاتارلىق ئون ئادەمگە «ۋەتەننى سۆيۈش، ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش نەمۇنىچىسى» دېگەن شەرەپلىك نام بەردى. ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش خىزمىتىدە گەۋدىلىك نەتىجە ياراتقان 227 ئىلغار ئورۇن ۋە 126 نەمۇنىچى شەخسنى تەقدىرلىدى.

دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى لى گۈيشيەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، باش سىياسىي بۆلۈمنىڭ مۇدىرى يۈي يۇڭبولار يىغىنغا قاتنىشىپ ھەمدە سۆز قىلدى. لى گۈيشيەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر چوقۇم سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىپ، ئومۇمىيەتنى كۆزلەپ، يېڭى دەۋردە ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىنىڭ مۇھىم ئەھمىيەتكە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، بۇ خىزمەتنى ھۆكۈمەت خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ بوشاشماي چىڭ تۇتۇشى كېرەك. ئارمىيە قۇرۇلۇشىغا ئىلگىرىكىدەكلا كۆڭۈل بۆلۈش، مەدەت بېرىش، قىسىملارنىڭ تەلىم-تەربىيە مەشقى، ئۇرۇش تەييارلىقى، ۋەزىپە ئىجرا قىلىش قاتارلىق ۋەزىپىلىرىگە پائال ماسلىشىپ، قىسىملارنىڭ يېزا ئىگىلىك، قوشۇمچە كەسىپ ئىشلەپچىقىرىشىنى راۋاجلاندۇرۇشىغا ياردەم بېرىش، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان، چېكىنگەنلەرنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش، كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش، پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپكە، يەسلىگە كىرىش قاتارلىق ئەمەلىي مەسىلىلىرىنى ئەستايىدىل ھەل قىلىپ، نەپىقە بېرىش ئوبيېكتلىرىنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش، ئارمىيىدىن دىم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان كادىرلارنى يەرلىككە ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەش لازىم.

يۈي يۇڭبو سۆزىدە مۇنداق دېدى: پۈتۈن ئارمىيە ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملار چوقۇم كۈچلۈك بۇرچ تۇيغۇسى ۋە مەسئۇلىيەتچانلىقى بىلەن ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەپ، ئومۇمىيەتكە ئېتىبار بېرىش، خەلقنى سۆيۈش، ئىتتىپاقلىقنى تەكىتلەش، ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش جەھەتتە ياخشى ئۈلگە تىكلىشى لازىم. دېڭ شياۋپىڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى ئىدىيىسىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، جياڭ زېمىننىڭ ئارمىيە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا تىرىشىپ پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئالدىدا مېڭىشى كېرەك دېگەن تەلىپىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، قىسىملارنىڭ ئۆزىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئارمىيە - خەلق بىرلىكتە سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، تىرىشىپ ئىلغار ئىدىيە، ئالىيجاناب ئەخلاقىي پەزىلەت، ئېسىل ئىستىلنى نەمۇنىلىك ئەمەلىيلەشتۈرگۈچىلەردىن ۋە تارقاتقۇچىلاردىن بولۇشى لازىم. دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ئومۇمىيىتىگە ئۆزۈل - كېسىل بويسۇنۇش فاڭجېنىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، دۆلەتنىڭ ۋە يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى پائال قوللاش لازىم. ئارمىيىنى قاتتىق ئىدارە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش، ئىنتىزامنى قەتئىي چىڭىتىش، قىلچە بىخەستىلىك قىلماسلىق كېرەك. خەلق ئاممىسىدىن كەمتەرلىك بىلەن ئۆگىنىپ، ئارمىيىنىڭ ئومۇميۈزلۈك قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

ج خ مىنىستىرلىكى «قوش ئىلغار»لارنى تەقدىرلىدى

ئاپتونوم رايونىمىزدىن ئۈچ ئورۇن، 22 شەخس تەقدىرلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز شى فېڭچيەن خەۋەر قىلىدۇ: جامائەت خەۋپسىزلىكى مىنىستىرلىكى يېقىندا بىر تۈركۈم ئىلغار ناھىيىلىك، شەھەرلىك ج خ ئىدارىلىرى ۋە مەملىكەت بويىچە مۇنەۋۋەر ساقچىلارنى تەقدىرلىدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىن ئۈرۈمچى شەھىرى سايباغ رايونلۇق ج خ تارماق ئىدارىسى، توقسۇ ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى، بىڭتۇەن جېنىڭچۈەن بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونى ج خ ئىدارىسى «مەملىكەت بويىچە ناھىيىلىك ئىلغار ج خ ئىدارىسى» [illegible] ئىدارىسىنىڭ سىياسىي كومىسسارى مۇتەللىپ مۇسا، شىخەنزە ج خ ئىدارىسى زۇڭۇ يولى ساقچىخانىسىنىڭ باشلىقى مى جيەنشىن، ئۈرۈمچى ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى ئەرگۈڭ ساقچىخانىسىنىڭ ساقچىسى شى يۇجۇ «مەملىكەت بويىچە ئالاھىدە مۇنەۋۋەر ساقچى» دېگەن نامغا ئېرىشىپ، ئۇلارغا، مىنىستىر دەرىجىلىك ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولىدىغان بولدى ھەمدە ئۇلارغا ئالتۇن مېدال ۋە شەرەپ گۇۋاھنامىسى بېرىلدى. [illegible] قاتارلىق 19 ساقچى «مەملىكەت بويىچە مۇنەۋۋەر خەلق ساقچىسى» دېگەن نامغا ئېرىشىپ، ھەربىرسى 1000 يۈەن خەلق پۇلى بىلەن مۇكاپاتلاندى ھەم ئۇلارغا مېدال شەرەپ ۋە گۇۋاھنامىسى بېرىلدى.

ئېلىمىز تۇنجى دېڭىز - ئوكيان سۈرئىتى سۈنئىي ھەمراھىنى قويۇپ بېرىدۇ

مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى خۇزۇگېن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى تۈسۈش سالمىقىنى داۋاملىق ئاشۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. بىۋاستە قاراشلىق شەھەر ۋە خەلق ئىشلىرى [illegible] تۇرۇۋاتىدۇ، خىزمەتتە ئىلگىرىلىشى ئاستا [illegible]

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى خۇزۇگېن يېقىندا ئېچىلغان «ئىقتىسادچىللىقنى يولغا قويۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش» بويىچە مەخسۇس تۈردە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ دوكلات يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىقتىسادچىللىقنى يولغا قويۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنى ئەستايىدىل مۇستەھكەملەپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، يېقىنقى مەزگىل ئىچىدە چوقۇم باسقۇچ خاراكتېرلىك نەتىجە ھاسىل قىلىش كېرەك.

بۇ يىل 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش مىنىستىرلىكى بەش تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، بېيجىڭ، سىچۈەن، شەنشى، خۇبېي، خېيلۇڭجياڭ، جياڭشى قاتارلىق 12 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر ۋە خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى، ئىچكى سودا مىنىستىرلىكى قاتارلىق ئالتە مىنىستىرلىك، كومىتېتنىڭ مەركەزنىڭ «سەككىز تۈرلۈك بەلگىلىمىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىش ئەھۋاللىرىنى مەخسۇس تۈر بويىچە تەكشۈرگەندى.

خۇزۇگېن مۇنداق كۆرسەتتى: بۇ قېتىمقى مەخسۇس تەكشۈرۈشتە بايقالغان ئاساسىي مەسىلىلەر مۇنداق: بەزى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇش خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشى يېتەرلىك ئەمەس، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۇتۇش جەھەتتىكى تەشەببۇسكارلىقى ۋە ئاڭلىقلىقى يېتەرلىك ئەمەس، ئۇلاردا كۈتۈپ تۇرۇش، قاراپ بېقىش، بىر - بىرىنى سېلىشتۇرۇش ئىدىيىسى مەۋجۇت؛ خىزمەتنىڭ تەرەققىياتى تەكشى ئەمەس، ئاز ساندىكى جايلار ۋە تارماقلار ھازىرغىچە يىغىننىڭ روھىنى يەتكۈزۈش ۋە تەدبىرلەرنى مۇزاكىرە قىلىش باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىدۇ، خىزمەتتە ئىلگىرىلەش ئاستا بولۇۋاتىدۇ. بەزى جايلار ۋە تارماقلارنىڭ ئامما ئىنكاس قىلغان بىر قەدەر گەۋدىلىك بولغان ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق مەسىلىسىنى تۈزەش سالمىقى يېتەرلىك بولمايۋاتىدۇ، ئاز ساندىكى رەھبىرىي كادىرلار پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ بەلگىلىمىسىگە پەسەنت قىلماي، تەتۈرلۈك قىلىپ ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىۋاتىدۇ.

خۇزۇگېن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: تەكشۈرۈش جەريانىدا بايقالغان مەسىلىلەرنى ئەمەلىي تەدبىر قوللىنىپ ئەستايىدىل ھەل قىلىش كېرەك. جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى توسۇشنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىش؛ ئۈنۈم ھاسىل قىلىشقا كۈچ سەرپ قىلىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى پۇختا، ياخشى تۇتۇش؛ نازارەت قىلىش- تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، تەتۈرلۈك قىلىپ ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش مەسىلىلىرىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى، بىڭتۇەن جىنىيگچۈەن بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونى ج خ ئىدارىسى «مەملىكەت بويىچە ناھىيىلىك، شەھەرلىك ئىلغار ج خ ئىدارىسى» دېگەن نامغا ئېرىشىپ، تەقدىرنامە ۋە 10 مىڭ يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلاندى. قاغىلىق ناھىيىلىك ج خ دەرىجىلىك ئەمگەك ئەمۇنچىلىرى تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولىدىغان بولدى ھەمدە ئۇلارغا ئالتۇن مېدال ۋە شەرەپ گۇۋاھنامىسى بېرىلدى.

ئۈرۈمچى شەھىرى سايباغ رايونلۇق ج خ ئىدارىسىنىڭ جىنايى ئىشلار ساقچىسى تيەن يى

قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى مۇئاۋىنى تەكىتلىدى:

«پاكىز سۇ»نى سىستېما بويىچە باشقۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئېلىمىزنىڭ «پاكىز سۇ» ئىشلىرىدا زور تەرەققىياتلار بولغان بولسىمۇ، لېكىن ھازىر ھەر خىل «پاكىز سۇ»لارنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش يېتەرسىز بولغاچقا، «پاكىز سۇ» بازىرى قالايمىقانلىشىپ، «پاكىز سۇ»نىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىش تەس بولماقتا.

يېقىندا قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى لى جېندۇڭ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: پاكىز سۇ ئىشلەپچىقىرىش، تەمىنلەشنى شەھەرلىك سۇ بىلەن تەمىنلەشنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماق سىستېما بويىچە باشقۇرىدۇ.

لى جېندۇڭ مۇنداق دېدى: ئېلىمىزنىڭ تۇرۇبا سۈيى ئىشلىرى بۇ بىر نەچچە يىلدا ناھايىتى تېز راۋاجلىنىپ، تۇرمۇشتا ئىشلىتىلىدىغان ئىچىملىك سۇ ئۆلچىمىگە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدىغان بولدى. ئەمما تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ، سۇ سۈپىتىنىڭ تېخىمۇ يۇقىرى بولۇشىنى ئۈمىد قىلماقتا. شۇڭا «پاكىز سۇ» ساھەسى بارلىققا كېلىپ، تەرەققىياتى ناھايىتى تېز بولدى. پاكىز سۇ شەھەرلەرنى سۇ بىلەن تەمىنلەشنىڭ تەركىبىي قىسمى، جايلاردىكى قۇرۇلۇشنى ئاساسلىق باشقۇرۇش تارمىقىنىڭ يېتەكچىلىكىدە بۇ كەسىپنى چوقۇم راۋاجلاندۇرۇش كېرەك. پاكىز سۇ ساھەسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا سىياسىي خاراكتېرلىك ھۆججەتلەرنى تۈزۈپ چىقىپ، پاكىز سۇ ساھەسىنى باشقۇرۇش ئىچىگە كىرگۈزۈش كېرەك.

سۇرايى سۇنئىي ھەمراھىنى قويۇپ بېرىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت دېڭىز، ئوكيان ئىدارىسىنىڭ يېقىندىكى خەۋەرگە قارىغاندا، ئېلىمىز 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە تۇنجى دېڭىز - ئوكيان سۇرايى سۇنئىي ھەمراھى قويۇپ بېرىدىكەن. بۇ پىلان دۆلەتنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى تەرىپىدىن رەسمىي تۈرگە تۇرغۇزۇلغان. دېڭىز - ئوكيان سۇرايى سۇنئىي ھەمراھىنىڭ قويۇپ بېرىلىشى، ئېلىمىزنىڭ بېلىقچىلىق بايلىقىنى ئېچىش - راۋاجلاندۇرۇش، دەريا ئېغىزى، قولتۇق پورت قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش، دېڭىز قىرغىقى بەلۋېغىدا جايلاشقان بايلىقلاردىن پايدىلىنىش، دېڭىز - ئوكيانلارنىڭ بۇلغىنىشىنى تەكشۈرۈپ ئالدىنى ئېلىش، تۈزەشنى يولغا قويۇش، دېڭىز - ئوكيانلاردا ئاپەتتىن مۇداپىئە كۆرۈش، ئاپەتنى ئازايتىش ۋە دېڭىز - ئوكيانلار ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ئىشلىرىغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئېلىمىز دېڭىز - ئوكيان مۇھىتىنى تەكشۈرۈش ئىشلىرىنىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولىدۇ.

(بېشى 1 - بەتتە)

توختىماي، زوراۋانلىق، تېررورلۇق ھەرىكەتلىرى بىلەن داۋاملىق شۇغۇللىنىپ، جەمئىيەتتە پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇۋاتىدۇ. شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ئەزەلدىن تارتىپ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى مۇھىم كۈچ بولۇپ كەلگەن. ئۇلارنىڭ بۇ ئېسىل ئەنئەنىسىنى بۇنىڭدىن كېيىنمۇ داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېلىپ بېرىلىۋاتقان مەركەزلىك تۈزەش ۋە بۆلگۈنچىلىك قىلىش بىلەن بۆلگۈنچىلىك قىلىشقا قارشى تۇرۇش كۈرىشىگە ئاكتىپ قاتنىشىپ ۋە ئۇنى ئەمەلىي ھەرىكەتتى بىلەن قوللاپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنىڭ تىنچ، ساغلام تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

سۆھبەت يىغىنىدا يەنە شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىلىگيۈەنى لى لياڭخۇي سۆز قىلىپ، يەرلىكتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ كۆپ يىللاردىن بېرى قىسىملارنىڭ قۇرۇلۇشى، تۇرمۇشى قاتارلىقلارغا ۋە ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغانلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىگە ئىزچىل كۆڭۈل بۆلۈپ كەلگەنلىكىگە سەممىي رەھمەت ئېيتتى.

سۆھبەت يىغىنىدىن كېيىن ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق رەھبەرلەر شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىلىگيۈەنى لى لياڭخۇي، سىياسىي كومىسسارى جۇيۇگشۇن قاتارلىقلارنىڭ ھەمراھلىقىدا مەلۇم ساپيور تۈەنىنىڭ دالا مەشىق مەيدانىغا كېلىپ، «ھەربىي ئىشلار كۈنى» پائالىيىتىگە قاتناشتى ھەمدە كوماندىر - جەڭچىلەر بىلەن بىللە قارىغا ئېتىش مەشىقى قىلدى.

****

ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن بېرىلگەن 140889981 نومۇرلۇق ئاتاۋۇللا ناسىر ھاجىم نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم.

ئاپتونوم رايونىمىزدىن 12 نەپەر «كىچىك تالانت ئىگىسى» خەلقئارالىق يازلىق لاگېر پائالىيىتىگە قاتنىشىش ئۈچۈن قىرغىزىستانغا يولغا چىقتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىنساي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: قىرغىزىستان دۆلىتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن دۆلىتىمىزگە ۋاكالىتەن ئاپتونوم رايونىمىزدىن 12 نەپەر ئۆسمۈر خەلقئارالىق «كىچىك تالانت ئىگىلىرى» يازلىق لاگېر پائالىيىتىگە قاتنىشىش ئۈچۈن 7 - ئاينىڭ 29- كۈنى قىرغىزىستانغا يولغا چىقتى.

ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ھەرقايسى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىن ئۆگىنىش نەتىجىسى ئەلا، رەسىم، ناخشا - ئۇسسۇل، مۇزىكا جەھەتلەردىن ئالاھىدە تالانتى بار 10 ياشتىن 12 ياشقىچە بولغان 12 نەپەر ئۆسمۈر - بالىنى بىر ئۆمەك قىلىپ تەشكىللىگەندى.

ئۆمەك باشلىقى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتىنىڭ شۇجىسى شاۋكەت ئىمىن مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى پائالىيەت 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن 8 - ئاينىڭ 5- كۈنىگىچە قىرغىزىستاننىڭ ئىسسىقكۆل ئوبلاستىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ۋە 18 دۆلەتتىن كەلگەن ئۆسمۈر - بالا بۇ پائالىيەتكە قاتنىشىدۇ. بۇ پائالىيەتنى ئۆتكۈزۈشنىڭ ئاساسىي مەقسىتى، قىرغىزلارنىڭ «ماناس داستانى»نى تونۇشتۇرۇش ئاساسىدا قىرغىزىستاننىڭ مەدەنىيىتى، ئىقتىسادى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئەھۋالىنى تەشۋىق قىلىپ، ھەرقايسى ئەل ئۆسمۈر - باللىرىنى ئۆزئارا تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىپ، ھەرقايسى ئەللەرنىڭ دوستلۇقى ۋە ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت. ئاپتونوم رايونىمىز ئۆسمۈرلىرىنىڭ بۇنداق خەلقئارالىق پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشى تېخى تۇنجى قېتىم بولۇپ، ئۇلار بۇ پائالىيەتتە ئۆزلىرى تەييارلىغان مول مەزمۇنلۇق سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسىتىدۇ ۋە ھەرقايسى ئەل ئۆسمۈر - باللىرى بىلەن چوڭقۇر دوستلۇق ئورنىتىدۇ.

«شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن (مۇنەۋۋەر) ياش مۇھاپىزەتچىلەر» پات ئارىدا باھالاپ چىقىلىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **قەدىردان قەييۇم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۈزەش كومىتېتى ئىشخانىسى، يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى، ج خ نازارىتى، ئەدلىيە نازارىتى، مالىيە نازارىتى، جۇڭگو خەلق بانكىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى، ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت باج ئىشلىرى ئىدارىسى، ئاپتونوم رايونلۇق يەرلىك باج ئىدارىسى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، ئۈرۈمچى تاموژنىسى، بىڭتۇەن ئىتتىپاق كومىتېتى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى قاتارلىق 14 ئورۇن بىرلىكتە يېقىندا ئاپتونوم رايونىمىز دائىرىسىدە «شىنجاڭدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن (مۇنەۋۋەر) ياش مۇھاپىزەتچىلەر»نى باھالاش، تەقدىرلەش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى بېكىتتى.

بۇ قېتىمقى باھالاش پائالىيىتىنىڭ ئوبيېكتى مۇقىملىقنى قوغداش، زوراۋانلىق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قانۇن بويىچە زەربە بېرىش، جەمئىيەت ۋە ئىقتىسادىي تەرتىپنى تۈزەش، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۈزەش كۈرىشىنى كۈچەيتىش داۋامىدا بارلىققا كەلگەن، پرىنسىپتا چىڭ تۇرىدىغان، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىدىغان، ئۆز خىزمەت ئورنىدا قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغدايدىغان، دۆلەت ۋە كوللېكتىپنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى كاپالەتلەندۈرۈشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقان سىياسىي - قانۇن سېپى ۋە جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۈزەشكە ئالاقىدار تارماقلاردىكى يېشى 40 تىن تۆۋەن مۇنەۋۋەر ياشلار.

نامزات كۆرسىتىشتە سىستېمىلار كۆرسىتىش، جايلار كۆرسىتىش ۋە جەمئىيەت كۆرسىتىش بىرلەشتۈرۈلۈپ، ئەڭ ئاخىرىدا ئون نەپەر كۆزگە كۆرۈنگەن ياش مۇھاپىزەتچى، 20 نەپەر مۇنەۋۋەر ياش مۇھاپىزەتچى باھالاپ چىقىلىدۇ. بۇ قېتىمقى باھالاشنىڭ نەتىجىسى دۆلەت بايرىمىدىن ئىلگىرى ئېلان قىلىنىدۇ.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولى، نىشانى، ۋاستىلىرى توغرىسىدا

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدىن رازىيە مۇھەممەت

«بازار ئىگىلىكى ۋە مالىيە»

مۇكاپاتلىق ماقالە

تۇرپان ۋىلايەتلىك مالىيە باشقارمىسى ھەمكارلاشتى

پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 - ئومۇمىي يىغىنى ماقۇللىغان «تەكلىپ»تە: «دۆلەتنىڭ مالىيە كۈچى ئېغىر ھالدا يېتىشمەسلىك،ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش ئىقتىدارى ئاجىز بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، مىللىي دارامەتنى تەقسىملەش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، مالىيە، باج ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق مالىيە فۇنكسىيىسىنى مۇكەممەللەشتۇرۇپ، باج ئېلىش ۋە ئۇنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مالىيە كىرىمىنىڭ خەلق ئىگىلىكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىنى ۋە مەركەز مالىيە كىرىمىنىڭ مەملىكەت مالىيە كىرىمىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىنى ئاشۇرۇش كېرەك» دەپ ئېنىق كۆرسىتىلدى. بۇنىڭدىن مالىيە ھۆكۈمەتنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلىشىنىڭ ئاساسىي ۋاستىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرەققىياتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ئۆزىنىڭ فۇنكسىيىسىنى ئۆزگەرتىشنى تېزلىتىپ، ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى كۈچەيتىشى نۆۋەتتە مالىيە خىزمىتىنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. بۇ ۋەزىپىنى ئورۇنداش ئۈچۈن، مالىيە تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش- تىزگىنلەش رولى، نىشانى ۋە ۋاستىلىرىگە بولغان ئىدىيىۋى تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

1. مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى كۈچەيتىشنىڭ زۆرۈرلۈكى

ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ. ئەمما بازار مېخانىزمى ھەممىگە قادىر ئەمەس.بازار ئارقىلىق تەڭشەشنىڭ قارىغۇلۇق، مونوپولىيە، ئىستىخىيىلىك خاراكتېرىدىن ئىبارەت ئۆزى يېڭەلمەيدىغان ئاجىز ۋە پاسسىپ تەرەپلىرى بار. ئۇ ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنىڭ ماسلىشالماسلىقى، ئىجتىمائىي تەقسىماتنىڭ ئادىلسىزلىقى ۋە ئىقتىسادىي پائالىيەت تەرتىپىنىڭ قالايمىقانلىشىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇڭا ھۆكۈمەت ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش سىياسىتىنى تۈزۈش ۋە ئىجرا قىلىش، بازارغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، ئادىل - باراۋەر بولغان رىقابەتنى يولغا قويۇش ۋە ئۇنى قوغداش، ئىجتىمائىي تەقسىماتنى تەڭشەش، ئىجتىمائىي ئىستراخوۋانىيىنى تەشكىللەش قاتارلىق ئۇسۇللار ئارقىلىق خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم. ئادىل، تەرتىپلىك رىقابەت بازار ئىگىلىكىنىڭ نورمال تەرەققىي قىلىشىنىڭ ئاساسىي شەرتى. ئادىل رىقابەت بولمىسا، ھەرقايسى بازار سۇبيېكتلىرى باراۋەر راۋاجلىنىش شارائىتىگە ئىگە بولالمايدۇ. بۇ مالىيە تارماقلىرىدىن ئادىل رىقابەتكە كاپالەتلىك قىلىدىغان تەقسىمات مېخانىزمىنى ۋە تەقسىمات تەرتىپىنى ئورنىتىپ، باج تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ،ھەرقايسى بازار سۇبيېكتىلىرىنىڭ نورمال مەنپەئىتىنى ۋە بازارنىڭ ئىقتىسادىي تەرتىپىنى قوغداپ، ئادىل رىقابەتلىشىش شارائىتىنى يارىتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

چۈنكى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ

بولۇش سۈپىتى بىلەن دۆلەتنىڭ پۈتكۈل ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش سىستېمىسىدا ئىنتايىن مۇھىم رول ئويناپلا قالماي، دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى مۇۋاپىق دەرىجىدە مەركەزلەشتۈرۈپ، قۇرۇلۇش خاراكتېرلىك چىقىملارنى قەدەممۇ قەدەم تەڭشەش، بايلىقنىڭ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش رولى ئارقىلىق خەلق ئىگىلىكىنىڭ ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلغاندىلا، بۇ پەرقلەرنى تەدرىجىي كىچىكلەتكىلى ۋە ئورتاق بېيىشتىن ئىبارەت ئاخىرقى نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

2. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش نىشانى ۋە ۋاستىسى

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ تەڭشەش - تىزگىنلەش نىشانى بازار مېخانىزمىنىڭ ئۈنۈملۈك ئايلىنىشى ئۈچۈن ياخشى ماكرو ئىگىلىك مۇھىتى يارىتىپ، تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش ئارقىلىق پۈتۈن خەلق ئىگىلىكىنىڭ ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت.

مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋاستىلىرى – تەڭشەش- تىزگىنلەش مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن قوللىنىلغان كونكرېت تەڭشەش - تىزگىنلەش تەدبىرلىرى بولۇپ، ئۇ دۆلەتنىڭ مالىيىگە دائىر قانۇن - نىزاملىرى، مۇناسىۋەتلىك ئىقتىسادىي ۋاستىلەردىن پايدىلىنىپ، ۋاستىلىك تەڭشەشنى يولغا قويۇش بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ساغلام، ئۈنۈملۈك بولغان تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋاستىلىرى بولمىسا، مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولمايدۇ. مالىيىنىڭ تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋاستىلىرى ناھايىتى كۆپ، ئاساسلىقى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

بىرىنچى، دۆلەت خام چوتى. دۆلەت خام چوتى قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ ئارقىلىق تەستىقلانغان يىللىق مالىيە كىرىم - چىقىم پىلانى. مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولى ئاساسەن خام چوت ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. شۇنداقلا ئىجتىمائىي ئومۇمىي تەمىنلەش بىلەن ئومۇمىي ئېھتىياجنى تەڭشىگىلى ۋە تىزگىنلىگىلى بولىدۇ. دۆلەت خام چوتى مالىيىنىڭ باشقا تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋاستىلىرىنىڭ مەركەزلەشكەن ئىنكاسى ۋە كونكرېت ئىپادىسى بولۇپ، مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلىشىدە مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ.

ئىككىنچى، باج ۋاستىسى. باج مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەشنى يولغا قويۇشنىڭ ئۈنۈملۈك ۋاستىسى. ئۇ مالىيە كىرىمىنى تەشكىللەش ۋە ئۇيۇشتۇرۇشتىكى ۋاستە بولۇپلا قالماي، بەلكى مەلۇم ئوبيېكتىپ شارائىتتا باج تۈرى، باج نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش ياكى تۆۋەنلىتىش ئارقىلىق دۆلەتنىڭ ئومۇمىي مالىيە كۈچى ئىچىدىكى جۇغلانما بىلەن ئىستېمالنىڭ نىسبەت مۇناسىۋىتىنى تەڭشەش ھەمدە مەلۇم مەھسۇلات، مەلۇم كەسىپكە نىسبەتەن ئىلگىرى سۈرۈش ياكى ئۇنى چەكلەش رولىنى ئويناپ، پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكىنى تەڭشەيدۇ.

ئۈچىنچى، زايوم ۋاستىسى. زايوم- مالىيە قىزىل رەقىمىنى تولۇقلاپ، مەبلەغ سېلىش قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتىپ، ئىجتىمائىي ئىستېمال فوندىنى ئازايتىپ، ئاساسىي مۇئەسسەسەلەرگە بولغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، ئىجتىمائىي ئومۇمىي تەمىنلەش بىلەن ئومۇمىي ئېھتىياج ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى پەسەيتىشتە بەلگىلىك رول ئوينايدۇ.

تۆتىنچى، دۆلەت مالىيە چىقىمى. ئۇ مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلىشىنىڭ مۇھىم ۋاستىسى ۋە ئىقتىسادنى مۇقىملاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم پىشاڭى بولۇپ، ئىجتىمائىي ئومۇمىي ئېھتىياجنى كۆزدە تۇتقان ھالدا مالىيە چىقىمىنىڭ كۆلىمى ۋە نىشانىنى كونترول قىلىپ، ئىجتىمائىي ئومۇمىي تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنى تەڭشەيدۇ.

بەشىنچى، قانۇن - تۈزۈم ۋاستىسى. بۇ خەلق ئىگىلىكىنى ساغلام، ئۈنۈملۈك تەرەققىي قىلدۇرۇش يۈزىسىدىن يولغا قويۇلىدىغان دۆلەتنىڭ تۈرلۈك قانۇن - تۈزۈم، بەلگىلىمىلىرىنى كۆرسىتىدۇ. بازار ئىگىلىكى بىر خىل قانۇن - تۈزۈم ئىگىلىكى بولۇپ، مالىيە سىستېمىسىدا ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇۋاتقان «بوغالتىرلىق قانۇنى»، «باج قانۇنى»، «خام چوت قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - تۈزۈملەر بازارنى توغرا تەرەققىيات يۆنىلىشىگە يېتەكلەپ، ئىقتىساد، مالىيە، باج ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش، قانۇنلاشتۇرۇش ئارقىلىق ئىگىلىكنى ئادىل رىقابەت ئاساسىدا ئۈنۈملۈك، تەرتىپلىك راۋاجلاندۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىدۇ.

ئالتىنچى، مەمۇرىي ۋاستە. ئۇ ئاساسلىقى گوۋۇيۈەن، مالىيە تارماقلىرى ئېلان قىلغان ھەر خىل بۇيرۇق، ئۇقتۇرۇش ۋە بەلگىلىمە قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ. بۇ باشقا ۋاستىلەر ئۈنۈملۈك رول ئوينىيالمىغان شارائىتتا مەسىلىنى مەمۇرىي ۋاستىگە تايىنىپ ھەل قىلىش ئۇسۇلىدۇر.

ئومۇمەن، مالىيە دۆلەتنىڭ مىللىي دارامەت تەقسىماتىنى تەڭشىشىنىڭ بىر خىل مۇھىم ۋاستىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن پۈتۈن خەلق ئىگىلىكىنىڭ ھەر قايسى ساھەلىرىگە چېتىلىدۇ. مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلىشى كۆپ خىل تەڭشەش- تىزگىنلەش ۋاستىلىرىنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولىدىن پايدىلىنىپ، پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكىنىڭ ماس ھالدا راۋاجلىنىشىدا ئاكتىپ رول ئوينايدۇ.

نېمە ئۈچۈن پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشى، گۈللىنىشىنىڭ مۇھىم شەرتى دەيمىز؟

مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشى،گۈللىنىشى ئۈچۈن، پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىز ھەرقايسى مىللەتلەر ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش سىياسىتىنى ئوتتۇرىغا

نىيەتلىك كىشىلەر ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇشقا قارشى چىقتى. بۇ پۈتۈن دۆلەتنىڭ بىر پۈتۈن مەنپەئىتىگىلا ئەمەس، بەلكى ئاز سانلىق

ماتارىپ، ئىشقا ئورۇنلىشىش قاتارلىق جەھەتلەردە زور قىيىنچىلىقلارغا يولۇقتى. بۇمۇ دۆلىتىمىزنىڭ قىسقا مەزگىل ئىچىدە نامراتلىق، قالاقلىق قىياپىتىنى

خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 3 - يىغىنىدا قارار ماقۇللىنىپ، «ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدىمۇ پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش، پائال شارائىت يارىتىپ تەدرىجىي يولغا قويۇش كېرەك» دەپ

1. مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى كۈچەيتىشنىڭ زۆرۈرلۈكى

بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ ئىقتىسادنى باشقۇرۇش ۋە نازارەت قىلىش فۇنكسىيىسى ئوبيېكتىپ مەۋجۇت. بازار ئىگىلىكىدە كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرى ئىقتىسادىي تۇرمۇشتىكى ئاساسىي ئامىلدۇر. بۇ كۆپ خىل ئىگىلىك تەركىبلىرىنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيەتلىرىنى دۆلەت ۋە خەلقنىڭ مەنپەئەتىگە ماسلاشتۇرۇش ئۈچۈن مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى كۈچەيتىش زۆرۈر. بازار مېخانىزمى بايلىقنىڭ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى، مىكرو ئىگىلىكنىڭ ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، خەلق ئىگىلىكىنى تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇشتا قىلىدۇ.

چۈنكى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مالىيىنىڭ تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى كۈچەيتىشنى ئېلىمىزنىڭ ئالاھىدە دۆلەت ئەھۋالى بەلگىلىگەن. ئېلىمىز ئاھالىسى كۆپ، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىز، پەن - تېخنىكىسى نىسپىي قالاق، نامرات دۆلەت بولۇپ، خەلق ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش ۋەزىپىسى ئىنتايىن ئېغىر. ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەرقايسى رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى تەكشى ئەمەس. تەرەققىي تاپقان رايونلار بىلەن چەت - ياقا رايونلار، شەھەرلەر بىلەن يېزىلارنىڭ پەرقى ناھايىتى چوڭ. شۇڭا مالىيە ئىجتىمائىي بايلىق تەقسىماتىنى تەڭشەشنىڭ ئاساسىي ۋاستىسى

قىلىشى، گۈللىنىشى ئۈچۈن، پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىز ھەرقايسى مىللەتلەر ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش سىياسىتىنى ئوتتۇرىغا قويدى. دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىدا: «دۆلەت پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانى بىلەن ماسلاشتۇرىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. 80-يىللارنىڭ باشلىرىدا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى يەنە: «ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت سەۋىيىسى ۋە مىللەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن، ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدىمۇ پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش كېرەك» دەپ ئوتتۇرىغا قويدى. ھەرقايسى مىللەتلەر ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش ئېلىمىزنىڭ تۈپ دۆلەت سىياسىتى بولۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئەتىنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ. لېكىن ئاز ساندىكى يامان ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇشقا قارشى چىقتى. بۇ پۈتۈن دۆلەتنىڭ بىر پۈتۈن مەنپەئەتىگىلا ئەمەس، بەلكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مەنپەئەتىگىمۇ ئۇيغۇن كەلمەيدۇ.

دۆلىتىمىز زېمىنى كەڭ، نوپۇسى كۆپ، ئىقتىسادىي ئاساسى بىر قەدەر ئاجىز بولغان تەرەققىي قىلمىغان دۆلەت. ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىش، ئومۇمىي دۆلەت كۈچىنى ئاشۇرۇش، خەلقنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلاش، نوپۇس بىلەن ئىقتىساد، جەمئىيەتنى ماسلاشتۇرۇپ تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇپ، نوپۇسنىڭ سانىنى كونترول قىلىش، سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. ئەگەر نوپۇس قارىغۇلارچە ئېشىپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى تەرەققىياتىغا ئۇيغۇن كەلمىسە، كىشىلەرنىڭ تۇرمۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش تەس بولۇپلا قالماستىن، بەلكى بايلىق مەنبەسى ۋە مۇھىت بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراپ، كېيىنكى ئەۋلادلىرىمىزنىڭ ھايات - ماماتى ۋە تەرەققىياتىغىمۇ خەۋپ يېتىدۇ. نوپۇس بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش زىچ مۇناسىۋەتلىك. نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى كونترول قىلغاندا، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ؛ ئەكسىچە، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى بەك تېز بولۇپ كەتسە، قارىغۇلارچە ئاشقان نوپۇس ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش مېۋىلىرىنى تۈگەشتۈرۈۋېتىدۇ، بۇنداق بولسا، دۆلىتىمىزنىڭ كۈندىن - كۈنگە كەسكىنلىشىۋاتقان خەلقئارا رىقابەتتە تەشەببۇسكارلىقنى قولغا كەلتۈرۈشى تەس بولۇپ قالىدۇ، ھەرمىللەت خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشىمۇ تەس بولۇپ قالىدۇ. جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاشمۇ تەس بولۇپ قالىدۇ. تارىخىي تەجرىبىلەرگە ئەھمىيەت بېرىشكە ئەرزىيدۇ، دۆلىتىمىز قۇرۇلۇپ خېلى ئۇزاق مەزگىل ئىچىدە نوپۇس مەسىلىسىدە بىر تەرەپلىملىك تونۇش بولغانلىقتىن، قانچە كۆپ بولسا شۇنچە ياخشى، دەپ قارىلىپ كەلدى، ئاقىۋەتتە نوپۇس شىددەت بىلەن ئېشىپ، ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتىغا ماسلىشالماي قالدى. كىشىلەر تاماق يېيىش، كىيىم كىيىش، ئولتۇراق ئۆي، قاتناش، جەمەئەتلەردە زور قىيىنچىلىقلارغا يولۇقتى.

بۇمۇ دۆلىتىمىزنىڭ قىسقا مەزگىل ئىچىدە نامراتلىق، قالاقلىق قىياپىتىنى ئۆزگەرتەلمەسلىكىدىكى بىر مۇھىم سەۋەب. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىن قارىغاندىمۇ شۇنداق. ئۇزاق مەزگىلدىن بۇيان نوپۇسنىڭ ئېشىشى بەك تېز، ئائىلىلەردە باللار كۆپ بولغاچقا، دۆلەت زور كۈچ بىلەن ياردەم قىلغان، ئىشلەپچىقىرىش مۇئەييەن دەرىجىدە راۋاجلانغان بولسىمۇ، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشى بىر پۈتۈنلۈكتىن قارىغاندا، ناھايىتى چەكلىك بولدى. نامراتلا يەنىلا ئاز ئەمەس. ئەمەلىيەت بىزگە شۇنى ئۇقتۇرىدۇكى، پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش دۆلىتىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا مۇناسىۋەتلىك، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ گۈللىنىش - خاراب بولۇشىغا ۋە ئەۋلادلارنىڭ بەختىگە مۇناسىۋەتلىك.

بىر مىللەتنىڭ گۈللىنىشى ياكى خارابلىشىشى يالغۇز نوپۇسنىڭ سانىدىلا ئەمەس. بەلكى تېخىمۇ مۇھىمى نوپۇسنىڭ ساپاسىدا ئىپادىلىنىدۇ. پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويغاندا، ئانا - بالىلارنىڭ ساغلاملىق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ. ئۇ شۇ مىللەتنىڭ پەن - مەدەنىيەت سەۋىيىسى ۋە پۈتكۈل ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە تېخىمۇ پايدىلىق. شۇنىڭ ئۈچۈن، پىلانلىق تۇغۇتنى ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشىدىكى بىر مۇھىم ئىستراتېگىيىلىك تەدبىر سۈپىتىدە ئۇزاققىچە داۋاملاشتۇرۇش كېرەك. پۈتۈن مەملىكەتتىكى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىغا ئەگىشىپ، شىنجاڭنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىمۇ كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. 1983 - يىلى 9 - ئايدا 6 -نۆۋەتلىك ئاپتونوم رايونلۇق ماقۇللىنىپ، «ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدىمۇ پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش، پائال شارائىت يارىتىپ تەدرىجىي يولغا قويۇش كېرەك» دەپ ئوتتۇرىغا قويۇلدى. 1988 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدا پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش ۋاقىتلىق بەلگىلىمىسى»نى ئېلان قىلدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئاپتونوم رايوندىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر پىلانلىق تۇغۇتنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇش باسقۇچىغا كىردى. ئون يىلغا يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇلارغا ئوخشاش پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ چاقىرىقىغا پائال ئاۋاز قوشۇپ، ئاڭلىق يوسۇندا تۇغۇتقا چەك قويۇش تەدبىرىنى قوللاندى. تېخىمۇ خۇشاللىنارلىقى شۇكى، يەنە بەزى ئاز سانلىق مىللەت ئاممىسى ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن بىرلا باللىق بولدى. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايون بويىچە 85 مىڭ 700 دىن ئارتۇق ئائىلە «يالغۇز پەرزەنتلىك ئاتا - ئانا شەرەپ گۇۋاھنامىسى» ياكى «پىلانلىق تۇغۇت شەرەپ گۇۋاھنامىسى»نى ئالدى. بەزى ئاز سانلىق مىللەت ئاياللىرى تەسىرلەنگەنلىكىدىن پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇشى بىز ئاياللارغا قىلىنغان غەمخورلۇق، ئەگەر پىلانلىق تۇغۇت يولغا قويۇلمىغان بولسا،بىز پەقەت بىر ئۆمۈر بالا تۇغۇپ، بالا كۆتۈرۈپ، بالا بېقىپ ئۆتكەن بولاتتۇق، بۇنداق بولسا، قانداقمۇ ئۆي ئىشلىرىدىن ئازاد بولۇپ، تۆتنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا كۈچ چىقىرالايمىز؟ دېيىشتى. ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتى كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى، ئاز سانلىق مىللەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ قىزغىن ھىمايىسىگە ئېرىشتى.

(**«مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئوقۇشلۇقى»** دىن ئېلىندى)

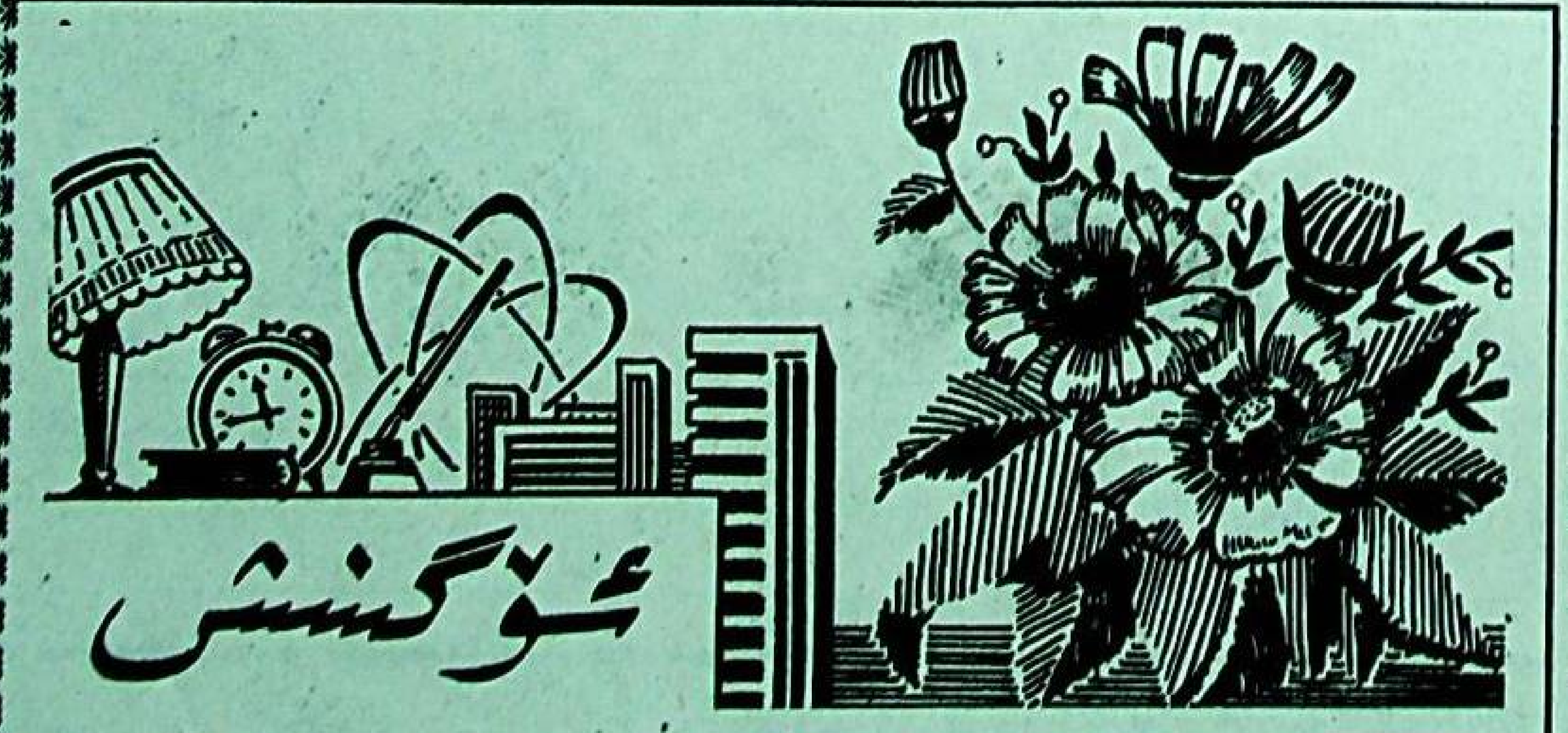

پارتىيىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەھبەرلىكىدە قەتئىي چىڭ تۇرۇش لازىم

دۆلەت كارخانىلىرى سوتسىيالىستىك يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ ۋە دۆلەت قانۇنلىرىنىڭ ھەم قائىدە-نىزاملىرىنىڭ كارخانىلاردا ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

پارتىيىنىڭ كادىرلارنى باشقۇرۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، باشقۇرۇش ھوقۇق دائىرىسىگە ئاساسەن، دۆلەتنىڭ مۈلۈك ھوقۇقىغا ۋەكىللىك قىلىدىغان كىشىلەر ۋە كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرغۇچى مەسئۇللىرىنى قانۇن بويىچە تاللاپ ئەۋەتىش، كۆرسىتىش ھەمدە ئۇلارنى تەربىيىلەش، يېتىشتۈرۈش، سىناش ۋە نازارەت قىلىشنى يولغا قويۇشى كېرەك.

كارخانىلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش لازىم. پارتىيىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇشنى تەكىتلەش كېرەك، لېكىن پارتىيىنى مەمۇرىي ئورۇنلارنىڭ، كارخانىلارنىڭ ئورنىغا قويۇشقا بولمايدۇ.

كارخانا رەھبەرلىك بەنزىسىگە قويۇلىدىغان بەش تەلەپ

بىرىنچى، مۇستەھكەم غايە بولۇشى، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ قانۇن-نىزاملىرىنى قەتئىي ئىجرا قىلالايدىغان بولۇشى؛ ئىككىنچى، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر مول بىلىمگە، كۈچلۈك ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىقتىدارىغا ۋە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش روھىغا ئىگە بولۇشى؛ ئۈچىنچى، كارخانىنى پارتىيە تەشكىلاتى ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرۇشقا ۋە ئاممىۋى لۇشيەندە مېڭىشقا ماھىر بولۇشى، ھەر تەرەپنىڭ نازارەتچىلىكىنى ئاڭلىق قوبۇل قىلىشى؛ تۆتىنچى، پاك-دىيانەتلىك بولۇشى، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش، پۇختا ئىشلەش، قىيىنچىلىقتىن قورقماسلىق، خالىسانە تەقدىم قىلىش روھىغا ئىگە بولۇشى؛ بەشىنچى، كەمتەر، ئېھتىياتچان بولۇشى، ئىترىشىپ ئۆگىنىشى، رەھبەرلىك بەنزە ئەزالىرى بىلەن ھەمكارلىشىپ ئىشلەشكە ماھىر بولۇشى كېرەك.

يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار تىپلارنىڭ بەش ئالاھىدىلىكى

بىرىنچى، يېزا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە پارتىيە ياچېيكا شۇجىسىنى ياخشى تاللاش كېرەك.

ئىككىنچى، ئاممىنى يېتەكلەپ يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، كوللېكتىپ ئىقتىسادنىڭ ئەمەلىي كۈچىنى ئۈزلۈكسىز زورايتىپ، ئورتاق بېيىش يولىغا مېڭىشى كېرەك.

ئۈچىنچى، بىر قولدا ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى، يەنە بىر قولدا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تۇتۇپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تەڭ تەرەققىي قىلدۇرۇش كېرەك.

تۆتىنچى، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىشتەك ئېسىل ئەنئەنىنى ۋە جاپالىق، ئەمەلىي ئىشلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

بەشىنچى، يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى كۆڭلىگە ئاممىنى پۈكۈپ، جان-دىلى بىلەن خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلىسە، ئۆزى دۇرۇس، پاك بولسا ئاممىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشەلەيدۇ.

(**«يېرىم ئايلىق سۆھبەت»** تىن ئېلىندى)

چيەن چىچېن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىدا سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 28-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىدا مۇھىم سۆز قىلدى. سۆزىنىڭ قىسقارتىلمىسى تۆۋەندىكىچە:

ئالدىنقى قېتىملىق سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىدىن بۇيان، خەلقئارا ۋەزىيەتتە بەزى يېڭى ئۆزگىرىشلەر بولدى. ئۇنىڭ گەۋدىلىك ئالاھىدىلىكى شۇكى، دۇنيا يەنىمۇ كۆپ قۇتۇپلاشماقتا. يەر شارى ياكى رايون دائىرىسىدە بولسۇن، سىياسىي جەھەتتە ياكى ئىقتىسادىي ساھەدە بولسۇن، كۆپ قۇتۇپلىشىش توسۇۋالغىلى بولمايدىغان ئېقىمغا ئايلاندى. بۇ دۇنيا تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

دۇنيا ئىقتىسادى ھازىر داۋاملىق يۈكسەلمەكتە، پەن-تېخنىكا كۈنسايىن يېڭىلانماقتا، خەلقئارا سودا ۋە مەبلەغ سېلىش كۆلىمى مىسلىسىز كېڭەيمەكتە. ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ئىنتايىن زور دەرىجىدە ئۆسمەكتە، ھەرقايسى ئەللەرنىڭ بىر-بىرىگە بېقىنىشچانلىقى چوڭقۇرلاشماقتا، ئىقتىسادنىڭ يەر شارىلىشىشى دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى بولۇپ قالدى. خۇشال بولۇشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، يەر شارىلىشىش دولقۇنىدا بەزى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىنىڭ ئېشىش سۈرئىتى تېزلىشىپ، ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچى كۈچىيىپ، دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ ئېشىشى ئۈچۈن يېڭى ھاياتىي كۈچ قوشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تەرەققىياتى داۋاملىق دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتىپ كەلدى، كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلغىنى شۇكى:

- شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا، ھىندىچىنى ۋە جەنۇبىي ئاسىيادىكى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي ئىسلاھاتى ئۈنۈمگە ئېرىشتى، قۇرۇلمىلارنى تەڭشەش تەدرىجىي چوڭقۇرلاشتى، رىقابەتلىشىش ئىقتىدارى ئۈزلۈكسىز ئۆسۈپ، كۆپلىگەن ئىقتىسادىي ئېشىش نۇقتىلىرى شەكىللەنمەكتە.

- رايون دائىرىسىدىكى ۋە رايونلار ئارا ئىقتىسادىي ھەمكارلىق كۈندىن-كۈنگە جانلانماقتا. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ئەركىن سودا رايونى، جەنۇبىي ئاسىيا رايون ھەمكارلىق ئىتتىپاقى، مېيگوڭ دەرياسى ئېقىنىنى ئېچىش قاتارلىق رايون ھەمكارلىقى قەدىمىنى تېزلەتتى، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى بىلەن ئاسىيا، ياۋروپا كېڭىشى ئىقتىساد-سودا، مەبلەغ، تېخنىكا ھەمكارلىقى ئورتاق تونۇشنى ئەمەلىي ھەرىكەتكە ئايلاندۇردى.

- ئىقتىسادىي ساھەدىكى بىر-بىرىگە پايدا يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىق بىلەن سىياسىي خەۋپسىزلىك ساھەسىدىكى سۆزلىشىش بىر-بىرىنى تولۇقلاپ، بىر-بىرىگە تۈرتكە بولۇپ، مۇشۇ رايوننىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى.

دەرۋەقە ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تەرەققىياتىمۇ سەل قاراشقا بولمايدىغان خىرىسقا دۇچ كەلدى. رايوننىڭ ئىچكى تەرەققىياتى يەنىلا تەكشى ئەمەس، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادى، پەن-تېخنىكا سەۋىيىسىنى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىسى بىلەن سېلىشتۇرغاندا ناھايىتى زور پەرق بار، بازارغا كىرىشكە رۇخسەت قىلىش، سودا شارائىتى، تېخنىكىنىڭ يۆتكىلىشى قاتارلىق جەھەتلەردە يەنىلا ئادىل، مۇۋاپىق بولمىغان تاشقى شارائىتنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىماقتا.

بىزنىڭچە ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئىقتىسادىنىڭ داۋاملىق ۋە سىجىل تەرەققىياتىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتا ھەم ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىدىكى ئەللەرنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ يوشۇرۇن كۈچىنى تولۇق قېزىشى ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشىغا، ھەم بىر-بىرىگە ھۆرمەت قىلىش، باراۋەر بولۇش، ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ئۈستۈنلۈك ئارقىلىق بىر-بىرىنى تولۇقلاش ئاساسىدا سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، رايون ئىچىدىكى ۋە رايونلار ئارا ئىقتىساد، سودا مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ كېڭەيتىشكە توغرا كېلىدۇ. ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئىقتىسادى چەمبەرچاس باغلانغان بۈگۈنكى كۈندە ئۆز ئارا ماسلىشىپ، ھەمكارلاشقاندىلا ئاندىن ھەرقايسى ئەللەر ئۆزىنى راۋاجلاندۇرۇش پۇرسىتىنى ئورتاق راۋاجلىنىشتىن ئىبارەت رېئاللىققا ئايلاندۇرالايدۇ، شۇڭا بىز تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ئاقىلانە ۋە ئىجابىي پوزىتسىيە بىلەن ئىككى تەرەپلىك، كۆپ تەرەپلىك ئىقتىسادىي ھەمكارلىقتا كۆرۈلگەن زىددىيەتلەرگە توغرا مۇئامىلە قىلىپ ۋە ئۇنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىلىق تاشقى مۇھىت يارىتىپ بېرىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ تەرەققىياتى بىلەن چەمبەرچاس باغلانغان. جۇڭگو دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆز دۆلىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ، شۇنداقلا مۇشۇ رايوننىڭ تىنچلىقى ۋە گۈللىنىشى ئۈچۈنمۇ تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ. جۇڭگونىڭ مۇقىم تەرەققىي قىلىشى يەر شارىنىڭ مۇقىم تەرەققىي قىلىشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. جۇڭگونىڭ قۇدرەت تېپىشى ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ۋە دۇنيانىڭ مۇستەھكەم تىنچلىق تەرەققىياتى ئۈچۈن ئاكتىپ تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، جۇڭگو ھازىرغىچە دۇنيا سودا تەشكىلاتىنىڭ سىرتىدا تۇرۇۋاتىدۇ. جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش مەسىلىسىنى بالدۇرراق ھەل قىلىش جۇڭگونىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىغا پايدىلىق بولۇپلا قالماستىن، بەلكى يەر شارىدىكى كۆپ تەرەپلىك سودا تۈزۈلمىسىنى كۈچەيتىشكە، رايون ئىقتىسادىي، سودا ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشكىمۇ پايدىلىق.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىدالىنچايا (مالايسىيا)، 29-ئىيۇل تېلېگراممىسى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنى ئىككى كۈن داۋام قىلىپ بۈگۈن يېپىلدى. يىغىنغا قاتناشقان مىنىستىرلار شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون ھەمكارلىقى، خەلقئارا سىياسىي ۋە ئىقتىساد ھەم يەر شارى خاراكتېرلىك باشقا مەسىلىلەر توغرىسىدا كېڭەشتى.

يىغىن ئاياغلاشقاندىن كېيىن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا توققۇز دۆلەت ۋە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكۈچى ئون شېرىك دۆلەتنىڭ مىنىستىرلىرى بىرلىكتە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ باشلىقلىرى بۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا جۇڭگو، ياپونىيە، كورېيەلەرنىڭ دۆلەت باشلىقلىرى بىلەن ئۇچرىشىدىغانلىقى توغرىسىدا مۇخبىرنىڭ سورىغان سوئالىغا جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۇ ئۇچرىشىش ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە، دېدى.

جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ مۇناسىۋىتى ئۈستىدە توختالغاندا چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: ھازىر ئىككى تەرەپ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشتا دائىر مىزان تۈزۈپ چىقىشنى ئويلىشىۋاتىدۇ.

كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسى ئۈستىدە توختالغاندا چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: خەلقئارا ئەھدىنامىلەر ئىچىدە كىشىلىك ھوقۇققا دائىر ئەھدىنامە 60 تىن ئاشىدۇ، بۇ ئەھدىنامىلەرگە ھەممىلا دۆلەت قاتناشقانمۇ ئەمەس. مەسىلەن، جۇڭگو 17 ئەھدىنامىگە قاتناشتى، ئامېرىكا 15 ئەھدىنامىگە قاتناشتى.

سۈرەتتە: جۇڭگو بىلەن مىسىرنىڭ سانائەت ساھەسىدىكى ئەڭ چوڭ ھەمكارلىق تۈرى - جۇڭگو ترانسپورت ماشىنىلىرى ئىمپورت - ئېكسپورت شىركىتى بىلەن مىسىر سىناي مەبلەغ سېلىش شىركىتىنىڭ 1 مىليون 300 مىڭ تونىلىق سېمونت زاۋۇتى تۈرىگە ئىمزا قويۇش مۇراسىمى قاھىرەدە ئۆتكۈزۈلمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئالبانىيىنىڭ يېڭى زۇڭلىسى سىياسىي ئىشلارنى يولغا قويۇش پروگراممىسىنى ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تىرانا، 28-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئالبانىيە يېڭى ھۆكۈمىتىنىڭ زۇڭلىسى نانو 7-ئاينىڭ 28-كۈنى كەچتە خەلق پارلامېنتىنىڭ يىغىنىدا بىرلەشمە ھۆكۈمەتكە ۋاكالىتەن سىياسىي ئىشلارنى يولغا قويۇش پروگراممىسىنى ئېلان قىلدى.

سىياسىي ئىشلارنى يولغا قويۇش پروگراممىسى بىرلەشمە ھۆكۈمەتكە قاتناشقان سوتسىيالىستلار پارتىيىسى، سوتسىيال-دېموكراتلار پارتىيىسى، دېموكراتىك ئىتتىپاق پارتىيىسى ۋە دېھقانلار پارتىيىسىدىن ئىبارەت بەش پارتىيە بىرلىكتە تۈزگەن. بەش پارتىيىنىڭ بىرلىكتە ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش كېلىشىمىگە ئاساسلانغاندا، بۇ پروگراممىنى يولغا قويۇشنىڭ مەقسىتى «دۆلەتنى كرىزىستىن قۇتۇلدۇرۇش، ھەم مۇقىم ۋە گۈللەنگەن يولغا ماڭغۇزۇش» تىن ئىبارەت ئىكەن.

نانو ئالدى بىلەن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: چەت ئەل مەبلىغى ۋە چەت ئەلنىڭ ئاشۇرۇشقا شارائىت يارىتىپ بېرىشكە ئوخشاي بولۇش ئۈچۈن، يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ ئالدىنقى ۋەزىپىسى ساقچىلارنى ئۆزگەرتىپ تەشكىللەش، ج خ ئاپپاراتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، مەملىكەتنىڭ ئامانلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت. دۆلەتنىڭ مۇستەقىللىقى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىنى قوغداش ئۈچۈن، ئارمىيە ۋە مۇداپىئە قۇرۇلمىلىرىنى قايتىدىن قۇرۇشمۇ يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ باش ۋەزىپىلىرىنىڭ بىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

— ئىقتىسادىي ساھەدىكى بىر-بىرىگە پايدا يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىق بىلەن سىياسىي خەۋپسىزلىك ساھەسىدىكى سۆزلىشىش بىر-بىرىنى تولۇقلاپ، بىر-بىرىگە تۈرتكە بولۇپ، مۇشۇ رايوننىڭ مۇقىملىقى ۋە ئىشلىرىغا پايدىلىق بولۇپلا قالماستىن، بەلكى يەر شارىدىكى كۆپ تەرەپلىك سودا تۈزۈلمىسىنى كۈچەيتىشكە، رايون ئىقتىسادىي، سودا ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشكىمۇ پايدىلىق.

پروگراممىسىنى بىرلەشمە ھۆكۈمەتكە قاتناشقان سوتسىيالىستلار پارتىيىسى، سوتسىيال-دېموكراتلار پارتىيىسى، دېموكراتىك ئىتتىپاق پارتىيىسى، كىشىلىك ھوقۇق ئىتتىپاقى

ئىكەن.

ئانو ئالدى بىلەن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: چەت ئەل مەبلىغى ۋە چەت ئەلنىڭ ياردىمىنى تېز سۈرئەتتە جەلپ قىلىشقا مۇۋاپىق مۇھىت يارىتىپ، ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنى قايتىدىن قانات يايدۇرۇش ۋە نورمال ئىجتىمائىي تۇرمۇشنى ئەمەلگە

مۇداپىئە قوراللىرىنى قايتىدىن قوراللىنىشمۇ يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ باش ۋەزىپىلىرىنىڭ بىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

ئانو يەنە مۇنداق دېدى: ئالبانىيە يېڭى ھۆكۈمىتى ئاسىيا دۆلەتلىرى، بولۇپمۇ جۇڭگو ۋە ياپونىيە بىلەن ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرىدۇ.

كامبودژا خەلق پارلامېنتى يىغىن ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنبيەن، 28-ئىيۇل تېلېگراممىسى. كىشىلەر دىققەت قىلىۋاتقان كامبودژىنىڭ 1-نۆۋەتلىك خەلق پارلامېنتىنىڭ 8-سانلىق يىغىنى 7-ئاينىڭ 28-كۈنى جىنبيەن خەلق پارلامېنتى بىناسىدا ئېچىلدى. كامبودژىنىڭ مۇۋەققەت دۆلەت باشلىقى شى شېن ئېچىلىش مۇراسىمغا رىياسەتچىلىك قىلدى ھەم سۆز قىلدى.

شى شېن مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى يىغىن كامبودژا «قېيىن ھەم مۇرەككەپ پەيت» نى باشتىن كەچۈرگەندىن كېيىن چاقىرىلدى، شۇڭا ئۇ «چوڭقۇر سىياسىي ئەھمىيەتكە ئىگە». ئۇ مۇنداق دېدى: مۇشۇ ئاينىڭ 5-، 6-كۈنلىرى پادىشاھلىق ھۆكۈمەت ھەربىي ھەرىكەت قوللانغاندىن كېيىن، «كامبودژىنىڭ دۆلەت ئورگانلىرى ۋە جەمئىيەت تۇرمۇشى تېز ئەسلىگە كەلدى، ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇن قوغدالدى».

شى شېن بارلىق خەلق پارلامېنتى ئەزالىرىنىڭ پادىشاھ نورودوم سىخانۇكنىڭ يېتەكچىلىكىدە نۆۋەتتە دۇچ كېلىۋاتقان ھەر خىل قىيىنچىلىقلارنى داۋاملىق تىرىشىپ يېڭىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: كەلگۈسىدىكى دۆلەت قۇرۇلۇشىدا كامبودژا خەلقى دۇنيا ئەللىرىنىڭ، خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ ۋە غەيرىي ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ سەممىي ياردىمى ۋە ھەمكارلىقىغا داۋاملىق ئېرىشىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

بۈگۈنكى يىغىنغا قاتناشقان 97 خەلق پارلامېنتىنىڭ 97 ئەزاسى مۇۋەققەت پارلامېنت باشلىقى لوشىنچېڭنىڭ رىياسەتچىلىكىدە 1-نۆۋەتلىك خەلق پارلامېنتىنىڭ 7-سانلىق يىغىنىدىن بۇيانقى خىزمەت دوكلاتى، بانكا، ھەم پۇل مۇئامىلىسى مەسىلىسى قاتارلىقلارنى قاراپ چىقتى.

7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى گېرمانىيىنىڭ فرانكفورت شەھىرىنىڭ جەنۇبىدىكى بىر كىچىك كەنتتە ئاپتوبۇسلار كەلكۈن ئىچىدە قالدى ھەمدە ئورد دەرياسىنىڭ بىر نەچچە قېشىدىن يار كېتىپ، گېرمانىيە، پولشا چېگرىسىدىكى نۇرغۇن جايلار كەلكۈن ئاستىدا قالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

لاتۋىيە زۆڭتۇڭى كراستسقا كابىنېت تەشكىللەش ھوقۇقى بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 28-ئىيۇل تېلېگراممىسى. لاتۋىيە زۆڭتۇڭى ئۇرمانىس 7-ئاينىڭ 28-كۈنى كەچتە رىگادا ئۆزىنىڭ سابىق ھۆكۈمەتنىڭ ئىقتىساد مىنىستىرى گونتارىس كراستسقا يېڭى ھۆكۈمەت تەشكىللەش ھوقۇقى بەرگەنلىكىنى جاكارلىدى.

لاتۋىيىنىڭ سابىق زۆڭلىسى شېكىرىي بىرلەشمە ھۆكۈمەتتىكى بىر قىسىم ئاساسلىق سىياسىي پارتىيىلەر بىلەن ئېغىر ئىختىلاپ پەيدا قىلغانلىقتىن، 7-ئاينىڭ 28-كۈنى زۆڭتۇڭغا ئىستېپانامە سۇنۇپ، ھۆكۈمەتتىن ئىستېپا بەرگەنلىكىنى جاكارلىدى.

بۇ يىل 40 ياشقا كىرگەن كراستس ئىقتىساد شۇناس بولۇپ، «ۋەتەن ۋە ئەركىنلىك» پارتىيىسىگە تەۋە بۇ پارتىيە لاتۋىيە مەملىكەت ئاھالىسىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىنى ئىگىلەيدىغان يەرلىك ئاھالىلەردىن باشقا ئاھالىلەرنىڭ لاتۋىيە دۆلەت تەۋەلىكىگە ئۆتۈشىگە قارشى تۇرىدۇ.

كراستس مۇنداق دېدى: يېڭى ھۆكۈمەت كېلەر ھەپتە رەسمىي تەشكىل قىلىنىدۇ.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

● دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى تاڭ گوچياڭ مۇشۇ ئاينىڭ 25-كۈنى بېيجىڭدا شاھزادە رانالى ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ جۇڭگوغا پادىشاھنى يوقلاشقا كېلىدىغانلىقى توغرىسىدا مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: پادىشاھ سىخانۇك ئەسخانىسىنىڭ جۇڭگو تەرەپكە مەلۇم قىلىشىچە، شاھزادە رانالى ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى، قىزى يېقىندا بېيجىڭغا پادىشاھنى يوقلىغىلى كېلىدىكەن، بۇ تامامەن شەخسىي ئۇرۇق- تۇغقان يوقلاش بولۇپ، سىياسىي پائالىيەت ئەمەس، شۇڭا جۇڭگو تەرەپ ئۇنىڭغا ۋىزا بېرىشكە قوشۇلغان.

● يوھاننېسبۇرگدا چىقىدىغان گېزىتلەرنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 25-كۈنى بىر تەكشۈرۈش دوكلاتىنى نەقىل كەلتۈرۈپ خەۋەر قىلىشىچە، بۇلتۇر جەنۇبىي ئافرىقىدا 10 مىڭغا يېقىن كىشى ئۆپكە تۇبېركۇليوز كېسىلى بىلەن ئۆلگەن، بۇ كېسەل جەنۇبىي ئافرىقىدىكى خەلقنىڭ سالامەتلىكىگە تەھدىت سالىدىغان 1- قاتىلغا ئايلانغان.

● ئۈچ كۈن داۋاملاشقان ئافرىقا چېرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش ۋە تەشكىللىك ھالدا دۆلەت ئاتلاپ جىنايەت ئۆتكۈزۈشكە زەربە بېرىش بويىچە مىنىستىر دەرىجىلىكلەر مۇھاكىمە يىغىنى 7- ئاينىڭ 23- كۈنى داكاردا خىتابنامە ماقۇللاپ، ئافرىقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، چېرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش ۋە دۆلەت ئاتلاپ جىنايەت ئۆتكۈزۈشكە زەربە بېرىش سالمىقىنى ئاشۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى.

● ئافغانىستاندىكى «تالىبان» غا قارشى بىرلەشمە قوراللىق كۈچلەر 7- ئاينىڭ 24- كۈنى پايتەخت كابۇلغا 20 كىلومېتىر كېلىدىغان جايغا ئىلگىرىلەپ كەلدى ھەم كابۇلغا ھۇجۇم قىلىشقا تەييارلانماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● ھېبرون شەھىرىنىڭ باشلىقى ئىسرائىلىيە دائىرىلىرىنى زوراۋانلىقنى قۇتراتتى، دەپ ئەيىبلىدى

● غەربىي ئافرىقا تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرى سېررالېئونې پايتەختىنى قورۇقلۇقتىن قامال قىلىشنى بىكار قىلدى

● ئىسرائىلىيە زۆڭلىسى ھازىرقى ھۆكۈمەت سابىق لېيبورىستلار پارتىيىسى ھۆكۈمىتىنىڭ لۇشيەنىنى قوللانمايدۇ، دېدى

● ئىسرائىلىيىنىڭ خەۋپسىزلىككە مەسئۇل ئەمەلدارى ئەراپاتنى زوراۋانلىق ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىش ئۈچۈن تىرىشىۋاتىدۇ، دېدى

● 30 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 6 - سانلىق يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سىرىلانكا ھۆكۈمەت ئارمىيىسى تامىل پارتىزانلىرى بىلەن كەسكىن جەڭ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كولومبو خەۋىرى. سىرىلانكا ھۆكۈمەت تەرەپ باياناتچىسى مۇنداق دېدى: سىرىلانكا ھۆكۈمەت ئارمىيىسى بۈگۈن سىرىلانكىنىڭ شەرقىي رايونىدا تامىل ئىلام يولۋاس تەشكىلاتىنىڭ پارتىزانلىرى بىلەن كەسكىن جەڭ قىلدى ، جەڭدە پارتىزانلار تەرەپتىن 52 كىشى ئۆلدى، 25 كىشى يارىلاندى.

بۇ باياناتچى مۇنداق دېدى: ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ بىر چارلاش ئەترىتى سىرىلانكىنىڭ شەرق ئۆلكىسىنىڭ بادىكولو رايونىدا يولۋاس تەشكىلاتىنىڭ پارتىزانلىرى بىلەن ئۇچرىشىپ قالدى، پارتىزانلار يېنىك قوراللار، گىرانا توميوت ۋە مىناميوتلار بىلەن ھۆكۈمەت ئارمىيىسىگە ھۇجۇم قىلدى، ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ چارلىغۇچى قىسمى قايتۇرما ھۇجۇمغا ئۆتتى ھەم ياردەمچى قىسىمنىڭ ماسلىشىشى بىلەن پارتىزانلارنىڭ ھۇجۇمىنى چېكىندۈردى. بۇ قېتىمقى توقۇنۇشتا ھۆكۈمەت ئارمىيىسىدىن بىر كىشى ئۆلدى، ئالتە كىشى يارىلاندى.

7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئىسرائىلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى لى ۋېي (سولدا) بىلەن پەلەستىننىڭ پىلان ۋە خەلقئارا ھەمكارلىق مىنىستىرى شائاس (ئوڭدا) ئۇچراشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)